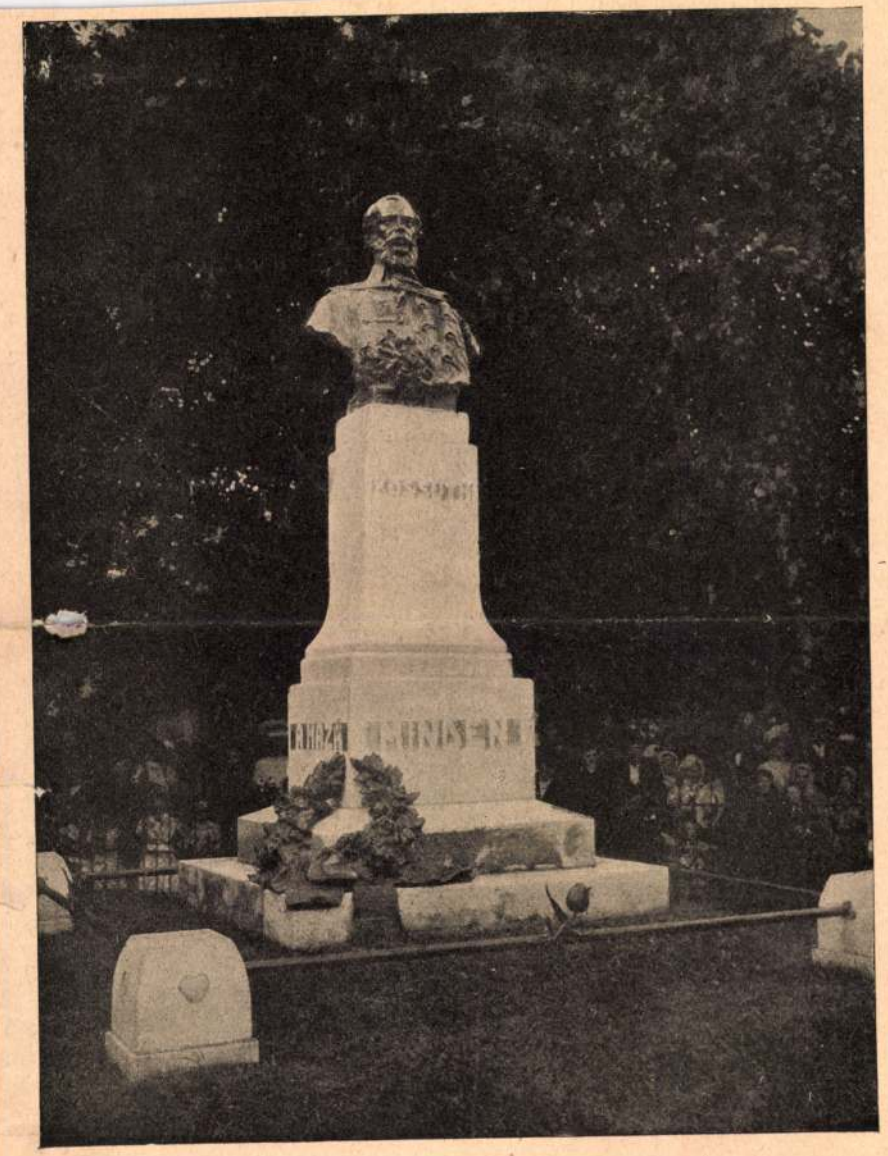

A DOBSINAI KOSSUTH-SZOBOR, HERVAI JÁNOS SZOBORMŰVE.

Diszharmonia csak ott keletkezik, a hol nagyobb alakokat állít be a tájképbe. Ilyenkor összeütközik a két irány s előtérbe tolul szerkesztésbeli gyengesége.

Courbet festményein kívül bemutatja a kiállítás az impresszionista festőknek egy második sorozatát: *Monet Claude, Renoir, Sisley, Pissarro,* követőik: *d'Espagnat és Moret* és a hozzájok közel álló *Degas* és *Raffaëlli* nehány képét.

tossággal ügyeli meg
helyzeteket, tánczosnői
megdöbbentő; a kerek
kít, alakjait sokszor de
vagy a fal. Degas kezd
században teljesen ell
A pasztellfestés művelő
ves fehér tónusaival na
utczáinak nyüzsgő kép
mészetet.

DOBSINA-VIDÉKI LÁNYOK A KOSSUTH-SZOBOR LELEPLEZÉS

39. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, SZEPTEMBER 29.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-uteza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-uteza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

KAZINCZY FERENCZ SZÜLŐHÁZA ÉRSEMJÉNBEN.

KAZINCZY FERENCZ.

Müvelődéstörténetünk vértanú-glóriájával megszentelt apostolának. Érsemjén nagy szülöttének, Kazinczy Ferenczneк ünnepe volt vasárnap, abból az alkalomból, hogy a magyar dal jeles művésze, Fráter Lóránd emléket állított számára, igy is bizonyságot téve arról a szoros kapcsolatról, mely nemzetünk jelenét múltjához fűzi. Hogy csakugyan az egész ország szükségét érezte ennek az ünneplésnek, mutatja az a hatalmas érdeklődés, mely külső fényben, benső összhangban oly impozánssá, a résztvevők előtt felejthetetlenné tette Kazinczy emlékének mostani felujítását. S ha igaz az, hogy minden ünnep igazi jelentőségét az ünnepi érzések nemes tisztasága adja meg, milyen tisztitóan, nemesitően hathatott a reform-kor ideális vezéralakjára való visszaemlékezés nemzeti küzdelmeink mostani nehéz korszakában. A Széchenyi ajkán megszólaló nemzeti lélek az, mely Kazinczy egyéniségét, törekvéseit áthatja, megnemesíti. Föllépése abba az időbe esik, midőn a nemzetnek romlása lett az élvezet, a nemesség hazája feldúlt védfalából rakott palotát heverő helyének s midőn a remény biztató érzését kiölte, megsemmisitette a fájó emlékezet.

Az ébresztők nagy munkájában oroszlánrész jutott Kazinczynak, ki félszázadon keresztül tartotta — mint Atlas az eget, — vállán a nemzetiség szent ügyét. A magyar nemzetiség kifejlesztése, e mellett műveltségünknek európaivá való tétele, nyelvünk, izlésünk fejlesztése, ez volt az a szent czél, melyért munkás életét feláldozta. Feláldozta pedig a szó szoros értelmében, a mennyiben lelkének mindenik virága éltéből volt egy drága nap; feláldozta vagyonát, nyugalmát, családi életét, hogy megmozditsa azt a földet, melyről az előitélet, babona s kétségbeesés azt hirdették, hogy nem fog megmozdulni soha. Mi, a kik e mostani korszakban szent czélul tűztük ki nyelvünknek, mint nemzeti önállóságunk legbiztosabb őrének, minden téren való feltétlen érvényesülését, kik sajtóban, törvénykezésben, társaságban, irodalomban szabadon használjuk apáink drága nyelvét, boruljunk le hálás kegyelettel Kazinczy emléke előtt, mert bizony ő volt az, a ki legtöbbet tett a magyar nyelv fejlesztése érdekében, a midőn azt megújitotta, újjáteremtette.

KAZINCZY FERENCZ ÉRSEMJÉNI SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE.

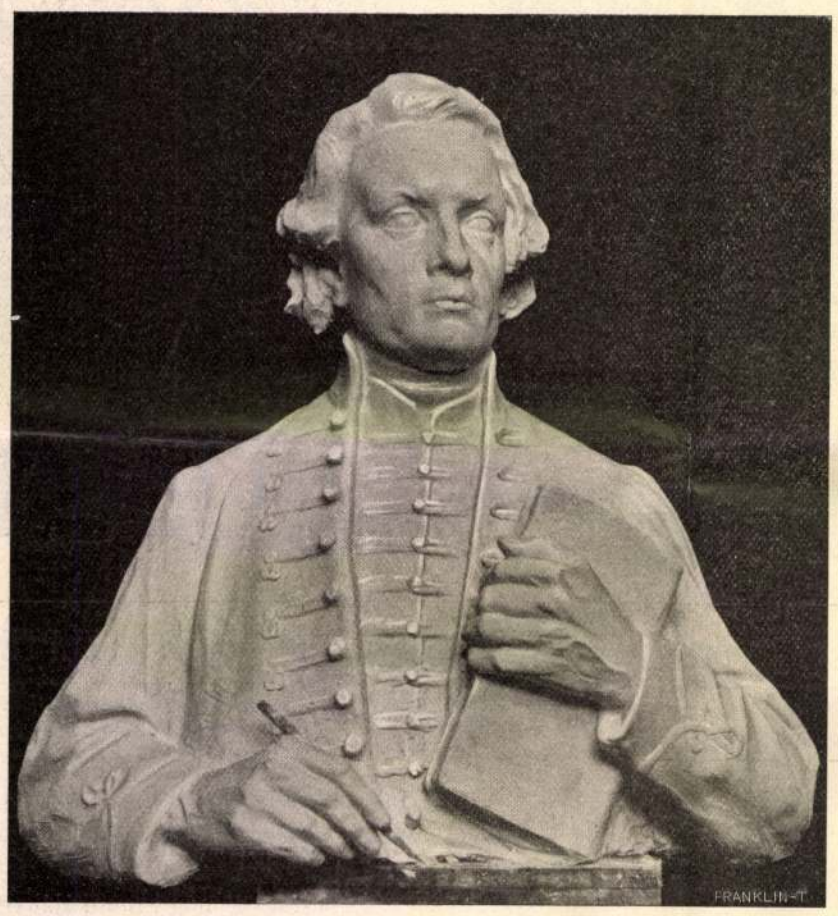

KAZINCZY FERENCZ ÉRSEMJÉNI SZOBRA HORVAI JÁNOSTÓL.

A róla való megemlékezés külső lefolyásáról nem kívánunk e helyen bővebben megemlékezni. A kormány, tudományos és irodalmi egyesületeink, vármegyéink képviselői, s különösen Négyesy László magasan szárnyaló emlékezésében, lerótták a kegyelet adóját Kazinczy emlékének. A szobor tehetséges fiatal művészünknek, *Horvai* Jánosnak alkotása, ki eddigi sikereit egy újabbal gazdagította. Meg kell emlékeznünk az *Akadémiáról*, mely szivesen járult hozzá a szobrot körülvevő díszes kerítés elkészítéséhez, a *Kazinczy-utódokról*, kik az emlék gondozását fiúi kegyelettel vállalták magukra; *Paulay* Erzsiről, a Nemzeti Szinház nagytehetségű fiatal tagjáról, ki a múltra való gondolás elegikus hangulatát tavaszi napfénynyel aranyozta be, s végül ismételten *Fráter* Lorándról, ki az általa rendezett hangversenyen, hű kisérőjétől, Tarnay Alajostól támogatva, méltán volt a közönség lelkes ünneplése tárgya.

Vajha az ünneplés lelkes vasárnapjait a hétköznapi komoly munka követné, akkor áldoznánk legméltóbban Kazinczy emlékének.

Miklós Elemér.

ÖT FEKETE UJJ.

Mikor az éjnek sötét leánya
Fekete fátylat borit reám
S elbűvölt lelkem szemem tüzén át
Fürdik a lámpa lágy sugarán:
Valami koppan, valami dobban,
Valami zörren hátam megett,
Sejtelmem sugja: vigyázz, halandó!
Halálos bánat, gyász fenyeget...
Kezem szögezve az asztalomra,
Tollam pirosas szárnyán szorong,
Rendűlt agyamból a szivemen át
Zavargó eszmék tábora zsong;
Pattognak fényben, mint villanyszikrák
Tollam aczélos hideg hegyén,
Mint álomjáró, gyöngyös homlokkal,
Széttágúlt szemmel csak jegyzem én...
Fekete betükből szilárdan álló
Dal-katonáknak sorhada kél,
Bennök kimetszve sok álom, eszme,
Töprengő bánat, vágy, szenvedély;
Aranypalástban elől királyuk:
Koronás Élet száguld lován!
Utána zajjal, dobajjal, jajjal
Tolong az egész kis tartomány.
Minden idegen kettőzött hévvel
Hajtja az élet gyors kerekét,
Fejemen átömlik egy forró láva,
Homlokom: tűzhegy, szemem: beszéd.
— S a fehér lapra, mint denevér-szárny,
Ijesztő árnyék csap hirtelen:
Öt fekete újjnak árnyai nyúlnak
Hátam megől át a fejemen.
Hol az *Élet* szó lángol pirosan:
Kis halk vonást húz a szörnyű kéz
S mint tűz parázsa záporomlásra:
Egyszerre az a szó csak elenyész!
Megáll a szivem... tollam elejtem...
Hátratekintek... székem megett
Sötét ruhában egy fekete váz
Öt szikár ujjával megfenyeget.
«Sátán!» – kiáltom. S mint Luther Wart-
Tintásüvegem fejéhez vágom! [burgban:
Mefisztókaczagás... ajtócsapódás...
Lámpám kialszik... Ordít a szél kint
Sötét utczákon.

Oláh Gábor.

EPIGONOK DALA.

Ha van egy kis nevünk: Feledés fátyola
A jó Isten látja — Befödheti árnyunk —
Nem vagyunk semmit sem Bizonnyal jönnek majd
Féltékenyek rája. Más költők utánunk.

Keveset, de mégis Jönnek más dalnokok,
Valamit csak tettünk. Nagyok és erősek,
Nem baj, ha a jövő Nálunknál gyujtóbbak,
Elszáguld felettünk. Bátrabbak, dicsőbbek.

Mit az egyes ember Ajkukon elnémul
Múló dicsősége! A multak siralma,
Csak a nemzet égjen Riadójuk dalát
Az élet tüzébe. Mindenki meghallja.

S míg mi porladozunk
A sírban nyugodtan:
Ők előnyomulnak
Győzelmes sorokban...

Endrődi Sándor

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Feri nem csatlakozott az ifjúsághoz, pedig tudta, hogy Mari köztük van. Tudott az idegeinek parancsolni, hiszen elsőrendű játékos volt. S most jutott élete legérdekfeszítőbb játszmájához. Összes érzékei, tehetségei meghatványozódtak, még a lábújjaival is gondolkozott, — a hogy a nagy kártyásokról mondják. A «ferbli» két nagy regulája vezette. Az egyik el nem árúlni tudni az arczczal, hogy milyen «blatt» van a kézben. A másik elévülhetlen regula, hogy a ferblit két kártyából kell megjátszani, vagyis addig, mig nincs minden kártya kiosztva. A játék csak odáig ér valamit, a többi már csak bamba szerencse. A két első kártyából, szóval «blind»-re kell «kóstáltatni», vagy «javítani», ha az ember sokat akar «behúzni».

«Javítani» vélt hát a helyzeten, ha visszatartja magát s nem közeledik szembeszökő módon a leányhoz. Sokkal hazardabb volt, hogysem mindjárt a «zsinór» után nyúljon. A tak-

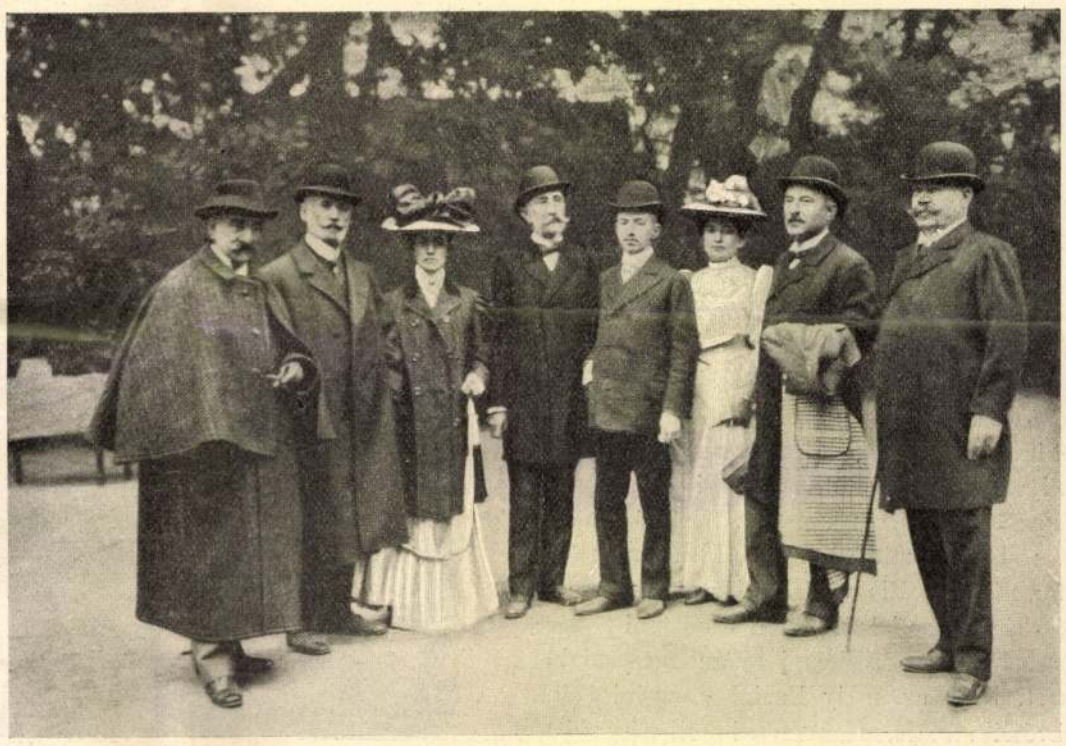

A KAZINCZY-CSALÁD TAGJAI A SZOBORLELEPLEZÉS UTÁN.

tika adja meg a győzelmek borsát, savát. A katona is, a játékos is taktikával dolgozik. Ez az igazi, ehhez tartotta magát. A fiatalok közt különben sem voltak ismerősei, úgy hogy egyelőre csak alárendelt szerepet játszhatott volna Mari jelenlétében e roszúl öltözött vidéki majmok és falusi backfischek közt, kikkel nem lehetett egyébről társalogni, mint jelentéktelen helyi eseményekről: hogy Kracknerék feldőltek a múlt héten a szánkóval és Matild baronesznek az a szép kék blousea a csipkedudorokkal, tönkrement, úgy hogy föl nem veheti többé, hogy a szeles Rápoltiné kiejtette tegnap a bölcsőből a kis gyerekét, azért nem jöhetett ma, mert a baba beteg lett és alighanem rámegy a szegény kis lélek.

Feri inkább künn maradt az asszonyok közt, katona-históriákkal mulattatta Fruzina mamát és környezetét, a «századokat». A gunyoros Findzsa asszony nevezte el így, minthogy a háziasszony körűl a legidősebb hölgyek, egykori leányismerősei sorakoztak, de ott legyeskedett a dévaj öreg úr, Podwolski gróf is; csizmáján hetykén recsegett a talp, mert csikorgósra varratta még most is, s gavallérosan pengett a sarkantyú. A gróf csupa vidámság, csupa derű volt, bár már túl lehetett a hetvenen. Falun akadnak még ilyen életerős öreg urak. A feje fehér volt, mint a friss hó, az arcza piros, mint a rózsa s a beszéde csintalan, hetykélkedő, nagyzoló, mint valami kvietált huszárőrmesteré olyan helyen, a hol elvetheti a sulykot.

— Hát te öcsém mért nem hordod el innen az irhádat? — zsörtölődött a gazda Ferivel. — Mit udvarolsz itt a feleségemnek? Mars be a leányokhoz!

— Nem lehet, kedves bátyám. Nem illenék. Hiszen én most voltaképen nászúton vagyok az új hivatalommal.

— Ördög kell neked, nem hivatal. De ha kellene se manipulálj elhasznált bélyegekkel.

Ezt a gonosz czélzást elértette Kaprinczy Balázsné és fölvette a keztyűt az érettebb női nem nevében.

— Mi is voltunk nyiló virágok valamikor s komám uram se volt fogatlan farkas, mint most. De ha hervadtak vagyunk is immár, azért ezt bizony nem érdemeltük az uradtól, Fruzinka, mert az elszáradt levendulának is van illata, forgós teremtette, és az öreg pemetefű is jó orvosság az olyan krákogó öreg salabakternek, mint a komám.

— Hiszen épen azért mondom, — nevetett Palojtay, — mert Noszty öcsém még nem krákogó salabakter.

— Noszty? — rikkantott bele Podwolsky gróf. — Hohohó! Noszty! Melyik Noszty? Mert annyi Noszty van, mint a hány tarka kutya a világon.

Az öreg gróf roppant örömet tudott mutatni, ha valami új ismerősre bukkant, a mi nem csoda, mert ritkán esett meg vele, ismervén már az egész világot. Birtokát még jóformán mint fiatalember vitalitiumba adta s azóta mint vendég vagy utas csavarog a földtekén; egy nap Kairóban van, a jövő héten disznótoron valami magyar faluban, a honnan a következő nap elutazik Monacóba és felteszi a croupiernél a mindennapi Napoleonját, egyformán fütyörészve s félrecsapott kalappal ballagván haza esténkint a Casinóból, akár nyert, akár vesztett.

— Noszty Ferencz vagyok, — felelte Feri, elnyelve a boszúságot, hogy a Nosztyakról oly félvállról szólott.

— Ferencz? Én is Ferencz, te is Ferencz, a császár is Ferencz. Mit tudom én abból, melyik malacz ki ökre?

Mindezt szeretetreméltó bonhomiával mondta, testének minden izma és porczikája mozgott, a szemei hamiskásan nevettek, a homloka ragyogott, a szája szélesre szétnyilt és a tömött bajusza szálankint élni és ingerkedni látszott.

Feri elképedve nézett rá, mintha sértené a szó, de enyhíté a kedves, ennivaló mórikálás hozzá; gondolkozott, hogy mit feleljen, de nem is kellett, Fruzina mama mondta helyette:

— Palinak, követünknek a fia.

— Szervusz öcsém, agyagos, — kiáltá erre kitörő lelkesedéssel, mind a két kezét barátságosan, bensőségesen megrázva. — Hja, hja, — folytatá azután elábrándozva és a nyelvével csettentve, — huj, de szép fejér teste volt az anyádnak!

Noszty Ferencz minden vére fejébe tolult, első gondolata volt, hogy felugrik és arczul üti a tisztes hajú aggastyánt, de az olyan ártatlanúl nézett le rá, mint egy gyermek, szép kék szemei szinte ugráltak az örömtől, a hangja csengett-bongott az elevenségtől és a kandallóban is azon mód szerint pittegtek-pattogtak, játszadoztak a tűzszikrák, mintha az ő szavait kisérnék és vele együtt pajkoskodnának.

— És honnan tudja azt maga? — kérdé a fiatalember fojtott, tompa hangon. Olyan sötét, nehéz volt minden szava, mint egy felhő, melyben villám lakik.

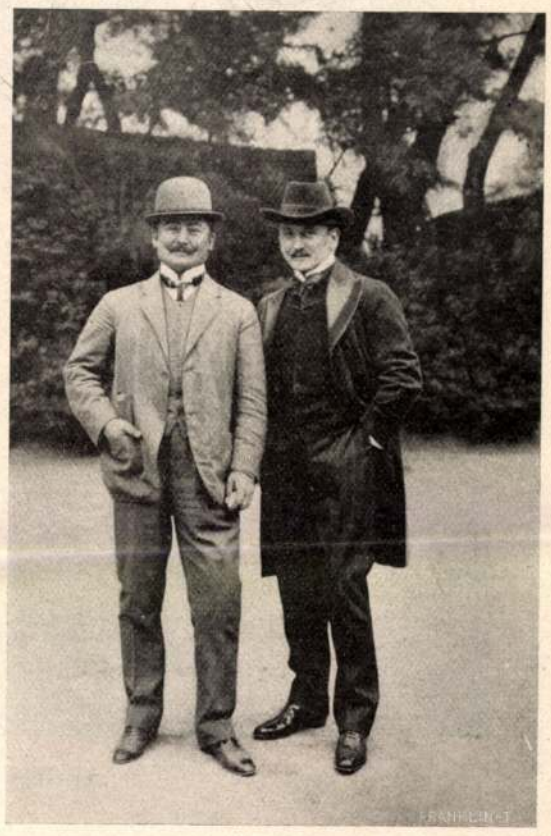

FRÁTER LORÁND ÉS HORVAI JÁNOS SZOBRÁSZMŰVÉSZ.

Mindenki érezte a helyzet kínos voltát s szorongva, elsápadva várták a kitörést. A fiatalember melle hullámosan emelkedni kezdett, orrczimpái lüktettek. Oly csend lett, mint a kriptában, csak a szivek dobogását lehetett hallani.

— Na! Honnan tudja?

Mindenki érezte a puskaporral telitett hangból a készülődő robbanást, csak maga az öreg úr nem.

— Hogy honnan? — pattant fel kedélyesen hahotázva, nagy kedvteléssel ringatván magát a csípőin. — No nézd csak! Hiszen egy hajszál híjja, vagy annyi se, hogy nem én vagyok az édes apád, ebugatta és ebadta.

A vér lassankint szökött vissza fejéből, most már megfordítva, halotti sápadtság borította el arczát, s hogy remegő kezeinek munkát adjon, egy czigarettát sodort a jobbkezével, miközben a ballal bajuszát morzsolta, tépegette nagy izgatottan.

Mindenki feléje fordult, mit fog tenni. Az emberek összenéztek, mintha mondanák: Ez mégis roppant tapintatlanság az öregtől. Szegény fiatalember, hogy háborog, hogy küzd magával! Kényes egy helyzetben van.

— No, mit morogsz, hékás? Mért nem szólsz? — piszkálta kedves kötekedéssel Podwolski, a sarkantyúit összeütve.

— Azon gondolkozom, — felelte Noszty epés humorral, a szemöldjeit felhúzva, — hogy apagyilkos legyek-e ezentúl, vagy pedig ne legyek gentleman?

Bravó, bravó! Kitört a derültség és a taps mindenünnen. Az egész társaság mintegy lidérczynyomástól szabadult fel. A «századok» összedugták a fejeiket és úgy dicsérték. Szellemesen felelt meg! Kedves fiatalember. Egy püspök se felelhetett volna meg bölcsebben ennek a Podwolskinak, ennek a megenni való öreg gyereknek, a kinek minden szabad. Mert ha valami vitézi pose-ba vágja magát, nevetségessé válik, ha pedig rá se hederít az öreg gróf csacsogásaira, czinikus hírbe keveredik, szóval vagy krakélor lett volna, vagy czinikus, így azonban pompásan ütött ki, apagyilkos se lett és megmaradt mégis gentleman. Hiába no, sokat tesz a finom nevelés!

Még Tóthné is odajött, a hol egy gyűrűben vették körűl Ferit az öreg asszonyok, magyarázva neki a Podwolski csintalan szabadszájú-

KAZINCZY FERENCZ ÉRSEMJÉNI SZOBRA A LELEPLEZÉS UTÁN.

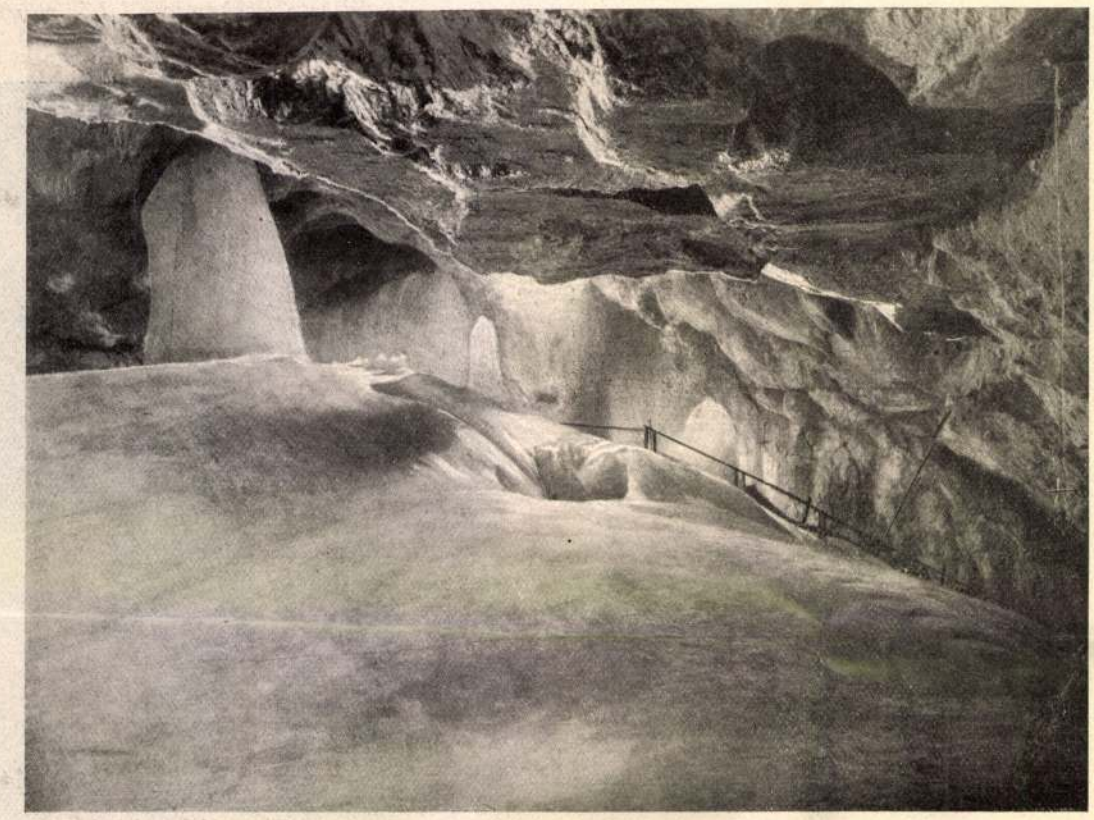

LEJÁRAT A NAGYTEREMBE.

ságát. Bizony nagy Isten csodája, hogy még be nem verték eddig a fejét.

— Ha már eddig be nem verték, ezután már könnyebben elkerüli, — vélte az öreg Palojtay. — Ne hadd magad, öreg Ferkó!

Nem is hagyta az magát, sőt csak most kezdte megmagyarázni, mikép értette a dolgot.

— Hát úgy történt, hogy az öreg Balikán főispán volt akkoriban, mikor én fiatalember voltam. Felmegyek a megyeházára az előszobájába, hát ott találom azt a tacskót, Noszty Palit, akkor megyei aljegyző volt, és még egy csomó ügyes-bajost. Azt kérdi, mi járatban vagyok. Mondom neki, egy kis beszédem volna a főispánnal. «Most az alispán van bent, meséli, utána majd én jönnék, de szivesen engedem át a helyemet.» Megköszöntem neki és körülbelül igy szóltam: «Félek, hogy soká várakoztatnálak, mert azt hiszem, hosszabban veszem igénybe idejét, reménylem, te nem sokáig beszélsz bent?» «Oh, semmi esetre sem», felelte. «Micsoda ügyben mégysz be?» «Bagatelle, mondá, mindössze megkérdezek tőle valamit.» «Akkor hát eredj be előbb te, nekem az kényelmesebb.» Be is ment a lurkó és örömtől sugárzó arczczal lépett ki egy pár percz múlva. Közvetlen utána a főispán elé járulok és ünnepélyesen megkérem tőle a leánya kezét, természetesen a nagyobbikét, mert a kisebbik tatár herczegnő, a mostani Homlódyné, még a bábúival játszott. A főispán fölszisszent meglepetésében s bosszúsan csó-

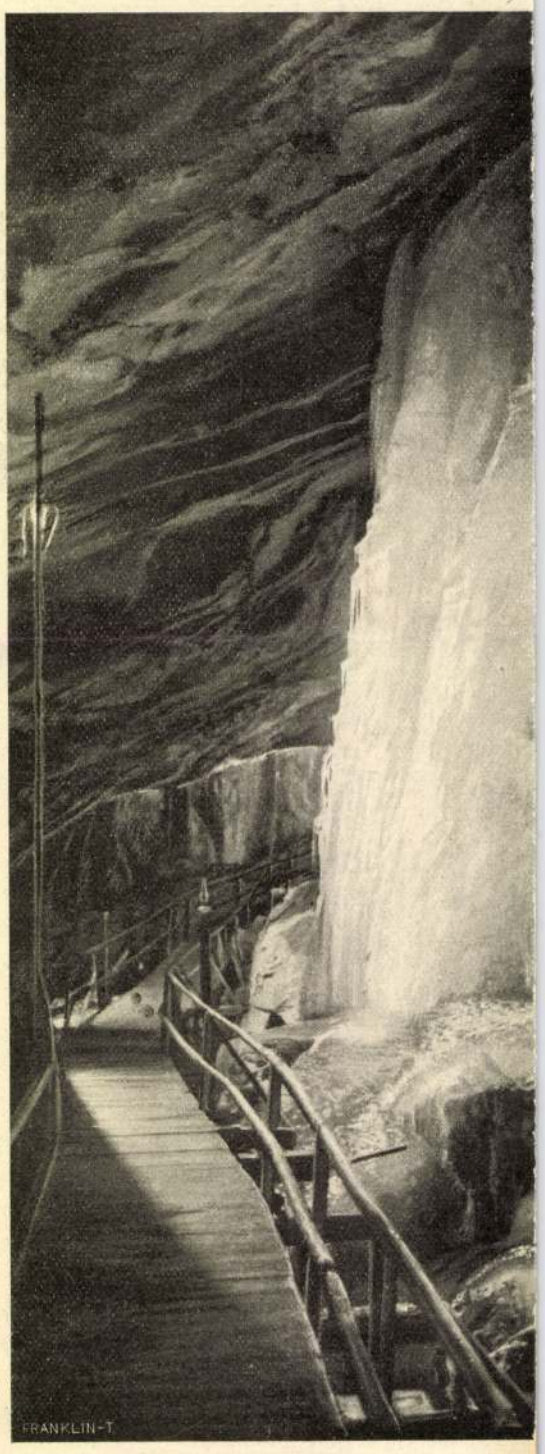

A KARÁCSONYFA

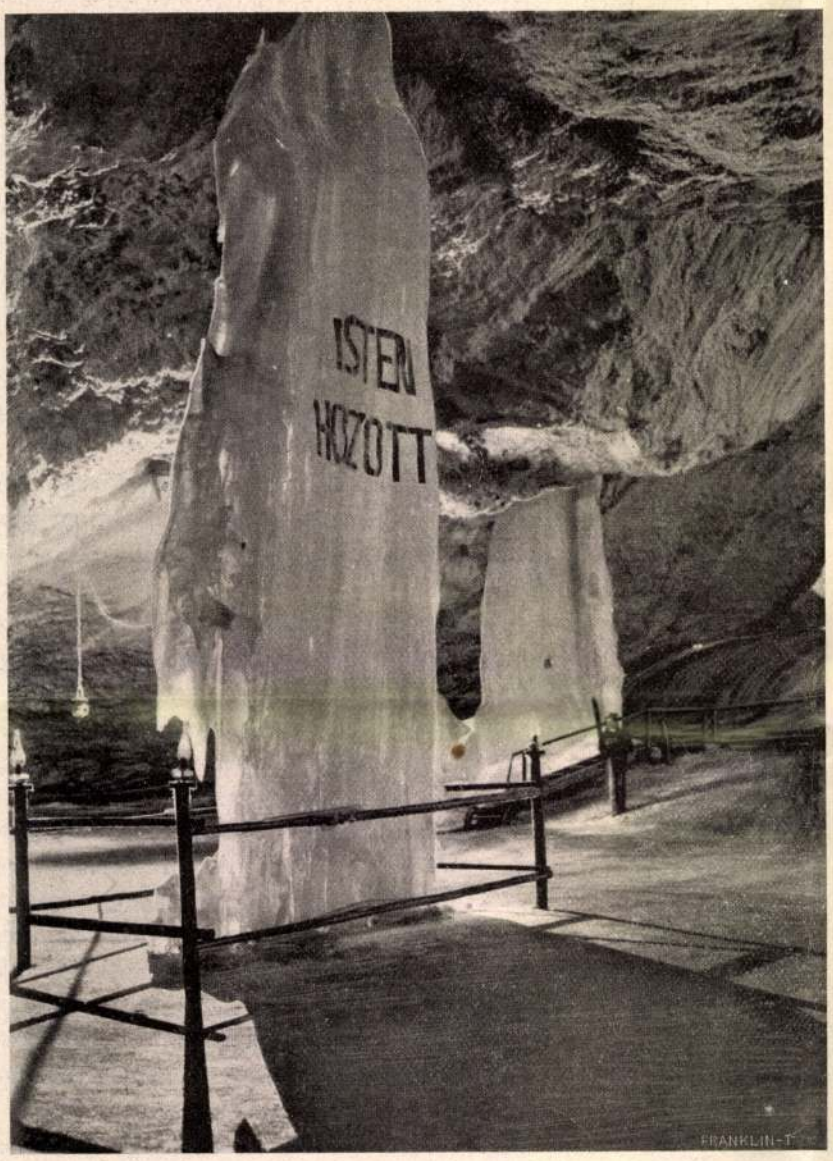

RÉSZLET A NAGYTEREMBŐL.

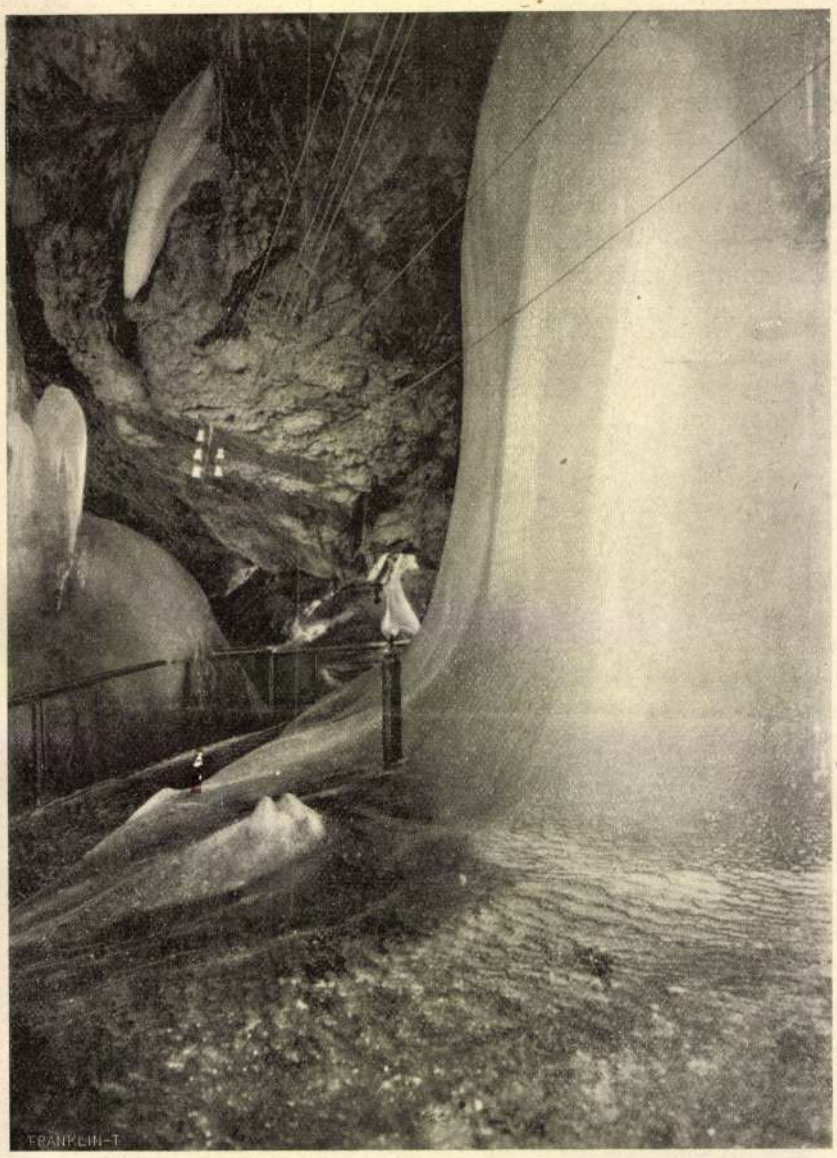

A VIZESÉS AZ ALSÓ TEREMBEN. (POKOL.)

KÉPEK A DOBSINAI JÉGBAR

ső, a mi könyvét még érdekesebbé teszi. A 300 oldalas, képekkel is élénkített kötet díszesen kiállítva az Athenaeum kiadásában jelent meg s ára 5 korona

Délvidéki történetek. Irta *Scossa* Dezső. Négy hosszabb elbeszélést tartalmaz a kötet, melyek tárgya — kivévén az elsőt, mely egy magyar ifju szerelmi történetével foglalkozik — a szerbek életéből és történeti multjából van véve. A sok figyelemre méltó részletet tartalmazó könyv Szegeden Endrényi J. kiadásában jelent meg s ára 2 korona.

A szabadkai szinmű-pályázat. *Szabadkának* ötven év óta van szinháza. Ennek emlékére *Szabadka* városa *ezer koronás* szinműpályázatot hirdetett, s a beérkezett huszonhat pályaművet elbirálás czéljából a Petőfi-társaságnak adta át. A társaság birálói a díjat a «*Névtelen hősök*» czimű történeti drámának itélték. A szerző *Molnár* Gyula ismert drámairó. A szerző szabadkai születésü, s maga a nyertes mű is Szabadka város történetéből van merítve.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia október 3-ikán ült össze a nyári szünetek után. Ilyenkor nagy halmaz pályázati műnek megbirálásáról kell intézkedni, mert az Akadémia jutalmaira hirdetett pályaművek legnagyobb részét szeptember utolsó napján kell tére két; az *Első magyar általános biztosító-társaság* díjára öt, az *Ullmann-díjra* egy, a kereskedelmi csarnok díjára két, a *Bésán-díjra* egy, az *egyesült fővárosi takarékpénztár díjára* egy, az *Oltványi-díjra* hat, a *Péczely-díjra* egy s végül a *Vigyázó-díjra* szintén egy pályamunka érkezett. A pályamunkák biráit a zárt ülésen választották meg.

Az összes ülés után az első osztály *Heinrich* Gusztáv elnöklete alatt tartott ülésén *Szily* Kálmán érdekes nyelvtudományi előadást tartott: «Ellentétre alapított analógia» czímen. Ebben azt bizonyítja, hogy az «alkalmatos», «szemérmetes» formájú szavaink nem igéből, nem is főnévből képeztettek, hanem e melléknevek ellentétes párjaképen: «alkalmatlan», «szemérmetlen».

A Történelmi Társulat október 6-ikán kezdte meg ülései uj sorozatát *Thaly* Kálmán elnöklésével. Az ülésnek egyetlen tárgya *Erdélyi* Alajos «Barcsai Ákos fejedelemsége» czimű terjedelmesebb tanulmányának kivonatos bemutatása volt. A bemutatást a távollevő szerző helyett *Barabás* Samu társulati jegyző végezte. Barcsai Ákos alig két évre terjedő fejedelemsége Erdély multjában a válságosabb idők közé tartozik.

Az erdélyi fejedelemség, miután a XVI. század utolsó negyedében s a XVII. század első évtizedében sulyos válságon ment át, Bethlen Gábor és I. Rákóczi György harminczöt évnyi (1613—1648) meg a közgyűlés, a mi ezer koronával több, mint a tavalyi.

MI UJSÁG?

Október hatodikát hazafias kegyelettel ülték meg most is az országban, főleg *Budapesten* és *Aradon*. A főváros iskoláiban az előadás is szünetelt. A ferenczieк belvárosi templomában, melynek sirboltjában rejtették el gróf Batthyány Lajos holttestét a kivégzést követő éjjelen, az első gyászmisét reggel 8 órakor Batthyányért tartották, 10 órakor pedig az aradi vértanukért. A régi honvédekkel együtt nagy közönség töltötte meg a templomot. Az egész egyházi szertartás alatt Damjanich János 84 éves özvegye térden állva imádkozott.

Az egyetemi ifjuság külön gyászünnepet rendezett. Reggel küldöttségileg üdvözölte Damjanich özvegyét. Az egyetemi templomban tartott gyászmise után az ifjuság a Vigadó termében gyűlt össze, a hol beszédeket tartottak, s alkalmi költeményeket szavaltak. A fővárosi polgárság este tartott gyászünnepet több helyen, egyletekben, társaságokban.

Aradon nagy számban a minoriták templomában tartott gyászmisén részt vettek a hatóságok, testületek, intézetek. A szobornál *Tabakovits* ügyvéd mondott beszédet, *Markovics* Margit szinésznő

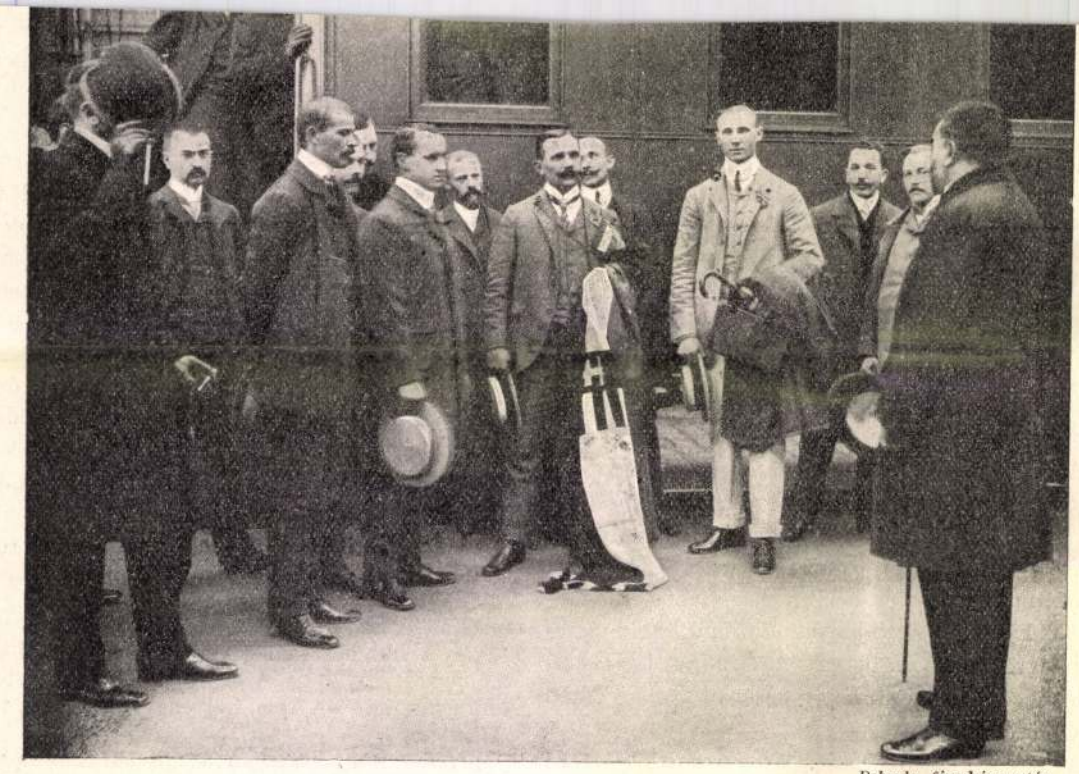

Pobuda fényképe után.

A SAINT-LOUISI SPORT-VERSENYEKRŐL HAZAÉRKEZETT MAGYAR IFJAK FOGADTATÁSA BUDAPESTEN, A KELETI PÁLYAUDVARON.

Amerikán kívüli országok közül elért eredmények dolgában a második helyre kerültünk, holott csak négy versenyzőnk volt, míg az első helyre került németek 12 versenyzővel szerepeltek. A beszédek elhangzása után a társaságot lefotografálták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» most megjelent októberi füzete sok tartalmas közleményt nyújt a komolyabb dolgok iránt érdeklődőknek.

Az első közleményben *Kovács* Gábor ismerteti az orosz «mir»-szervezet történelmi fejlődését. A «mir» egy sajátságos kollektivisztikus szervezet, melylyel az orosz mezőgazdaság bir s főleg Nagy-Oroszországban van elterjedve. Oly földbirtok-alakulat ez, melyben a földterület a község határozata következtében a parasztság közt a lelkek száma vagy pedig valamely más mód szerint felosztatik s a földközösséget terhelő fizetések együttes jótállás mellett teljesíttetnek. A további közlemények során *Jánosi* Béla folytatja és befejezi «Az emberiesítés és együttérzés tana a mai eszthetikában» című tanulmányát, *Kármán* Mór pedig «A felekezeti oktatás és az állam részvétele a népiskola szervezésében» című értekezés során fejtegeti Olasz-, Spanyol-, Portugall-ország és Svájcz népoktatását. Két érdekes szépirodalmi közlemény következik ezután: a hires franczia iró, gróf *Gobineau* «A turkomán háború» című elbeszélésének befejező része s

Paludan-Müller nálunk eddig ismeretlen dán költő «A főművészet» című szatirikus költeménye, melyet *Erdélyi* Károly fordított magyarra. «A művészetről» czím alatt egy névtelen iró Lyka Károly nemrég megjelent kis művészeti könyvét birálja, az «Értesítő» rovat pedig Koronghi Lippich Elek költeményeiről és Pekár Gyula «Mátyás és Beatrix» című drámájáról mond birálatot. A «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében s a Franklin-Társulat kiadásában minden hó elsején jelen meg, előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Égen és földön. *Hanusz* István, a ki népies természettudományi munkáival sok érdemet és elismerést szerzett már, ezuttal az Ég és Föld csodás jelenségeiről irt érdemes könyvet. Tudományos alapon mozog, de tárgyait nem szárazon adja elő, hanem ugy, hogy a laikust is lebilincselje, hogy kellemes, élvezetes olvasmányt nyujtson és igy a természettudományok iránti szeretetet az olvasó közönség legszélesebb rétegeiben is felköltse. Beszél többek közt a naprendszerről, Földünk őstörténetéről, a kőszén-képződésről, a vizek, folyók életéről, hatásáról, a jégről, hóról stb., ismerteti a hegyrajzi népregéket, a régiek fizikai földrajzát és sok más egyebet. Előadásába számos történeti adomát is beküldeni. Egész sereg pályaművet jelentettek be tehát a báró *Eötvös* Loránd elnöklésével tartott összes ülésen. Az összes ülést az *első osztály* ülése követte.

Az *összes ülésen* báró Eötvös Loránd elnök üdvözölte a tagokat. *Szily* Kálmán főtitkár pedig bejelentette a nyári időszak alatt az Akadémiát érdeklő eseményeket. Jelentette, hogy október 12-én Komáromban *Péczely* József és *Tóth* Lőrincz néhai iróink szülőházán emléktáblát avatnak föl. Az ünnepélyen az Akadémiát Thaly Kálmán osztályelnök, Beöthy Zsolt, Konkoly-Thege Miklós és id. Szinnyei József fogják képviselni. A főtitkár további jelentésében foglaltatik, hogy gróf *Széchenyi* István összes munkáiból, az Akadémia kiadásában, az első kötetben a «Hitel» s a «Világ» jelent meg. A második kötetben, a mely a jövő évben kerül ki a sajtó alól, a «Stádium», a «Kelet népe» s a «Politikai programm-töredékek» jelennek meg.

A szeptember 30-iki határnapra hirdetett *pályamunkák* közül *Teleki-jutalomra* 28 szomorújáték; a *Farkas-Raskó-díjra* 51 hazafias költemény; a *Bulyovszky-díjra* 27 óda; a *Szilágyi István-díjra* (nyilt pályázat Magyarország történetére) hat, a *Lukács Krisztina-díjra*, a magyar lirai költészet történetében okos, ügyes kormánya alatt megszilárdult s kezdett tekintélyes állammá izmosodni. II. Rákóczi György kalandos politikája azonban megrontotta az országot, s kitört a viszály. Barcsai Ákost, a lugosi és karánsebesi bánt a törökök tették meg fejedelemnek, míg az ország másik része II. Rákóczi György mellett maradt, a ki mikor 1660-ban meghalt, Barcsay ellen Kemény János szerezte meg a trónt osztrák támogatással s fél esztendő mulva meggyilkoltatta Barcsait. Helyébe a török Apaffy Mihályt tette meg s megkezdődött az osztrák befolyás s harmincz évvel utóbb már nem volt független erdélyi fejedelemség. — A felolvasást tetszéssel fogadták.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület október 2-ikán közgyűlést tartott *Kolozsvárt*, s azon báró *Feilitzsch* Artur elnökölt. *József Ágost* főherczeget, az egyesület védnökét táviratban üdvözölték, ki másnap küldte el köszönő válaszát. A gyűlés főtárgya volt a tisztikar újra választása. Az elhunyt Radnóti Dezső főtitkár helyére egyhangulag megválasztották főtitkárnak *Kovács* Géza eddigi titkárt, helyébe titkárnak *Pál* Andort. A választmány többi tagjai változatlanul megmaradtak. Az egyesület vagyoni állapota rendezett és semmi adósság sem terheli. Az idei költségvetést 16,000 koronában szavazta

vonják ezt. Ha megvolna benne ez az isteni szikra, bizonyára már nyilvánult volna is: Mozart hat éves, Liszt kilencz éves korában komponált már s e korai zeneszerzeményeik már is magukon hordják lángeszük s később jobban kidomborodó egyéni sajátságaik bélyegét. Pedig Magyarországnak ugyancsak szüksége volna egy nagy, alkotó zenei lángészre, a ki megalkossa a magyar műzenét s kiaknázza a magyar népzenében rejlő mérhetetlen kincseket, olyan helyet vívjon ki a magyar zenének a zenei világirodalomban, a minőt kivivott Grieg a norvég, Csajkovszky az orosz és Dvorzsak a cseh muzsikának.

De ha nincs is meg a mi Vecsey Ferenczünkben a reátermettség arra, hogy majdan ilyen Messiása legyen a magyar zenének, örvendjünk, hogy akadt megint a sors jóvoltából egy magyar ember, még pedig «fajbeli» magyar, a ki reá tereli az egész művelt világ figyelmét a magyar névre.

*

Ime néhány apróság a kis «*Frenki*»-ről, a hogy a családjában nevezik. Két *Vecsey* Ferencz van: az egyik az, a ki a podiumon áll s

A HÉTRŐL.

Szocziálizmus és hazafiság. A szocziálisták idei kongresszusa határozott állást foglalt el a hazaszeretet mellett. Előbb az összes nemzetek képviselőiből alakult gyülekezet nyilatkozott, s megtagadta a közösséget azokkal a túlzókkal, a kik programmjukba vették, hogy saját hazája ellen lázitsák a katonát. Utóbb a német szocziálisták vitatták meg maguk között a kérdést, s kérkedve tettek tanubizonyságot hazafiságuk mellett oly férfiak, a kik a nemzetköziség jelszava alatt propagálták eddig tanaikat. Bebel, az elismert vezér azt hangoztatta, hogy ő oly országgá akarja tenni Németországot, a melynek «az egész világon nincsen párja», ez pedig már nem csupán hazafiság, hanem fokozása annak, mert exkluzivitás. Liebknecht, a másik nagy tehetségű vezér csupán annyit követelt, hogy a szocziálista katona ne váljék az osztályérdekek védelmezőjévé. S a gyülés nagy többséggel szavazott bizalmatlanságot Noskénak, a ki ellen-

Az 5668-ik esztendő. Az izraeliták e hóban ünnepelvén új esztendejüket, az 5668-ik esztendőt irják. Időszámításukat a világ teremtésével kezdik. E számítás szerint tehát 5668 esztendő telt volna el azóta, mióta ember lakik a földön, vagy mondjuk inkább úgy, mióta művelt emberek laknak, a kik évek szerint számítják az időt. Vannak azonban időszámítások, melyek sokkal régibb időre teszik a kezdetet. A byzanczi számítás szerint a mostani eszendő a 7416-ik, az alexandriai szerint pedig 7400-ik, míg a Julián-féle számítás szerint most a 6621-ik esztendőben élünk a világ teremtése óta. Bajos lenne megmondani, hogy micsoda esemény lehetett az, mely alkalmat adott reá, hogy a teremtés kezdetét azonosítsák vele s e régi aerákat attól fogva kezdjék egyes országokban számítani. Lehetett olyan is, a melynek csakis helyi szempontból volt fontossága, a minő p. u. későbbi időben Róma alapítása volt. De egészen bizonyos, hogy emberek sokkal régebben laknak a földön, mint a mennyiről a legtöbb

mint a rettentő idegenség. Idegen arczok, idegen világfelfogás, idegen közöny mindenfelől. Bemegy az egyetemre: csupa hozzá hasonló, a sok idegenségtől félszeg mozgású fiatal gyerek közé. A beiratkozás, az index-aláirás formaságai mind arra valók, hogy már első lépésénél jelezzék, mennyire idegen valami az egyetem. A quaestor a sok munka miatt ideges sietséggel söpri be és nyugtázza a tandíjat, a tanár urak gépiesen, az egyes fiukat meg se nézve irják alá az indexet, az ismeretlen kollégák barátságtalan idegenkedéssel tolakodnak előtte, mögötte, körülötte. Ilyen nagy tömegekben ez nem is lehet másképp, — négy-ötezer diák beirását bizony nem lehet ismerkedő estély-szerűen elintézni. Csakhogy ez a rideg idegenség nagyon nyomasztóan hat a kényesebb érzékenységű fiukra. Némelyikkel már az első napokban meggyülölteti az alma matert, a másik hamar észreveszi, hogy a kávéház sokkal barátságosabb hely, a harmadik félénk, félszeg lesz, önbizalma megbénul. Az utóbbi csoportból

A SZEGHALMI KOSSUTH-SZOBOR HORVAI JÁNOSTÓL.

— Boldog és hatalmas léssz, erről szavatolok.

— Soha, — tör ki Zareyma, — én arra a másikra gondolok. Arra, kit még nem is ismerek . . .

Ám Kara Gül az egyszer nem talál vigasztaló szót. Fáradtnak tetszik ő is, egészen elandalodik. Felsóhajt:

— Hja, lemondani nehéz . . .

Zareyma megütődik, — meglepi őt ez az elágyulás.

— Kara Gül, honnan tudod te ezt? Oly fursán mondod.

Az amazon-leány észre tér, de hiába igyekszik mentegetődzni. A herczegnő egyre követelőbben faggatja:

— Kara Gül, nem ismerek rád! Neked valami titkod van. Hamar, ki vele.

— Hagyjad, herczegnőm . . .

— Hova gondolsz? Bizalmammal szemben sértő e tartózkodás!

S addig-addig vallatja, ölelgeti, míg az amazon végre megtörten borúl a vállára. Zareyma álmélkodva lesi pár pillanatig.

— De hiszen te szerelmes vagy, leány!

— Nem, nem . . .

Cserháti Sándor kiváló gazdasági irónk mellszobra, Horvay János
melyet most lepleztek le a magyaróvári gazdasági akadémiá

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

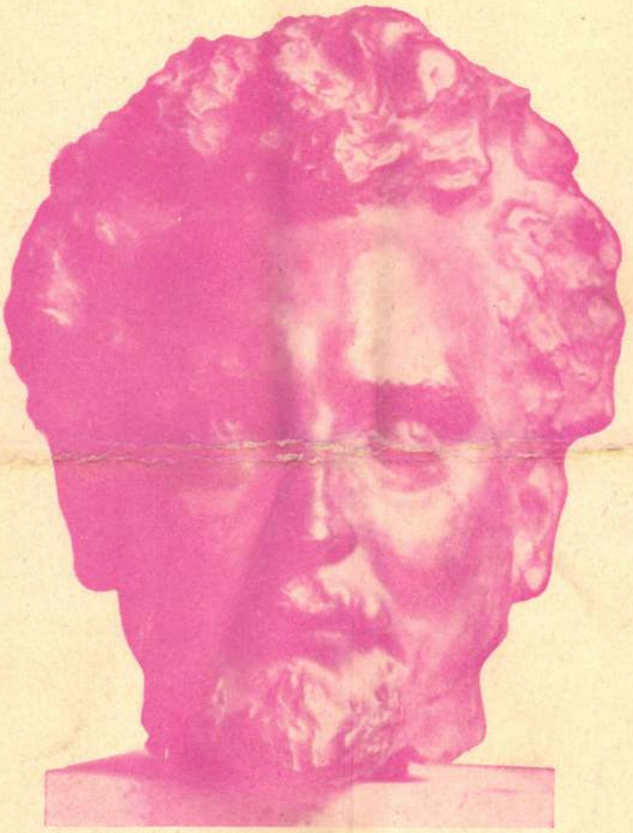

SZAMOVOLSZKY ÖDÖN: HORVAI JÁNOS

V. ÉVFOLYAM 36. SZÁM

1931. JANUÁR

Horvay János

V. ÉVFOLYAM 36. SZÁM 1931 JANUÁR

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Szerkesztőségi fogadóórák délután 3—5-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Katona József ucca 27

Telefonszám: Aut. 161—56.

Előfizetési ára: Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, Egyes szám ára: 3 pengő.

Előfizetés külföld számára egész évre: 30 pengő, félévre 15 pengő.

Megjelenik minden hónap elsején, kivéve július és augusztus hónapokat.

TARTALOMJEGYZÉK:

Bálint Lajos: A könyv — illusztrációk nélkül 3
Gy. N.: mecsekaljai Horvai János 5
Orbán Dezső: Alkotás és interpretáció 7
Fórum: Kedves Márk mester (Chroniqueur) 8
Siklóssy László dr.: Az ágy fejlődése 12
Kállay Miklós: A mennyei birodalom művészete Budapesten 15
dr. Dénes Tibor: A Capella Sistina egyik freskójának magyarázatai 19
dr. Kiss Kázmér: A művész szemléletteremtő tevékenységéről 24
Hirek 28

A KÉPEK JEGYZÉKE:

Szamovolszky Ödön: Horvai János . . . . a címlapon
Horvai János: A budapesti Kossuth szobor . . . 1
„ „ A budapesti Kossuth szobor hátlapja 2
„ „ Siremlék 4
„ „ Siremlék 5
„ „ A Bolivár emlékmű terve 6
„ „ A református emlékmű terve . . . 7
„ „ Siremlék 8
„ „ A jó pásztor 9
„ „ Rákosi Jenő siremléke 10
„ „ Kálvin 11
„ „ Luther 11
„ „ Gordonkás 12
„ „ Beethoven 12
Horvai János: Petőfi 13
„ „ Kossuth-szobor terve 13
„ „ A munka védelme 14
Mészöly-Munkás Béla: Mi lesz holnap 14
Ismeretlen kinai festő: Madonna 15
csabai Rott Margit: Arckép 17
Hsia-Sen-Tschen: Tavasz 17
Relief Fra Bartolommeo után 19
A Sistina Capella mennyezete 20
Tschi-Bai-Shi: Rákok 20
Brocky Károly: Nyilas Ámor 21
Pállik Béla: Bárányok öröme 23
Borsos József: Készülődés az álarcos bálra . . . 25
Soósné br. Korányi Anna: Arckép 27

Tevan nyomda és könyvkiadóvállalat Békéscsaba

a vázlat, amely addig jóformán csak előstudiumnak szerepelt, önálló és befejezett termelést kezdett. Egyik ilyen produkciós terület volt az önállósított irón számára az illusztrált könyv. A fekete-fehér művészete itt talált legkönnyebben és leggyakrabban elhelyezkedést. Akármilyen okokra vezessük vissza e rövid virágzás gyors elmulását, kétségkivül nagy kár érte. Ha sajnáljuk, nemcsak azokra az anyagi dolgokra gondolunk, amellyel az ilyenféle munka megélhetést jelentett sok művész számára. De sajnáljuk a művészetnek ezt a szép, külön területét, amely külföldön is, nálunk is néhány nagyon komoly értéket termelt. Olyanokat, akiknek éppen ez a munka és ez az alkotás volt legigazibb kifejezésterületük. Szeretnők azt remélni, hogy mindazok a gátlások, amelyek most jóformán teljesen kiradirozzák a könyvek lapjai közül az illusztrációt, vagy gépi fotografiákkal cserélik fel, — csak rövid átmenetet jelentenek. Eggyel azonban tisztában kell lennünk: a visszatérés útja az illusztrált könyvhöz elsősorban az irón át vezet. Az író ellenkezését, aggodalmát, legjobb esetben közömbösségét kell leszerelni. Az író pedig valóban meggyőzhető arról, hogy a kiadóval való tárgyalásában kérje az illusztrációt és ne tiltakozzék ellene.

HORVAI JÁNOS: SÍREMLÉK

A KÖNYV – ILLUSZTRÁCIÓK NÉLKÜL

Irta: BÁLINT LAJOS

Az ember elmegy néha dolgok mellett, amelyek vannak és nem veszi észre őket. S még gyakrabban megtörténik, hogy elmegy dolgok mellett, amelyek voltak és eltüntek s a hiányukat nem veszi észre. Nem közömbösségből s nem, mert feleslegesnek érzi őket, hanem, mert a száz másfelé lefoglalt figyelem tovább szalad mellettük. Míg egy nagyon kitünő művészünk és könyvillusztrátorunk nem figyelmeztetett rá, így nem vettem észre azt a kevéssé örvendetes dolgot, hogy az illusztrált könyv egyre ritkább esemény a magyar könyvpiacon. Első pillanatra nem akartam elhinni s aztán végigböngésztem az utóbbi két esztendő megjelenéseit s ezt a szemlét azzal a szomorú megállapitással zártam, hogy a legutóbbi esztendők könyvujdonságaiban majdnem egészen jelentéktelen szerep jutott a grafikusnak s az illusztrátornak. Annál szomorúbb ez, mert hiszen néhány esztendővel ezelőtt nálunk is szép és értékes kultúrája indult a könyvművészetnek általában és ezzel kapcsolatos volt nagyon gyakran és érdekes fejlődésben a rajzolt, vagy metszett illusztráció.

Könnyű és olcsó dolog volna ezt a problémát is gazdasági okokkal intézni el és arról beszélni, hogy az illusztrátor és munkája olyan megterhelést jelent egy-egy könyvkiadás számára, amellyel nem szívesen számol a magyar könyvkiadó. Főleg nem mostanában, amikor minden törekvése az, hogy lehetőleg olcsó munkát produkáljon. Csak így tud és így lehet hozzáférni a közönséghez. A publikum valóban a mai gazdasági viszonyok között leszokott arról, hogy a könyv-vásárlásaiban maradandó szépséget keressen a bibliotékája számára s megelégszik azzal, ha olvasmányszükségletét elégíti ki egyszerű és olcsó könyvvel. S nyilván ezzel van kapcsolatban, hogy az elmult esztendő egész terméséből a *Magyar Bibliofil Társulat* mindössze három magyar kiadványt talált, amely könyvművészeti szempontból külön elismerést érdemel. Mégis, valahol másutt és másként is kell még magyarázatot keresni arra, hogy a könyvillusztrációk manapság nem szükséges díszei és kiegészítői a könyvnek. Nemcsak a bibliofil kiadványokra gondolok, hanem a rendes forgalom termelésére is.

Talán nem egészen helytálló az a megállapítás sem, hogy a könyvek illusztrációk nélkül jelennek meg, legfeljebb a művész kezéből kikerülő illusztráció hiányáról lehet beszélni, amelynek helyét egyre inkább elfoglalja a reprodukált fotografia. Már nemcsak a könyv belsejében, hanem a címlapon is, amely pedig már egyetlen területe maradt a rajzolónak. A fotografia konkurenciája a könyvkiadásban most már ott tart, hogy a szépirodalmi könyveket, regényeket és elbeszéléseket is fotografiákkal illusztrálják. Igy tehát nem költségmegtakarításról van szó, mert szinészeket szerződtetnek egy-egy ilyen fotografiához, akik megábrázolják a könyv valamely jelenetét. Fotografálják és reprodukálják. Nem valószinű, hogy ez kevesebb költséget jelentene, mint a művész illusztrációja.

Furcsa, hogy az író maga belenyugszik ebbe, de talán még furcsább, hogy az író általában, — egyes kivételeket nem számítva, — szivesebben látja, ha nem kap illusztrációt a könyve, sem ilyet, sem olyat. Egy részük elfogadja a fotografikus illusztraciót, mert valaki lehet nagyon jó író anélkül, hogy bármiféle képzőművészi kulturája legyen és megelégszik azzal, amit naivan az illusztráció principiumának tart, hogy egy-két kimaszkirozott szinész és egy fotografálógép valóban pontosan azt a jelenetet ábrázolják, amelyet ő megirt. Ábrázolják minden egyéni hang és egyéni képzelet nélkül. Annak az írónak, aki az illusztráció szerepét igy látja, egészen mellékes, hegy egy művészkéz szignuma diszitse a munkát.

Ennél is komolyabb ellenkezésre talál azonban az illusztrátor azoknál az íróknál, akik komolyabban és mélyebben érzik a képdiszités problémáit. Egy részük valóban megmarad azon a területen, hogy az illusztráció végső célja egy-egy jelenet novellisztikus ábrázolása. Ezek rendszerint harcban állnak az illusztrátorral, aki más fantáziával látja ugyanazt a jelenetet, mint ők. Egy másik rész nem is indokolatlanul, feleslegesnek és pleonazmusnak értékeli az ilyen ábrázoló illusztrációt, amely ugyanazt mondja el képben, amit az író az olvasó fantáziájában kiván megvalósitani. Az illusztráció szerinte művészi dísz, amely motivumait veszi a könyvből s igy keres stiláris és ornamentális kiegészítéseket. Az ilyen szándékú és elgondolású illusztrativ munkához azonban kevés művésznek van hajlandósága, kevés írónak megértőképessége és még kevesebb kiadónak fölvevőkészsége. Nem csoda tehát ha sokféle ellenkezés között az üzletileg számító könyvkiadó végül a diszitetlen könyv, vagy a fotografia mellett határoz. Mindehhez hozzájárul bizonyosfajta ellenkezés a művészek részéről is. Komoly művész egyrészt nehezen barátkozik meg azzal, hogy fantáziáját és vizionálókészségét mások irányitsák. Hogy az író másfajta izlése és kivánsága szólhasson bele, sőt, hogy a kiadó üzleti izlése lehessen korlátozója. Másrészt az értékesebb festőt, vagy grafikust elkedvetleniti és távoltartja ettől a területtől a tecknikai nehézségek egész sora. A mai viszonyok között a könyvkiadó olcsó árút akar produkálni és egyébként sincs érzéke az iránt, miféle megakadni és fennakadnivaló van azon, ha a fekete-fehér illusztráció feketéje egy árnyalattal sötétebb, vagy egy árnyalattal szürkébb, mint ahogy a művész kívánja. A legtöbb nyomda berendezkedése sem túlzottan alkalmas a művészi reprodukcióra. Ugyanilyen hibái vannak a klisé és litografia készitésnek és ezek a nehézségek kedvetlenitik el a művészeket annyira, hogy csak kényszerűlten vállalnak ilyen illusztrátori feladatokat.

Mindezeken az akadályokon keresztül, lassacskán valóban elsikkad egy értékes, szép művészet, amely pedig a XIX. század végén uj lendületnek és uj útnak indult. A művészi képpel diszitett könyv nobilis hagyományát támasztotta fel a grafikus művészetek uj virágzása. Sokszor esett már szó róla, hogy attól a pillanattól kezdve, mikor a XIX. század pikturájában uj és uj törekvések nyomán, egyre inkább háttérbe szorult a rajz, a rajzoló irónja függetlenitette magát a pikturától és önálló életet élt. A ceruzaskicc,

HORVAI J.: A BUDAPESTI KOSSUTH-SZOBOR HÁTLAPJA

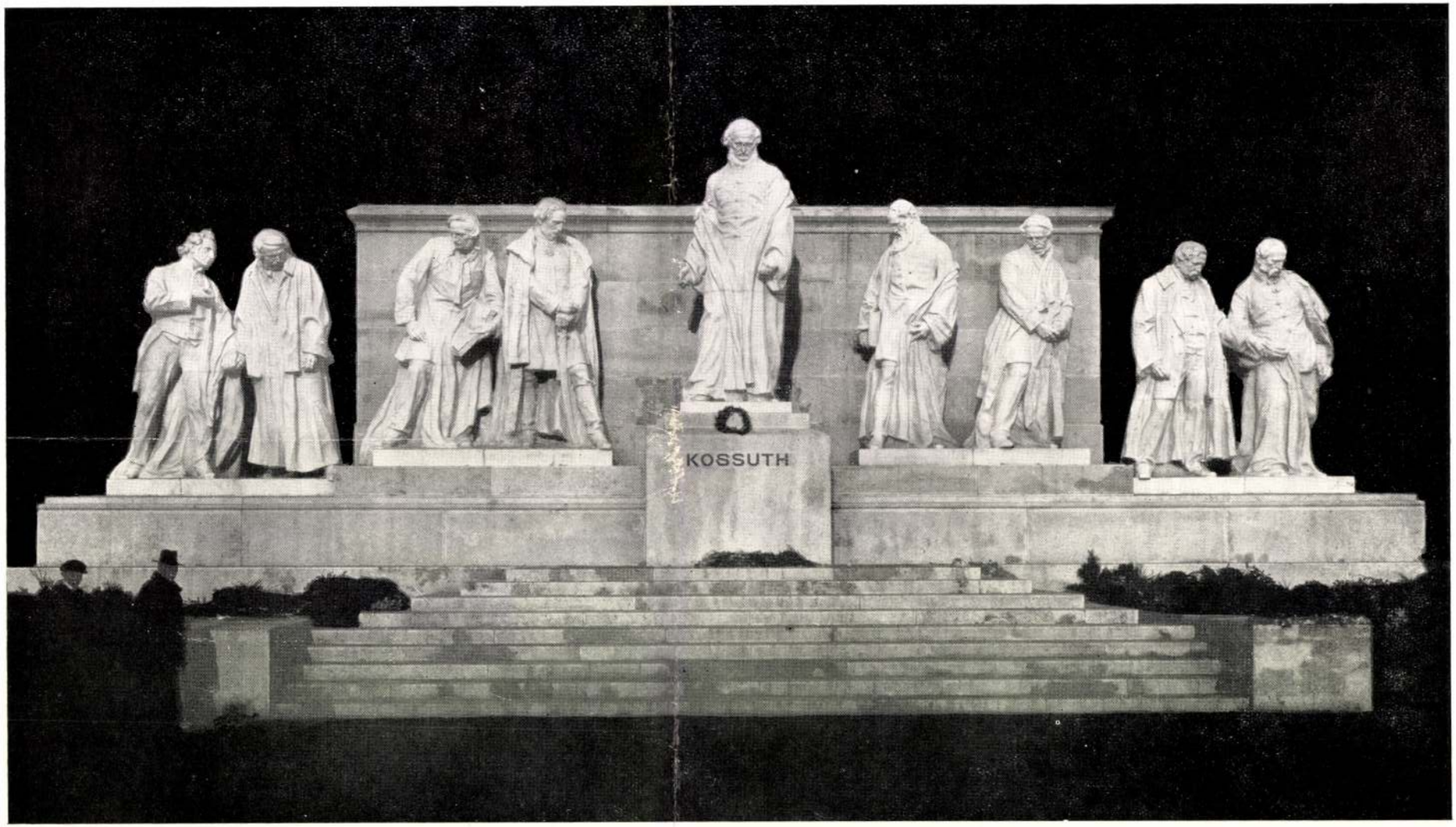

HORVAI JÁNOS: A BUDAPESTI KOSSUTH-SZOBOR

HORVAI JÁNOS: PETŐFI
A szegedi Pantheonból

helyiségeket, amig a hálószoba, a maga egyszerű, kopott butoraival szerényen meghúzódik a lakás udvari szárnyában. A középkori ember, a maga primitiv konzervativizmusában másképpen gondolkozott. A hálószoba volt az a szoba, amelyben ő tulajdonképpen lakott. Az ágy volt az a butordarab, amelynek fontosságát felismerte. Nem eresztette tehát neki a fantáziáját, hogy a lakásban hol és mit tegyen díszessé, hanem elsősorban a már megszokottat, a tudatosan szükségeset igyekezett széppé fejleszteni.

A középkorban tehát az ágy, mint *favorizált butordarab* jelenik meg előttünk. E minőségében csupán egy butor előzte meg: a *láda* avagy, ha ugy jobban tetszik, a Truhe, cassone. Ennek is megvan a természetes magyarázata. Még a félig nomád ember is szükségét érezte annak, hogy ingó vagyonát biztos helyen tudja. Mielőtt még a pihenés luxusa kifejlődött volna, létrejöttek a gondosan, erősen, munkásan és díszesen összealkotott ládák, amelyek egy-egy embernek vagy családnak egész ingó vagyonát tartalmazták. Aki muzeális butorgyüjteményekben jártas, jól tudja ezt. Mit látunk a középkor butoraiból? Ládát és ismét ládát.

Azután jön az ágy. Majd a biztonság növekvő érzése és a kényelemszeretet megteremti a *szekrényt*, amelyet *írószekrénnyé* is átformálnak. Nagysokára jön az *íróasztal*. Későn általánosodik el a művészi ülőbutor, különösen a pamlagtipus, amelyet a régi világban mind az ágy helyettesit. A pamlagnál meg kell állnunk. E butornak internacionális száz neve is van: diván, ottomán, kerevet, kanapé, chaise-longue és még legalább kilencvennégy. Való természetének legjobban ez az elnevezés felelne meg: *nyugágy*. Nyugágy, azaz nyugovó ágy, amelyben a mai elpuhult ember nappal nyugszik, pihen, hever, ellentétben rendes éjjeli hálóágyával.

A középkorban nem ismerték ezt a megkülönböztetést. A szegénysorsú ember nem is számit e témánál. A gazdag ember a maga és felesége részére díszes ágyról gondoskodott, amelyet egyként használt éjjeli nyugvásra, nappali pihenésre és arra, hogy abban fekve vagy ülve fogadja vendégeit. Eszünkbe jutnak az ókori rómaiak is, akik még lakomáikat is kereveten fekve fogyasztották el. A középkori ember egyszerű székre ült asztal mellé, de *ágyán reprezentált*.

Az ágyban való fogadást avval is magyarázzák, hogy az előkelő asszonyok — főképen Francia és Olaszországban

HORVAI JÁNOS: KOSSUTH-SZOBOR TERVE

HORVAI JÁNOS: A MUNKAVÉDELME
A Társadalombiztosító felhőkarcolóján

— várandós állapotuk nagy részét ágyban töltötték, mivel pedig ugy ezidőtájt, mint a gyermek megszületése után illendő volt őket meglátogatni: vendégeiket ágyban fogadták. Ez a szokás idővel annyira elfajult, hogy egy burgundi hercegnő Versaillesben husz olyan nagy bált adott, *melyekhez ágyából asszisztált*. A Szent-Család életéből vett képeken is gyakran látjuk — különösen Mária születése ábrázolásánál — az ilyen alkalomra eső látogatást. A rokokó-kor dámáinak már nem is kellett megragadniok a családi szaporulat alkalmát: szivesen maradtak ők ágyban alkalom nélkül is.

Ami az ágyak alakját illeti, az ágydiszités ősi formája a *sátor* volt. Egészen a XVIII. század végéig u. i. nem a sok levegő, hanem a levegő ellen való védettség elve dominál. Amikor már házakban laktak az emberek, az ágyat még mindig külön védték. Volt is rá szükség: a túlvastag falak hidegen tartották a szobákat, a fűtés nem volt mindenütt könnyű dolog, dupla ablakok nem léteztek, maga az ablaküveg nagy fényűzés volt, a legtöbb házban papir vagy hártya pótolta; az elsötétítés sem ment egykettőre; egyszóval a szobák ridegek és hidegek voltak. az ágy fölé tehát sátrat vontak, amelynek legfeljebb csak egy igen egyszerű faváza volt. Ez tehát nem tulajdonképpeni asztalosbutor.

A renaissance-ágy már a háztól vagy egy nyitott csarnoktól vett formát. Az ágynak szabályszerű fedele van, amelyet 2—4 oszlop tart. Van olyan, amely négy oldalról nyitott, de olyan is, amely csak egy oldalról nyitott, sőt ezidőben még igen gyakoriak a falburkolatba beépitett ágyak. Máskor az ágyak részére külön kis — ablaknélküli — *fülkét* épitettek, amelynek már egy haladottabb formája az, amit manap is *alcove*-nak nevezünk.

A mai hygiene ezt sem helyesli, a régiek azonban, ha edzettebbek is voltak, mint mi, ágy dolgában túlzottan óvatosak voltak.

A butorrá fejlett ágy egyébként követte mindenkor művészeti stilusát. A mi magyar uraink sem maradtak hátra. Heltai Gáspár szerint Mátyás király Beatrix királynőnek aranyos mennyezetes — fedeles — ágyakat csináltatott. Gyakori volt nálunk a *csavart oszlop*, amely a mennyezetet tartotta. Nemes barok-stilust élvezhetünk *Wesselényi Ferenc* nádornak ránk maradt ágyán, amely az Iparművészeti Muzeumban látható.

A franciák valódi bravurt visznek az ágy felépitményébe, a mi egyszerűbb magyarjaink kevésbé, de valamire való asszony nem aludt másban, mint *superlátos ágyban*. Igy nevezték u. i. a kárpitozott ágyat a superlatszövetről.

Az empire-kor, amint a női divatban véget vetett a krinolinnak s a százféle fodornak, ugy kellő szerephez juttatta az asztalosmunkát. Az *empire-ágy* még nagyon diszes; nélkülözhető diszeit aztán lefaragta a biedermeier-kor.

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA: MI LESZ HOLNAP . . .
A Nemzeti Szalon kiállitásáról

FÓRUM*

Kedves Márk Mester! Abban a kellemes helyzetben vagyok ugyan, hogy mondanivalóimat személyesen közölhetem Önnel, mégis most el kell tekintenem ettől a kényelmes úttól, mert, amit mondani akarok, legalább annyira tartozik a nyilvánosságra, mint Önre.

Nos, nekem súlyos szemrehányásaim vannak, melyeket az Ön címére kell adresszálnom, még pedig nem művészi, hanem művészetpolitikusi minőségében. Egyébként is őszinte ember vagyok, de ez a rovat meg éppen kötelez a brutális nyíltságra, megmondom hát áperte: nem tetszik nekem, ami a Munkácsy-Céhben történik az utolsó időkben. A Munkácsy-Céh úgy indult, hogy egyesíti magában a magyar művészet széles frontját jobb oldaltól a baloldalig, Karlovszkytól Csókig, sőt Szőnyiig. (Persze itt csak művészetpolitikai tagozódásokra gondolok, mert abban már eleve egyetértünk, hogy a művészetben csak tehetségek vannak és nem pártemberek.). Mondhatatlanul sajnálom, hogy ez a monumentális programm kiállításról-kiállításra mind kisebb százalékban került megvalósításra és hovatovább már az a látszat, hogy a Munkácsy-Céh a folytonos, szinte programmszerű balratolódás révén nem egyéb, mint a Szinyei-Társaság depandansza. Az első kiállításon még ott volt Karlovszky és néhány komoly mester a jobb oldalról, a harmadiknál már csaknem kitessékelték azt az egy-kettőt is, akinek még volt elég jóhiszeműsége ahhoz, hogy jelentkezzék. A Munkácsy-Céh harmadik kiállítása után már tisztán áll a kép: a balfelé tolódás befejeződött. Kár. Kár a Munkácsy-Céh szép programmjáért. Kár az eszme kompromittálásáért, melyről kiderült, hogy Ön sem tudta megvalósítani. Kár, hogy a Munkácsy-Céh is beleesett a Szinyei-Társaság hibájába, abba a hibába, ami tulajdonképen a snob félelemérzése. Félnek attól, hogy konzervativnek marasztalják el, ha nem helyeselnek mindennek, ami „modern" és „progressziv". Csak meg kell nézni a Szinyei-Társaság tagválasztásait az utolsó évek folyamán, hogy az ember mulathasson azon a reszkető lelkesedésen, amellyel ez az alapjában véve konzervativ társaság igyekszik tőle teljesen idegen elemekkel „forradalmasítani" magát. Bőg az oroszlán — mint a szentiványi éjszakán. Kár volt ezt a reszketést átvenni, kár volt a derekat, a jobb meggyőződést beadni.

És ha minderre, kedves Mester, azt találná mondani, hogy Ön és a Munkácsy-Céh nem ludas abban, hogy a magyar művészek egy része távol tartja magát a Céhtől és magukra vessenek, ha a Munkácsy-Céh nélkülük dolgozik tovább, akkor én kölcsön kérem az Ön szavait, az Ön maliciáját és a Képzőművészet 34-ik számában megjelent nyilatkozatá-

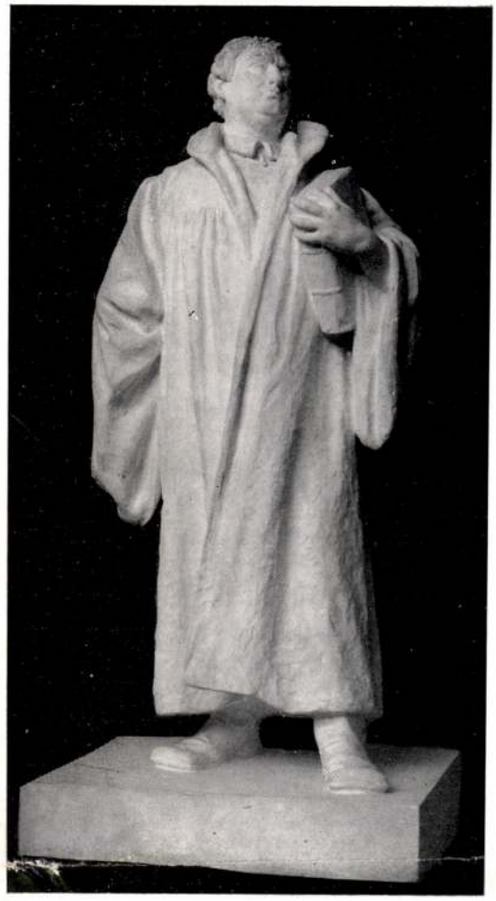

HORVAI JÁNOS: LUTHER

HORVAI JÁNOS: CALVIN

* Úgy is hívhatnánk ezt az új rovatunkat, hogy Közérdekű Levelek, mert itt helyet kívánunk adni minden hozzászólásnak, ami a képzőművészeti élet fórumának nyilvánosságára tartozik. Épp ezért ez a rovat minden olvasónk közérdekű felszólalásának rendelkezésére áll.

nak gúnyos szavaival válaszolok: „... a Társulat erőnek erejével be akarta választani ezeket a mestereket a zsűrikbe, a választmányba, az igazgatóságba, ragaszkodtak hozzá, hogy a sorsoláson csupán tőlük vesznek képeket! Ezt unták! Unták a sok tisztséget és a sok vásárlást. Kénytelenek voltak menekülni a Műcsarnokból!"

Bizony, kedves Mester, így van ez, az igazság arról ismerszik, hogy egyformán mér Péternek is, Pálnak is. Sőt Lajosnak is. *Chroniqueur.*

AZ ÁGY FEJLŐDÉSE

Irta: SIKLÓSSY LÁSZLÓ DR.

A régi magyar ember az ágyhoz nem kapcsolta szükségszerűen a *bútor* fogalmát. Gondolatvilágában az ágy *nyugvóhely* volt, amelyben a természet valamely formájában kipihente magát, hogy frissen ébredjen uj munkára, uj életre. Ebben az értelemben beszél virágágyról a kertész s a gazdasszony, aki ecetágyat, pálinkaágyat állít össze. A bevándorló magyar szekéren hozta az ágyát, a jó, simulékony szalmát, állatbőrt, meg nemezpokrócot, amelynek

HORVAI JÁNOS: GORDONKÁS

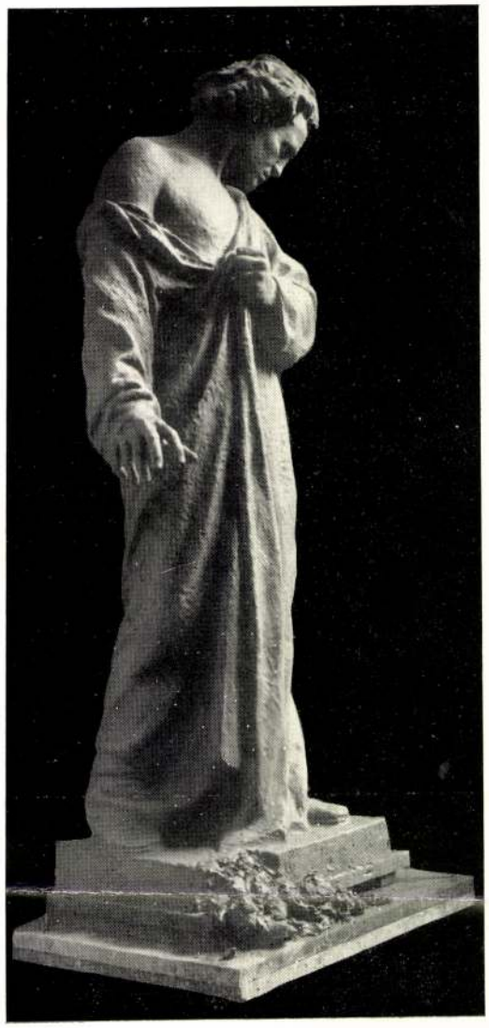

HORVAI JÁNOS: BEETHOVEN

Barcelonában a nagy aranyéremmel kitüntetve

készítéséhez szintén értettek. Efféle volt az az ágy is, amelyről Jézus Krisztus mondotta a meggyógyított betegnek: — Vedd ágyadat és járj!

Az ösztönszerű hygiene meghozta a fejlődés legközelebbi fokát. Az ősi ágy, a föld, — amelyet nem képletesen neneveztek ágynak — már nem elégítette ki a primitív igényeket sem. Az az ember, aki megszokta a fedél alatt lakást, már szükségét érezte annak, hogy *elszigetelje* magát a földtől. Felfeküdt tehát a lócára, erre az ősi butordarabra, amelyet előzőleg betakart bundával, pokróccal.

A fejlődés ez első nagy lépése után nem nehéz a többit elképzelnünk. A középkorban már megtaláljuk mai ágyunkat, amelynek nagyobb és tiszteltebb volt a szerepe, mint manapság. A régi ember idejének nagyobb részét a szabadban töltötte. Mai értelemben vett lakásművészetről fogalma sem volt. Ma, amikor hajlandók vagyunk affektált kulturszükségleteket elsőrendű életszükségleteink fölé helyezni, hallt, szalont, nappali szobát, uri szobát rendezünk be és törjük a fejünket, mi mindenfélével tömjük tele e tágas

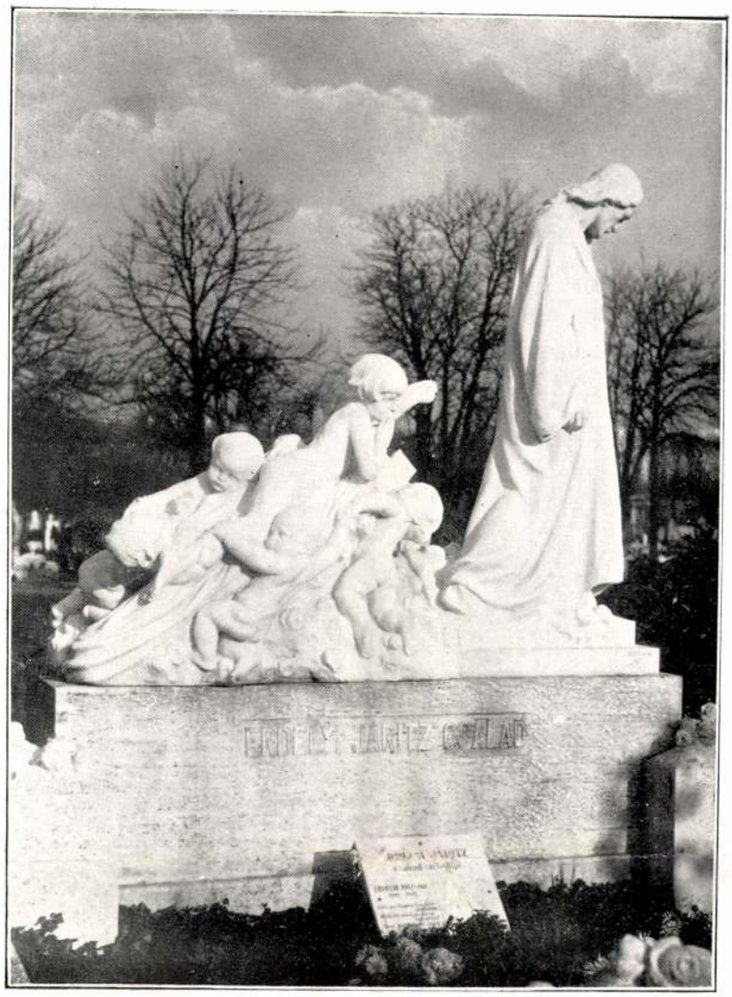

HORVAI JÁNOS: SÍREMLÉK

MAGYAR MESTEREK

mecsekaljai HORVAI JÁNOS

A l'art pour l'art doktrinája szerint minden művészetet szigorúan körülhatárolnak saját törvényei és ezeket a határokat a művésznek nem szabad megsérteni. Így került indexre az impresszionizmus diadalával egyidőben az irodalom és vele a gondolati elem a képzőművészetekben. Nemcsak a pikturában, de a szobrászatban is jó ideig igen keményen igyekeztek eleget tenni a szigorú törvénynek. De mit ér a törvény szigora a tehetség szabadságával szemben! Ez a szabadság először a monumentális szobrászatban szabadította fel a művész szellemét ebből a doktrinér megkötöttségből. Csak egy pillantást kell vetnünk *Horvai* műveire, hogy természetesnek találjuk a felszabadítás sorrendjét. A monumentális szobrászatnak erőszakot kellett tennie önmagán, hogy nélkülözni tudja a gondolati elemet. Milyen magából következő természetességgel párosul a Horvai monumentumaiban a gondolat és kifejezés. A gondolat ereje és a kifejezés formába állása szinte láncszerűen kapaszkodik egymásba. A monumentális szobrász inkább, mint bármely más művész bizonyos fokig a gondolat propagandáját szolgálja. Eszméket gyujt, gondolatot formáz, érzést visz át és mindig úgy, hogy a gondolati, az eszmei tartalomnak átütő ereje legyen. A monumentális szobrászat plasztikus tendencia és ebben az értelemben irányművészet.

Ha így nézzük, érthetjük meg csak tökéletesen Horvai János művészetét. Az ilyen monumentális szobrásznak főerénye a gondolat kifejezésének elementáris ereje. Itt, ezen a ponton dől el az ő nagy csatája az anyaggal. Itt nem számítanak a mintázási finomságok, az artisztikus részletek és decens megoldások, a monumentális szobrásznak — mint egy modern hadvezérnek — a döntő pontra kell koncentrálnia minden erejét — és ez a döntő pont: a ki-

fejezés átütő ereje. Ennek az egyetlen nagy célnak szolgálatába kell állítania a mesterség tudásának minden eszközét és művészete géniuszának minden ihletét. Horvai valóban ilyen vérbeli monumentális szobrász. Akár nagy nemzetközi terveit nézzük (a genfi Kalvin-emlék, a Bolívár-emlékmű) Kossuth-monumentumait, vagy síremlékeit, sőt egyedül álló figuráit, mindegyikben első pillanatra felismerjük a kifejezésre törekvés monumentális vágyát. Szenvedélyesen, zabolátlan temperamentummal ragadja meg az élettelen anyagot, hogy kifejezzen vele. Az ő géniusza nem a szépség, hanem a kifejezés. Helyesebben nála az a Persze, akinek ennyire fontos, döntő momentuma a kifejezés, annak tövérül-hegyire érteni kell a mesterségét. És Horvai érti. A mintázástól a komponálásig, a vonaltól a felépítésig egy jó szobrász minden qualitása egyesül benne. Szobrainak elvitathatatlan monumentalitását azonban elsősorban annak köszönheti, hogy szenvedéllyé izzik, művészetté magasul benne a kifejezés vágya.

Ez hatásának titka. És ez a titka annak a recenzusnak is, ami a budapesti Kossuth-szoborral szemben megnyilvánult. Horvai nem ért a diplomatizálás, az elkenés, a féligcsinálás tudományához. Ha ő arra szánta magát, hogy a

HORVAI JÁNOS: A BOLIVÁR-EMLÉKMŰ

A nemzetközi pályázaton IV-ik díjat nyert terv

szép, ami kifejező. A budapesti Kossuth-szobor hátlapján túlozza a szimbolikus figura formáinak mintázását az esztétikai szép törvényeinek semmibe vevésével, mert így éri el a kifejezés erejének maximumát. Kossuth alakján a mozdulat uralkodik, aminek alárendel mindent, mert ezzel a mozdulattal akarja kifejezni maradéktalanúl a fantáziájában élő Kossuthot. Épp így a tervnek maradt Kossuth forradalmi alakjában is megint csak a mozdulatban inkarnálódik a gondolat. Vagy Petőfijében, a Munka védelme c. szimbolikus művében, összes síremlékeiben a kifejezés, mely nem kizáróan szobrászi, de eszmei tartalmú is, a gondolat és a szobrászi érzés kinyilatkoztatása a legfontosabb számára. Még az anyag megválasztásával is (A jó pásztor) a kifejezés elanját kivánja szolgálni.

sok forradalmi megjelenésű, a szabadságharc felmagasztalt vezérét invokáló Kossuth után egy magvető, építő, államférfi Kossuthot ábrázoljon, akkor ő ezt a gondolatát nem 50, hanem 100 percentben oldotta meg, mint minden dolgát. A koncepció kifejezése nála nem lehetett megalkuvás a félig így, félig úgy jegyében, hanem a művészet örök törvényei nevében és a maga művészi temperamentumának alkotó hevében ki kellett fejeznie a gondolatot a maga teljességében. A kifejezés erejének 100 százalékával. Az így mintázott gondolat ellenzékének felzúdulása így természetes arányban állott a szobor kifejező erejével. Cseppet sem valószínű azonban, hogy Horvait, a művészt befolyásolná munkájában bármi vélemény: kedvező, vagy ellenkező. Csak rá kell nézni arra a frappáns fejre, amit

még Szamovolszky készített róla. Ez az arc vasenergiájú és ezer életű. De minden energiájával csak a maga művészetének ezer életét éli, minden egyéb számára csukott ablak. Szemei befelé néznek, és csak azt látják, ami markáns fantáziájának szilárd tömbjéből kijegecesedik. Ez a két acélszem állhatatosan befelé fordul, befelé él.
Ki meri mondani, hogy nincs igazuk!

Gy. X.

ALKOTÁS ÉS INTERPRETÁCIÓ

Irta: ORBÁN DEZSŐ

Alkotás és interpretáció vagy ahogy a velem vitázók bizonyára sokkal helyesebb filozófiai terminológiával helyesbítették: *vizió* és *érzékeltetés*.
Ha mégis megtartom címnek az alkotás és interpretációt, azt azért teszem, mert ilyen címen tartottam meg előadásomat és utalni akarok arra, hogy e cikk és ama előadás között összefüggés van. A helyesbített kifejezéseket szívesen átveszem, hiszen sem filozófus, sem esztetikus nem vagyok és így nem ragaszkodom kifejezésekhez. Mint festő — tehát a művészi produkálás közvetlen átélője — vetettem fel a gondolatot, hogy a mai alkotóművészet kettéválása és a szélesebb rétegek között fennálló és áthidalhatatlannak látszó ellentétnek *nem eloszlatását*, de magyarázatát tudnók adni, ha az érzékeltetést és viziót különválasztjuk. Tisztázni akarom mindjárt itt, hogy ez a felosztás nem egy filozófiai rendszer bázisa akar lenni, vagy kapcsolódás egy dualisztikus filozófiához a monizmussal szemben, hanem tisztán módszertani eszköz, mely alkalmasnak látszik a képzőművészeti kaosz magyarázására. Ilyen értelemben akarom a két fogalmat is vázolni, amikor vizio alatt a lelki folyamatot értem, ami a művészben lejátszódik a produkálás előtt és annak tartama alatt, érzékeltetés alatt pedig a funkciót, amellyel

HORVAI JÁNOS: REFORMÁTUS-EMLÉKMŰ

A nemzetközi genfi pályázaton III-ik díjat nyert terv

ezen lelki folyamatot de facto rögzíti, azaz interpretálja. Azt az ellenvetést kaptam, hogy már Kant filozófiájának tévedése, hogy az értelmi funkciókat szétválasztva akarja skatulyázni. Én elhiszem, hogy a Kanti filozófiának ez hibája, csak azt nem hiszem el, hogy az én különválasztó törekvésem ide sorozható, mert bár valami híres ember egyszer azt mondotta, hogy ha Rafael véletlenül kéz nélkül születik, akkor is remekműveket festett volna a lábával és ezt magam is állom, de azt már nem állom, hogy ez a Rafael lábával festett kép érzékeltetési formája — szóval az amit a képen látok, ha ránézek — azonos lett volna a kézzel festett képeivel. Ez pedig maga az egész probléma. Állítom, hogy vannak művészek hatalmas festői víziókkal, akik csak dadogva tudják kifejezni magukat és vannak

művészi nivója tisztázott dolog és osztatlan művészi élvezetet okoz képeik látása még akkor is, ha összehasonlítási alapon nézzük őket. Mit jelent ez? Hogy az idő szűrőjén keresztül a kifejezési forma elveszti akut jellegét és ha Ingres és Delacroix kölcsönösen megtagadták egymás művészetét, ez nem azért történt, mert akár az egyik, akár a másik nem értett a festészethez, hanem kizárólag azért, mert kifejezési formáik különbözősége és a vizió és érzékeltetés közötti megkülönböztetésre való hajlamtalanságuk meggátolja őket az objektiv értékelésben.

Szakasztott így áll a dolog ma is. Akik a kép megjelenési formájában nem akarnak lemondani a virtuóz követelményekről, egészen magasrendű festői víziókkal rendelkező művészeket akarnak kirekeszteni, akik pedig a korszerűségre hivatkozva tagadják, hogy a virtuóz kifejezési forma mögött ma is lehetséges magasrendű festői vizió (az már végleg kiment a divatból, hogy Tizian művészetét is megtagadják kifejezési komplettsége miatt, de nem is oly rég még divatban volt!) azok széles rétegeket akarnak egy olyan élvezeti bázistól megfosztani, amelyet azok érthetően körömszakadtáig védeni fognak. Ebben látom én a magját az egész káosznak.

Végezetül még csak annyit, hogy bizonyára lesznek, akik az én „virtuóz követelmény" kifejezésemet definiálatlannak minősítik és azt fogják vitatni, hogy ha a festő a vizióját kifejezte, akkor ezzel a virtuóz követelménynek is eleget tett. Ezért utalok még egyszer Cézanne-ra, aki a maga kifejezési formájával elégedetlen volt, daeára, hogy nagyon hitt a maga festői hivatottságában és bár megint csak egy definiálhatatlan fogalommal jövök elő, de hiszem, hogy aki elfogulatlanul olvassa írásomat, az egész pontosan meg fogja érteni, hogy mit akarok mondani, ha azt állítom, hogy a virtuóz követelmény a kifejezőképesség *szépsége* felé tendál. Ilyen értelemben van tehát *jó kép*, amely egyáltalában *nem szép* és van *szép kép*, amely egyáltalában *nem jó*.

HORVAI JÁNOS: RÁKOSI JENŐ-SÍREMLÉK

A HAJDUNÁNÁSI KOSSUTH-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE. — Jelfy Gyula fényképe után.

technikai készültségen kívül mélységes, érett zenei felfogásával és mély érzésre való meleg játékával ragadja el a hallgatóságot, a másik pedig az a megnyerő arczú, piros pozsgás, egészséges tizenegy éves fiúcska, a ki otthon a családi körben, ha nincs épen zenei tanúlmányaival elfoglalva, épen olyan pajzán, fürge, naiv gyermek, mint bármely más korabeli fiú, a koraérettség, a blazirtság minden nyoma nélkül. Szeret pajtásokkal játszadozni, fogócskát s egyebet, épen úgy, mint minden más gyermek. Szellemi fejlődése a zenén kívül teljesen arányos a korával s azt semmiképen sem múlja felül; a természet agyvelejének csak azt az egy bizonyos részét ruházta fel pazarúl adományaival, a hol a zenei tehetség székel. Mikor Vecsey Párisban és Londonban járt, édes anyja rávette, hogy vezessen naplót mozgalmas és sikerekben dús életéről. A kis Frenki meg is tette ezt pár napig, — a míg reá nem únt. S mi van ebben a «napló»-ban? Szó sincs benne sikereiről, hangversenyeiről vagy effélékről, hanem igenis tág teret foglal el benne — a jóízű «vegyes fagylalt» s a czukorkák, a melyekkel megvendégelték a kis művészt, a hová meg volt híva.

Hogy mennyi pajzánság lakozik benne, azt a következő eset mutatja. Londonban a kis Vecsey megtette azt a tréfát, hogy éjfélkor, hangversenyéről hazajövet, a nélkül, hogy szülei észrevették volna, a szállodai szobák elé kitett czipőket a folyosó hosszában összecserélte. Képzelhetni másnap reggel a vendégek boszankodását!

Valóságos látványosság azon ajándékok gyűjteménye, a melyekkel a kis művészt körútjában elhalmozták. Van köztük két nagyértékű aranyóra is: az egyik a német császár, a másik az angol király ajándéka. Az angol királyné azzal az arany nyaklánczczal ajándékozta meg Vecseyt, a melyet leánykorában viselt. Az angol udvarnál egyáltalában nagy sikerei voltak Vecseynek: a király ki is fejezte abbeli sajnálatát, hogy ez a kis ember nem angol születésű. Meg is kocsikáztatta automobilján hires, nagy windsori parkjában.

De ezeknél az ajándékoknál bizonyára többre becsüli Vecsey, nem a fiatal, hanem az öregebbik, a fia jövőjét szivén hordozó apa, azt a készpénzt, a mit a kis Frenki hangversenyei már eddig is hajtottak. Mondják, hogy már 80,000 forintja van együtt a takarékban s biztosra vehetjük, hogy nagy amerikai körútjából, a melyre most indul, legalább is ugyanannyival tér majd vissza. Igy, mire eléri azt a kort, a mikor az ember előtt egyáltalában derengeni kezd a pénz értéke, Vecsey már gazdag ember lesz, még pedig a maga emberségéből.

Vecsey igazi mestere az édes apja, a ki, ha nem is nagy művész a hegedün, de mindenesetre kitünő paedagogus. Hubay Jenő is foglalkozott pár évig a fiúval. A kis Vecsey apja különben csak dilettáns a hegedün: az előtt az államvasútnál volt hivatalnok. A mióta felismerte fiának nagy tehetségét — a gyermek alig volt akkor még 7 éves — egészen csak a fia zenei kimüvelésének szentelte magát; ennek él most is rákos-keresztúri tusculumában. Van még egy kis leánykája is, a kitől azonban a természet megvonta azt a zenei tehetséget, a melylyel oly bőségesen megajándékozta a bátyját.

L. M.

JOACHIM ÉS VECSEY FERENCZ.

A SAINT-LOUISI SPORT-VERSENYEK MAGYAR IFJAI.

Az amerikai világkiállításon rendezett nemzetközi sportversenyekre a magyar sportegyesületek is küldtek ki mérkőzőket, s ezek tisztességesen betöltötték helyöket és közülök *Halmay* Zoltán az uszásban kétszer vitte el a legelső díjat, s a többiek sem voltak az utolsók. A saint-louisi olympiai verseny kis magyar társasága október 3-ikán reggel érkezett vissza Budapestre a fiumei gyorsvonattal és a főváros sport-köreiből sokan várták. Az Amerikába ment társaságból *Stankovits* Szilárd, a sportbeli vezető egy ideig még Amerikában és Angliában tanulmányozza a sportviszonyokat, *Mező* Béla pedig Szombathelyen lakó szüleihez utazott, tehát a versenyzők közül *Halmay* Zoltán az úszás kétszeres világbajnoka, *Kiss* Géza és *Gönczy* Lajos érkeztek meg, az áldozatkész sport-pártoló *Muzsa* Gyulával. A várakozó közönségben képviselve voltak a sporttestületek. Az Olympiai Bizottság és a Magyar Athletikai Szövetség, valamint a Magyar Athletikai Klub részéről dr. *Gerenday* György alelnök, a Tornaszövetség és a Budapesti Torna-Klub részéről *Iszer* Károly alelnök volt jelen. Az érkezőkhöz dr. *Gerenday* György intézett meleghangú üdvözlő beszédet. Az üdvözlésért *Muzsa* Gyula mondott köszönetet s hangoztatta a versenyzők érdemeit, a kiknek azt köszönhetjük, hogy az

A gyermek

Nincs rossz gyermek

Irta: **Kosáryné Réz Lola**

Ha a gyermektől mindenáron engedelmességet követelünk, ha, amikor nem hajlik, megtörjük az akaratát, semmivel se cselekszünk okosabban, mint amikor szabadjára hagyjuk, nőjjön fel, mint a fészekhagyó állat, egyedül, mert a fészeklakó állatok mind jó nevelést adnak a fiaiknak.

A sok feltétlen fegyelemben nevelt gyermek közül, akiket láttam, volt egy kedves, okos, derék, aranyos fiúcska, aki kiskorától kezdve mintaképe volt a jó gyermeknek. Mikor aztán elkerült, érettségi után, a szülei háztól, teljesen lezüllött az első esztendőben. Nem volt akarata, nem volt önállósága, nem volt egyénisége. Az ilyen gyermek vagy tönkremegy az életben, vagy az első erősebb akaratú egyéniség rabszolgája lesz, akivel éppen találkozik. *Minden szigorú szülőnek meg kellene gondolnia, hogy a meghajlíttatlan vesszőből is lehet még valami, de a törött vesszőhöz csoda kell, hogy újra egész legyen belőle.* Ha a gyermek akarata, önérzete, önbizalma, belső egyénisége meg van törve, el van pusztítva a szülők kényelméből, hiúságából, vagy elhibázott jóakaratából, az nagyobb baj minden fegyelmezetlenségnél.

Van, aki nem törik, de hajlik, készségesen és mialatt meghajtja a fejét, nevet magában alattomosan. Ilyen gyermeket is ismertem. Ha szülei látták, olyan volt, mint a ma született bárány. Büszkék voltak rá otthon, micsoda jól nevelt gyermek! Arra is nagyon vigyázott, nehogy rosszat halljanak róla. Csak olyankor tett tilos dolgot, ha nem látta senki, vagy ha tudta, hogy másra foghatja, vagy hazugsággal kibujhatik a következmények elől. Az ilyen emberből csak gazember válhat, akármilyen magas polcra kapaszkodik is fel — és pedig elég sokszor felkapaszkodik, éppen korán elsajátított ügyeskedése révén.

Van, aki csikorgó foggal hajlik és olyan, mint a rugó: amint teheti: visszapattan. Nincs benne alattomosság, hogy eltitkolná a vágyát: játszani, futkosni szeretne szegény és nem szabad! Unja a tanulást és nem ébresztik fel az érdeklődését, hanem veréssel, szidással még jobban megútáltatják vele! Az ilyenek talán a legszerencsétlenebb gyermekek, mert a legjobban érzik a szenvedést. Az, akinek könnyű megtörni az akaratát, az valami álmos kényelemben, valami önelégült langyosságban tölti állandó dicséretek között a gyermekéveit, de jaj azoknak, akik nem idomíthatók olyan könnyen! Akikben akarat van és ambició *lenne,* ha arrafelé vezetnék, amerre az emberiségnek ez a szép és csodálatos virága nyílik. Ezekből lesznek az elkeseredett gyermekek, az elvből rosszak, a keserű lelkűek.

Egy harmadik elemista kisfiútól kérdeztem:

— Miért kell téged mindig megszidnia a tanító bácsinak, mikor te jó is tudnál lenni?

Csodálkozó és végtelenül szomorú, de csillogóan dacos szemmel mondta:

— Oh, dehogy! Én rossz gyermeknek születtem, anyuka is mindig mondja otthon!

Szerettem volna hazavinni csak két hétre. Szerettem volna kipróbálni, rossz gyerek-e csakugyan. *Nem tudok hinni a rossz gyermek rémmeséjében. Csak beteg gyermek van, terhelt hajlamú gyermek. De rossz gyermek, aki testben-lélekben egészséges és rossz: nincs.*

Hanem, hogy lelke el ne tévedjen az emberek törvényei és a földi igazságok szövevényei meg saját lelkének még csak ködösen érzett parancsai között, ami felnőtt embernek is nehéz — korán oda kell állítani a helyes útra.

Nem szabad az első pillanatban sem engedni olyasmit, ami túl van a relatív igazságokon, ami feltétlenül rossz.

A másféléves gyermeknek sem szabad ezt mondani:

— Dá, dá! Verd meg rossz anyukát, mert nem ad csokoládét!

És ha a másféléves gyermek a saját kezdeményezéséből mondja anyukának vagy apukának, hogy: dá, dá — akkor, akárhogyan fáj is, neki kell megkapni a dá, dá-t. Inkább másféléves korában, mint később, amikor nehezebb lesz leszoktatni.

És a másféléves gyermeknek sem szabad már torkoskodnia sem. Büszkén mondhatom, hogy soha nem kellett semmiféle csemegét elzárnom sem nekem a gyermekeim elől, sem az édesanyámnak

előlünk, pedig hatan voltunk és senki sem állíthatta rólunk a legjobb jóakarattal sem, hogy valami túlságosan jó gyerekek lettünk volna. Kérni persze, hogy egyre kértünk, nem nyugodtunk, míg tudtuk, hogy egyetlen darab almásrétes van a tálon, de egyetlen darabot sem vett el senki szó nélkül, sem az éléskamrába be nem törtünk. Egyáltalán: ez a sok helyes tréfás csínynek feltűntetett torkoskodás tulajdonképpen nagyon komoly dolog: akárhogyan nézzük is: *lopás ez,* betörés ez és minél inkább nevetnek rajta a felnőttek, annál nagyobb érdemnek érzi a gyermek, hogy ő ilyen ügyes, még ha megverik is érte. Érzi, hogy ez csak a forma kedvéért történt, azért vacsora után a vendégeknek anyuka meg apuka mégis elmeséli, mit csinált „a kis betyár."

A hazugságról sok szó esett már és sok szó esik különösen mostanában. Kezdjük lassan megérteni az emberi s különösen a gyermeki léleknek ezt a ferdeségét. Tudjuk, hogy vannak gyermekek, akik nem tudnak meglenni nélküle. Vannak felnőttek is.

Egy időben rettenetesen bántott valami kényszerű hazugság és elhatároztam, hogy nem teszem többet. Három napig lehetett meglenni csupa igazmondással. A hazugság menthető, ha nem a magunk érdekéből, de a mások érdekéből tesszük, ha nem rosszakarat, hanem jóakarat vezet, de a gyermekek-

Igen, *a gyermek neveli magát és minden gyermeknek önmagát kell nevelnie,* csak így lehet a mi munkánk eredményes. Mert ezt már legelőször el szerettem volna mondani, de féltem, hogy vannak, akik bevezetés nélkül nem hiszik el — *nem fegyelem kell a gyermeknek, hanem önfegyelmezés,* amint akkora, hogy egy csöppet gondolkozni tud. Van egy pillanat, amikor a gyermek lelke megnyílik, amikor magára eszmél, amikor figyelni és gondolkozni kezd. Némelyik már egészen kiskorában, más csak később, a serdülése idején, vagy utána. Van, sajnos, aki egész életében nem nyitja ki a szemét. De ha a gyermeket el tudjuk vezetni addig, hogy magára eszméljen: félig már felkészült az életre.

Két-három éves kora körül valami rettenetes méreg dúl a gyermekben. Ilyenkor makrancos, akaratos, kényeskedő, zsarnokoskodó. Ez talán a nevelés legfontosabb időszaka. Ha ebben a korban csak két-szer-háromszor bebizonyítjuk neki, hogy neki is lehet akarata, de a miénk egy fokkal még erősebb az övénél, sok keserű órát takaríthatunk meg későbbre neki is, magunknak is.

Egy kisfiú, — most már nagy, — két és féléves korában kapta ezt a leckét. Ő a hosszabb úton akart menni hazafelé, az édesanyja a rövidebbiken. Először szépen megmagyarázta neki:

— Nézd, kisfiam, este van már, sötét lesz, későn érünk haza.

A kisfiú nem akart hallgatni a jó szóra. Ő a hosszabbik uton megy. Odaértek a kanyarodóhoz. A kisfiú szótlanul meg akart indulni a hosszabbik úton, az édesanyja kézenfogta és kezdte vezetni a rövidebbiken. Keserves út volt. Jó husz percen keresztül, — végig a városon, — torkaszakadtából bömbölt. Az emberek fejcsóválva és ijedten néztek utánuk. Az édesanyja szégyelte magát, de fontosabb volt neki a fiacskája nevelése, mint az emberek minden fejcsóválása. Kimerülten értek haza mind a ketten. Otthon a kisfiut azonnal levetkőztette, lefektette, egyet-kettőt pacskolt reá, — nem nagyot, csak az elv kedvéért, hogy annál emlékezetesebb legyen a tragikus esemény a számára, — a gyerek elaludt, szuszogott másnap majdnem délig. Attól kezdve nem volt szükség több ilyen leckére. Mindig kinyilvánította a saját akaratát és meglehetősen keménykoponyájú, a saját szigorú elvei szerint élő embernek indult, de tudta, hogy *van egy határ,* hogy *nyafogni nem lehet,* hogyha egyszer az édesanyja vagy édesapja — nagyon ritkán! — kimondja azt, hogy: *nem,* akkor az ellen nincs apelláta.

Különben is, nem lehet elégszer ismételni, hogy *a következetlenség az, ami legjobban rontja és legjobban bántja a gyermeket.* Alig birok erőt venni magamon, hogy kéretlenül bele ne szóljak a családi ügyekbe, ha látom, hogy valahol a gyerekeknek meg kell lapulniok, ha papa vagy mama rosszkedvű és mindig a hangulattól függ, mit szabad, mit nem. Természetes azonban, hogy viszont, ha a gyermek gyengédséget lát és érez otthon, észre fogja venni, hogy apukának vagy anyukának valami baja van és önmagától lecsendesedik, néha annyira, hogy a szüleinek fáj. *A gyermeknek általában, ha durva bánásmóddal el nem tompítják, nagyon finom érzéke van.*

A gyermek fegyelmezéséhez és később önfegyelmezéséhez tartozik az iskola és az orvos kérdése is. *Iskolától, orvostól egyetlen gyermeknek sem lenne szabad félnie.* Eleinte azért, mert nem ijesztgetik, nincs tehát miért félnie. Később, ha esetleg kellemetlen tapasztalatokat szerezne is, azért, mert éreznie kell, hogy a muló kellemetlenség is az ő javára válik.

A «Tatárrabság» czimü regényhez.

A lengyel magasan tartja a zsákmányt...

[illegible] felé. Tiz vas-

Rosedale Simon. Ha nem megy hozzá Gryce-

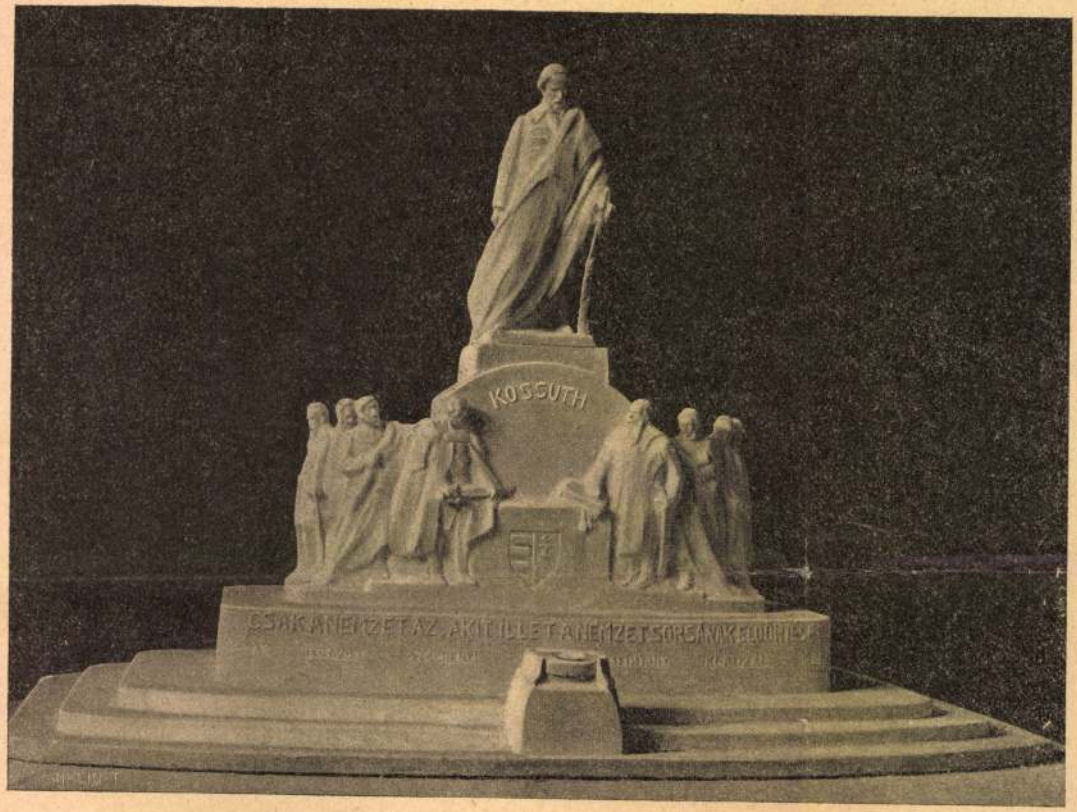

AZ ARADI KOSSUTH-SZOBOR PÁLYANYERTES MINTÁJA HORVAI JÁNOSTÓL ÉS POGÁNY MÓRICZTOL.

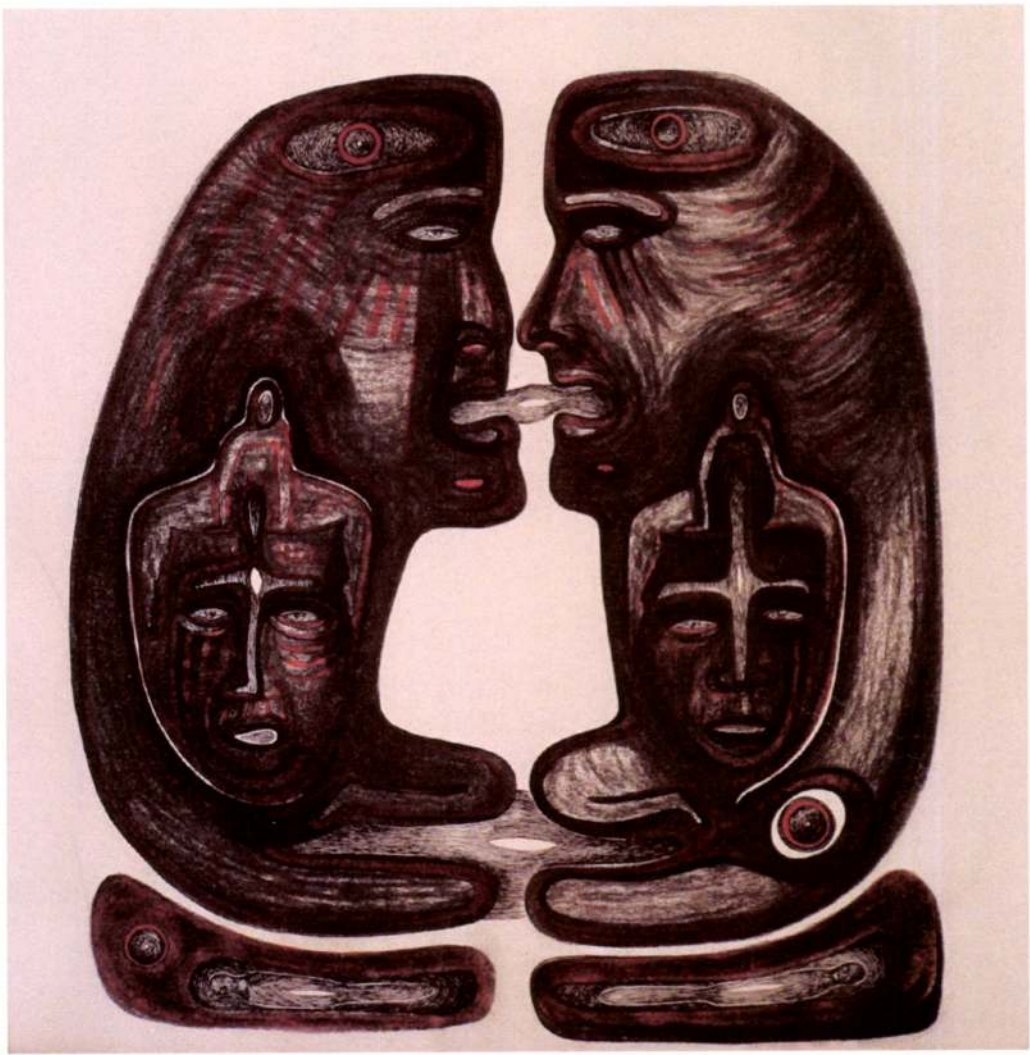

A MissionArt Galéria tisztelettel meghívja
Önt és kedves barátait
2005 október 14-én pénteken 17 órakor

Horvát Helén Sára
Lélekáttűnés

című kiállításának megnyitójára.
Megnyitja:
Verebics Katalin festőművész

MissionArt Galéria
Miskolc, Széchenyi u. 14.
Tel.: (46) 326-906
miskolc@missionart.hu, www.missionart.hu

A kiállítás megtekinthető november 4-ig,
hétfőtől péntekig 10-17 óráig.

Horváth
folós

30 éves fennállásukat ünnepelte
a Magyarországi Délszlávok
Demokratikus Szövetsége.

– : Nemzetiségek
Tükör, 1975. okt. 21-6 oldal

Horváth
Lajos

A tájkép kategóriában díjazott
versió Horváth.

Gpcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Művészet, 1973. május - 27.oldal

Horváth
fotós

Épül a Seminvárosi Hőerőmű

— Ujlétesítmények.
Tükör, 1975. aug. 26-7 oldal.

Horváth

Rendkivül magas szinvonalu kiállitás nyilt meg a Mücsarnokban,-irja M. /Margitay/ "Fényképkiállitás" cimmel. A Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetségének Nemzetközi Kiállitásán mutatták be a magyar müvészek felvételeit. A kritika megállapitja, hogy mennyi lélek, finomság és tudás van a fényképező lencse müvészeinek alkotásában. Jó lelkiismerettel állitja, hogy több igazi müvészetet látni ezekben a fényképekben, mint a legtöbb idei tárlaton. A kiállitó müvészek: Pécsi József, Balogh Rudolf, Révész Zoltán, Heidelberg, Horváth, Kankovszky, Bacsa András, Dr. Kelen Béla, Haranghy György, Székely Aladár, Máté Olga, Gaiduschek Erzsi, Lippich Elek.

ÉLET, Bp. 1910. juni. 17. II.évf. 24. sz. 795-796. lap.

Horváth

szerepelt a Ferencvárosi Pincetárlat
kiállitásán

Magyar Hirlap 1976/255/6
Wagner: Az Üllői ut két oldalán

Horváth
Lajos

Ürtávközlési földi állomás
épül a délbakonyi Taliándörögdön.

— : Beruházás
Tükör, 1976. ápr. 6 — 6 oldal

Horváth

az esztergomi vártárlaton szereplet.

Magyar Hirlap 1976-166-6
Wagner:Esztergomi vártárlatok

Horváth
folós

A Tiszamenti Hőerőműben
megfórtint a turbinaszerelés.

— : Nagybernhárás
Tükör, 1976. márc. 9 - 6 oldal.

HORVÁTH testvérek építészek

GÁÁL György - VINCZE Zoltán: Kalauz a régi és az új Kolozsvárhoz. Kolozsvár : Korunk, 1992

113.p.

Ref.elemi iskola épülete, 1892

117. neolog zsinagóga kivitelezés 1886-1887

Horváth Ada

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság 1931.XII.20.

Horváth A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1900

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

MDK

Horváth A.

Szőnyegeket állitott ki a tallini kiáll.-on.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magy. Iparművészet, 1936. 29-30.lap

HORVÁTH Ádám rajzoló, térképész

Gál 1989 23-24.p. No. 18,19 1783

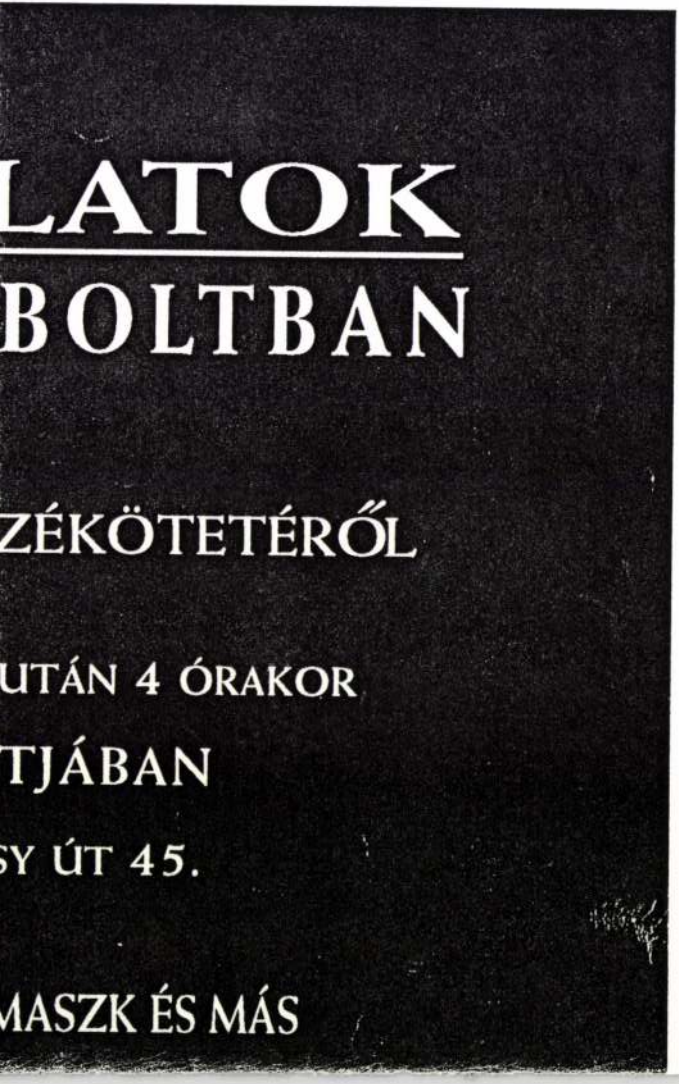
LATOK
BOLTBAN
ZÉKÖTETÉRŐL
UTÁN 4 ÓRAKOR
TJÁBAN
SY ÚT 45.
MASZK ÉS MÁS

HORVÁTH Alice művészettört., építész

Szakmai tevékenységének értékelése

15 év tudományos kutatásai.
Bp. : BME Éptört. és Elm.Int., 1988
16 p., 32-33 p.

MŰVÉSZEK ÉS M

a 16–17–18–19. s

a mai Szlovákia

Szlovák kutatók (Pavel Horváth, Vier
Anna Petrová–Pleskotová) publikál
összeállította: Bard

MTA Művészettörténeti
Budapest

UMELCI A MA

EDK

Horváth Adorján
győri szobrász

Révai Miklós emléktáblája. A volt Nemzeti Rajziskola falán.

Jenei Ferenc: Régi győri házak
Bp. 1959. 17.o.
repr. 19.o. 7. kép.

M.D.K.

Horváth Adorján

Szobrászmüvész 500 koronát nyert Tisza Kálmán szobor pályázatával.

Tisza Kálmán szobra Nagyváradon.
Városok Lapja 1912. 46. szám. 394.old.

MDK

Horváth Adorján

Valló I.dr.: Győr város a magyar kulturáért.
Szépmüvészet 1943. 146.l.

Horváth Adorján

Szobormüve a római Collegium Hungaricum képzőművészeti kiáll.-án.

N.U.936.V.16.

Horváth Adorjám szobrász

"Szent Margit" c. szobormúve a római Collegium Hungaricum képzőművészeti kiáll.-én.

P.N.936.V.24.

HORVÁTH ADORJÁN
/Győr 1874 - /

Aukción:

Adorjan Horvath: Der Geigenbauer.
Öl auf Leinw., 56x69 cm. Sign.und
dat.: 1893.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
635. Kunstauktion, März 1982
Kat. Nr. 382. S. 64. Abb.Taf. 44.

Horváth Adorján

Furulyázó juhász, gipsz

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Horváth Adorján

MDK

gróf Széchenyi Miklós, gipsz

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Horváth Adorján MDK

Furulyázó juhász, gipsz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Horváth Adorján MDK

Gr. Széchenyi Miklós, gipsz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Horváth Adorján MDK

gr. Széchenyi Miklós, gipsz

Műcsarnok 1919-200 téli kiállitás

Horváth Adorján MDK

Furulyázó juhász, gipsz

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Horváth Adorján

Diszkoszdobó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Muz. 1940. márc.

MDK

Horváth Adorján

Az olasz király nyitotta meg a római magyar intézet kiállitását. Uj Magyarság 1936. máj. 17. 19.1.

MDK

Horváth Adorján

siremlék

Ipm. Főisk. évvégi kiáll. Magy. Iparművészet, 1924. 131-132. l. rep.

Horváth Adorján
szobrászművész
69 éves
(koszorus ütőérgyulladás)
+ 1943. XII. 1
X. ker ujköztemető

Halotti főhonyv

MDK

Hori Horváth Adorján, szobrász

Mária a kis Jézussal. Gipsz.

KMTárs.-Szent István kiáll. 1938. Kat. 9.1.

Horváth, szobrászm.

adja a mélységesen mély, komor gyász hangulatát szoborcsoportjának. Tömör, zárt tömb, főalakja egy egészen gyerekarcu parasztóriás. Másik gondolat: a halottak helyébe erősebb nemzedék fog jönni. Ayfiatal katona előtt A fiatal paraszt előtt bukik el sokkal idősebb bátyja , a katona. Erősen köbe kivánkozik alkotása.

?: Az ország hősi emlékeinek seregszemléje a gödöllői kiállításon./Premontrei gymn. tornatermében/. - Magyarság. 1926. aug. 8. 9.1.

M.D.K.

Horváth Adorján, szobrász

pályalezvét 500 K-val
jutalmaztár az egyebként meddő
nagyváradi Tisza Kálmán-
szobor pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

nov. 20 sz. 14. old.

M.D.K.

Horváth Adorján

A Szinházak Központi Mütermében a szobrász-
müterem vezetője a Madách Szinház számára
Dürrenmatt "Nagy Romulus"-ához készíti a
diszleteket. Fényképfelvétel a müvészről
és a diszlethez készülő szoborról.

"Vasárnaptól - Vasárnapig" ~~x~~ c. rovat
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. aug. 18.
XI. évf. 33. sz. 22. lap

M.D.K.

Horváth Adorján

A müvész beküldte pályamüvét a Bartha szobor-pályázatra, mint a "Képzőművészet" c. rovat hirül adja.

Szinház és Élet, Bp. 19o8. május lo. VI. évf. 2o. sz.

HORVÁTH ADORJÁN szobrászművész

a Prohászka-siremlék pályázaton III.dijat kapott

Pesti Napló, 1934.szept.25. 8.oldal

MDK

Horváth Adorján szobrász

Műve, a római magyar intézet növendékeinek művészeti kiallitasan.

Cikk: Az olasz kiraly nyitotta meg a római magyar intézet kiallitasat.

B.H. 1936.maj.17. 6.l.

Horváth Adorján, Bp. I.Lágymányosi-u.2o.I.2o.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Horváth Adorján

Gróf Széchenyi Miklós, gipsz

Furulyáró jurás

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 11 1.

fillér kiadással, végeredm

gadhatónak találtatott.

Felké

rülményről nevezett müszal

ni sziveskedjék azzal, ho

zelebbi elszámolásában el

Budap

A kiadvány hiteléül:

Iványi

min. iroda s. tiszt.

A M ü e m l é k e k O r

tek. Elnö

Horváth Adorján.
Furulyázó juhász, gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 11 1.

ényben 57 P 36 f. tulkiadással elfo-

em a tek. Elnökséget, hogy ezen kö-
i tanácsost felmentvénykép értesite-
y a fent jelzett tulkiadást legkö-
ő tételként állitsa be.
st, 1936. április hó 10.- én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. vitéz Haász Aladár s.k.

miniszteri tanácsos.

z. Bizottsága

kségének,

Budapest.

Rákos utca 10.

Nagyszmánd 1926
Hősi emlék

+. 1874 febr 15-mőr
Mőr
München, Róma, Párs

Horváth Adorján, szobrász, +1943 dec. 1.

1904. jitotta meg műtermét
Mőrött 1914-ig

1913: nagyváradi Tetra k: 3. díj

Kozma Fer mintan mázo mellt, Kisbéren
László Józs (a pápai kégyisk alap) Pápa
Hlatky-Szerlichter lajos Jerfy antal, Weidmann Adolf Mőri kér kamára dísztermében

Rónai Mária jegyzete.

Gr. Szécsényi püsp. mázo szobra
Révay Miklós
dr Kovács Pál } emlétábl Mőr
Joachim Józs hagm. köpcsény
tit Benedek mori gimn.

1874
+69
1943

Gr. Lazarus Rudolf
Hilbert Mőr
Szerencsi Mőr
Szécsényi Szerencsi
Vas, Vörösvár
Kőszeg Bécs
Pátr. lajos
pl.

Horváth

1869

l.

Gyarjérszky 1929

50. l.

ETEK

TBEN

HORVÁTH

Nr. 115. Olajfestmény. Margit-hid. 78 x 98 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota
Veszélyeztetett Magángyüjtemény ek Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

PODVÁTR

Horváth MDK

1882-ben akvarellmásolatokat készitett
a berekszói görögkeleti templom romjainak
falképeiről.

Akvarellmásolatok a MOB gyüjteményében.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei.
Bp.1954.117.l.

649. TEJES LABOS, porcellán, kék
zellan, Dekor in Blau und Gold.

650. TÁNYÉR, porcellán, peremén kobaltk
XVIII. sz. — Teller, Porzellan, am F
und Blütenzweig. China, XVIII. Jh.

651. TÁNYÉR, porcellán, kobaltkék virá
Blumen und Insekten. China.

652. KEREK TÁLKA, porcellán, lótuszvirá
— Kleine runde Schüssel, Porzellan, in
XIX. Jh.

653. HÁROM TÁNYÉR, porcellán, perem
XIX. sz. — Drei Teller, Porzellan, a
China, XIX. Jh.

654. LÁTKÉPES TÁNYÉR, porcellán, sze
látképe. Prága, 1830 k. — Teller mit l
„Sieben-Sternengebirge's". Prag, um 1

655. KEREK TÁLKA, porcellán, szines róz
mit Rosendekor. A. XIX. Jh.

656. KÉT MÉLY TÁLKA, porcellán, kék
kleine, tiefe Schüsseln, Porzellan, mit
porzellane. Japan.

s porcellánszobrocska. Bécs, 1841. — Sitzende Frauen-
341.

cellán, gerezdes oldalain szines virágdisz. Meissen, XVIII.
rzellan, mit Blumendekor. Meissen, zw. H. XVIII. Jh.

rös szinezéssel, egy ovális tál és tizenkét kis csirkealaku
meservice, Porzellan, mit rotem Dekor, eine ovale Platte
von Küchlein. Herend, um 1900.

irke és vörös szinezéssel. Herend, 1900 k. — Fischförmiges
d Rot. Herend, um 1900.

n, áttört peremmel, közepén szinesen ülő kinai alak.
er, Porzellan, mit durchbrochenem Rand, im Mittel Chi-

, kék diszitéssel. Német, XIX. sz. e. f. — Kahnförmige
kor. Deutsch, e. H. XIX. Jh.

örös, arany szinezéssel. Kina. — Fischförmiges Gefäss,
na.

mboru neobarokk és virágos diszitéssel. Bécs, 1847. —
reliefiertem, neobarockem Blumendekor. Wien, 1847.

Horváth Adorján

U. 1118.

1934 Téli Tél a Mhid körül, of
Kodos Téli Táj a budai hegekben
Csépléi
Kodos dúnai táj
Tél a Szép völgben

1934 szept-okt Kispélyi puszta
Fövenyesi puszta

1934 dec-1935 jan. jub
a Kral-család sírcml. gips
Az Erzsébet télen } of
Mhid Télen

1935 Téli Erdőrészlet
Téli Táj a Svábhegen
u hangulat a Sashegen
Vajdahunyad vára
Bp Kodben

1936 máj-jun jub Erdőrészlet
Téli hang. a Dunán
Mhid Télen

1936 okt-nov. Nőamben
Séta az erdőben, of

1937 Téli Bp
Tavasi szürkület } of
Naplemente
Havas domboh
6 Buda télen

Horváth Adorján

U 1413

László Lv.

1938 ~~[illegible]~~ Téli — Téli hanzulat
Téli tág of
Guarnero

M. tanárok hősi [illegible]
kilátás a Budaszegrét

1939 márc Derű -- Ar nyperti ötöt
napsütés ben
ar alacsiói tuzerpart
Majális

1939 téli l. külön

1939-40 Budai hegyvidék
a Dachstein-csoport
Tennen-csoport

1940 febr-márc. Gerecse -- Majális

1940 tav Zajló Duna
Téli tág of
Dachstein-csoport

1941 febr-ápr Jégzaglás a Dunán
Téli tág of
Tordó télen
Kőri napsusár

1941-42 téli Téli napsütés
Mhíd
a budai hegyekben

Horváth Adorján

nobrázt

az olasz állam egyik
vere-öszböndiját
kapta a magyar kor-
mánytól -

Budapesti Hírlap

1935 jól. 14 -

Elberfeldi városháza, régi

VIII. 225.

Horváth Adorján

~~nobrin~~

1928–29

Évinisk 1930. 84. l.

Horváth Adorján

nobrán

l. Ipar[illegible] Évk.

29/
30 kép

1930-34. 31. l.

32. l.

45
47
48

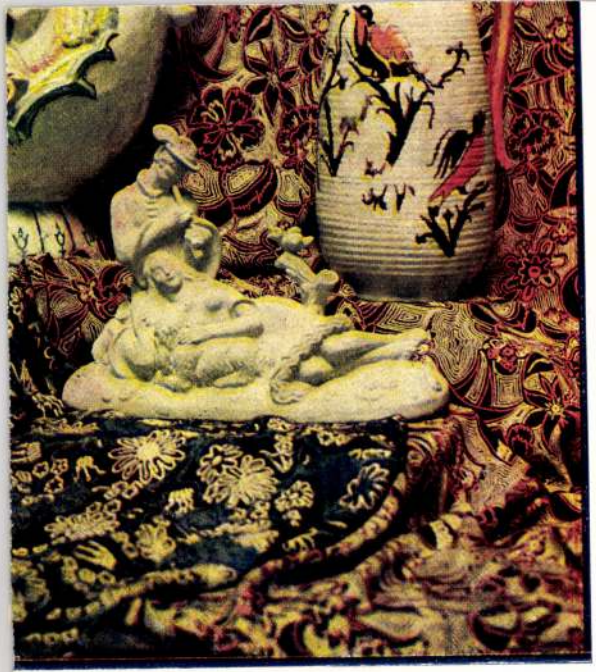

ŰVÉSZETI ISKOLA 60 ÉVES FENNÁLLÁSÁNAK
ZETT KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

. Weinwurm Antal készítette.

Horváth Adorján

diszitő szobrász

1931. végbiz. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45 47. l.

48

Ezüst, mag. 19·5 cm.

LÁNC,
türkiszes, gemmás és gyöngyös
Német munka, XVIII. század, ezüst.

KAPOCSKA,
ezüst, XVIII. század.

FEDELES KANNA, füles, rajta ovális keretben három állatkép.
HP augsburgi mester műve, XVIII. század.
Ezüst, mag. 13·5 cm.
A trentoi De Tonelli- és a San Marco-gyüjteményből.

ÉKSZERTÁLKA,
két darab.
Német munkák, XVIII. század.
Ezüst, belül aranyozva, átm. egyenkint 12·5 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

TEASZŰRŐ-KANÁL,
XVIII. század.
Aranyozott ezüst, 16·2 cm.

DOBOZFEDÉL,
antik jelenettel.
Német munka, XVIII. század.
Zománcos réz, átm. 23·5 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

HAJÓ,
talapzaton.
Német munka, XVIII. század.
Ezüst, mag. 9·5 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

Horváth Adorján

díszítő szobrász

1934. képesítő okleve-

let nyert jeles

Iparm. Isk. Évk.
1930-34. 45 l.
48

DOBOZ
vésett jelenetekkel.
Osztrák munka, XVIII. század.
Ezüst.

KAMARÁSI KULCS,
XVIII. század.
Aranyozott ezüst.

FÜLES GOMBOK,
tíz darab, gyöngyház és zománcos.

CUKORTARTÓ, (192. kép)
háromlábú, fedeles, benne kék üvegedény. A foglalat áttört virágos dísz. Fedelén belül „Bernolák Máriássy Zsuzsanna 1840."
Esztergomi munka, 1780 körül.
Ezüst, mag. 9·5 cm.
Bernolák Katalin, Kassa, tulajdonából 1937. évi szerzemény.
Gy. K.: A kassai amateur kiállítás. Magyar Iparművészet. 1—1897., 348. l. (Képe 348. l.)

EDÉNYKE,
fedeles és áttört, három lábon áll, hengeres, belseje kék üveg.
Augsburg, XVIII. század vége.
Aranyozott ezüst, mag. 12 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

KÁVÉSKANNA, (193. kép)
fafüles, lapított hasú, [illegible]

Horváth Adorján (II.)

dísztő szobrász

fr. 1904. Bp. 1928-34

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l

1936 Római M. Int.

mall-on cs

kahármuv tanulmányok

RTOLANO (ferrarai festő, 1488—1525 körül)
adonna Jézussal, Keresztelő Szent Jánoskával,
ent Jeromossal és Szent Ferenccel
szon, olaj, 83×61 cm.
Bertinelli-gyüjteményből.
Maszlaghy II., 89. szám. (Gaudenzio
Ferrari.) — Gerevich PA, 233. l. (Ortolano.)
— Berti Toesca, 959. l. (Cavazzolo.)

ALMA, GIOVANE (velencei festő, 1544—1628)
íromkirályok imádása
szon, olaj, 200×263 cm.
csben restaurálták.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása.
Új Magyar Sion, XVI., 1885., 847. l. —
Maszlaghy II., 502. szám. (Veronese.) —
Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. lap.
— Lepold—Homor 97 l. — Gerevich
PA, 238—239. l. (ifj. Palma.) — Décsei:
Könyvismertetés. TM, V., 1929., 173. l. —
Lepold—Lippay 5. l.

Horváth Adorján

díszítő szobrász

1934 szakoklevelet nyert.

jeles

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 48. l.

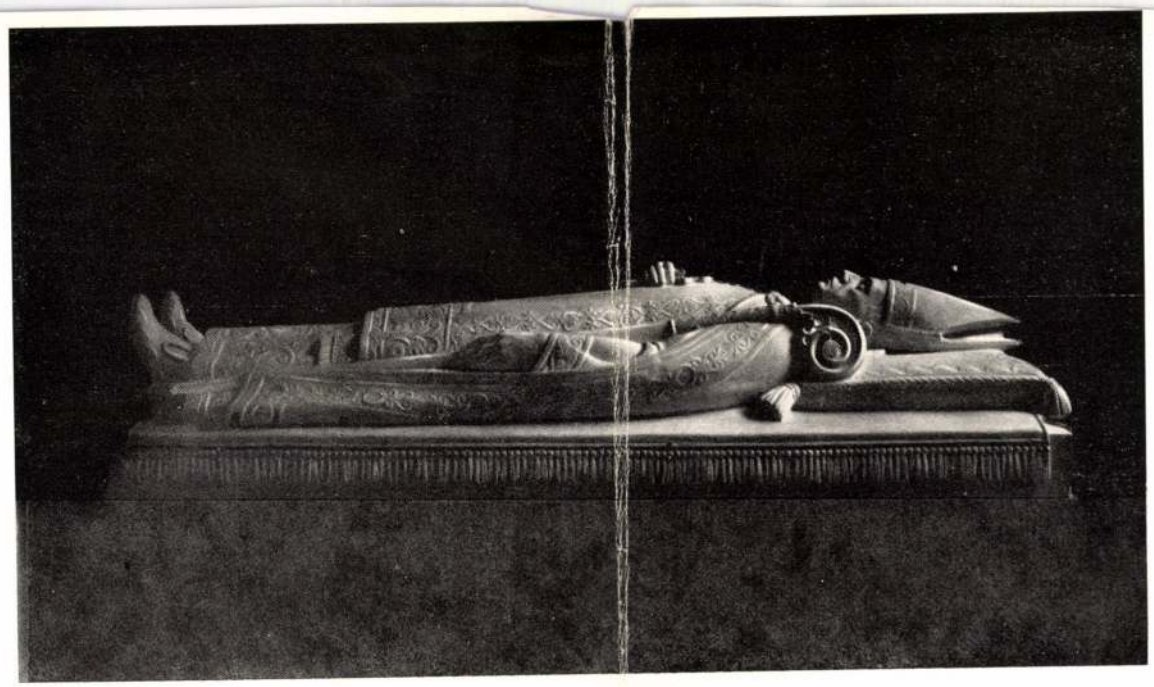

Magyar Iparművészet 1934. 131. l.

Az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola évvégi munkabemutató kiállításáról. Fent balra : Relief. Lux Elek tanár osztályán készítette Gruber Leó. Fent jobbra : Illusztráció. Helbing Ferenc tanár osztályán készítette Pál György. Lent : Síremlék. Simay Imre tanár osztályán készítette Horváth Adorján. — Von der Jahresschlussausstellung der Kön. Ung. Kunstgewerbeschule. Schülerarbeiten. Oben links : Relief. In der Abteilung des Prof. E. Lux, entworfen von L. Gruber. Oben rechts : Illustration. In der Abteilung des Prof. F. Helbing, entworfen von G. Pál. Unten : Grabdenkmal. In der Abteilung des Prof. E. Simay, verfertigt von A. Horváth. — From the annual exhibition of the Hungarian Royal School for Applied Art. Left above : Relief, made by E. Gruber in prof. E. Lux's class. Right above : Illustration, made by G. Pál, in prof. F. Helbing's class. Below : Tomb-stone, made by A. Horváth in prof. I. Simay's class.

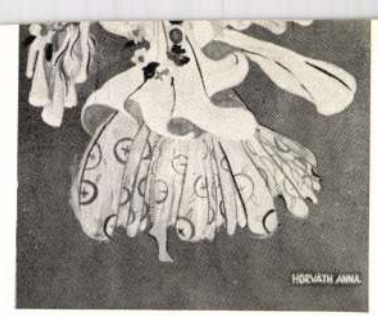

Az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola évvégi munkabemutató kiállításáról. Fent : Dekoratív falfestmény. Haranghy Jenő tanár osztályán készítette Káró Géza. Középen : Kosztümtervek. A bal- és jobboldalit Horváth Anna, a középsőt Penz Anna tervezték. Lent : Kirakatrendezési tervek. A baloldalit Lakner Amanda, a jobboldalit Nagel Rózsa tervezte Muhits Sándor tanár osztályán. — Von der Jahresschlussausstellung der Kön. Ung. Kunstgewerbeschule. Schülerarbeiten. Oben : Dekorative Wandgemälde. In der Abteilung des Prof. E. Haranghy, entworfen von G. Káró. Mitte : Kostümentwürfe, rechts und links von A. Horváth, in der Mitte von A. Penz. Unten : Schaufensterentwürfe. Links von A. Lakner, rechts von R. Nagel. Abteilung des Prof. A. Muhits. — From the exhibition of the Hungarian Royal School for Applied Art. Above : Decorative wall-paintings, made by G. Káró, in prof. E. Haranghy's class. In the middle : Costume designs. The left and right ones designed by A. Horváth, the middle one by A. Penz. Below : Designs for arranging shop-window. The left one designed by A. Lakner, the right one by R. Nagel in prof. A. Muhits's class.

Horváth Adorján

„Szent Margit."
Képes Pesti Hírlap
1936. máj. 21.

A római magyar intézet római kiállításáról.

Horváth Adorján
szobrász
Roman Coll. Hungaricum
Ormót 1935/36
27. l.

Horváth Adorján (1904, Budapest, róm. kat.), szobrász, Pestszentlőrincről (Orsz. Iparművészeti Iskola), látogatta az Accademia di Belle Arti előadásait és főleg egyházművészeti tanulmányokat folytatott. Az ókeresztény művészet ábrázolási módjai érdekeltek. Műtermi munkássága több szobrot ölel fel, melyek közül az intézet kiállításán a következők vettek részt: Sz. Margit térdeplő alakja (40 cm), egy 135 cm magas álló Madonna, karján a kis Jézussal, egy kisebb ülő Madonna az előtte álló Jézussal, egy portré és egy magyar parasztlegény.

Kerekes József, 62
Kertai György, 62
Kiss Géza, 73
Korpás Emil, 71
Kostyál László, 56
Kovács Ernő, 69
Kratochfill (Baróti) Dezső, 65
Krompecher Bertalan, 62
Lakó György, 62
László Gyula, 72
Szűcs Mária, 68
Temesi (Hack) Alfréd, 67
Tomor Thirring János, 64
Torday Lajos, 53
Tóth Kálmán, 66
Tuzson János, 70
Ungár László, 67
Vargha László, 68
Végh Pál Miklós, 57
Vozáry Judit, 65

Összesen: 64. Közülük 800 pengős teljes összegű ösztöndíjat csak Bardonné, Barta, Erdei, Findeisen, Fludorovits, Gombás, Gunda, Hartnagel, Horváth Albert, Ivánka, Lakó, László, Lehner, Murarik, Péterdi, Temesi, Tóth, Torday, Tuzson, Vargha és Végh kaptak. — Kiss csak 350 pengőt, Tomor-Thirring 200 pengőt kapott. A többiek 400 pengős félösszegű ösztöndíjban részesültek.

Horváth Adorján

Pesti Napló Képes mell.
1936. máj. 24.

Marcell p. vt.

Csütörtök

17

Antal ap.

Péntek

18

Piroska sz. vt.

Szombat

19

B. Margit

Nap kelte 7 ó. 41 p. — Nyugta 16 ó. 40 p.
Holdtölte 18 ó. 44 p.

1935 • 3. hét **Január** I. hó • 31 nap

naptár

Sebat

V	9	
H	10	
K	11	
S	12	
C	13	Sob. b.
P	14	
S	15	S. B.

HORVÁTH 1. *Adorján*, szobrász, Győr 1874. Münchenben, Párizsban és Rómában tanult. 1904—14. szülővárosában dolgozott, azután Budapesten telepedett le. Jelentékenyebb művei: Kozma Ferenc márvány mellszobra Kisbéren, László József márvány mellszobra Pápán, három bronz mellszobor a győri kereskedelmi és iparkamara dísztermében, gróf Széchenyi Miklós püspök márvány mellszobra, emléktáblák Győrött és Köpcsényben, gróf Cziráky Béla bronzszobra Győrött stb. Több síremléket és genreszobrokat is készített.

E. G. I. 476 l

Zabavnius Izsák VIII. 54.

Horváth Adorján

nobrász

Mátrny sanitorinya

Kozma Ferenc nobra

Kisbéren (1896)

Dor Bakony

78-l

megállapításai egy részét „Verhaeren esztétikai alapjai“ és „Verhaeren a hitvesi szerelemről“ című tanulmányaiban fejtette ki, amelyek a Pannonia és a Debreceni Szemle augusztusi számában jelentek meg. „Író a műve mögött“ címmel megkezdte egész kérdésfelvetését feltáró összefoglaló írása fogalmazását.

Dr. Hargitai Zoltán (1912, Mezősámson, Maros-Torda m., ref.) a sárospataki ref. tanítóképző helyettes tanára (Soó professzor), 400 pengő ösztöndíjat kapott növénytani tanulmányokra. Az év folyamán folytatta a Hegyalján megkezdett kutatásait; többször bejárta az elhagyott szőlőkultúrák vidékét, ahol a mai növényzet képét igyekezett megállapítani. A Sátor-hegységben végzett tanulmányainak eredménye Soó Rezső: A Sátor-hegység flórájáról című munkájában (Botanikai Közlemények, 1940. XXXVI. 3—4.) jelent meg, a Sárospatak közvetlen környékén végzett kutatásai pedig „A sárospataki előhegyek vegetációja“ (Tisia, 4. köt.) című dolgozatában láttak napvilágot. Feldolgozta a Mandulás-hegy növényvilágát is (Botanikai Közlemények XXXVII.). Két ízben a Latorca melletti ártéri erdőkben gyüjtött, egy alkalommal a Bükkben. Nagykőrösre vonatkozó többéves tanulmá-

Horváth Adorján

győri szobrász kapott megbízást az alábbi emlék elkészítésére.

Épitő Ipar

1912. 228. l.

(Cziráky-emlék Győrött.)

Horváth Adorján

szobrász Győr

VkM Sportdijkiáll 1940 wáze

Ypsi Mur

Diszkoszdobó, gipsz.

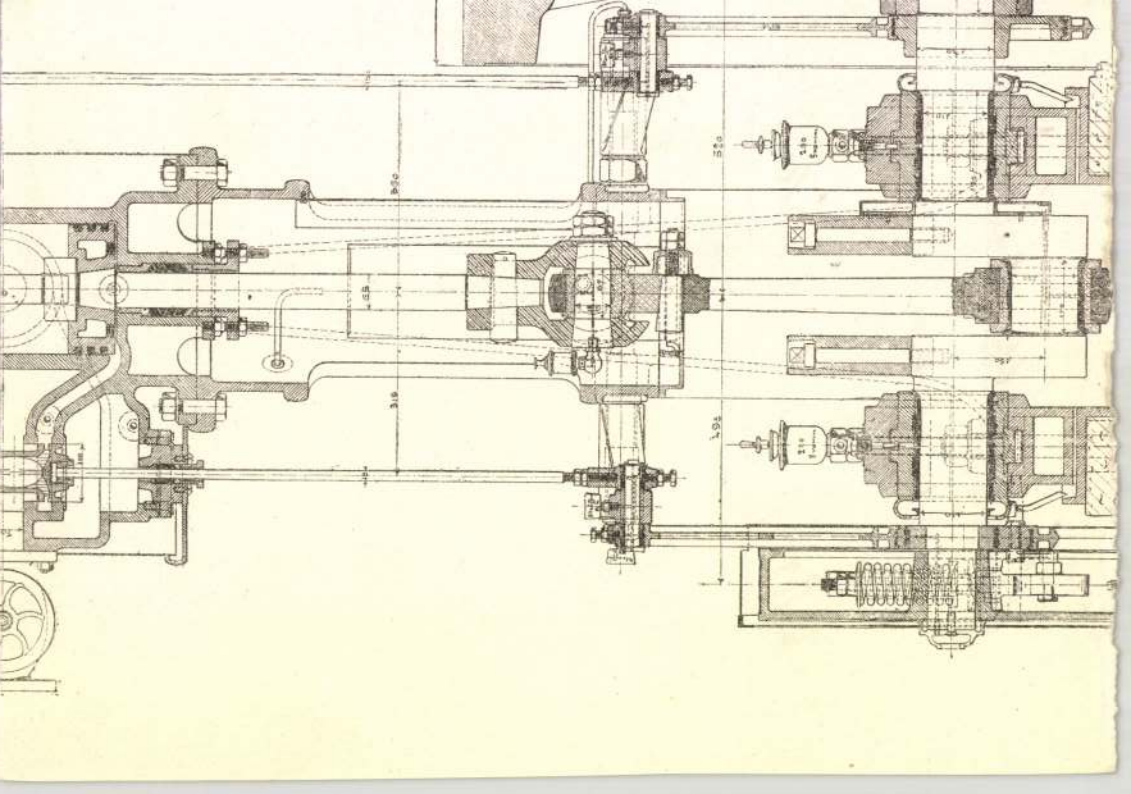

Horváth Adorja

szobrász Győr

laid. okv. elektr

86
88

B Győr 177. l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Horváth Adorján

Győri

A jobbak köse
tartósi

Részt vett a Operti
Madách-nobor
elő pályázatán

1938 febr.

.t Barátom !

.évi junius hó 26-án megalakult az
zági Barátainak Egyesülete és elha-
i olasz és magyar nyelven, amelynek
neg az alakuló közgyülés.
sősorban a hazai római és olasz vo-
intése alkotja, majd és éppen ezért
tek évi termésének feldolgozására
emélyemtől eltekintve, a következő
rensekül:

oecses közreműködésedre feltétlenül
érlek arra, hogy az 1936.év magyar tu-
yar problémákra vonatkozó külföldi i-
óber 15-ig alulirott címére eljuttat-

rint 5-15 oldal között változhatik.
eredmények értékesitéséről van szó,
s a hibákat legfeljebb tapintatos

feltétlenül kéri
öszöni igaz nagyrabecsüléssel:

földi András s.k.

HDK

Horváth Adorján

b.i: Magyar hét a római Coll. Hung.-ban. Pesti Napló 1936. máj. 24. 16 l.

Horváth Adorján

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940. 57 l.

Horváth Adorján

a Pesti ipariniverzeti iskolában tanult.

A székesfehérvári Prohászka templom falába felállítandó emlékmű pályázaton III. díj.

Pesti Napló

1934. szept. 20

Győr, 1914. április 25. Szombat, 97. szám.

Megjelenik naponként (hétfő kivételével).

Előfizetési árak:
Egész évre . . 24 kor.
Fél évre . . . 12 „
Negyed évre . 6 „
Egy hóra . . . 2 „
Egyes szám ára 8 fillér.
GYŐRI KÖZLÖNY.

GYŐRI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponként (hétfő kivételével).

Hirdetéseket méltányos, szabott árban — és egyezség szerint — felvesz a kiadóhivatal: Baross-ut 36. szám alatt.
Nyilttér petit sora 1 kor.
GYŐRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomdai iroda: Baross-ut 36. szám. — Telefon 239. szám.

Ötvennyolcadik évfolyam.

A „Krajcáros Ujság“ (Győri Napló) megjelenik rendkivüli események alkalmával.

Győr, ápr. 24.

A kalocsai érsekség. A kalocsai érsekség felett ezentul mind kevesebb közlemény és találgatás közlésére nyilik alkalom, illetve minden kombináció feleslegessé válik, mert Várady L. Árpád dr. megyés püspök kinevezését a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni.

—

Wennes Jenő kitüntetése. Wennes Jenő polgármester kitüntetésének kéziratát a hivatalos lap mai száma közli a következőkben:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Wennes Jenőnek, Győr szab. kir. város polgármesterének, a katonai érdekek előmozditása körül, valamint a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréseül a magyar királyi udvari tanácsosi cimet dijmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi április hó 14-én.

Ferenc József s. k.

Báró Burián István s. k.

Wennes Jenő m. kir. udvari tanácsost a győri székeskáptalan nevében tegnap küldöttségileg üdvözölte Mohl Antal dr. c. püspök és Bedy Vince dr. apátkanonok. A törvényhatósági bizottság hétfőn, a rendkivüli közgyülésen üdvözli. Tervezték, hogy bankett keretében nyujtanak módot a polgárság szélesebb keretü üdvözléséhez, de ezen tervet a polgármester kérelmére elejtették.

—

A vármegye közgyülése. Győrvármegye törvényhatósági bizottsága május negyedikén tartja évi rendes közgyülését, amelynek tárgysorozatából kiemeljük a következőket: Elnöki bejelentések és előterjesztések. Az alispán jelentése. A világbéke mozgalom ügyében a miniszterelnök válasza s a törvényhatóságok átiratai. A belügyminiszter körrendelete a jegyzői fiu-internátus alapitványa ügyében. Törstörvényhatóságok javaslatai, közöttük a mosoni átirat az Északmagyarország—fiumei vasutra, a román tárgyalásokra, a cigány-ügy rendezésére és egyebekre vonatkozóak. Alispáni előterjesztések a következő kérdésekben: a községi, körés segédjegyzők iletményrendezése; hozzájárulás az államépitészeti hivatal személyi és dologi kiadásaihoz; ebadó-alap felhasználása; a községi közdülő utak állapota; a tüzrendészeti felügyelet költségei; az uj kéménysepréssi szabályrendelet-tervezet. A 25. sz. közlekedési közutnak a vicinális utakból való kihagyása. A főszolgabirák előterjesztései az elhagyott gyermekek gondozási dijaival sulyosan terhelt községek segélyezéséről. Zárszámadások. Kérvények. — Bleuer Ödön okl. mérnök, épitési vállalkozónak, mint a győr—kisbéri h. é. vasut előmunkálatai engedélyezésének kérvénye, melyben a nevezett vasut részére hozzájárulás megszavazását kéri, ezzel kapcsolatban Mezőörs és Pér községek elöljáróságainak ugyanezen vasut részére adandó vármegyei hozzájárulás fedezete tárgyában a m. kir. kereskedelmi miniszterhez intézett kérvényei.

Szegény ember, ki — az ágat huzza.

— A két szörü róka. —

Győr, ápr. 24.

Néhány nappal ezelőtt irtunk egy szegény asszonyról, egy hivatásos szegény asszonyról, aki jól kamatozó tőkének használta fel rongyos ruháját s nyomoruságára való hivatkozással a város szegényügyi irodájától, esztendők óta, napról-napra, két adag népkonyhai élelmet préselt ki, amelyből aztán táplálta a malacait és tyukjait.

Ez a visszaélés nem egyedül álló, valószinüen seregestől vannak s a véletlen által támogatott gondosság fellebbenti időközönként egyről egyről a takaró lepet. A mezitelenségükben feltáruló galád visszaélések, mind egy-egy automatikuson müködő szócsővé válnak, amelyek kiáltó szóval követelik a visszaéléseket egyedül megakadályozó orvosság elkészitését: a szegényház sürgős létesitését.

Az alábbi eset feleslegessé teszi a szinezést. A tény maga, száraz ridegségében, hangos, meggyőző érvü agitátor, ha az igazi szegények védelmében, a közpénzek helyes felhasználására az egyedüli alkalmas intézmény: a szegényház létesitése.

Bö.öcz Bálint elaggott, keresetképtelen szegény nevében ezelőtt négy hónappal beállitott a város szegényügyi irodájába annak Kis-utca ötödik számu házban lakó rokona. Siró szóval elpanaszolta, hogy nem tudja elaggott bátyját eltartani s maga is szegény, tehetetlen asszony s bár a testvéri szeretet utalja bátyja ellátására, szegénysége viszont arra kényszeriti, hogy a város nemes szivü uraihoz forduljon anyagi támogatásért.

A szegényügyi iroda annak rendje és módja szerint »felveszi« az esetet s kiadja az ügyet az illetékes szegényatyának. A szegényatya pedig, ugyancsak annak rendje és módja szerint, megkezdte az ügy elintézését.

Elmegy a szegény lakására. A segélyezett nincs otthon. Kikérdi a szegényatya azt, aki otthon van. Otthon pedig a jólelkü rokon volt. Elsirja az a baját-panaszát, hogy nincs ember, akinek meg nem esnék a szive. Körülnéz a szegényatya a lakásban. Ugyan mit láthat a Kis-utca ötödik számu ház egy lakásában? Szegényszagot árasztó nyomoruságot.

A szegényatya megtelik impressziókkal. Miután valami főfoglalkozása is van, nem ér rá

Horváth Adorján.

Győr, ápr. 24.

Győrben az első szobrászmüvész, ki itt letelepedve, mütermet nyitott tiz év előtt. Ez időben meglehetős érdeklődés indult meg a képzőmüvészetek iránt, mert akkor nyiltak meg az első mütárlatok, melyet a Képzőmüvészeti Társulat, a Szalon, aztán egyes festők, mükereskedők rendeztek és rendeznek azóta. A fellendülés első idejére esnek Benes Pál és Holló Alajos győri festőmüvészek által rendezett szép tárlatok.

Nagy ambicióval és szép reményekkel lépett a győri közönség elé. Az Iparos Kör épülete valóságos müvésztelep volt. Itt volt Horváth és Benes müterme egymás mellett, hol időszaki tárlataik voltak láthatók.

Most bucsuznunk kell tőle. Horváth Adorján olyan müvészi egyéniség, aki megérdemli, hogy tiz év alatt itt készült müvei felett szemlét tartva, azokat Győr mütörténete számára elkönyvelve, nem minden megilletődés nélkül Isten hozzádot mondjunk neki.

Kivánjuk neki, hogy küzdelemteljes, nehéz pályájának többi része nyujtson neki megelégedést, több örömet és nagyobb sikereket, mint amennyit egy vidéki város nyujtani tud.

Ő tőzsgyökeres győri. Itt született, itt nevelkedett, itt járt iskolába. A külföldnek nevezetes müvészeti emporumaiban, München, Páris és Rómában szerezte és fejlesztette mindazt, amelyet a szobrászat göröngyös utján való vándorlásra müvész ember magával visz. Költői érzés, idealizmus, szaktudás, ügyesség, világ- és müismeret. Üzleti szellem . . ? Ugyan hány müvésznek utibatyujában fér el — idealizmus és költői érzés mellett?

A város több épületén látjuk keze müvészi munkáját, melyek hirének maradandó emlékei lesznek.

Első müve, melyet itt készitett, Kozma Ferenc miniszteri tanácsos márvány mellszobra volt. Kisbéren állitották fel. A márványba való lemásolást nem mindig a müvész maga végzi, mert azt többnyire a várványmetsző munkás vési. E fáradságos munkát bizony nem egyszer maga müvészünk készitette, mint az emlitett mellszobron is.

A müvész első szárnyrakelését szükös gondok kisérték, mert a következő két arcképszobor faragását is maga végezte; müveinek ezzel annál nagyobb becset adva.

Második faragványa László József, a pápai felsőbb leányiskola alapitójának képét örökiti meg Pápán. Harmadik müve különösen szépen sikerült. Hlatky-Schlichter Lajosné arcképszobra volt. A győri kereskedelmi és iparkamara nyolc év előtt oszlopos tagjait tisztelte meg azzal, hogy életükben felállitotta ércbe öntött mellszobraikat a kamara disztermében. — Hlatky-Schlichter Lajos, Jerfy Antal és Weidmann Adolf vannak igy megörökitve müvészünk kezeitől.

Impozáns portrait-szobra az, melyet gróf Széchényi püspökről faragott fehér karrarai márványba. De nemcsak élő mintáról, hanem egyszerü rajzról vagy fényképről is kell egy müvésznek mintázni, pedig ilyen feladat sok nehézséggel jár, mert mintáját nem figyelheti meg minden oldalról. Igy készültek Révay Miklós, dr. Kovács Pál emléktáblái, melyek közül az elsőt a belvárosi elemi iskolán, utóbbit a Dr. Kovács Pál-utca egy házán látjuk.

Joachim József hegedümüvész emléktábláját Köpcsény számára készitette.

A szent Benedek-rendi gimnázium kapuja fölé lett helyezve szent Benedek bronz szobra. Vas-Vörösvárt van felállitva a sir-emlékmüve, mely a gróf Széchényiek hamvait födi.

Nem régen leplezték le azt a bronz dombormüvet, amely a Rába torkolatában levő hatalmas beton-obeliszken gróf Cziráky Bélát ábrázolja, életnagyságon felüli méretben.

Első szép plakett-müve ezüstből való és dr. felpéci Petz Lajost ábrázolja arcélben. Az uj

Nyári divatujdonságokban, selyem, gyapju, ruhavászon, crépon és mosókban
legteljesebb a választék
ABONYI és SZOBEL cégnél.
245

állandóan ott tanyázni a nyomortanyán és lesni a segélyezendőt, második, harmadik alkalommal szakit időt magának, hogy a segélyezendővel beszéljen. De a szegényatyának szegény a szerencséje.

— Az öreg ebédet visz . . . Az öreg ezt visz, azt visz, hogy hát valami hasznát lássuk . . .

Megindul a szóáradat, amelynek mindig egy a vége, hogy hát az a bizonyos szegény mikor jön már. Mit csinál ilyenkor a szegényatya, akinek szive van, mert ha szive nem volna, egyáltalán nem vállalkoznék szegényatyaságra. Beterjeszti az ügyet a szegényatya ülés elé. Szerzett impressziót eleget, hallott sokat, azon az alapon tiz korona havi segély nem is sok.

S Böröcz Bálint, igy »Böröcz« Bálint kapott havonként tiz korona segélyt, amit a jólelkü rokona vett fel.

Telik-mulik az idő, az egyik belvárosi szegényatyánál jelentkezik egy öreg ember. Elpanaszolja a baját: öreg, szegény és munkaképtelen. Segélyt kér a város kasszájából. Hivják pedig Berecz, igy »Berecz« Bálintnak.

A szegényatya kifaggatja, elmegy az öreg Megyeház-utcai odujába s amit ott lát, amit ott hall, alkalmassá teszi az öreget a segélyezésre. Beterjeszti a szegényatya Berecz Bálint segélyezését és javasolja, hogy adjanak Berecz Bálintnak havonként nyolc koronát. A segélyt megszavazzák s az aktákat elintézés végett felküldik a szegényügyi irodába.

Ott azonban feltünik a név és az adatok hasonlatossága; erről az észrevételről értesitik a két érdekelt szegényatyát. A szegényatyák tárgyalni kezdenek. Minden adatuk megegyezik, csak a név két magánhangzója nem s hogy az egyik szegényének elhunyt egy fia, a másik szegényének egyáltalán nem is volt soha fia.

Megállapodtak végül abban, hogy kölcsönösen meglátogatják egymás Böröcz—Berecz szegényét.

S ekkor kiderült a csalafintaság, amit Berecz és a szegényügyi iroda bőrére követett el a — jólelkü nővér.

Ez az asszony ugyanis a bátyja nevére, annak tudtán kivül kért és kapott segélyt, jóllehet ő bátyját egyáltalán nem tartotta el.

Természetes, hogy ennek az asszonynak segélyezését rögtön beszüntették. A kár azonban meg van már. S ki tudja, hány hasonló eset van, amelyre rá jönni, a mai körülmények között csak a véletlen segitségével lehet.

A kárt értékesiteni kell. Le kell vonni már egyszer a következtetést, hogy a visszaéléseket csak gyökeres változtatással lehet kiküszöbölni: ha megépitik a szegényházat.

—

temetőben a napokban állitják fel Hilbert Károly siremlékét. Ez müvészünknek egyik legszebb müremeke lesz.

Ugyanott állitják fel legközelebb gróf Laszberg Rudolf siremlékét. Szintén az ő müve.

Vannak müvészünknek olyan munkái is, melyek csak gipszben lettek megöntve. Kedves zsáner-szobrok. Egyik cigarettázó fiukat, a másik olvasó leányokat ábrázol. Hlatky-Schlichter Lajos tulajdonában vannak. Ilyen a »Furulyázó juhász« cimü szobra.

Kő és cementből való müvei azok, amelyek, mint hatalmas épület-diszek, a kereskedelmi és iparkamarát, az Általános takarékpénztárt és a munkástelepi elemi iskolát ékitik.

A nagyváradi Tisza Kálmán szobor-pályázaton a harmadik dijat nyerte mult évben.

Horváth Adorján csendes munkásságban készitette szerény mütermében mind e müvészi becsü munkáit. Csak sajnálni lehet azt, hogy városunkban nem nagyobb a müalkotásainak száma. Az összeköttetés vele bizonyára távozása után is megmarad és hirt hallunk majd arról, hogy egy-egy uj faragványa gazdagitani fogja Győr mükincseit. Mi már régen nem leszünk, mikor még emlegetni fogják müveivel kapcsolatosan az első győri szobrászmüvész nevét.

—

NAPI HIREK.

— **Személyi hirek.** Szodfridt József főispán, Wennes Jenő udvari tanácsos polgármester és Németh Miklós alispán ma reggel a gyorsvonattal hivatalos ügyekben Budapestre utaztak. A polgármester és alispán részt vettek a győr—veszprém—dombovári vasut igazgatóságának ülésén.

— **A járási mezőgazdasági bizottság** ma délelőtt Némethy Ödön főszolgabiró elnöklete alatt ülést tartott. Megállapitották, hogy legelő tulterhelés a járásban sehol nincsen, igy intézkedés szüksége fenn nem forog. A bizottság még néhány folyó ügyet intézett el.

— **A repülőverseny és Győr.** Az előkészületeket befejezték. Már Győrbe érkezett Horváth Ernő tanár, aviatikus, aki, mint a központ kiküldötte, magával hozta időmérésre a hivatalos kronométert. Eddigi diszpoziciók szerint hat aviatikus fog Aspernből a győri utra startolni, megérkezésük reggel hét órától várható. Mint közöltük, a közönségnek helyeket jelöltek ki, a közönség ama részének, mely egy koronás jelvény váltásával támogatja a magyar aviatikát, külön helyet tartanak fenn. A fenntartott helyeken kivül, illetéktelieneket nem bocsátanak — biztonsági szempontból — a repülő-terepre. A rendfentartásra csendőrséget és rendőrséget vezényeltek ki.

Miután előreláthatóan sokan kivánnak bérkocsit igénybe venni, közöljük, hogy a szabályrendelet szerint egy lovas bérkocsi nyolc korona, kétlovas bérkocsi tiz korona dijat számithat, ha reggel öt órától déli tizenkét óráig bérlik.

Valami — még ki nem deritett — módon az a hir terjedt el, hogy a versenyben résztvevők nagy jutalomdij mellett utasokat keresnek, akiket Győrött vennének fel és eddig már ötvennél többen jelentkeztek. Ez a hir nem igaz. Győrött még akkor sem vesznek fel utast, ha az utóbbiak akarnának nagy összeget fizetni, mert a versenyszabályokban megkivánt utaskiséret az egész versenyuton részt vesz és leginkább az is pilóta, aki a versenyzőnek segédkezik. Az alaptalan hir kohólóját nyomozzák.

— **A kisdedvédő egyletből.** A kisdedvédő egylet propaganda bizottsága tegnap este öt órakor Vass Istvánné elnöklete alatt ülést tartott. Uj tagoknak vették fel Wottitz Gusztávnét, dr. Bély Andort és Schneider Henriket. A Solymosi-féle képkiállitás ügyében azt határozták, hogy csak azok a számok játszanak a sorsolásban, amelyek eladattak. A sorsolás közjegyző jelenlétében a jövő héten történik. Az idejét az elnökség állapitja meg. A sorsjátékra jegyek még kaphatók Wolf Gyula kereskedésében és Keller Adolfnál. A kisdedvédő egylet javára kibocsátott két illetéktelen sánolócédula jó bevételi forrásnak bizonyulnának, ha minél szélesebb körben vezetnék be. A közönség jóindulatába ajánlják ez ügyet. Elhatározta a bizottság, hogy a gyermeknap előkészitésében és munkálataiban részt vesz. Végül férfititkárrá megválasztották dr. Bély Andort.

— **A város könyvvásárlása.** Sefcsik Ferenc levéltáros a mai tanácsülésen tett előterjesztést a legközelebb beszerzendő könyvekről, mikre a város az államsegéllyel együtt 2800 koronát utal ki.

— **Elütötte a kocsi.** Engli Mór Gyár-utca 41. szám alatti lakos, mészáros, tegnap kocsijával a Hosszu-hidon elütötte Andorka Vince szabótanoncot, ki bal arcán és kezén sérült meg. Könnyebb sérülést szenvedett. A baleset a tanonc vigyázatlanságából történt.

— **Iskolafelügyelők kiküldése.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1913. évi XXXVII. t.-c. alapján a győri kir. tanfelügyelő kerületében az elemi népiskola VI. osztályának záróvizsgáira a folyó iskolai év tartamára külön iskolafelügyelőkként Márkus Elemér kunszigeti és Ujlaki Géza győri állami, Millner Antal győri és Bognár István győrszentmártoni róm. kath. elemi iskolai igazgató-tanitókat kiküldötte.

— **Az Uttörő előadása.** Tegnap este Fényes Samu dr. az Uttörő előadásainak keretében az átöröklésről beszélt. Magyarázátát adta a Weismann-féle elmélet alapján annak a sajátosságnak, hogy az utódokban az elődök külső és belső tulajdonságai felfedezhetők. A nagy értékü előadásra a Lloyd nagyterme teljesen megtelt érdeklődővel, akik a kitünő előadót lelkesen megtapsolták. — Az Uttörő utolsó előadását jövő csütörtökön tartja dr. Fényes Samu. Előadásának tárgya: »a nemek harca« lesz.

— **Művészek nyugdija.** A magyar müvészi kultura és a jó magyar hirnév érdekében irjuk e sorokat. Egy nemzet kulturnivójának egyedüli kritériuma, hogy müvészeit mennyire tudja megbecsülni. Érdekes, magasztos a müvész hivatása, de szomoru. Zsold nélkül, emberfeletti véráldozattal szolgálják a kulturát s veszteglő sorsukat az állam nem hajlandó kizökkenteni a kátyuból. A társadalom hivatása tehát enyhiteni a müvész-nyomort. Nagy fontosságu célt óhajtanak megvalósitani s hogy ez valóra válhasson, nem elegendő a csendes, dicséretet érdemlő munkásságuk!. A Nemzeti Szalon, melynek Andrássy Gyula gróf az elnöke, engedélyt kapott arra, hogy a müvészi segély- és nyugdijalap javára sorsjátékot rendezzen. A munkálatok már folynak is Molnár Viktor nyugalmazott államtitkár vezetése alatt s napról-napra közeledik a huzás ideje: 1914. május hó 15-ike. A Nemzeti Szalon igazgatósága arra kéri fel a nagyközönséget, hogy aki a cimére küldött sorsjegyek árát még nem küldte volna be, ugy annak a nemes cél érdekében legyen szives eleget tenni. Azzal is szolgálatot tesz az ügynek, ha a sorsjegyekért járó összeget nem állna módjában beküldeni, hogy azokat portómentesen küldje vissza a Nemzeti Szalon sorsjátékirodájába. Mert minden visszatartott s ki nem fizetett sorsjegy egy koronával kárositja meg a leghumánusabb alapot. A Nemzeti Szalon ajándékban is részesiti azokat, akik a magyar müvészet érdekében fáradoznak. Az eladott sorsjegyek arányában eredeti festményeket, szobrokat, müvészi himzésü párnákat, avagy diszes albumot ad a Nemzeti Szalon kiállitásából. Ezen célból egy levelezőlapon is elég a központi irodához fordulni (Budapest, V., Erzsébet-tér 15.).

— **Kinema szkeccs a szinházban.** Biringer Tivadar és társai, a győri mozgószinházvállalat, a városi tanácstól a kinema-szkeccs előadások tartására a szinház átengedését kérték, mert ezen előadások annyira költségesek, hogy csak nagyobb bevételi képességü helyiségben rendezhetők. A tanács ma délelőtt tartott ülésén tárgyalta a kérelmet és nem teljesitette, mert a biztositó társaságok mozielőadásos napokon a szinház tüzbiztositását nem vállalják.

— **Betörés a pincébe.** Hanzély Gyula fa- és fémipari szaki kolai tanár feljelentést tett a rendőrségen, hogy Andrássy-ut 10. szám alatt levő lakásán a pincét ismeretlen tettesek feltörték s onnan hét üveg bort vittek el. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Verekedő legények.** A mult év augusztus 17-én történt Ménfőn, hogy Németh István és Winkler István gyári munkás legények összevesztek és összeverekedtek. A verekedés eredménye azután az lett, hogy Winkler Németh Istvánt megszurta a bal térdén, Németh pedig éles kővel fejbe vágta Winklert. Winkler felett már itélkezett a fiatalkoruak bírósága. Németh pedig ma került a biróság elé, mely sulyos testi sértés vétségeért három napi fogházra itélte el. Az itélet jogerős.

HA-HA cipők a legjobbak
elegáns, kényelmes és tartós. — Egyedárusitás
Győr: Cipőáruház Baross-ut 20. és Lukács Ignácnál Baross-ut 8. szám.
30

Horváth Adorján

Geboren 1874 am 15 Februar zu Győr, begann seine Studien an der Kunstgewerbeschule zu Budapest, um sie mit dem Stipendium des Grafen Miklós Móric Esterházy in München fortzusetzen. Von hier nach Rom sich wendend erhielt H. dort ein Atelier in dem Palaste der Österreich-Ungarischen Botschaft (Palazzo Venezia). Schliesslich besuchte H. die Academie Julien in Paris. Seine Meister waren Lajos Matrai in Budapest, Eberle in München und Verlet in Paris. H. steht am meisten unter dem Eindrucke der französischen Bildhauereischule und befasste sich nur ganz nebensächlich mit Plaketten.

6 müve fels.

Ilu Prmagyerem 251. l.

T. 1955.

elöltőt viselő két hölgy egymással
y lóg. Felirata:

NYÖK
kereskedéséből.

i, Pest 1862.
mbostühez Nov. 1862.

18.3 cm.

Horváth Adorján

vobraz

1892-94.

Éimisk 1930. 84. l.

Horváth, Adorjan, Bildhauer, geb. 15. Feb. 1874 in Győr, oblag seinen Kunststudien in München, Paris und Rom.

Krück I. 517. l

Horváth Adorján

.. Lyka München

58.l.

Horvath A

Dr. Petz Lajos orvos
ontott plakettje
fentitol 1916.

Numurin. Kopl.
1921. 52.

Guidi, Guidino, sienai zonai
czopó mester II. 28.

Érkezett 1904 február 13.

109/1904 (Budapest 1904 február 13.)

Semayer Vilibald nemz. muz. osztályőr jelenti, hogy a szolnok-dobokamegyei népvajzi gyűjtésre kapott segélyt csak március végén fogja elszámolhatni. (Tudomásul szolgál 1904 február 22.)

Horváth Adorján

Cziráky emlékmű
Győrött fentitol

Revai lex. IX. k. 218. l.

Palkovics pozsonyi ~~[illegible]~~

II. 32

1904. VIII. 12.

Máramarossziget. múz.

1904. évi ~~jegyzé~~ segély kekről értesítés (602/1904.)

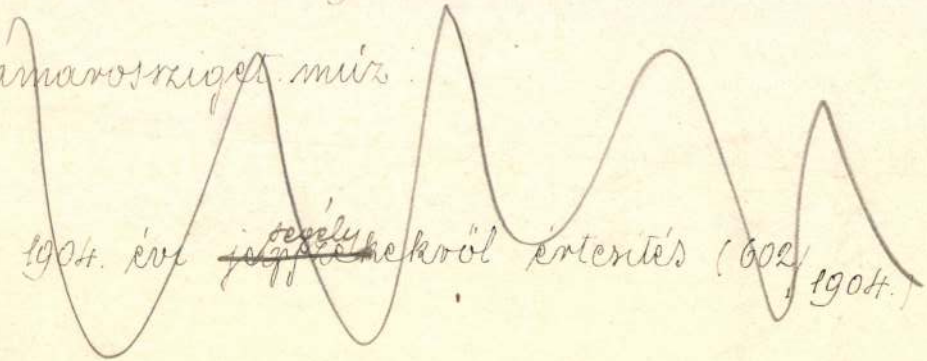

Horváth Adorján

cód

Thieme - Becker

XVII. 541, l

(Lyka)

Horváth Adorján

szobrász, Győr

I

Képművészet

1943. 146. l.

z eszközeit, de azzal a meggyőződéssel, hogy e kiállí-
ások és előadások sorozatában átgondolt terv szerint
s rendszeresen kell eljárnia s a közönség elé mindig
gy vezető gondolattal és programmszerűen egységbe
rglalt kiállítással szabad csak mennie, hogy a művelési
zándék célt ne tévesszen. A másik — szinte magától
rtetődő — vezető szempontként annak kell érvénye-
ülnie, hogy az ilyen jellegű kiállítások csak művészi
zempontból teljes értékű anyagot tartalmazzanak.

Győr városa ezzel a szándékával kérő szóval kopog-
atott a Szépművészeti Múzeumnál, ahol Csánky
Dénes főigazgató részéről a terv nemcsak a legteljesebb
megértésre talált, hanem előterjesztése alapján a
múzeumi tanácsnak s a vallás- és közoktatásügyi mi-
isztternek hozzájárulásával hivatalos munkatervvé lett.
Győrött 1936. óta minden évben 3—4 kiállítást rende-
ett a Szépművészeti Múzeum a saját anyagából.
rendezett kiállítások mindig jól átgondolt egységbe
gták össze az anyagot s azok művelési szempontjait
kiadott katalógusok értékelték. A kiállításokkal kap-
olatban előadások, tárlatvezetések adtak irányítást
művészettörténeti, esztétikai eligazodást a közönség-
ek. Előadókul a leghivatottabbakat kereste meg a város.
lég Csánky Dénes, Somogyi Antal dr., Pátzay Pál, Far-
s Zoltán, Balás Piri László neveire hivatkoznom.

Horváth Adorján
nobiss

l.

Thirfelsödunántúl

56. l. - 65. l. - 91. l.

575 1934
1934. mon. 22.

Zeng az ég

— Elbeszélés —

Irta **Bónyi Adorján**

Teréz kifogástalan, ügyes és jó asszony volt. Csak rettenetesen félt az égzengéstől. Ez pedig, mint látni fogjuk, nagy emberi fogyatkozás.

Teréz ezzel a gyöngével született. Nagyon házias és gondos teremtés volt már lánykorában. Iparkodó, komoly, bátor, sőt bizonyos dolgokban szinte hősies. Mint háziasszony, az anyja lánya: tehát szerette a hótiszta fehérneműeket és a csillogó befőtteket, kivált, ha mindkettő a maga keze alól került ki. Bár imádta a szelíd magányt és a csöndet és a jó könyveket, bátran vett részt a legunalmasabb kávénénik társaságában is, ha anyja úgy akarta, elszántan vállalta a társasági élet mindama kellemetlenségeit, amit udvariaskodásnak neveznek és hősiesen tűrte a legkellemetlenebb gavallérok léha locsogását is, amit ugyanannak az udvariasságnak a szabályai szerint udvarlásnak szokás nevezni.

Csak amikor vihar jött, mennydörgött és villámlott, akkor... Akkor szegény jó kis Teréz egészen megváltozott, az önfeláldozó és bátor teremtésből közönséges egoista lett, aki semmi egyébbel nem törődött, mint hogyan mentse az életét az égi fenyegetőzés elől.

Apja és anyja kinevették ezt a gyávaságát, egész lányságában nem volt hát baráti erős kéz, amibe belefogózkodhatott volna e rettentően veszedelmes és ijesztő percekben és Teréz, aki csak azt érezte, hogy menekülnie kell a haragos égzengés elől, a legegyszerűbb módokat választotta ezekre a menekülésekre. Bebujt két szekrény közé, vagy akár egyenesen az ágy alá. És ki nem mozdult onnan, míg csak újból szelíd csönd nem borult a világra.

Amikor férjhez ment, szíve szerint, a helyzet némiképpen megváltozott. Vihar ugyan most is volt, ezután is éppúgy gyülekezett az égen, a természet rendje szerint olykor megharsantak a ellegek és hajigálták villámikat és egyáltalán nem volt bennük semmi hajlandóság, hogy Teréz házaséletének nagyszerű verőényében üröd jenek ők maguk is állandóan.

Azonban most ott állt Teréz mellett valaki, egy erős, okos, hatalmas és nyugodt valaki, akinek a két kezébe ezekben a szörnyű pillanatokban bele lehetett jó erősen kapaszkodni, akinek a széles mellére oda lehetett bújni, akinek el lehetett suttogni minden réműletet és aki ezekre a remegésekre, ijedezésekre, segélykérésekre és kétségbeesett vergődésekre vigasztaló nyugalmával és bámulnivaló bátorságával felelgetett, erős kezével átölelt, simogatott és megnyugtatott és akinek jó mosolygásában annyi dac, elszántság, erős akarat fénylett, hogy Teréz végül szentül meg volt győződve, semmi baj nem érheti, ha Miklós kezében van a két keze, vállán a feje és hallgatja a vígasztalását.

Egész házasélete boldogságában mégis csak ez volt a legnagyobb öröm, a legédesebb szenzáció és az odaadó, hálás Teréz úgy érezte, ilyenkor, égzengésben, férje nyugalmába és erejébe kapaszkodva, meg tudna halni ezért az emberért, egyetlen szó nélkül, tisztán csak hálából.

Igy állt a helyzet, amikor egy napon Miklóssal igen-igen szokatlan dolog történt. Miklós minden este egy negyedórácskára, egy félórára benézett a kaszinójába és egy este igen régi és igen kedves cimborákkal találkozott. Egy pohár borocska a viszontlátás örömére, aztán még egy és még egy, utána egy kevés kamaszos könnyelműség, gyerünk egy kicsit szétnézni ebben az éjszakai világban, ugyan Miklós, ne

Nagyigmánd kilencvenkét hősi halottjának emlékszobra. Horvátl Adorján műve

legyél már olyan nyárspolgár, tán csak nem vagy máris papucs alatt, — száz szónak is egy a vége, autótaxik kerültek elő, vidám hajrá kezdődött ideoda, egy kis pezsgő, egy kis muzsika, valami nagyszerű kert a víztorony környékén, ahol igazán nem lehet betelni a friss nyári tavaszi levegő, a sok fény és a sok nevetnivaló gyerekes mulatságával, és egyszerre csak Miklós azt vette észre, hogy reggel van, fényes reggel, süt a vidám nap az égen és nem sokára nyolcra jár az idő.

Miklós szíve nagyot ütődött és borzasztó lelkiismeretfurdalás fogta el. Rohant hazafelé. Szellő szárnyait szerette volna kölcsönkérni, csakhogy minél előbb borulhasson le bocsánatért az elé a szelid, kedves, önfeláldozó jó kis asszony elé, aki igazán nem érdemli meg, hogy ilyen istentelen férje legyen. Az utcájuk sarkán azonban meghökkenve állott meg. A térdreborulás és a bocsánatkérés hirtelen nem tünt már fel olyan egyszerűnek. Miklós agya kitisztult és világosan látta, hogy ez a hazatérés nem fog olyan könnyen menni. Sírás és harag fogja majd fogadni, olyan szörnyű jelenetek következhetnek, amire még nem volt példa mosolygó, boldog házaséletükben. És mindez miért? Mert elcsavargott komiszul és beitalozott a pajtásaival.

Mindenesetre valami okos hazugságot kellene kitalálni, mert a valóságra igazán nincs mentség. Azt a világnak egyetlen egy asszonya sem tudja megbocsátani, ha egy komoly, rendes életet élő, szorgalmas, pontos férj egy pár jókedvű fickó kedvéért végigtekergi ostobán, pénzt szórva és megmámoro-

Uj Idők 1926, II. félév

Horváth Adorján

sodva az éjszakát. A hazugság végre is megbocsátható, ha békés célokat szolgál, ha ezzel szerető, jó emberek nyugalmát lehet visszaszerezni.

A sarkon egy kávéház volt. Miklós hirtelen betelepedett ebbe a kávéházba és elégedetten állapította meg, hogy ez a cselekedete már csak azért se ostobaság, mert tettének legelső következménye odahaza bizonyára az lesz, hogy a felesége nem fog neki reggelit adni.

És közben gondolkozott. Törte a fejét, micsoda históriát lehetne kisütni, ami hihető is lenne és következmények nélkül megmagyarázná az éjszakai kimaradást.

Sajnos, Miklós nagyon becsületes, rendes és egyenes ember volt és ez az oka, hogy semmi okos és valószínű dolog nem jutott az eszébe.

A sors azonban, mely szereti a jó és boldog embereket, segítségére sietett.

Amint ott ült a kávéház napfényes terraszán és kétségbeesetten meresztgette nagy tünődésében álmos szemét, egyszerre csak azt látta, hogy az Üllői-út irányából sötét és nehéz fellegek gomolyognak az égen. Olyan lázasan siettek, hogy szabad szemmel látni lehetett rohamos közeledésüket. Ijesztő, fekete és sötétkék kárpitjaik között néha távoli villámlások halványsága szökött elő és egészen messziről, alig hallhatóan még, idezengett a mennydörgés zaja is.

Miklós csak nézte a fellegeket és egyszerre elmosolyodott. Amilyen hatalmasan haladnak, alig öt vagy tíz percbe telik és itt lesznek.

Felállt, fizetett, hazament. Úgy osont be a kapun, mint egy tolvaj, szentül meg volt győződve, hogy az egész ház kint áll az udvaron és őt lesi, a lumpot, amint jön haza fényes reggel, mikor már minden rendes ember a napi dolga után indul, egészségesen, jól kialudva, frissen megmosakodva. Az előszobában nem mert a szobalány szeme közé nézni és úgy haladt át az ebédlőn, mint egy szellem.

A felesége ott ült a hálószobában az ágya szélén, pongyolában, két kezébe temette az arcát és sírt. Miklós barátságosan köszönt, mintha semmi se történt volna és derüsen kezdte magyarázni, hogy valami egészen csodálatos dolog történt. Amint tegnap este ott ült a kaszinóban, hát . . .

Teréz azonban nem volt kíváncsi erre a bőbeszédűen kezdődő mesére. Felállt, kiegyenesedett, haragosan, ellenségesen és harciasan, álmatlan arccal és vörösre sírt szemmel és olyan hangon, amit Miklós még sosem hallott erről a kedves kis szájról, rátámadt alaposan:

— Hallgasson. Nem vagyok kíváncsi semmire. Maga egy hitvány, közönséges, aljas ember. Alávaló gazember, mint minden férfi. Nem vagyok rá kíváncsi, hogy hol csavargott egész éjszaka!

— De kedvesem . . .

— Hallgasson! Egy fiatal házas, tessék, másfél esztendő mulva már künn tölti az éjszakát. Vegye tudomásul, hogy azonnal csomagolok és megyek haza a mamához.

— Édes kis Terézem . . .

— Az ilyet megteszi egy kártyás, haszontalan csavargó, de nem egy államhivatalnok, egy civilizált férfi, akinek van rendes otthona, felesége, aki . . .

Ebben a pillanatban megdördült kint az ég, nem nagyon erősen, de eléggé barátságtalanul. És elsötétült a jó napfény az ablak csipkefüggönyén.

Teréz megrezzent és rábámult az ablakra. De sokkal mérgesebb volt, hogysem most valami egyébbel is törődött volna, mint a maga bajával.

— Hazamegyek, tudja? még ma hazamegyek! — lihegte. — Nem fogom magam álmatlan éjszakákkal tönkretenni egy ilyen semmirevaló mellett. Ne szóljon hozzám, nem bírom a hangját! Ne közelítsen felém, mert esküszöm, sikoltok!

Villám szaladt végig a függönyön és megint nagyot zengett, erősebbet, mint az előbb. Vékony esőcseppek kezdték verdesni az ablakpárkányt.

Teréz mind a két kezével megkapaszkodott az asztal sarkában, rámeredt az ablakra, a hangja halkabb lett, el-elakadt, de azért nem adta fel a harcot:

— Ha botrányt akart, legyen botrány! Bánom én . . . Maga itt maradhat a lakásban és dőzsölhet, ahogy akar. Nem tudok magára rá se nézni, tudja? Gyűlölöm! Gyűlölöm és megvetem!

— Aranyos kis szívem, hadd mondjam el . . .

— Felőlem beszélhet! Süket vagyok, érti? Süket!

Ez ugyan nem látszott túlságosan valószínűnek, mert most új és még haragosabb villámlás következett, remegett utána a szoba négy fala és Teréz holt fehérre sápadt.

— Én vagyok a legboldogtalanabb teremtés a világon, — suttogta és réműlettől megbabonázva, meredt a szeme az ablakra. Észre se vette, hogy Miklós egy-két lépéssel lassan közelebb jött már hozzá.

— Haza akarok menni, — nyögte búsan.

Villámlott egyet.

— Egész éjszaka csak sírtam, sírtam . . .

Mennydörgés dübörgött. Élesen, recsegve.

Teréz ijedtében le akart ülni, de nem találta a széket. Kapkodott jobbra-balra és hirtelen megkapaszkodott valamiben. Ez a valami Miklós volt.

— Szívdobogást kaptam . . . Fájt a szívem egész éjszaka . . . El nem tudtam képzelni, mi baja történhetett . . .

Miklós most már nem is szólt, csak állt és várt.

Förgetegesen kezdett ömleni az eső és újból rettentőt csattant az ég.

Terézt hideg rázta és görcsösen kapaszkodott a férfi karjába.

— Milyen közel van? Ugy-e, közel van? — kérdezte reszketve és szakadatlanul a villódzó ablakra bámult.

— Bizony közel van, — dörmögte halkan Miklós és egészen közel bújt ő is az asszonyhoz.

— Hazamegyek . . . mamáékhoz . . . — didergett makacsul az asszony és közben mind a tíz körmét belevéste valósággal a férfi két karjába nagy ijedelmében.

Most csakugyan villám csapott le valahol, még az ablak is megcsendült belé.

— Ez itt volt . . . valahol . . . — már könny csurgott ijedtében Teréz két szeméből és fejét hirtelen kétségbeesetten odaszorította valami jó meleg és széles támasztékhoz.

— Itt bizony, — súgta vissza a férfi és kicsit megmozdult, hogy az a szőke fej még nyugodalmasan feküdjön a mellén.

— Meggyűlöltem . . . megutáltam . . . — Teréz egész testében reszketett és lehunyta a szemét.

Most egymásután három-négy terjedelmes mennydörgés következett, szinte végeszakadatlannak látszott a földöntúli robaj. Teréz keze valahogy feljebb csúszott és megkapaszkodott a férfi nyakában.

— Végítélet, — nyöszörgött zokogva. — Meghalunk . . .

— Nem fogunk meghalni, — mondta szemtelen nyugalommal Miklós és lassan kezdte lecsókolgatni az asszony arcáról a könnyeket.

S e pillanatban úgy álltak ott, mint két egymáshoz öntött bronzszobor, amiket még kalapácsokkal sem lehetne szétválasztani.

S később, vihar után, észre se vették, hogy odakünn már süt a nap.

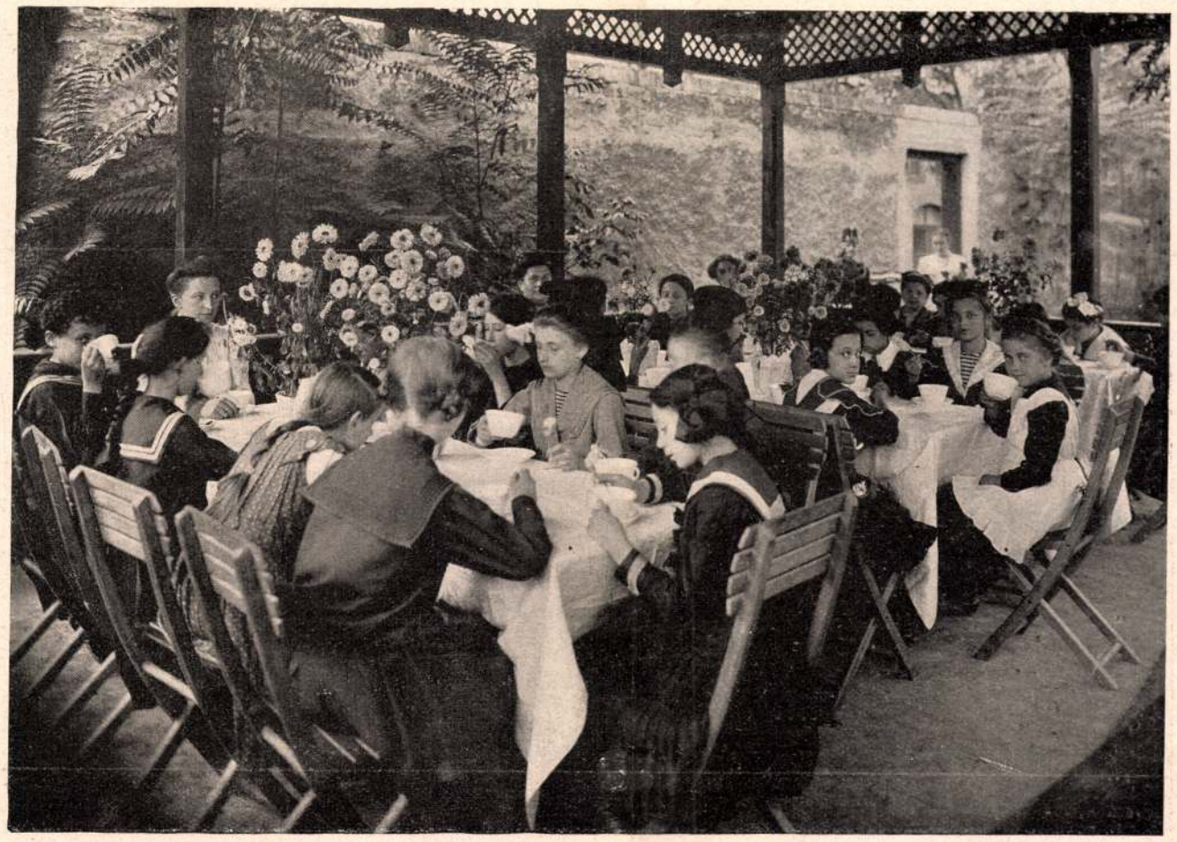

A fővárosi kerti iskola — Müllner fényképe

Uzsonna

valahol egy mély női hang csendben kísérgetni kezdte a dallamot. Ha emlékezetem nem csal, X. városkában a flóta hosszu ideig azt a nótát fújta, amely így kezdődik: „Elbolyongok sötét este . . .“

A Mányoki-kisasszonyok, — akiknek a kedvéért a liget, a rózsafa és a virágbokor lila és egyéb rejtelmes szinekben pompázott esténkint — akikért az üvegharang és a flóta megszólalt, zongoratanítással foglalkoztak, de „csupán az előkelő osztály részére“.

Mányoki bácsi (aki fiatalkorában állítólag álnév alatt szolgált a Sobri bandájában), nemcsak azt tudta elhitetni X. város közönségével, hogy zongorázni mindenkinek meg kell tanulni, de azt is, hogy nagy különbség van a vörös-szeplős Stern kisasszony és az ő leányai tanitási módszere között.

Mányoki bácsi (aki állítólag nagy összeget nyert egyszer a kis lutrin, de a pénzt elásta, hogy a bajt elkerülje) nem is igen tudott már egyébről beszélni, mint a zongorázásról, a skálákról, a billentyükről.

Ha ezt a szót kimondta, hogy: fúga, azt hitted, hogy most már mindent megtanultál, ami a világon eddig tudomány és rejtelem volt előtted. A leánygyermekes anyák a fúgával álmodtak aznap annál a háznál, ahol Mányoki bácsi megfordult. A fúga lóháton jött és piros toll volt a kalapja mellett.

Elég az hozzá, hogy Mányoki (aki az öreg honvédekkel együtt rukkolt ki október hatodikán a temetőbe a vén fába lőtt ágyugolyóhoz, bár tán pólyásgyerek sem volt még a nagyidőkben) divatba hozta a kisasszony-lányait és okszerü vezetéssel nagy népszerüséggel övezte házát.

Az esti séták, vagy talán egyéb okozta, hogy minden fiatal szívnek álma volt az időben a Mányoki-házban megjelenthetni.

Napközben zengett a ház a zongorázástól, a piacon szájtátva álltak meg a falusiak (mert a kisasszonyok igazán művésznők voltak).

Mányokiné egy divatját múlott öreg asszonyság, aki 1820-ból való frizurát hordott fején és néha napján, családi ünnepélyekkor krinolinos-szoknyát öltött magára, egész nap az uzsonnához való kávét és tésztát készítette.

(Dereshaju urak, gondoljanak csak vissza a Mányokiné pompás kávéjára. A kávézás azóta kiment a divatból, de a csókok sincsenek többé, amelyet esténkint a hosszu sétaúton a flóta hangjai mellett váltottak a szerelmesek. A flóta a másvilágon szól és Mányoki bácsi nem kisérgeti többé haza esténkint a fiatalokat, leányokat és fiukat, mint akik jól végezték a dolgukat.)

Az idősebbik volt Emma. Karcsu, teltkeblü, ruganyos lépésü, sötétszőkehaju, szerelmesszemü leány volt Emma. Bizonyos odaadással nézett minden férfiemberre és ezzel a tekintetével sokakkal el tudta hitetni, hogy szerelmes. Nem szólt, nem mosolygott, még csak levelet sem írt és mégis minden valamirevaló férfiu azt hitte abban az időben X. városkában, hogy Emma szerelmével rendelkezik, a szív csak érette dobog.

Egyébként ábrándos és álmokban élő leány volt Emma.

Ösztönszerü volt a szerelmes-pillantása és a gondolatai másfelé kalandoztak még akkor is, midőn szerelmet vallottak neki.

Habár ez a pont itt egy kissé kétséges.

Emma ambicióból meghódított minden férfit, akivel érintkezett. A fiunövendékei éppen olyan szerelmesek voltak belé, mint a növendékek apái. Miután a művészi vágyakozásai nem teljesedtek be (egyszer színésznő, máskor világhirü művésznő óhajtott lenni),

A fővárosi kerti iskola — Pihenő — Müllner fényképe

a temperamentumát teljesen a szerelemnek rendezte be.

Ah, de boldog is volt az a férfi, akivel Emma elhitette, hogy szerelmes belé. Ha már olyan öreg volt, mint a malomkő a határban, a világért sem maradt volna el az esti sétáról. Hisz Krucsay Emánuel öreg fiskális és szenttamási oroszlán (akinek a barátságából Mányoki bácsi a honvéd-nyugdijat élvezte), fehér bajszát tajték-barnára festette, amikor egyszer vagy kétszer Emma az ablakból véle beszélgetett. A gimnáziális ifjúság körében a fejbetörések napirenden voltak és a városkapitány Perhlinovszky Pál, aki nagyon büszke volt arra, hogy egyszer megszöktetett irnokkorában egy vándor szinésznőt és ilyenformán holtanapjáig a gáláns férfiak közé sorozta magát (bár az utolsó években már járni nem tudott), gavallériából városi lámpással látta el a sétaútat, amely a ködben, árnyban borongó ligetbe vezetett.

(Mányoki bácsi, aki a monda szerint nihilista volt Oroszországban, másnap nevetve mesélte Testori cukrász boltjában, hogy a gimnáziális ifjúság még az éjszakán kiásta a lámpást a földből és mindenestől a városkapitány udvarába hajította.)

Vajjon kibe volt igazán szerelmes Emma?

Ha naplóját vizsgálnánk, amelyet késő éjszakákon a zongoralapjára könyökölve írt, midőn is a piac felől áradó éji szél meglibbentette a csipkefüggönyöket és a kurjongató korhelyek meghatottan hallgattak el a tulsó soron, ha naplóját vizsgálnánk ez ábrándos szép leánynak, az tünne ki, hogy Emma szerelmes volt mindazokba, akik viszontszerették. Az éjből, a csendből, miközben a toll sercegve vetette a papirosra Emma vegyes betűit, gyakorta fölhangzottak kopogó lépések az ablakok alól.

Emma csodálatosképpen mindig pontosan tudta, hogy kinek a léptei hangzanak föl odakünn az ákácok alatt és naplójában nem is mulasztotta el ezt följegyezni. Japáni pongyolájában a napló fölé hajolt és elmerengve hallgatta a közeledő-távolodó lépteket. A zongorán halkan kivert egy bús dalt, miközben sohasem mulasztott el néhány ütemet beleszőni a zenébe azon kopogó lépések tulajdonosának kedves dalából, — aztán elfujta a lámpát.

A barátságos házra ráborult az éjszaka.

A házban Emma álmodott és a ház körül szerte X. városkában róla álmodtak.

Joachim köpcsényi szülőházának emléktáblája. Horváth Adorján műve. Felavatták szeptember 17-én

Uj Idők 1911–12. XVIII. cf.
1. sz.

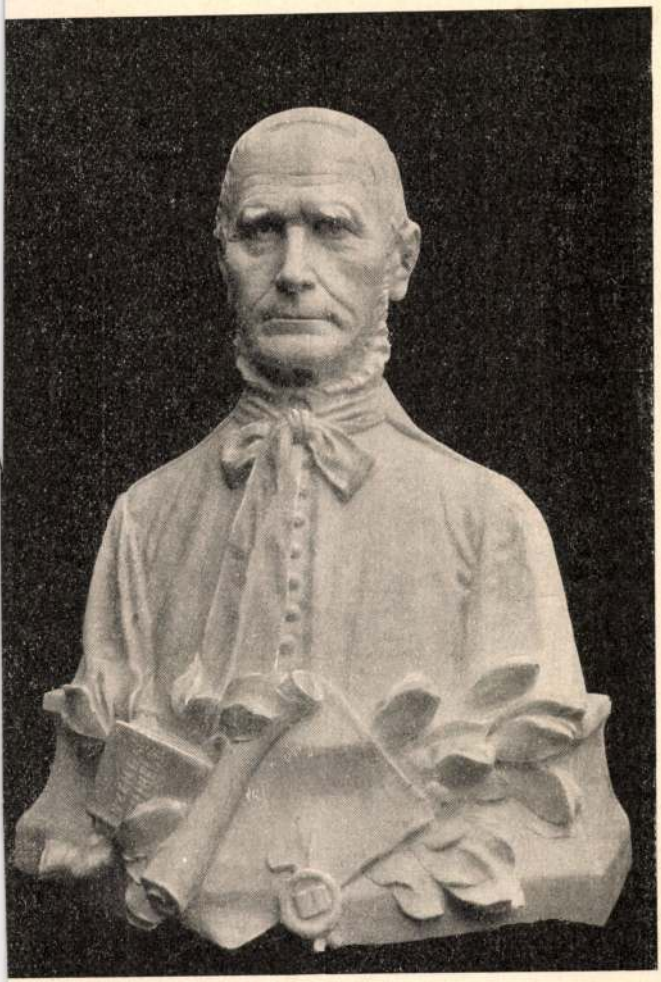

LÁSZLÓ JÓZSEF MELLSZOBRA.

Vas. Ujs. 1901. 698, 699. l.

a papai felsőtb leányiskola disztermében

ref. pap
készítette Horváth Adorján

leben szerkesztőségünknek bekűldeni szíveskedjenek.

Azoknak, kik már szívesek voltak e kérelem folytán a kívánt arczképeket és életrajzi adatokat bekűldeni, ez úton mondunk köszönetet.

A király Gödöllőről csak hétfőn és csütörtökön jön be a fővárosba, hogy általános kihallgatásokat adjon. Gödöllőn naponként udvari vadászatokat tartanak, *Lipót* bajor herczeg és fia *György* herczeg már régebben Gödöllőn időztek. E hó 22-én este megérkezett Gödöllőre *Gizella* főherczegasszony is s hosszabb ideig marad ott. *A király*, ki október 28-án fogadja a budai királyi palotában az országgyűlést, 30-án Bécsbe utazik, hogy a halottak ünnepét ott töltse. Azután ismét visszatér Budapestre. E hó 24-ikén *József Ágost* főherczeg *Auguszta* főherczegnővel Gödöllőre érkezett, Gizella főherczegasszony látogatására. A pályaudvaron Gizella főherczegnő fogadta őket. Délután a két főherczegasszony az Erzsébet-szobrot tekintette meg. E hó 26-ikán *Nikolajevics Mihály* orosz herczeget várták Budapestre s innen Gödöllőre.

A budai királyi palotában október 24-ikén tartott általános kihallgatás előtt *Tallián* Béla tette le a belső titkos tanácsosi esküt, melynél *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter mint a császári és királyi ház miniszterének helyettese szerepelt. A kihallgatáson megjelentek közt volt *Baernreitter* József volt osztrák miniszter is. Ő Felsége a kihallgatás után meglátogatta a Royal-fogadóban levő *agancs-kiállítást*. Itt a királyt *Darányi* Ignácz fölmívelési miniszter, gróf *Széchenyi* Gyula, a felség személye melletti miniszter fogadták, a kiállítási bizottság részéről gróf *Nádasdy* Ferencz helyettes elnök és *Egerváry* Gyula vadászati felügyelő. *A király* nagy érdeklődéssel nézte végig a

Horváth Adorján

Hobsány

László Ponsef
mellszobra. (Kelep-
lesztés 1901. szept 12 a
Pápai ~~a ref. Kolle~~-
az állala ala-
pitott. felsőbb leány
iskolában.)

Vas Vp 1901.
Magyar.
658 l
Egyjel.

Horváth Adorján

Készítette Révai Miklós
győri emlértábláját 1907-
ben.

Vasárnapi Ujság

1907. 20. n. 401. l.

U. 1616.

s Paradies des Herzens. /P.11.25/ P 4.8o

ES AUSDRUCKS und allge-
Geschichte. Grossoktav /P.15.-/ P 6.4o

. Gebunden /P. 7.5o/ P 3.6o

twissenschaft, in den
Textabb.u.19 Tafeln.
k. 4° Geb. /P.28.8o/ P 9.6o

escartes bis Schoppenhau-
ten /P.16.5o/ P 5.4o

ert. Leinen /P. 4.5o/ P 1.6o

./Soweit erschienen,soll-
Lithographien u.57 Tafeln.
en /P.45.-/ P 9.2o

Karten u.362 Abb.L. /P.13.5o/ P 7.2o

er biologische Philoso- /P.21.6o/ P 5.6o

utungen. "Die Ablösung
in Bekenntnis zum magi- /P. 9.75/ P 2.9o

unte u.höchst interes-
d.Rolle d.Träume bei
n alter u.neuer Zeit.929. /P.15.-/ P 5.2o

Horváth Adorján

Gróf Csáky Béla emléke, melyet mint elnökének, a Rába-szabályozó-társulat állított fel Győrben.

Vas. Ujs. 1913. 857. l.
(Reppel)

Horváth Adorján

Győri nobrász

l.

Vallólyőr

125. l.

Horváth Adorján

l.

Győri Kiáll. 1919—1929

10-l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Méltóságos Uram!

Jelenleg Győrött vagyok és azért csak most vagyok abban a helyzetben, hogy a hiányzó kérdésekre felelhetek.

Kiváló tisztelettel

Horváth Adrián

Győr 1930. IV. 3.

Feladó neve és lakása:

LEVELEZŐ-LAP

a helyi forgalom számára.

Méltóságos
Dr. Bocsynius Mely
Úrnak
Budapest
IV. Kaas-Gyorgy,
Gyorgy-Tér.

MAGYARORSZÁG 4 FILLÉR 4

MAGYARORSZÁG 4 FILLÉR 4

Távolsági vagy külfölddel való forgalomban a feltüntetett érteket a mindenkori díjszabásnak megfelelően postabélyeggel ki kell egészíteni.

M. kir. állami nyomda, Budapest, 1929.

1) Születés napom? Február 15.

2). Karáctony Imre mellképe merre van Jobbra e v. balra?

Jobbra.

3) Emlékül Villytől mellkép merre? balra.

Horváth Adorján

zobrazi

a 31. honvédek

hősi emlékmüve a

győri vékesegyház

déli falába illesztve

Ha jól emlékszem

1936-ban készült-

Fehér márvány-

Láttam 1947

nov.

BORAY LYNS

Horváth Adorján

Kérvitette a győri hosi
emléket, mely a hétereggyházi
falába van illesztve.
Készült 1926.

Lattam 1936. jul. 19.

Vasárnap **12** Kath. Gual János Prot. Izabella	Ógörög Péter és Pál
Hétfő **13** Kath. Anaklét p. Prot. Jenő	
Kedd **14** Kath. Bonaventura Prot. Előrs	
Szerda **15** Kath. Henrik cs. Prot. Henrik	Holnap Elej
Csütörtök **16** Kath. Karm. B. A. Prot. Valter	
Péntek **17** Kath. Elek hv. Prot. Elek	
Szombat **18** Kath. Kamill hv. Prot. Frigyes	Izr. 28. S. Maloth Mass. 2. P

29. hét ▪ 1936 Julius hó ▪ 31 nap

ségünket. Mert a művésznő külföldi szereplése alatt megmutatta, hogy a legnehezebb szerepet négy nap alatt képes betanúlni, tökéletesen elkészűlve, rendkívűli memoriája s művészi gyakorlottsága segélyével. Nemes felfogását alakításaiban s játéka ihletettségét hanganyagának szépsége és ritk terjedelme teszi teljes hatásuvá.

A rendkívűli hivatottságu művésznő zenei kiképzése körűl nagy érdemmel bír férje, Weintraub, a boroszlói szinház jeles karnagya. Örömmel említjük föl, hogy a kitűnő művésznőnek első tanárai itthon, magyar művészek voltak: énekben Bellovics, játékban Ujházi. Szolgáljon ez adat is, mint maga a művésznő visszatérte, annak jeléűl, hogy Magyarország is «művész hazája.»

B.

PÁLMAY ILKA MINT «PILLANGÓ KISASSZONY».

Gróf Kinskyné Pálmay Ilka asszony haza jött, hogy művészetével ismét gyönyörködtesse a magyar közönséget. Kedves vendég itthon, a mire elég bizonyság, hogy minden este megtelik a Vígszinház nézőtere, valahányszor Pálmay Ilka játszik s a közönség nem fárad bele a tapsolásba.

Valahányszor Pálmay Ilka magyar szinpadon lép föl, az mindig eseményszámba megy, de különösen érdekes mostani vendégszereplése, mikor az operett-szinpadok dívája egy kis japán drámában mutatja be művészetét, a melynek «Pillangó kisasszony» a hőse. A naiv Pillangó kisasszony szereti a csapodár Pinkerton hajóshadnagyot s megöli magát, mikor megtudja, hogy a hajóstiszt messze hazájában, Amerikában mást vett feleségűl. Ez Belasco darabjának a meséje. Egyszerű sablonos romantikus történet, de mennyi szint, mennyi életet önt ebbe az egyszerű történetbe Pálmay Ilka! Mikor elbeszéli a szinpadról a Pillangó kisasszony megható történetét, akkor lehetetlen kétkedni abban, hogy szerencsétlen; a közönség vele érez szerencsétlenségében és mikor végűl megöli magát, megértjük, hogy a halálnál egyebet nem is választhatott.

Pedig oly egyszerű eszközökkel éri el a legnagyobb sikert. Megveszteget a kedvességével, a természetességével, finomságaival. Egy kis japán poézist varázsolt a szinpadra és elhiteti velünk, hogy Belasco darabja való igaz történet.

A napokban fölkerestem a művésznőt, hogy megkérdezzem tőle, mint volt megelégedve a sikerrel.

— Tudja, — mondta a művésznő — az első padsorban két katonatiszt ült. Bizonyára azért jöttek el, hogy viszontlássák bennem az operettprimadonnát. Megfigyeltem őket: a nagy jelenetem alatt mind a kettő könnyezett. És ezek a könnyek engem megnyugtatnak, mert azt látom belőlök, hogy nem játszhattam roszul.

És igaza van Pálmay Ilkának. Semmi sem bizonyíthatná jobban, hogy drámában is mily művésznő Pálmay Ilka, mint ezek a könnyek.

Később mosolyogva mondta el, hogy Ditrói Mór, a Vígszinház igazgatója annyira meg volt elégedve vele, hogy szerződtetni akarta a Vígszinházhoz — *drámai* szerepkörre.

— És elfogadta? — kérdeztem.

— Ó nem. Nagyon megtisztelve éreztem ugyan magam, de nem fogadtam el. Pedig hát csak a dráma az igazi művészet. Az operett és a vaudeville csak olcsó sikerrel kecsegtet, de a dráma az komoly dolog. Nem nyugszom addig, míg meg nem próbálkozom a «Kaméliás hölgy» szerepével.

Azután arról beszélt, hogy a japán szindarabokat mennyire divatossá tette Sada Jakko az öreg Európában. Sada Jakko, az első és egyetlen nevezetesebb színésznője a Mikádó országának, mert Japánban rendesen a női szerepeket is férfiak játszák. A kik látták, elragadtatással beszélnek a művészetéről. Egy eredeti japán darabban, «A gésa és a lovag» címűben játsza a gésát, mindig nagy hatással. Pálmay Ilka megismerkedett a japán művésznővel, és megtanúlt tőle néhány japán tánczot. A Pillangó kisasszony ruháit is Sada Jakko kostümjei mintájára csináltatta.

Sada Jakko különben, úgy mondják, hozzánk is ellátogat a tavaszszal.

Pásztor Mihály.

Stone kisasszony, a bolgár rablók fogságába esett hittérítőnő.

STONE KISASSZONY.

Ezelőtt nehány héttel bolgár utonállók Stone Ilona amerikai hittérítőnőt, ki egy albán hitszónok feleségével utazott, a bolgár határ közelében elfogva, a hegyekbe hurczolták.

A rablók Stone kisasszonyért 600 ezer korona váltságdíjat követelnek. A bolgár kormány eddigelé a pénzt nem fizette meg, hanem a rablók üldözésére katonaságot küldött ki.

A rablók az albán nőt állítólag szabadon bocsájtották, más hír szerint azonban a szegény nő a fogságban meghalt. Az amerikai követ a váltságdíjat felajánlotta ugyan a bolgár kormánynak, de ez eddig nem adta azt át a rablóknak, mivel azok kézrekerítését reméli. Valószinű azonban, hogy végre is meg kell a váltságdíjat fizetni, mert tartani lehet tőle, hogy a rablók, — kiknek tartózkodási helyét nem tudják, — Stone kisasszonyt megölnék.

Stone kisasszony ötven éves; egy amerikai lelkész leánya és mint hittérítőnő már több éven át a balkáni országokban, különösen a bolgárság közt működött, kiknek nyelvét jól tudja.

LÁSZLÓ JÓZSEF MELLSZOBRA.

László József kocsi református pap és a pápai főiskolának hosszú időn át gondnoka, egész 160 ezer koronát tevő vagyonát végrendeletileg a dunántúli református egyházkerületre hagyta oly czélból, hogy azon felsőbb leányiskolát állítsanak fel.

Az iskolát szept. 12-én avatták fel, mely alkalommal *Antal* Gábor püspök mondott igen szép megnyitó beszédet, *Czike* Lajos főiskolai gondnok pedig megható emlékbeszédet tartott a nemes lelkű alapító felett.

Ugyanekkor leplezték le László Józsefnek *Horváth* Adorján által mintázott márvány mellszobrát, mely élethűségével és művészi kivitelével egyiránt feltűnést keltett. A puritán egyszerűséget, a nagy szívjóságot, mely *László* József egész életét áthatotta, kitünően sikerült az ifjú művésznek a szoborban kifejezésre juttatni.

A szobor a felsőbb-leányiskola disztermét ékesíti.

LÁTOGATÁS ROBINSON SZIGETÉN.

A Csendes oczeánban fekvő Juan Fernandez szigetén, a hol Defoe világhírű regényének előképe, Selkirk Sándor matróz, négy éven és négy hónapon át (1704—1709) teljesen egyedül élt, a Robinson nevéhez fűződő nagy érdeklődés mellett is igen kevesen látogatják, mivel a világforgalomtól igen félre van s a legközelebbi szárazföldtől is több mint 500 kilométer távolságra esik. Nem egyszer hirdették már, hogy elsülyedt a tenger mélyébe s másszor, hogy lakói teljesen kipusztúltak. E híresztelések később teljesen alaptalanoknak bizonyúltak.

Legközelebb egy *Slocum* Josué nevű utazó járt rajta, ki «Spray» nevű yachtján egymaga 74,000 kilométernyi nagy útat tesz meg a föld körűl s erről az angol «Century Monthly Magazine»-ben részletes leírást közölt.

Slocum a Tűzföld partjaitól 15 nap alatt ért el a világhírű szigethez, melynek kékes hegycsúcsát közel 50 kilométernyi távolságból látta meg először. Ágyúlövéssel adott jelt a sziget lakóinak, kik kezdetben nagyon bizalmatlanúl fogadták az utazót, de később megbarátkoztak vele. Slocum több napot töltött az elhagyatott szigeten.

Slocum igen kellemes helynek mondja a szigetet. A hegyeit mindenütt erdő fedi, s a völgyek, melyeken tiszta vízű patakok folynak végig, termékenyek. A szigeten ma már nincsenek kígyók, sem vadállatok, kivévén a vadon élő disznókat, kecskéket és kutyákat. Nincsenek szeszes italok, rendőrök és ügyvédek sem. A lakók egyszerűen élnek, kiki saját izlése szerint öltözködik. Jelenlegi számuk a gyermekekkel együtt 55, nagyobb része Dél-Amerikából költözött ide. Választott fejük Carroza Emanuel, egy állitólagos svéd nemes, ki Slocum látogatása idején Chilében volt, hova gyermekeit vitte iskolába. Az ő lakása is egyszerű faház, melynek egyetlen dísze volt egy zöldre festett réz ajtókilincs, további kitüntetésül egy árboczfa az arra fölvont lobogóval, meg a parton egy vörösre és kékre festett csónak.

A szigeten számos barlang van, melyekben egykor az ide szállított elitéltek laktak, de ma mind lakatlanok s nagyobb részüket be is tömték. Az a barlang, a melyben egykor Selkirk lakott, a Robinson Crusoe-öböl mellett, ma szintén lakatlan, valamint a környéke is meglehetős kopár; jellemző azonban, hogy igen kellemes helyen fekszik, mivel magas dombok teljesen megvédelmezik a szelek ellen. Egyik közeli tetőn, a honnan Selkirk leste a tengeren esetleg feltünedező hajókat, sziklába vésve hosszú angol feliratú emléktábla van az ő életrajzi adataival. Az van irva e táblára, hogy Selkirk, mint a Weymouth hajó hadnagya, 1723-ban 47 éves korában halt meg; de ez tévedés, mert bebizonyították, hogy halálozási éve 1721 volt.

A sziget hoszsza kelet-nyugati irányban 22 kilométer, legnagyobb szélessége 12 kilométer s legmagasabb hegycsúcsa mintegy 800 méter. A déli szélesség 35½ foka alatt lévén, a forró földöv szélén esik, miért is sok meleg égalji növény van rajta. A gyümölcsök nagyobb részt vadon tenyésznek s különösen füge van sok. Slocum a szigeti lakosok gyermekeivel több kosár vadgyümölcsöt szedetett össze április vége felé; viszont ő is eladott egyet-mást a szeget lakóinak, kik egyéb eszköz hiányában különféle régi, forgalomból kiment pénzekkel fizettek, melyek között, mint utazónk megjegyzi, több ritkaság volt, úgy hogy az üzletből szép nyeresége volt. Különben megjegyzi a lakókról, hogy általában spanyolúl beszélnek, békés indulatúak, de a szellemi életnek jóformán nyoma sincs náluk, a gyermekeket sem taníttatják.

A KÓRHÁZ ELŐTT.

Az őszi est nedves ködébe
Kiszüremlik a lámpa fénye
A kórház egyik ablakából.
Szétnyilik fenn a felhő-kárpit
S halvány csillagvilág sugárzik
Az ég rejtelmes magasából.

Az őszi est oszló ködébe
Kihúny a lámpa bágyadt fénye,
A kórház-ablak elsötétül,
Csillag csillagra gyúl az égen,
. . . S valaki most maradott épen
Itt lenn — örökre csillag nélkül.

Lampérth Géza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az Olympos. Serdűlt fiuk és leányok számára *Petiscus* nyomán szerkesztette dr. *Geréb* József. Második átdolgozott kiadás 69 képpel. A tanuló ifjúságnak nagyon szükséges a görög-római mythologia ismerete, a mely nélkül a klasszikai irodalmi tanulmányok nem lehetnek tökéletesek s a régi műveltség sem érthető meg az akkori hitélet ismerete nélkűl. A régebbi ismertetések azonban több tekintetben nem felelnek meg a czélnak s ezen

Donáth Gyula szobormüve.

KAMERMAYER KÁROLY SIREMLÉKE A KEREPESI-UTI TEMETŐBEN.

velök, ha már a külföld hírnévvel koszorúzta meg őket. Másrészt pedig bizonyos előszeretettel kapunk az idegen művészi erőkön, még a magyar nyelv jogaira sem elég féltékenyen, hanem az előadásoknak művészi teljes értékét is leszállítva a polyglotlot, *vegyesnyelvű* szereplések által, mi által az idegenszerűség szinte rendszeressé válik ott, a hol a nemzeti géniusz oltárán kell az áldozati lángnak lobognia.

Krammer Teréz meglepő sikerének oka a szöveg tiszta magyar kiejtésén kivül nagy tökélyű drámai játékában s ritka terjedelmű csengő hangja magas művészi képzettségében rejlik. Szinpadi megjelenése is praedestinálja romantikus dalművek hősnőinek személyesitésére. Első föllépte «Aidá»-ban azonnal meghódította a legkényesebb ízlésű hallgatóságot s második és búcsuföllépte «Lohengrin» Elzájában betetőzte diadalát. Keglevich gróf intendáns és Mészáros Imre igazgató az Operaház jövője érdekében siettek megragadni az alkalmat, hogy a drezdai szász királyi opera művésznője mint a magyar dalszinház tagja végezhesse bemutatkozó vendégszereplését. S kétségtelen, hogy Krammer Teréz megnyerése által operánk személyzetét igen szerencsésen egészitették ki, mi által erőben nyert és magasságban emelkedett. Az eredeti hazai talentumok ily figyelembe vétele, reméljük, elvi jelentőségű lesz a jövőben, ez meg fogja adni Operánk működésének úgy nemzeti kulturális becsét, mint kivánatos népszerűségét s látogatottságát. Annyival inkább, mert egyébként a magyar dalszinház kipróbált jelességű szervezete elvitathatatlan. Zenekara, mint énekkarai a legnehezebb föladatok tökéletes megoldására képesek; karmesterei elsőrendű zenei képességek; a rendezés, összjáték minden igényt kielégitően pontos, a kiállítás díszes és «Lohengrin» előadása pl., a czimszerepben Buriánnal s Krammer Teréz ideális alakitásával oly emelkedett tónusban folyt le, mely a kontinens bármely szinházának díszéül szolgált volna.

Krammer Teréz Németország szinpadain gyorsan feltünő pályát futott meg, míg drezdai udvari operaénekesnővé lett. Szerepköre páratlanul gazdag; énekelt *száznál több* nagy szerepet, olasz, franczia, német klasszikus mesterek remekeit, többek közt «Leonorá»-t, «Aidá»-t, «Traviatá»-t, «Neddá»-t, «Margaretá»-t, «Micaëlá»-t, a Próféta «Bertá»-ját, «Paminá»-t, «Agathá»-t, «Sába királynőjé»-t, «Undiné»-t, — az egész Wagner-szerepkört: «Elsá»-t, «Erzsébete»-t, «Vénus»-t, «Évá»-t, «Sentá»-t, «Siegelindé»-t; s ez óriási repertoirba be tudta illeszteni a legellentétesebb művészi feladatokat is; a zenedrámák mellett a vig operával, sőt Offenbach, Strausz operettjeivel is, mint a «Szép Galathea», «Denevér» elragadta a közönséget. Operaházunk a sikerdús működést, a műsor gazdagodását bizton várhatja az új primadonnától, ki nem fog késni az elsőrangu eredeti szerepek bemutatásával, minő például «Bánk-Bán» Melindája, melylyel visszatértekor készül meglepni közön-

KAMERMAYER KÁROLY SIREMLÉKE.

Budapest székes főváros díszes emléket állitatott elhunyt első polgármesterének és díszpolgárának, *Kamermayer* Károlynak sirja fölé, hogy ezzel is kifejezést adjon hálájának és kegyeletének. A művészi becsű emléket *Donáth* Gyula jeles szobrászunk tervezte és mintázta, kinek ezen újabb alkotása méltán sorozható a kerepesi-úti temető legszebb szobrászi emlékei közé. A siremlék tetején Kamermayer jól sikerült mellszobra van széles márványlapra állitva. A márványlap előtt, a mellszobor alatt szép női alakot helyezett el a művész; a nő két ágba fonott leeresztett hajjal, fején koronával van ábrázolva, a mint egy padon ül. Kifejezésteljes arczával elmerülve tekint a magasba. Jobbját, melyben iróntartt, a padon nyugtatja. Balkarja alatt babérággal diszitett föliratos tábla van, melyen az elhunyt érdemei vannak bevésve. Ezzel a nőalakkal a művész Budapest főváros Klióját ábrázolja, a ki a késői kornak följegyezte Kamermayer Károly érdemeit.

A siremlék-szobor talpazata és a mellszobor oszlopa márványból, a mellszobor és a nő alakja bronzból készült. A kőfaragó munkát Senger Béla, a bronz-öntést a Beschorner-féle gyár végezte.

A szép emléket, mely már ott áll a kerepesi-úti temetőben, a helyszinén készült fénykép után mutatják be.

RÉSZLET KAMERMAYER KÁROLY SIREMLÉKÉRŐL. — Donáth Gyula szobormüve.

W. KRAMMER TERÉZ.

Összhangzó elismeréssel s általános tetszéssel fogadta a közvélemény, szinházi sajtónk, valamint közönségünk azon szerződtetést, mely W. *Krammer* Terézt a magyar kir. Operaházhoz csatolta, mint e legkiválóbb zeneműintézetünk első drámai hősnőjét.

E ritka kitüntetésnek csak kisebb tényezője volt az, hogy Krammer Teréz magyar művésznő, budapesti születésű, jó magyar családból; a kozmopolitizmus szelleme művészetünkben, főleg a zene terén, fájdalom oly megszokott, hogy egy részt a hazai talentumokat, ha itthon kiváló kiképzést nyertek is, könnyedén bocsátjuk külföldre s még az sem elég ok mindig arra, hogy visszakivánjuk és mint a magunk kitünőségével ragyogjunk

Méltóságos
Dr. Procopius Béla
ny. rendk. követ és megh. Miniszter Urnak

Méltóságos Uram!

Nagybecsü felszólitását köszönettel vettem és bátorkodom a kivánt adatokat megküldeni.

Érmek és plakettek készitésével ugyan nagyon keveset volt alkalmam foglalkozni, mert inkább nagyobb dolgokra volt megbizásom.

De talán azért azt a keveset is fellehet használni.

1.) Született Győrött 1874 ben. Tanulmányait Budapesten az Iparmüvészeti iskolába kezdte. Később Münchenbe, Gróf Eszterházy Miklós Mórice ösztöndijával folytatta külföldi tanulmány utját. Innen Rómában, hol a nagykövetségi palotában, a Pallazzó Veneciában volt müterme, majd Párisba a világhirü Julián akadémiára ment

Tanárai: Budapesten Mátrai Lajos György. Münchenben Eberle; Párisban Verlet voltak. Külföldön hat évet töltött.

Legtöbb hatást a francia sobrásnat gyakorolt rá.

/.

2.) Alul kiemelkedő betűkkel. Dr. Karácsony Imre
Felette mélyített mezőben nevezettnek mellképe papiruhában.

Átmérő 23×16. gipsz. Készült 1910.

Alul kiemelkedő betűkkel. Dr. felpéci Petz Lajos elnökének. — Az országos orvos szövetség. Győrvárosi és megyei fiokja. 1913.

Felette mélyített mezőben nevezettnek mellképe, előtte lent a balsarokban, nagyon gyengén kiemelkedve, a nemesi cimer. Jobbra fenn kiemelkedő betűkkel Horváth A.

Átmérő, 25×15, hosszukás plakett. Ezüstbe öntve 1 példány.

Ugyanaz, csak kisebb

Átmérő 10×6. Bronzba öntve 30 példány.

Alul kissé kiemelkedő mezőben. Emlekül Villegt
Felette mélyített mezőben nevezettnek mellképe, katonai egyenruhában. Jobbra fenn kiemelkedő betűkkel Horváth A.

Átmérő 9×6. hosszukás plakett. Ezüstbe öntve 1 példány.

Mélyített mezőben a szobrász saját mellképe.
A plakett jobb sarkában lent, kiemelkedő betűkkel
Horváth Adorjáu 1920.
Átmérő 30×20. gipsz.

Ugyanaz csak kisebb.
Átmérő 10×10. gipszbe sokszorosítva.

Maradtam Méltóságos Uramnak

Kiváló tisztelettel

Horváth Adorján
szobrász

Budapest 1929. XII. 9.

Horváth Adorján

– szobrász

Horváth Ákos, amatőr grafikus.

Fiatalok galériája

Horváth Ákos huszonöt éves (1959-ben született Esztergomban), tizenegy éve győri lakos, a Graboplast munkaügyi osztályán dolgozik, szervező mérnök. A Veszprémi Vegyipari Egyetemen végzett.

Rajzolni — mint magáról mondja — viszonylag későn kezdett: kellettek hozzá Cziráky Lajos művészettörténet órái, amelyeken — Dali, Magritte, Delveaux képviseletében — találkozott a „valóságon túli" művészettel.

A fantázia világával való ismerkedés sokkal korábbi keletű; szinte ahogy megtanult olvasni, felkeltette az érdeklődését a fantasztikus irodalom. Az első ilyen könyv Verne Rejtelmes szigete volt, fametszetű illusztrációi valósággal elkápráztatták, felizzították képzeletét. S azán a Rejtelmes szigetet természetesen sok egyéb követte.

Eleinte autodidakta módon képezte magát, majd Veszprémben csatlakozott a Vágfalvi Ottó vezette szakkörhöz, tagja lett a veszprémi Fiatal Művészek Stúdiójának, rajzai megjelentek néhány amatőr magazinban. Első, számára jelentős eredmény a Móra Könyvkiadónál rendezett fantasztikus képzőművészeti kiállításon való részvétel volt. Ezután lett tagja a Fiatal Képzőművészek Klubjának, jelen volt munkáival a budapesti Planetáriumban tavaly rendezett, A kozmosz országútjain című, nagy közönségsikert aratott kiállításon. Szerepelt a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem kiállításán, legutóbb Győrött az amatőr képzőművészek megyei tárlatán...

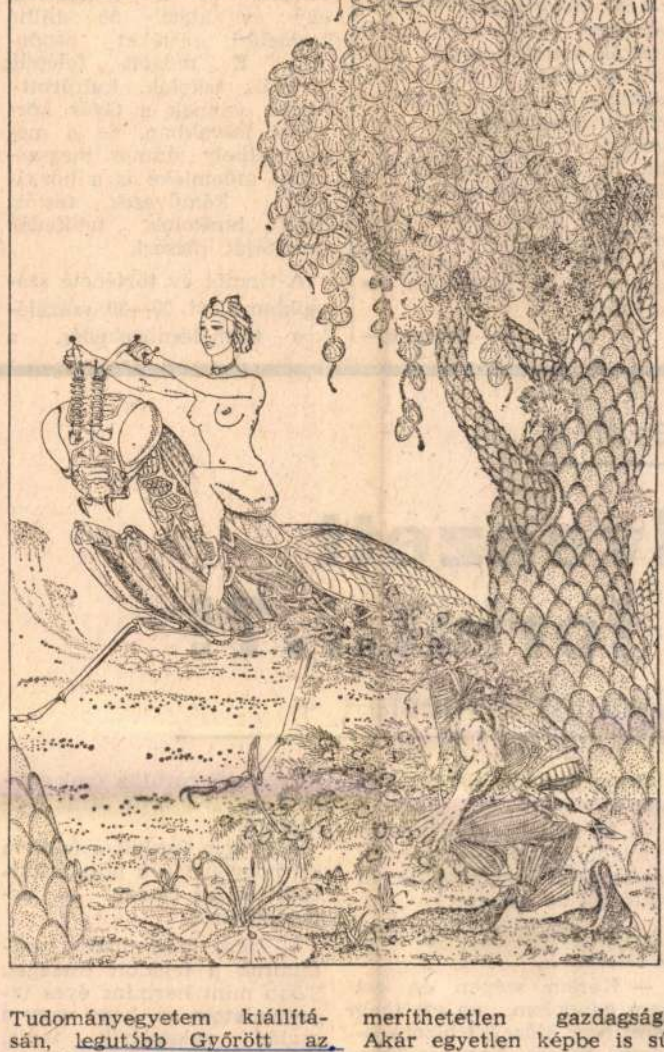

Különös, fantasztikus világ elevenedik meg rajzaiban, soha nem látott tájak, emberek és nem emberi lények — a science fiction kimeríthetetlen gazdagsága. Akár egyetlen képbe is sűrítve megannyi „valóságon túli" látomást: egy seholsincs fa tövében leskelődő „idegent", egy gigászi sáskán lovagló lányt... A képzelet világának gondosan kimunkált epizódjai.

tették az áremelést. Éppen majálison óhajtották felültetni a nagyérdeműt mármár szemérmetlen, gátlástalanul kilengő hintájukra. Egyszer van május elseje felkiáltással. Abban lehet reménykedni, akiknek lehetőségük van rá, s mellette kötelességük, tesznek róla, hogy ez alkalommal tovább emlékezzenek a mutatványosok: a kilengés a ringlispilen sem kifizetődő. Elképzelhető, hogy a mutatványosok azzal védekeznek majd, nem ők voltak egyedül, akik ezen a napon árat emeltek. Csakugyan nem. A léggömbárusok ugyancsak egy fém tizesért árulták portékájukat. Így volt, tisztességtelenül felfújták azt a majálisi lufit, ráadásul matracfújóval. Nem csoda, ha az ember már hinni kezdi, a levegő is pénzbe kerül, különösen, ha majálisi.

—Ferenczi—

hideghengerműre. Így aztán a kevésbé látványos „apró-munka" elvégzését kapta feladatul az első időkben a járási tanács saját kisvállalataként működő üzem.

Alacsony fokú gépesítés, kicsi bér. Így lehet jellemezni azt az időt, amikor az üzem éves termelési értéke alig haladta meg az egymillió forintot. Tizenöt év elteltével ez a kollektíva, egy év alatt 50 millió termelési értéket produkál. E mögött felépült óvodák, iskolák, kultúrotthonok vannak a Győr környéki falvakban, de a megyeszékhely számos megszépített műemléke is a hozzáértő kőművesek, festők, ácsok, burkolók, tetőfedők munkáját dicséri.

A tizenöt év története számokban: évi 20—30 százalékos termelésnövekedés, a

zói újították fel többek között a középiskola épületét is.

másfél évtized alatt összesen 400 millió forint termelési érték, és 130 kisebb — nagyobb beruházás elvégzése. Ugyancsak a számok nyelvén: az üzem létszámának mintegy hetven százaléka törzsgárdatag, kipróbált, régi szakember. A ragaszkodás nem véletlen, hiszen jó munkásait megtartani számos kedvezménnyel is igyekszik az üzem. A szervezett munkásszállítás, az évi húsz üdülőjegy, a lakásépítéshez nyújtott hitel, s nem utolsósorban gépi eszköz mind-mind olyan juttatás, amely alapján joggal érzik a megbecsülést az itt dolgozók.

A szép eredményeket természetesen méltányolták a

ze után

lveszett forint...?!

Nyomoz a posta

A minap levelet kaptam a győri 1-es postahivataltól. Ez állt benne: „Szíves tájékoztatására közöljük, hogy az Ön kérésére 1984. február 29-én kiállított tudakozvány alapján megkerestük az elveszettnek vélt összeget. A tudakozványt itt mellékeljük..."

Legnagyobb csodálatomra, minden a legnagyobb rendjén volt. A 69/1984., illetve a 443/84-es „számlán" ezt közölte velem a 62-es postahivatal kézbesítő osztálya: „Az Ön által 1984. február 14-én feladott 400 forintot két nappal később, február 16-án a címzett munkatársa L. J. felvette. K. T. akkor külföldön tartózkodott. Az összeget az átvevőtől III. 12-én megkanta. Az összeg átvételét a tudakozványon elismerte. Aláírás és bélyegző: Postahivatal, általános osztály III. Budapest 62." A tudakozvány IV. rovatában az eredeti címzett K. T. saját aláírásával, személyi igazolványának számával ezt közli: „Kijelentem, hogy a túloldalon leírt utalvány összegét 1984. március 12-én megkaptam. 1984. április 2."

A CÍMZETT tehát a pénzt

elveszettnek hitt 400 forintot megkeressem?

— Be kell hozni a postára a feladó-könyvet és annak segítségével kinyomozzuk: ki vette föl az összeget?

— És gondolja, hogy meg is találják?

— Kérem szépen én ezt nem gondolom, én ezt több mint ezer százalék bizonyossággal tudom. Naponta általában 5—6 felszólalásunk van. Tessék befáradni és Beke Vincéné általános előadó készséggel segít Önnek.

Beke Vincéné készséggel és udvariasan fogadott. Fiókjából elővett egy „tudakozvány" című formanyomtat-

jegyzések" rovatba csak ennyit írt: „Ki vette át az összeget?"

Meg sem fordult a fejében az, hogy netán a postán kallódott el az összeg? — érdeklődtem.

— Nem. Még mindig megtaláltuk a feladott összeget. Több mint harminc éves tapasztalatom az, hogy vagy a család valamelyik tagja, vagy a szomszéd, vagy a munkatárs veszi át a pénzt, csak elfelejti átadni a címzettnek. Egyébként sincs semmi ok az izgalomra. Ha a posta elfogad befizetésre egy összeget, annak a kifizetését is szavatolja. Itt, nálunk pénz még nem veszett

M.A.HORVATH, szobrasz

M.A.HORVATH: "FIATALOK",cimü müve.-A karpataljai müvésze
kiallitasanak anyagaból.Fekete
repr. 96.old

HUSZÁR ISTVÁN: megjegyzések a kárpátaljai képzőmüvé
szek kiállitásához 87.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 4.sz

FORVATH, szobrasz

"FIATALOK",c.szobra szépen komponált.Plasztikai erejével finomabb szellemi szférákba emeli a nézőt,a szerelem azonos és ellentétes erejét,mint tényt fogadva el. 90.old

HUSZÁR ISTVÁN: megjegyzések a karpataljai képzőművészek kiallitasához 87.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 4.sz

Horváth Adorján győri művész

A győri Kioszk-épület párkányán állt, a város egyetlen, a tiszta szecesszió jegyében készült szobor-pár-műve.

Czigány Jenő: Méltább helyre kerüljenek.

Kisalföld, Győr, 1972. jún. 27.

HORVÁTH ADORJÁN, éremmüvész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász.éremmüvésztől megrendelte önarcképüket 100+100. mm.plaketten.A gyüjt.a MNM.-ban van. 416.drb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:

HORVÁTH ADORJÁN.-Felirat:HORVÁTH ADORJÁN 1921.-MNM.-100+100 mm.-Leirás: HP. 2765. 1/ 31.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobraszok és éremmüvészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1. Bp. 1975

Horváth Ágnes, építész

A Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

A pályaművek díjazása:

A Bizottság 60-60000 Ft-os VI. díjban részesítette – rangsorolás nélkül – az 5 bírálati sorszámú pályaművet; szerzők: Pomsár János, Pomsár András, Várady Tamás, dr. Görgényi Andrásné, Horváth Ágnes, Kókai Teréz és Sali Emil.

5. VI. díjas terv (repr.)

Magyar Építőművészet, 1986. 3. 18-old.

L. Horváth [ ], [grafikus]

Elemzés plakátjairól.

Rényi Péter: Politikai plakátok, politikai periódusok

1-6. o.

KRITIKA, Bp. 1970. május VIII/5.

L. Horváth [ ], grafikus

„Áthidalja ..... Budapest", c. plakát

(1947). : Repr

— : Huszonöt év plakátművészetéből

Műmell. 1.

KRITIKA, Bp. 1970. május

VIII/5.

Horváth Ágnes, Zirc, 6. ost tanuló.

Képek az úttörő képzőművészeti szemle kiállításáról

Napló, Veszprém, 1976. márc. 13.

Horváth Ágnes (Zirc, 6. osztályos tanuló): Húsvét.

Február második felében Várpalotán rendezte a megyei úttörőelnökség megyénk általános iskolásainak képzőművészeti szemléjét. A beküldött pályamunkák legjobbjaiból az esemény alkalmából kiállítást rendeztek a „Jószerencsét" művelődési ház emeleti társalgójában. Az ott kiállított képekből mutatunk be néhányat.

a megmásíthatatlan. Tü-
sztma, állapították meg
orvosok. Elhunyt, s el-
nt. Szerényen. A világ
mára szinte alig észre-
hetően. Aminț élt, s alko-

hátra. Érzem.
ledülök én is,
or Anna mellé.
or nekem máris

görbülő karjá-
ett, mintha fog-

yen — emelke-
rgében —, hi-
kínáltam. Mert
n mit a vendég
okám motorral
nekem mindent.
n még egy kis

ihatok.

utolsó tíz évének szellemi műhelye árván maradt. Már csak özvegye, Pauler Julska lakhelye. Ápolja férje emlékeit. Ha jönnek érdeklődők, maga a tárlatvezető.

háncolna az udvaron. És hallom, ahogy az öreg — kiszolgált katona —, sudaras legényként fújja a kántát Pásztor Anna ablaka alatt, aki azzal a csíkkal várja leendő urát, amit ő fogott a jég alól. Még áll a vertfalú ház egy szobányi része, talán az, amit a Berti bátyjával — aki olyan jól értett a vert falazáshoz — ragasztottak egykor a házhoz, ahol öt gyermeket neveltek, ahová már dédunoka is járt, amikor elkurgatta innen őket a nagy árvíz. Látom az öreget görcsösen kapaszkodni a vízbe roggyant ház gerincén, merthogy ő nem akarta itthagyni a kis szegénységet. Lehet, hogy az életét mentő katonák erőszakkal szedték le a tetőről, de ő visszajött, mint az apja, az öregapja. És fa szeretne lenni, akit ott

zatlas Népfront és az Idegenforgalmi Hivatal a Badacsony 66-ot emléktáblával jelöli meg. Majd 1961-ben az eddigi tevékenykedők *Egry József Emlékbizottság* néven a Hazafias Népfront munkacsoportjává szerveződnek.

Rövidesen utcát neveznek el róla Badacsonyban, s termelőszövetkezetet szülőhelyén, kiállítások nyílnak messze megelőzve e tekintetben Budapestet. Kiállítások érzékletesek, szépek, összeszorítottságukban is jellemzők — Badacsonytomajon Révfülöpön. Előbbi helyen reprodukciós, melyet azóta a szélesebb haza is forgalmazott: a szülőföld, *Zalaújlak* s *Nagykanizsa*, de *Keszthely*, *Tapolca* s *Veszprém* is. Egry képei legnagyobbjai s élete legjelentősebb fordulóiról fényképek. Orbán József népfront-titkár fáradhatatlanul buzgólkodott, hogy minél több archiv anyag kerülhessen elő, s kapjon megörökítést.

Horváth Ákos épitész M.D K.

Részt vett a pályázaton /150ooo Ft /

Társtervezők: Nagy Elemér, Makkai Géza

G.J.: Kihirdették a Nemzeti Szinház tervpályázatát

Magyar Nemzet 1966. jan. 29. 4.l.

Horváth Ákos, építés

H.D.K.

Nagy Elemér és Makkai Jéza körös terve az egyik harmadik díjat nyerte el a Nemzeti Szinház nemzetközi pályázatán. A lap a tervo három rajzát közli – rövid ismertetéssel

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. ápr.sz.

19. old.

Horváth Ákos

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán kiemelt megvételben részesült 47.sz. pályamű egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Horváth Ákos építész

Résztvett az alábbi pályázaton
(maket, szepró)

N. N: Amsterdami városháza
tervpályázata 1968

Magyar Építőművészet 1970/2 2old.

Horváth Ákos építész

Tervezőcsoportjának tervét megvették az alábbi pályázaton

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. hádszertani Intézetének terspályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

M.D.K.

Horváth Ákos épitész

A budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatán

III. dij / 150ooo Ft /

Társtervező: Nagy Elelmér- Makkai Géza

Zárójelentés a Budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatáról

Magyar Épitőművészet 1966/3. 6-40.l.

M.D.K.

Horváth Ákos

Harmadik dijat nyert, azaz Egyszázötvenezer forintot az uj Nemzeti Szinház pályázatával.

L.É.: "Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

.K.B.E.

Horváth Ákos

Horváth Ákos: "Fenyves" Idegenforgalmi Szálló, Sopron. /Kisdi Pál, Perczel Dénes épitész, Moess Tiborné, Bősze György belsőépitész, Németh Györgyné kertterv-ező./ - Magyar Épitőművészet, 1966. 15.évf. 6.sz. 32-35. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Horváth Ákos, építész MDK

III. díjat nyert a pályamű:

Repr.

t. G.: Kihirdették a budapesti Nemzeti Szín-
ház tervpályázatának eredményét

8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 29.

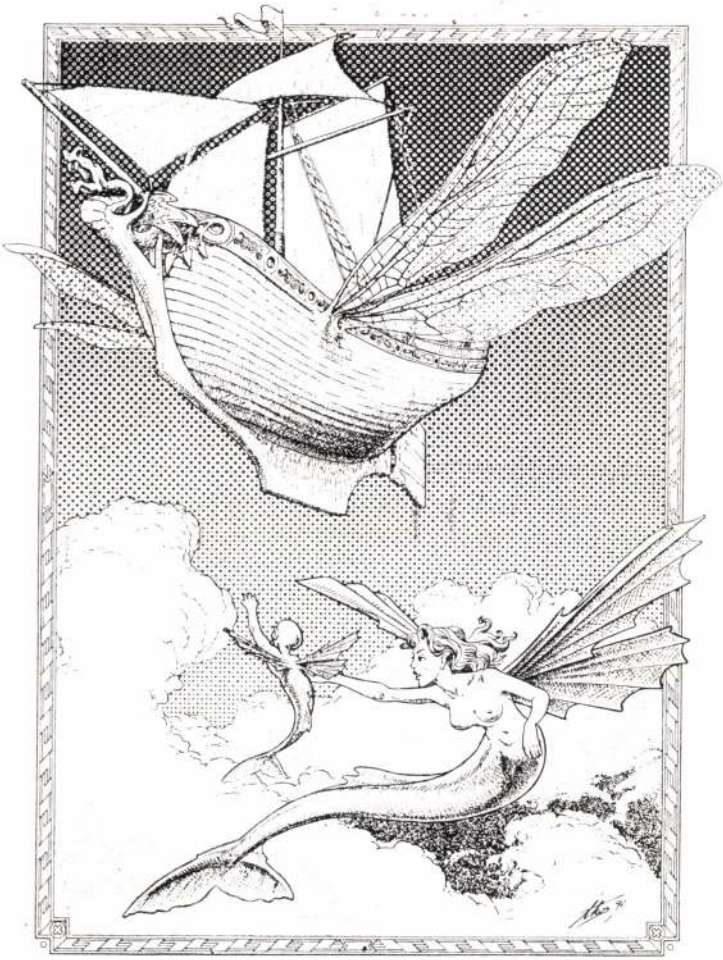

EGYSZER VOLT...

HORVÁTH ÁKOS

illusztrációs kiállítása

MEGTEKINTHETŐ: JANUÁR 23-TÓL FEBRUÁR 8-IG
HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG 14–18 ÓRÁIG

A GYŐRI VÁROSI
KÖNYVTÁR
Herman Ottó u. 22. sz.

tisztelettel meghívja Önt

a kiállítás megnyitására

1991. január 22-én,
17 órára

Megnyitja:

DR. NÉMETH MÁRIA
a Pedagógiai Intézet igazgatója

F. k.: Orbánné dr. Horváth Márta SZGY **91.15497**

HORVÁTH ÁKOS

LÉGÓCEÁN (TOLLRAJZ)

Horváth Alice építészmérnök

irányította a pásztói rk. templom helyreállítását

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 230.

H orváth Andro mérnök M.D.K.

A kaposvári időjelző talapzata. 1913.

Zádor Mihály : Kaposvár, Bp. 1964. 231.l.

Horváth Andor

és Lamping József bérháztervehet
hépitettek Kaposvár város számára 1919-
ben.

Leskó László: Kaposvár, Kaposvár, (é.n.)

49P

12P

Horváth Andor M.D.K.

Kaposvár, izraelita szeretetház. 1933.

Zádor Mihály: Kaposvár. Bp. 1964. 247.1.

Horváth Andor

Kaposvári építész
kb. 20 évvel ezelőtt
tervezte a fonyódi
ref. templomot.

dr. Matolcsy Sándor
körjegyző

1948. febr. 11.
Kaposvár

Horváth Aliz

cikke: „Nógrád megye műemléki helyzete"

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 195-200.

MDK

Horváth G.Andor

Majális hajnala

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

24 1.

Horváth - Hilas

„Negyedjük a demokráciát, építsük az országot!"

Magyarországi Szociáldemokrata Párt

Rövai 1947 58/84 cm

- 38. reprodukció -

Politikai plakátok 1945-48

Bp. Kossuth 1970

Horváth Ákos –

és Makkai Géza – Domontosfenő

terve kiemelt megvételben részesült a „Fejlenthető" művelődési otthonok terv pályázatán. 1967.

Magyar Építőművészet 1969. 1. a. 2. l.

Horváth Ádám

ais

1855. Magyarmácskár.

Bap. Hel (132. l

54. l.)

Nsg.

Európa Film-Könyv

Lapterjesztő és Könyvkiadó

R. T.

Nyomtatvány

Budapest

V Rothermere-u-12

Horvát Alfréd

építész

szül. 1915. Szombathely

Budapesti Műegyetem

Szabó Ervin jegyz

Horváth Ábel

Ács

1853. Csomafája.

Bal Hel (132. l.

53. l.)

Ugyanaz:

Kide, 1855.

u. o

Asökmő 238

BUDAPEST
42 III. 17. 19

Horváth Aladárné MDK

A Képzőművészeti Alap Kossuth utcai kiállitótermében mutatták be a brüsszeli kiállitásra tervezett

ötletes babáit.

---: Négyszáz iparművész munkáinek kiállitása. Népszabadság. 1957. aug. 9.

MDK.

Horváth Alajos autalos

Mayer István üzlethiszhat

Belváros, Kecskeméti u. 10.

1861. —

MDK-A-II.-1/73.

MDK

Horváth Alajos antalos

Réthly Lajos, hionk

Ferenco, Üllői. u. 1.

1867. Homlokmat, fut. alapr., matnat

MDK A-II-1/2717.

Horváth Alajos

városi főkertész

Hmezővásárhely

Élete

laid

Csíkvári Csongrád

209. hasáb

Horváth András Parti Galéria

PÉCS, MÁRIA UTCA

Új földalatti állomás nyílt a Széchenyi téren – úgy hívják, Parti Galéria. Suhanó szerelvények helyett a legjobb kortárs képző- és iparművészek alkotásai töltik be a teret. Bár a Mária utca sarkán álló, romantikusnak mondott épület pontos eredetét nem ismerjük, annyi biztos, hogy Alaybecovics Antal szűcsmester 1722-ben ezen a helyen lakott, az ő háza alatt a pince alighanem már létezett. A sarokházban működött később kávézó, nyomda és vendéglő, volt magán-, majd PIK-, majd megint magántulajdon, volt frissen tatarozott polgárház és koszlottan porladó bérház. Az elmúlt években a Széchenyi téren is sokat változott a világ. Üzletek, éttermek, elhagyott, pusztuló Nádor és Nick-udvar, csillogó MacDonalds és John Bull. A felszínen a pénz az úr. Csoda, hogy a művészet visszavonult a föld alá? Létrehozta védett szentélyeit, celebrálja a kiállításait, maga köré gyűjti híveit. Csendben, hűvösben, lelkesedéssel és hittel ad át értékeket, amiért érdemes lemenni a pincelépcsőn. Éljen a pécsi földalatti.

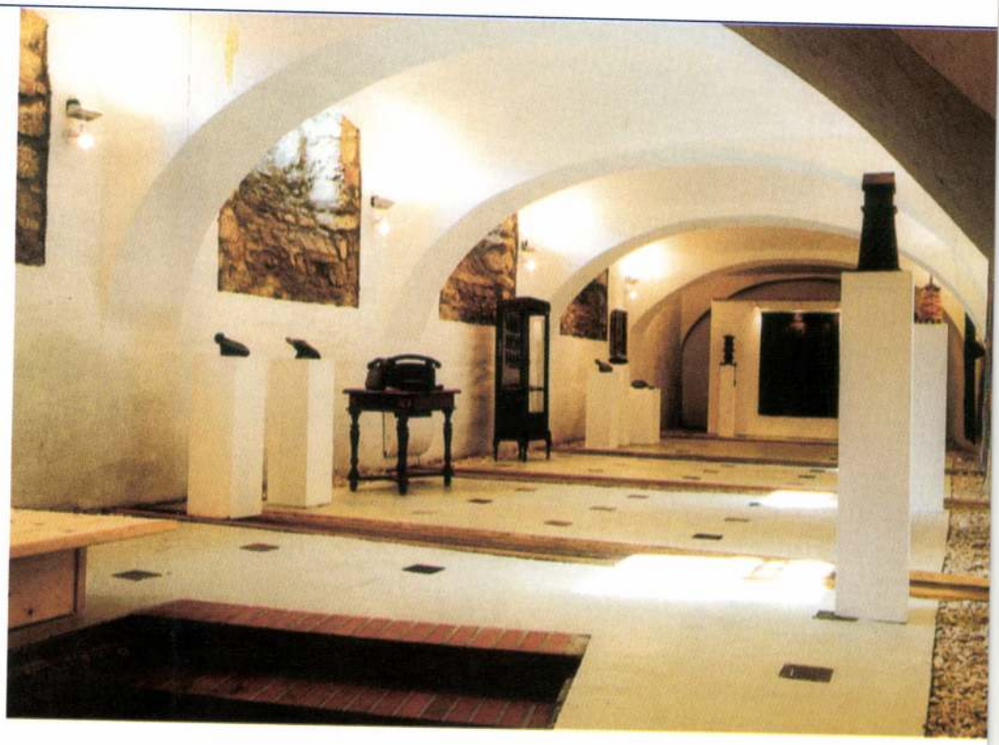

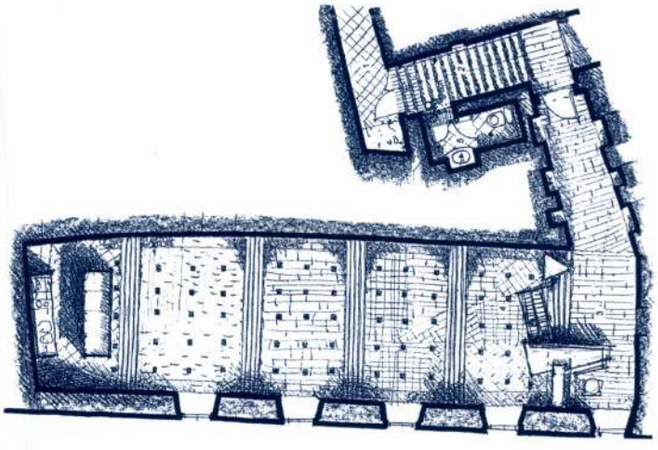

Dévényi: – Ez a város három főváros által meghatározott háromszögnek éppen a közepén van: Budapest, Belgrád és Zágráb súlypontjában. A történetét mindig ez határozta meg, illetve az a tény, hogy Pécs Magyarország déli pólusa. A pécsi egyházmegye már Szent István idejében is a Száváig nyúlt le, és ezzel a területtel jutott el odáig, hogy már a középkorban Magyarország egyik legjelentősebb városa lehetett. A grazi egyetemet 2-300 évvel később alakították, mint a pécsit. Igaz, nem működött sokáig, de maga a tény is jelentős volt. Ez a helyzet Trianonnal megszűnt. A város azóta keresi önmagát. Az 1920-as években a kultúrájában részben magára talált, majd a nagyipar megalakulási időszaka, tehát az ötvenes évek, egy harmadik újjászületést hoztak. A mai helyzet súlyosságát az jelzi, hogy a város közéletéből mára éppen a nehézipar tűnt el. Ami az építészetét illeti, a hetvenes években jutottunk el odáig, hogy az ötvenes-hatvanas években elért gazdasági potenciált az építészeti arculatban is kamatoztatni lehetett. Ekkor kialakult egy olyan műszaki vezető gárda, amely a városi vezetésnek szinte a háta mögött (az ugyanis nemtörődöm volt ebben a kérdésben) célul tűzte ki, hogy összegyűjtse Pécs műemléki értékeit és mint egy új kulturális egység újíttassa föl, jó előre megtervezett módon ezt a város javára kamatoztassa. Ennek következtében jött létre 1978-82 között az, amit ma Pécs belvárosából láthatunk. Amire ma igazán büszkék vagyunk, azt ez az öt év hozta létre. 1982-től a pártvezetésbe hozzá nem értő hivatalnokok jöttek, megakasztották ezt a folyamatot. Gyakorlatilag ma is az akkor felhalmozódott energiákból élünk. 1984-ben feloszlatták a Belvárosi Rehabilitációs Irodát, azóta tudatos, tervszerű belváros-rehabilitáció nem folyt. 1987-ben volt a legszebb a város.

Bachman: – A hatvanas években is volt már ennek a rehabilitációnak pozitív előképe, vagyis ez az építészeti magatartás folyamatos eredménye volt. Tény, hogy az a néhány év kiemelt jelentőséget képviselt.

Dévényi: – Azzal, hogy megszűnt a város ipara, óriási hanyatlás kezdődött. Az utóbbi tíz évben Pécs a csőd szélére került, egytizednyi lakossága költözött el. De ennél sokkal riasztóbb, hogy a munkaképes lakosság elvándorlása jóval nagyobb arányú. A külföldi befektetések az egész Dél-Dunántúlon az országnak összesen 3%-át teszik ki.

folytatás a 38. oldalon

Kistelegdi István FEMA Bevásárlóközpont

Hatalmas, dobozszerű épülettömeg, nagyméretű parkoló, rengeteg autó, a belső térben 5-10 méter magasságban mindenféle árucikkek tömege – ezek az ismérvei egy átlagos autós bevásárlóközpontnak. Pécsett ez másképp történt.

Született a város déli kapujában egy minőségi épületegyüttes, amely nem hasonlít a jelzett sémához, hanem telepítésével, összetett funkcionális elrendezésével és gazdagon formált tiszta tömegével a város jellegzetessége lett, a Siklósi városrész központi helyévé, életterévé vált.

A nagy áruház tiszta, félkörös legyező-formájával a kupolatérből nyílik, a kis üzletek önálló kis üzlet-utcáról, egy fedett passzázsról nyílnak. Funkcionális elrendezése az ősi kereskedelmi formák mai, zárt formájú megfogalmazása.

A funkcionális rétegződés megjelenik az épület külső megformálásában, tömegalakításában is. A nagy bevásárlóáruház és a passzázs kis üzleti funkciói az épületegyüttes súlypontjában – a kupolatérben – találkoznak. Ez a hármas tér- és tömegegység alkotja a bevásárlóközpont épületegyüttesét, tükrözve a mindenkori szerves, harmonikus kapcsolatot, a funkció és tér, a funkció és tömeg vonatkozásában, s ily módon él együtt a házzal az ember.

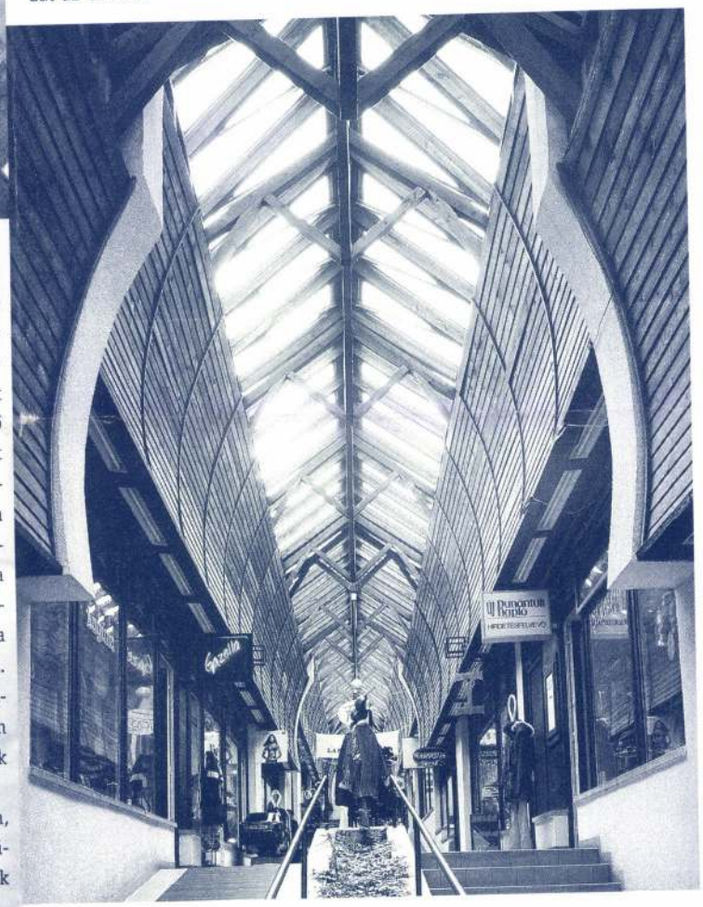

– Ennek infrastrukturális okai is vannak.

Dévényi: – Természetesen. De mi próbáltuk a 90-es évek elején idecsalogatni a befektetőket – amikor a bányafelszámolásoknál adókedvezmények, központi támogatások voltak –, ők azt válaszolták, hogy inkább Tatabányára mennek, mert az egy autópálya mellett van. A város jelenleg gazdaságilag is, a délszláv háború miatt politikailag is válságos állapotban van. A lehetőségei között pillanatnyilag első helyen a kultúra áll. Az egyetlen esélyünk az, hogy a pécsi kultúrából minél többet megmentsünk. A pécsiség kulcsa ma is a sokszínűség, ami nagyon izgalmas építészetet hozott létre már a barokktól kezdve, ez ma is így van. Itt legalább három nagy nemzet él – a magyar, a horvát és a sváb –, és jelen van néhány nagy kultúra, aminek az építészetben is minden nap tapasztaljuk a hatását, jelenlétét. És ha még azt is hozzávesszük, hogy Pécs Magyarország déli kapuja, nagyjából kirajzolódik a város kulturális karaktere. Itt élt Piacsek, Pilch Andor, aztán utána jöttek a nagy Bauhaus-figurák – közülük alig működött itt valaki, de mégis pécsiek voltak. Molnár Farkas a szerb megszállás néhány éve alatt lejött ide – sok más értelmiségivel együtt –, és ez az időszak kimagasló kultúrát teremtett. Bizonyos időszakokban Pécsett olyan szubkultúra alakult ki, amiről Magyarország más részein alig tudnak vagy másutt nem kulturális virágzásként élték meg azt a periódust.

Aztán az 1960-as években volt egy nagy ugrás, Getto József, Erdélyi Zoltán, Köves Emil nemzedéke, aztán jött Csete György és az ő organikus iskolája, és a város ezt is be tudta fogadni. Magyarországon a Pécs csoport az építészeti kultúrának nagyon jelentős részét képviselte.

Weiler: – A tudomány és művészet, ipar és kereskedelem minden alapelemében vannak emlékeink: az építészetben tárgyiasult kor. Pécs építészeti stílusfordulói talán azért tudtak korszakokat képezni, mert egymásra épülve folyamatossá tették azokat. Irányzatok, izmusok, művészek és gondolatok alkotó módon születtek e helyen és nem váltak másodlagos felhasználóivá más régiók felől érkező fuvallatoknak. Zsolnay Vilmos francia Becsületrendjének, Bánffay Simon a Mecsek Egyesületi tevékenységének, Möller, Gosztonyi, Szőnyi műemlék-feltárásainak a kétezer éves Pécsről, Molnár Farkas és Forbáth Alfréd, Weininger Andor és Nendvich Andor épületeinek a mindig élen járó Pécs is befogadó közegévé vált.

A közelmúlt építészeti feladatai is így épülnek egymásra. A Gandhi Gimnázium-Kollégium építészeti kialakítása a Mecseki Szénbányák épületének a mai világba átültetett tudatos újjáélesztése. A Dóm Kőtár és az Ókeresztény Mauzóleum a műemléki bemutató épületek világszínvonalon megoldott, kimagasló példája.

Építész/Architect: Kistelegdi István
Építész munkatárs/Fellow architect: ifj Szilágyi Sándor
Tervező cég/Design: Pollack Mihály Műszaki Főiskola Politechnika Kft.
Statika/Structures: ifj. Szilágyi Sándor
Gépészet/Plumbing: Baumann Mihály
Villamosság/Electrician: Ormándlaky Zsolt
Mélyépítés/Civil engineering: Schubert József, Balázs Ferenc, Sziebert Gyula, Györei Lászlóné
Altervező cég/Subcontractor for design: „Manufaktúra" Gmk.

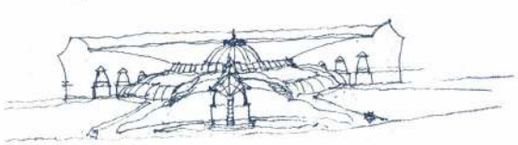

MDK

Horváth Andor, Győr

Pályázatok tervkészitésre. Kossuth-szob.pályázata. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

Horváth Andor

Egyed Tibor a Somogy megyei Tanács Tervező Vállalat építésze,
Horváth Andor, a Győri Tervező Vállalat építésze,
Maros Tamás a Perbáli Egyetértés mezőgazdasági termelőszövetkezet építésze,
Schneller Vilmos, a MÁV Tervező Intézete építésze,
Zoltai István a Lakó és Kommunális Épületeket Tervező Vállalat építésze az Ybl Miklós-díj III. fokozatát kapták, mint a lap közli "Dijak, kitüntetések - 1976." cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 3.
XX. évf. 14. sz. 8. lap.

Horváth Andor, [építész]

L.: Schöner Emil

—: A felszabadulás 5.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. ápr. 2.

Horváth Andor, [szpikre]

h.: Schömer Erwin

– : A felszabadulás 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 2.

Horváth Andor építész

a soproni AFIT épület tervezője

Magyar Építőművészet 1974/4

59. old

HORVÁTH ANDOR

Aukción:

Andor Horvath: Bauern im Gespräch.
Öl auf Leinw., 101x117 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
459. Kunstversteigerung Febr. 1982.
Kat. Nr. 84. S. 23.

HORVÁTH Andor fot.

MIKLÓSI-SIKES Csaba: Adatok az erdélyi fényképezés történetéhez II. = Fotóművészet, XXXIV.évf. 1. sz. 1991

. A második fiú, **Horváth Andor** Nagyenyeden született, fényképezni is ott tanult, s akárcsak a bátyja, ő is a marosújvári műteremben dolgozott. 1918-ban Budapestre költözött, ahol (Budán?) rövid ideig fényképészeti műtermet tartott fenn. 1919-ben öngyilkosságot követett el.

EK LEXIKONA

Jereván Kioszk, Győr

Építészek: Horváth Andor — Majoros Gábor (Északdunántúli T. V.)

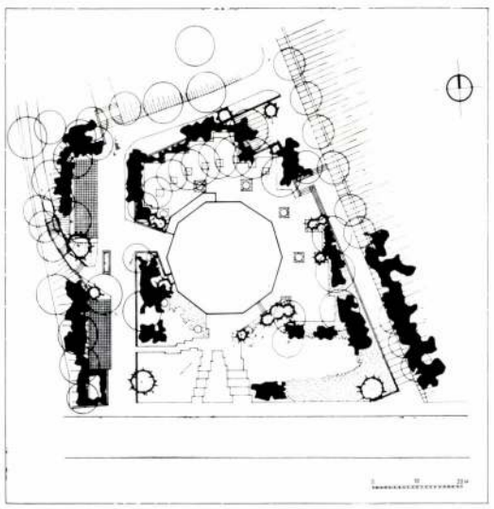

1

Statikus:	Várhelyi Béla
Gépész:	Csontos Zoltán
Villamos tervező:	Szemethy Rezső
Közműtervező:	Huszti Sándor
Kerttervező:	Szolcsányi György
Belsőépítészet és technológia:	Kereskedelmi Tervező Vállalat
Kivitelező:	Győr megyei Állami Építőipari Vállalat
Főépítésvezető:	Petrovits János
Építésvezető:	Madarász Ottó
Beruházó:	HUNGARHOTELS Hungária Szálloda és Éttermi V.
Fényképek:	Meződy Ö. István

A győri Jereván Kioszk szigorúan szerkesztett, szabályos alaprajzú központos épület. Ezt a sokszögű körkörös alapformát — különösen napjaink építészete — ritkán és inkább csak egy-egy különleges feladat megoldására alkalmazza. Valóban nehéz előre eldönteni, hogy a tervezésével és kivitelezésével járó többletmunka, az alaprajzi megoldás nehézségei, a részletek látszólagos bonyolultsága arányban áll-e majd a várható építészeti eredményekkel. Győrött a forma létjogosultságát bizonyították.

A város új vendéglátóipari létesítményét, a Jereván Kioszkot a Rába kis szigetén építette fel a HUNGARHOTELS Szálloda és Éttermi Vállalat. Az épület félúton helyezkedik el a győri belváros és újváros történeti beépítése között, a forgalmas Rába-híd északi oldalán. A helyszínnek korábban különös hangulatú, élénk és változatos városi élete volt: bontásáig itt működött a régi győri színház, vele szemben pedig a kaszinó. A térség hangulata fokozatosan megváltozott; ma elsősorban dús növényzetű, szép, gondozott park, amelynek igazi varázsát a sétautakról feltáruló körkép adja. Jól láthatók innen a győri vár megmaradt, hatalmas falai, téglabástyái, a püspökvár, a székesegyház, a Karmeliták régi temploma és a régi belváros jellegzetes, régi épületei. A kórkép teljes: nincs kitüntetett pontja, érdektelen szakasza. Az új kioszk alapötletét, a kör-, illetve sokszögformát a helyszínnek ez a különleges adottsága adta.

A vendéglátóipari vállalat először reprezentatív éttermet kívánt itt építtetni; az étterem helyett aztán mégis csupán snack-bár létesült, a fő hangsúlyt a presszó és az éjjeli mulató rendeltetése kapta. Ezen túl központi cukrászüzem és fagylaltkonyha létesítését is előírták: valóságos kis üzem tervezését. Mindez ellentmondott a terv alapötletének és a helyszín adottságainak. A tervezők a nehézségből mégis erényt kovácsoltak. Tiszta és praktikus alaprajzot szerkesztettek, ahol a különféle rendeltetések előírás szerint, pontosan kapcsolódnak egymáshoz. A gazdasági rész függőleges közlekedése a középpontba került; erre a tengelyre gyűrűsen rétegződnek a raktárak, a vízszintes közlekedés, az üzemi helységek, a gazdasági udvar és legkívül a fogyasztóterek és terasz. Az organikus alaprajz elhiteti, hogy a bonyolult vendégforgalmi-üzemi rendeltetés kielégítésére talán éppen a szigorúan szerkesztett körforma a legmegfelelőbb.

Következetes az épület tér- és tömegfelépítése is. A főbejárat — összhangban az épület szellemével — nem kiemelten hangsúlyos; a tervezés kihasználta azt az adottságot, hogy az épület fő megközelítése amúgy is adott, a be-

2

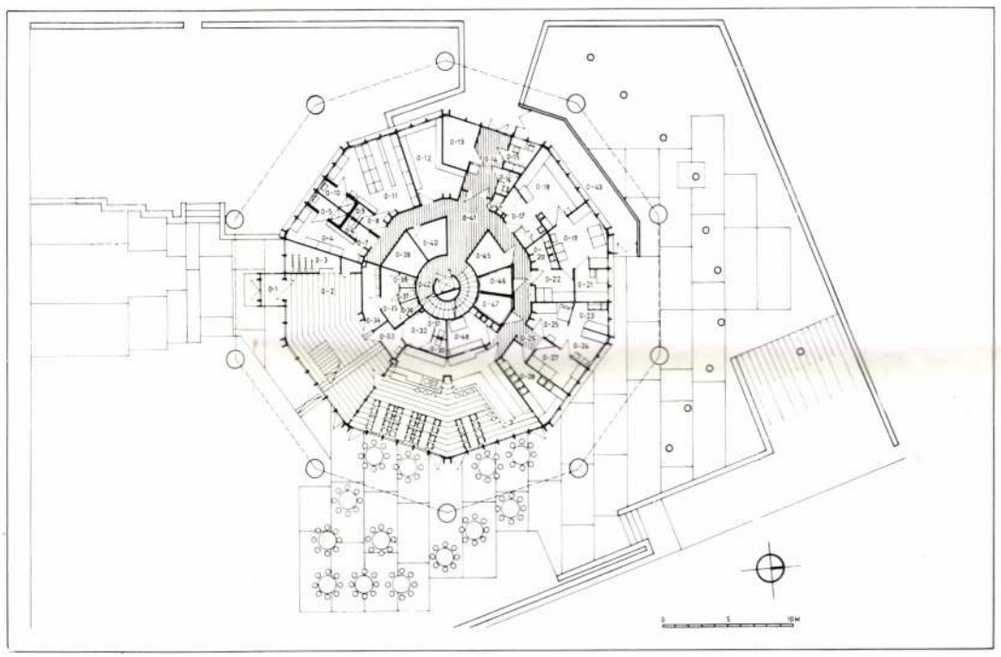

3

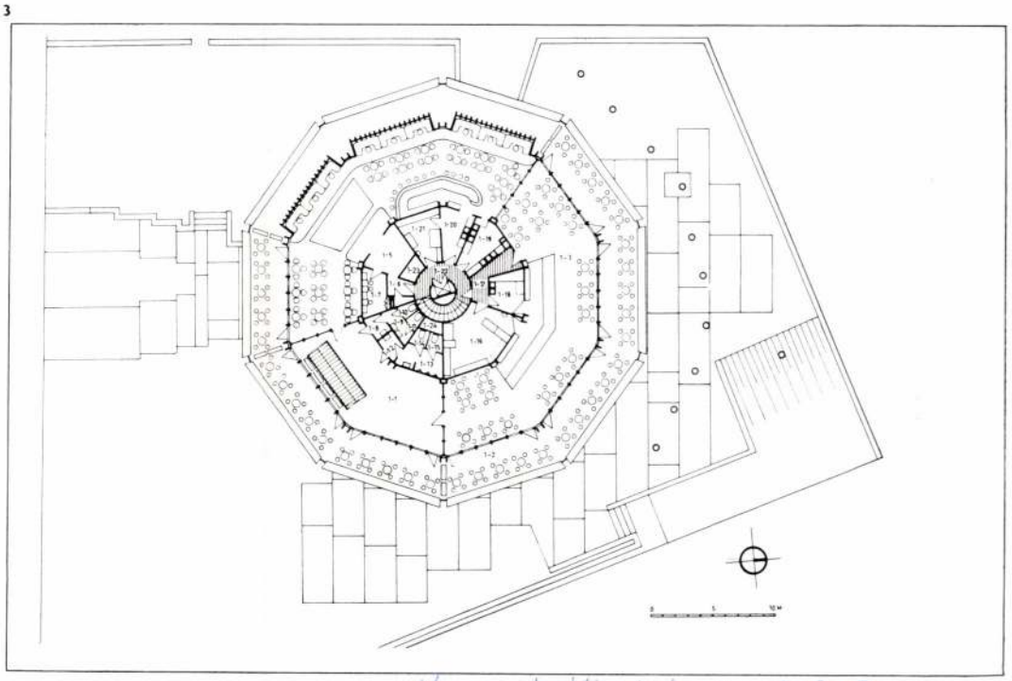

Magyar Építőművészet 1980/3

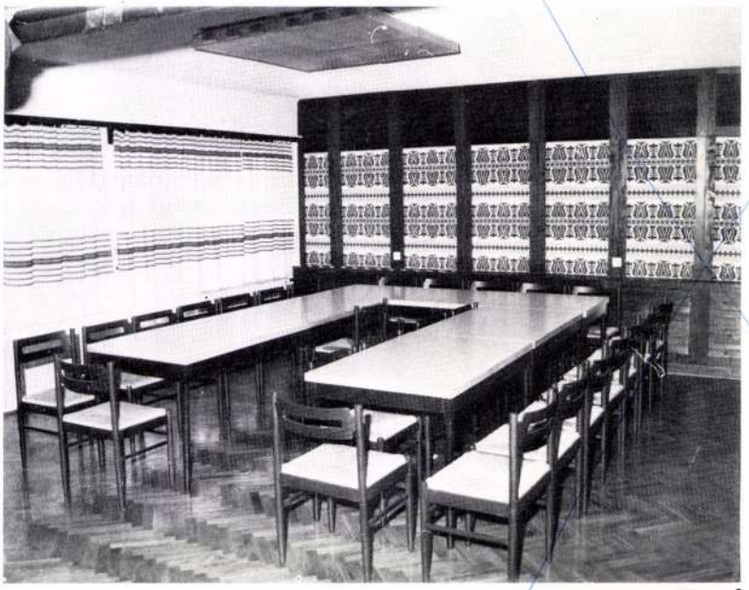

5

3

4

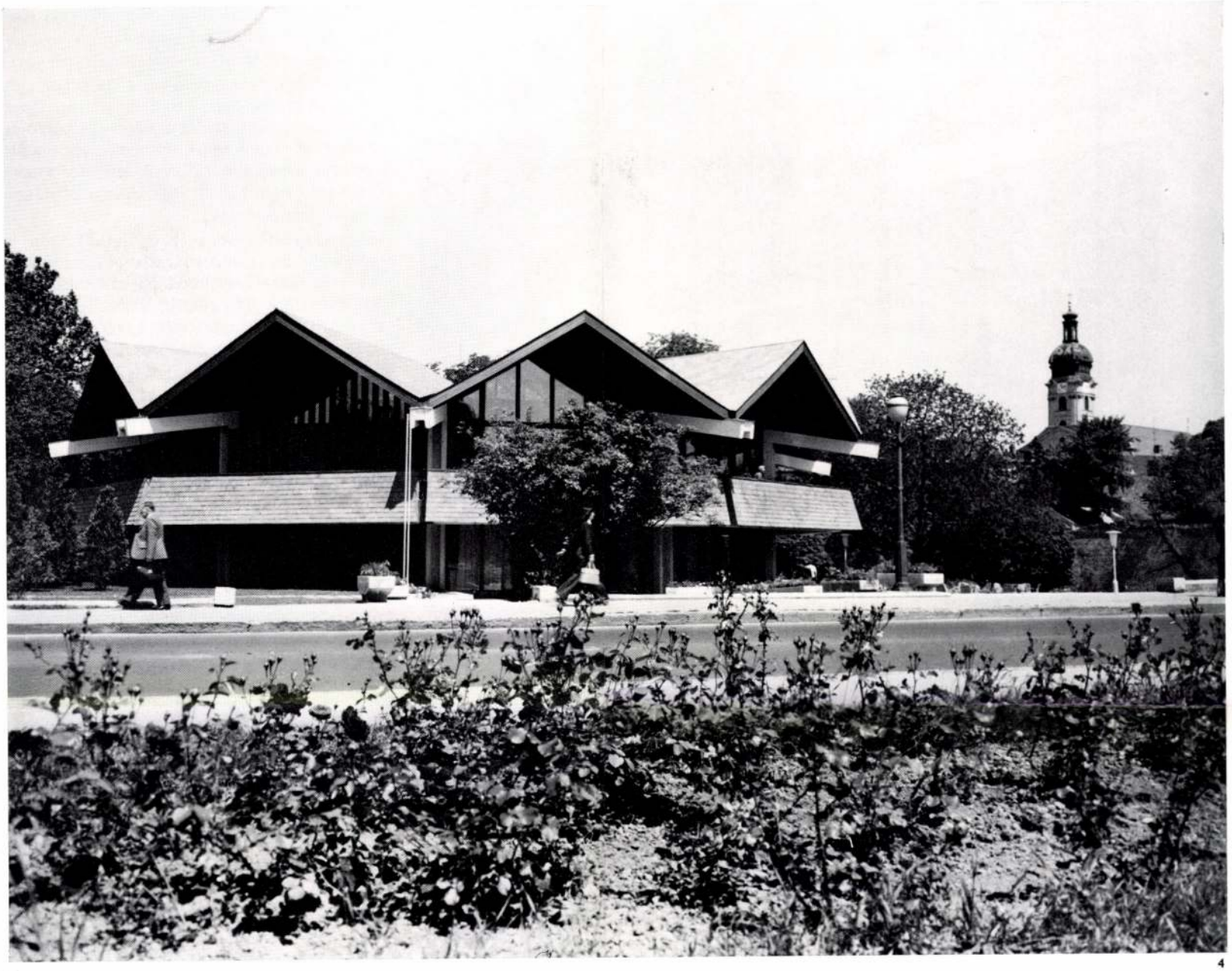

4

5

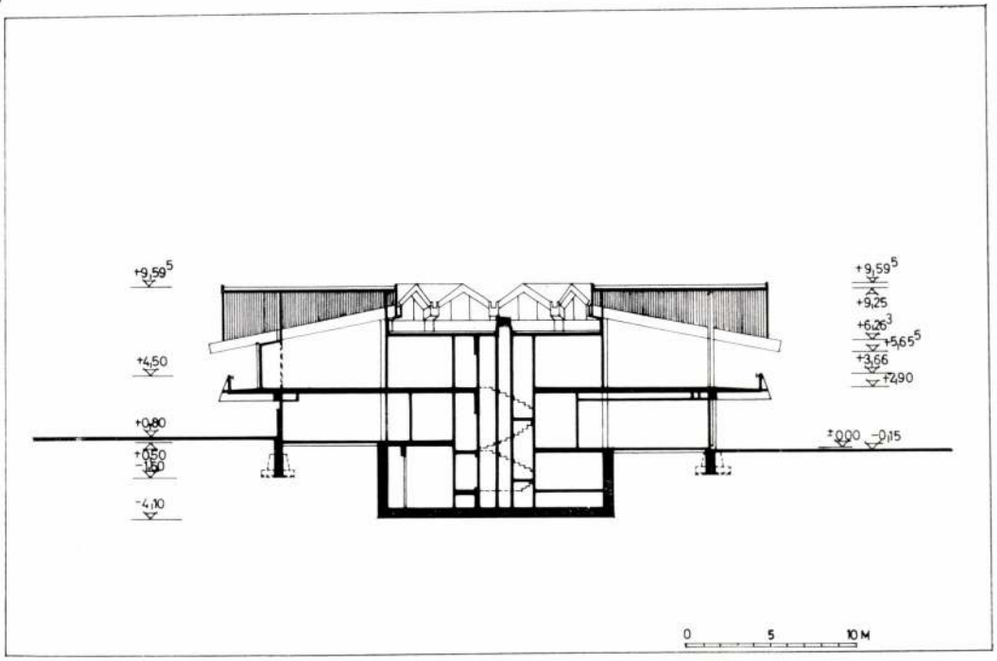

1. Helyszínrajz
2. Földszinti alaprajz
3. Emeleti alaprajz
4. Bejárati homlokzat
5. Metszet

1. Plan de situation
2. Schéma du rez-de-chaussée
3. Schéma d'étage
4. Façade de l'entrée
5. Section

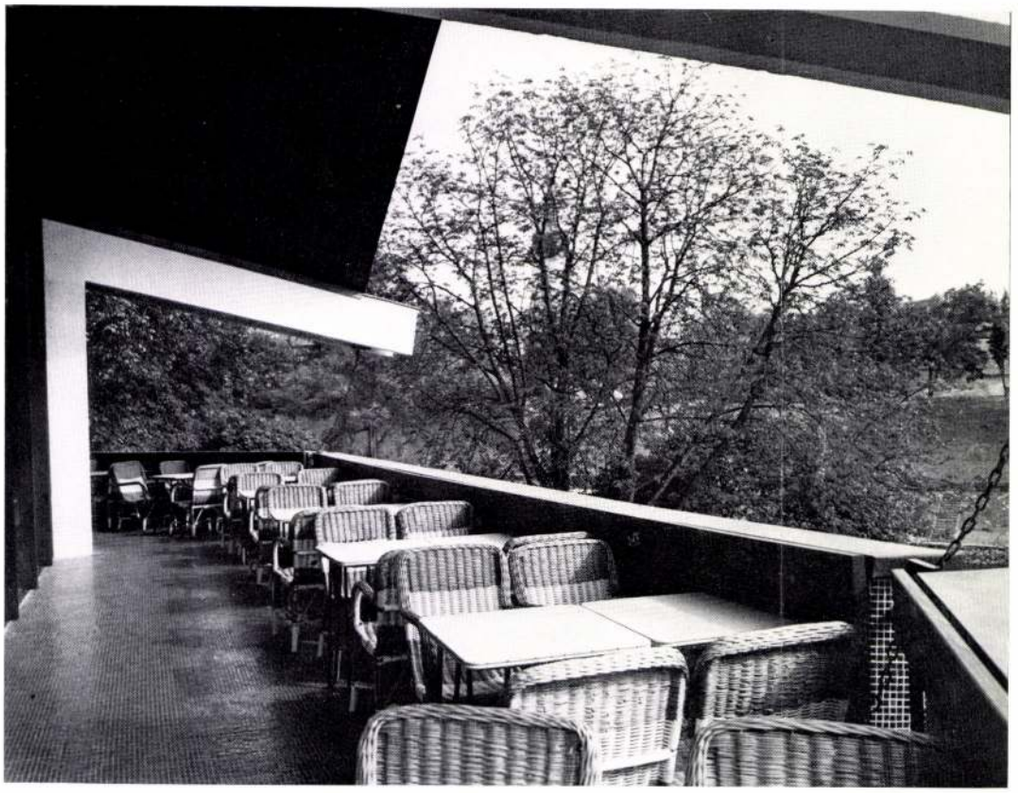

járat túlhangsúlyozása szükségtelen. A földszinti előtérhez néhány lépcsős szinteltolással kapcsolódik a snack-bár; kisméretű terének kialakítása barátságos és otthonos.

A felépítésből származó íves térforma előnyei igazán az emeleti presszónál érvényesülnek. Az emelet lefedésére sugarasan szerkesztett, sokszögű nyeregtetősort alkalmaztak; ez a hangsúlyos, egységes tetőforma kapcsolja a fogyasztóteret és a széles erkélyt egy térré és keretezi az innen feltáruló szép panorámát. A lefedés emelkedő süllyedő felületei sátorként borítják a belsőt, változatos, otthonos térhatást biztosítanak.

A nyeregtetők sora az épületkülsőben is megjelenik, itt azonban váratlanul és szögletesen; a lefedés fűrészfogas párkánymotívuma keményen zárja az épületet. Erőteljes megfogalmazású a nyeregtetőket sugarasan alátámasztó gerendák és a külső oszlopok sora is: erős rajzukat világos tónusuk is hangsúlyozza. A lefedés és az alátámasztás céltudatos kiemelése önmagában hatásos építészeti eszköz, itt mégis ellentétben áll az épület egészének lágyabb szerkesztésével és anyagválasztásával. Pedig az új győri Kioszk egyik nagy érdeme éppen a szerencsésen kiválasztott anyagok és burkolatok összhangjában rejlik.

3

1

2

Túl a rajzos oszlopos-gerendázatos vasbeton vázon az épület felületei és színei barátságosak és meleg hatásúak. Kevés és jó anyag felhasználásával építették, nagyvonalú, pontos építészeti részletekkel, visszafogott, bársonyos színekkel, szép felületekkel. Külsőt és belsőt a bőven alkalmazott sötét felületű vörösfenyő, a műemléki pala és a klinkertégla barnás-lilás árnyalatai fogják össze a három anyag így együtt használva különösen hatásos. Az erkély bordó-lila rómaimozaik padlóburkolata a mellvédre is felfut, kevésbé szokásos, de barátságos motívum. Szépek és modernek a fa-üvegfalak, ezek acél tartóvázát gondosan szerkesztett, karcsú vörösfenyőtagozatok takarják: a fa szerkezetbe hőszigetelt üvegezés került.

A belsőépítészet megvalósult formájában egyszerű eszközökkel igazodik az adott térformához és az építész markáns anyagválasztásához. Majoros János falplasztikái megfelelő elhelyezést kaptak — érdekesek és változatosak, ha nem is meghatározói a belsőnek. Kedves talányos megoldás a belső üvegfalakra feszülő, pókhálószerű, színes spárgaháló — Kelecsényi Csilla munkája — érdekes felülete átszűri és színezi az átlátásokat.

Mŭtĕrem

1937 jun. Balat-i kiáll
Balatoni kalásy hegyhó, of

1937 aug. Falusi kozmetika, pasit

1938 okt. Napfelkelte télen
of

Pécsi mizeum épitk. segélye
V. 306.

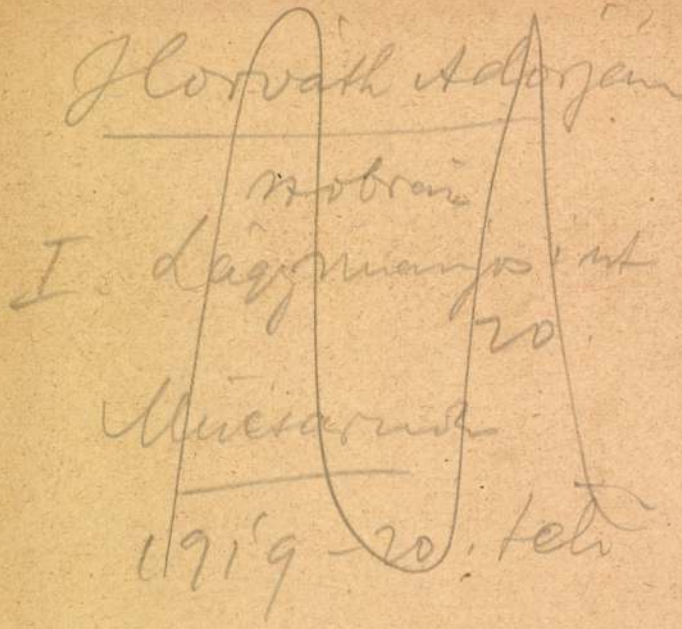

Horváth Adorján

nobrán

I. Lágymányos ut

20

Mücsarnok

1919–20. telő

Ny Szalon

1934 máj. Tabán Miál

[Este a Nagyhegyen, of

Homoródalmás h. n. VIII. 174.

Hornyánszky Miklós

szül. 1896 apr. 11. ág. ev.
gimn. érettsz.
1918/19. II. elsőéves művész-
növ. Balló Éde
1919/20 I–II. másodéves
(szül. 1891 apr. 11)
1920/21 I–II. harmadéves
(szül. 1896 apr. 11)

Horváth festő-

Árverési Csarnok aukció lat

33. sz. 1926. jun.

Vizsla fácánnal, olajf. 15 x 13

Tél táj, olajf. 50 x 38.

T. Szelim:

Derékon alól, állva, kissé ba
medaillonban. Kezeivel gömbvég
kal és tollas boglárokkal, bajusza
prémes palástja vállaira van ve
dugva. A medaillont babérfüzér s
előtt czimer díszíti. A talapzaton
rökkel s a párkányon ugyanezmi
török irástól – a kereten:

„Sultan Selim Khan Ter.

Szines reimetszet, méretei

Ltfra 8124

MDK

Horváth aquarelista

Bencze László:Válasz Pernáth Aurélnak Csillag, 1954.VIII.évf.augusztus 1567.l.

Horváth

H. 2. *Andor*, festő, * Budapest 1876 jún. 29. Budapesten Lotz Károlynál és Bécsben az akadémián tanult. Főleg arcképeket (Horváth Gyula, Bárczy István, II. [illegible]ezi Ferenc stb.) és életképeket (Bál után, Valamit súgok magának stb.) fest. 1897 óta kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalónnak.

K. G. I 776 l

Zsilinszky Mihály VIII. 57

Horváth A.
festő

Höllr Nemz. Szinh. Kiáll.
45. l.

1722. NÉGYZETES KÁRTYAASZTAL,
Tuch übersp[illegible]t. XIX. Jh.

1723. EGY ASZ[illegible] KAROSSZÉ[illegible]
Tisch, e[illegible]wei Stühle, sc[illegible]

1724. LÁD[illegible]gott akantuszlev[illegible]
Ac[illegible]schnitzerei. Italien[illegible]

1725. [illegible]NY, diófa, felnyitható
[illegible]ank, Nussholz, mit auf[illegible]
[illegible]XVIII. Jh.

[illegible], diófa, berakott diszitéssel. [illegible]
[illegible]I. Jh.

[illegible]ÁDA, diófa, faragott diszitéssel, h[illegible]
holz, mit Schnitzerei, auf der Stirnse[illegible]

[illegible]28. LÁDA, diófa, egyszerü tagozással. [illegible]
lierung. Italienisch, XVII. Jh.

1729. ALACSONY IRÓSZEKRÉNY, dió[illegible]
Olasz, XVIII. sz. Niedriger Schreib[illegible]
ziehbarer Stuhl. Italienisch, XVIII.

1730. FIÓKOS SZEKRÉNY, diófa, berak[illegible]
Kommode, Nussholz, mit Intarsia v[illegible]

291. **Szász Károly** püspök, író, műfordító (1829—1905). Olaj-festmény Horváth A-tól (83×65 cm). 1866-tól adták elő drámáit és műfordításait a Nemzeti Színházban.
Dr. Szász Károly.

lnyitható, ferde irólappal. XVIII. sz. v. — Niedriger Schreibplatte. E. XVIII. Jh.

ófa, zöld damaszt kárpitozással. Késő Bidermeier. — ühle, Nussholz, mit grünem Damast überzogen. Spät

s berakással. Felsőrésze üveges, két ajtóval. XVIII. sz. ntarsia. Der obere Teil verglast. XVIII. Jh.

es ajtóval. Bidermeier. — Bücherschrank, Nussholz,

két sarokoszloppal. Bidermeier. — Niedriger Schreib- n. Biedermeyer.

é, négy karosszék, tizenkét szék, fehérre festett, rész- z. — Salongarnitur, ein Kanapee, vier Armstühle, se vorgoldet mit Rohrgeflecht. XIX. Jh.

szitéssel. Bidermeierstilus. — Vitrine, Nussholz, mit

ással. XIX. sz. — Schreibtisch, Nussholz, mit Metall-

znyefa, csigás diszü támlával, zöld ripsz kárpitozással. nle, Kirschholz, die Lehne mit Voluten und grüner

Horváth Andor

1896/97

Ferképzomfoiskèvk

93.l.

ben: Dierck Bouts, Memling, Quinten Massys stb. művei.

BRÜSSZELI CSIPKE, igen finom szálból készült, vert csipke; finom változatos tüllalappal és magas kontúrú mustrával. A minta, mely újabban többnyire virágos, először készül el és csak aztán applikálják az utólag vert tüllalapra, vagy géptüllalapra. A régi B. csipke változatosabb, a fejlődés minden fázisát megtaláljuk benne, a varrott csipke éppoly gyakori, mint a vert. A XVII. századig az olasz csipkékhez igazodik, de ebben a korban nemcsak önállósághoz, hanem vezérszerephez is jut. Igen komplikált alapon gazdag és nehéz barokkdíszt alkalmaz, mely a XVII. sz.-ban megkönnyebbül és a XIX. sz. közepétől kezdve általánosodik, naturalisztikusabb lesz s a máig használt, sablónos virágmintánál állapodik meg. *Payrné.*

BRÜTT, *Adolf*, német szobrász, * Husum 1851. Reinhold Begas tanítványa. Művei közül a berlini Nationalgalerieba került a Leányt megmentő halász bronzszobra és a márvány Diana. Emlékszobrai közül kiválik Mommsené Berlinben.

BRYAXIS, a halikarnassosi Mausoleum egyik mestere, valószínűleg káriai származású. A Mausoleumon a Kr. e. IV. sz. közepén dolgozott és állítólag az északi oldal szobordíszét készítette, esetleg Mausolos és felesége, Artemisia kolosszális szobrait is. Eredeti műve egy Athénben őrzött lovasokkal díszített, háromlábbázis, mely stílusban közel áll az északi oldal néhány relieflapjához (Brit. Mus.). Alakjai élénk mozgásúak és gyakran átmetszik egymást. Az alexandriai Serapis szobrában megalkotta ennek az istennek szobortípusát. *Weyde.*

BRYGOS, görög agyagedényeken talált jelzése szerint fazekas (Kr. e.

Horváth G. Andor

1928. Balatoni Társaság kiáll
Nádas a Balaton partjon
olajjf

1930 szept (Uo)
Halásztanya készthelyen, of

1934 okt kj szalon
Kilátás a kisfaludy-háztól
Halásztanya készthelyen of

Museo Abruzzese (Aquila)

III. 161.

Horváth G. Andor
208 Nevető, paszt. 4000

Nemzeti Szalon

1927 Iav: Templomi csönd of Felolvasás

1926-maj

MAPE 12. kiáll.

1931 szept Naplemente a hdóról

Horváth G. Andor

Rorate

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Kanál, agyagból Tv. 137

HORVÁTH G. ANDOR

53 Chianti és narancs olajf. Eladó

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-ma

495 1582.

Demjén Zoltán:

„Nehéz feladat."

⊥ szégyenkezik és

⊥ látható

A tábla előtt ~~krétát~~
lesütve ⊥ gondolkozik,
ka ~~[illegible]~~ arcélben ⊥ a
hordja, ingecskéje rö
re faragott krétát

Olajfestés, vás
Vétetett ~~[illegible]~~ 1897
Ára 100 frt.

773.

Horváth G. Andor

70	Piac Veneziában	aquarell	150.—
72	Kilátás a műtermemből	pasztell	200.—

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 máj-jun

L — 1900: VII. 54. — 1901: VII. 54. — 1903: VII. 54. — 1904: VII. 54. — 1905: VII. 54.

Ł — Magy. Képtár 210. — Uj lelt. sz. 172. — 1905. átv. jegyz. 467. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2103. és a leltárban 3057. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Erny Mih. hag. 1871.

Mk 210.
Ugl. 172

430

Horváth G. Andor

Tél, olaj
Est "
A majális hajnala
olaj.

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

1932 szept. Legújtanye
Falu télen, of

1932 dec. Naplemente

1934 jun. Orgonák, of

Lovag u. 8
Hevesy Iván

Vészi-nyomda. Tel. 108—03.

Horváth G. Andor

Utca részlet / pasztell

Nemzeti Salon

MAPE 20-ik jub. Kiáll.
kat. 1935. dec. 20 -
1936. jan. 6.

HORVÁTH G. ANDOR

130. Havas árok, olajf. 100.—

Nemzeti Szalon

Téli tárl. 1938. jan. febr

Vajda Zsigm. Gellért Jenő
alelnöki teendőkkel megbízva

Kézdi Kovács László Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS: Kató Kálmán

TITKÁR: Bende János

ÜGYÉSZ: Dr, Képessy József

PÉNZTÁRNOK: Eckstein M. Miklós

SOCIETAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

4.

GÉZA *aks. szénrajzai.*
s. krétarajza.
hágy., örökös tag, ónrajza.

Horváth Andor hadnagy
fejtanulmánya
Ludovikás Levente
1937/38. XVI. cf. 64 l.

Horváth Andor

fordít

Horváth G. Andor

Zeneakadémia, dr. ff.

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

Horváth G. Andor

festő

Bőrzsike, olaj.
Vázlatok, olaj.

Nemzeti Szalon
Őszi kiáll. 1939. szept.

HORVÁTH G. ANDOR

126. Téli nap, vízf.

127. Esős november, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov. – dec

MAPE 25. kiáll.

ILLUSZTRÁCIÓK

Horváth G. Andor
Téli nap, vizf.
Esős november, vizf.

[illegible] akvarell és pasztellfestők [illegible]. Nemzeti Szalon, 1940. november, 12 l.

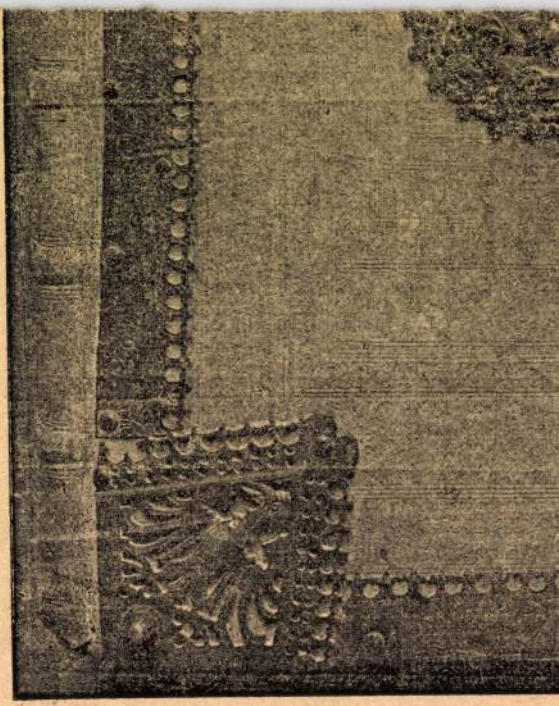

352. kép. *33. (Mss. I. 3.) Graduale (II.*

Horváth G. Andor
A vig piktor, olaj
Kilátás műtermemből télen, olaj
Budai tájvázlatok, olaj

Tervezett kiállítás. Kamotá Szalon, 1941.
Junius. 8 l.

Horváth G. Andor
Téli csend, pasztell
Téli táj, pasztell

Magyar Akvarell és Pasztellfestők kiállitása
Nemzeti Szalon, 1942, december, 7 l.

-1943 jan

címerének tollrajza (kb. 70×76 mm) látható. Egy puttófejjel s volutákkal díszített keretbe illesztett címerpajzs, haránt tagolt mezőben szikla mögül felszökkelő egyszarvút mutat, egy-egy heraldikus rózsamotívummal. A címerpajzs fölött püspöki infula és pásztorbot. A címerkeretet jobboldalt egy szárnyas putto tartja. A putto karján átcsavarodó tekercsszalagon felirat: IOHANNES KUTASSY EPS. IAURIENSIS.

37b lap: A Kánonkép színezésekor egy korábban dolgozott mester a metszet alá évszámot festett: 1.5 † 6.7. Egyúttal a lap külső szélére silányabb fekete vonalornamentikát rajzolt, ez azonban a nyomtatvány bekötésekor nagyrészt levágódott. E korábbi mester élénk kék, zöld, vörös színekkel s ecsetaranyárnyékolással színezte a Kánonképet.

332b lap: „Impressum Uenetijs in edibus Petri Liechtenstein Coloniensis Germani."

Rivoli, Duc de: Les Missels imprimés à Venise de 1481 à 1600. Paris, 1896. 234.sz. — Weale, W. H. — Bohatta, H.: Catalogus Missalium ritus latini. London, 1928. 279—280. l.

Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai. Magyar Sion, VII. 1869. 195. l. — Knauz N.: A magyar egyház régi mise- és zsolozsma-könyvei. Esztergom, 1870, 35—45. l. — Könyvkiáll. Eml. 200. l. 15. sz. — Podhradczky József: Egy régi zágrábi miséskönyv megismertetése. Magyar Történelmi Tár, XIII. 234. l. — Szabó Károly—Hellebrant Árpád: Régi Magyar Könyvtár, III. 176. sz. — Hubay Ilona: Missalia Hungarica. Budapest, 1938. 54. l.

Horvai Ilona

Templomrészlet, olaj .

I-II.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 23 l.

Visszautasítottak halonje

1906 k.

Férfi hűség, Férfiarckép I–II., Lejelőn

Horváth Andor

1920. dec.

ki ll. Nemzeti Szalonban

Kisgardák, olaj. 15000.—

Vaskasza, Árpádkori V. 171.

Horváth A.
Esthangulat, olaj

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N.Szal.
192o. ápr. 5 l.

Horváth Andor

Szorgalmasok. olajf.

Nemzeti Szalon

1917. máj

tav. tárl.

Kir. M. Egyetemi Nyomda, Budapest — 17.136.

Horváth Andor

1915. dec. kiáll. N. Szalon.
Öregapo tréfája, olaff. 400.–
Alvinczi ut este, olaff 300.–
már előbb is többször kiállitott.

1916. ápr. kiáll. n. o. (1916 máj. Jó mulatság, olaff
Háborus vacsora, olaff. 200.–
1917 f. Szalon

1918. dec. kiáll. n. o.
Esthangulat, olaff. 500.–

Veszprém vármegye X. 54.

Horváth Andor

festő

Nemzeti Szalon

1900. tav. kiáll.

219. HORVÁTH ANDOR: Bál után (olajf.) Ára 800 kor.

Horváth Andor, festő; szül. 1876 június 29-én Budapesten. 1890-ben Karlovszky Bertalan festőiskolájában járt, majd Bécsbe ment, hol a Király ösztöndíjával négy évig Rumpler és Griepenkerl vezetése alatt tanult. (1896-97) Ezután két évig a Lotz-iskola növendéke volt. 1904-ben Dalmáciában, 1906-ban Velencében, Milanóban és Genfben volt tanulmányúton. Először 1896-ban a bécsi Kunstverein tárlatán szerepelt nyilvánosan. Művei közül jelentékenyebbek: Horváth Gyula, volt képviselőházi alelnök képmása, A hegedűkészítő, Bál után, Valamit súgok magának, Faun és nymphe, Illat,

Horváth Andor festő * 1876 Budapesten, hol 1890. Karlovszky Bertalan festőiskolájában, azután a király ösztöndijával négy évig a bécsi képzőmüv. akadémián (Rumpler, * Griepenkerl) tanult s végül két évig a Lotz-iskola növendéke volt. 1896. a bécsi Kunstverein kiállitásán szerepelt először nyilvánosan. 1904. Dalmáciában, 1906. Velencében, Milanoban és Genfben volt tanulmány-uton. ± Müvei: Horváth Gyula v. képviselőházi alelnök képmása, A hegedűkészitő, Bál után, „Valamit sú-gok magának!", Faun és nympha, Illat, Foxi stb.

± Hazatérve a fővárosnál vállalt rajztanitói állást. 1924. nyugdijaztatta magát s azóta kizárólag a festészet-tel foglalkozik.

~~Kép agyagból, öslori IX. 103~~

Horváth Andor

Bpest

1899. Aav. Erall

Miniatur

Miniatur archép. of

Juno V. 258.

~~Hessky Iván~~

~~Tatai táj estefelé~~
~~Hordás~~
~~Hántás~~ (virf)
~~Lázoresö után~~
~~„Eli bögre kávé"~~

~~Hofhauserné F.~~

~~Nyár~~
~~Tiszapart~~ | virf
~~Cölöp verés~~

~~Holló Alajos~~

~~Bellyei tó~~, virf

~~Hollós Endre~~

~~Bányászok~~, s. tusz

~~Horovitz Lukács Ottó~~

~~a halváz kuglóf~~
~~a befolyásos rokon~~ | virf
~~a ferradalmár~~

Horváth G. Andor

Templomok
Gyü mölcsök) pasit

Istokovits Kálmán

Nincs 1931 őszi (MAPE)

Háry Gyula

Mücsarnok

~~1931 tav. tárl. 33, 53, 240~~

(MAPE) 1931. őszi tárl. X. 61. Fertifej. vízf (MAPE) Hendé-ig bez. 1022

~~1931/32. tél. kiáll.~~ 27, 33, 64, 65, 88.

Hendé-ig megvan

1932. febr.-márc. kiáll. 173

~~1933. nemz. képzm. kiáll. 236. 237~~

1938 őszi (Hiér G.-ig bez)

Horváth G.Andor
Falu széle

Tavaszi Tárlat. M„csarnok, 1932. április [8] 1.

1940 tav trim várlaďor
Téli reggel

1941-42 téli kodoš téli d.n.

1942 tav Téli esť a Zaglejetben

1943 tav Esďi szürkület télen

1944 jun. (N. kép)

Reszlet a kolebi k.u-ból
of

Horváth G. Andor

festő Műcsarnok

1931. őszi tárl. XII. 285, 287.
1932. tav. tárl. 70.
1933. nemz. képzőm. kiáll.
257

Horváth Gy. Andor

Kiállítás 1940. A gyermek

„Zeneakadémia".

Római birodalom VI. 275, 276

Horváth Andor

Műcsarnok Budapest.

1897/98. téli kiáll.

1899. tav. kiáll.

1933 ápr.-máj. (Neue Kép.)
Majális hajnala, of

1935 téli: Havas árok, of

1936 máj.-jun. inb. Olvadó hó, of

1939 téli: Téli reggel, part
Várlatok

1939-40 Nov-i reggel
Várlatok

Kazinczy Gábor kéziratai VI. 145.

Téli reggel. Horváth G. Andor pasztelje.
Műcsarnok, Téli Tárlat.

Négely Rudolf: Kikötőrészle

Horváth Andor

A bpesti III. ker Polgári Körben koll. kiáll. 1910 dec.

Művészet 1911. 42. l.

Budapest Székesfővárosi I. kerületi Község

Váltókészlet

ocsájtó	Elfogadó	
	neve	lakóhelye

„Kossuth Lajos“ Felsőkereskedelmi Iskola

könyv

Fizetés helye	Lejárat			Kelet	
	év	hó	nap	év	hó
Debrecen	1929	febr.	14/25	1928	nov.

a ki — még jobban tud sakkozni? Ezernyi millió ember él a földön, a ki mind *nem*-mel válaszol ezekre a kérdésekre: de Pillsbury más nézeten volt. Ő beleőrült abba, hogy neki többször mondtak mattot, mint ő másnak és bele is halt az őrületébe. Minden téboly — téboly: de ebben az ő őrületében volt, a mi megható, a mi megkapó, a mi tiszteletreméltó. A Pillsbury tragikus sorsa véres tanuságot tett arról, hogy ez az ember, ez az élet egészen azé volt, a minek magát szentelte és érezte magában a kiválasztottak tűzét, a nagyszerű lángolást, mely nem is előre, hanem az élre hajtja azt, a kinek a lelkében kigyul. Ez az ember a *legkülönb* akart lenni, a mi mindig dicsérni és tisztelni való vágy, ha elfogadott és szabályos eszközökkel dolgozik. Hogy a legjobb sakkozó legyen valaki, bizonyára nem a legnagyobbrendű ambiczió, a mely emberi lelket fűthet; de ez is elég, hogy megtöltsön egy életet, a mint hogy soha se üres egy olyan élet, a mely valamely ambiczió bukásával értéktelenné tud válni a gazdája szemében. Csak az az élet üres és szegény, a melynek semmi vágya, ambiciója sincs még arra se, hogy — megbukjék vele.

*

Az irgalmas tanár. A zöld tavasz és a rózsás szerelem irodalmával gazdagság dolgában kezd vetekedni az — érettségi vizsga irodalma. A hány nap, annyi dal különféle vizsgai esetekről: az igazságnak tartozunk annak a kijelentésével, hogy ezek a dalok változatosabbak a tavaszi költeményeknél. Most megint egy új eset került a nyilvánosság hullámverésébe: az eddigiektől meglehetősen elütő. A régebbi dalok a kőszívű tanárról szóltak, a ki miatt a diák jön bajba: ez a vajszivü tanárról szól, a ki a diák miatt maga jutott bajba. Egy igen humánus és erős érzésü professzorról, a ki nem tudta ridegen és megindulás nélkül nézni, hogyan birkózik verejtékes homlokkal és bágyadó inakkal a kemény föladattal a növendéke. Megesett rajta a szive és segitségére ment a már-már roskadozónak. A diáknak hasznára volt a jószivü tanár segitsége, de egyáltalában nem volt hasznára a tanár urnak. Meglátták, följelentették és — megbüntették. Mert nem a tanár kötelessége, hogy a tanuló föladatát megcsinálja, hanem a tanulóé. Nem lehet tehát azt mondani, hogy a tanár urat a büntetés méltatlanul vagy igazságtalanul érte volna: de viszont az is igaz, hogy egy tanár, a ki a diákjai iránt igy érez, ekkora szeretettel és jóakarattal van hozzájuk, nem azt érdemelné tőlük, hogy szenvednie kelljen miattuk. A dolog ilyetén állásából világos, hogy a probléma megoldásának kulcsa a diákok kezében van. Ha nem akarják se azt, hogy ők szenvedjenek a tanár miatt, se azt, hogy a tanár szenvedjen ő miattuk, van egy mód, a melylyel azt is, ezt is elkerülhetik. Tanuljanak jól, tanuljanak szorgalmasan és menjenek a vizsgára teljesen fölkészülve. Akkor sem a szigorú professzor nem lesz kénytelen elbuktatni őket, se a jószivü profeszszor nem lesz kénytelen — elbukni helyettük. Ha a diákok elvárják a tanároktól, hogy jól bánjanak velük, bánjanak ők is jól a tanárokkal.

BÁRCZY ISTVÁN.

BUDAPEST ÚJ POLGÁRMESTERE.

A magyar főváros életében jelentős fordulat a most lezajlott polgármester-választás. Egy fiatal erőt ültetett a polgártársak bizalma a polgármesteri székbe, olyan erőt, a ki szinte példátlanul rövid idő alatt küzdötte ki magának az érvényesülést, nem támaszkodva másra, mint önmagára, a saját munkája eredményeire. Bárczy István még csak ezután fogja betölteni negyvenedik évét s máris olyan nagyhatású s kezdeményezéseiben hosszú jövőnek irányt mutató tevékenységre tekinthet vissza, a milyenre kevés a példa a városi közigazgatás szövevényes és ezerféle nyűgökkel bénító gépezetében. Láttuk azokon a helyeken, melyeket eddig elfoglalt, hogy fogékony, friss szellem, nem riad vissza bátrabb vállalkozástól sem, igen erős érzéke van a gyakorlati élet, a modern eszmék iránt, van erélye terveit végrehajtani, szerzett tekintélyét és népszerűségét az ügy érdekében tudja kamatoztatni s érti az emberekkel bánás nehéz, de vezető állásban nélkülözhetetlen művészetét. Hogy a főváros közigazgatásának minden fontosabb ágában jártas s a létező bajok orvoslására eszméi vannak, azt nemcsak polgármesteri programmbeszédje árulta el, hanem az a munkásság is, melyet alsóbb hivatali fokozatokon különféle ügyosztályokban kifejtett.

Horváth Andor festménye a Magyar Tanítók Otthonában.

BÁRCZY ISTVÁN.

Budapest fiatal város, lakossága legnagyobb részének nincsenek fővárosi hagyományai. A ki ma érett korú, a dolgok intézésében szerepet vivő ember, azok közül csak a legkevesebbnek ringott a bölcsője Budapesten, a legtöbbet annak a központ felé áramló mozgalomnak a hullámai vetették ide, a mely a mai magyar társadalom kialakulásának egyik legjellemzőbb tünete. Ezért van, hogy a fővárosi emberek legnagyobb része vajmi keveset érdeklődik a város közügyei iránt, jobban érdeklik szülőfalujának vagy vármegyéjének apró-cseprő eseményei a fővárosi községi élet olyan dolgainál is, melyek a legmélyebben belevágnak minden ember mindennapi életébe. Nagy baj ez, a főváros közéletének sok visszásságát lehet megmagyarázni belőle s csak az új nemzedék segithet rajta gyökeresen, az a nemzedék, melyet már nemcsak az idevetődés véletlensége fűz Budapesthez, hanem a gyermekkor emlékei, a családi élet hagyományai is. Ebből az új nemzedékből való Bárczy István, (Budapesten született 1866-ban) s az ő feladata lesz megteremteni és megszilárditani azt a közszellemet, mely belátja a fővárosi ügyeknek az egyes ember s az egész nemzet életével való szoros kapcsolatát s komoly érdeklődéssel, vállvetett erővel igyekszik az eddigi gyors, de sokban felületes fejlődés hiányait orvosolni, a további haladást siettetni s a jövő alapjait megvetni.

A derék, köztiszteletben állott reáliskolai tanár fia, a ki 23 éves korában a főváros szolgálatába lép s a díjnokságon kezdi, hogy 17 év mulva a polgármester fényes és megtisztelő állásába jusson, — a komoly és eredményes munka elismerésének oly képe, a mely serkentője lehet mindenkinek, a ki erőt érez magában arra, hogy a közérdekben hasznos dolgot alkothasson. A hivatali pályán nehéz az előrelépés, ily gyors és nagy emelkedést csak az mutathat fel, a kiben igazi érték van.

S a kik a magyarság megoldandó kérdéseinek központjába a kultura kérdéseit helyezzük, kétszeres örömmel láthatjuk Bárczyt a polgármesteri székben. Az érdemek, melyek e fényes polczra emelték, első sorban a kultura terén szerzett érdemek. Bárczy István mint a főváros közoktatásának vezető tanácsnoka szerezte azt a tekintélyt és közbizalmat, a melynek mostani kitüntetését köszönheti. Öt év, 1901 tavasza óta vezette az ügyosztályt s ez idő alatt — tanu rá minden hozzáértő — lényegesen átalakitotta a főváros egész kiterjedt oktatásügyét. A lakosság folyton fokozódó szükségleteihez képest szaporitotta az iskolákat, egész sereg olyan épületet emeltetett a magyar kulturának, a mely a tanuló gyermeknek nyujtani képes mindazt, a mire szellemi fejlődése érdekében szüksége van. De nem ez a födolog, hisz ezt a viszonyok kényszere úgyszólván magától hozta létre. Bárczy egyéniségének hatása azon a munkán látszik meg leginkább, mely a modern kivánalmaknak minden tekintetben megfelelő iskolai épületekben folyik. Tanterv-revizió, megfelelő iskolai könyvek, a személyi kérdések megoldása, szakszerű felügyelet, az intenziv iskolai tanitás és nevelés irányitása, — csak egyes részletek, külön-külön is, együtt is fontosak. S a mit e dolgokban Bárczy művelt, az mind magán viseli az ő egyéniségét, gondolkodásának önállóságát, kezdeményezésének friss bátorságát. Főtörekvése, mely munkásságának minden irányán meglátszik, az volt, hogy az iskolát szoros kapcsolatba hozza az élettel, hogy ne csupán élettelen könyv-ismereteket közöljön, hanem alapot adjon az élet dolgainak megértésére s az intelligens, czéltudatos cselekvésre. Kiváló érzéke van az iskola szocziális vonatkozásai iránt, e tekintetben az ő általa fölvetett eszmék, megkezdett s részben végre is hajtott intézkedések irányitó fontosságuak. Eszméinek propagálására legutóbb egyik kiváló munkatársával folyóiratot is indított, a «Népmivelés»-t, melynek friss hangja, modern, haladó szelleme egészen uj levegőt visz be paedagogiai irodalmunkba. Megvolt az a szerencsés képessége is, hogy munkatársait jól meg tudta válogatni s az állások betöltésének kényes és sokszor nagyon bajos kérdéseit közmegelégedésre tudta megoldani. Hogy ez mit jelent, azt csak az tudja felfogni, a ki látta valaha a tanítók s még inkább a tanítónők százait, a kik minden egyes pályázat alkalmával végig kilincselik a városházát s a befolyásosabb bizottsági tagokat. A hol annyi a személyi érdek, becsvágy, vélt vagy valódi sérelem, jogos és jogosulatlan befolyásolás, — ott szinte csodaszámba megy, ha valaki el tudja érni a közmegnyugvást. S Bárczy tanácsnoki működése alatt elérte, az alatta szolgáló tanerők mindig megnyugodtak intézkedéseiben, mert be kellett látniok, hogy az ügy érdeke és az igazság vezette a tanácsnokot.

Ha szélesebb hatáskörében, bizonyára hosszú időre terjedő polgármesteri munkásság alatt az új polgármester ugyanily sikereket fog elérni, akkor a magyar főváros új korszaknak néz elébe. Annyi nehéz megoldandó kérdés, annyi egető szükséglet, annyi orvoslandó sulyos baj várja a fiatal polgármester munkás kezét, élénk, fogékony és termékeny elméjét, hogy csak egy részüknek kedvező elintézésével is egészen átalakithatja Budapest köz- és magánéletének képét.

S. A.

HELPA KÖZSÉG PUSZTULÁSA.

Egy derék, fejlődő gömöri községet pusztított el nemrég a tűzvész, de úgy, hogy a helyén ma alig van más, mint megszenesedett rom. *Helpa* a falu neve. A tűz május 25-ikén ütött ki villámcsapás következtében, hirtelen jött a vihar délután 3 óra tájban s hamar el is vonult a nélkül, hogy egy csepp eső esett volna. A villám azonban belecsapott a csűrbe s rövid idő alatt lángban állott az egész, nagyobbára egymásra zsúfolt faházakból álló falu. Mentésről szó sem lehetett, a környékbeli falvak tűzoltói gyorsan ott termettek, igyekeztek megtenni, a mit lehetett, de a rettentő lángtenger ellenében tehetetlenek voltak.

Rövid idő alatt elégett 280 ház melléképülettel együtt; 325 család, 1589 lélek maradt hajléktalan, egy öreg asszony és két gyermek is elégett. Nagy kár esett mindenféle háziállatban. A szerencsétlenséget még sulyosabbá teszi, hogy a leégett épületeknek csak csekély része volt biztosítva, fél millió koronánál többre rúg a biztosítatlan kár. A nemrég még népes, igyekvő faluban csak 84 ház maradt épen, a többi 16 katasztrális hold területen úgy elpusztult, hogy még a házak küszöbe is elégett, — sok gazda meg sem találja a háza helyét. A hol kevéssel ezelőtt még nyüzsgő, munkás élet

A HÉTRŐL.

Az unalmas igazság. Ha igaz, a mit a fiatalabb Dumas mondott, hogy az emberek mindent megbocsátanak, csak az unalmasságot nem, akkor őszinte jóakarói csak azt tanácsolhatják Dreyfus Alfréd volt kapitány urnak, hogy — türtőztesse már magát az igazsága keresésében és követelésében. Az élet drámáiból nem lehet sorozatos előadásokat rendezni, mint a *János vitézből*. Dreyfus kapitány nem panaszkodhatik azon, hogy az ügye hatástalanul veszett volna el. Ez a pör több kiadást ért, mint a mennyit a nagy pörök is rendesen megérni szoktak. Volt egy Dreyfus-pör, a melyik azzal végződött, hogy a kapitányt elvitték az Ördögszigetre. Azután jött egy másik pör, a melyik azzal végződött, hogy a kapitány hazajöhetett az Ördögszigetről. Ez a pör hónapokig lázban tartotta az egész világot. Franciaország rendjét alapjaiban rázta meg, kormányok és generálisok buktak bele, pályák szakadtak meg. Zola Emil a népszerűségét veszítette el, Henry ezredes pedig a gégéjét metszette át miatta. Lázassá tett egy világot és beteggé egy országot. A vége az lett, hogy Dreyfus kapitány megszünt az Ördögsziget foglya lenni, visszanyerte, ha nem is a rangját, de a szabadságát és mindazt, a mit neki kegyes sorsa e szabadság élvezésére adott. Viszakapta a családját és a millióit. Való, hogy mindezt mint kegyelmet kapta és nem mint igazságot. De viszont való az is, hogy ez az ő pöre már nem is pör volt, hanem valóságos háboru. Már pedig ki látott még olyan háborut, a melyben az egyik fél úgy győzött volna, hogy ő semmit se veszített, semmit se áldozott? Dreyfus Alfréd a csatát megnyerte, mert fogolyból szabad ember lett és egy csomó millió embert az ártatlanságáról meggyőzött. A mi különbség még az embereknek az ő ügyéről való fölfogásában van, az már nem a meggyőzöttség, hanem — érzés kérdése: érzéseket pedig nem lehet kapaczitálni. A Dreyfus-pör uj revíziójának akármi lett az eredménye, ez már a helyzeten nem változtat, még az ő helyzetén sem, mert alig hihető, hogy Dreyfus Alfréd viszszakivánkoznék az franczia hadseregbe, ha az itélet meg adná is erre a módot neki. Igazságát érezvén, a joga kétségtelenül meg van hozzá, hogy ezt követelje is, de ezzel már az igazságot nem teheti teljesebbé, csak unalmassá. Ezt pedig nem szereti a világ és még megeshetik, ha ez a pör sokáig tart, hogy a leglelkesebb Dreyfus pártiak fogják követelni, hogy — vigyék vissza az Ördögszigetre. Nem, mert hazaáruló, hanem mert már szörnyű módon unalmas.

*

Rang és mód. Népszerűbb államfő alig van a földkerekségén, mint «Torkké», a *komoly nevén* Roosevelt Tivadar, az amerikai *Egyesült-Államok* eszes és temperamentumos elnöke. A honfitársai valósággal rajonganak érte és a hol megjelenik, ünneplik, mint egy primadonnát. És ez a körülrajongott, mindig ünnepelt ember a héten magához hivatott egy csomó ujságírót és keservesen kipanaszkodta magát nekik. A panaszából most megtudja a világ, hogy a Roosevelt Tivadar sora se fenékig tejföl. Sőt nagyon kevés rajta a tejföl. Nagy a népszerűsége, de kicsiny a fizetése. Kevesebb czivillistát kap, mint a szerb király és a kis fizetéshez semmi pótlékot. Az utazásai rengeteg pénzébe kerülnek, de a szenátus nemcsak hogy az ilyen költségeire nem volt hajlandó egy garast se megszavazni, hanem még azt a kérését is megtagadta az elnöknek, hogy a Fehér Házhoz egy toldalékszárnyat épitsen. Kijelentette Roosevelt, hogy nem vállal többé elnökséget, mert az uralkodói dicsőség minden esztendőben százezer dollárjába kerül. A vagyona egy harmadát már ráfizette. A bécsi bankár esete jut az eszünkbe, a kinek a fiát drámairó szenvedélylyel verte meg az Isten, a nélkül, hogy drámairó tehetséggel is megáldotta volna. A darabot egy direktor se akarta előadatni. Erre a bankár papa, hogy a fiát megvigasztalja, kibérelt egy szinházat néhány estére, szerződtetett egy társulatot és igy adatta elő a darabot, a mely azután irtózatosan megbukott. Mikor azután vége volt a históriának, az öreg igy fakadt ki:

— Nem értem a dolgot. A fiam egyetlenegy darabot irt és ez nekem belekerült húszezer forintomba. Sardou ötven darabot irt és nemcsak hogy pénzébe nem került, de még milliókat is keresett velük. Hajlandó vagyok azt hinni, hogy a *darabirásra születni kell,* különben csak veszít rajta az ember!

El lehet mondani, hogy az uralkodásra is születni kell, különben csak ráfizet az ember. Bizonyos, hogy a népek sokkal jobban fizetik a született államfőket, mint a választottakat. Loubet a franczia köztársaság volt elnöke is kijelentette, hogy ez az a mesterség, a melyikből lehetetlen meggazdagodni. Ime, Roosevelt meg azt panaszolja, hogy tönkre kell mennie bele. Reprezentálniuk a köztársasági elnököknek úgy kell, mintha fejedelmek lennének, de a fizetésük úgy van megszabva, hogy ne játszhassanak belőle fejedelmet. Az uralkodó családok rengeteg vagyont szereznek, a köztársasági elnökök ellenben ráfizetnek e dicsőségre. Nem sokára odafejlődnek a dolgok, hogy köztársasági elnökségre csak fejedelmek vállalkozhatnak, mert polgári embernek nem birja ki az erszénye ezt a tisztességet.

*

Pillsbury. Pillsbury hadvezér volt. Hadműveleteinek területe a hatvannégy koczkás mező volt: a sakktábla. Ezen operált a bástyáival, futóival, lovaival, parasztjaival, ezernyi tervet forralván agyában, hogy lehetőleg minden csatában foglyul ejtse az ellenséges tábor királyát. Jó darab időn át ez mindig sikerült is neki. Megnyert minden ütközetet. De melyik dicsőség örök és mely szerencse állhatatos? Pillsbury vezért is elhagyta a szerencséje ezelőtt egy pár esztendővel. A futói, a bástyái, a lovai, a parasztjai nem működtek többé olyan sikeresen, mint azelőtt. Nem ő fogott királyt, hanem az ő királyát fogdosták el szerencsésebb ellenei. Végzetes dolog-e ez? Katasztrófa-e ez? Olyan szerencsétlenség-e ez, a melyen érdemes kétségbeesni? Valóban csak addig ér-e valamit ez az élet, a míg az ember győzedelmes marad — a sakktornában? És üres, haszontalan, meddő lesz-e abban a pillanatban, a mikor jön valaki,

JÓ SZOMSZÉDOK. — Pataky László rajza.

Horváth Andor

TEST- EDZÉS

BESZÁMOLÓ A LASE I. 1936—37. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.

Az elmult tanév sportjára visszatekintve és az előző évek eredménytáblázatait vizsgálva, különösen a külső versenyeken elért eredményekben látszólagos visszaesés mutatkozik.

Ez a visszaesés valóban látszólagos és abban leli magyarázatát, hogy csak azokban a sportágakban versenyezhettünk az akadémián kívül, amelyek katonai hivatásunkhoz legközelebb állanak.

A mult tanévben az egyéni eredmények rovására a tömeg átlagteljesítményének a fokozására vetettük a fősúlyt és az egyéni csúcsteljesítményeket másodrendű fontosságúvá tettük.

A már említett katonai sportágakban a külső versenyeken továbbra is eredményekre fogunk törekedni, mert például az öttusa, vívó és céllövő sport tiszti versenyzőinek pótlására az Alma Mater hivatott és azok kiapadhatatlan forrása csak az Akadémia lehet.

Mikor e helyen a ludovikás testnevelésnek, főleg háziversenyeken elért eredményeiről beszámolok, ezzel azt akarom bizonyítani, hogy vannak szép számmal kimagasló eredményekre képes aks-aink, de sportteljesítményeiket — mint az akadémikusi testnevelés szempontjából másodrendű fontosságúakat — nem visszük a külvilág elé.

Akadémikusok! Értsétek meg és érezzétek át mindnyájan a test és szervezet erejének és egészségének a fontosságát jövő hivatástok teljesítéséhez s akkor, egyenként éppúgy, mint összességtekben a meggyőződéses sportolásnak lesztek a hívei és zászlóvivői.

*

Az Akadémián alapított vándordíjak győztesei, illetve védői:

4×100 m stafétafutás: 3. gy. század. Növekvő-stafétafutás: Rep. század. Mezei futó csapatbajnokság: 1. gy. század. Szertorna csapatbajnokság: Üteg. Vegyes úszóstaféta: Üteg. Kardcsapat-bajnokság: 3. gy. század. Kard egyéni bajnokság: Jeney László IV. Tőr egyéni bajnokság: Jeney László IV. Tenisz egyes bajnokság: Benedek Csaba III. Tenisz páros bajnokság: Gosztonyi—Lőcsei pár. Öttusa bajnokság: Bolgár Kálmán IV. Kézilabda bajnokság: 1. gy. század.

A HÁZIBAJNOKSÁGOK EREDMÉNYEI:

Atlétikai kezdő-verseny október hó 25-én.

100 m síkfutás: Nagy Imre II. 11.8 mp.
200 m síkfutás: Nagy Imre II. 24.7 mp.
400 m síkfutás: Szécsy László II. 58.7 mp.
800 m síkfutás: Faller Béla II. 2 p 24.3 mp.
Súlylökés: Kiss Zoltán II. 1001 cm.
Gerelyhajítás: Salgó Rezső II. 4154 cm.
Diszkoszvetés: Faller Béla II. 3254 cm.
Magasugrás: Vida Imre II. 160 cm.
Távolugrás: Kiss Zoltán II. 579 cm.
Rúdugrás: Koronay József II. 270 cm.

Mezei futó-bajnokság március hó 15-én:

Bajnok: Bolgár Kálmán IV. 13 p 10 mp, 2. Zarándy Vilmos III., 3. Barha Miklós III., 4. László Domokos III., 5. Faller Béla III., 6. Hargay János III.

Mezei futó-csapatbajnok:

az 1. gy. század csapata, 2. a 3. gy. század, 3. a 2. gy. század, 4. az Üteg csapata.

Atlétikai bajnokságok: május 29—június 5.

200 m síkfutás: Nagy Imre II. 24.7 mp.
800 m síkfutás és 1500 m síkfutásban bajnok: Bolgár Kálmán IV.
5000 m síkfutásban bajnok: Bolgár Kálmán IV. 16 p 58.6 mp. *Akadémiai rekord.*
4x100 m staféltafutásban bajnok a 3. gy. század staféfája, 2. a 2. gy. század, 3. a Vegyes század.
Növekvő stafétafutásban bajnok: a Repülő század staféfája, 2. a 3. gy. század, 3. a 2. gy. század.
Az atlétikai bajnokság többi számát a főcsoportok közötti versenyeken bonyolítottuk le.

Uszóbajnokságok május 21 és 27-én:

400 m gyorsúszás: Bartha Miklós III.
4x66 m-es gyorsúszó stafétában: bajnok az 1. gy. század csapata, 2. a Vegyes század, 3. az üteg, 4. a 3. gy. század, 5. a 2. gy. század, 6. a Műszaki század.
3x100 m-es vegyes-staféta: bajnok az üteg csapata, 2. a 3. gy. század, 3. a Vegyes század, 4. az 1. gy. század, 5. a Műszaki század, 6. a 2. gy. század.
Az úszóbajnokságok többi számára a főcsoportok közötti versenyek alkalmával került a sor.

A kardvívó csapatbajnokság április hó 21-én

folyt le. Az egyéni vívóbajnokságok döntői a főcsoportok közötti versenyeken voltak.

Emléktábla (1937). Festette: Horváth Andor aks.

A kardcsapat-bajnokság eredménye:

Bajnok: a 3 gy. század csapata, 2. a Műszaki század, 3. a Vegyes század, 4. 1. gy. század, 5. a 2. gy. század, 6. az Üteg csapata.

Tornászbajnokságok: május 9-én.

Összetett tornászbajnok: Szöri József IV., 2. Galamb István II., 3. Garzó Béla III.

Nyujtón bajnok: Galamb István II., 2. Gallay József III., 3. Szöri József IV.

Korláton és gyűrűn a helyezések sorrendje azonos. Bajnok: Szöri József IV., 2. Galamb István II., 3. Garzó Béla III.

Lóugrásban bajnok: Szöri József IV., 2. Zajki György IV., 3. Garzó Béla III.

Függeszkedésben bajnok: Garzó Béla III., 2. Palotás Pál IV., 3. Galamb István II.

Torna csapatbajnokságban bajnok: az Üteg csapata, 2. az 1. gy. század, 3. a 2. gy. század, 4. a 3. gy. század, 5. a Műszaki század. 6. a Ve. század.

December hó 17-én megtartott kezdő tornaverseny eredménye:

Csapatversenyben: 1. a 3. gy. század, 2. a huszár század, 3. a 2. gy. század csapata.

Haladók összetett versenyében: 1. Galamb István II., 2. Szöri József IV, 3. Zajki György IV.

Lövészbajnokságok május hóban:

Hadipuska bajnok: vitéz Kérey Hugó III., 2. Horváth Andor III., 3. Csiby Kálmán II.

Hadipisztoly bajnok: Csiby Kálmán II., 2. Némay Ferencz III., 3. Papp Tihamér III.

Hadipuska csapatbajnok: a 3. gy. század csapata, 2. az 1. gy. század csapata, 3. a 2. gy. század csapata.

Hadipisztoly csapatbajnok: az 1. gy. század csapata, 2. a 3. század csapata, 3. a 2. gy. század csapata.

Lovasmérkőzések eredményei:

IV. éves huszárok: 1. Lipcsey Péter, 2. Butykay Ernő, 3. Bogyai Pál.

III. éves huszárok: 1. Veress Sándor, 2. Ujhelyi Kázmér, 3. Vitéz Péchy Gáspár.

IV. éves tüzérek: 1. v. Vörös Tibor, 2. Harsányi Zénó, 3. Csenky Sándor.

III. éves tüzérek: 1. Horváth Béla, 2. Áldássy Oszkár, 3. Bárány Dénes.

IV. éves gyalogosok: 1. Mészáros Sándor, 2. Nagy Dénes, 3. Bolgár Kálmán.

Kézilabdabajnokság május hóban:

Bajnokcsapat: az 1. század csapata, 2. a 2. század, 3. a 3. század és 4. az Üteg csapata.

FŐCSOPORTOK KÖZÖTTI VERSENYEK

május 29-től június 5-ig.

A honvédelmi minisztérium rendeletére az előző években kiírt pontverseny, tekintettel a két főcsoport közötti nagy létszám-különbségekre, elmaradt.

Az összes sportágakban kiírt pontversenyek helyett az alosztályok közötti versenyt írták elő. Ezeken a versenyeken mindkét főcsoport valamennyi III. éves aks-a 15 sportágban mérte össze erejét és tudását. Ezáltal 159 aks tömegversenyzését értük el.

Az alosztályok III. éves versenyeivel kapcsolatban rendezte az I. főcsoport az egyéni bajnokságok legtöbb számát. Ezeken a versenyeken most már mindkét főcsoport aks-ai indultak, de külön pontverseny nem volt közöttük.

A tömegsportra és a nagy versenyzési kedvre mutat a bajnokságokon indulók és résztvevők jelentős száma:

Atlétikában 98, úszásban 41, tőrvívásban 51, párbajtőrvívásban 36, kardvívásban 64, lövészetben 66, öttusában 10, szertornában 32, teniszben 28, kerékpáros versenyen 12 és kézilabdában 80 aks induló volt.

A III. évf. tömegsportversenyének eredménye:

I. a Repülő század III. é. 1140 p.
II. a Tüzér üteg III. é. 1120 p.
III. a Műszaki század III. é. 810 p.
IV. a 3. gyal. század III. é. 780 p.
V. a 2. gyal. század III. é. 550 p.
VI. az 1. gyal. század III. é. 550 p.

A sporthéten rendezett egyéni bajnokságok eredményei:

Öttusa: 1. Bolgár Kálmán IV., 2. Wlasits Ernő III., 3. Gombos Gábor III., 4. Stile Sándor II., 5. Bartha Miklós III., 6. Malanotti Elemér II.

Kardvívás: 1. Jeney László IV., 2. Kapuy László IV., 3. Gáts Tibor IV., 4. Gombos Elemér III., 5. Szőllősy István II.

Tőrvívás: 1. Jeney László IV., 2. Gáts Tibor IV., 3. Kapuy László IV., 4. Szendrő Géza IV., 5. Vértes Elemér II.

Párbajtőrvívás: 1. Szendrő Géza IV., 2. Zikélyi József IV., 3. Neszmélyi Endre III., 4. Csorna Miklós II., 5. Ribény Kamilló IV., 6. Palló Károly III.

Hadipuska: 1. Csiby Kálmán II., 2. Némethy Jenő IV., 3. Tél Aladár II., 4. Mészáros József IV., 5. Eördögh Tibor II., 6. Arady István II.

Hadipisztoly: 1. Haralyi László III., 2. Nyirő Sándor IV., 3. Mészáros József IV., 4. Papp Tihamér III., 5. Eördögh Tibor II., 6. vitéz Váry Antal III.

Kisöblü-puska: 1. Csiby Kálmán II., 2. Eördögh Tibor II., 3. Görgey István II, 4. Haralyi László III., 5. Kereszthy László III., 6. vitéz Kérey Hugó III.

ATLÉTIKA.

100 m síkfutás: 1. Nagy Imre II. 11.4 mp, 2. Lévay Győző IV., 3. Verőczy Imre III.

400 m síkfutás: 1. Nagy Imre II. 55.4 mp., 2. Haraszthy Miklós III., 3. Szécsy László II.

110 m gátfutás: 1. Herczeg László III. 18.4 mp, 2. Nagy Imre II., 3. Kóos Ottó III.

Ludovikas Levelte
1937/38. XVI. évf.

ÚTI JEGYZETEK.

Irta: Kristóf Vince akadémikus, II. főcsoport.

Bécsen utaztam keresztül. Sokkal szomorúbb a képe, mint az ember a vidámság és „Gemütlichkeit" városától várná. Hihetetlen, mennyi a kéregető. Mind valamikor jobb napokat látott embereknek látszanak. Fél óra alatt, míg egy vendéglő tornácán ebédeltem, öt jött. Egyik levelezőlapokat árult, kettő, köztük egy kopott, de úriféle nő is cipőfüzőt, egyik füzeteket, — az utolsó pedig bécsi dalokat énekelt.

*

Bécs után a vonaton angol társasággal bridzseztem. Az egyik úr, mikor megemlítettem, hogy magyar vagyok, megkérdezte, hogy Bukarestből jöttem-e? Idáig azt hittem, hogy ilyesmi csak rossz vigjátékokban fordul elő.

*

A svájci vonatvezetőknek, úgylátszik, különös élvezetet okoz a jegylyukasztás. Két napja utaztam már, roppant fáradt és álmos voltam, szerettem volna az útlevélvizsgálat után végre egy kicsit aludni, de nem hagytak Minden negyedórában jött a kalauz s nagyon udvariasan bár, de felkeltett és ujra kilyukasztotta a jegyemet.

*

Zürich, noha lakossága csak harmadrésze Budapesténck, igazi nagyváros benyomását kelti. Nagy a forgalom, hatalmas áruházak, gyönyörű paloták vannak. Különös látvány sokszor, hogy egyik-másik felhőkarcoló ötszázéves házak közül emelkedik ki, de általában olyan szerencsés stilusérzékkel oldották meg, hogy az ellentét a legritkább esetben bántó.

*

Mindig és mindenütt gépkocsik. Igaz, hogy mindenfelé gyönyörű autóutak is vannak. Lovaskocsi már a vidéken is alig látható. Érdekes, hogy noha elég nagy az adó és a benzin is drágább, mint nálunk, mégis csupa nagykocsi van forgalomban

*

Az ember itthon Svájcot úgy képzeli el, mint ahogy a Koestlin-keksz dobozának a fedele mutatja: a háttérben napfényben csillogó havasok, pirostetejű kis ház, smaragdzöld gyep, az előtérben békésen legelésző tehenek. — Hát én csak ottartózkodásom harmadik hetében láttam először tehenet.

*

Csodálatos, hogy milyen nagy hazafiak a svájciak. A három nép közül egyiknek sem jut eszébe, hogy fajtestvéreihez csatlakozzék. A németek között egyáltalán nincs nemzeti-szocializmus, a franciák közül meg akárkivel beszeltem, mind azt mondta, hogy utolsó csepp véréig védelmezné hazáját az esetleges francia hódító törekvések ellen.

*

A hadsereget általános védkötelezettségen alapuló miliciarendszer szerint szervezték. Amennyire megfigyeltem, kitűnő a szelleme. Kedvvel mennek katonának, szívesen szolgálnak és szeretik a katonaságot. Az 1. hadosztály egy díszelgésen Lausanne mellett 150.000 néző volt jelen. Kora reggeltől késő délutánig ott álltak, tűrve a port és meleget, hogy az „ő katonaság"-ukat láthassák. A díszmenet alatt a tömeg úgy lelkesedett, hogy olyat talán csak Német- vagy Olaszországban láthat az ember. Különösnek tűnik nekünk, hogy a hadosztály parancsnokának polgári foglalkozása van: ügyvéd.

*

Nagyon keveset tudnak rólunk ott is és azt is rosszul. Többen kérdezték tőlem, hogy mi *németül* beszélünk-e? Mikor végre megmagyaráztam, hogy egészen külön nyelvünk van, akkor meg aziránt érdeklődtek, hogy szláv nép-e a magyar?

*

Neuchâtel nagyon kedves régi kis város, egyeteme is van, azonkivül — azt hiszem a világon egyedül, — órás főiskolája (École supérieur des horlogers techniciens).

A múzeumban valódi remekművű órákat lehet látni, hiszen Neuchâtel már évszázadok óta a svájci órásipar fővárosa. Egészen rendkivüli látvány három automata, Jean Jacquet Droz órásmester művei a XIX. század elejéről. Körülbelül $^1/_3$ életnagyságuak; az egyik zongorázik, a másik szép betükkel szöveget ír, közbe-közbe még bele is mártja a tollát a tintatartóba, a harmadik meg egészen tetszetős rajzokat csinál (persze csak valami öt-hatfélét).

*

Egy középkori várkastély, egy hasonló korú templom és sok régi-régi ház van itt, de a tó mellett már gyönyörű új villák is épültek. Tiszta időben a tó túlsó oldalán látszanak az Alpok egészen a Mt. Blanc-ig. A háttérben csillogó havasok. A sötétkék víztükör s a ragyogó fehér vitorlák felejthetetlen látványt nyujtanak.

*

A környékbeli kis városokban még középkori a hangulat: csupa régi ház, román vagy korai gót templom és minden hegyen kis lovagvár.

Egyszer véletlenül séta közben bukkantam rá a legjellegzetesebbre, a Château Valangin-ra. Nagynehezen megtaláltam az őrt. Az öreg eleinte igen barátságtalanul morgott, de némi borravaló hamarosan jobb kedvre hangolta. Hajlandónak mutatkozott megmutatni a várat. Minden, még a bútorok és a használati tárgyak is teljes épségben maradtak meg. Annyira beleéltem magamat a középkori hangulatba, hogy szinte vártam, mikor lép elő valamelyik kapualjból az alabárdos

EMLÉKEZEM.

Irta: Kassay-Krancz Tibor akadémikus.

Emlékek... Finom, kósza kis pillanatai az életnek, amelyek néha-néha visszacsillannak a feledés ködéből, belopóznak az ember szívébe és mesélnek a multról...

Vannak az életnek pillanatai, édes-bús órái, amelyeket el nem felejtünk soha. Az élet zajos forgatagában a lélek átalakul, elveszti a gyermekkor hímporos varázsát, vidám kacagását.

De van, ami megmarad, ami nem vész el soha. Vannak emlékek, melyeket az ember a lélek mélyén őriz, melyekhez ragaszkodik, mert ezek jelentik számára a multat, a boldog, gondtalan gyermekkort. Az ilyen emléket a sírig hordozza a lélek, az ilyen emlék szent.

Emlékezem...

Nyár volt, kalászérlelő, tüzes magyar nyár... A mezőkön, erdőkön végigkacagott a napsugár, a folyók és hegyek, a fák és emberek magukba szívták a magyar nyár simogató, életadó melegét.

Emlékezem... Ünnep volt éppen. Augusztus huszadika. A csonka ország fényes ünnepséggel, körmenettel hódolt a szent király emlékének.

De túl a határon csak suttogva mondták a szent király nevét. Nem volt fény, pompa, ünnepély, csak a szívek dobogtak fel fájón, melegen.

Nagyapámnál, Érsekujváron nem szólaltak meg a harangok, hogy imádkozni hívják a templomba Boldogasszony népét.

Mégis mindenki ott volt. Bitorolt, elszakított földön magyar kezek kulcsolódtak imára ekkor.

A csehek minden ünneplést betiltottak. Csendes mise volt, az orgona nem szólalt meg, hogy az ének halhatatlan szárnyán vigye a hívek könyörgését a Mindenhatóhoz.

Lehajtott fejjel, csukott ajakkal imádkoztak ekkor a magyarok. A templom megtelt a lelkek áhitatos csendjével, a magyar szenvedés hangtalan panaszával.

A szentmise véget ért. A templomban halotti csend támadt. És egyszerre, mint jajkiáltás, könyörgés és remény csendült fel száz és száz rabmagyar ajkán a szent ének:

„Isten áldd meg a magyart!"

Zúgott, harsogott, betöltötte a templom minden zúgát, kitört a szabadba, és a város levegője megtelt a magyar imádság édes dallamával.

Sírt, mint az elszakítottság jajszava, égetett, mint a csonka haza ezer sebe, sikoltott, mint a rabság fogadása, lángolt, lelkesített, mint a feltámadás harangja.

Hangja nyomán kigyúlt a magyar szemekben a remény tüze, a magyar szívekben feltámadt a hit!

Emlékezem... Ez volt a legszebb napja életemnek.

Emlékezem... Együtt ültünk a szobában. Nagyanyám kért, hogy szavaljak valamit. Csengő gyermekhangon kezdtem bele Petőfi „Nemzeti dal"-ába.

Lelkes, melegszívű magyar ember volt a Nagyapám. Mindig szívesen hallgatott. Most is boldogan szívta magába a költemény sorait, szeretettel hallgatta hangom csilingelését.

Az ajtó kinyilt. Belépett egy katona. Pirosnadrágos cseh huszár.

Elhallgattam. Ijedt szemekkel, sápadtan néztem hol Nagyapára, hol a cseh huszárra. De Nagyapám hangja melegen csengett, ajka jóságos mosolyra húzódott, amint bátorítva mondta: Folytasd csak fiam, hiszen ő is magyar.

Tovább szavaltam. Ő hallgatott. Szomjasan itta be a vers minden sorát, szemei tűzben égtek, arcán kigyúltak az öröm rózsái.

Szeméből kibuggyant a könny, végigfutott barnapiros képén. Elhallgattam. Álltam, és bámuló szemmel néztem a nagy, erős férfi csillogó könnyeit.

Most már értem, miért volt az a könnycsepp oly ragyogó fényes. Egy elszakított, rabságban sínylődő nép lelke csillogott a cseh mundérba bujtatott magyar fiú szemében...

Féltve, titkon, szeretettel őríztem lelkem mélyén gyermekkorom legszebb emlékeit. De most útra bocsájtom őket. Érzem, hogy az emlékek újra valósággá válnak. Hiszem, hogy a szent magyar imádság még nem némult el a magyar ajkakon.

Hiszem, hogy eljön az idő, midőn szabaddá válik a magyar dal, a magyar szó, a magyar ima ott is, ahol most csak a bánatkönnyek harmatában csillog.

Horváth Andor hdgy. ónrajza.

Ludovikai Levente
1937/38: XVI. ev

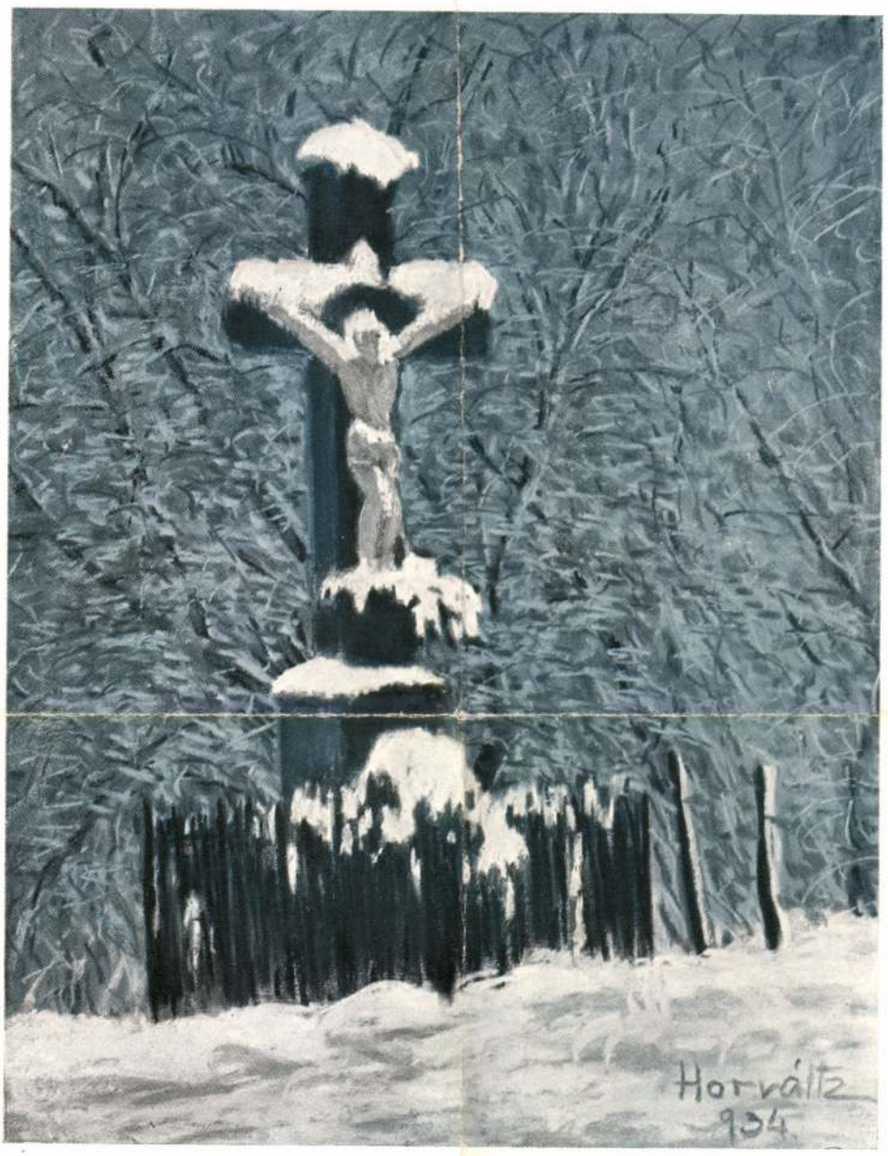

KRISZTUSKERESZT A TÉLI ERDŐN

HORVÁTH ANDOR akadémikus pasztellje.

Ludovikás Levente
1935. XIV. évf.
Műmell.

Horváth Andor

Horváth Andor

Barczy István ~~[illegible]~~
polgármester arczk. a
Magyar tanítók Otthonai
ba
rep. r. Vas. Nyp

a06. 410 l

Horváth G. Andor MDK

Napos tél, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Horváth G. Andor MDK

Boglyák hóban, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Horváth G. Andor MDK

Templomban, pasztell

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Horváth G. Andor

Gyümölcsök, pasztell

A szent Ferenctemplo m Assisiben, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Horváth G. Andor MDK

Faluszéle, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Horváth G. Andor

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

† H 1933. IV. 20.

Horváth G. Andor

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1935.XII.22.

Horváth G. Andor

Festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935. XII. 28.

Horváth G. Andor

„Templomi csönd" c. műve szerepel a Nemzeti Szalon tavaszi táblatán (emlitve)

Pesti Hirlap 1927 VI. 16.

Horváth G. Andor MDK

Részlet a Keleti Károly-utcából, olf.

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Horváth G. Andor.

„Boglyák hóban" c. téli tájképe szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (emlétve)

Pesti ~~Napló~~ Hirlap, 1927. dec. 18.

Horváth G. Andor

Szerepelt az I. nemzeti társaston.

EK 1933. IV. 20.

Horváth G. Andor MDK

A müncheni "Au" városrész, tempera

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth G. Andor

MDK

Téli reggel, pasztell

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth G. Andor

MDK

Vázlatok

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Horváth G. Andor

MNK

Növemberi reggel

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Horváth G. Andor MDK

Szinvázlatok

Téli reggel

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

Horváth G. Andor
festőművész

Tavaszi kiállítás - Műcsarnokban - téli képpel szerepel.

Budapesti Hírlap

1929 III 3

Horváth Andor épitész

M.D.K.

A Véradóállomás te vpályázaton d ijazva

I. dij

Társtervező: Hegyi György

Magyar Épitőművévszet 1963/6 7.l.

Horváth G. Andor
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban. Képéről szerepel.

Sz Est

1929 III. 3

Horváth G. Andor

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Pesti Hirlap
1929.IX.8.

M.D.K.

Horváth András építész

A Véradó alközpont tervpályázaton dijazva,
I. dij
Társtervező: Hegyi György

Magyar Építőművészet 1963/6. 7.l.

Horváth G. Andor MDK

Anyaság, gipsz

Fiu, bronz

Tanulmányfej, bronz

Műcsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Horvath G. Andor

Anyasag, Gipsz

Fiu, Bronz

Tanulmanyle, Bronz

Horváth G. Andor MDK

Este

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

MDK

Horváth G.Andor

Kilátás a Kisfaludy-háztól, of.

Halásztanya Keszthelyen, "

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934.okt.
7 l.

MDK

Horváth G.Andor

piac Veneziában, akv.

Kilátás a mütermemből, paszt.

Akv. és paszt.kiáll. N.Szal. 1932. máj.
8 l.

MDK

Horváth Andor

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Horváth G.Andor

Nevető, paszt.

MAPE 12.kiáll. N.Szal. 1926. máj. 13 l.

MDK

Horváth Andor

Miniatür arckép, of.

Képzőm.Társ. 1899. tav.nemzetk. kiáll.
64 l.

MDK

Horváth G.Andor

Balatoni halászkunyhó, of.

Balatoni kiáll. Műterem, 1937. jun.

MDK

Horváth G.Andor

Három olajvázlat

A N.Szalon... Képzőmüv. Közl. 1939. 2.sz.

MDK

Horváth G.Andor

Orgonák, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 5 l.

MDK

Horváth Andor

Jó mulatság, of.

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.
14 l.

MDK

Horváth G.Andor

Ködös téli délután

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. [illegible]

21. 1.

MDK

Horváth C.Andor

Novemberi reggel, of.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec. 12. 1.

MDK

Horváth G.Andor

Vázlatok, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

23.1.

MDK

Horváth Andor

Háborus vacsora, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 12. l.

MDK

Horváth Andor

Kisgazdák, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
9.1.

P.J.

M.D.K.

Horváth G. Andor

562. "Zeneakadémia".

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 31.l.

MDK

Horváth G.Andor

Templomi csönd, of.

Felolvasás, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 13. 1.

MDK

Horváth Andor

Tanulmány, of.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 15. 1.

MDK

Horváth G. Andor

Nádas a Balaton partjánm of.

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393. kiáll. 1928. ápr. 16. 1.

MDK

Horváth G. Andor

Szinvázlatok.

Téli reggel.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 23.l.
Műcs.

Borvátz G. Andor

Szinvázlatok.

Téli reggel.

Mecs.

MDK

Horváth G. Andor

Havas árok, of.

Téli kiállítás. Műcs. 1935. nov.
32.1.

mondja - már kétszer jártam, de mos-

nd a három lovat, osztán a két szél-
hogy a feleségit

MDK

Horváth Andor

Bárczy István, xxxxxx festm.

Vasárnapi Ujság, 1906. 25.sz.

Horváth G. Andor

MDK

Olvadó hó

Miccarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Horvath G. Andor

Téli nap, vizf.
Esős november, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete. Kiáll.Katalogusa. 1940.Nov.24.-Dec.8.
12.lap

MDK

Horváth G. Andor

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Horváth G. Andor

Művével résztvett a kiállitason.

MTars. 1943. marc. - apr. tav. kiall.
Kiállitó művészek névsora. 26.lap

MDK

Horváth G. Andor

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

Horváth G. Andor

Szerepelt az V. balatoni Kiállításon.

EK 1933 V. 9

Horváth G. Andor

Szerepelt az V. balatoni kiállításon.

PH. 1933. V. 7.

MDK

Horváth Andor, építész

„Építész tervező". Nyilatkozata.

Márton Mihály: Sopron építészete 6

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1967. márc. 25. [Vidéki]

Horváth Andor

MDK

Gellérthegyi utca, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

HORVÁTH G.ANDOR

Téli csend. Pasztell.
Téli táj. "

MAFB kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

MDK

Horváth G. Andor

Chianti és narancs.Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalógusa.Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Horváth G. Andor

Részlet a Keleti Károly-utcából. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. jún. 1-18-ig. 34. l.

Horváth G. Andor MDK

Este

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc-ápr.

MDK

Horváth G.Andor, festöm.

81. Zeneakadémia. Olf.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun.10.-25.-ig.

MDK

Horváth G. Andor
műve:

Olvadó hó.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója.1936.maj-jun. 36.1.

Horváth Andor MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

HORVÁTH ANDOR

582. Miniatur arczkép. Olajf.

Képzőm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll.kat.64.old.

MDK

Horváth G. Andor

Napfelkelte télen, of.

Müterem őszi kiáll. 1938. okt.

Horváth G. Andors MDK

Téli reggel, pasztel

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth G. Andor

MDK

Vázlatok

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth G. Andor MDK

Balatoni esthangulat
Nádas
Kenesei agyagpartok, olf.
Kenesei agyagpartok, olf.

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

MDK

Horváth G. Andor

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz. 12.l.

Horváth Andor MDK

Szalonnázó, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

M. O. K.

HORVÁTH Andor építész

Szentendre, Cementipari Vállalat telepének távlati fejlesztési terve (1957.) Resr.

Társtervezők: ~~Horváth~~
Manninger Egon
Ruszmyák Miklós

Major Máté: „Vidéki" építészet
Magyar Építőművészet 1958 (VII.) 4/5. sz.
117.

MDK

Horváth Andor, építész

A Somogy Kőolajipari Vállalat éttermét s konyháját tervezte.

T. T.: Violéki építének alkotásai 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 12.

Horváth Andor épitész M.D.K.

/Győri TV. /

Szőny, Kőolajipari Vállalat. Étte rm és konyha.

TE-vezés éve: 1959. kivitelezés:1960.

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /4. 26-27.1.

MDK

Horváth G. Andor, festö.

Hava s árok. Olf.

Nemz. szalon. - Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

MDK

Horváth G.Andor, festö

Majális hajnala.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzőmüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 24.1.

MDK

Horváth G. Andor, festö

100. Halásztanya Keszthelyen.

Nemz. Szalon. -A Balatoni Társ. IV.K.áll.

Bp.1930 szept. Kat.

MDK

Horváth G.Andor,festö

Este a Naphegyen. Olajf.

Uj Szalon.-Tabán Kiállitása. 1934.máj.-1934.ápr.
Kat.

MDK

Horváth G.A.

Falusi kozmetika, paszt.

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug.

2 l.

Horváth G. Andor

Szerepelt a Nemzeti Szalon Téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

Horváth G. Andor

„Balaton holászkunyhó" c.
műve nekejel a „hűtekom"
Balaton kiállítás (emlitve)

Magyarság 1937 VI. 13

Horváth G. Andor MDK

Havas árok, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Horváth G. Andor

MDK

Olvadó hó

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Horváth G. Andor, festö

Naplemente a Lidóról.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. Katalog.
szept.

MDK

Horváth G.Andor, festö

Ucca részlet. Pasztell

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.kiáll. 1935.dec.20.-
1936.jan.6. Kat.

MDK

Horváth G. Andor, festö

Canale Grande. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1933. június. Kat.

Horváth G.Andor, festö

Tél.	Olf.
Est.	"
A majális hajnala.	"

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat.1932.junius. Kat.

MDK

Horváth G.Andor, festö

Naplemente.

Nemzeti Szalon. -Téli tárlat. 1932. dec. Kat.

MDK

Horváth G. Andor festő.

MKSz 1947.

MDK

Horváth G.Andor, festö

Cigánytanya. Olajf.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Falu télen. "

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932. szept. Kat.

Horváth Andor, festö

	Férfihüség.	Olf.
32.	Férfi-arckép.	"
33.	Férfi-arczkép.	" 7.1.
	Legelön.	" 7.1.

A "Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 6.1. és 7.1.

MDK

Horváth G.Andor, festőm.

Téli est a Zugligetben.

OMKT.-1942.Tavasz. /Céd./

MDK

Horváth G.Andor, festö

"Zeneakadémia"

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.-I
Kat. 31.1.

Horváth A., festőm.

588. Tisztás. J.1.j. Olf.

589. Romantikus táj. J.1.b. Olf.

Á rverési Közlöny, 1929. ápr. 3. rk. sz. 29.l.

MDK

XII. terem?

Horváth G. Andor, festőm.

285. Templomban. Pasztel.
287. Gyümölcsök. "

Műcsarnok.

Kat. 39.1. Évsz.?

MDK

Horváth G. Andor, festöm.

Téli reggel. Pasztell. Repr.

Magyar Nemzeti Müvészet. 1939. 1.sz.
Mücsarnok. Téli tárlat.

MDK

Horváth G.Andor, festőm.

A vig piktor.	Olf.
Kilátás mütermemből téleh.	"
Budai tájvázlatok.	"

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941.jun.15-29.
Kat.

Horváth G. Andor, festöm.

a sok tájkép között kellemesen hat fentnevezett müve.

Nemz. Szal. rendes évi tavaszi kiáll.

/b.m./: Tavaszi kiáll.
Nemz. Szal. - Esti Kurir. 1941. jun.14. 2.l.

MDK

Horváth G. Andor, festöm

3o4.	Csendélet.	Olf.	55x67 J.l.j.
3o5.	Balatoni részlet.	"	47x6o J.l.b.
3o6.	Balatoni részlet.	"	5ox65 J.l.b.

Árv.Közl. 1933.dec.hó 4.rk.sz. 68.aukció 2o.l.

MDK

Horváth Andor, festöm.
Budapest.

az utolsó választm. ülés óta rendes tagul jelentkezett

Az O.M.Iparm.Társ. választm.ülés 1916.jan.8.
MIP.1916. 3-4.sz.

MDK

Horváth Andor, festőm.

Napos tél. Of.

Mücs. 1929. tav.

Horváth G.Andor festőművész

Este

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Műcsarnok.

MDK

Horváth G.Andor,festőm.

422. Beglyák hóban.

Olf.-k, viz.-k, szobormüvek és plaketter.
Képzőm.Társ.1927-28 téli kiáll. Kat.22.l.

Horváth G. Andor MDK

Ködös téli délután

Műcsarnok 1941-42 téli kiállítás

Horváth G. Andor.

Mint szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Vármúzeti Szalonban.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 1.

Horváth Andor

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepelt /olajfestmények/

Magyarország 1931.VI.21.

Horváth G. Andor MDK

"Zeneakadémia"

Mücsarnok 1940 Gyermek a müvészetben c.kiáll.

MDK

Horváth G.Andor

Részlet a Keleti Károly utcából, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Horváh G. Andor.

A Nemzeti Szalon szezon záró kiállításán téli tája szerepel. (említhe).

Pesti Hirlap, 1928. Jún. 21.

Horváth G. Andor

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel "Canale Grande" c. vászna

Pesti Hirlap 1931. VI. 21.

Horváth G. Andor.

a Nemzeti Szalon 1924-ta a 3-ik balatoni tárlatát rendezi, melyen az akarattyai nádas-partokat ábrázoló képe szerepel. (emlétve.)

Pesti Hírlap, 1927. ápr. 1.

Horváth G. Andor

MDK

Téli est a Zugligetben

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Horváth Andor

a soproni AFIT-ülem elöcsarnoka és étterme terveröje. - Emliti:

dr. Vámossy Ferenc: Építészeti korámia /Kiállítás a MÉSZ-székházban, 1970./ - Magyar Építőművészet, ~~x2x~~ 1970.5.sz. 57-59. l.

Horváth Andor festőművész

Gencsy István poéta verses köteté illusztrálta a müvész.
Franklin Társulat kiadása.
"Irodalom" c. rovat közleménye.

Képes Családi Lapok, Bp. 1899. május 21.
XXI. évf. 21. sz. 333. lap

Horváth Andor

festőművész

Selymesi Képszalon kiállitása - Miskolcon a Hegay cukrászda helyiségében - képével szerepel.

Selymesi Képszalon
meghivója 1931.

HORVÁTG G.Andor festő (1904-)

KOPRÉ JÓzsef: A természet igézetében. = Uj Magyarország, II.évf. 120.sz.1992. május 22. 11.p.

Nagykanizsa : Egry József Terem, 1992

tkozó irodalom

ézmények és kiállítóhelyek

Horváth András, ötvös.

1587 - 1598 ig szerepel Kassán.

vagy ellentétességükre támaszkod

Horváth Ötvös András

1587-ben egy végrendeletben említtetik Kassán.

Letisztázva

Mihalik. Kassavárosötvösségének története. Ospest. 1900. 182. lap.

nem néztem őket szivesen, amikor
voltam. Most inkább nyugalmat p
beléjük helyezni és újra és újra el
őket, míg csak el nem érem célon

áltat értek) mentül mélyebb a mű-
ıdolata.
udok különbséget tenni azon érzés
melyet az élet nekem ad és azon
ött, amellyel ezt az érzést festőileg
n.
jezés számomra nem is annyira a
lyben rejlik, amely egy arcon, vagy
es mozdulatban nyilvánul, inkább
gész elrendezése adja: a tér, ame-
estek betöltenek, a köröttük levő
zek, az arányok. A kompozició az
szet, a különböző alkatrészeket,
el az érzései kifejezésére a festő
zik, dekoratív módon elrendezni.
s, hogy egy képen minden rész
legyen és azt a szerepet játssza,
hivatva van, akár elsőrendű fon-
akár mellékes. Ellenben mindaz,
estménynek nem használ, éppen
almas. Minden mű egy összharmó-
lal magában: minden fölösleges
szemlélőben azt a helyet foglalná

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Horváth András

LOBOGÓ

1964 NOV 18

1021

Gyermekrajz-pályázat

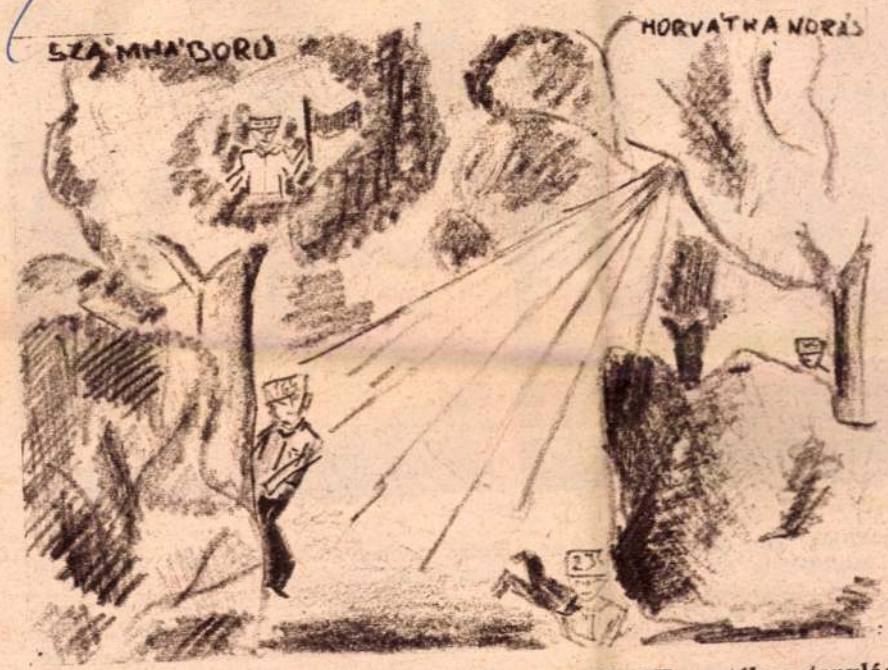

HORVÁTH ANDRÁS, Kaposvár, Cseri u. 16. VII. osztályos tanuló:
SZÁMHÁBORÚ

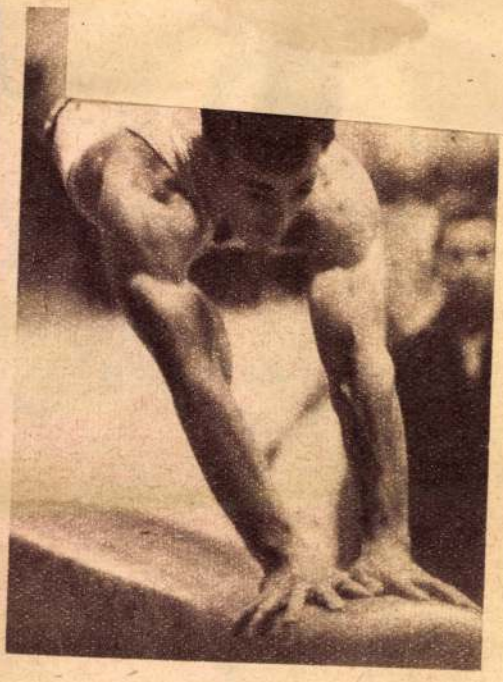

ét bemondják, egy lépést kilép a sor-
s úgy mutatkozik be. Mirónak ez a
korlata nem tökéletes. Rövidre sike-
a lépés — de így még jobban zúg a
aps. S Miro kisfiúsan elpirul.

ikor a helyükre mennek odasúgja a
ácsnak:

Ideges vagyok. Még nem is láttak tő-
semmit és ilyen lelkesek... Nem

cséri a magyar versenyzőket, nagy elragadtatással Budapestet.

— Az Ifjúság Szállóban lakunk, csodálatos onnan a kilátás a városra. Először versenyzek Budapesten, nem tudok betelni a látnivalókkal. S milyen végtelenül kedvesek az emberek...

Mintha valami nagy ajándékot kapott volna, úgy örül, amikor közlik vele, hogy vasárnap este nem kell hazautaznia, sőt

Horváth András építész

Rideg Gábor: Építészeti kiállítás a pécsi Művészetek Házában.

3. Dombóvár, Ady Endre utcai lakóépület (terv.)

3 Horváth András: Dombóvár, Ady Endre utcai lakóépület

Művészet, 1989., 9., 34-old.

Horvát András

műasztalos

Gyparisikiáll

221. l.

ET

Horvát András

Ötvös inas.

Mestere Szentkiráli
Márton Kassán. Yévre
szegödött 1647. márc 18án
Apja János.

Mihalik József. Kassaváros
ötvösségének története.
Bpest. 1900. 319 l.

Rausch József

festő.

Horváth Ötvös András

Az
1587 jan. 14-én kelt végrendeletében özvegy Ötvös Mátyásné a férje után megmaradt műszereket Horvát Ötvös András-nak hagyományozta.
1598-ig szerepel az adókönyvekben a város I. negyedében lakott.

Letöltésre

Michalek József. Kassa város ötvösségének tört. Pest 1900.
215 l. (182) 311

Tancsó Jenő

festő.

Horvát Ötvös András

Kassa. 1587.

vrod

Mihal 311. l.

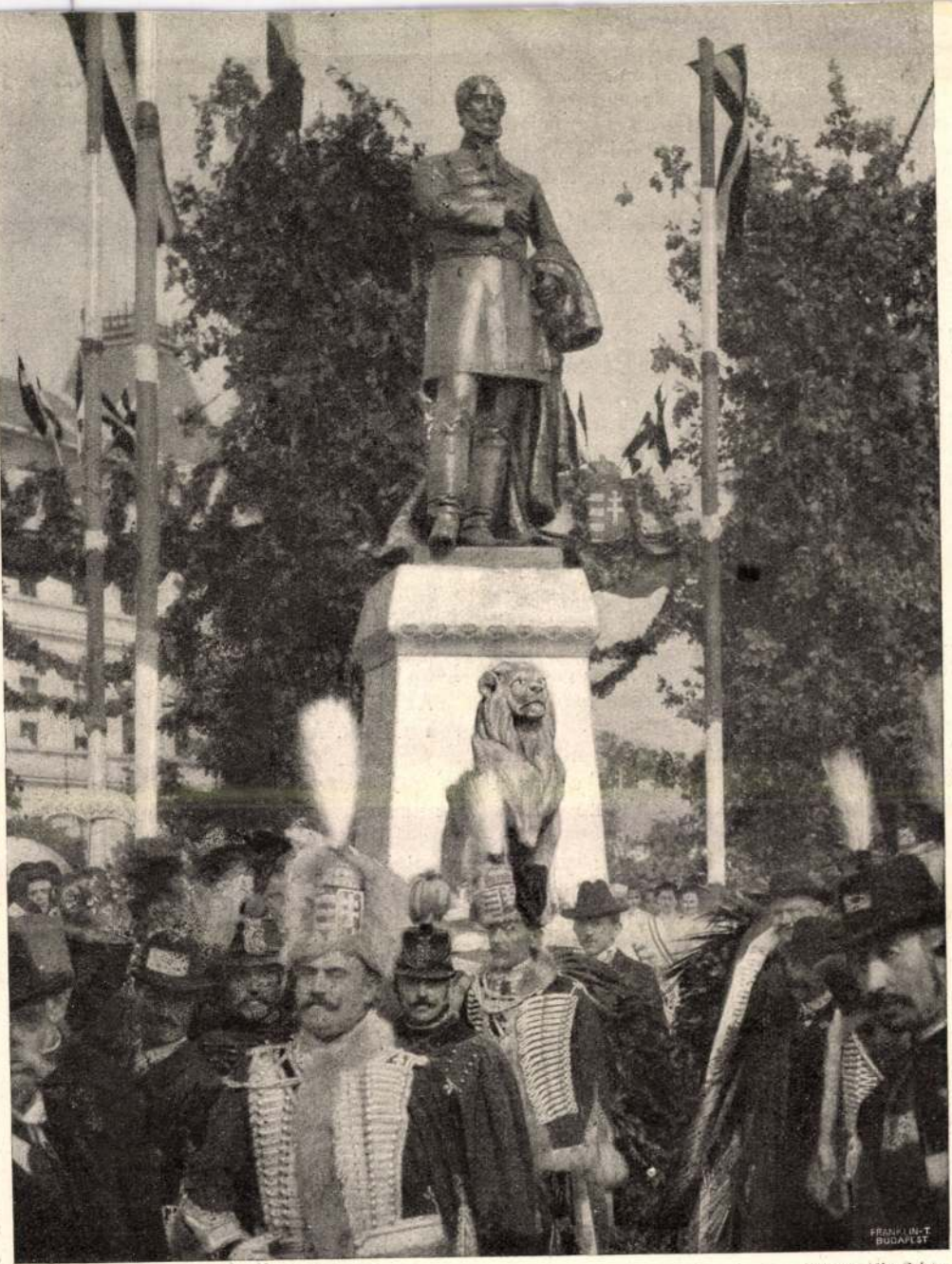

Sorger fényképe.

KOSSUTH SZOBRA MAKÓN. — Kallós Ede szobormüve.

Vas. Ug. 1905. 640. l.

…ak házbért fizetnek, hanem egészséges leve… …s kapnak. Most még ez a dombos hely idilli és …usztikus része a fővárosnak, régi, százados része, apró kocsmáival, szemfüles jámbor embereivel, jó levegőjével, apró vityillóival. De már vannak itt-ott palafödeles nyaralói, tornyos úri lakásai és nagy testű iskolai palotái. Ezek már mérföldmutatói Budapest haladásának.

VILÁGJÁRÓ KOSARAS-TÓTOK.

A magyar közönség egy erős tévedését kell helyreigazitanom. Azt ugyan tudja nálunk mindenki, hogy a tót, ha mint született őgyelgő el nem szalad Amerikáig, hát legalább az országban szanaszéjjel vándorol, keresi a neki való munkát. De igazi világjáró tótnak eddig csak a drótost tartották, a ki oly otthonos nyugalommal drótoz Berlinben, mint teszem fel Amerikában.

Igaz is, hiteles annálekban meg vagyon irva, hogy mikor Columbus Kristóf kikötött Amerika földjén, az indiánusok elszaladtak előle, de a drótostót, a ki *előtte* járt a nagy felfedezőnek, teljes otthonos nyugalommal üdvözölte a jövevényt, szólván hozzá ekképen:

— Peknye vitam pan Columbus! (Isten hozta Columbus ur!) Tudom, hogy sok fazoka van, a mi elromlott a nagy uton. No, de ne tessék félni, majd megdrótozom.

Hanem ez esemény hitelességét nagyon tagadják a kosaras tótok. De ha igaz volt is, régen volt. A tevékeny ember nem él a mult emlékeinek, azért még bagót se adnak, hanem él a jelennek, a jövendőnek. A mai igazság pedig az, hogy mi a drótostót világjárása a kosaras tótokéhoz képest! Szó, a mi szó, de az igazság a le… első, az igazság pedig az, hogy elbujhatik mellettök a drótos minden őgyelgésével. A dicsőség, pálma, minden a kosaras-tótoké ebben a dologban.

Hogy pedig senki se gondolja, hogy tréfálok, előre megmondom, hogy hét kosaras tót oda jár Kubában rengeteg vessző-kosárral *Svecz* Gyuro és *Feczkanyin* Jano bölcs vezetése alatt. Levelek is keringnek tőlük a kosaras-ipar híres börzéin, a bártfai korcsmákban. Úgy gondol-

Divald fényké

VILÁGJÁRÓ KOSARAS-TÓTOK.

kodtak a jámbor tótok, hogy a kubaiakna… dolguk a szabadság kivivása után, ma… nemzetiszin kosarakkal ellátni. Mert a jó … mint Rákóczi földjének lakóihoz illik, … kább nemzeti szinre festik kosaraikat.

Az első hirek a Kubán lakó tótokról ke… sek voltak. A nagy hőségnek miatta alig … a vállukon czipelni a kosarakat; egyik… meg is betegedett a veszedelmes malár… Hanem a szomoruság után következik … ság. Kutyába sem veszi a tót ember az… bajokat, ha kilábol belőle! Ma már csupa… és gyönyörűség hallgatni a hireket. Ku… *mindenki* vesz kosarat. Megszokja a tót a… meleget is, ha úgy jön ki a sorja, a malá… meg oda sem néz. A bagó felséges, a pé… dig csak úgy ömlik a tarisznyájába. M… egyéb a boldogsághoz?

De hogy egyik szavamat a másikba r… sem, meg kell magyaráznom, mi hát tula… képen a kosaras-tót, — bártfai nyelven – … *sikár!* Bártfán és a környékén levő falv… nagyon el van terjedve a kosárfonás. Téle… a kőmivesek is kosarat fonnak. De mit é… nagy iparkodás, ha kosaras-tótok nem s… tek volna a világra, a kik elárasztják v… egész világot.

A kosaras-tótok főfészke pedig *Bilo…*

A KÖRMENDI KOSSUTH-SZOBOR, HORVAI JÁNOSTÓL.

PARADICSOM-VÁSÁR A PESTI DUNAPARTON.

Koszorú. A magyar protestáns irodalmi társaság népies kiadványainak újabb tíz (131—140). füzete. Budapest, Hornyánszky Viktor. Egy-egy füzet ára 8 fillér.

Szegény ember gazdasága. Irta *Cserjési* Károly. Budapest Szent István társulat; ára 1 korona.

Három század a katakombákban : képek az első

KOSSUTH SZOBRA CZEGLÉDEN. — Horvai János szobormüve

Vas. Ujs. 1902. 615. l.

országon is csak jóval később tudódott ki.

Krécsy Béla.

KOSSUTH MINT ANGOL SZÓNOK.

Könyvet kellene annak irni, nem egy rövidke ujságczikkelyt, a ki Kossuthnak angol szónoklatait *magyar nézőpontból kellőképen* méltatni akarná. S nem is lesz könnyű feladata annak a honfitársamnak, a ki valaha erre a feladatra vállalkozik. Mert két egymástól nagyon eltérő nyelvnek kell alaposan a birtokában lenni, t. i. a magyarnak és az angolnak, hozzávéve még alapos irodalmi műveltséget és rengeteg tárgyismeretet, mi a Kossuth angol szónoklataiban felhozott roppant adathalmaz megértésére szükséges.

S kétségtelenül csakis magyar ember lehet az, a ki Kossuth angol nyelvű szónoklatait teljes értékükben méltatni képes leend, mert csak magyar ember ismerheti föl a magyar nyelv

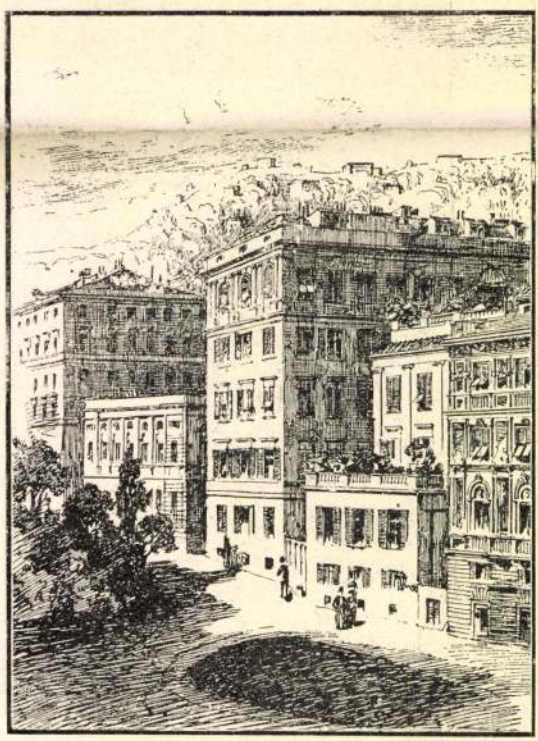

KOSSUTH LAKÁSA GENUÁBAN 1859-BEN.

A KARCZAGI KOSSUTH-SZOBOR, HORVAI JÁNOS ÉS POGÁNY MÓRICZ MÜVE.

A KARCZAGI KOSSUTH-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYÉRŐL. — Fehér ruhás leányok.

nyen tudnak minden akadályt legyőzni. De az a jó öreg tisztviselő, ki a rektori irodából kalauzolt, azt is elmondotta, hogy a több mint ezer hallgatónak csak a nyári félévben kedves az előadás, mert télen egész nap lámpa mellett kell dolgozniok; ennek ellenére is szép eredményeket érnek el úgy a teologiai, jogi, orvosi és bölcsészeti karon, mely utóbbi a természet- és mennyiségtudományokra is kiterjed. Az egyetem régi épületében — mely a bolognai mintájára épült — a zoologiai múzeum van elhelyezve. Az új egyetem közvetlen szomszédságában hatalmas könyvtárban sokan dolgoznak a fehér sipkás «Studenter» közül, kiknek egyike úgy örvendett, mikor megtudta, hogy «Alexander Petőfi» hazájából való vagyok. A könyvtár mellett hires a kéziratgyüjtemény, köztük Luther és Melanchton kéziratai. Majd egy 1487-ből való upsalai misekönyv, ind és héber kéziratok külön szekrényekben őriztetnek.

Ha meggondoljuk, hogy e város alig két órányira van Stockholmtól, hol szintén vannak főiskolák, úgy bámulnunk kell nemcsak azt, hogy a svéd területen két órányi távolságra is tudnak rivalni egyetemek, hanem azt is, hogy ilyen

azok a magyar szerzők is okozói, a kik a történelmi költészetet sem új szellemmel, sem újabb, föltételesebb technikával nem tudták gazdagítani. Így meg kellett érnünk azt, hogy dekadens német szinészek a leggyarlóbb német müvekkel telt házak előtt szerepelhetnek, holott nemzeti múltunk képei a fővárosi közönséget már alig képesek vonzani. S bizonyos, hogy közönségünk e felfogását a legújabb történelmi vígjátéknak sem sikerült megváltoztatnia. Pedig a «Zrinyi György házassága» nem szűkölködik leleményben és fordulatosságban, egy-egy része meg épen erősebb vígjátéki ötletességre vall: — de mind ennek érvényesülését megakadályozza a szerző szinpadi járatlansága, a helyzeteknek kellő előkészités nélküli hirtelen változása s a mű hősében és így az egész tervben rejlő benső ellentmondás.

Ugyanis a szerző Zrinyi Györgyöt, a Zrinyiász költőjének atyját, egyrészt nemes, eszményhivő lovagnak kivánja bemutatni, a kit mindenekfölött csak a haza sorsa érdekel, a ki felekezeti torzsalkodások fölött állva, csak nemzetét akarja szolgálni s a ki, hogy honáért harczolhasson, még asszonyról sem akar tudni —

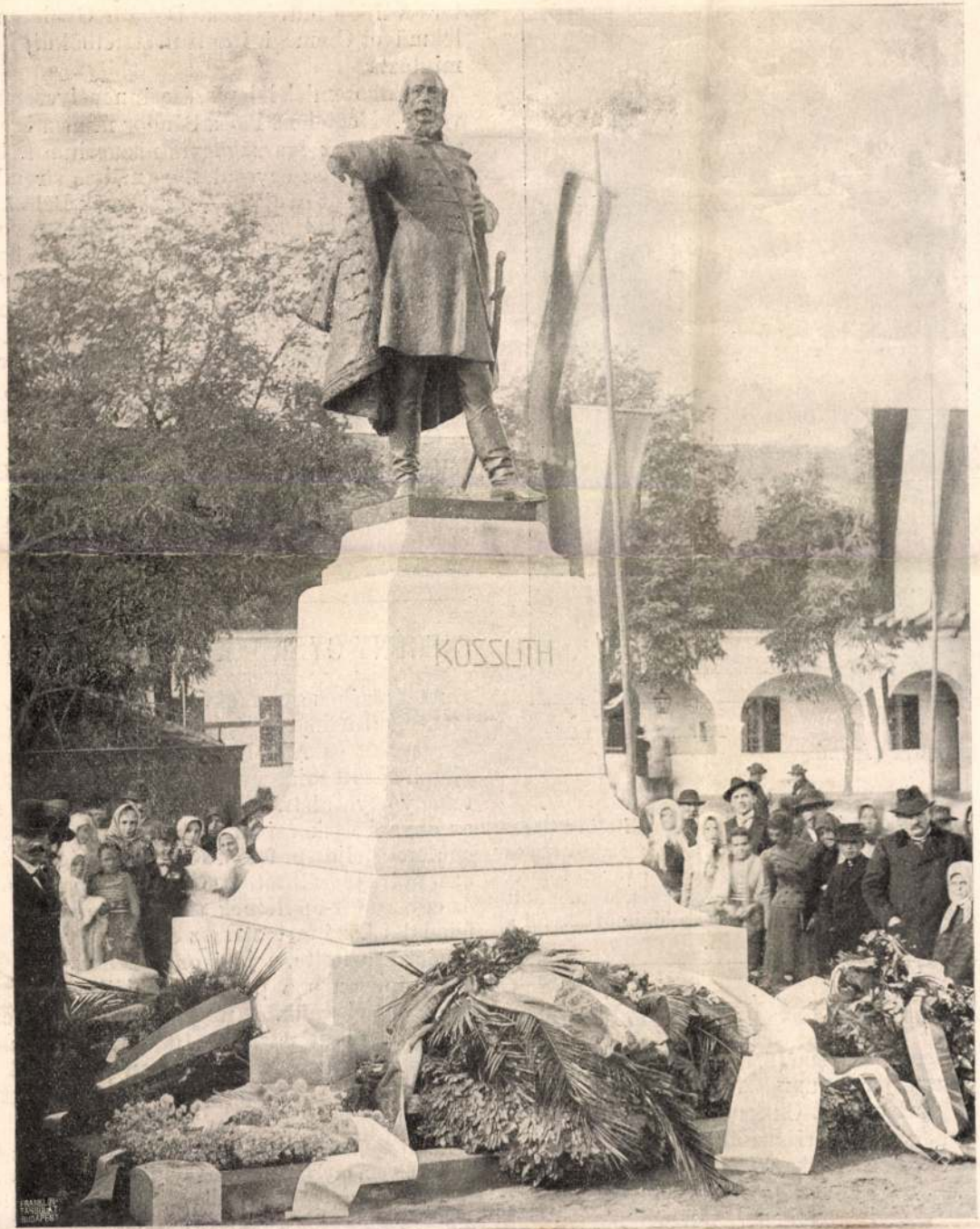

Horvai János szobormüve.

KOSSUTH SZOBRA LACZHÁZÁN.

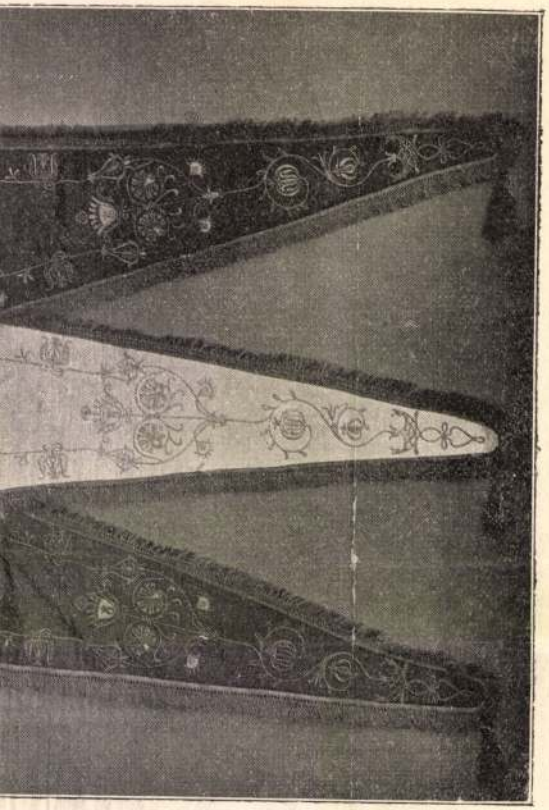

Tervezte Nagy Lázár.

AK KÜLDÖTT ZÁSZLÓ.

emlékéhez való hív ragaszkodásra buzdította válasz-
tóit. *Tényi* Gyula elszavalta *Bartók* Lajosnak ez
lkalomra írt ódáját, majd *Bessenczi* városi főbiró,
végül *Pap* Elek országgyűlési képviselő mondott
beszédet. A dalárda éneke közben halmozták föl a
koszorúkat a szobor talapzatán.

CSEMEGI SÍREMLÉKE.

A kerepesi-úti temető, melyben a magyar köz-
let annyi jelese nyugszik, ismét szép sírem-
ékkel gazdagodott. Okt. 26-án délelőtt *Csemegi*
Károlynak, az egykori igazságügyi államtitkárnak
s kuriai tanácselnöknek, a magyar büntető tör-
vénykönyv megalkotójának síremlékét leplez-
ék le. Az emlék, melyet *Donáth* Gyula szobrá-
zunk készített, carrarai márványból van faragva;
alakja a sikerült szobrászati műnek Justitiát
ünteti föl, a mint balkezével a mellszoborban
Donáth Gyula előbbi művei mellé és úgy gon-
dolatában, mint kivitelében egyaránt becsüle-
tére válik a művésznek. Donáth Gyula az em-
lékművet Csemegi iránti tiszteletből díj nélkül
mintázta.

A szoboremlék leleplezése ünnepélyesen ment
végbe. Megjelent Plósz Sándor miniszter vezetése alatt az igazságügyminiszterium küldöttsége. A Jogász-egyesület, — mely a síremlékre adományokat gyűjtött — dr. Vavrik Béla kuriai tanácselnökkel képviseltette magát. A budapesti ügyvédi kamara képviseletében Szivák Imre elnök, az egyetem jogi kara képviseletében Schwarz Gusztáv dékán, kik valamennyien koszorút helyeztek a siremlék talpazatára. Koszorút tettek még a síremlékre: Csongrád város közönsége, a «Jogállam» szerkesztősége, a joghallgatók segélyegyesülete és még számosan.

Csemegi munkásságát a sírnál Kelemen Mór kuriai tanácselnök és dr. Nagy Dezső ügyvéd méltatták emelkedett szellemű beszédben. Az emlék-ünnepélyre nagyszámú közönség gyűlt össze és a szép síremléknek, mely Kossuth sírja közelében van, egész napon számos nézője volt.

SZEGÉNY GYERMEKEK MENEDÉKHÁZA.

Az országos gyermekvédő egyesület új gyermek-menedékházat építtetett a Zuglóban, az Egressy-út és Angol-utcza sarkán a fővárostól ajándékozott mintegy kétezer öles telken. A jótékony egyesületnek egyelőre nem voltak meg az anyagi eszközei arra, hogy a nagyszabású épületet teljesen felépítse, most még csak az első szárnyát állították fel; két új pavillonnak és egy raktár-épületnek a felépítése még a jövő feladatai közé tartozik. Az épület terveit *Alpár* Ignácz készítette, a jótékony czélra való tekintetből ingyen s a párisi világkiállításon arany érmet nyert velük. A nagyon egyszerű és czélszerűen épített pavillon 100—120 gyermekre van berendezve, most azonban még csak 18 leányt és 33 fiút lehetett benne gondozásba fogadni.

Az új épület felavatása október 26-ikán volt s az ünnepélyen, melyen a kormányt *Tarkovich* József és gróf *Wickenburg* Márk államtitkárok képviselték, előkelő, díszes közönség volt jelen. A nagyteremben helyezkedett el az intézet hatvankét növendéke is. *Rakovszky* István, az állami számvevőszék elnöke, mint ez egyesületnek is elnöke, tartott

9.17

A pécsi Kossuth-szobor leleplezése.

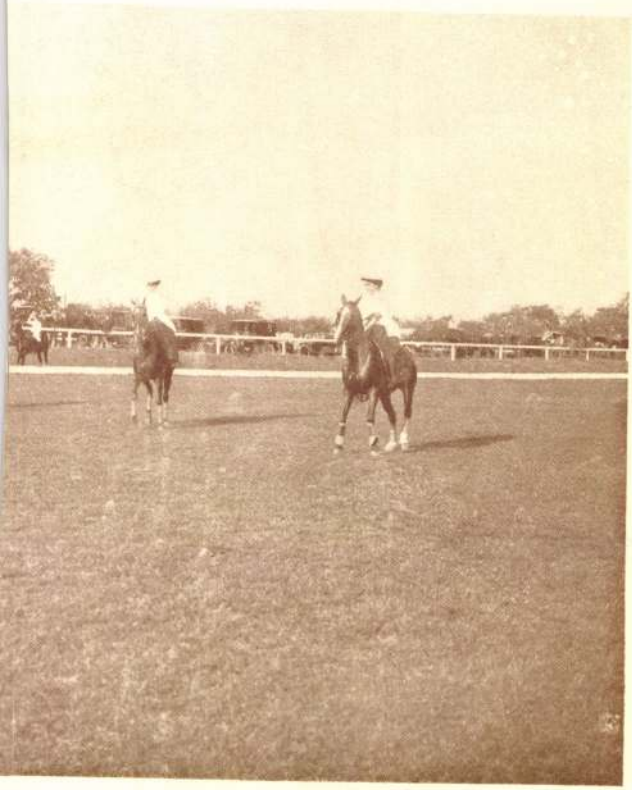

budapesti lovaspoló játékról.

A kiállítók ezúton
is köszönetüket
fejezik ki
támogatóiknak.
A kiállítást támogatták:

Pécs Megyei Jogú Város Kulturális Bizottsága
Az Építés Fejlődéséért Alapítvány
Austroterm Hőszigetelőanyag Gyártó Kft.
DOW Hungary Kft.
Graphisoft R&D Rt.
Soproni Faipari Rt.
Tikkurila Coatings Kft.
VELUX Magyarország Kft.
Villas Hungária Kft.
Wienerberger Téglaipari Rt.
Ytong Hungary Kft.
DÉLHÚS Rt.
Murexin Kft.
SIL TRADE Kft.
Szigetvári Takarékszövetkezet
Magyar TERRANOVA Építőanyagipari Rt.
Timkett Kft.
MÓDISTÚDIÓ ArchiCAD CENTER
NOKIA Monitor Kft.

A **Pécsi Galéria**
tisztelettel meghívja
HORVÁTH András és **PATARTICS Zorán**
építészek
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1999. április 1-jén, csütörtökön
délután 5 órára

A kiállítást megnyitja **Dr TÓTH Zoltán**
Ybl díjas építész, területi főépítész

A kiállítás megtekinthető május 2-ig, naponta 12-18 óráig, szombaton 10-18 óráig, kedd: szünnap

PÉCSI GALÉRIA H-7601 PÉCS Pf. 162. T/F.: +36 (72) 315-623

Loska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

027
FORINT

III

Horváth és Patartics

építészeti
kiállítás
Pécsi Kisgaléria
1999. április 1-
május 2

1021

Horváth András

1979. április 6. Televizió 2. 21,oo Vgné

TV-Hiradó 2.

- A gyarmati elnyomás alól felszabadult Angola müvészeinek üzenetét közvetiti a Néprajzi Muzeum ma megnyilt kiállitása. Kétszáz év kulturális emlékeinek csak néhány darabját tudjuk felvillantani. A XVIII. századi törzsi népmüvészet mitikus maszkjai, rituális szoboralakjai, és dusan diszitett használati tárgyai, felbecsülhetetlen értékü, ritka darabok. Fába faragva, elefántcsontba, agyagba vésve őrzik az ősi közösségi hagyományokat, az uralkodói tekintély tiszteletét. A rangok és a festmények már az utóbbi évek termései. A többféle képzőmüvészeti áramlat ihlette alkotások mélyen tükrözik az átélt borzalmakat, a békevágyat, a szeretetéhséget, és a reményt. A Horváth András által rendezett kiállitás meggyőző bizonyiték arra, hogy semmilyen megpróbáltatás nem kötheti kuzsba müvészetet, a valóságnak, az érzelmek tükrén áthatoló megjelenitését. A kiállitás két héten keresztül várja látogatóit, a Néprajzi Muzeumban!

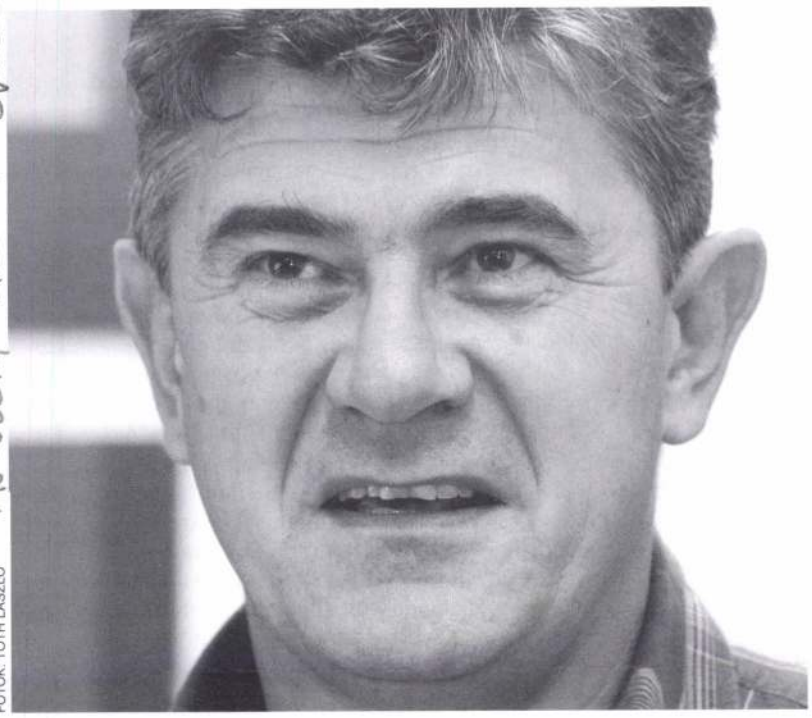

FOTÓK: TÓTH LÁSZLÓ

Horváth András ejtőn

várni az egyetemmel való tartalmi kapcsolatfelvételre. A közlekedési, vagy a műemléki kérdések tisztázása is várat magára. Ezekben az ügyekben sajnos nem volt partner a város vezetése, de nem tudta szakmailag kezelni a Városfejlesztési Főosztály és városi főépítész sem. Ez tehát a probléma gyökere: várostervezési-városfejlesztési gyakorlat, széles körű látásmód nélkül nem lehet helyt állni ezen a területen. Azok a szakemberek, akik érdeklődtek a feladat iránt, elszörnyedve meghátráltak, amikor megismerték az uralkodó állapotokat.

Az építészeti igazgató pályázatának tervezetét, Patartics Zorán javaslata alapján, mi fogalmaztuk meg. Ebben még az állt, hogy az igazgatónak a közgyűlés alá rendelt és a városházától független, önálló pozíciót kell biztosítani, és megfelelő irodai hátteret kell a rendelkezésére bocsátani. Amennyiben kineveznek építészeti igazgatót, remélem kiharcolja a szükséges feltételeket, és mozgásteret tud magának biztosítani a szellemtelen, pénzügyi és lebonyolítás centrikus közegben. Csak remélni tudom, hogy az építész és képzőművész szakma odaáll mögé, és ezt ő is igényelni fogja. A választások előtt több alkalommal is konzultáltunk az azóta vezető pozícióhoz jutott városi emberekkel, ahol konkrét ígéret hangzott el arra vonatkozóan, hogy a választások után a városháza hivatali apparátusát a feladathoz illő módon fogják átalakítani. Gonda Tibor alpolgármester viszont legutóbb az ÉVarc ülésén már úgy nyilatkozott, hogy a hivatali struktúra megváltoztatására a közeljövőben nincs mód. A városfejlesztési feladatok sikeresebb kezelésére tehát nagyobb összefüggésben nem látok esélyt.

— Több nagyberuházás sorsát is befolyásolhatja, hogy az egyetem jelezte: az eddiginél nagyobb mértékben kíván részt venni a projektek kialakításában.

— A város és az egyetem között évek alatt sem tudott kialakulni konstruktív kapcsolat, pedig az egyetem a városfejlesztés szempontjából meghatározó tényező. Az egyetemnek a városfejlesztéshez kapcsolódó elképzelései alig ismertek. Az ÉVarcnak nem voltak ahhoz eszközei, hogy ezen a kapcsolaton javítson, de kezdettől hangsúlyoztuk, hogy az EKF-fejlesztésekbe be kell vonni az egyetemet is. Az, hogy az egyetem szinte egyik pillanatról a másikra markánsan jelezte részvételi szándékát, nyilvánvaló kormányzati szándékot tükröz: a kormány elhatározta, hogy nem ad pénzt az egyetemnek bizonyos fejlesztésekre, ezzel szemben hagyja, hogy az EKF-fejlesztések terhére teret, pozíciót kapjon. Ez lehet jó, de akkor nyíltan kell beszélni róla, és meg kell jeleníteni ebben az összefüggésben a város érdekeit is. Az, hogy az egyetem bevonása mekkora potenciált jelent, talán a Tudásközpont esetében a legnyilvánvalóbb. A jogi és közgazdasági kar egyetemi könyvtára természetes módon illeszkedne az intézménybe, emelné annak rangját, szakmai tekintélyét, az ottani szakemberek tudása integrálódhatna a létesítmény szakmai programjába. Az előadóterem és oktatóhelyiség sem idegen a Tudásközpont funkciójától, sőt hozzájárulhatna annak gazdaságosabb üzemeltetéséhez. Más kérdés a szakemberek által vitatott helyszín, hiszen a PEAC pálya túlzottal elszakad a belvárosi közegtől.

— Az egyetem bekapcsolódása a Hangversenyterem vagy a Zsolnay kulturális negyed programját is befolyásolhatja, amennyiben a képzés ide kerülne át.

— Nem tudok arról, hogy a zenei központ esetében az egyetem ilyen módon beavatkozott volna a programba. A Művészeti Kar egészének a kérdése azonban valóban felvetődött, mert úgy tűnik, a kar tervezett Damjanich utcai fejlesztésének sincs meg a pénzügyi fedezete. Lehetőségként felmerült a kar integrálása a Zsolnay kulturális negyedbe, ehhez viszont újra kellene gondolni a Zsolnay koncepcióját. A magam részéről jó gondolatnak tartom, hogy a kultúra tanulását, oktatását, fogyasztását és „csinálását" egy helyre koncentráljuk, hogy már bizonyítottan működőképes, tényleges tartalommal bíró elemeket hozzunk erre a területre. Ez nyújtaná a legjobb esélyt annak a „kreatív iparnak" a kifejlődéséhez, amelyről oly sok szó esik mostanában. Ha ugyanabban a közegben helyezzük el a Művészeti Kart és az Artstartot, a fiatal művészeket szolgáló inkubátorházat és mondjuk a Bóbita Bábszínházat, ha műteremlakásokat építünk és ehhez illeszkedő léptékű vendéglátást honosítunk meg, ha lehetőséget teremtünk az alternatív kortárs kultúra megnyilvánulásai számára, akkor az egyes elemek kölcsönhatása, a belső verseny, a kölcsönös inspiráció révén valódi élet költözhetne a negyedbe. Megoldódna a kérdés, hogy mi van a területen este hat után, amikor bezárnak a múzeumok...

Vagy ott van a tervezett digitális animációs filmstúdió terve, amelyhez logikusan kapcsolódhatna a médiatanszék, esetleg a Pécs TV stúdiója; ide lehetne telepíteni azt a típusú médiát, amely pontosan ezt a kreatív közeget keresi.

— Beférne a tervezett területre ez a sokrétű funkció?

— Igen, a jelenlegi épületállomány képes befogadni ezt is. Még az ipartörténeti témapark is elférne. A hollandok segítségével lebonyolított szimpózium még ennél is több lehetőséget villantott fel.

— Hogyan alakul a Nagy Kiállítótér és a Múzeum utca dolga?

— Felmerültek bizonyos technikai problémák, kiderült, hogy rengeteg sziklát kellene elhordani a mélyben való építkezéshez, és az Örökségvédelmi Hivatal is több ponton jelezte a fenntartásait, de az igazi kérdés az, hogy a Papnövelde utcába tervezett létesítmény milyen célt fog szolgálni. Az Évarc véleménye szerint a városnak szüksége van egy minőségi kiállítóteremre, és ez megvalósítható a Múzeum utcában. A 2010-es rendezvények azonban olyan speciális akcióterületet igényelnek, amelynek valószínűleg nem ez az ideális helye. Nem az a fontos, hogy felépüljön egy üveg-acél csodapalota, hanem hogy az épület képes legyen befogadni a nagy léptékű akciókat is, és inspiráló legyen a környezet. Lehet, hogy egyes meglévő épületek — a Zsolnay, vagy akár a régi villamos erőmű épülete — alkalmasabbak erre, mint az újak. Az ÉVarc kezdetektől azért küzdött, hogy ne pusztán a Nagy Kiállítótérben, hanem a Múzeum utca egészében gondolkozzunk. Életre kell kelteni azokat a létesítményeket, amelyek a múzeum működésének belső problémái miatt az utóbbi időben szinte kiürültek. Az EKF projektben új tartalmat kapnának a régi helyszínek: a Káptalan utca 4-ben Martyn, Gyarmathy, Amerigo Tot, Pierre Székely és mások művei kaphatnának helyet, és talán méltó helyre kerülhetnének végre a Bauhaus pécsi képviselőinek dokumentumai is. Breuer Marcell neve hívószó lehetne a kultúra világának.

— A közelmúltban hét neves pécsi értelmiségi a köztársasági elnökhöz fordult, és felkérték, hogy legyen az EKF-program fővédnöke. Ön is köztük volt. Most, néhány hét elteltével hogyan ítéli meg lépésüket? Nem tart-e attól, hogy nyilvánvaló szándékuk ellenére még inkább átpolitizálódott az EKF ügye?

— Azt hiszem, egy célt mindenesetre elértünk: egymással közösséget vállaló emberek épkézláb, logikus javaslatot tettek le az asztalra, és felhívták a figyelmet alapvetően fontos kérdésekre. Ezt a szerepet az ÉVarc-tól függetlenül vállaltam. Megítélésem szerint a városvezetés nagyon rosszul reagált erre. Önmaga számára is megalázó módon kitért a felhívás elől, és politikai kérdéssé tette azt, ami éppen a politikamentességre irányult. Az általunk megfogalmazott három ajánlás közül csak az egyikről, a köztársasági elnök felkéréséről beszélnek, a másik két témáról, arról, hogy a program irányítását ki kell vonni a politika hatásköréből, hogy létre kell hozni azt a szervezeti és pénzügyi struktúrát, amivel a munkát politikamentesen lehet 2010-ig végezni, szó sem esik. A város vezetői hibát követtek el akkor, amikor nem használták ki a lehetőséget, és az egyetlen közjogi méltóságot, akit pártoktól függetlennek kell tekintenünk, nem állították maguk mellé. Ezzel saját javukat is szolgálták volna, hiszen ez bizonyos védelmet nyújtott volna párttársaik, és az ellenzékkel szemben is. ■

** Horváth András december 1-jén lemondott az ÉVarc tagságáról. Döntésének hátterében a következetlenséget, az eltérített célokat és a rossz hatékonyságot említette. Ezzel együtt reméli, hogy az építészeti igazgató a gyakorlatban is lehetőséget kap vállalt feladatának elvégzésére.*

— Volt-e munkamegosztás az ÉVarc tagjai között? Megítélése szerint képes volt-e egységesen fellépni a testület, érzékelt-e szakmai vagy más jellegű megosztottságot?

— A felállás — négy építész, két képzőművész és egy fejlesztési szakember — nagyon tudatos megfontolás eredménye. Fontos volt, hogy az építészek között legyen városrendező, legyen Ybl-díjas, Munkácsy-díjas, és így tovább, olyan emberek, akik szakmai tekintélyükkel is segítik a munkát. Nagyon kemény belső viták is voltak, előfordult, hogy felpattantunk, és majdnem egymásra csaptuk az ajtót, de a vita mindig megmaradt szakmainak. Nem söpörtük félre egymás érveit, nem tagadtuk meg az elveinket, nem hazudtoltuk meg egymást.

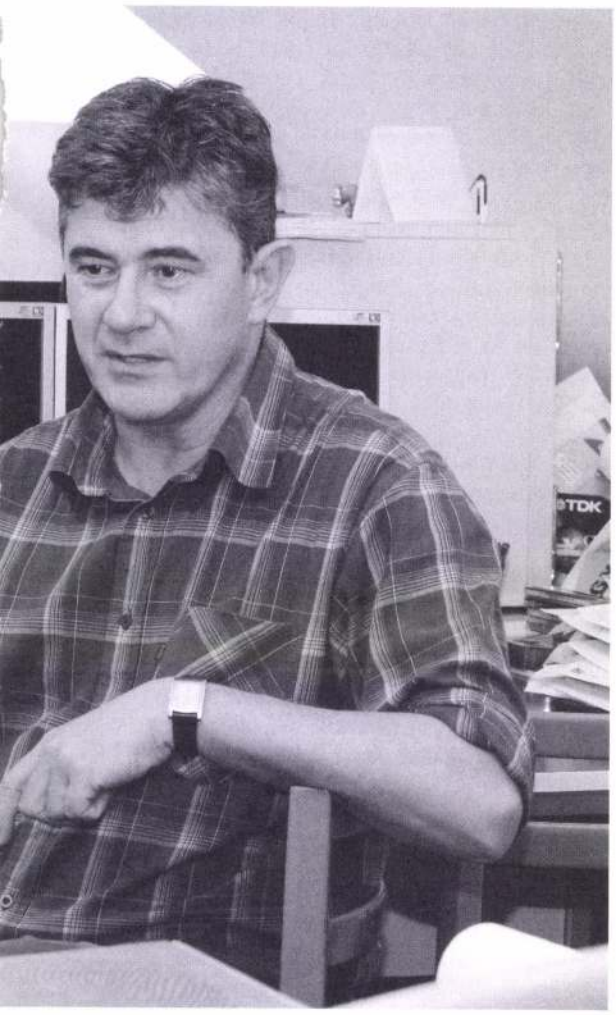

Döntéseink, dokumentumaink, amelyek beépültek a folyamatba, ilyen értelemben minden esetben egységes akaratot tükröznek. Úgy vélem, hogy minden tag számára meghatározó és tanulságos időszak volt az eltelt tíz hónap. Ami az én vezetői tevékenységemet illeti, néha talán túl határozottan képviseltem a véleményemet, és egy-két esetben — inkább a gyakorlatlanság vagy taktikai lépéshiba miatt — előbb mondtam ki valamit, semhogy mindenki rábólintott volna, de remélem nem ez volt a jellemző.

— Sikerült-e tisztázni az elmúlt kilenc hónap során az ÉVarc és közvetlen partnerei, a Városfejlesztési Főosztály, a városi főépítész, illetve a kinevezett projektfelelősök hatáskörét, kompetenciáját? Milyen mértékben bizonyult működőképesnek a januárban felállított irányítási szerkezet?

— Az Építész Kamara előterjesztésében az ÉVarc még olyan testületként szerepel, amely „közreműködik" az EKF városfejlesztéseinek előkészítésében. A testület létrehozásáról szóló határozatban viszont már a „segítséget nyújt" kifejezés áll, ami nyilvánvalóan szűkebb hatáskört takar. Ezzel sikerült elbizonytalanítani a pozíciónkat. Bár az ÉVarc tanácsadó testületként jött létre, nem volt igazából senki, aki tanácsot kért volna tőlünk. Koncepcionáltunk és koordináltunk, alacsony hatásfokkal. Képletesen úgy fogalmazhatnék, hogy működésünk alatt végig egy sötét szobába kiabáltuk be az elképzeléseinket, javaslatainkat, és sohasem tudtuk, hogy ül-e valaki a szobában. Az elmúlt kilenc hónap során több mint negyven emlékeztetőt, javaslatot, állásfoglalást adtunk ki. Javaslataink aztán felbukkantak a döntésekben, de gyakran az összefüggésekből kiragadva, vagy eltorzítva. Az igazi baj az, hogy nincs a városnak fejlesztési koncepciója, ilyen jellegű gondolkodást a hivatali apparátus nem ismer, és nem képvisel. Több energiát fordítanak mások koncepcióinak szétzúzására, mint a munka elvszerű előrevitelére. A kezdeti időktől állandó követelése volt, hogy nevezzenek ki felelős irányítókat az egyes projektek élére. Júniusban ez is megtörtént, ám a felelősök egy részével, illetve az ő munkájukkal azóta sem találkoztunk.

— Az öt kulcsprojekt közül a közterek fejlesztése terén történt talán a legjelentősebb előrelépés, hiszen kiírták „Az én kulturális fővárosom" című nyilvános ötletpályázatot, amelyen bárki részt vehet. Milyen módon gondolták el a beérkezett ötletek publikálását? A közösségépítés szempontjából is igen fontos lenne, hogy a pécsi polgárok minél szélesebb körben megismerkedhessenek a pályázat eredményével.

— A tervpályázatok ügyének előmozdítását munkánk legmaradandóbb eredményének tartom, ezt, úgy gondoltuk nem lehet lesöpörni az asztalról. A kormánnyal kötött szerződésben a közterületekre három ötletpályázat, négy nagy tervpályázat és hét meghívásos pályázat szerepel. Ez óriási szám. A köztér projekt pályázatai hierarchikus rendben, piramisszerűen épülnek egymásra. Elméleti megalapozásukat a kreatív városépítészet gondolatkörét bemutató remek tanulmány adja, mely az egyetem Kommunikáció Tanszékén készült Szíjártó Zsolt vezetésével. Bízunk benne, hogy a városházán legalább az irányító pozícióban lévő emberek elolvassák majd a tanulmányt. A „kreatív város" elmélete viszonylag friss, a hazai gyakorlatban most gyökerezik meg, és jó lenne, ha mielőbb beépülne a döntéshozók gondolkodásába. Gonda Tibor alpolgármester, aki személyesen rendelte meg a tanulmányt és tudja, miről szól, azt ígérte, hogy minden képviselő, minden projektirányító asztalára leteszik ezt a munkát.

Az elméleti megalapozást követi a három ötletpályázat. A most zajló lakossági pályázat után a szakemberek számára kiírt arculati ötletpályázat, majd egy konkrét területre, a város észak–déli tengelyére kiírt ötletpályázat következik. Ezek alapozzák meg a későbbi tervpályázatok konkrét tervezési feladatait, eredményeiknek be kell épülniük a munka további fázisaiba. A lakossági pályázattól azt várjuk, hogy Pécs polgárai minél nagyobb számban fogják megtenni javaslataikat. Egyébként nem csak a pécsiek, hanem más városból való egyetemisták, mesteriskolások, budapesti építészek is érdeklődnek a feladat iránt. Ami a lakossággal való kommunikációt illeti, ezt én is fontosnak tartom, éppen ezért Pál Zoltánnal közösen kidolgoztunk egy Pulzus nevű információs rendszert — a nevet Zoli találta ki —, amely komplex módon kezelné a városban, illetve az országban az EKF-fel kapcsolatos kommunikációt. Legfontosabb eleme a város hangsúlyos pontján elhelyezett információs központ lenne, ahol mód nyílna a projekt folyamatos bemutatására, a vendégfogadásra, előadások tartására. Ennek a létesítménynek már megjelenésével is demonstrálnia kellene az EKF gondolatát, akár kissé provokatívan is; jó lenne, ha az infopont minden fényképbe „belelógna" egy kicsit, amit a városról készítenek. Szükség volna egy köztéri nagy kivetítőre — ez kulturális feladata mellett hirdetési felületként is szolgálna, ilyen módon akár el is tarthatná magát —, és a város különböző részein elhelyezett állandó, illetve mobil információs pontokra is. A gondolatot felvetettük, a politikai vezetés pozitívan fogadta: Szili Katalin személyes támogatásáról biztosította az ügyet, Gonda Tibor hatvanmillió forintot ígért, de azóta mintha feledésbe merült volna ez is.

— Kelemen László, a PVV Zrt. vezérigazgatója, aki egyúttal a közterek és parkok újjáélesztése projekt irányítója is, októberben megszakította a munkakapcsolatot az ÉVarccal. Milyenek voltak ezek után az ÉVarc lehetőségei a közterek ügyében?

— Nagyon rossz helyzet alakult ki. A város vezetése többször tett konkrét ígéretet, hogy feloldja a kompetenciák körüli ellentmondásokat. Nem várható el, hogy azok dolgozzák ki részleteiben a nagyívű feladatot, akik a koncepciót sem akarták megérteni, az ahhoz kapcsolódó gondolkodásmódot pedig mereven elutasítják. Jelenleg nem látunk olyan szakembert a folyamatban, akinek tudása és gyakorlata lenne a tervpályázatok szakmai programjának megfogalmazására, az EKF szellemiségének közvetítésére. A mostani állás szerint talán négy tervpályázat ha megvalósul, a kreatív városépítészet pedig ezen túl egy nagy, 30-40 utcát és teret összefogó közbeszerzési eljárásban fog feloldódni, és részben ellehetetlenülni.

— A hangversenyterem esetében azért más a helyzet...

— Igen, a Pannon Filharmonikusok igazgatója, Horváth Zsolt jó szakmai programot tett le az asztalra. A másik felelős irányítóval személyesen még sohasem találkoztam. A hangversenyterem az egyetlen nagyberuházás, amelynél időben megtörtént a tervezési program megfogalmazása, a szakmai igények kidolgozása. A szakmai viták itt alapvetően a helyszín kiválasztása, és a környezet rendezése körül folytak.

— A művészeti igazgató kiválasztását célzó pályázat eredményét érvénytelenítették, és nem járt túl nagy sikerrel az EKF-főépítészi pályázat sem; mindössze egyetlen jelentkező akadt e fontos posztra. Milyen okai vannak ennek a meglepő érdektelenségnek? Eljutnak-e önhöz azok a vélemények, információk, a szakmai közvélemény visszajelzései, amelyek magyarázzák ezt?

— Igen, eljutnak. Először is le kell szögeznünk, hogy a pécsi EKF-fejlesztéseknek, bármilyen nagy léptékűek is, végső soron a városfejlesztés egészébe kell illeszkedniük. Amikor a pályázatírás idején az EKF fejlesztéseiről szóló tanulmányt készítettük, arra törekedtünk, hogy a beruházások egymáshoz való viszonya, illetve a környezetükre gyakorolt hatásuk ilyen komplex logikát tükrözzenek. Súlyos szakmai hibát követ el, aki a város egészéből kiragadva, ezen szemlélet nélkül közelíti meg a témát. És innen ered a baj: ugyanis tovább már nem leplezhető az a tény, hogy Pécsnek lényegében nincs városfejlesztési koncepciója, nincs olyan elvi irány, amelyet az egyes döntések követnének. A városházán továbbra is csak arról esik szó, hogy ez, vagy az az épület miért nem jó ezen vagy azon a telken, ha egyszer ott is elfér. Éveket kellett

GETTO KATALIN

Terepet a gondolkodásra

Beszélgetés Horváth András építésszel, az Építészeti és Városarculati Tanács (ÉVarc) vezetőjével*

Az Európa Kulturális Fővárosa program irányítási szervezetében működő tanácsadó testület, az ÉVarc felállítását a Dél-Dunántúli Építész Kamara kezdeményezése nyomán, a 2006 januárjában rendezett városfejlesztési konferencia résztvevői javasolták a városvezetésnek. A testület tagjai: *Getto József, Pelényi Margit* építészek, *Horváth András, Lugosi Ágnes* építész, településtervezők, *Pál Zoltán* szobrászművész, *Pinczehelyi Sándor* képzőművész és *Szokolai Zsolt* fejlesztési szakember. Feladatuk az építészeti, műemlék-gondozási, városarculat-alakítási, kreatív iparfejlesztési kérdések összehangolása és elméleti előkészítése az operatív testületek számára. Az utóbbi hetek-hónapok fejleményei, a napokban meghozott döntések indokolttá teszik, hogy mérleget készítsünk az ÉVarc eddigi munkájáról.

Getto Katalin: Az EKF előkészítési folyamatának talán az egyik legkézzelfoghatóbb eredménye volt, hogy a városi vezetést sikerült meggyőzni egy szakmai tanácsadó testület létrehozásának szükségességéről.

Horváth András: Valóban kivételes pillanat volt ez. 2005 végére a Dél-Dunántúli Építész Kamara választott vezetői között konszenzus alakult ki abban a kérdésben, hogy az EKF ügyében az építészeknek szakmailag egységesen kell fellépniük. A januári konferencián elfogadott nyilatkozatban deklaráltuk, hogy ragaszkodunk a teljes átláthatósághoz, a nyilvános tervpályázatokhoz, a legmagasabb színvonalhoz. A kívülálló számára ez talán természetesnek tűnik, pedig korántsem az: mi, építészek általában izolált módon végezzük a munkánkat, tehát az érdekeink gyakran nehezen egyeztethetőek össze. Hogy az EKF ügyében mégis képesek voltunk az összefogásra, az valóban a helyi szakma egyfajta „kegyelmi pillanata" volt. Talán sosem tér vissza ez a pillanat, hiszen a hatalom céljainak jobban megfelel, ha megosztott a szakmai közeg, kényelmesebb a megbízások osztogatásával lekenyerezni az egyes szakembereket, és elkerülni a tartalmas szakmai vitákat. Azzal, hogy kikötöttük, csakis a tervpályázatok útját tartjuk járhatónak, azt is vállaltuk, hogy nem feltétlenül mi, pécsi építészek kapjuk a megbízásokat. Ragaszkodtunk ahhoz, hogy az európai színvonalhoz kell igazítani a mércét. Az ÉVarc megalakulása óta ezeket az elveket követte, és egyetlen pillanatra sem engedett a nyomásnak, amely arra irányult, hogy „osszuk szét egymás között" a lehetőségeket.

— A korábbi EKF-városokban milyen módon vett részt az építész szakma az előkészítés folyamatában?

— Sokféle módja volt ennek, de minden sikeres EKF-helyszín közös abban, hogy a fejlesztések és a programalkotás ügyét a városok pártpolitikától mentesen, a „kézivezérlést" kiiktatva intézték. A képzőművészek, illetve építészek szakmai irányítása mindenütt markánsan érvényesült, és az alapkoncepcióban lefektetett elvekhez mindvégig ragaszkodtak. Persze máshol is voltak konfliktusok, hiszen aki elvekben gondolkodik, az állandó dzsungelharcot vív: rengeteg különböző érdeket kell integrálnia, és bizonyos érdekeket óhatatlanul megsért. De ha a politikai vezetés szabad utat enged azoknak, akik az alapelveket képviselik, ha megvan a szükséges bizalom, és a tevékenységhez kompetenciát és működési feltételeket is biztosítanak, akkor meg lehet határozni a cél eléréséhez szükséges utat, és az egész rendszer átláthatóvá, értelmezhetővé válik. A pécsi gyakorlatban ez az állapot nem jött létre. Pontosabban a pályázatírás rövid időszakában igen, de csak azért, mert a városi vezetés és a gazdasági szereplők nem foglalkoztak a tartalmi kérdésekkel. Akkor sem, és ma sem tartják fontosnak, hogy megismerjék a pályázat szellemiségét, a kitűzött kulturális és társadalompolitikai célokat. A folyamatban döntési jogokkal vagy gazdasági befolyással rendelkező szereplők jelentős része végig sem olvasta Pécs város EKF pályázatát. Annyit értenek belőle, hogy pénzeket kell elkölteni, befolyási zónákat kell biztosítani, év végén jelentést kell írni, és így tovább. Úgy gondolom, nagyon kevés azoknak az embereknek a száma Pécsett, akik többé-kevésbé értik, hogy mi az EKF lényege. Kreatív munkát akkor lehet végezni, és erre alapozott felelős döntések sorozatát akkor lehet meghozni, ha bizalmi kapcsolat alakul ki egy intelligens városi vezetés és egy, a dolgokat elméletileg-tudatilag irányító csapat között; ha ez nem jön létre, akkor csak kényszerhelyzetek követik egymást.

— Ezek szerint az elmúlt egy év során a döntéshozók számára nem vált világossá, hogy a program megvalósításában nem nélkülözhetik a szakmai csoportok és a civilek által képviselt szellemi potenciált?

— Alapvető különbség van a mi szemléletünk és — mondjuk úgy — a hatalom képviselőinek a szemlélete között. Ők ugyanis végre fogják hajtani a feladatot. Jelentik majd, hogy a program sikeresen lezárult. A baj az, hogy nem ismerik meg a mércéjét, a tartalmát annak, amire vállalkoztak, a kitűzött kulturális és társadalompolitikai célokat, és talán még utólag sem fogják látni a hibáikat. Ha szem elől tévesztik az eredeti célt, és az értékteremtés lehetőségét a politikai retorika, és szakmai felkészületlenség áldozatává teszik, akkor sokan lesznek, akik majd nem akarnak közösséget vállalni az így kialakuló helyzettel. A hozzánk hasonlóan gondolkodóknak éppen az a tragédiája, hogy tudjuk, mi a tét, és utólag

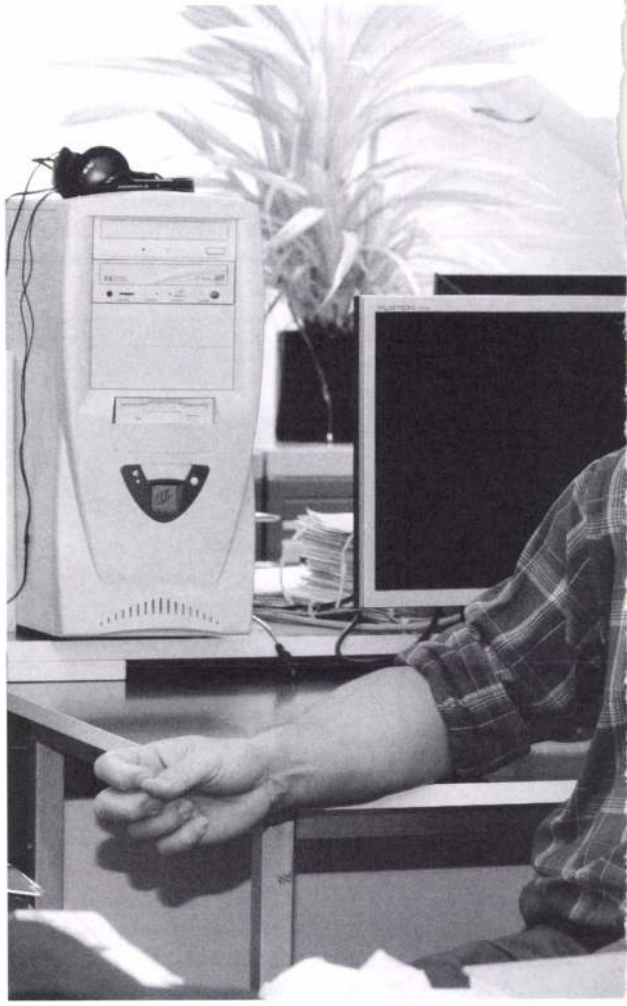

is tudni fogjuk, hol hibáztunk. Az ember nem végezheti úgy a munkáját, hogy nap mint nap szembesül azzal, mit ront el, pontosabban minek az elrontásában kell közreműködnie. Addig szabad részt venni a folyamatban, amíg az ember úgy érzi, használni tud az ügynek. Ha „belső ellenzékké" válik, és azzal a váddal szembesül, hogy ő az, aki szétzilálja a dolgokat, véleményét pedig nem veszik figyelembe, akkor el kell gondolkodnia azon, hogy van-e értelme folytatni a tevékenységét. Pakson kilenc éve dolgozom főépítészként, így módomban áll összevetni az ottani helyzetet a pécsivel. Ott szakmailag bizalmat kapok a városvezetéstől. Az ottani döntésekben megvan a szakmai vélemény helye és jelentősége, a döntések egyfajta értékszemlélet alapján, a szakmai szempontok megismerésével születnek. Pakson nyíltan megmondják, hogy mit szeretnének elérni, és milyen érdekek állnak a háttérben. Ilyen körülmények között az ember a legjobb tudását tudja nyújtani. Sokszor azt mondják, hogy az építész álmodik, de szerintem az építész soha nem álmodik, arra már nem marad energiája... Az építész nagyon is ébren gondolkodik, már ha megnyitják neki a terepet a gondolkodásra.

végén megalakuló Ruhr2010 Kft. végzi majd, melynek a tervek szerint Európában is egyedülálló módon lesz tagja Essen városa, Észak-Rajna–Vesztfália, a Ruhr Regionális Szövetség és a projekt jelentősebb szponzorainak köre. Hogy a rendszer milyen hatékonysággal működik, az esseniek számára is kérdéses.

Repül a városháza ● Az esseni kulturális főváros-program 10 kulcsprojektje között nem találunk nagyberuházást. Új épületekre a Ruhr-vidéken nincs szükség, a hátrahagyott üzemcsarnokok 2010-ben is ideális helyszínei lesznek a rendezvényeknek. A projekt 78 millió eurós (kb. 20 milliárd forint) büdzséjét 2007-től 2011-ig kulturális projektekre fordítják: a kelet–nyugati központi autópálya például művészeti térré változik; az oberhauseni 117 méteres gáztározó, a Gasometer nemzetközileg elismert művészek fényinstallációi által a Ruhr-vidéki médiaművészet központja lesz. A TWINS2010-programban 150 partnerváros együtt dolgoz ki kulturális projekteket, élő kulturális hálóvá változtatva a formális városközi kapcsolatokat. A Melez nevet viselő projekt egyszerre laboratórium és fesztivál, amely koncertek, táncművészeti

A modern művészetek múzeuma — Folkwang Museum

produkciók és színházi előadások segítségével mutatja meg a bevándorlók sokszínű kultúráját. A régió közigazgatási súlyponttalanságát példázza majd a Repülő Városháza projekt, amely 2010-ben mozgó felépítményként utazza be a vidéket. A repülő szimbólumra 2007-ben építészeti pályázatot írnak ki. A környezeti kultúrára, a Ruhr-vidék természeti értékeire hívja fel a figyelmet a *Land for free* projekt. A Második Város program új művészeti térként használja ki a város tükröződését, a föld alatti bányákat, melyek 2010-re a megnyílnak a digitális technológiák és a médiaművészetek előtt.

Ipari minőség ● A kitermelt kőszén mennyisége helyett a Ruhr-vidéki számadatok ma a kulturális ipar virágzásáról számolnak be: a 3500 ipari épület mellett a régióban 200 múzeum, 120 színház, 19 felsőoktatási intézmény és 100 koncertterem működik. A pályázati szakaszban kifogásolt történeti örökség hiányára — az egykori falvakból és kisvárosokból csupán 150 évvel ezelőtt lett Európa legnagyobb iparvidéke — a Ruhr2010-program válasza az, hogy a régió három generáció alatt kulturális térséggé változott. A közeg hőfokát nézve, a múlt dicsőségének konzerválása helyett a Ruhr-vidék 2010 után is ipari mennyiségben termeli majd a jövő kulturális hagyományát. ■

SZALAY TAMÁS

Balkán ante portas

Pécs az Európa Kulturális Fővárosa pályázatban megfogalmazta: fel kívánja mutatni a határvidék tapasztalatát, mely más, mint a centrumé.
Pécs Európa Kulturális Fővárosa szlogenje: „A határtalan város".
A „határtalan" szó implikálja a határ szót. Úgy érvényteleníti, hogy közben megőrzi. Úgy akarunk határt átlépni, hogy közben egy pillanatra sem feledkezünk meg a létéről. E kettősség jelöli ki azt a játékteret, melyen játszani szeretnénk. És ne feledjük: a játékelméletek szerint a játék nem vicc, mert nem csak mi játsszuk a játékot, a játék is játszik minket. Alakíthatjuk a szabályait, de csak akkor, ha először elfogadtuk őket.
Nézzük meg, mi is ez a játéktér, melyet Pécs be kíván játszani.
Európa ezen szöglete — amit nevezhetünk Balkánnak, nevezhetünk Délkelet-Európának, és egy más aspektusból egy szeletét nevezhetjük úgy is: Déli Kulturális Övezet —, meglehetősen huzatos. Időnként végigsöpör rajta a szél, megtépázza, felforgatja; népei állandó készenlétben élnek.
Balkán.
Metternich herceg egyszer azt mondta: a Balkán a Kärtnerstrasse sarkán kezdődik. Mi, magyarok azt mondjuk, a Balkán eggyel odébb van.
A horvátok szintén azt mondják, a Balkán a szomszéd. Nem önazonos, csak közel van. Nem vállalható, de a közelsége identitásteremtő.
Pécs a pályázatban úgy definiálta magát, mint kapuváros a Balkán felé.
Pécs, a Balkán kapuja.
Újvidék, a Balkán kapuja.
Belgrád, a Balkán kapuja.
Podgorica, a Balkán kapuja.
Hol a Balkán maga? Hol a Balkán közepe? Lehet, hogy csak kapuja van? A Balkán — az maga a küszöb? Aki ezen a tájon született, határhelyzetben él? Lehet, hogy azért ilyen huzatos ez a hely, mert nem tudjuk becsukni a kaput, mert nem tudjuk, hol a kívül és a belül? Aki nem találja meg az őt körülvevő világ (vélt, szubjektív) középpontját, az önmagát sem találja meg benne. A Balkán maga a Grál, melyet keresünk, melyért úton vagyunk, és nem tudjuk, megtaláljuk-e valaha.

Ez a keresés pedig nem más, mint maga a kultúra.
Nem a válaszok, hanem a kérdések földje.
A kérdés pedig maga a nyitottság: engedni, hogy a válasz befolyásoljon bennünket. A kérdés — az őszinte kérdés — belátható veszélyekkel jár. Azzal a veszéllyel, hogy megváltozunk. A kérdés: létkérdés.
Balkán — ezentúl ezt a nevet mint a lét metaforáját használom. A lét nem adott. A létnek alakot kell adni — ez pedig nem más, mint maga a kultúra.
A kultúra tehát kérdések és válaszok játékterében fogalmazódik meg. A kultúra — csakúgy, mint a lét — dialogikus természetű.
A dialógus pedig nem csupán azért fontos, hogy megértsd a másikat, hanem hogy megértsd önmagad.
Ahhoz, hogy megértsd önmagad és helyedet a környező világban, meg kell fogalmaznod ezeket. Ezt másképpen úgy is mondhatjuk: le grand récit, a nagy elbeszélés.
A haza nem más, mint egy nagy elbeszélés, vagy nagy elbeszélések sokasága.
A nagy elbeszélések azonosak: a moralitás, a hazaszeretet, a ragaszkodás az anyaföldhöz, a fájdalom, a szeretet.
A maroknyi anyaföld idegenben csak azért értékes, mert tudod, hogy az őseid porladnak benne, a múltad van benne eltemetve, és ebből a humuszból nőnek azok a történetek, melyeknek te is gyümölcse vagy.
De mi van akkor, amikor egy talpalatnyi föld több nemzet otthona? És megfordítva: vajon csak a föld jelentheti az otthont?
Természetesen nem: otthonra lelünk a nyelvben, a vallásban, a hagyományainkban, a hagyománytöréseinkben. A darabka föld is csak azért a hazánk, mert ott terem meg a nyelvünk, a vallásunk, a hagyományaink és a hagyománytöréseink.
Szerbek, horvátok, szlovének, bosnyákok, albánok, magyarok, romák, crnagoracok, ki tudja, hányféle nemzet; Kosovopolje, Srebrenica, Újvidék, Krajina, Trianon, csetnikek, usztasák, magyar csendőrök — ki tudja, hány feldolgozatlan trauma. Ugyanaz a föld, ugyanaz a nagy elbeszélés, de más és más előjellel.
A haza egy mítosz. A szubjektum is egy mítosz. Ugyanazok az elemek építik fel. Ezen a tájon, ebben a régióban a szubjektumépítő elemek egy tőről fakadnak, de más konzekvenciákat vonunk le belőlük.
Ezt más szóval úgy nevezzük: hagyomány.
A hagyományt örököljük és továbbörökítjük. Nem változatlanul, hanem mi is hozzáteszünk. A hagyomány holt, ha mint múlthoz ragaszkodunk hozzá. Csak akkor válik élővé, ha aktualizáljuk.
A Balkán mint trend.
Itt az ideje, hogy megfogalmazzuk a posztmodern Balkánt. A hagyomány újraírását.
Közös felelősségünk, hogy az általunk továbbadott hagyomány egy picit több olyan elemet tartalmazzon, melyre építeni lehet. Mely úgy válik múlttá, hogy kevesebb a törés benne, mint abban a hagyományban, amit mi örököltünk. Ennek leghatékonyabb eszköze pedig a kultúra. Mi pedig Pécsett arra törekszünk, hogy az Európa Kulturális Fővárosa cím elhelyezzen néhány elemet közös hagyományunkban. Pécs, a határtalan város.
Erre gondoltunk, amikor azt írtuk a pályázatban: a határvidék tapasztalata más, mint a centrumé. Ezt szeretnénk megmutatni Európának, és ebből szeretnénk építkezni mi magunk. Mi, együtt. ■

Elhangzott Újvidéken, a Les Rencontres 2006. szeptember 22–24. között megrendezett konferenciáján.

HORVÁTH András épitész

H.A. [HORVÁTH András]: Kiállitó épület ajánlati terve, Paks, Atomerőmü. = Magyar Épitőmüvészet, 83,1992,5. 36. ill. E

vessel szerepel az egri várban, 1563-tól irányí az építkezéseket. (Détshy, Munkások I. 178—1 old.)

THOTA Gergely magyar kőműves 1553 szeptembe ben dolgozik → Valtelina mester mellett az e várban. (Détshy, Munkások I. 177. old.)

THWRY (TURY) János miskolci kályhás 1552-b egy kályhát rak az egri várban. (Détshy, Munk sok II. 156. old.)

THYRAN, Pietro da, olasz kőműveslegény → V telina mester mellett dolgozik az egri várban 15 tól. (Détshy, Munkások I. 177. old.)

THYRAN, Silvestro da, olasz pallér → Valteli mester mellett kezdi meg 1553. év elején egri várban a munkát. (Détshy, Mesterek 177. old.)

THYRANO (TIRANO), Thomas és Johannes ola kőművesek 1551-ben dolgoznak az egri várba (Détshy, Munkások I. 175. old.)

TIMON Bertalan 1845-ben elkészíti Gyöngyöshala határának térképét. (EÁL Urbéri tkp. III. 12

TIMON Ferenc egri kőműves. 1845. évi városi ac könyv említi.

TIMON Gergely egri piktor. Egerben 1811-ben hatvani hóstyán írják össze, azaz a város II. negy dének 4. fertályában mint lakóbérlőt. Ugyanekk szőlőbirtoka van.

TIRANO (THYRAN), Bartholomeus egri kőmű mester (magister muratorum in Agria). Egerb dolgozik 1552-ben, február 13. és 23. között → V telina, → Menazio és → Veza építőmesterekkel erődítési munkálatoknál. (Kapossy, 1956. 50. ol

TISCHLER Antal rajzoló, festő és rézmetsző. Egerb Eszterházy Károly püspök a Foglár-intézetb

Horváth Anikó, általános iskolai tanuló

Az érdi 8. számú általános iskolában gyermekrajzkiállítást rendeztek. Horváth Anikó, Brückner Éva és Erdélyi Csilla kapták díjakat munkáikért.

Losonci Miklós: Plasztikák és grafikák.
Pest Megyei Napló, 1980. máj. 31.

MDK

Horváth András

müssztalos

Fittler-Györgyi: A világ iparművészete Párisban. Bp. 1960. 15. l.

MDK

Horvát András

György K.: Az iparművészet a párisi kiállitáson. Magyar Iparművészet 1900. 221.l.

M.D.K.

Horváth András, festőmester

1887-ban Fürth Adolffal együtt a debreceni színháznak mennyezetét újra kellett festeniök, mivel azt a gázvilágitás bekormozta. Az aranyozások hibátlanok maradtak 187.o.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai színház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen 1966.- Alföldi Nyomda. Debrecen

Horvát András M.D.K.

Butorai a párisi világkiállitáson

/ Kivitelezés/

A világ iparmüvészete párisban. 1900. Szerk. Fittler Kamill és Györgyi Kálmán
Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson Klny. a Magyar Iparmüvészet .900.évi folyamából

15.l.

HORVÁTH András, fazekas

A kaposvári Horváth fazekas és kályhás család hagyományai szerint anyai ágon visszavezethető a kaposvári céh alapitásáig-Ez 1747-ben történt,amikor a kaposvári és dombóvári uradalomban os Ozoran élő fazekasok herceg Eszterházy Pál távollétében Thanhoffer József uradalmi főtisztttel irat ák alá articulusaikat.Horváth András kályhás közlése 1967. RRM.Adattára 1169. 259.old. 1.jegyz

KNÉZY JUDIT: A Benosik fazekascsalád története 261.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV.-XV. évf. 1969.-1970.- Pécs, 1974

HORVÁTH András epitér

Ungár Tamás: A pécsi galambtaya.

= Népszabadsag 2000. jan 8. 34. ll

tudományos ügyekért felelős szervezeti egységénél;
ıykezelő Kft-nél (1054 Budapest, Báthory u. 20.);
láján (1055 Budapest, Szalay u. 10-14.)
ww.civil.info.hu vagy a www.om.hu címen.

ıai felvilágosítást ad:
ié szakfőtanácsos, tel.: 312-9834
rmánytanácsos, tel.: 441-3185

részesülnek a civil szervezeteknél önkéntes munkát

ıiányos pályázatokat nem értékeljük.

ALAPÍTVÁNY
A MAGYAR FELSŐOKTATÁSÉRT ÉS KUTATÁSÉRT
KURATÓRIUMA

HORVÁTH Alir epitén

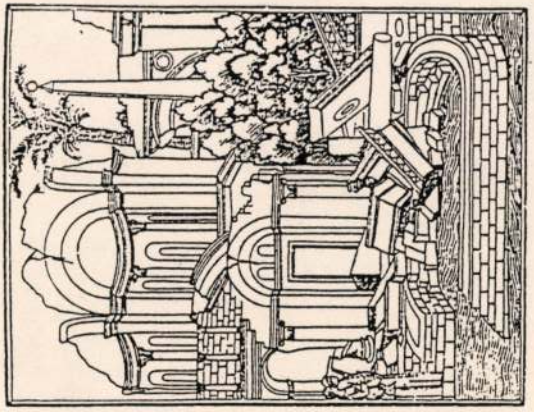

MÜEMLÉKFELMÉRÉS
MÜEMLÉKI KUTATÁS
ÉPÍTÉSTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓ
ÉPÍTÉSZETI ÉS REKONSTRUKCIÓS
TERVEZÉS
KONZULTÁCIÓ
MÜEMLÉKI ADATBANK
ÉPÍTÉSZETI ÉS MÜEMLÉKI KIADVÁNYOK

TVSCVLVM
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI ÉS MÜEMLÉKI
TERVEZÖ ÉS TANÁCSADÓ IRODA
BUDAPEST 1027 VARSÁNYI UDVAR 3.
TELEFON 202 7025 06 209 217 271

Sikeres és boldog
Újesztendőt kíván

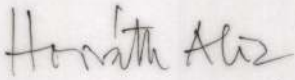

2000 január

Sphere is below
Dimension Point

Harold Abe

2000 January

Horváth Alice emléke

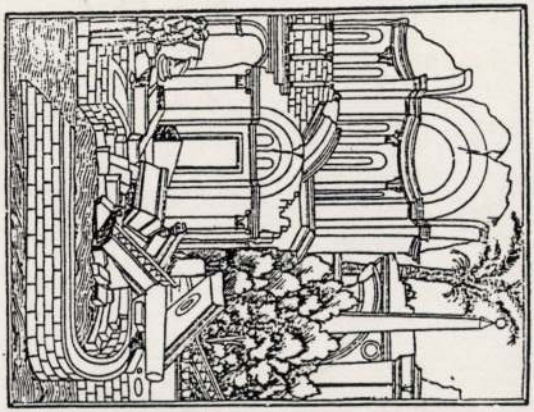

Eredményes, boldog
újesztendőt kívánva
szeretettel

Horváth Aliz

97. december

TVSCVLVM

építészmérnöki és műemléki
tervező & tanácsadó iroda
budapest 1027 varsányi udvar 3
telefon 202 7025 140 6764

* műemléki felmérés
* műemléki kutatás és dokumentáció
* helyreállítási és építészeti tervek
* konzulláció
* műemléki adatbank
* építészeti kiadványok szerkesztése

1021

KÁRPÁTI IGAZ SZÓ

Szeptember 5 és 15-e között, tíz napon át rendezik meg szovjet testvérmegyénkben, a Szovjetunió Kárpátontúli területén a magyar kultúra ünnepét. Ebből az alkalomból testvérlapunk, a Kárpáti Igaz Szó közli szerkesztőségünknek Szabolcs-Szatmár kulturális életéről készült összeállítását és mi közreadjuk a Kárpátontúli terület lapja munkatársainak írásait.

A magyar kultúra ünnepe Ukrajnában

Magyarországon tavaly szeptemberben ukrán kulturális napokat tartottak, melyek során magyar barátaink megismerkedhettek az ukrán népnek a kulturális, a gazdasági és tudományos haladásban elért vívmányaival.

Az idén pedig Ukrajnában tartják meg szeptember 5—15-én a magyar kultúra ünnepét. E napokban a szovjet emberek szeretettel fogják tanulmányozni testvérnépünk kulturális eredményeit.

A magyar kultúra napjai örvendetes eseményt jelentettek a Kárpátontúli terület dolgozói számára is, hisz szoros baráti kapcsolatok épültek ki területünk és a szomszédos Szabolcs-Szatmár megye dolgozói közt. Egyre nagyobb lendületet vesz a küldöttségek, a sport- és mezőgazdasági szakcsoportok, a közoktatási, a kereskedelmi, a közlekedési stb dolgozók cserelátogatása. A barátságvonatok és autóbuszok területeink dolgozói tapasztalatcseréjének rendszeres formájává lettek.

A Szovjet—Magyar Baráti Társaság Kárpátontúli területi osztálya 50 tagjának többsége szoros baráti kapcsolatokat tart fenn a Magyar Népköztársaság egyesületeivel. Szoros barátság alakult ki például a beregrákosi XXII. Pártkongresszus Kolhoz és a vassurányi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, a Mukacsevói Kötszövgyár és a Hódmezővásárhelyi Kötszövgyár munkásai, az uzshorodi úttörőotthon és a salgótarjáni bányászok stb. közt.

Az Uzshorodi Állami Egyetem rendszeresen kicseréli munkatapasztalatát a budapesti, a szegedi és a debreceni felsőfokú tanintézetekkel. Ugyanilyen kapcsolatok épülnek ki a Nyíregyházi Tanárképző Főiskolával is.

Tartalmas munkát folytatnak az internacionalista klubok. A szlatinai Barátság-klub tagjai élénk levelezést folytatnak a budapesti, a gyöngyösi, a siófoki, a kisvárdai, a miskolci, a veszprémi és a tatabányai dolgozókkal. A klub tiszteletbeli tagja Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt KB-jának első titkára.

Évről évre egyre jobban szilárdulnak a szovjet és magyar iskolások, úttörők baráti kapcsolatai. A berehovói 4. sz. Kossuth Lajos Középiskola úttörői a nagyszénási Kossuth úttörőrssel leveleznek. Az uzshorodi 10. sz. Zalka Máté Középiskola és más iskolák tanulói a magyarországi iskolákkal folytatnak levelezést. Az uzshorodi úttörőotthon szakköreinek tagjai saját készítésű festményeket, hímzéseket és szobrokat küldtek Szabolcs-Szatmár megyei barátaiknak.

A köztársaságunkban megrendezésre kerülő magyar kultúrnapokra készülve, a Szovjet—Magyar Baráti Társaság kárpátontúli osztályának vezetősége érdekes rendezvényeket vett tervbe.

A pártszervek irányításával és segítségével baráti esteket, előadásokat, eszmecseréket, tematikus esteket rendeznek a vállalatoknál, a kolhozokban, a hivatalokban, az iskolákban. A társaság tagjai be fognak számolni a magyar dolgozók eredményeiről. Tervbe vették, hogy Ungvár, Munkács, Beregszász, Nagyszőlős és Csap városok dolgozói találkoznak a Magyarország felszabadításának részvevőivel, azokkal a szovjet szakemberekkel, akik segítettek Magyarországnak a szocializmus építésében. A Kárpátontúli Állami Tájmúzeum készül a magyar festőművészek, szobrászok és grafikusok műveinek kiállítására. A területi rádió- és televízióbizottság a magyar nép sikereivel foglalkozó anyagokat készített elő, a területi filmhálózat-igazgatóság Uzshorodon magyar filmfesztivált fog rendezni.

Régi hagyomány, hogy területi lapunk, a Kárpáti Igaz Szó és a Kelet-Magyarország szerkesztősége időről időre cikkeket, fényképeket tesz közzé a szomszédos két terület testvéri kapcsolatairól. A területi könyvkereskedelmi vállalat kezdeményezésére az uzshorodi, a mukacsevói és berehovói üzletekben megrendezték a magyar könyvek, kották és lemezek kiállítását és árusítását.

A szovjet és a magyar nép barátságának történelmi gyökerei vannak. Népeink századokon át vállvetve harcoltak a közös ellenség ellen, segítettek egymásnak, együtt örültek sikereiknek. A továbbiakban is erősíteni fogjuk a szovjet és a magyar nép barátságát és együttműködését, fejleszteni fogjuk kulturális, tudományos, sport- és turisztikai kapcsolatainkat, szélesbíteni fogjuk kapcsalatainkat a Magyar—Szovjet Baráti Társasággal és ennek széleskörű aktívájával.

Hiric Ludvig,
a Szovjet—Magyar Baráti Társaság kárpátontúli osztálya vezetőségének elnöke, a Kárpátontúli Területi Bíróság elnöke.

A berehovoi kultúrkombinát Barátság-együttese magyar táncot mutat be.

Zala András felv.

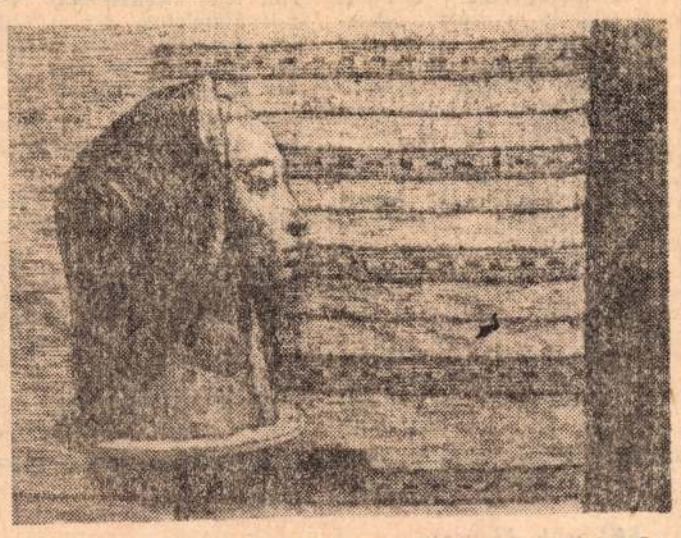

Horváth Anna ismert be rehovoi szobrászművésznő egyik új műve: „Női arckép"

Sáradi László felv.

Franko Iván és a magyarok

Az idén emlékeztünk meg Franko Iván, a kiemelkedő ukrán író születésének 110 évfordulójáról. Aligha van az irodalomnak és társadalomtudományoknak egy olyan ága is, amelyhez ne járult volna hozzá ez a kivételes tehetségű író, Franko Iván költő, prózaíró és műfordító, drámaíró és publicista, széles érdeklődési körű tudós: történész, nyelvész és irodalomtörténész, etnográfus és folklorista volt, azonkívül neves gondolkodó, közéleti személyiség és politikus is. Írói hagyatéka meghaladja a 100 kötetet.

Ehhez hozzá kell még tennünk, hogy Franko Iván az ukrán nép jobb jövőjének bátor harcosa, nagy internacionalista, humanista volt, aki szívén viselte az összes elnyomott népek sorsát.

Az író ez évi jubileuma nagyszerű alkalom, hogy beszámoljunk a magyar olvasóknak arról, mennyire érdeklődött Franko a magyar nép kultúrája, történelme és irodalma iránt, hisz művei közt egész sor magyar tárgyú alkotásokkal találkozhatunk.

Az író 1894-ben írta „Kossuth és a kossuthi háború" c. cikkét, melyben felhasználta a Kossuth Lajosról szóló történelmi okmányokat és népköltési alkotásokat. Frankónak ez a műve arról tanúskodik, hogy behatóan tanulmányozta a magyar nép Habsburg-ellenes harcáról szóló műveket és népköltészeti alkotásokat, s hogy igen érdekelte őt Kossuth személye. Az író szerint a forradalom vezetője nemcsak a magyarok körében volt népszerű, hanem Galícia, a Kárpátontúl és Bukovina ukrajnai körében is. A későbbiekben Franko négy változatát tette közzé a Kossuth Lajosról és a forradalomról szóló, Galíciában följegyzett daloknak.

A következő esztendőben, 1859-ben az író ellátogatott Magyarországra. Egy év múlva megjelent „A tiszta faj" c. elbeszélése, melyben az író magyarországi élményeit írta le.

Ugyanebben az esztendőben az író levelezést folytat Hermann Antal neves magyar néprajzkutatóval, aki a Magyar Etnográfiai Intézet egyik megalapítója volt, és könyveket cserél vele.

Franko könyvtárában, melyet most az USZSZK Tudományos Akadémiájának Irodalmi Intézetében őriznek, számos magyar kiadvány lelhető fel: A Nádor-Codex (1857), Zrínyi Miklós „Elégia fiam halálára" c. műve, „Magyar népmesék" (1901), „Kossuth Lajos a ruthén népköltészetben" c. gyűjtemény, az író néhány magyar nyelvre lefordított munkája.

Nemrég az író hagyatékában Váradi-Stengberg János docens meglelte Franko egyik régebben nem ismert, magyar tárgyú cikkét. „A magyar nemzeti ősmonda" c. 1914-ben írt cikk kéziratáról van szó. E cikkben az író a magyar történelmi mondákat jellemzi, s az Álmos-monda három részét verses formában fel is dolgozza.

Meg kell említeni, hogy Franko ukránra fordította Jókai Mór, Mikszáth Kálmán és más magyar klasszikusok műveit is.

S végezetül szeretnék röviden említést tenni Franko műveinek még az író életében megjelent magyar nyelvű fordításairól. 1896-ban jelent meg a Budapesti Hirlapban Franko „Hricz iskolai tudománya" című elbeszélése Zsatkovics György Kálmán kárpátontúli fordító tolmácsolásában. A műfordító későbbi szavai szerint ezt az elbeszélést kedvezően fogadták.

A továbbiakban a Kárpátontúlon megjelenő Kelet, Bereg és Kárpáti Lapok című magyar újságok hasábjain a jeles ukrán író egész sor elbeszélése látott napvilágot. A 900-as évek elején Budapesten különkiadásban jelentették meg a „Hricz és az úrfi" (1902) és „A világosság felé" (1916) című elbeszéléseket, megjelent azonkívül a költő Kőtörő című verse is.

A magyar olvasó azonban csak a felszabadulás után ismerkedett meg szélesebb körűen Franko műveivel. Az író munkái most rendszeresen jelennek meg a lapokban, a folyóiratokban, azonkívül különkiadásokban is. 1949-ben látott napvilágot magyar nyelven Franko „Zahar Berkut" c. történelmi regénye, 1954-ben pedig válogatott elbeszéléseinek gyűjteménye. Elbeszéléseiből két válogatás és a „Boriszlav nevet" című Franko-regényt a kárpátontúli kiadók juttatták el a magyar olvasókhoz.

Kocsij Jurij

Kulturális hírek

A Magyar Melódiák Ukrajnában.

A Kárpátontúli Területi Filharmónia Magyar Melódiák esztrádegyüttese július 15-től az USZSZK városaiban vendégszerepel. Turnéjukat Zsitomirban kezdték, majd Kirovográdban léptek fel. A hamar népszerűvé vált együttes vendégszereplése első hónapjában 25 sikeres fellépést rendezett. Októberig tartó körútjukon Ukrajna számos városában fellépnek.

Barátaink hangversenye

Augusztus második felében a budapesti színházak, a Magyar Rádió és Televízió szólistái, valamint Idrányi Iván zenekara nagy sikerrel lépett fel Berehovón a Kooperátor stadionban. A hangversenyen több mint 3000 néző volt jelen. Viharos tapssal jutalmazták Lorenc Kornélia, Kun Zsuzsa, Sipeki Levente fellépését, úgyszintén a zenekar egyes számait.

Ezzel a fellépéssel befejeződött a magyar művészek nyári szovjetunióbeli turnéja.

Képek exportra

Magyarország Csehszlovákia, Olaszország és más külföldi országok művészetkedvelőinek az utóbbi években már volt alkalmuk megismerkedni a kárpátontúli művészek alkotásaival. Sok tájképet vásárolnak a turisták az uzshorodi kiállítószalonban.

Művészeink képei nemsokára ismét nagy útra indulnak. Kanada, az USA, Kuba, valamint Franciaország egyesületei és műgyűjtői érdeklődtek a kárpátontúli festők alkotásai iránt.

Ezért a Szovjetunió Képzőművészeti Szövetsége központi szalonjának megrendelésére export végett 30 képet küldenek Moszkvába. Köztük találhatjuk Boksay József, Kassai Antal, Glück Gábor, Soltész Zoltán és sok fiatal festőművész képeit.

Találkoztam Karinthy Frigyessel

Majdnem tízéves voltam, amikor Siófokon egy szélhüdés végzett az íróval.

De találkozásom Karinthy Frigyessel sokkal később történt — jó harminc évvel az író halála után.

Bevallom őszintén: az élő Karinthyt nem láttam. Fényképen — igen. De ha már idáig jutottam, meg kell magyaráznom, hogy is lehet találkozni valakivel, akit az ember csak fényképen látott.

Lássuk, hogy segít magán ilyen esetben maga Karinthy. Ime egy idézet a „Századom gyermeke" című humoreszkjéből: „Ma megint tettem egy kis utat az időgépben, ezuttal visszafelé. Délután ültem be a masinába, másodpercenként fényévnyi sebességgel indultam, s egy jó negyedóra múlva állítottam meg a motort. A dátummérő 1487 február 8-at mutatott."

Hát igen, egy időgép segítségével csekélység visszautazni — akár az őskorba is. Nekem legfeljebb egy félévszázadnyi utat kellett megtennem, hogy ott legyek, ahol annak idején Karinthy járt-kelt, hősei között; ahol tárcáit, novelláit és humoreszkjeit írta, ahol nevetett, sőt — „röhögött" az egész osztállyal együtt, szeretett, gyűlölt, hitt, bíztatott — magát és másokat is.

A múlt évben ültem bele az időgépbe egy szép tavaszi napon. Jegy nem kellett. Megelégedtem egy szerződéssel, melyet a kijevi „Veszelka", a gyermek- és ifjúsági irodalom ukrán könyvkiadója kötött velem, s megbízott, fordítsak ukránra egy kötetnyi Karinthy-művet — a „Tanár úr, kérem" című kisregényt, meg vagy húsz humoreszket, novellát.

Szóval, szép napsütéses tavaszi nap volt, rügyeztek a fák, én meg a gépben ültem és utaztam, utaztam, utaztam — fordítottam, meg gépeltem, gépeltem, meg fordítottam. Minden új mű egy új találkozás volt vele — Karinthy Frigyessel, a humoristával, a csodatevővel. E találkozásaimnak kézzel fogható bizonyítéka az a könyv, melyet „Darujte, pane vcsitelju" („Tanár úr, kérem") címmel nemrég adtunk ki Kijevben mi ketten: Karinthy meg én. Így történt, hogy az izzig-vérig magyar író huszonnyolc évvel fizikai halála után Kijevbe utazott és külföldi sikereit sokszorozva, megkezdte diadalútját Ukrajnában, éspedig annak sokmilliós iskolás fiatalsága között.

Megértik-e Karinthyt az ukrán fiúk és lányok? Bízom benne, hogy igen. Hiszen őt gyorsan szívébe fogadja mindenki, aki tud nevetni. Márpedig Tárasz Bulba és Gogol is tudtak nevetni. És milyen humorérzékük volt a kozákoknak, a törökök szultánhoz intézett világhírű levél szerzőinek! Nem kétséges, hogy a levélírók utódai sem vesztettek humorukból.

Igaz, ennek a kérdésnek van egy másik, számomra elég kényes oldala. T. i. a budapesti születésű, tősgyökeres magyar Karinthy Frigyes tiszteli az illemtan szabályait és nem magyar, hanem ukrán köntösben kopogtatott be a kijevi, dnyepropetrovszki, poltavai és más iskolásokhoz. Ezt a köntöst én szabtam rá. Én tanítottam meg a magyar írót ukránul beszélni, hogy megértse őt az ország aprajanagyja. És nemcsak megértse, de nevessen is vele együtt, oly jó izüen, mint a magyar olvasó. Az apró népség majd megítéli munkámat, elmondja szigorú véleményét Karinthy ukrán köntöséről, ukrán beszélőképességéről.

Mint fordító, kénytelen vagyok bevallani, hogy Karinthy humorát nagyon nehéz átültetni más nyelvre. Néha ez a humor valahol ott lappang a sorok között, mint némely embereknél a mosoly. Látjuk az ajkán, hogy mosolyog, de a szeme csupa komolyság. Néha felharsan a nevetség, és úgy zeng, hogy majd megszakad a dobhártyánk. A nevetés rázza a testet, s a fordítónak nehéz a dolga... Reszket a keze és nem találja el az írógép billentyűjét.

Így volt ez, amikor Karinthy egy találkozásunk alkalmával elmesélte nekem a Visszakérem a tandíjat című humoreszkjét és bemutatta egyik kedvenc ismerősét, Wasserkopf urat.

Szóval érdekes, tanulságos és mulattató volt az én találkozásom Karinthy Frigyessel. Nem mondtam el minden benyomásomat az új ismerősömről. És nem is mondhattam el egy cikkben, amelynek csak az volt a célja, hogy bebizonyítsam, igenis, én találkoztam Karinthyval.

Elérem-e célomat?
Hiszem, hogy igen.

Skrobinec Jurij,
a Szovjetunió Irószövetségének tagja.

Nagy S. József:

Könnyű élet

Áh, Guriga csak hüledezett, ahogy elnézte a népeket. Hogy törik magukat, hogy igyekeznek gyárba, műhelybe, irodába — megfoghatatlan. Mintha harapós kutya üldözné őket. Dehát minek ez a nagy fölhajtás? Tépelődött az emberek sorsán, példaképe a mezők lilioma volt, semmi strapa és mégis urasan megél.

Guriga is imádta a könnyű életet, amit nem nehezítenek meg malterosládák, esztergapadok, vaskalapácsok és hasonló mellékterméke. Csak úgy járkálni a nagyvilágba, figyelni, hogy sarjad a vetés, füstölnek a gyárkémények, a nyugdíjig még van negyven éve, ráér finiselni az utolsó tízben. Persze, addig is volt életcélja, a világ tanulmányozása kötötte le minden energiáját. Tessék, állt meg elképedve egyik nap is az útburkoló munkások mellett, hogy törik tagjaikat. Beletenyerelnek kátránytócsába és még van kedvük nevetni. Az a nagy melák ráadásul énekel is, ahelyett, hogy balsorsát zokogná el. Mint valami természeti csodát bámulta a köveket cipelő tenoristát. Szörnyű. Rettenetes, mibe kerülhet ez a derekának. És a csőre egyre jár.

— Taradidi, taradidi, dudu...

Aztán gubanccal koszorúzott fejéhez kapott — de hiszen ez Lazsnaki Pisti, akivel együtt jártak iskola mellé. Milyen szépen indult, s tessék, idejutott. De azért elkajáltotta magát:

— Pistiii! Lazsnak Pisti!

Egymás nyakába borulni egy pillanat műve volt. A dalnok megállás nélkül hajtogatta:

— Egykomám, hej, egykomám.

Igy volt, ő is egy koma, másik egy koma, összesen kettő.

Pista gyorsan beszámolt, milyen sikereket ért el az életben. Van felesége, fia, biciklije, két macskája, kis kert, benne kukacvirággal, s reménye, hogy kap elsején 50 fillér órabéremelést. És te? — érdeklődött Gurigától, aki kissé följebb húzta nyakkendőjével öszszehurkolt nadrágját. Ő is reményteljes dolgokról számolt be.

— Most szigorlatozom a bölcsészkaron. Témám: appenditis a szocialista realizmusban. De párhuzamosan nyelveket is tanulok. Szanszkrit, mongol, meg ami jön.

— Hünye — esett Pisti álla lejjebb. Mindig bámulta a tudományt. De Guriga még nem fejezte be.

— És írok verseket is. Jóllehet, nem közlik, mert pikkel rám az Illyés Gyula. Hát így élek...

Pisti csóválta a fejét. Verseket írni, az már valami. De miért nem közlik? Hát ez a demokrácia? Az üldözött legyintett.

— Kibírom. De izé, te kibírnál holnapig egy huszassal segíteni? Majd az ösztöndíjból megadom, de most sürgősen meg kell venni a szanszkrit nyelvkönyveket.

Az útburkoló kicsit ogmógott, úgy, hogy Guriga végül csaknem visszautasította segítségét, mindenesetre elég hidegen vált el tőle. Lenézte a kicsinyes embereket — egy huszasért ennyit parádézni? Két-három órai munka és megvan, amellett túlórázhat is, ezek az utak nagyon sürgősek. Szükség van a többletmunkára. És alapjában véve az utóbbi időben Guriga már szenvedett. Élete ugyan meglehetős, de akadnak keserítők bőven. Vegyük csak rögtön a feleségét. Erős, jól megtermett asszony, akár két műszakot is vállalhatna, s egyszercsak azt mondja:

— Édes fiam, én ugyan nem dolgozom rád tovább, inkább visszamegyek az anyámhoz.

— Mit, hogyan? — hagyta abba a fölösleges legyek fogdosását, hát ez lett a nagy szerelemből?

De milyen nagy szerelem volt! Húszezer forint készpénzzel társult be a hitves a házasságba, meg a családi ékszerekkel. S Guriga bár könnyedén élt, a fényüzést utálta. Nem, nem, el a hideg csillogással, a kispolgári életre jellemző bankbetéttel. És most, hogy elfogyott a pénz, világos, hogy otthagyja az asszony.

Vagy ott van az unokatestvére, a Berci. Szabályos vér szerinti rokon, még a szemük sarka is egyforma. Valamikor együtt gyártottak pipiskét a homokban és mi történik, mikor becsönget hozzájuk. A társas cég másik tagja kinyitja az ajtót, aztán ordit és becsapja.

— Nem vagyok itthon!

— Hoohogyan? — képedt el. Otthon van és mégsincs otthon? S akkor a szomszédok előtt tovább gyalázza. — Ezt a lélekrontást. — Hallotta egy hétéves lányka is.

— Tolvajnak nem vagyok itthon.

Sérült szívvel, ám emelt fejjel távozott. Egy lapos erszényért ekkora hacaca. Egy nyomorult politurtól bűzlő asztalos begerjed, mert már nem volt neki kedve további alázkodásra, kérincsélésre, inkább vállalta a kockázatot.

Mindez néna megkeserítette. A tenyere meg sima volt, de a lelke már felhólyagzott. Egy öreg nyugdíjas ismerose, mikor tíz percre kért tőle egy tizest, mit is mondott neki? Feliidézni is félelmetes.

— Igazán inkább elmehetnél dolgozni.

S ezt ő mondja, aki már évek óta nyugdíjban van, s most keresztrejtvényt fejt, vagy ultipartira tékozolja idejét. Nem is szólt rá semmit. Inkább egy vadidegenhez fordult.

— Uram, ön sem ingem, sem gallérom, mégis bízom, hogy fölkarol. Zsebtolvajok jártak a kabátomban, s még nekem ma Pécskára kell menni. Irják, anyám beteg, szegény, szegény...

Nem tudta folytatni, csak szipogott, mint a gyerek. S így is csak a hatodik idegen állt kötélnek. Teljesen belefásult, ha ez így megy tovább, sejtette, rossz vége lesz az egésznek. Még nem tudta, hogy mi, de gyanította, borzalmas lesz, irtózatos, öngyilkosság, vagy valami hasonló. De azért darab ideig élni akart. Nagyon szerette a bablevest csülökkel, s ott, ott lent, tudta, elég rossz a kiszolgálás.

Mégis végső stádiumában, amikor rájött a pillanatnyi pénz és elmezavar, s rámutattak a szenesvagonra, amelyiket ki kell rakni, megborzongott. Ráadásul brikett volt, por, por, csupa por — és micsoda lapáttal körítve.

A többiek már őrjöngve tobzódtak, érezte, lassan meg kellene mozdulni. Még egy utolsó pillantás az égre, de az ottaniaknak nem tetszett, hogy évek óta nem imádkozik, nem dobták le a százast.

— Mindenki, mindenki elhágy — suttogta fázósan maga elé. — Csak te maradtál keserű barát, s lapátját kisebb komplikáció után bosszúállóan beledöfte a szénkazalba.

De túlélve a vagont, este alvás közben kisimultak a lélek megkínzott redői.

Álmodott. S nem is csúnyákat. Azt álmodta, még egyetlen éjszakát kell aludni a nyugdíjig.

Kapások. Soltész Albert rajza.

Debreceni műsorterv:

Mit látunk a színházban?

A nyíregyházi színházi előadások javarészt a debreceni együttes műsorterve alapján jönnek létre. A Csokonai Színház megújított művészgárdával kezdi az új évadot. Az új színészek legtöbbje mögött sikerekben gazdag évek, alakítások állnak. Igy került a társulatba *Olsavszky Éva* kétszeres Jászai-díjas *Kun Vilmos, Fonyó István, Bürös Gyöngyi, Csemák Árpád, Déry Mária, Huszár László, Kaáli Nagy Margit, Szabó Éva, Szakács Eszter* színművészek. De az operagárda is bővült *Czakó Mária, Fülöp Rózsa, Kiss Zsuzsanna, Pázsit Magdolna, Albert Miklós, Bercelly István, Csongor József, Karnausz Tibor* operaénekesekkel.

Mit látunk az új évadban a debreceni művészektől?

Dürrenmatt: *Az öreg hölgy látogatása,* Tannessee Williamsnek a Vágy villamosa után újabb műve is színpadra kerül: *Amíg összeszoknak.* A drámaíró ezuttal komédiaíróként mutatkozik be. Sánta Ferenc kisregénye színpadi formát ölt *Az áruló* címen. Az operatársulat Mozart *Don Juanját* kelti életre.

Az új évad bemutatásra kerülő operettdarabjai: Lehár: *A mosoly országa,* Strauss *Cigánybáró* (daljáték) és főleg zenés vígjátékok. Barrilet—Grédy—Nádas—Szenes: *A kaktusz virága,* Modugno—Halász—Vécsey: *Szamárlétra.* Ebben a zenés vígjátékban felcsendülnek Modugno világhírűvé vált slágerei (a Volare, a Ciao—Ciao bambina). További zenés játékok még Oláh Margit—Horváth Jenő: *Nézd meg az apját!* és Petrov: *A rózsák tánca.* (l. b.)

Új könyvek:

Ördögszakadék

Latin-amerikai elbeszélések

Latin-Amerika népéről általában csak annyit tud az átlagos műveltségű olvasó, hogy kétszázmilliós népessége részint az egykori spanyol és portugál gyarmatosítók, részint az őslakó indiánok és a közébük telepített néger rabszolgák utódaiból került ki, de szép számmal vannak félvérek: mesztícek és mulattok is, akiknek jó része vagy rendőr, vagy munkahajcsár... Ez a könyv többet mond el nekünk Latin-Amerikáról, mint amennyit nem egy tudományos műből meríthetnénk. Hősei javarészben a faji megkülönböztetés és a gazdasági elnyomás kettős terhét viselő indiánok, akik csodálatos önuralommal túrik megaláztatásukat, de alkalom adtán bátran és fölemelt fejjel néznek szembe zsarnokaikkal, sőt készek vállalni a biztos halált is, csupán azért, hogy bármilyen rövid ideig is élvezhessék a szabadságot.

Számukra a civilizáció nem jelent mást, mint törvénnyel szentesített jogtalanságot, s a keresztség csak ősi babonáiknak újabb, ijesztő félelmetességét. Ezek a nyílt, becsületes és szeretetre méltó emberek nem akarnak mást, csak békében élni azon a talpalatnyi földön, amelynek ősi jogon birtokosai. Hősök, de nem azért, mert rendkívüli tettekre születtek, hanem mert olyan helyzetbe kerültek, amelyben már nincs mit veszteniük többé.

Ilyen hős az a fiú, aki inkább hal kínhalált, mintsemhogy elárulná felkelő társait, ilyen az az anya is, aki nem nyugszik addig, amíg fia gyilkosát meg nem találja, hős a „Rókák", a még szabadon élő indián törzs utolsó vezére, aki, miután nem tudja megakadályozni, hogy az erdőirtók, az általa totemként tisztelt „harangfát" a „civilizáció" nevében kivágják, együtt pusztul el a kivégzett fával. A gondosan válogatott elbeszéléseket — amelyeknek írói között olyan kiváló neveket találunk, mint Quiroga, Asturias, Puig, Ramos, Yanez, Rulfó és Fuentes — Váradi László kitűnő fordításában olvashatjuk. (Kossuth Könyvkiadó).

(K)

No, figyeljetek csak rám, barátaim, most én akarok beszélni...

Éppen ideje, hogy vége lett az első félidőnek, annyira untam már a süketlen megjegyzéseiteket arról a szőke asszonyról. Nekem is van szemem. Előbb láttam meg, mint ti, hogy ott ül az öreg futballisták számára fenntartott páholyban. A meccs elején köszöntem is neki, és a mellette lévő őszes hajú, kissé kövérkés férfinek is. Ti akkor még nem törődtetek az asszonnyal. Nem volt miért odafigyelnetek rá, oly nyugodtan viselkedett.

Nem akarlak benneteket megsérteni, de vegyétek tudomásul, hogy annak a szőke asszonynak egyedül több köze van a futballhoz, mint nekünk összesen. Nem alkalmi vendég, vagy néző ott a páholyban. És nem azért kiabált le minduntalan Nyurgának, az ifjúsági válogatott csatárának, mert hisztérikus szurkoló, se azért, hogy feltűnést keltsen vele, de még azért se, amiben már megegyeztetek, hogy valószínűleg a szeretője lehet Nyurgának, mert az ilyen, harminc évüket alig átlépett csínos nők, mondjátok ti, módfelett kedvelik a jóvágású fiatal sportembereket, és Nyurga bizony jóval megüti az asszonyi érdeklődés mércéjét. Egyébként az asszony nem alig, hanem pontosan nyolc évvel lépte át a harmincadikat...

Földeák János:

A LELÁTÓN

Hiába néztek rám kételkedve, és kár gúnyosan vigyorognotok. Amit mondok, sokkal jobban igaz, mintsem azt hiszitek, ha ugyan van még bennetek annyi beismerés, hogy hinni merjetek másnak is, ne csak a saját, csapongó fantáziátoknak. Azért köszöntem annak a szőke asszonynak és a mellette ülő férfinek, mert ismerem őket. S nem a múlt hét, se a múlt hónap, vagy tavaly óta, hanem évtizedekkel régebbről, sőt állíthatom, az asszonykát már akkor ismertem, amikor még se menni, se beszélni nem tudott, csak néha éktelenül sírni, és amikor még a legnagyobb öröme az anyja melle, a tiszta pelenka és egy öklömnyi nagyságú csörgő volt.

Legrégebben az apját ismerem, azt az őszes hajú férfit, akit mellette láttok, s aki a felszabadulás után is, mint futballozó Gondafivérek egyike, Gonda II néven évekig közismert kapusa volt egy patinás múltú munkás sportegyesületünk futballcsapatának. S hogy még jobban csodálkozzatok, azt is elárulom, hogy Gonda II-vel negyvenhat éve együtt jártam polgáriba.

Látom az arcotokon, ti is tudjátok már, kik voltak a Gonda-testvérek. A legidősebbet, Gonda I-et kivégezték a nyilasok, mert tagja volt egy nemzeti ellenállási csoportnak. Gonda III még a negyvenes évek végén elszerződött Egyiptomba edzőnek. A legfiatalabb testvér, a Gonda IV. pedig öt-hat éve halt meg közlekedési baleset következtében.

De nem a Gonda-fivérekről akarok én beszélni. Gonda II-ről is csak azért, hogy megértsétek a lánya szokatlan szurkolását és ne élcelődjetek rajta.

Ez az asszonyka, persze még lánykorában, futballozott. Igen, bármilyen hihetetlenül is hangzik, futballozott. Megszerette és megtanulta az apjától, a nagybátyjaitól és azok klubtársaitól.

Amig kisebb volt, mindenki mulatott a futballozó kislányon. A legjobban az apja, aki örült is neki, hadd erősödjék a lányka, a labda rúgdosásától. Nem csak a pályán, edzések alkalmával, de ha kirándulni mentek, a kis Gabriellának az volt a legkedvencebb szórakozása, hogy 11-eseket rúgdosott a kapus papának, és boldog volt, ha a papa nem birta a labdát elfogni, vagy kiütni, és gól lett.

S ahogy a kis Gabriella nőtt és fejlődött, úgy fokozódott az ügyessége és ereje, és nem kevésbé a futball iránti szenvedélye is. Még fejelni, labdát levegőből levenni, kapásból továbbítani, szögletet rúgni és cselezni is megtanult. A papa és a három nagybátyja futballozása valóságos iskola volt a tanulékony lánynak. A vele egykorú fiúk rajongtak érte, é

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 337-748, 340-726

KELETMAGYARORSZÁG

1971 NOV 21

Horváth Anna

1021

ÉPITŐK. HORVÁTH ANNA RAJZA.

rás a lázer v
felfedezése u
E. N. Leith és
világon elsőn
tárgy hologra
sen rekonstruálta a tárgy háromdimenziós képét.

Hagyományos fényforrásaink zöme fehér fényt sugároz. A prizma azonban alkotórészeire bontja ezt, és tudjuk, hogy a különböző színű összetevők különböző hullámhosszúságú fényhullámoknak felelnek meg. Ennek a fénynek a matematikai leírása ennélfogva igen bonyolult, és aligha képzelhető el, hogy maga a fény e „tarkaságon" kívül még bármilyen további információt (pl. egy tárgy képét) önmagában hordozza, illetőleg, hogy belőle ez a többlet egyszerű módon „kiemelhető."

A lázerben azonban az atomok rendezett állapota miatt egyetlen hullámhosszon egymással szinkronban sugározzák ki fényüket. Ez a rendezettség hozza létre azokat a különleges tulajdonságokat, amelyek alkalmassá teszik a holográfiában való felhasználásra.

A lázerfényforrások ugyanis a szinkronitás miatt síkhullámokat sugároznak ki, vagyis a fény terjedési irányára merőleges síkban a hullám nagysága (amplitudója) és az un. hullámfrontok egymástól való távolsága (fázisa) állandó. Éppen ezért a lázerfény egy térbeli tárgyról visszaverődve információt tartalmaz a tárgyról. Egy vizsgált síkban ugyanis eredetileg azonos a hullámamplitudó, a visszaverődés után pedig pontról pontra változik a tárgy

az egész tárgy kép[illegible]
ruálható. Ennek az a magyarázata, hogy a hologram elkészítésekor a tárgy bármelyik pontjából az egész hologramra szóródik a fény, így a hologram egyetlen pontja a tárgy minden pontjáról kap fényt, vagyis az egész tárgyra vonatkozó információt tartalmazza. Ezért pl. a hologramot darabokra törve, mindegyik darab az egész képet adja vissza, természetesen rosszabb minőségben, hiszen a kisebb darab kevesebb összinformációt tartalmaz, mint a teljes hologram.

Végül említsük meg, hogy a közönséges fényképezési technikához hasonlóan színes hologram is előállítható úgy, hogy három alapszín keverésével rakjuk össze a kép egyes színeit. A három alapszínt pedig három különböző színű lázer szolgáltatja.

H. Ö.

KERE

Az évszakkal kapcsolatos József Attila versből idézünk a beküldendő vízsz. 1., függ. 13, vízsz. 26 és 51. sorokban.

VIZSZINTES:

13. Madár is, gép is. 14. Kellemetlenség, kisebb baleset. 15. Boldogság. 18. Nátrium vegyjele. 20. Szélhárfa. 23. Becézett Aranka. 25. Kén és jód vegyjele. 31. Güny, szatíra is lehet ilyen. 32.

Horváth Anna, szobrász

Kárpát-Ukrajnai. (Beregszász?).
„Megtört a csend" címen riportfüzete
jelent meg, ebben Beregszász kulturális
életét mutatja be.

Kovács Vilmos-Benedek András: Magyar irodalom Kárpát-Ukrajnában 1144-1150.

Tiszatáj, Szeged. 1970. december XXIV/12.

Horváth Anna

Alkotásáról fto.

Kortárs, 1969/7. 1140. l.

Horváth Anna

Aktrotásáról fotó.

Kortárs, 1969/7. 1026. l.

Horváth Anna

Akrotásáról fto.

Kortárs, 1969/7. 1079. l.

1021

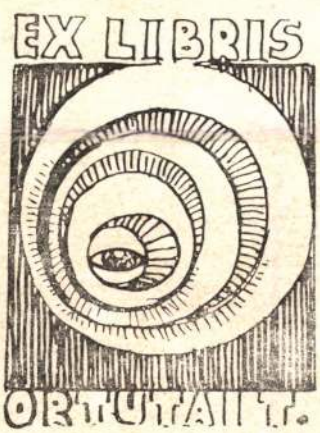

Horváth Anna könyvjegyeiből
(Cikkünket lásd a 688. oldalon)

Ára: 8,– Ft

HU ISSN 0450-7886

rnapi melléklet

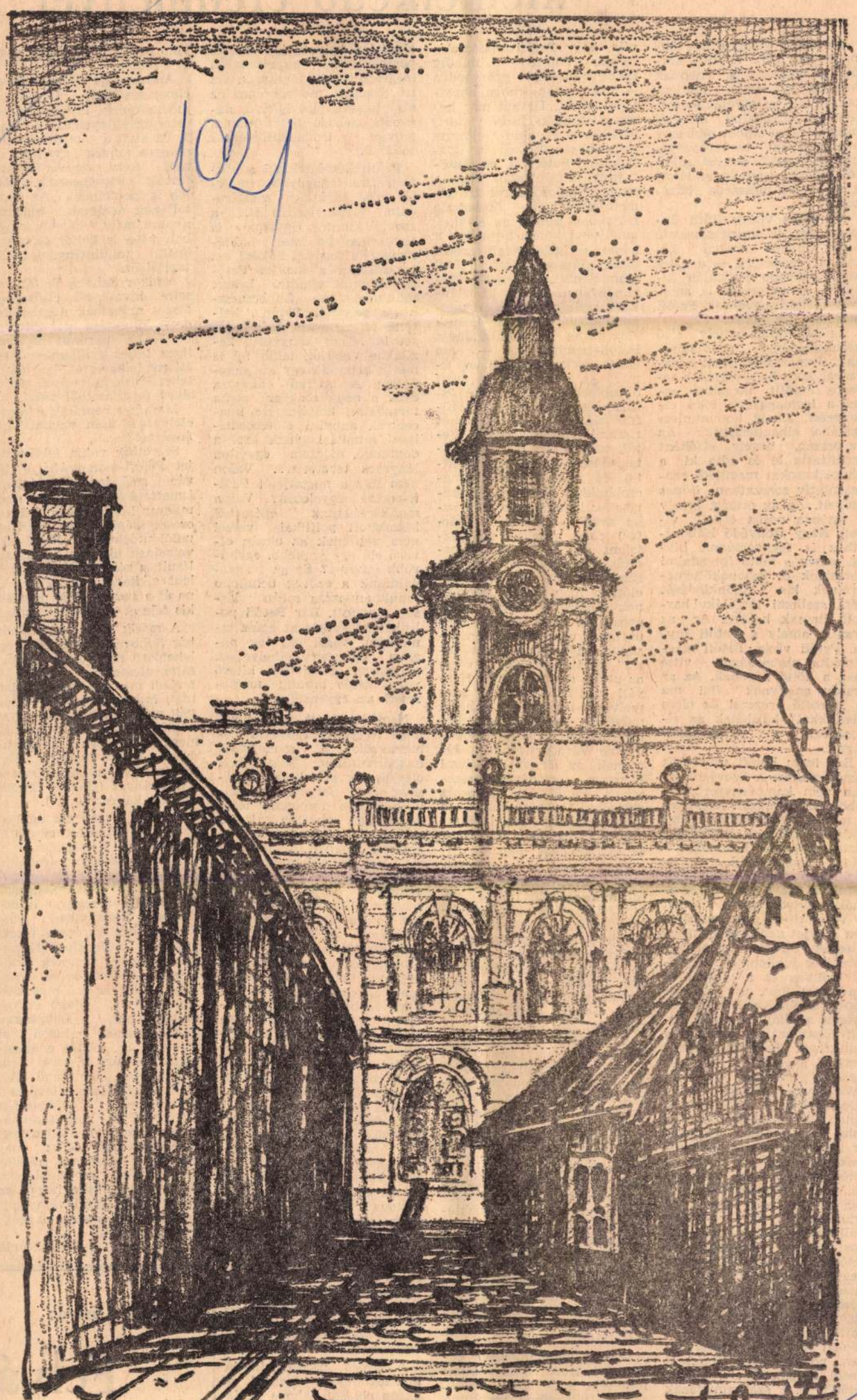

Beregszászi utcarészlet. (Horváth Anna rajza)

1972 SEP 12

KELET MAGYARORSZÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-728

Az ukrán Petőfi-irod kiemelkec

Az egész világkultúra ünnepe lesz 1972 és 1973 fordulója, annak a napnak másfélszáz éves jubileuma, mikor az egyetemes történelem forradalmi mozgalmainak és az ember több ezer éves szellemi tevékenységének kimagasló nagysága, Petőfi Sándor napvilágot látott a kiskőrösi mészáros házában.

Az egész világkultúra ünnepe lesz és természetszerű, hogy különös gonddal készül a fogadására — a nagy költő szűkebb pátriáján kívül — az az ország is, amelyet méltán neveznek Petőfi második hazájának.

Az az ország, amely első közoktatásügyi népbiztosának, Lunacsarszkijnak szavaival kora belsevikjének nevezte Petőfit, megadva ezzel a legmagasabb fokú elismerést, amely kommunista szájából elhangozhatik. Az az ország, amely elsőként fordíttatta le és adta ki a klasszikusokat megillető reprezentatív sorozatban összes műveit. Az az ország, amely a fasiszta pestis ellen vívott Nagy Honvédő Háborújához is fegyvertársul hívta, amely a költő forradalmi verseinek és katonaköltészetének kis különkiadását adta szellemi táplálékul harcoló fiainak kezébe. Az az ország, amely a Petőfi hívta, Petőfi vívta, Petőfi megálmodta szabadságot vitte meg a költő népének. Az az ország, amelynek fiai ma is „pirosló arccal és piros zászlókkal" küzdenek az élvonalban a világszabadságért.

Bár igaz: Petőfi műveinek népszerűsítése a Szovjetunióban nem kampányszerű, állandó szívóssággal folyik ez a munka, évfordulóktól függetlenül. Oroszul, ukránul, észtül, kazahul, kirgizül, litvánul, moldovánul, örményül, türkménül, volapükül adtuk ki az elmúlt években önálló kötetét vagy köteteit — versciklusai azonban minden szovjet nép nyelvén megjelentek. De most, a másfélszáz éves jubileumot megelőző időkben ez a munka új lendületet vett, új szovjet népek is elhelyezik a maguk kötetét a világ népeinek Petőfi-könyvtárában. Nemrég a beloruszok „Lant és kard" címmel jelentették meg válogatott verseit Mikola Hvedarovics ismert költő válogatásában és nagyon gondos tolmácsolásában. S noha nem ennek a kötetnek az ismertetése most a célunk, de mint a szovjet petőfiász legújabb darabjáról, talán megjegyezhetünk róla annyit, hogy már az évfordulóhoz méltó díszes kiállításban jelent meg, számos érdekes illusztrációval: Petőfi saját vázlatait éppúgy megtalálhatjuk itt, mint a verseihez készült egykorú rajzokat, rokonainak arcképét, a Petőfi alakját megjelenítő képzőművészeti alkotásokat Barabás Miklós ismert portréjától Kisfaludi Strobl Zsigmond „A vándor Petőfi" c. szoborművének reprodukciójáig.

Köztársaságunkban ez az első jelentős lépés, az önálló Petőfi-kötet kiadása [illegible] 949-ben megtörtént.

róla, hogy Petőfi-tolmácsolásainak kötete — mindig újabb versekkel gyarapodva — már néhány ízben napvilágot látott. De azt már kevesen tudják, hogy Andrij Malisko, a fiatalon elhunyt nagy ukrán lírikus is foglalkozott Petőfivel, és tanulmányai közül talán épp a magyar költőóriásról írt elmefuttatásában összegezte legjobban azokat az elveket, amelyeket költői formában a népet szolgáló népfi szerepéről „Prometheusz" című monumentális elbeszélő költeményében fejtett ki. Inkább szakmai körökben tartják számon Tetyana Jakimovics ukrán irodalomtörténész Petőfi-tanulmányát — ám ismét csak széleskörűen ismert az uzshorodi Jurij Skrobinec ez irányú munkássága, hiszen az ukrán Petőfi-filológiát új szempontokat tisztázó tanulmányokkal (Petőfi műveinek ukrajnai elterjedését, fordításait kutatta) és remekművű tolmácsolásokkal egyaránt gyarapította: legutóbb az „Uhorszka arfa" („Magyar hárfa") című antológiában megjelent nagy Petőfi-versfordítás ciklusáról írt elismeréssel a sajtó, röviddel azelőtt a nagy költő „eszméinek szótárát" (Illyés). „Az apostol"-t szólaltatta meg ukránul, valóban kongeniálisan, most pedig a „János vitéz" ukrán szövegén végzi az utolsó simításokat (a Kárpáti Igaz Szóban már szemelvényt is publikált ebből a művéből). Az ukrajnai Petőfi-kutatás számottevő eredménye Váradi-Sternberg Jánosnak, az Ungvári Állami Egyetem történészprofesszorának „Petőfi útja az orosz olvasóhoz" c. tanulmánya a szerző nemrég megjelent tanulmánykötetében, az „Utak és találkozások"-ban.

Most azonban, a szovjet-ukrán Petőfi-kutatók, Petőfi-fordítók eredményeinek rövid áttekintése után, az ukrán Petőfi-filológiának egy szovjetuniói viszonylatban is úttörő jelentőségű, s a maga nemében egyedülálló vállalkozásáról szeretnénk részletesebben megemlékezni: Kira Sahova Petőfi-monográfiájáról.

A szerzőről elöljáróban talán annyit, hogy az Ukrán SZSZK Tudományos Akadémiájának világirodalmi intézetében dolgozik, az irodalomtudományok kandidátusa és a magyar irodalom legjelentősebb ismerőjének tartják köztársaságunkban. Beszélgetéseink alkalmával magam is meggyőződtem róla, hogy a szép magyar szó történetében, de mai problémáinak körében is mennyire tájékozott. Nyelvünket jól beszéli, pedig soha nem élt magyar környezetben: könyvből-szótárból sajátította el, akárcsak a poliglóta Mikola Lukas, Madách halhatatlan tragédiájának ukrán megszólaltatója.

Sahova legjelentősebb eddigi irodalomtörténetírói munkája a „Sándor Petőfi, szpivec uhorszkoji revoljuciji 1848—1849" („Petőfi Sándor, az 1848—1849-es magyar forradalom költője")[1] elemzése helyett [illegible] portréjának szépirodalmi megrajzolására törekszik. Az itt elemzett mű azonban az első tudományos igényű, nagyobb szabású ilyen munka szovjet irodalomtörténész tollából.

Petőfi kétségtelenül a közéleti líra legnagyobb művelői közé tartozik világirodalmi viszonylatban is, a szovjet kutatók figyelme is elsősorban politikai költészete felé fordult. Főként ezt boncolgatta a szovjet Petőfi-irodalmat elindító ismert tanulmányában Lunacsarszkij, a politikus Petőfi keltette fel Sahova érdeklődését is. Mikor könyvét kezünkbe vesszük, talán fel is merül bennünk egy kis aggodalom. A szerző annyira csak a nagy magyar poéta társadalmi költészetére koncentrál, annyira előtérbe helyezi munkásságának ezt a dominálló, mégsem egyetlen lényeges területét... Vajon nem lesz a megrajzolt Petőfi-portré egyoldalú? Vajon munkásságának egészéből kiszakított politikai versei nem vetítenek az ukrán olvasó elé egy szűkebb, egyhúrúbb ouvre-t? Ez az aggodalmunk a szöveg behatóbb tanulmányozása során lassan eloszlott. Bár Petőfi politikai költészete az egész tanulmány váza, egy-egy nagyon ügyesen elhelyezett, pompásan időzített kitérő vagy utalás mindig megteremti az egyensúlyt.

Nem lehet itt feladatunk, hogy fejezetről fejezetre ismertessük a monográfia megállapításait. Meg kell elégednünk annak leszögezésével, hogy Sahova a Petőfi-irodalomban imponáló tájékozottságot mutatva rajzolja meg könyvében azt a Petőfi-portrét, amelyet a marxista irodalomtörténetírás kialakított, ugyanakkor nem ad mindjárt kész formulákat, megállapításokat, fokozatosan bontja ki a végkövetkeztetéseket azoknak a viták, ellentétes előjelű megállapításoknak ismertetése és kritikai elemzése során, amelyek az elmúlt évszázad alatt többször is megváltoztatták a magyar közvélemény tudatában élő Petőfi-fogalmat. Egyik értékes tulajdonsága a könyvnek épp ez a dinamikus, állandóan problémákat felvető, boncoló és tisztázó módszer ez teszi érdekessé, magával ragadóvá, be nem avatottak, sőt olyanok számára is, akik a magyar irodalmat a legkevésbé sem ismerik. Ha az ukrán olvasó vagy kutató Sahova könyve alapján kezdi ilyen irányú tanulmányait, a sokoldalúan megrajzolt, minden tekintetben befejezett Petőfi-portrén kívül már ebből az egy műből is meglehetősen részletes tájékoztatást kap az egész XIX. századi magyar irodalom problémáiról és ezek későbbi vetületeiről.

A kérdés problematikájának legmélyére vezeti el az ukrán olvasót Sahova például akkor, amikor Petőfi forradalmiságának sajátszerűségét, eredetiségét boncolgatja. A külső hatások jelentőségét eltúlzó Riedl Fri- el a szerző.

Ami az egyes Petőfi-művek elemzését illeti, itt Sahova módszerének érdekes jellegzetességét figyelhetjük meg. Tolla alatt a puritán tudományos szöveg gyakran izzani kezd, szenvedélyektől feszült, megszínesedik. Külön is kiemelnénk „Az apostol"-nak nemcsak tudományosan mély, hanem magában véve is költői szépségű, önálló tanulmánynak beillő taglalását.

Amikor Sahova Petőfi verseire hivatkozik, elsősorban összes műveinek négykötetes orosz kiadására utal (Moszkva, 1953.), ukránul ugyanis ilyen teljes gyűjtemény nem áll rendelkezésre; az idézeteket Pervomajszkij és Skrobinec fordításaiból veszi.

Maradt-e bennünk a könyv elolvasása után valami hiányérzet?

Szerettük volna (első szovjet Petőfi-monográfiáról lévén szó), legalább vázlatos ismertetését olvasni a nagy magyar költő igen érdekes oroszországi, majd szovjetuniói utóéletének. Ha csak verseinek ukrajnai tolmácsolásait, a róla ukránul megjelent cikkeket tekintette volna át a szerző, ebből is egész kis fejezet kerekedett volna.

A másik megjegyzésünk: bár Sahova könyvében meglehetősen részletesen bemutatta, elemezte, idézte a kiterjedt magyar Petőfi-irodalmat, indokolatlanul elhanyagolt egyes fontos munkákat például Gyulai Pál számos megállapításában vitatható, mégis úttörő és több elvi szempontot először tisztázó tanulmányát („Petőfi Sándor és lírai költészetünk").

Az első ukrán (és egyben szovjet) Petőfi-monográfia megjelenése kétségtelenül a két szomszédnép irodalmi kapcsolatainak nagy eseménye volt. Kiválóan alkalmas arra, hogy a magyar irodalomnak Ukrajnában még több barátot szerezzen, újabb kutatók, műfordítók figyelmét hívja fel nemcsak költőóriásunk életművére, hanem a magyar szó más művészeire is, újabb Pervomajszkijokat, Lukasokat, Skrobineceket indítson el útjukon. S ebből a szempontból — úgy hisszük nem lesz kisebb jelentőségű Sahova előkészületben lévő és a százötvenedik évfordulóra megjelenő új nagy tudományos műve sem, amelyben Petőfi korának egész magyar irodalmáról ad részletes elemzést és áttekintést. Itt jegyezzük meg, hogy az évfordulóra Petőfi válogatott verseinek új kiadása is megjelenik ukránul.

Balla László

András László:

Felvág

— Ki az a Tóthné? — kérdi Gigi, ahogy kinyitja a szemét.

1971 SEP 1 9

1021

HORVÁTH ANNA

Szellemi értékeink becsüléséről

Egy megye, egy város rangját sok minden határozza meg, többek között szellemi gazdagsága. Nos, erről túlontúl keveset beszélünk, ritkán vesszük a fáradságot, hogy összerakjuk a mozaikot, és utána levonjuk belőle a megfelelő következtetést. Jelen esetben azt, hogy nincs miért szégyenkeznünk.

Eddig beértük azzal, hogy elmondtuk: van egy főiskolánk, amely országos rangú, küllemű. Most bővíthetjük a sort: két főiskolánk van. Összességében persze ez sokat jelent. A szellemi erőket jelképezi, a tudomány koncentrált fellegvárait.

De mindebből érdemes tovább lépni. Hiszen ezen a főiskolán nemegy tankönyvíró, szerző él és dolgozik. A tanárképző tudományos munkatársai, tanárai szoros kapcsolatot tartanak fenn a külfölddel. Az ungvári egyetemmel szerződés kapcsolja szorosra a szálakat, hallgatók és előadók rendszeres cseréje zajlik. De a nemzetközi kapcsolatok mérője lehet az is, hogy az NDK intézményeivel is rendszeres a csere, a tudományos kooperáció.

De ha már itt tartunk, folytathatnánk a sort dr. Margócsy Józseffel aki UNESCO-felkérésre tanulmányozta a nyugat-európai felsőfokú oktatási intézmények módszereit. Szólhatunk a hallgatók tudományos munkáiról, amelyek országos visszhangot keltettek.

A főiskola mellett azonban más területeken is zajlanak események. Soltész Albert és Krutilla József festőművészek például állandó kiállítók lengyelországi tárlatokon. Huszár István meghívásra most készül ez idei őszi tárlatára Lyonban. A sóstói Svájci-lak nemzetközi festőművésztábornak ad helyet. A szabolcs-szatmári művészek minden évben bemutatják termékeiket a Kárpátontúli területen, és fogadják ottani kollégáik alkotásait.

Vagy nézzük mai irodalmunkban itt élő alkotóink helyét és rangját. Ratkó József József Attila-díjas, most nyerte el Miskolc város költői nagydíját, és nemrég magyar költődelegáció tagjaként vett részt egy moszkvai konferencián. Szigeti József Tiszavasváriban bontogatja költői szárnyait. Ujfehértóról Budapestre származott egy munkásköltőnk. A zene területén sincs mit szégyellnünk. Nyíregyházi Zeneiskolánk nemegy tanára művészi szinten interpretál. Buday Lívia fiatal énekesnőnk a fővárosban a legmagasabb szinten tanul és ér el máris megérdemelt sikereket. Városunk fiatal gordonkaművésze, ifj. Fekete Ferenc a Szovjetunióba kapott ösztöndíjat tanulmányai folytatására. Kórusainkat, fuvószenészeinket országszerte becsülik.

És most valami, ami talán látszólag nem is tartozik a sorba. Nincs a televízióban olyan iskolai vetélkedő, amelyen ott ne lennének megyénk gyermekei. Kercsztessy Attila a fizikai és kémiai versenyen lett országos első. A tanyasi kollégisták csapata az irodalmi vetélkedőben vitte diadalra Szabolcs szineit. Az országos orosz nyelvi versenyben előkelő helyezést hoztak haza az iskolások. Egyszóval: növekszik az utánpótlás, a szellemi kapacitás.

Lépjünk egy másik területre. Az orvosok közül dr. Juhász Lajos onkológus 3 hónapot Japánban, 5 hónapot Amerikában töltött — nemzetközi ösztöndíjjal, rákkutatás céljából. Dr. Illyés Zsigmond sebészeti bravúrjai a megye határain túl is tudottak. Dr. Fazekas Árpád és dr. Márton Mihály orvosok szinte valamennyi országos orvoskongresszus előadói. Vagy maradjunk napjaink eseményénél. A nyíregyházi múzeum két ismert tudósa, dr. Csallány Dezső és dr. Németh Péter hazánk képviseletében vettek részt a belgrádi nemzetközi régészkongresszuson.

Tanárok, festők, költők, orvosok, kutatók, muzsikusok, diákok, múzeológusok alkotják tehát a sort, amely Szabolcs-Szatmár szellemi életének csúcsait jelenti. És mellettük nőnek az új iparral együtt az új műszaki szakemberek, az átlag fölé növők. Színesedik tehát a tudományok és művészetek magas szintű művelőinek sora, bizonyítván, hogy megyénk talajából mind gyorsabban sarjadnak az országos egészet teljesebbé tevő erők.

Szabolcs-Szatmár szellemi élete nem provinciális, nem „másodosztályú" szint. Az itt élők és alkotók, kutatók és előadók, tankönyvírók és költők szervesen beletartoznak abba a szellemi áramlásba, amely összeköti, -fűzi az országot.

Értékeink, szellemünk emberei sokkal több figyelmet és megbecsülést érdemelnek. Érdemes szólni róluk, gyakrabban, igazabban, bővebben. Mert ők is nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy korábban mélyen elmaradott megyénk új és hiteles híre terjedjen az ország köztudatában.

Burget Lajos

BESZÉLGETÉS (HORVÁTH ANNA RAJZ

KELET MAGYARORSZÁG

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-720

- por és zaj ellen

nagy, erős lombú fák, cserjék és közülük is a széles, nem hasogatott levelűek jobb hatásúak a többinél. Ennek megfelelően legjobb hatásúnak a hegyi juharfákat tartják és ugyanakkor egyáltalán nem ajánlják fásításhoz a japánakácot és fűzfát.

A fásításra kijelölt terület éghajlati és talajadottságait is figyelembe kell venni. Olyan fákat kell telepíteni, amelyek igényeinek megfelelőek az adottságok, különben nem fognak megfelelően fejlődni. Ez nálunk különösen nagy gondot jelent, mert sok a magas sótartalmú szikes és a száraz, vizet alig tartó homoktalajú terület. Ezeken a területeken a mostoha viszonyokat is tűrő fafajokat kell telepíteni, még akkor is, ha kevésbé mutatósak. Ennek megoldásához nagy segítséget jelentene a kedvező természeti adottságok figyelembevételével előállított új hárs és más fafajták.

ZÁRT FASOROK

Az a legjobb, ha a fákból nagy területen, jelentősebb megszakítás nélküli és egészen a földig érő, zárt, tömött lombfal alakul ki. Ezért különösen káros, ha többé-kevésbé indokolatlan fakivágásokkal megbontják a már meglévő fasávokat. A fák alá legalább az egyik oldalon, a zaj-, illetve porforrás felől, sűrű növésű cserjéket is célszerű telepíteni, ami kitölti a fakoronák és a talajszint közötti teret.

A kedvező hatás leghamarabb gyors növekedésű és már koronás állapotban, földlabdával telepített fákkal érhető el. Ahol nincs mód fasáv kialakítására, ott az élő sövénnyel is helyettesíthető. Egy húsz méter széles vegyes fa- és cserjesáv hatása ugyanis rendszerint elérhető azonos hosszúságú, de csak egy-két méter széles, magas sövénnyel.

a Niagarát

vízesés falán a sziklarészek, amely a víz lefékezésére vezetett.

Az altalajban végzett gondos vizsgálatok után jöhetnek szóba a védelmi intézkedések; a dolomitréteg megerősítése, és a különféle hatóerők elleni védelme, a hidrosztatikus nyomás előrejelzése, a vízhozam ellenőrzése és végül a folyammeder ki-

A modern

Elméleti m
részecske. Az
az anyag legki
Századunkban,
hozzá az anyag
feltételek eszk
hogy az atomnak legalabbis
lönböztetni. A Bohr-féle atommodell szerint az atom
a pozitív töltésű protonok és a semleges neutronok alkotják,
míg az elektronok a mag körül helyezkednek el.

Ezt a még jórészt szemléletes atommodellt a további kutatások eredményei több irányban is meghaladták, de a katalogizált részecskék száma is sokszorosára növekedett.

A kvarkok létezésének kérdése 1964-ben merült fel, amikor Gell-Mann és Zweig egy tisztán matematikai jellegű kérdéssel kapcsolatban felvetették annak lehetőségét, hogy a közel 200 un. erős kölcsönhatásban álló (ezek az atommagján belül hatnak) elemi részecske 3 különféle kvarknak nevezett szubelemi részecskéből felépített alakzatként írható le.

Az a lehetőség, hogy 3 kvark segítségével megmagyarázható több száz elemi részecske, legfőképpen azért jelentős, mert az anyag szerkezetéről alkotott eddigi elképzeléseinket lényegesen leegyszerűsíti. Az eddigi erőfeszítések azonban még nem hozták meg a remélt eredményt; az utóbbi időben végzett mérések ugyan utaltak létükre, de a mérési pontosság még nem elegendő a kvarkkérdés eldöntésére.

Mindenesetre, ha léteznek, akkor a legnagyobb tömegű elemi részecskéknek kell lenniük, mivel a belőlük kialakuló részecskék, pl. a proton stabilítása (vagyis a protont kialakító 3 kvark kötési energiája) olyan nagy, hogy ezt csak a protonnál sokkal nagyobb tömegű részecske úgynevezett nyugalmi energiája tudná fedezni. Lehet tehát, hogy a keletkezésükhöz szükséges nagy energia az, amelyet még nem tudunk előállítani, és ezért nem figyelték még meg a természetben.

Régi iratok restaurálása

Kultúrtörténészek a papíros feltatálását a kínai Ho-Ti császár miniszterének, Tsai Lunnak tulajdonítják, aki i. u. 105-ben készített először rongyból, kenderhulladékból és fahéncsből papírost. A papíros gyorsan kiszorította azokat az anyagokat, amelyekre megelőzően Kínában írtak.

Nincsenek pontos adataink arra vonatkozóan, hogy Magyarországon mikor kezdtek el papírt készíteni, annyi azonban bizonyos, hogy a rongypapírt Nagy Lajos és Zsigmond királyok alatt ismerték és használták. A XIV. században az udvari kancelláriák iratai már papírra készültek és a XV. században budai kereskedők árulták a papírt.

Minden országban féltve őrzik azokat a régi írásokat, amelyek letűnt századok tükrében az ország történelmét, irodalmát, kultúráját dokumentálják az utókor számára. Rendkívül nagy értéket képviselnek ezek az iratok, amelyeknek megőrzése, konzerválása, restaurálása nehéz feladatok elé állítják a szakembereket.

Napjainkban a könyvrestaurátorokat a modern technika már nagyban segíti nehéz munkájukban. A harc tehát az idő vasfoga ellen megy: évszázadokon keresztül kiszáradnak, megfakulnak a pergamen- és a papírlapok, néha az is előfordul, hogy a helytelen tárolás miatt nedvességgel szívják meg magukat. De támad a penész és támadnak a mikroorganizmusok is. Ezért fontos a nagy értékű iratok megfelelő helyen és megfelelő atmoszférában történő tárolása.

A régi iratok, könyvek restaurálása a lapok megtisztításával és szétválasztásával kezdődik. Először a fotólaboratóriumba kerülnek a lapok, ahol felszínre hozzák az olvashatatlanná vált, vagy elmosódott szövegrészeket, iniciálékat, ábrákat. Optikai-mechanikai rendszerrel állítják helyre az eredeti írást. Különféle vegyszerek is a restaurátorok rendelkezésére állnak a célból, hogy megóvják és „meggyógyítsák" a régi iratokat a mikroorganizmusoktól és a penésztől.

A restaurációs laboratóriumok kémiai és biológiai csoportjai nemcsak a régi iratok megóvásával foglalkoznak, hanem azt is kutatják, hogy az idő pusztító hatása miként mutatkozik meg a pergamenlapokon és a papíron.

Horváth Anna

Méltatás a bérepszászi művészről

Julián Mária: A vidéki igézete
Kortárs, 1969/7. 1163. l – 1164. l.

hogy az avantgard törekvések szervesen illeszkedtek be a nemzeti irodalmak fejlődési folyamatába; így — még e szélsőséges esetben is — elfogadhatónak tekinthetjük a kontinuitás törvényét, mint irodalomtörténeti kategóriát.

DOBOSSY LÁSZLÓ

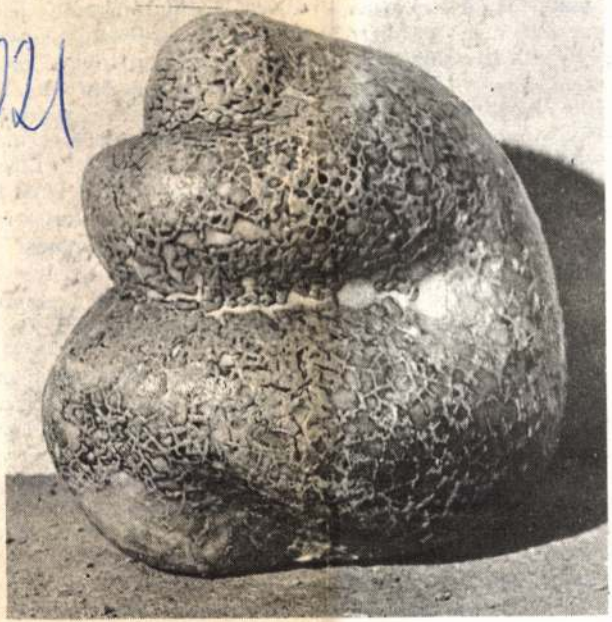

HORVÁTH ANNA szobra

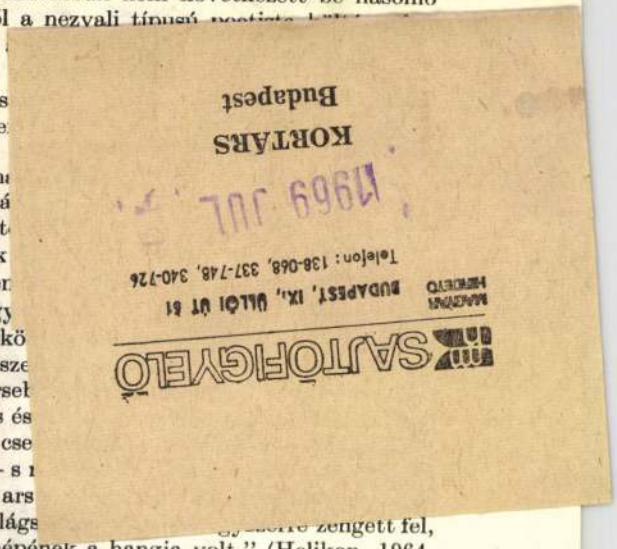

fejlődés a Wolkeri típusú proletár költészetből a nezvali típusú poetista [illegible]
nálunk a csak emberi mérték kevés vagy túl sok;
nyelven szólal is meg, sohasem szabadulhat a
tónusú pátosz lengi át műveit: a „hűség parancs
egyéni lélek mélyrétegéből, hanem az embertele
zottság közegébe süllyesztett proletáréletből.

A cseh poetistáktól eltérően, akik forradalm
gard költői mindig lázadók, mégha forradalmisá
kétség. E felemás magatartás csak fokozza a pát
gyar költők közéleti verseiben (vagyis életművük
képpen szervesen folytatják irodalmunk legjeller
sajátosságot ismerte fel — nagyon helyesen — egy
Forbáth Imre csehszlovákiai magyar költő verskö
megítélhetem, gyökerei a magyar proletár költésze
a pátoszával és a valóság szenvedélyesebb, nyerseb
1965. IV. 17.) S valóban különlegesen tanulságos és
költészete. Egész életművét cseh környezetben, cse
volt az 1934-i cseh szürrealista kiáltványnak), — s
nül alkalmazkodott a magyar avantgard költők ars
így jellemzett: „A modern koncertben, amely világs
a mi jelentkezésünk egy kis ország elnyomott népének a hangja volt." (Helikon, 1964. 2—3. sz. 226. old.)

Mindez csak még sötétebbé sűrítette a pátoszt, amely a magyar szellemi fejlődés korábbi haladó korszakaihoz hasonlóan az avantgardizmust is áthatotta, s olyan költők életművében is nyomon követhető, akik pedig szinte programszerűen törekedtek arra, hogy művük nyomán „megvilágosuljon gyönyörű képességünk, a rend", mint például József Attila, akitől e sort is idéztem, vagy mint Kassák Lajos, aki elhatározottan ragaszkodott az értelem diktálta, kihívóan cerebrális költészet útjához: „Az én költészetem nem az álmok kusza burjánzásából, — hanem a geometria szigorú rendjéből születik."

Ámde épp Kassák fejlődése, főként pedig emberi és művészi magatartásának alakulása mutatja leginkább, milyen erős belső feszültség telítette a magyar avantgard költészetét. Kassák, aki festőnek is kiváló, a szigorúan kimért konstruktivista szerkesztés elveit kívánta megvalósítani a költészetben is. Élesen metszett pontos képekben ír, megveti a „cifra szavakat", s amit a kor fiaként kimond, „kicsit érdes és szögletes"; fennen vallja,

1021

Horváth Anna

HORVÁTH ANNA szobrai

korai írásaiba, meg engem, mint magamat is
meghökkentő őszinteséggel: talán azért lettem

Lehet ebben valami, mégis attól tartok
konspirátort értünk, biztosan kiderült voln
bebizonyult: mégis inkább író vagyok. A p
magyar íróé volt Janus Pannoniustól Józs
hez, hittel vállalt eszmékhez, — restellem
hez is.

Hogyan kényszeríti, sodorja, viszi a
kell! A képesség, tehetség, alkat az írót a
lem és a személyes sors, ami az én esete
„politikus ember", a közéleti elkötelezet
készen. (Egyébként az író sohasem „k

Egy dologban bizonyos vagyok, h
bolsevik logika munkált bennem. Vag
dolgot, az irodalmat, művészetet is alá
elsősorban az ébresztő és erjesztő mu
mért. (Azt azonban soha se hittem, hogy gyer
lehet a forradalmat.)

(A szépséget nekem megadta az élet a szerelemben, annálinkább

Ezt azonban Darvas Józsefen kívül nem igen tudta, vagy legalábbis nem
irodalmi berkekben. Nem látszottam „olyannak". Hogy milyennek látszottam? Azt én is
retném tudni. Eddig még nem írta meg senki, hát hadd adjak újabb adalékokat hozzá.

Egy azonban bizonyos, azt, hogy a magyarságban valami baj van, hogy ez a nép mint emberi közösség valamiféle értelemben mégiscsak beteg, mint ahogy a mi íróink régtől fogva hangoztatják, azt mint kezdő író is igen hamar megéreztem. A politikai érdeklődése, ha néha fel is lobban, csakugyan szalmaláng, vagy gyermeteg naivitás és kótyagos hőbörgés, eszme-részegség zavaros keveréke. Utána — s ez így ismétlődik századokon át, — teljes magamegadás, bogárlapulás, „fejet hiába verni a falba", „szél ellen nem lehet" logika. Se partizánharc nem megy itt, se konspiráció. Nem véletlen, hogy Kovács Imrének meg kellett írnia a „Néma forradalom" című könyvét.

Nos ahhoz, hogy a címül adott Szárszóhoz, mint a népi forradalmi szerveződés jelképi értelméhez eljussunk, nekem is el kell mondanom, mintegy hasznosítható tanulságképpen, hogy

1021

Magyar írók Kárpát-Ukrajnában

A múlt vasárnap Kárpát-Ukrajna magyar könyvkiadását elemeztük, a rövid vázlatban nem volt hely arra, hogy írókat — ha csak pár ecsetvonással is — bemutassunk. Pedig vannak bőven, ez az előttünk alig ismert terület újabb és újabb tehetségeket állít munkába. A középkorú és legfiatalabb korosztályú írói gárda igen heterogén összetételű: értelmiségiek, munkások és kolhozparasztok találhatók közöttük. Legtöbbjük mégis az ungvári egyetem bölcsészkaráról indul, ami egyúttal bizonyíték is arra, hogy az egyetem magyar tanszékén magas fokú a magyar nyelvi oktatás.

A jelentkező írói tehetségek felkarolására nagy gondot fordítanak Kárpát-Ukrajnában. Előző cikkünkben bemutatott Kárpát Kiadón kívül jelentős fóruma még az új tehetségeknek a beregszászi helyi lap, a *Vörös Zászló* szerkesztőségének patronálásával működő írói stúdió, amelynek jelenleg 15 tagja van. A stúdió bíráló és gyámolító szerv, a lap pedig közli az új tehetségek írásait. A *Forrás Ifjúsági Stúdió* a területi ifjúsági lap, a *Kárpátontúli Ifjúság (a Mology Zakarpattja* magyar nyelvű kiadása) az egész kárpátontúli terület fiatal magyar íróit fogja össze és ad nekik lehetőséget műveik publikálására.

Természetesen ezenkívül jelentős a községi-városi művelődési házakban működő irodalmi klubok szerepe az új tehetségek felfedezésében. Ide sorolható az iskolák valamennyi irodalmi szakköre is.

A jelenleg élő és alkotó magyar írók közül különösen háromnak a munkássága kiemelkedő a kárpátontúli területen. Őket hadd mutassam be, ha csak vázlatosan is.

HORVÁTH ANNA

BALLA LÁSZLÓ életpályája igen változatos, tulajdonképpen szobrásznak indult, el is végezte az ungvári képzőművészeti főiskolát. Közben — már diákkorában is — írogatott. Három évig a Képzőművészeti Szalon igazgatója. Hamarosan átkerült azonban a magyar nyelvű laphoz, ahol különféle beosztásokban tevékenykedett. Nemsokára a tankönyvkiadó magyar osztályán lett szerkesztő és maga is aktív tankönyvíró, majd az ungvári egyetemen kilenc évig a magyar irodalom tanára. Ő készítette el elsőnek a magyar irodalom marxista értelmezését. Ezután két évig a Kárpát Kiadó magyar osztályának vezetője. Jelenleg az itt élő magyarság lapjának, a Kárpáti Igaz Szónak főszerkesztője.

Írói munkásságának összefoglalására oldalakat lehetne fordítani, annyira sokoldalú és termékeny író. Számos verseskönyve jelent meg, továbbá elbeszéléskötete, regénye. Az ifjúsági irodalomban különösen kimagasló eredményeket ért el. Csak néhányat eddig megjelent könyvei közül: *Kitárom karom* (1954), *Rohanó évek sodrában* (1956) versek; *Nyári lángok* (1961) költői elbeszélés; *És felgördül a függöny* (1961) riportkönyv. A riportírás egyébként kedvenc területe. *A Juventus I. úrutasai* című ifjúsági regénye a Móra Kiadóval közösen jelent meg és a magyar könyvpiac egyik sikeres könyve volt. *Parázs a hóban* című elbeszéléskötete 20 év termésének a javát adja. A közeljövőben jelenik meg második novellaskötete, továbbá egy regénye és a beregszászi népszínház számára színdarabot ír.

A másik — a kárpátontúli magyar nyelvű irodalomban vezető szerepet játszó — prózaíró *SZENES LÁSZLÓ*, ő ugyancsak a középkorosztályhoz tartozik. Egyébként a Kárpáti Igaz Szó művelődési rovatának vezetője. Az általa szerkesztett Neon című irodalmi mellékletnek nagy szerepe van az új, fiatal tehetségek munkáinak publikálásában.

Szenes László élményanyagának meghatározó jelleget adott a háborús években való meghurcoltatása, az illegális kommunista párt tagjaként való üldöztetése. Öt évig sínylődött a kassai, budapesti, kistarcsai és buchenwaldi koncentrációs táborokban. Írói élményanyaga is — különösen régebbi munkáiban — nagyrészt ezekből táplálkozik.

Néhány elbeszélést a Szovjet Írók Szövetségének folyóirata, az Oktyabr jelentette meg, majd a Moszkvai Kiadó 21 novelláját tartalmazó kötetét adta ki, *Az ég akkor is kék marad* címmel. *Sóvirágok* címet viselő riportkötete az aknaszlatinai sóbányászok életéről ad szociográfikus beszámolót. 1963-ban *Hajnalra kitisztul* címmel ismét elbeszéléskötete látott napvilágot, amelyben tizenegy hosszabb-rövidebb írásában életképeket rajzol a hétköznapok embereinek helytállásáról. Két évvel később újabb elbeszéléskötete jelenik meg: a *Kiszakított lapok*. Találkozásunk alkalmával közölte velem: újabb elbeszéléskötete van készülőben és dolgozik egy regényen is, amelyben a szovjet ember belső alakulásának folyamatát szeretné megrajzolni.

Irodalmi munkássága aligha választható el újságírói tevékenységétől, riportjai, publicisztikai írásai mind magasfokú irodalmi igénnyel íródnak.

A két prózaíró után következzék egy költő: KOVÁCS VILMOS. A körülötte sűrűsödő irodalmi viták jelzik, hogy a kárpátontúli terület irodalmi életének egyik legérdekesebb írójáról van szó. Róla a Népszabadság egyik legutóbbi számában olvashattunk magvas, a *Csillagfénynél* című kötetéhez kapcsolódó elemző írást.

Kovács Vilmos a Kárpát Kiadó magyar szerkesztőségénél dolgozik vezető beosztásban és egyúttal az Ukrán Írószövetség Kárpátontúli Területi Szervezetének titkára. Eddigi köteteiben (*Vallani kell*, 1957; — *Tavaszi viharok*, 1959; — *Lázas föld, 1962;* — *Csillagfénynél*, 1968) egy belső vívódásokkal teli, súlyos közéleti mondanivalókat magába hordozó költő szólal meg. Versei nehézveretűek, írásformája rendkívül cizellált, munkásságának gyöngyszemei nem egyszeri olvasásra kínálják magukat.

Bár elsősorban költőként tartják számon, verseit megelőzve kellett volna említeni *Holnap is élünk* című regényét, amely a személyi kultusz korszakának életrajzi elemekkel sűrűn átszőtt boncolása. A regény mindjárt megjelenésekor nagy vihart kavart, mert új hangot ütött meg, bátran és felelősséggel szólt a személyi kultusz idejének megpróbáltatásairól, arról a nehéz és bonyolult harcról, amelynek eredményeképpen elkövetkezett a kibontakozás.

•

Nem fejezhetjük be ezt a rövid beszámolót anélkül, hogy a jelentősebb fiatalokról egy-egy mondatot ne ejtenénk. HORVÁTH ANNA festő- és szobrászművész, akinek ízléses kerámiáival grafittóival szinte minden városban és községben találkozhatunk, *Megtört csend* című, nemrég megjelent kötetében árulkodik erős írói tehetségéről. SÜTŐ KÁLMÁN — az idősebb költőgeneráció tagja, jelenleg 60 éves —, már huszonhat éves korában ismert költője volt a vidéknek. *Kacagó faluvégek* című, pár éve megjelent kötete a beregsomi kolhozparaszt szemével nézi a felszabadult életet.

KECSKÉS BÉLA a munka és a hétköznapok költője, szerencsés megfogalmazója a tájverseknek és a szerelmi lírának is. GYÖRKE ZOLTÁN, a falusi tanítóból lett újságíró, a fiatal költőnemzedék egyik legszínesebb egyénisége, akire — a közelmúltban megjelent *Homokszemek* című kötete kapcsán — az itthoni sajtóban is felfigyeltek. Tőle is sokat vár az itteni irodalmi közvélemény.

A kárpátontúli területen való bolyongásom alkalmával rengeteg alkalom kínálkozott számomra írókkal, költőkkel való találkozásra. Beszéltem az ungvári egyetem magyar tanszékének vezetőivel, irodalmi körök tagjaival, szerkesztőkkel, kiadókkal. Összképként az a vélemény formálódott ki bennem: pezsgő irodalmi élet van itt, jó volna, ha idehaza is többet tudnánk róla. Kölcsönösen javítani kellene a kapcsolatokat!

Balogh József

Felszabadulási

1969 III 4
PETŐFI NÉPE
Kecskemét
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ BUDAPEST, IX., Ulloi út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

Tudományegyetem — Vegyipari Gépgyár a korrózió ellen

A Szegedi József Attila Tudományegyetem általános és fizikai-kémiai intézete is bekapcsolódott a népgazdasági szinten milliárdos károkat okozó korrózió elleni küzdelembe. Jórészt kutatási szerződések alapján különféle tervező és termelő vállalatnak nyújtanak segítséget. Fontos problémát oldottak meg például a Kiskunfélegyházi Vegyipari Gépgyár részére. Olyan elektronikus műszert szerkesztettek, amellyel megállapíthatják, hogy a rendkívül veszélyes úgynevezett kristályközi korrózionak ellenállnak-e a vegyipari berendezéshez felhasznált acélok.

A SZOT kóruspályázata

Kóruspályázatot hirdet a Szakszervezetek Országos Tanácsa és a Művelődésügyi Minisztérium felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére. A pályázatra olyan műveket várnak, amelyek hazánk felszabadulásának élményvilágából merítik témájukat. A műveket két kategóriában bírálják el. Külön értékelik a felnőtt vegyes- és férfikari műveket, míg a másik kategóriában az ifjúsági vegyes- egynemű karok és gyermekkórusok számára beküldött alkotások kerülnek elbírálásra. Mindkét kategóriában egy-egy 15 000 forintos első díjat, 10 000 forintos második és 6000 forintos harmadik díjat osztanak ki. A zsüri ezenkívül javaslatot tehet különdíjak adományozására. A zeneműveket névvel és címmel, vagy jeligével ellátva 1969. szeptember 20-ig a SZOT kulturális, agitációs propaganda- és sportosztályára kell eljuttatni. A díjazott alkotásokból hanglemezfelvétel készül és ünnepi hangversenyen mutatják be a nagyközönségnek.

és

Mo
zi fil
deklő
Germ
rafino
angol
Twist
készült „Olivér" című versenyfilmjét.

A Vietnami Demokratikus Köztársaság a „A tűz" című filmmel lép a Kreml kongresszusi palotájának közönsége elé.

A VDK filmdelegációjá-
leni szabadságharcát ábrázolják. Szeretnénk az élet más oldalait is felvillantani — jegyezte meg —, de minden erőfeszítésünk arra irányul, hogy győzelmünket elősegítő filmeket alkossunk.

ÉRDEKESSÉGEK

Kegyetlen Medárd

Az idén sok borsot tört már orrunk alá Medárd. A június eleje óta tartó hűvös, esős időjárás kihat közérzetünk, idegrendszerünk működésére is.

A Kecskeméti Mentőállomás statisztikája szerint július 1—10-ig 106 ájulás, rosszullét, koszorúérgörcs miatt vált szükségessé a gyors, mentő beavatkozás.

Ugrásszerűen emelkedett a balesetek száma is a hónap elején. 38 esetben lakásra, 23 esetben közúti balesethez, s 18-szor üzemekhez hívták ki az ügyeletes mentőorvost.

Ikerrekord

Az Egyesült Államok-beli Warrenben Joe Amico és felesége, Vivian minden eddigi ikerrekordot megdöntöttek. A fiatalasszony negyedszer adott életet egészséges ikerpárnak. Érdekes, hogy Vivian Amico azt állítja, hogy már évek óta rendszeresen használja a fogamzásgátló pirulákat. Azt mondja (az orvosok még nem nyilatkoztak a dologról), hogy „immunissá vált a pirula hatásával szemben".

Hol őrzik a hamisítványt?

Mintegy ezer külföldi szakember érkezését várják a szeptember 15. és 20. között Budapesten megrendezésre kerülő XXII. nemzetközi művészettörténész kongresszusra.

Erre az alkalomra szeretnénk Budapestre hozatni Londonból, Dublinból, illetve a New York-i Metropolitan Múzeumból az ott Leonardo da Vinci alkotásaként őrzött kis bronz lovasszobrokat. Az előbbi háromhoz hasonló példány ugyanis a Szépművészeti Múzeum gyűjteményét is gazdagítja, s a múzeum igazgatósága a nemzetközi kongresszusra hazánkba érkező művészettörténészektől várja a döntést: kinek a tulajdona a valódi Leonardo-alkotás és hol őriznek hamisítványt?

Szagtalanító lámpa

Japánban különleges lámpákat állítanak elő, amelyek megszüntetik a mellékhelyiségekben, a konyhákban, a hűtőházakban és egyéb helyeken keletkező különféle szagokat. A lámpa által kibocsátott ibolyántúli sugarak szétroncsolják az átható szagot keltő molekulákat. A halványkék fényt árasztó lámpa természetesen világítótestként is felhasználható. A szagtalanító lám-

majom annnyira felbátorodott, hogy még embereket is megtámadott. Egy Kahim Mohammed nevű szomáliai lakost a babuin majmok súlyosan megsebesítettek. A hatóságok kénytelenek voltak rendőri erőket kiküldeni, hogy elűzzék az egyik farmot ostromló majmokat. A babuin majmok először a rendőrséggel is szembeszálltak, de azután — sebesült társaikat felragadva — visszavonultak az őserdőbe.

PETŐFI NÉPE rejtvénytotója 1 x 2

7. szelvény **1919-RE EMLÉKEZÜNK**

1. Közöljük a Tanácsköztársaság egyik harcbahívó plakátját, a forradalmi grafikusművészet kiemelkedő alkotását. Alkotója a „Nyolcak" művészeti csoportjának volt a tagja, élt 1887-től 1953-ig. A művész neve?

Uitz Béla (1) **Berény Róbert (x)** **Czóbel Béla (2)**

TIPP

2. Ötven éve zajlott le a Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének diadalmas északi hadjárata, melynek során visszafoglalták Miskolcot, Kassát, Eperjest, Bártfát. A hadjárat sikerei lehetővé tették, hogy Eper-

A beszélő

A lélegzetük is elállt a szenátor
fermánt kézhez vették . . .

1021

KÁRPÁTI
IGAZ SZÓ

Szeptember 5 és 15-e között, tíz napon át rendezik meg szovjet testvérmegyénkben, a Szovjetunió Kárpátontúli területén a magyar kultúra ünnepét. Ebből az alkalomból testvérlapunk, a Kárpáti Igaz Szó közli szerkesztőségünknek Szabolcs-Szatmár kulturális életéről készült összeállítását és mi közreadjuk a Kárpátontúli terület lapja munkatársainak írásait.

A magyar kultúra ünnepe Ukrajnában

Magyarországon tavaly szeptemberben ukrán kulturális napokat tartottak, melyek során magyar barátaink megismerkedhettek az ukrán népnek a kulturális, a gazdasági és tudományos haladásban elért vívmányaival.

Az idén pedig Ukrajnában tartják meg szeptember 5—15-én a magyar kultúra ünnepét. E napokban a szovjet emberek szeretettel fogják tanulmányozni testvérnépünk kulturális eredményeit.

A magyar kultúra napjai örvendetes eseményt jelentettek a Kárpátontúli terület dolgozói számára is, hisz szoros baráti kapcsolatok épültek ki területünk és a szomszédos Szabolcs-Szatmár megye dolgozói közt. Egyre nagyobb lendületet vesz a küldöttségek, a sport- és mezőgazdasági szakcsoportok, a közoktatási, a kereskedelmi, a közlekedési stb dolgozók cserelátogatása. A barátságvonatok és autóbuszok területeink dolgozói tapasztalatcseréjének rendszeres formájává lettek.

A Szovjet—Magyar Baráti Társaság Kárpátontúli területi osztálya 50 tagjának többsége szoros baráti kapcsolatokat tart fenn a Magyar Népköztársaság egyesületeivel. Szoros barátság alakult ki például a beregrákosi XXII. Pártkongresszus Kolhoz és a vassurányi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, a Mukacsevói Kötszövgyár és a Hódmezővásárhelyi Kötszövgyár munkásai, az uzshorodi úttörőotthon és a salgótarjáni bányászok stb. közt.

Az Uzshorodi Állami Egyetem rendszeresen kicseréli munkatapasztalatát a budapesti, a szegedi és a debreceni felsőfokú tanintézetekkel. Ugyanilyen kapcsolatok épülnek ki a Nyíregyházi Tanárképző Főiskolával is.

Tartalmas munkát folytatnak az internacionalista klubok. A szlatinai Barátság-klub tagjai élénk levelezést folytatnak a budapesti, a gyöngyösi, a siófoki, a kisvárdai, a miskolci, a veszprémi és a tatabányai dolgozókkal. A klub tiszteletbeli tagja Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt KB-jának első titkára.

Évről évre egyre jobban szilárdulnak a szovjet és magyar iskolások, úttörők baráti kapcsolatai. A berehovói 4. sz. Kossuth Lajos Középiskola úttörői a nagyszénási Kossuth úttörőrssel leveleznek. Az uzshorodi 10. sz. Zalka Máté Középiskola és más iskolák tanulói a magyarországi iskolákkal folytatnak levelezést. Az uzshorodi úttörőotthon szakköreinek tagjai saját készítésű festményeket, hímzéseket és szobrokat küldtek Szabolcs-Szatmár megyei barátaiknak.

A köztársaságunkban megrendezésre kerülő magyar kultúrnapokra készülve, a Szovjet—Magyar Baráti Társaság kárpátontúli osztályának vezetősége érdekes rendezvényeket vett tervbe.

A pártszervek irányításával és segítségével baráti esteket, előadásokat, eszmecseréket, tematikus esteket rendeznek a vállalatoknál, a kolhozokban, a hivatalokban, az iskolákban. A társaság tagjai be fognak számolni a magyar dolgozók eredményeiről. Tervbe vették, hogy Ungvár, Munkács, Beregszász, Nagyszőlős és Csap városok dolgozói találkoznak a Magyarország felszabadításának részvevőivel, azokkal a szovjet szakemberekkel, akik segítettek Magyarországnak a szocializmus építésében. A Kárpátontúli Állami Tájmúzeum készül a magyar festőművészek, szobrászok és grafikusok műveinek kiállítására. A területi rádió- és televízióbizottság a magyar nép sikereivel foglalkozó anyagokat készített elő, a területi filmhálózat-igazgatóság Uzshorodon magyar filmfesztivált fog rendezni.

Régi hagyomány, hogy területi lapunk, a Kárpáti Igaz Szó és a Kelet-Magyarország szerkesztősége időről időre cikkeket, fényképeket tesz közzé a szomszédos két terület testvéri kapcsolatairól. A területi könyvkereskedelmi vállalat kezdeményezésére az uzshorodi, a mukacsevói és berehovói üzletekben megrendezték a magyar könyvek, kották és lemezek kiállítását és árusítását.

A szovjet és a magyar nép barátságának történelmi gyökerei vannak. Népeink századokon át vállvetve harcoltak a közös ellenség ellen, segítettek egymásnak, együtt örültek sikereiknek. A továbbiakban is erősíteni fogjuk a szovjet és a magyar nép barátságát és együttműködését, fejleszteni fogjuk kulturális, tudományos, sport- és turisztikai kapcsolatainkat, szélesbíteni fogjuk kapcsalatainkat a Magyar—Szovjet Baráti Társasággal és ennek széleskörű aktívájával.

Hiric Ludvig,
a Szovjet—Magyar Baráti Társaság kárpátontúli osztálya vezetőségének elnöke, a Kárpátontúli Területi Bíróság elnöke.

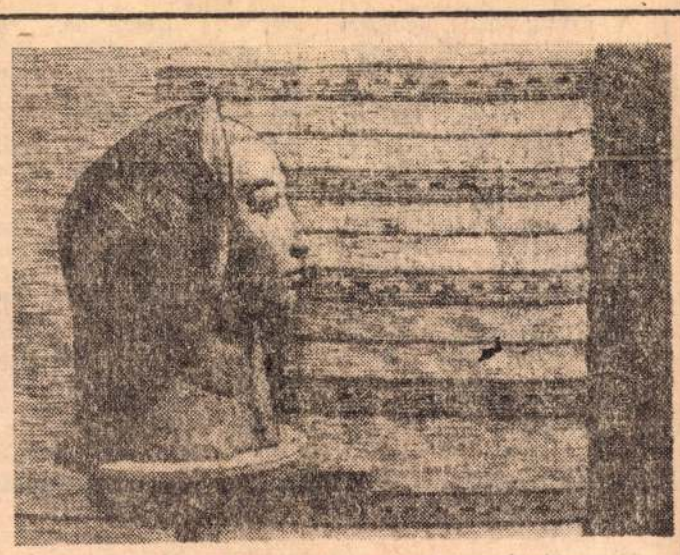

Horváth Anna ismert berehovi szobrászművésznő egyik új műve: „Női arckép" Sáradi László felv.

A berehovoi kultúrkombinát Barátság-együttese magyar táncot mutat be.

Zala András felv.

Franko Iván és a magyarok

Az idén emlékeztünk meg Franko Iván, a kiemelkedő ukrán író születésének 110 évfordulójáról. Aligha van az irodalomnak és társadalomtudományoknak egy olyan ága is, amelyhez ne járult volna hozzá ez a kivételes tehetségű író. Franko Iván költő, prózaíró és műfordító, drámaíró és publicista, széles érdeklődési körű tudós: történész, nyelvész és irodalomtörténész, etnográfus és folklorista volt, azonkívül neves gondolkodó, közéleti személyiség és politikus is. Irói hagyatéka meghaladja a 100 kötetet.

Ehhez hozzá kell még tennünk, hogy Franko Iván az ukrán nép jobb jövőjének bátor harcosa, nagy internacionalista, humanista volt, aki szívén viselte az összes elnyomott népek sorsát.

Az író ez évi jubileuma nagyszerű alkalom, hogy beszámoljunk a magyar olvasóknak arról, mennyire érdeklődött Franko a magyar nép kultúrája, történelme és irodalma iránt, hisz művei közt egész sor magyar tárgyú alkotásokkal találkozhatunk.

Az író 1894-ben írta „Kossuth és a kossuthi háború" c. cikkét, melyben felhasználta a Kossuth Lajosról szóló történelmi okmányokat és népköltési alkotásokat. Frankónak ez a műve arról tanúskodik, hogy behatóan tanulmányozta a magyar nép Habsburg-ellenes harcáról szóló műveket és népköltészeti alkotásokat, s hogy igen érdekelte őt Kossuth személye. Az író szerint a forradalom vezetője nemcsak a magyarok körében volt népszerű, hanem Galícia, a Kárpátontúl és Bukovina ukrajnai körében is. A későbbiekben Franko négy változatát tette közzé a Kossuth Lajosról és a forradalomról szóló, Galíciában följegyzett daloknak.

A következő esztendőben, 1859-ben az író ellátogatott Magyarországra. Egy év múlva megjelent „A tiszta faj" c. elbeszélése, melyben az író magyarországi élményeit írta le.

Ugyanebben az esztendőben az író levelezést folytat Hermann Antal neves magyar néprajzkutatóval, aki a Magyar Etnográfiai Intézet egyik megalapítója volt, és könyveket cserél vele.

Franko könyvtárában, melyet most az USZSZK Tudományos Akadémiájának Irodalmi Intézetében őriznek, számos magyar kiadvány lelhető fel: A Nádor-Codex (1857), Zrínyi Miklós „Elégia fiam halálára" c. műve, „Magyar népmesék" (1901), „Kossuth Lajos a ruthén népköltészetben" c. gyűjtemény, az író néhány magyar nyelvre lefordított munkája.

Nemrég az író hagyatékában Váradi-Stengberg János docens meglelte Franko egyik régebben nem ismert, magyar tárgyú cikkét. „A magyar nemzeti ősmonda" c. 1914-ben írt cikk kéziratáról van szó. E cikkben az író a magyar történelmi mondákat jellemzi, s az Álmosmonda három részét verses formában fel is dolgozza.

Meg kell említeni, hogy Franko ukránra fordította Jókai Mór, Mikszáth Kálmán és más magyar klasszikusok műveit is.

S végezetül szeretnék röviden említést tenni Franko műveinek még az író életében megjelent magyar nyelvű fordításairól. 1896-ban jelent meg a Budapesti Hírlapban Franko „Hricz iskolai tudománya" című elbeszélése Zsatkovics György Kálmán kárpátontúli fordító tolmácsolásában. A műfordító későbbi szavai szerint ezt az elbeszélést kedvezően fogadták.

A továbbiakban a Kárpátontúlon megjelenő Kelet, Bereg és Kárpáti Lapok című magyar újságok hasábjain a jeles ukrán író egész sor elbeszélése látott napvilágot. A 900-as évek elején Budapesten különkiadásban jelentették meg a „Hricz és az úrfi" (1902) és „A világosság felé" (1916) című elbeszéléseket, megjelent azonkívül a költő Kőtörő című verse is.

A magyar olvasó azonban csak a felszabadulás után ismerkedett meg szélesebb körűen Franko műveivel. Az író munkái most rendszeresen jelennek meg a lapokban, a folyóiratokban, azonkívül különkiadásokban is. 1949-ben látott napvilágot magyar nyelven Franko „Zahar Berkut" c. történelmi regénye, 1954-ben pedig válogatott elbeszéléseinek gyűjteménye. Elbeszéléseiből két válogatás és a „Boriszlav nevet" című Franko-regényt a kárpátontúli kiadók juttatták el a magyar olvasókhoz.

Kocsij Jurij

Kulturális hírek

A Magyar Melódiák Ukrajnában.

A Kárpátontúli Területi Filharmónia Magyar Melódiák esztrádegyüttese július 15-től az USZSZK városaiban vendégszerepel. Turnéjukat Zsitomirban kezdték, majd Kirovográdban léptek fel. A hamar népszerűvé vált együttes vendégszereplése első hónapjában 25 sikeres fellépést rendezett. Októberig tartó körútjukon Ukrajna számos városában fellépnek.

Barátaink hangversenye

Augusztus második felében a budapesti színházak, a Magyar Rádió és Televízió szólistái, valamint Idrányi Iván zenekara nagy sikerrel lépett fel Berehovón a Kooperátor stadionban. A hangversenyen több mint 3000 néző volt jelen. Viharos tapssal jutalmazták Lorenc Kornélia, Kun Zsuzsa, Sipeki Levente fellépését, úgyszintén a zenekar egyes számait.

Ezzel a fellépéssel befejeződött a magyar művészek nyári szovjetunióbeli turnéja.

Képek exportra

Magyarország Csehszlovákia, Olaszország és más külföldi országok művészetkedvelőinek az utóbbi években már volt alkalmuk megismerkedni a kárpátontúli művészek alkotásaival. Sok tájképet vásárolnak a turisták az uzshorodi kiállítószalonban.

Művészeink képei nemsokára ismét nagy útra indulnak. Kanada, az USA, Kuba, valamint Franciaország egyesületei és műgyűjtői érdeklődtek a kárpátontúli festők alkotásai iránt.

Ezért a Szovjetunió Képzőművészeti Szövetsége központi szalonjának megrendelésére export végett 30 képet küldenek Moszkvába. Köztük találhatjuk Boksay József, Kassai Antal, Glück Gábor, Soltész Zoltán és sok fiatal festőművész képeit.

Találkoztam Karinthy Frigyessel

Majdnem tízéves voltam, amikor Siófokon egy szélhüdés végzett az íróval.

De találkozásom Karinthy Frigyessel sokkal később történt — jó harminc évvel az író halála után.

Bevallom őszintén: az élő Karinthyt nem láttam. Fényképen — igen. De ha már idáig jutottam, meg kell magyaráznom, hogy is lehet találkozni valakivel, akit az ember csak fényképen látott.

Lássuk, hogy segít magán ilyen esetben maga Karinthy. Ime egy idézet a „Századadom gyermeke" című humoreszkjéből: „Ma megint tettem egy kis utat az időgépben, ezuttal visszafelé. Délután ültem be a masinába, másodpercenként fényévnyi sebességgel indultam, s egy jó negyedóra múlva állítottam meg a motort. A dátummérő 1487 február 8-at mutatott."

Hát igen, egy időgép segítségével csekélység visszautazni — akár az őskorba is. Nekem legfeljebb egy félévszázadnyi utat kellett megtennem, hogy ott legyek, ahol annak idején Karinthy járt-kelt, hősei között; ahol tárcáit, novelláit és humoreszkjeit írta, ahol nevetett, sőt — „röhögött" az egész osztállyal együtt, szeretett, gyűlölt, hitt, biztatott — magát és másokat is.

A múlt évben ültem bele az időgépbe egy szép tavaszi napon. Jegy nem kellett. Megelégedtem egy szerződéssel, melyet a kijevi „Veszelka", a gyermek- és ifjúsági irodalom ukrán könyvkiadója kötött velem, s megbízott, fordítsak ukránra egy kötetnyi Karinthy-művet — a „Tanár úr, kérem" című kisregényt, meg vagy húsz humoreszket, novellát.

Szóval, szép napsütéses tavaszi nap volt, rügyeztek a fák, én meg a gépben ültem és utaztam, utaztam, utaztam — fordítottam, megépeltem, gépeltem, meg fordítottam. Minden új mű egy új találkozás volt vele — Karinthy Frigyessel, a humoristával, a csodatevővel. E találkozásaimnak kézzel fogható bizonyítéka az a könyv, melyet „Darujte, pane vcsitelju" („Tanár úr, kérem") címmel nemrég adtunk ki Kijevben mi ketten: Karinthy meg én. Így történt, hogy az izzig-vérig magyar író huszonnyolc évvel fizikai halála után Kijevbe utazott és külföldi sikereit sokszorozva, megkezdte diadalútját Ukrajnában, éspedig annak sokmilliós iskolás fiatalsága között.

Megértik-e Karinthyt az ukrán fiúk és lányok? Bízom benne, hogy igen. Hiszen őt gyorsan szívébe fogadja mindenki, aki tud nevetni. Márpedig Tárasz Bulba és Gogol is tudtak nevetni. És milyen humorérzékük volt a kozákoknak, a török szultánhoz intézett világhírű levél szerzőinek! Nem kétséges, hogy a levélírók utódai sem vesztettek humorukból.

Igaz, ennek a kérdésnek van egy másik, számomra elég kényes oldala. T. i. a budapesti születésű, tősgyökeres magyar Karinthy Frigyes tiszteli az illemtan szabályait és nem magyar, hanem ukrán köntösben kopogtatott be a kijevi, dnyepropetrovszki, poltavai és más iskolásokhoz. Ezt a köntöst én szabtam rá. Én tanítottam meg a magyar írót ukránul beszélni, hogy megértse őt az ország aprajanagyja. És nemcsak megértse, de nevessen is vele együtt, oly jó izüen, mint a magyar olvasó. Az apró népség majd megítéli munkámat, elmondja szigorú véleményét Karinthy ukrán köntöséről, ukrán beszélőképességéről.

Mint fordító, kénytelen vagyok bevallani, hogy Karinthy humorát nagyon nehéz átültetni más nyelvre. Néha ez a humor valahol ott lappang a sorok között, mint némely embereknél a mosoly. Látjuk az ajkán, hogy mosolyog, de a szeme csupa komolyság. Néha felharsan a nevetség, és úgy zeng, hogy majd megszakad a dobhártyánk. A nevetés rázza a testet, s a fordítónak nehéz a dolga... Reszket a keze és nem találja el az írógép billentyűjét.

Igy volt ez, amikor Karinthy egy találkozásunk alkalmával elmesélte nekem a Visszakérem a tandíjat című humoreszkjét és bemutatta egyik kedvenc ismerősét, Wasserkopf urat.

Szóval érdekes, tanulságos és mulattató volt az én találkozásom Karinthy Frigyessel. Nem mondtam el minden benyomásomat az új ismerősömről. És nem is mondhattam el egy cikkben, amelynek csak az volt a célja, hogy bebizonyítsam, igenis, én találkoztam Karinthyval.

Elérem-e célomat?
Hiszem, hogy igen.

Skrobinec Jurij,
a Szovjetunió Irószövetségének tagja.

Nagy S. József:

Könnyű élet

Áh, Guriga csak hüledezett, ahogy elnézte a népeket. Hogy törik magukat, hogy igyekeznek gyárba, műhelybe, irodába — megfoghatatlan. Mintha harapós kutya üldözné őket. Dehát minek ez a nagy fölhajtás? Tépelődött az emberek sorsán, példaképe a mezők lilioma volt, semmi strapa és mégis urasan megél.

Guriga is imádta a könnyű életet, amit nem nehezítenek meg malterosládák, esztergapadok, vaskalapácsok és hasonló melléktermékek. Csak úgy járkálni a nagyvilágba, figyelni, hogy sarjad a vetés, füstölnek a gyárkémények, a nyugdíjig még van negyven éve, ráér finiselni az utolsó tízben. Persze, addig is volt életcélja, a világ tanulmányozása kötötte le minden energiáját. Tessék, állt meg elképedve egyik nap is az útburkoló munkások mellett, hogy törik tagjaikat. Beletenyerelnek kátránytócsába és még van kedvük nevetni. Az a nagy melák ráadásul énekel is, ahelyett, hogy balsorsát zokogná el. Mint valami természeti csodát bámulta a köveket cipelő tenoristát. Szörnyű. Rettenetes, mibe kerülhet ez a derekának. És a csőre egyre jár.

— Taradidi, taradidi, dudu...

Aztán gubanccal koszorúzott fejéhez kapott — de hiszen ez Lazsnaki Pisti, akivel együtt jártak iskola mellé. Milyen szépen indult, s tessék, idejutott. De azért elkajáltotta magát:

— Pistiii! Lazsnak Pisti!

Egymás nyakába borulni egy pillanat műve volt. A dalnok megállás nélkül hajtogatta:

— Egykomám, hej, egykomám.

Igy volt, ő is egy koma, másik egy koma, összesen kettő.

Pista gyorsan beszámolt, milyen sikereket ért el az életben. Van felesége, fia, biciklije, két macskája, kis kert, benne kukacvirággal, s reménye, hogy kap elsején 50 fillér órabéremelést. És te? — érdeklődött Gurigától, aki kissé följebb húzta nyakkendőjével összehurkolt nadrágját. Ő is reményteljes dolgokról számolt be.

— Most szigorlatozom a bölcsészkaron. Témám: appenditis a szocialista realizmusban. De párhuzamosan nyelveket is tanulok. Szanszkrit, mongol, meg ami jön.

— Hünye — esett Pisti álla lejjebb. Mindig bámulta a tudományt. De Guriga még nem fejezte be.

— És írok verseket is. Jóllehet, nem közlik, mert pikkel rám az Illyés Gyula. Hát így élek...

Pisti csóválta a fejét. Verseket írni, az már valami. De miért nem közlik? Hát ez a demokrácia? Az üldözött legyintett.

— Kibírom. De izé, te kibírnál holnapig egy huszassal segíteni? Majd az ösztöndíjból megadom, de most sürgősen meg kell venni a szanszkrit nyelvkönyveket.

Az útburkoló kicsit ogmógott, úgy, hogy Guriga végül csaknem visszautasította segítségét, mindenesetre elég hidegen vált el tőle. Lenézte a kicsinyes embereket — egy huszasért ennyit parádézni? Kéthárom órai munka és megvan, amellett túlórázhat is, ezek az utak nagyon sürgősek. Szükség van a többletmunkára. És alapjában véve az utóbbi időben Guriga már szenvedett. Élete ugyan meglehetős, de akadnak keserítők bőven. Vegyük csak rögtön a feleségét. Erős, jól megtermett asszony, akár két műszakot is vállalhatna, s egyszercsak azt mondja:

— Édes fiam, én ugyan nem dolgozom rád tovább, inkább visszamegyek az anyámhoz.

— Mit, hogyan? — hagyta abba a fölösleges legyek fogdosását, hát ez lett a nagy szerelemből?

De milyen nagy szerelem volt! Húszezer forint készpénzzel társult be a hitves a házasságba, meg a családi ékszerekkel. S Guriga bár könnyedén élt, a fényüzést utálta. Nem, nem, el a hideg csillogással, a kispolgári életre jellemző bankbetéttel. És most, hogy elfogyott a pénz, világos, hogy otthagyja az asszony.

Vagy ott van az unokatestvére, a Berci. Szabályos vér szerinti rokon, még a szemük sarka is egyforma. Valamikor együtt gyártottak pipiskét a homokban és mi történik, mikor becsönget hozzájuk. A társas cég másik tagja kinyitja az ajtót, aztán ordit és becsapja.

— Nem vagyok itthon!

— Hoohogyan? — képedt el. Otthon van és mégsincs otthon? S akkor a szomszédok előtt tovább gyalázza. — Ezt a lélekrontást. — Hallotta egy hétéves lányka is.

— Tolvajnak nem vagyok itthon.

Sérült szívvel, ám emelt fejjel távozott. Egy lapos erszényért ekkora hacaca. Egy nyomorult politurtól bűzlő asztalos begerjed, mert már nem volt neki kedve további alázkodásra, kérincsélésre, inkább vállalta a kockázatot.

Mindez néha megkeserítette. A tenyere még sima volt, de a leike már felhólyagzott. Egy öreg nyugdíjas ismerőse, mikor tíz percre kért tőle egy tizest, mit is mondott neki? Felidézni is félelmetes.

— Igazán inkább elmehetnél dolgozni.

S ezt ő mondja, aki már évek óta nyugdíjban van, s most keresztrejtvényt fejt, vagy ultipartira tékozolja idejét. Nem is szólt rá semmit. Inkább egy vadidegenhez fordult.

— Uram, ön sem ingem, sem gallérom, mégis bízom, hogy fölkarol. Zsebtolvajok jártak a kabátomban, s még nekem ma Pécskára kell menni. Irják, anyám beteg, szegény, szegény...

Nem tudta folytatni, csak szipogott, mint a gyerek. S így is csak a hatodik idegen állt kötélnek. Teljesen belefásult, ha ez így megy tovább, sejtette, rossz vége lesz az egésznek. Még nem tudta, hogy mi, de gyanította, borzalmas lesz, irtózatos, öngyilkosság, vagy valami hasonló. De azért darab ideig élni akart. Nagyon szerette a bablevest csülökkel, s ott, ott lent, tudta, elég rossz a kiszolgálás.

Mégis végső stádiumában, amikor rájött a pillanatnyi pénz és elmezavar, s rámutattak a szenesvagonra, amelyiket ki kell rakni, megborzongott. Ráadásul brikett volt, por, por, csupa por — és micsoda lapáttal körítve.

A többiek már őrjöngve tobzódtak, érezte, lassan meg kellene mozdulni. Még egy utolsó pillantás az égre, de az ottaniaknak nem tetszett, hogy évek óta nem imádkozik, nem dobták le a százast.

— Mindenki, mindenki elhágy — suttogta fázósan maga elé. — Csak te maradtál keserű barát, s lapátját kisebb komplikáció után bosszúállóan beledöfte a szénkazalba.

De túlélve a vagont, este alvás közben kisimultak a lélek megkínzott redői.

Álmodott. S nem is csúnyákat. Azt álmodta, még egyetlen éjszakát kell aludni a nyugdíjig.

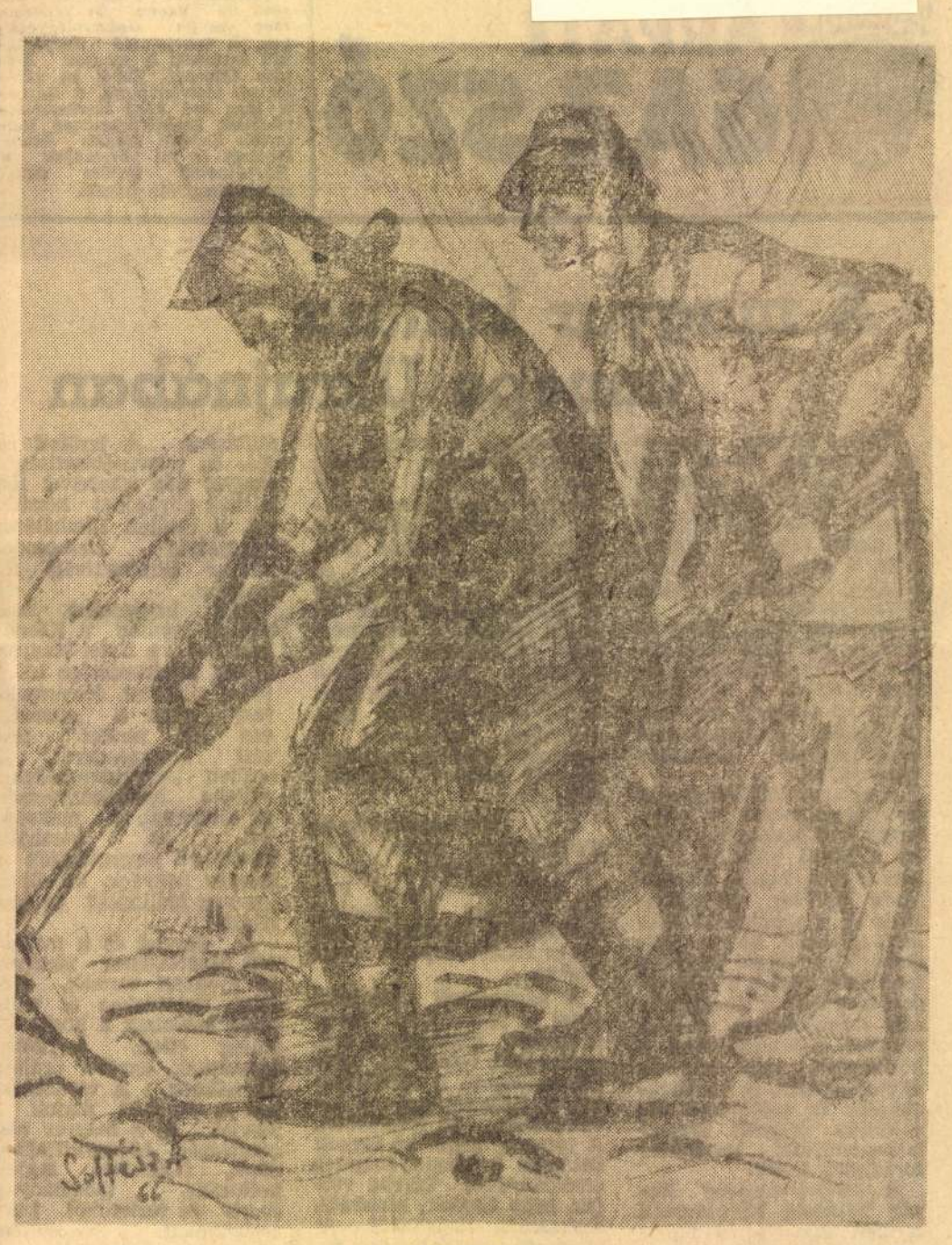

Kapások. Soltész Albert rajza.

Debreceni műsorterv:

Mit látunk a színházban?

A nyíregyházi színházi előadások javarészt a debreceni együttes műsorterve alapján jönnek létre. A Csokonai Színház megújított művészgárdával kezdi az új évadot. Az új színészek legtöbbje mögött sikerekben gazdag évek, alakítások állnak. Igy került a társulatba *Olsavszky Éva* kétszeres Jászai-díjas *Kun Vilmos, Fonyó István, Bürös Gyöngyi, Csemák Árpád, Déry Mária, Huszár László, Kaáli Nagy Margit, Szabó Éva, Szakács Eszter* színművészek. De az operagárda is bővült *Czakó Mária, Fülöp Rózsa, Kiss Zsuzsanna, Pázsit Magdolna, Albert Miklós, Bercelly István, Csongor József, Karnausz Tibor* operaénekesekkel.

Mit látunk az új évadban a debreceni művészektől?

Dürrenmatt: *Az öreg hölgy látogatása*, Tannessee Williamsnek a Vágy villamosa után újabb műve is színpadra kerül: *Amíg összeszoknak*. A drámaíró ezuttal komédiaíróként mutatkozik be. Sánta Ferenc kisregénye színpadi formát ölt *Az áruló* címen. Az operatársulat Mozart *Don Juanját* kelti életre.

Az új évad bemutatásra kerülő operettdarabjai: Lehár: *A mosoly országa*, Strauss *Cigánybáró* (daljáték) és főleg zenés vígjátékok. Barrilet—Grédy—Nádas—Szenes: *A kaktusz virága*, Modugno—Halász—Vécsey: *Szamárlétra*. Ebben a zenés vígjátékban felcsendülnek Modugno világhírűvé vált slágerei (a Volare, a Ciao—Ciao bambina). További zenés játékok még Oláh Margit—Horváth Jenő: *Nézd meg az apját!* és Petrov: *A rózsák tánca*. (i. b.)

Új könyvek:

Ördögszakadék

Latin-amerikai elbeszélések

Latin-Amerika népéről általában csak annyit tud az átlagos műveltségű olvasó, hogy kétszázmilliós népessége részint az egykori spanyol és portugál gyarmatosítók, részint az őslakó indiánok és a közébük telepített néger rabszolgák utódaiból került ki, de szép számmal vannak félvérek: mesztícek és mulattok is, akiknek jó része vagy rendőr, vagy munkahajcsár... Ez a könyv többet mond el nekünk Latin-Amerikáról, mint amennyit nem egy tudományos műből meríthetnénk. Hősei javarészben a faji megkülönböztetés és a gazdasági elnyomás kettős terhét viselő indiánok, akik csodálatos önuralommal tűrik megaláztatásukat, de alkalom adtán bátran és fölemelt fejjel néznek szembe zsarnokaikkal, sőt készek vállalni a biztos halált is, csupán azért, hogy bármilyen rövid ideig is élvezhessék a szabadságot.

Számukra a civilizáció nem jelent mást, mint törvénnyel szentesített jogtalanságot, s a kereszténység csak ősi babonáiknak újabb, ijesztő félelmetességét. Ezek a nyílt, becsületes és szeretetre méltó emberek nem akarnak mást, csak békében élni azon a talpalatnyi földön, amelynek ősi jogon birtokosai. Hősök, de nem azért, mert rendkívüli tettekre születtek, hanem mert olyan helyzetbe kerültek, amelyben már nincs mit veszteniük többé.

Ilyen hős az a fiú, aki inkább hal kínhalált, mintsemhogy elárulná felkelő társait, ilyen az az anya is, aki nem nyugszik addig, amíg fia gyilkosát meg nem találja, hős a „Rókák", a még szabadon élő indián törzs utolsó vezére, aki, miután nem tudja megakadályozni, hogy az erdőirtók, az általa totemként tisztelt „harangfát" a „civilizáció" nevében kivágják, együtt pusztul el a kivégzett fával. A gondosan válogatott elbeszéléseket — amelyeknek írói között olyan kiváló neveket találunk, mint Quiroga, Asturias, Puig, Ramos, Yanez, Rulfó és Fuentes — Váradi László kitűnő fordításában olvashatjuk. (Kossuth Könyvkiadó).

(K)

No, figyeljetek csak rám, barátaim, most én akarok beszélni...

Éppen ideje, hogy vége lett az első félidőnek, annyira untam már a süketlen megjegyzéseiteket arról a szőke asszonyról. Nekem is van szemem. Előbb láttam meg, mint ti, hogy ott ül az öreg futballisták számára fenntartott páholyban. A meccs elején köszöntem is neki, és a mellette lévő őszes hajú, kissé kövérkés férfinek is. Ti akkor még nem törődtetek az asszonnyal. Nem volt miért odafigyelnetek rá, oly nyugodtan viselkedett.

Nem akarlak benneteket megsérteni, de vegyétek tudomásul, hogy annak a szőke asszonynak egyedül több köze van a futballhoz, mint nekünk összesen. Nem alkalmi vendég, vagy néző ott a páholyban. És nem azért kiabált le minduntalan Nyurgának, az ifjúsági válogatott csatárának, mert hisztérikus szurkoló, se azért, hogy feltűnést keltsen vele, de még azért se, amiben már megegyeztetek, hogy valószínűleg a szeretője lehet Nyurgának, mert az ilyen, harminc évüket alig átlépett csínos nők, mondjátok ti, módfelett kedvelik a jóvágású fiatal sportembereket, és Nyurga bizony jóval megüti az asszonyi érdeklődés mércéjét. Egyébként az asszony nem alig, hanem pontosan nyolc évvel lépte át a harmincadikat...

Földeák János:

A LELÁTÓN

Hiába néztek rám kételkedve, és kár gúnyosan vigyorognotok. Amit mondok, sokkal jobban igaz, mintsem azt hiszitek, ha ugyan van még bennetek annyi beismerés, hogy hinni merjetek másnak is, ne csak a saját, csapongó fantáziátoknak. Azért köszöntem annak a szőke asszonynak és a mellette ülő férfinek, mert ismerem őket. S nem a múlt hét, se a múlt hónap, vagy tavaly óta, hanem évtizedekkel régebbről, sőt állíthatom, az asszonykát már akkor ismertem, amikor még se menni, se beszélni nem tudott, csak néha éktelenül sírni, és amikor még a legnagyobb öröme az anyja melle, a tiszta pelenka és egy öklömnyi nagyságú csörgő volt.

Legrégebben az apját ismerem, azt az őszes hajú férfit, akit mellette láttok, s aki a felszabadulás után is, mint futballozó Gonda-fivérek egyike, Gonda II néven évekig közismert kapusa volt egy patinás múltú munkás sportegyesületünk futballcsapatának. S hogy még jobban csodálkozzatok, azt is elárulom, hogy Gonda II-vel negyvenhat éve együtt jártam polgáriba.

Látom az arcotokon, ti is tudjátok már, kik voltak a Gonda-testvérek. A legidősebbet, Gonda I-et kivégezték a nyilasok, mert tagja volt egy nemzeti ellenállási csoportnak. Gonda III még a negyvenes évek végén elszerződött Egyiptomba edzőnek. A legfiatalabb testvér, a Gonda IV. pedig öt-hat éve halt meg közlekedési baleset következtében.

De nem a Gonda-fivérekről akarok én beszélni. Gonda II-ről is csak azért, hogy megértsétek a lánya szokatlan szurkolását és ne élcelődjetek rajta.

Ez az asszonyka, persze még lánykorában, futballozott. Igen, bármilyen hihetetlenül is hangzik, futballozott. Megszerette és megtanulta az apjától, a nagybátyjaitól és azok klubtársaitól.

Amig kisebb volt, mindenki mulatott a futballozó kislányon. A legjobban az apja, aki örült is neki, hadd erősödjék a lányka, a labda rúgdosásától. Nem csak a pályán, edzések alkalmával, de ha kirándulni mentek, a kis Gabriellának az volt a legkedvencebb szórakozása, hogy 11-eseket rúgdosott a kapus papának, és boldog volt, ha a papa nem birta a labdát elfogni, vagy kiütni, és gól lett.

S ahogy a kis Gabriella nőtt és fejlődött, úgy fokozódott az ügyessége és ereje, és nem kevésbé a futball iránti szenvedélye is. Még fejelni, labdát levegőből levenni, kapásból továbbítani, szögletet rúgni és cselezni is megtanult. A papa és a három nagybátyja futballozása valóságos iskola volt a tanulékony lánynak. A vele egykorú fiúk rajongtak érte, é

1021

HORVÁTH ANNA RAJZAI.

MADA

(1971 OKT 21)

KELET MAGYARORSZÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-738

A kisvendéglő igazi diáktanya volt. Olcsó bort mértek itt és sört, kaptak a diákok, zónát és pogácsát, ha kellett hitelre is. Ösztöndíjosztás idején vígan folyt az élet, aztán mind csendesebbek lettek a napok. Összeültek az asztaloknál esténként, vitáztak, beszélgettek és hallgatták a Tanár Urat.

Tanár Ur negyven körüli volt. Magas ember, kicsit hajlott háttal. Vagy mondjuk inkább úgy, hogy rossz tartással. Haja őszült, a fején széthulló szálakat a lányok mákos tésztának nevezték. Arca hosszúkás, szeme alatt mély árkok. Boltozatos homloka volt a legimpozánsabb. Szeme felett két Mózes-dudor okos emberről tanúskodott. Szép férfi lehetett valaha. Most kissé gyűrött, fáradt. Ruhája is úgy lóg rajta, mint amit rádobtak, inge nyaka rojtos, és mindig hiányzik egy-két gombja. Nem a lezser ember rendetlensége ez. Az elhagyott és magányos férfi gondozatlansága.

Minden délután hat körül érkezett. Kezdetben magában ült, majd összeismerkedett néhány fiúval. Lassan az egész törzsközönség ismerte. Tanár Ur valójában már nem volt tanár. Eltanácsolták az iskolából, ahol tanított. Most nyelvet oktat, fordítgat.

A diákok szeretik Tanár Urat, mert ritka szellem. Polihisztor, talán az utolsó a mai világban. Görögül idézi Homéroszt, fejből mondja a logaritmust, a nyelvszakosoknak pillanatokon belül írja meg dolgozataikat. Nem zseni, csak „jó fej". Jó fej, akinek csak ki kell fizetni a litert, és egész este, éjfélig is, vagy azon túl is, mesél. Mesél utazásokról, háborúról, tájakról, emberekről, kalandokról és történelemről. Tanár Ur kifogyhatatlan. Amikor először kezdte el történeteit, mindenki azt hitte, Tanár Ur átélte mindazt, amit elmond.

— És akkor hajónk megközelítette a brazil partokat. Bal oldalon felettünk a Cukorsüveghegy. Megjelent a révkalauz kis hajója. Vele együtt, mint cápával a pilótahalak, érkeztek a kis csónakok, az emléktárgyárusokkal...

— Az utolsó zsetonomat tettem fel Monte Carlóban. Az utolsó zsetont, egyben utolsó pénzemet. Ha azt is elvesztem, ott maradok fillér nélkül. Kihúztam magam. Akkor még fiatal voltam, jól néztem ki szmokingban. Álltam feszülten, éreztem, halántékomon kidagadnak az erek. A krupié megforgatja a korongot... Verejték ült ki a homlokomra. Most vagy soha. Ekkor érzem, hogy valaki megérinti a vállamat. Idegesen fordulok hátra. Egy ékszerrel megrakott nő volt. Középkorú, de mégis szép... Uram, kezdte...

— Feszülten ülök a repülőgépen. Rápillantok az órámra. Már csak percek lehettek hátra. Azonnal ugrani kell. Még egyszer gondolatban felidéztük a térképet, az erdőségi tájat, ahol földet kell érni. Nem tagadom, féltem. Leugrani az ellenség háta mögé, nem veszélytelen. De vállaltuk. Ötfős csoportunk komoly feladatot kapott. A németek utánpótlási útvonalait kellett megrongálni. Elhangzott a vezényszó. Még egyszer egymásra néztünk...

— Accrában történt. Ülök szállodai szobámban, amikor bejön a szobaasszony. Fiatal néger nő. Népi szőttes ruha volt rajta, keble félig kibuggyant a lepel alól. Udvariasan, egy számomra ismeretlen nyelven azt kérdezhette, hogy nem zavar-e. Intettem a fejemmel. Erre rendezkedni kezdett a szobában. Nyugodtan, rendesen dolgozott. Percek alatt eltüntette azt a rendetlenséget, amit csak egy férfi képes csinálni. Tetszett, hogyan dolgozik. Odaintettem a hintaszékhez és megkínáltam egy kis szatmári szilvával. Az első korty után köhögni kezdett szeme könnybe lábadt. Aztán kiitta. Mutatta, hogy még. Töltöttem neki, megivott egy jó decit. Még tett-vett, de lát-

tam, m
figyel...
közni k
let, és
meztele

És Ta
akhájok
tomi is
a szam
professz
zikkura
Sándor
Ontotta
doxona
futtatás
lektus
A diák
bor ár
Kaland
lemi to

szexet. Tudását csodálták, kalandjait és történeteit nem hitték. Tudták már, nem vele estek meg, de ezt soha nem mondták. Néha még rákérdeztek, bámulták rögtönzéseit. Megértették, érezték, hogy a Tanár Urnak ezek az esték jelentik az életet. A részben átélt esetek, a kigondolt illúziók 'meséi, az így megélt kalandok. Meg nem valósult álmok, ki nem élt vágyak, el nem ért célok így lettek számára valóság gá, sikerré, beteljesedet igazságokká. Nem hazudik csak álmodik, — mondták és tisztelték az álmait, csodálták hitét, mellyel meséin függött.

Gondolkoztak róla, boncolgatták Tanár Ur rejtélyét. De kérdezni senki nem mert, senki nem akart. Tudták, valahol mélyen titok lappang, az egykor kiváló ember tragédiája. Hallani nem lehetett semmit róla, más városból menekült ide az ismeretlenségbe. Jóformán senki nem ismerte, legfeljebb látásból. Látták nyári estéken, amint a kertségek kis utcáin csatangol. Egyedül, mindig egyedül. Látták zuhogó esőben poroszkálni az erdőben. Látták egy-egy kocsmában, ahol hordárok és favágók társaságában itta meg féldecijét, és maga elé nézve hallgatta szavukat. Tudták, hogy valahol a város szélén lakik egy kis hónapos szobában.

Várták most is, mert Tanár Ur könyvet pótolt és színpadot.

Most este is megérkezett. Pontosan. Már ivott valahol. Mohón nyúlt a pohár után, kettővel is felhajtott.

— Órát tartottam abban a gimnáziumi osztályban, ahol osztályfőnök is voltam. Latint tanítottam nekik. 36-an voltak, csupa fiú... Catullust tanultuk. Ismeritek Catullust? Honnan is ismernétek? Őt, aki a legszerelmesebb volt és a legmegcsalatottabb. A legnagyobb, akit mégis becsapott Lesbia, a római kurtizán, a világ prostituáltja. Nem, nem volt Lesbia mindig kurtizán. Nem, rendes nő volt, aki bűbájos alázattal fogadta a költő minden sorát. Nő volt, aki megsiratta kedvenc madarának halálát. És Catullus, szerelmesen és bánatosan megírta legszebb versét: Passer mortus est... Meghalt a madár. A kedvesem madara. Siratta a madarat, és siratta Lesbia könnyét. Ezt magyaráztam. Magyaráztam, de hogyan? Részegen. Én, aki azelőtt soha nem ittam, részegen mentem az órára.

Ültem és gondolkoztam. Ma sem tudom hogyan, de könnyezni kezdtem. Passer mortus est... mondtam és csendesen körülnéztem. Az osztályban siri csend volt. Passer mortus est... mondtam még egyszer. Aztán nehezen felálltam.

— Jöjjenek ki az orvosgyerekek!

Csend volt amikor a három fiú felállt. Lassan, bizonytalanul indultak felém. Mindig nagyobbnak láttam őket. Mintha óriásokká nőnének. Tudom, káprázat volt az egész. De akkor úgy megijedtem, hogy hátrálni kezdtem. Lassan a tábla felé. A három fiú jött. Pár lépésre előttem megálltak.

— Kinek van közületek motorja?

Ketten jelentkeztek.

— A harmadik helyreme het. Szóval nektek motoro tok van? És talán oldalkocs is van hozzá?

— Nincs tanár úr. Oldalkocsink nincs. Szólómotorok.

egy veréb, de ez nem az! T karodjon a helyére, dokt úr!

Az osztályban síri cse lett. Senki nem értette, történt. A másik felelő ide sen gyűrögette a könyvét.

— Meghalt a madár, ked sem madara — kezdte.

— Meg, meghalt bizony! M csalatott Lesbia, megcsala Catullus. Passer mortus Igy bizony doktor u Megcsalva és könny

Horváth Anna

textil

1929.

Címnek 1930. 84. l.

Horváth Anna

textil

1929-1934

78

Iparm.Isk.Evk.

1930-34. 45. l

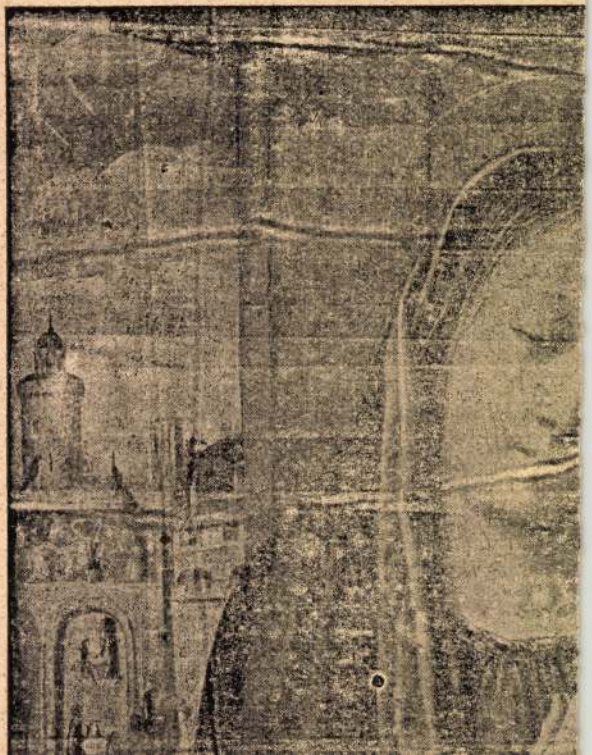

Horváth Anna

1920/21 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

93 l.

Horváth Anna

I éves hallg.

Képzm. Fördt Erk

1936/37. 72 f

Ferkèpzomfoiskèvk

[illegible]

Horváth Anna

tanítóképrőintézeti-
rajztanító jelölt

Ferkèpzomfoiskèvk

144

1939-41. 151. l.

175

Ypar Isk
1929-35

betűket zöld, vörös, s halványabbkék alapon
örös vonalakkal szegélyezett, gyors ritmusú,
örbekanyargó indaszárak díszítik, vörös árnyé-
olású, csipkésszélű levelekkel. Az indaszárak és
evelek alapszínét a fehér pergamen alkotja.

Ia lap: (Később beragasztott előzéklevél.)
Georgius Richwaldsky C[anonicus] S[trigoni-
nsis] emi Újbanyae et donavi Capitulo Strigo-
inensi pro praefectura S. Benedicti A. o. 1770. —
Anno Domini 1806 die 21-a Septembris ab
llustr. Dno Joanne Nep. Arady Eppo Dulcinensi
t Praep. S. Georgii ex S. Benedicto allatus atque
um consensu Ven. Capituli E. M. Strig. eiusdem
Bibliothecae catalogo insertus."

Horváth Anna

polg. isk. rajztanári
oklevelet kapott
1940-ben

Ferk. pzomfoisk. vk
1939-41. 175. t

Horváth Anna

Kosztümtervek -

Rajz -

Magyar Iparművészet

1934. 132. l.

Horváth Anna

Muhits Sándor tanítványa
az Iparművészeti
Iskolában.

Kosztümtervek
fenti műve
Repr.

MAGYAR IPARMŰVESZET

1934. 132. l.

i Társulat, az Országos Magyar Iparművészeti
erkesztő: Szablya Frischauf Ferenc.
. Előfizetési díj az 1934. évre 20 P. Külföldön 25 P.

BE

aft für Kunstgewerbe, des Kunstgewerbemuseums
hriftleiter: Franz Szablya Frischauf.
nmern. Jahresabonnement für das Ausland P 25.

n Society for Applied Art, of the Museum and
Frank Szablya Frischauf.
ers. Subscription per annum P 25 abroad.

VI. KER. ANDRÁSSY ÚT 69.
TELEFON: 29-1-15 és 20-6-78
PÉNZTÁRI BEFIZETÉSI LAP SZÁMA: 8519

MŰVÉSZETI TÁRSULAT tagjai a „Magyar
ják. Tagbejelentéseket kéri az igazgatóság fenti

NT

Emlékkiállítás. — Die Kálmán Györgyi
Kálmán Györgyi Memorial Exhibition ... 81
t a Györgyi Kálmán Emlékkiállításon. —
ıst der Kálmán Györgyi Gedächtnisaus-
culpture at the Kálmán Györgyi Memorial
..... 84
rgyi Kálmán Emlékkiállításon. — Bücher-

Horváth Anna

sextiles

l: Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 38. l.

KRISZTINKOVICH
GABRIELLA
V. ÉVES
GRAFIKUS

NÁR: HARANGHY JENŐ

Horváth Anna

polg. isk. tanárjelölt

l. Ferk. pzomfoisk. vk

1939–41. 144. l.

M. kir. Központi Illetményhivatal, Budapest (I., Vár, Szenthá

1	2		3		
Az alkalmazottnak törzsszáma és neve	Összes járandóság		nyugdij-járulék		O
1746/b	P	f	P	f	
Vk. Magyar Nemzeti Muzeum Csekkszámla sz.112753. Műemlékek orsz.bizottsága Budapest IX.Rákos u.1.					
Vk.2279. Dr.Szentiványi Gyula	978	46	11	10	
Vk.13444. Dr.Lux Kálmán	891	59	10	05	
Vk.1243. Saláth Ferenc	302	73	2	15	

Balla László:

Beregszászi jegyzetek

LÉPJÜNK BE Beregszász bármely művelődési intézményébe, érdeklődjünk a város kulturális élete felől bármely illetékes hivatalban, előbb-utóbb mindenütt találkozni fogunk egy névvel. Ez a név: Horváth Anna. Viselője szobrászművésznő és keramikus, olyan ember azonban, akinek mindig egy kis fenntartással szoktuk megnevezni a közvetlen foglalkozási kört, szakterületét. Fenntartással, mert úgy érezzük, hogy ez a meghatározás keveset mond róla, nem érzékelteti széles skálájú, sok mindenre kiterjedő tevékenységét.

A beregszászi népszínház együttese évek óta az ő nagyszerű színpadi érzékkel megoldott dekorációi között aratja megérdemelt sikereit, de a színház vezetői szívesen elfogadják és elvárják tanácsait a műsordarabok megválogatásánál, a rendezésnél is. A Barátság Házban elhelyezett múzeumnak Horváth Anna egyik első vezetője, gyűjteményének avatott kezű gyarapítója és rendezője volt. Az Ungvári Iparművészeti Szakiskola nem egy diákja emlékszik rá vissza mint első mesterére: a kerületi úttörőotthon képzőművészeti szakkörének vezetőjeként évekig kutatta és nevelte a fiatal tehetségeket. A kerületi pártbizottságban a művelődési egyetem megszervezése során kifejtett munkáját becsülik nagyra. A városi kereskedelmi osztály az üzletek és vendéglátóipari intézmények belső kiképzése terén egy lépést sem tesz nélküle, s Horváth Anna állandó szaktanácsadói munkáján kívül maga is szívesen vállalkozik egy-egy üzlet, vagy cukrászda megtervezésére és a dekorációs munkálatok irányítására.

E KISSÉ HOSSZÚRA NYÚLT bevezető után azonban legfőbb ideje, hogy bekopogtassunk Szovjetukrajna legjelentősebb magyar képzőművészének otthonába, amely különben már maga is érdekesen tükrözi egyéniségét: a tartózkodó egyszerűséggel berendezett, félig lakószobának, félig műteremnek használt helyiség bútorait a művésznő maga tervezte, sőt részben maga is készítette, s a világos színű, sajátos vonalú berendezési tárgyak igen eredeti, természetes keretei a szobában látható, javarészt terrakotta színű alkotásoknak.

Ha sajátos művészetének kiindulási pontját keressük, talán mindjárt itt is kezdhetjük vizsgálódásunkat: munkáink színénél. Igen Horváth Anna határozottan szereti a terrakotta-technikát, legtöbbször kiégetett agyag formájában képzeli el és valósítja meg alkotásait. S bár nem ő az első művész, aki különösképp megkedvelt valamilyen anyagot, úgy érezzük, hogy az ő választásának érzelmi oka is van. Ezt az elképzelésünket Horváth Anna is megerősíti. Tizenkét évig dolgozott a beregszászi téglagyárban különböző beosztásokban. Mint a csemperészleg vezetője búcsúzott el a gyártól, de volt itt közember is. Téglagyári munkájára ma is szívesen gondol vissza, hisz nemcsak későbbi művészetének anyagát ismerte meg és szerette meg itt, nemcsak technikai ösztönzést kapott az alkotáshoz, hanem emocionálisat is: a teremtő munka élménye, az alkotó ember alakja itt vésődött bele lelkiségébe azzal a mélységes élményszerűséggel, amelyet minden szobrából kiérzünk. Ezért, egykori téglagyári élményeitől indíttatva törekszik arra, hogy munkái olyan színűek legyenek, mint a kemencéből frissen kikerült tégla.

UGORJUK ÁT az indulás éveit, s vessünk egy pillantást Horváth Annának mindjárt azokra a műveire, amelyek az első országos sikert hozták: Kijevben első ízben az 1961-es jubileumi Sevcsenko-kiállításon tűnt fel a nagy ukrán költő portréival, továbbá a verseitől ihletett, igen eredeti felfogású kerámia- és szoborművekkel. Azóta az ukrán főváros képzőművészeti közvéleménye nagy megbecsüléssel beszél róla, számol művészetével, a kritikusok pedig gyakran emlegetik a kerámia legjobb ukrajnai művelői közt a nevét. Elemezzünk e munkák közül csak egyet: a „Perebengya" c. Sevcsenko-vers hősét megjelenítő domborművet. A főmotívum itt nem emberi figura, hanem egy hatalmas koboz; e mögül bújik elő az öreg, vak kobzos élettől elkínzott arca. Perebengya énekel, s keze — roppant kifejező kéz — a húrokat pengeti. És Horváth Anna első nagy sikerű alkotásainak egyikén mindjárt meg is figyelhetjük művészetének egyik legszembetűnőbb jellegzetességét, a művésznő szeret az alaptémából kiragadva felnagyítani és szimbólummá emelni egy-két egyszerű motívumot, hogy azután ezeket továbbfejlesztve, tovább hangsúlyozva, szinte a téma egész eszmei „töltetét" átruházza rájuk.

MUNKÁSSÁGÁNAK KORÁBBI, pár évvel ezelőtti szakaszából még számos ilyen művet idézhetnénk: az „Ébredő Afrika" c. majolikát, ahol egy elszánt néger arc és egy fáklyát tartó kéz összekomponálásával a díszítőművészetnek ezen a programművek számára meglehetősen szokatlan területén alkotott ugyancsak szűkszavú, de annál meggyőzőbb, szinte szuggesztív erővel ható munkát, vagy a „Békét" c. dombormű ciklust, ahol szinte káprázatos leleményességgel variálta ismét csak művészetének ezt a két kedvenc motívumát (arc, kéz) a békeharc pár legkevésbé sem szokatlan kifejezőjével (olajág, galamb stb), mégis igen gazdag mondanivalóbeli sokféleséget, emocionális változatosságot tudott kifejezni velük.

FŐKÉPPEN ÚJ MŰVEIRŐL szeretnénk azonban itt szólni, azokról, amelyeket a látogató most láthat műtermében. Ezek közt talán leginkább felhívja magára a figyelmünket a sok és sokféle kerámiafaldísz. A legérdekesebb ezeknél az ugyancsak ötletgazdagságukkal kiemelkedő műveknél, hogy az égetett agyag természetes színét a művésznő igen eredeti formában kombinálja bennük a lazúrosan felrakott, dekoratív csillogású színezéssel. A faldíszek egy részén emberi arcokat láthatunk (itt a típusalkotás egyéni módon fonódik össze a dekoratív törekvésekkel), más részük munkaábrázolás. A „Szüret" érdekessége, hogy a szerző éppen a mű legfontosabb részét, az emberi alakokat hagyta színezés nélkül, s ezzel a kissé bizarr megoldással adott nekik különös hangsúlyt.

De ma már sokan vannak művészetének ismerői közt olyanok is, akik Horváth Annát elsősorban épületdekoratőrnek, enterieur-tervezőnek tartják. A beregszászi borkóstoló — amelyet Homoki József építésszel közösen alkotott — középkori romantikát idéző, patinás stílusával ragadja meg az embert, s bármily furcsán hangzik: ugyanakkor az is szemünkbe tűnik, hogy Horváth Anna dekorációs feladatát modernül fogta fel, a díszítő művészet mai nyelvén szólt a közönséghez — a középkori romantika idézése és a modern szemlélet mégsem kelti sem valami stíluskeverék, sem pedig anakronizmus hatását — a művésznő kivételes dekorátori készségei magától értetődően egységes, természetes egésszé olvasztottak össze a két meglehetősen idegen elemet. Horváth Annának erről a készségéről különben meggyőződhetünk számos más beregszászi vendéglátóipari üzemben, de egyre gyakrabban találkozhatunk műveivel az ukrán főváros falain is, első nagysikerű kijevi dekorációs munkája — a város főutcáján, a Kreschatyikon lévő Kárpátontúli Minta-Borüzlet — nagysikerű művészi kivitelezése után az ukrajnai magyar művésznő Kijev közintézményeitől számos más megrendelést is kapott, ezek egy részét már el is végezte, másrészükön most dolgozik.

Az utóbbi hónapokban Horváth Anna amúgy is széles skálájú művészete újabb technikával gazdagodott: munkái közt ma már jelentős helyet foglal el a rézdomborítás. A rézben rejlő dinamikai lehetőséget kihasználva, főként a mozgás ábrázolására törekszik bennük. Vázát, dísztárgyat a közelmúltban a művésznő szintén sokat készített, de ezek közül említsünk meg csak egyet: a „Kárpátontúl" c. nagyméretű fehér vázát, ahol a tájat, az embert és a népi ornamentumot komponálta egy egésszé, minél teljesebben igyekezve kifejezni ezzel a vidék lelkiségét. Itt említjük meg azt a kerámiasorozatát is, amelyben a magyar nemzetiségű művésznő a kárpátontúli ukrán népviselet szépségeit igyekszik a díszítőművészet eszközeivel összefoglalni — ezzel is bizonyságát adva, hogy a népek barátságának témáját, amely egész alkotó útján végigkíséri, változatlanul fontosnak tartja.

KELETMAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

Kelet-Magyar

AZ MSZMP SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI

XXIII. ÉVFOLYAM, 184. SZÁM

Ára:

Az „atomcsend" három éve...

Moszkvában három esztendővel ezelőtt írták alá a második világháború utáni korszak egyik legjelentősebbnek igérkező szerződését — az első atomtilalmi egyezményt. Földünk három atomnagyhatalma, a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia szerződésben mondtak le a légköri, a víz alatti és világűrbeli atomrobbantási kísérletekről. A három hatalom által 1963 augusztus 5-én aláírt szerződéshez azután több, mint száz más ország csatlakozott, köztük hazánk is. A nukleáris fegyverkísérletek részleges eltiltása egy lépés volt előre az atomfegyverek teljes eltiltásához vezető úton. Franciaország és Kína azonban nem csatlakoztak az egyezményhez és azóta több légköri atomrobbantást hajtottak végre. Az atomcsendet megtörték a föld alatti robbantások dübörgései... A moszkvai szerződés mégis gátat vetett annak, hogy földünk légköre nagymértékben tovább szennyeződjék radioaktiv anyagokkal.

A három esztendővel ezelőtti kommentárok rámutattak arra a szívós következtetésre, amellyel a szovjet kormány küzdött — és küzd ma is! — a nukleáris fegyverek teljes eltiltásáért. Az Egyesült Államok — akkor és ma — mindent elkövetett az atomleszerelés szabotálásáért. Akkor műszaki ürügyeket hoztak fel, hogy azokkal álcázzák politikai gáncsoskodásukat. Végül is kénytelenek voltak számolni a reális tényekkel, a Szovjetunió erejével, amelyről annak idején a párizsi Express azt írta, hogy ha a Szovjetuniót olyan atomcsapás érné, amely ötvenszázalékos pusztulást okozna területén, válaszul olyan hatalmas rakétákat lőhetne az USA-ra, amelyek 145-szörösen pusztíthatnák el az ottani ipari központokat! Ez az erő kényszerítette akkor az amerikai és vele az angol tárgyalópartnert a részleges atomcsendegyezmény aláírására.

Sajnos, azóta az Egyesült Államok vezető köreiben ismét azok kerekedtek felül, akik Dulles szellemében a háborús szakadék szélén próbálják táncoltatni az emberiséget. A genfi tizennyolchatalmi leszerelési tárgyalásokon nemcsak az atomfegyverek teljes eltiltásában, hanem az általános leszerelésben sem sikerült előrelépni. Az Egyesült Államok fő gondja jelenleg nem a leszerelés, hanem vietnami agressziójának fokozása és kiszélesítése, ahol, mint valami katonai gyakorlótéren, kipróbálják a legújabb amerikai fegyvertípusokat. Amerikai atombombázók tartózkodnak a levegőben, s ez — mint az idén a spanyolországi Palomaresnél lezuhant amerikai atombombák esete figyelmeztette a világot — állandóan a konfliktus veszélyét hordozza magában. De az

JELENTÉSEK A NYÁRI MUNKÁKRÓL

Az aratást az időjá szántást a rossz szervezé

A legfrissebb jelentések szerint augusztus elsejéig a rozs aratása 88, a búzáé 80, tavaszi árpáé 91 és a zabé 27 százalékban van elvégezve. Aránylag nagy rozsterületéhez képest legelőrehaladottabb a rozs aratása a kisvárdai járásban (96 százalék), s közel áll a befejezéshez a kisvárdai, nagykállói járás és Nyíregyháza város.

A búza aratása teljesen még csak a nagykállói járásban fejeződött be. 90, vagy azon felüli százalékban pedig a baktalórántházi és a nyíregyházi járásban járnak a búza aratásával.

Nem haladt eddig a tervezett ütemben — ugyancsak a gyakori esőzések miatt — a cséplés, a szem betakarítása sem.

A tiszalöki járás 22 termelőszövetkezete közül 6 fejezte be teljes egészében az aratást. 42 kombájn dolgozik állandóan és ez azt jelenti, hogy a gabonaféléket 99,5 százalékig géppel gyűjtik be. Az átlagtermés 14 mázsa felett van. A kombájnosok és az aratásban részt vevők érdeme, hogy bár sok eső hullott, a minőség is jobb a tavalyinál.

A megengedettnél nagyobb víztartalmú búza megmentésére éjjel-nappal üzemel a Tiszavasvári Keverőüzem szárítója. Naponta 6—800 mázsa búzát szárítanak, illetve annyit, amennyi a földekről folyamatosan lekerül.

Feltétlen szükséges, hogy az aratás-cséplési gondok mellett a tarlóterületekkel is többet törődjenek a közös gazdaságok. A terv szerint ugyanis 164 696 holdat kell aratás utáni talajmunkában részesíteni, s ez a fontos feladat még csupán 31 százaléknál tart. De még súlyosabbnak tetszik ez a kö-

Kétéves mag tudományos e munkaterv

Csütörtök délben az Akadémia tudósklubjában aláírták a Magyar Tudományos Akadémia és a Vietnami Demokratikus Köztársaság országos tudományos és műszaki bizottsága közötti tudományos együttműködési egyezmény 1966—67. évi munkatervét. A munkatervet magyar részről Ligeti

Újabb ezer ember munkalehetősége

a Nyíregyházi Konzervgyár vidéki tisztítótelepein

A kedvező időjárás következtében egyre nagyobb mennyiségű nyersanyag érkezik a Nyíregyházi Konzervgyárba és a vidéki tisztítótelepekre. A felfutás tesítésére bővítik az anarcsi és a porcsalmai tisztítótelepek kapacitását. Ezzel lényegesen megkönnyítik a gyár munkáját, hiszen ide már feldolgozásra alkalmas

plasztikája is. Formáiban egy emberi vagy állati testből kimetszett artériára lehetett ismerni. Az üvegből kiöntött véredény felépítése, elágazásainak anatómiája kitűnő példa az organikus és mesterséges formák ötvözésére.

Az újabb vérátömlesztésre szoruló ipari formatervezésnek talán épp a természet nyújthatna termékenyítő ötleteket. Az evolúció több millió éves fejlesztőmunkája e kicsi szobor tanúsága szerint hordoz magában olyan ergonómiai tapasztalatokat, amelyeket egy formatervezőnek sosem szégyen felhasználnia.

FM

Pécsi Galéria Pincegaléria
2003. október 14–31.

Koralja Kovač táblafestészete

A fiatal horvát festőművész, Koralja Kovač a hagyományos táblaképfestészet műfajába tartozó művekkel töltötte ki a helyiséget, ezáltal némiképp függetlenedve annak szellemétől. Megszokhattuk már ugyanis, hogy a nagygaléria pincéje elsősorban kísérleti jellegű vagy alkalmi, nemritkán helyspecifikus alkotásoknak ad helyet. Koralja Kovač esetében pillanatok alatt felmérhető volt, hogy műveiben ezeket az ismérveket hiába keressük. Azt is megállapíthattuk viszont, hogy az anyag két, egymással ellentétes csoportra oszlik.

Az egyikben grafikai jelek játsszák a főszerepet. Felületükön a párhuzamos vonalak sűrű hálózata geometrikus képmezőket alakít ki. E formák általában a szimmetria szabályai szerint rendeződnek el, összhatásuk mégsem rideg vagy gépies. Személyességükről a kézzel húzott vonalak apró rezdülései gondoskodnak, melyeket a ceruza érzékenyen közvetít a gyűrött papírfelületen. Az alapra ugyanis Kovač zsebkendő finomságú papírokat kasíroz föl enyvvel, hogy annak hajszálvékony ráncai aztán élő szövetként hálózzák be a felületet.

A művek másik csoportja – mintha csak tudatos ellenpontja lenne az előzőnek – elsősorban a színek dicsőségéről zengnek. Közülük néhányon még felismerhetőek a tájképi előzmények, de többségük már nélkülözi a valóságból szerzett tapasztalatokat. Az élményből mindössze nagyvonalúan összefogott, pasztózus foltok maradtak meg, Nicolas de Steal kompozícióit idézve. A nagy elődhöz hasonlóan pedig nála is a színek végzik a narrációt: a rózsaszínek, a kékek, a sárgák.

FM

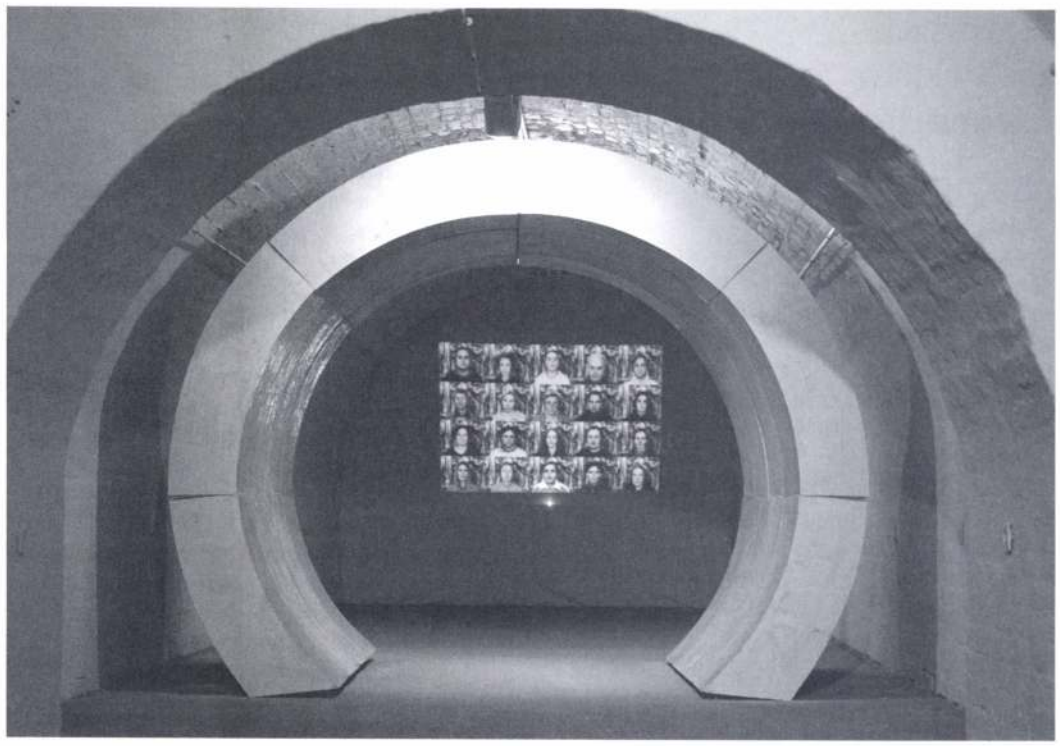

Orosz Klára: Meat Channels

Pécsi Galéria Pincegaléria
2003. november 11–30.

Orosz Klára – Meat Channels

Orosz Klára szobrászművésznek „Meat Channels" című environmentjével sikerült kihasználnia a Pincegaléria adottságait. A dongaboltos helyiség közepe táján üreges gipszkarton elemekből szabályos alagutat épített. Az emésztőrendszer egy szakaszát modellező szelvény közel két méter magas volt, és tökéletesen követte a galéria félköríves keresztmetszetét. Keresztül sétálva rajta még a bélcsatorna belső falát is végigsimogathattuk. A gipsz elemek rózsaszín viasszal bevont felülete – taktilis érzékeinket ingerelve – a nyálkahártyát imitálta. Orosz Klára természetesen nem törekedett a naturális leképzésre, de az ironikusan megjelenített környezet is alkalmas volt arra, hogy beleérző (beleérző...) készségünket munkára bírja. E mű által végre ki lett mondva, hogy a saját dicsőségében tündöklő emberiség a természet körforgásában nem több mint: fekália. Vagy ha úgy jobban tetszik, értékes humusz, amelyben azonban ugyanúgy semmi jelentősége nincs az egyéniségünknek és a sokféleségünknek. Ennek hiábavalóságát tükrözi (talán) a galéria hátsó részét elrekesztő vászonfal a hátulról rávetített portrék sorozatával. Négyszer öt ember élő képmása rendeződik itt sorokba. Egytől egyig ismerős arcok, legalábbis abban a közegben, amelyben Orosz Klára is leledzik. (Meg hát velem együtt te is, barátom.) Szóval személyes ismerősei, barátai közül ültek neki néhányan modellt, pár percig mereven szemezve a kamerával. A róluk készült felvételek végtelenített változatai négyzetrácsszerűen kerültek egymás mellé, s így láthatóvá vált az együttesnek egy bájos különlegessége: az időközönként pislantó szempárok rendszerezetlen ritmusa. Figyelemreméltó, hogy ilyen semmiség is képes kitölteni egy videoklipet anélkül, hogy bármilyen hiányérzetet keltene. Minimális változások történnek rajta, de ez bőven elég ahhoz, hogy a folyamat kiszámíthatatlan legyen.

Na, ezt most emésszük egy kicsit!

FM

Pécs, Gebauer Galéria
2003. október 29.–november 17.
Lévai Nóra textilművész kiállítása

Nézőpont

Cseppet sem poétikus kiállításcím. Annál poétikusabb kiállítás. Elfoszló, lazán összecérnázott, ásatag selyem sleifnik, fűszálak, kéregdarabok. Fátyol, háló, kezdetleges, átlátszó, pőre cérnaszövedék könnyedén fellehelve a kiállító terem falára. Néhol összesűrűsödve, néhol több rétegben egymás fölött, folytatva, kiegészítve az előbbit és önmagukat. Az ilyenekre mondják, hogy csak a Szentlélek tartja össze. A lélekhez biztosan jobban kötődnek, mint az anyaghoz, legalábbis ahhoz, amire a textillel dolgozó művészet kapcsán gondolnánk. Anyag és anyagtalanság határán kifinomultabb-éteribb szenzuális-emocionális és kulturális képességeket szólítanak meg, anélkül, hogy provokálnának.

Lévai Nóra alapélménye az idő. A múlt (nem csak textilszerű) tárgyi emlékei ellenállhatatlanul csábítják a folytatásra. Riasztja az üres, tiszta felület és tér, a semmi, az abszolút kezdet, viszont bármit képes olyan szemmel nézni (nézőpont), hogy miképpen tudná beszőni, körülszőni, mint beleszőni. A kipótlás-kiterjesztés, bestoppolás arányaitól függően a talált textildarab – egy szamurájpáncél bélése, egy tibeti tangka (templomi zászló fedő része) – toldalékot, megerősítést kap, vagy ha a „folytatás" esetleg újabb adalékokkal gazdagodva túlnövi a tárgyat, az válik idézetté. Ez az eljárás ellentétes a restaurálásával, inkább a felidézés, az újrajátsszás mozgatja. Nem az ép, autentikus műegész felmutatása a cél, hanem ellenkezőleg, a véglegesség szorító érzésének legyőzése. Olyan réges-régi, távoli események nyomát őrzik, közvetítik ezek az alig létező textildarabok, amelyekkel misztikusan akkor is érintkezünk, ha nem

Lévai Nóra munkája

Pécsi Galéria
2003. október 10–31.
Folyamat Társaság (Budapest)

Tapasztaljuk, hogy a rendszerváltás óta művészberkekben is megváltoztak a csoporttá szerveződés célkitűzései. A belpolitikai csatározások valós vagy valótlan elvein túl manapság elsősorban egzisztenciális szempontok alapján tömörülnek szervezetbe a szakma képviselői. A Pécsi Galériában erre láthattunk példát a Folyamat Társaság kiállításán. A társaságot, amely jelenleg huszonhét tagot számlál, az azóta elhunyt *Simsay Ildikó* alapította 1991-ben. A csoport, vagy ha úgy tetszik közösség vezérelveit *Takács Ferenc* fogalmazta meg a kiállítás hivatalos kiadványában. Eszerint a tagságnak egyetlen célja és kritériuma magának a kiállításnak, a csoportos megjelenésnek a lehetősége, amelyre ez ideáig tizenkilenc alkalommal került sor, mindvégig ügyelve arra a (mondvacsinált) alapszabályra, hogy a Folyamat Társaság kerüli a tematizálást. A közös fellépésnek ily módon érvényesül a legfontosabb jellemzője: a „páratlan sokféleség".

Néhány szín a sokféleségből *Budahelyi Tibor* fémlapokból hegesztett téridomjai, *Péter Ágnes* op-artosan felületkezelt horganylemezei, súrolófényben megfotózott archaikus reliefek vagy inkább képzelet szülte geoglifák *Bodor Anikó* tolmácsolásában. Lévay Jenő kisméretű grafikáin mintha fizikai jelenségek köntösébe bújt kísértetek mozgatnák, rezegtetnék a papírlapra helyezett ceruzavéget. *M. Novák András* Kháron hajója című kollázsán absztrakt kompozícióba sűríti az ókori halottkultuszról alkotott töredékes képzeteinket. *Tahin Gyula* egy fotósorozat néhány darabjával jelentkezett a kiállításra: a világ legkülönbözőbb pontjain megörökített épülethomlokzatai humánetológiai tanulmányként hatnak a képzőművészeti alkotások között. *Dechant Antal* organikus és mesterséges formákat ütköztet fából készült plasztikáin, de simára csiszolt ág-bogai veszélyes közelségbe kerültek a dekorativitás önelvűségével.

A húzó nevek közül *Szurcsik József* okoz némi csalódást, míg *Csáji Attila* esetében megnyugtató a tudat, hogy változatos eövrjének csupán egy töredékét látjuk. *El Kazovszkij* emblematikus festményein ezúttal is magánmitológiájának jellemző motívumaira ismerünk. Megkapó egyszerűségével kitűnik *Zsemlye Ildikó* három fotográfiája, amely azonban a természetből vett példán keresztül semmit sem közvetít a grafikai elemekké transzponált fatörzsek ritmusán kívül.

Összességében nehéz egységes képet alkotni a tárlatról, amely inkább egyéni teljesítmények szétesõ és hullámzó színvonalú együttese. Ki kell tehát mondani, hogy a sokféleség mindenható paradigmája ebben az esetben sem vált a kiállítás javára. Ha már egy csoport tudatosan kerüli a tematizálást és nem vállal sem elvi, sem műfaji, sem stiláris következetességet, akkor a művek legalább a minőség tekintetében kerüljenek közös nevezőre!

FM

Pécs, Gyöngyszem Galéria
2003. október 3–30.

Béres Kata kiállítása

Méreteihez és jelentőségéhez képest meglepően sokféle kérdést vetett fel egy kiállítás azokban, akik eljutottak októberben a Tímár utcába. A Gyöngyszem Galéria ezúttal egy huszonhét éves váci hölgynek adott lehetőséget arra, hogy a bútorboltba érkező potenciális látogatókat látogatóvá avassa, esetlegesen a potenciális műkedvelőkkel egyetemben. Nos, Béres Kata festményei olyan szellemesek és játékosak, hogy valószínűleg nem játsszák el ezt az esélyt, talán még azok előtt sem, akik a kiállítás láttán szívesebben morfondíroznának azon, vajon hol kezdődik a szakmabeliség és a szakmán kívüliség határa. Béres Kata ugyanis – fiatal kora és képzetlensége ellenére – szabadfoglalkozású festőként működik.

Képein a meseszerű, az ironikus vagy éppen irodalmi ihletettségű témafeldolgozás hol művészettörténeti előképekre, hol pedig a hétköznapok banalitására utalnak. Olyan mű is akad köztük, ami egyesítette magában a két eltérő hangütést. Ilyen volt egy a quattrocento portréfestészetét megidéző férfiképmás, illúzionisztikusan felpöndörödött sarkával. Egy másik képen a létezés eredetét firtató költői kérdés szavai nyernek képi megfogalmazást egy szürrealista montázs formájában. A szürrealista mozgalom eredeti programját persze nem kérhetjük számon ezeken a műveken, hiszen jelentésüket tudatosan szövi át a humornak egyfajta logikája. A tudatosságot viszont nem szükséges leplezni, ha az a vásznakon éppenséggel fegyelmezettség, állhatatosság és lelkiismeretesség formájában jelentkezik.

FM

Pécs, Közelítés Galéria
2003. október 29.–november 15.

Horváth Anna kiállítása

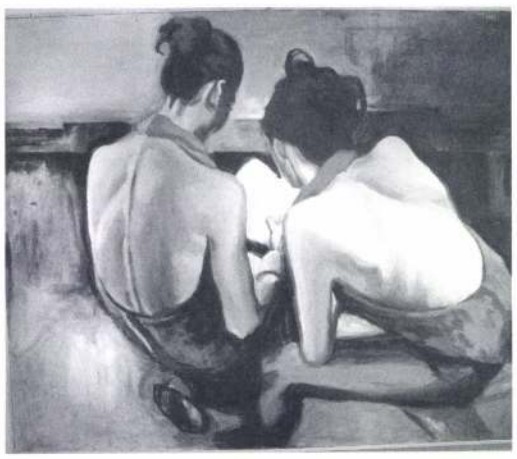

Kevesen tesznek ma a képzőművészet nyelvén olyan kijelentéseket, amelyek a mindennapi élet apró szépségeit és csodáit ünneplik. Mindenki tud ugyan példákat sorolni a naiv művészet köréből vagy máshonnan, de ezek általában túlsodródnak a szentimentalizmus határvidékein, ha szándékuk nem éppen a tudatos ironizálás. Talán ezért van az, hogy nem ismerünk ilyen, a XXI. század viszonylatainak megfelelő nyelvezetet.

Horváth Anna most mégis mintha megtalálta volna. Képein az élet legjelentéktelenebb, legkevésbé megkülönböztetett, vagyis természetes mozzanatai elevenednek meg anélkül, hogy felfedeznénk rajtuk az érzelem és a figyelem irányításának legcsekélyebb szándékát is.

Figurákat látunk, nőket, gyerekeket, férfiakat, akik nincsenek tudatában a Horváth Anna által rögzített pillanat végtelenségének. Csak mi látjuk őket így, mert Horváth Anna segítségével láthatatlan szemlélőként jelen vagyunk a művek közegében. Ez pedig nem más, mint a maga a jelöletlen, meg nem különböztetett valóság. Ebben az előttünk feltáruló viszonyrendszerben – minden más kiállítástól eltérően – nem az alkotások, hanem mi magunk jelentjük a viszonyítási pontokat. Mi magunk, illetve a bennünk élő eleven emlékek: mozdulatok, ízek, szagok, melyeket az idegrendszer Horváth Anna képein keresztül azonosítani képes. És akkor elkezdünk emlékezni, hogy ... igen, ez volt az a pillanat, amely azt az érintést követte, ilyen volt az árnyék, mely akkor elsuhant elöttünk... S látjuk, hogy életünk filmszalagján megmaradt minden apró részlet, s azt is, hogy az egész valójában ezektől volt felejthetetlen.

Persze a karakterek elnagyoltak, a színvilág differenciálatlanul nyers, mégis előhívnak a memóriából olyan információkat, melyek a talált képekről, magazinlapokról átemelt jeleneteket személyes tartalommal töltik meg. Ezek a személyes tartalmak szavatolták a Közelítés Galériában, hogy Horváth Anna művei mindannyiunkat ismeretlen ismerősként fogadjanak.

FM

Pécsi Kisgaléria
2003. október 17.–november 9.

Cseh üveg
Ilja Bílek üvegstúdiója

Hetven évvel a Bauhaus után tűnődhetünk azon, hogy vajon érvényesek-e még azok az esztétikai nézetek, amelyeket azóta az iparművészet kisajátított magának az iskolateremtő mozgalom nyomában. Vajon a társadalmi és politikai klímaviszonyok, a gazdasági állapotok, az alternatív technológiák és nyersanyagok hiánya még mindig indokolja, hogy az ipari formatervezésnek egyetlen szabálya az egyszerűsítés legyen? Még mindig nem merültek ki azok a geometriai alapformák, amelyekre egy tárgy felépítése visszavezethető?

Talán egy jó kiállítást kellett volna látni ahhoz, hogy választ kaphassunk ezekre a kérdésekre, de mindenképpen jobbat annál, mint amilyet a Kisgalériában láttunk október 17. és november 9-e között. Ilja Bílek üvegstúdiójának kiállításán egy csehországi (alkalmazott művészeti!) egyetem végzős és már végzett hallgatói szerepeltek diplomamunkáikkal.

A tárgyak jelentős része – némi ellentmondásban a kiállítás impresszumával – nem volt használati tárgy, sokkal inkább kisplasztika, hogy mást ne mondjunk: dísztárgy. Ebbéli minőségükben viszont olyannyira ridegek és személytelenek, hogy otthona csinosítására aligha alkalmazná bárki is. Ennek ellenére akadt az anyagban néhány egészen kiváló alkotás is. Ilyen volt *Jitka Skuhrová* két világító plasztikája, melyet a szerencsésebb látogatók sötétedés után is megcsodálhattak. Ugyancsak érzékeny munka volt homokfúvott

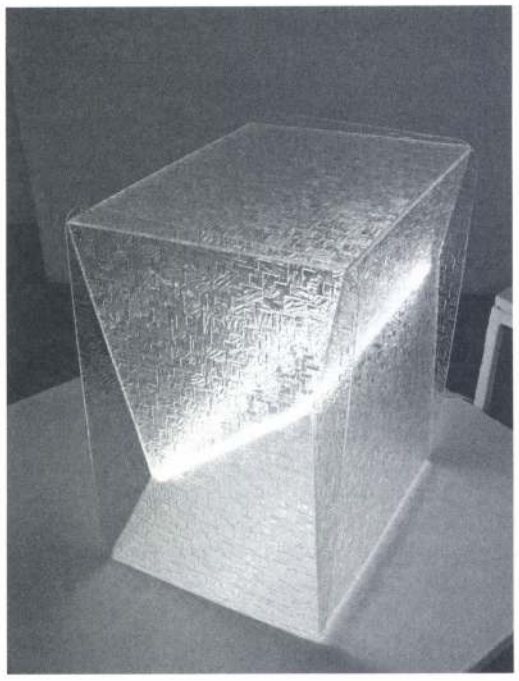

Kiállított művek

1–2. Dobrányi népviselet
m. 28,35 cm

3. Dobrányi népviselet (Maris)
m. 33 cm

4–5. Dobrányi népviselet
m. 37, illetve 31 cm

6. Dobrányi lány
m. 32 cm

7. Öregasszony
m. 30 cm

8. Férfialak
m. 37 cm

9–12. Dobrányi lány
m. 32, 33, 37, illetve 32 cm

13–14. Anya gyerekkel (Dolha)
m. 35, illetve 35 cm

15. Lány kendővel (Dolha)
m. 35 cm

16. Önarckép, 1970-es évek
m. 41 cm

17. Kofa, 1965 körül
m. 43 cm, jelezve: „HA"

18. Nőalak
m. 39 cm, jelezve: „HA 81/39"

19. Parasztasszony
gipsz, m. 35 cm, jelezve: „HA"

20. Dobrányi lány
m. 38 cm, jelezve: „2A"

21–22. Dobrányi lány
m. 36, illetve 21 cm

A művek – néhány kivétellel – datálatlanok, az 1960-as években keletkeztek. Technika: égetett kerámia, mázzal vagy anélkül.

Horváth Anna

BEREGSZÁSZ

kerámiaszobrok

Fotó: Sulyok Miklós

Meghívó

Beszédet mond
Lator László költő és műfordító

1997. április 23. 19 óra

Dorottya Galéria
Budapest V., Dorottya utca 8.

A kiállítás megtekinthető május 18-áig, naponta 10-től 18 óráig, szombaton 10-től 14 óráig, vasárnap zárva.

A kiállítást rendezte: Beke László.
Asszisztens: Kalocsa Mária

A megnyitót a Törley támogatja

Horváth Anna munkásságáról nehezen tudnék „érdekességeket" sorolni. Spira György történész hívta fel rá a figyelmemet, és nógatott szelíd erőszakossággal mindaddig, amíg kiállítását meg nem valósítottuk. A beregszászi művész életművében nincs semmi „különös", hacsak az nem, hogy ez az oeuvre egyáltalán létrejött. „...Nekem volt két árva szülőm, Horváth András és Hrin Mariska, akiknek az árvaságát az gyógyította, hogy a világra hoztak egy harmadik lényt, és ami bennük érték volt, mélységes odafigyeléssel beléoltották... Apám vasúti munkás volt, a szüleim eléggé nehezen taníttattak. És a sorsom úgy alakult, hogy közben többször kellett nyelvet váltanom. Az elemi iskolában oroszul és szlovákul tanultam. A gimnáziumot Iglón, Kassán és Beregszászban végeztem el, a szepességi városban németül, a másik két helyen magyarul... Először a vasútnál sikerült munkát kapnom, végül a téglagyárban kötöttem ki... a téglagyárban egyszer s mindenkorra eljegyeztem magam az agyaggal, de itt szövődött barátságom, kapcsolatom is az embereknek ezzel az igen karakteres fajtájával, a téglagyártókkal, akik gyakran lettek későbbi munkáim modelljei." (Balla László Horváth Annával készített interjújából, 1993. Mezsgyén állva. A kárpátaljai magyar értelmiség az ezredforduló küszöbén. Szerk.: Balla D. Károly. Galéria Kiadó, Ungvár–Budapest, é.n. 89–100. old.) Mestereinek Ivan Meštrovićot, Kovács Margitot és Kerényi Jenőt tekinti, helyesebben az ő műveik reprodukcióit hatottak rá erősen; valójában „autodidakta" művész, aki a téglagyárban alakította ki saját mesterségének fogásait. Szelíd humorral vall minderről – „mestereiről" éppúgy, mint az ún. „kisebbségi létről", amely a sajátja lett és amelyhez mindvégig ragaszkodott –, a téglagyárról pedig olyan szépírói vénával, amelyről (nem tehetek róla) leginkább Veres Péter jut az eszembe. Ha az ember érzelmileg is, földrajzilag is kezdi megközelíteni ezt a „jellegtelen", kevéssé „érdekes" világot, fokozatosan feltárul egy másik valóság: Horváth Anna luxuslakásnak nem éppen nevezhető második emeleti panelműterme, de még inkább lebilincselő személyisége valóságos szellemi központ, „intézmény". Kapcsolatot tart fenn bel- és külföldi művészekkel, írókkal, történészekkel és gondolkodókkal (aki csak egyszer meglátogatja, évtizedek után is vonzódik ide vissza), maga köré gyűjti a gyerekeket és művészettörténetre tanítja őket. „Gyerekeinek" tekinti a ferences barátokat is, akikkel való barátságát jó néhány szobra vagy domborműve pecsételi meg. Ami pedig szűkebb pátriája iránti szeretetét illeti, mesés, archaizáló tablóban fogalmazta meg Kárpátalja történelmének legfontosabb eseményeit.

Művei közül két tucat kisplasztikát válogattunk ki a budapesti közönség számára. Jellemzőjük a néprajzi érdeklődés, a falusi viseletek pontos visszaadása (de Horváth Anna a „hozzájuk tartozó" népdalokat is hasonló alapossággal ismeri), a naiv báj és az enyhe humor (mely utóbbi nagy adag öniróniával párosul saját portréja esetében). A figurák egy része falra akasztható, konzolos kiképzéssel, jeléül annak, hogy a művész sohasem elvont múzeumi tárgyként, hanem inkább „funkcionális" díszítésnek szánja munkáit. Ha pedig be kívánnánk kapcsolni Beregszászt a mai nemzetközi művészet vérkeringésébe, csupán a nyugat-európai és észak-amerikai színes figuratív szobrászat legújabb fejleményeire kell felhívnunk a figyelmet.

Beke László

Életrajz

Beregszászon született 1924-ben. Szobrász és keramikusművész. Öntörvényű ember, akit a környezete alakított és aki a környezetét alakítja. Két és fél osztályt az elemiben ruszin iskolába járt, azután vasutas édesapját áthelyezték Iglóra, ott szlovák iskolában, majd evangélikus német intézetben folytatta tanulmányait. A kassai Rákóczi Gimnáziumba különbözeti vizsgával vették fel, ahonnan visszakerült Beregszászba, itt a gimnáziumban érettségizett – magyarul 1944-ben.

Dolgozott a téglagyárban, volt plakátfestő a mozinál, díszlettervező a színházban, kirakatrendező a kereskedelemben, újságíró a megyei lapnál – innen kapta meg a nyugdíját is –, s mindeközben művész: keramikus, érmész, szobrászművész, a Képzőművészeti Alap tagja. Kitelt belőle, hogy képzőművészeti stúdiót, rajzszakkört vezessen, hozzá vitték első írásaikat az írók és költők, Drávai Gizellával együtt bábáskodott a járási lap mellett létrejött irodalmi stúdió fölött, építette-szépítette a várost, pártfogolt, gyámolított egy sereg embert, akikről senki nem akart tudni, mentette értékeinket... Diákkorában néprajzot gyűjtött, barátja volt Benda Kálmán, a Magyar Népfőiskolai Egyesület nemrég elhunyt elnöke, barátjának vallja őt Várkonyi Ágnes történész professzor, készítettek róla portréfilmet a kijevi, moszkvai, az ungvári, pécsi, budapesti televízió munkatársai, jártak nála Berlinből az intervíziósok forgatni... Nagy formátumú, nagyon sokoldalú művész, 1958 óta szerepel a járási, megyei, köztársasági, össz-szövetségi kiállításokon, nemzetközi kiállításokon nyert díjak fémjelzik alkotói útját.

Több alkalommal volt résztvevője a FIDEM külföldi kiállításainak, alkotásai szerepeltek Varsóban, Budapesten, Berlinben, Bukarestben, Kassán, Nyíregyházán. Horváth Anna művészetének jellemzője a szülőföld, a kétkezi munkások, a parasztok szeretete, a valóságábrázolás új formáinak állandó kutatása, a bátor kísérletezés.

Közíróként is jelentkezett, kisprózái, dolgozatai a Kárpáti Igaz Szó hasábjain és a Kalendáriumban láttak napvilágot. Megtört a csend címmel jelentette meg kötetét 1965-ben a Kárpáti Kiadó, melyben az olvasó elé tárja Beregszász művelődési életének minden lényeges mozzanatát.

Forrás: Horváth Anna: Az a régi nyár (történetek, jegyzetek, vallomások, rajzok). Intermix Kiadó, Ungvár – Budapest, é. n., 117–118. old.

Horváth Anna MDK

Horgolt kerek terítő

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

M.D.K.

Horváth Anna

Tüdős Klára nevével együtt emliti a kritika "Az ezerkettedik éjszaka" c. előadás jelmeztervezőiként.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. ápr. 3o. II. évf. 18. sz. 9-11. lap.

MDK

Horváth Anna, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

MDK

Az Iparmüvészeti Iskola reprezentativ kiállitása

Horváth Anna kosztüm-tervező

Pesti Hirlap 1935. jul. 17.

MDK

Horváth Anna

kösztümtervek

Ipm. Főisk. évvégi kiáll. Magy. Iparmüvészet, 1924. 131-132 l. kép.

MDK

Horváth Anna textiles VI. éves növendék

Ipm. Isk. évk. 1934-36. Bp. 1936. 36 l. kép

MDK

Horváth Anna

A képzőművészeti pályázaton dicsérő oklevélben részesült.

..: A Jankovics Lajos kulturális esemle - alkotásra ösztönöz.
NAPLO/Veszprém/ 1962. okt.18.

1021

Horváth Anna szobrász

Neve: Horváth Anna. Anyanyelve: magyar. Állampolgársága: szovjet. Lakóhelye: Kárpát-Ukrajna.

Beregszásznak 32 000 lakosa van. A város szélén, a Gyár utcában kis házak sorakoznak. Az egyikben lakik Horváth Anna szobrász.

Csanádi György, a beregszászi lap szerkesztője mondta nekem:

— Horváth Anna 1958-ban vett részt először szülővárosának hagyományos őszi tárlatán. Akkor néhány kisebb szobrot és kerámiát állított ki. Szobrait többnyire ismerőseiről és barátairól, téglagyári munkásokról és parasztokról mintázta. 1960-ban Horváth Annát felvették a Szovjet Képzőművészek Szövetségébe.

Kerek arc, szemüveg. Műterme tele van szobrokkal: munkások, parasztok, a kapuk előtt súgdolózó nénikék. Vannak itt agyagból megmintázott népmese-hősök is.

— 1924. november 5-én születtem, ebben a házban. Születésem évében az anyám átmázolta-tapasztotta a falakat. Hogy-hogy nem, néhány búzaszem is beleragadt a falba s kinőtt.

A házikó kis ablaka az utcára néz, szemközt a téglagyár. Anna naponta látja a munkába menő és onnan hazafelé tartó ismerősöket.

— Gyermekkoromban minden évben más iskolába jártam, és mindegyikben más-más nyelven tanítottak. Tanultam ukránul, szlovákul, németül, magyarul. Gyakran jártam a téglagyárba, nyersanyagot kértem, szobrot csináltam belőle.

A szomszéd házban egy fiatalember bérelt szobát. A városi könyvtárban dolgozott, és néha hozott kiselejtezett könyveket a háziasszonyának, hogy fűtsön velük. Elvittem a könyvekből és otthon olvasgattam őket. Az olvasottakat megpróbáltam magam elé képzelni, és agyagból megmintáztam az elképzeltet. Gyermekkoromban előfordult, hogy többet kerestem, mint az apám, aki a vasútnál dolgozott. Egész évben az iskolatársaim kötelező rajzait csináltam, meg plasztilinból különböző figurákat gyúrtam.

A háború végén, 1945 januárjában én is a vasúthoz mentem dolgozni. Apám akkoriban sokat betegeskedett, segítenem kellett a családnak. Később a téglagyárban hamutartókat és más emléktárgyakat, például kislány-figurákat készítettem. Azután ugyanebben a gyárban technológus lettem, majd termelési osztályvezető és minőségi ellenőr. Továbbra is szorgalmasan vittem haza az agyagot, otthon dolgoztam. Nem aludt ki bennem, hanem ellenkezőleg, állandóan erősödött a vágy, hogy szobrász legyek. Így dolgoztam a gyárban 13 évig.

1958-ban Garanyi József kárpát-ukrajnai művész felfigyelt a munkáimra. Szobraimat megnézték a Szovjet Képzőművészek Szövetsége megyei tagozatának vezetői is, azután meghívtak, hogy vegyek részt a hagyományos őszi tárlaton. Harmincnégy éves voltam akkor. Hat kis szobrot állítottam ki, az egyiket gyantából mintáztam. Két év múlva felvettek a Szovjet Képzőművészek Szövetségébe.

Horváth Anna az első kiállítás óta eltelt esztendők alatt számos városi, megyei, ukrajnai és országos kiállításon vett részt műveivel. 1970-ben egy moszkvai kiállításon mutatták be alkotásait, 1972-ben pedig ismét a fővárosban, az első Országos Kisplasztikai Kiállításon. Műveit ma már ismerik az NSZK-ban, Lengyelországban és természetesen Magyarországon is.

Munkái sok beregszászi középületben láthatók. Horváth Anna domborművei díszítik a Kárpátukrajnai Borkóstoló Pavilont. Már évek óta ő tervezi a beregszászi népszínház magyar művészegyüttesének díszleteit.

— Legutóbbi munkái közül mit tart a legjelentősebbnek? — kérdeztük a művésznőt.

— Negyvennyolc évvel ezelőtt, 1925-ben, nem messze attól a háztól, amelyben lakom, zajlott a téglagyári munkások sztrájkja: béremelést követeltek. A rendőrök tüzet nyitottak a sztrájkoló munkásokra. Megölték Káposzta Erzsébet téglagyári munkásnőt, három gyermek anyját. Én akkor egyéves voltam. A Gyár utca 27. számú ház falán — ebben a házban halt meg Káposzta Erzsébet — most az általam készített dombormű látható.

Horváth Anna ugyanebben az utcában lakik, a 12-es számú házban. Ablakából jól látszik a dombormű.

Az ablak előtt pedig munkába menet, munkából jövet téglagyári munkások haladnak el. Ők Horváth Anna szobrainak élő hősei, modelljei.

H. Barta Lajos

Lány cseréppel ✳ Illusztráció Petőfi „Megy a juhász a szamáron" című verséhez

Farkas Judit, a gyár kereskedelmi osztályának dolgozója szabadidőre tervezett összeállítást mutat be: sárga piké, kissé trapéz vonalú nadrág, fehér alapon pasztell-sárga virágos felsőrésszel, lazán puffos ujjakkal

Műszálas anyagból készült, elöl hólos szoknya, színes

AZ
ÉS

ASSZONYOK
Budapest
1974 JUN -
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 138-068, 338-748, 340-774

DR. BUGA LÁSZLÓ írja:

Tavasszal mosolyog és simogat, ősszel vigasztal és melenget, de nyáron néha bizony harap is a nap. Erről kell most — nyár elején — pár komoly szót váltanunk, mert a napra haragudni, a napot gyűlölni, a naptól irtózni és menekülni mégsem szabad.

Mielőtt a harapós napról beszélnénk, előbb a napsugár áldásait szedjük csokorba. A nap az élet. Napfény nélkül halott lenne a föld. A látást biztosító, színképet adó fényskálán túl és innen láthatatlan sugarai is vannak, amelyek kémiai és hő-hatását biztosítják. A napfény komplex hatására megizzad a test. Ez a veríték sok felesleges és káros anyagot távolít el a szervezetből.

A nap hatására kitágulnak az erek, gyorsul a vérkeringés, növekszik az anyagcsere, megszaporodnak a vörösvértestek. A bőrben — és az egész szervezetben — a láthatatlan ibolyántúli sugarak átváltoztatják a rendszerint mindig jelenlevő ergoszterint hasznos D-vitaminná. Ezért olyan fontos segítője a talpraállásnak, a megerősödésnek, a ruganyossá válásnak a napfürdő. A reumás, köszvényes, meghűléses fájdalmakat, a mozgásszervi panaszokat szünteti, a bőrbetegségek tekintélyes csoportját meg is gyógyítja. A vérszegénységet előnyösen befolyásolja. Nem véletlen tehát, hogy az orvosok sok esetben nemcsak az egészségeseknek, vagy a gyógyulófélben levőknek

jó és rossz, árt és használ. Az emberen múlik, hogy a napsugár hasznát okosan kamatoztatja-e, vagy engedi, hogy a perzselő nap belemarjon az egészségébe.

A kérdés most már világos: hogyan viselkedjék, hogyan napozzék, hogyan öltözzék az ember, hogy a nap áldásait hasznosítsa, ártalmait megelőzze?

Lazán szövött, szellős, lehetőleg verítékszívó anyagból készült ruhát viseljen. A testfelszín és a nedvszívó ruha felszáradásának fizikai folyamata hűti a testet. Gyakran mosakodjék hűvös vízben. Igyék hűsítő italokat, főleg gyümölcslevet, mert izzadás közben a szervezet sót veszít, és a sóveszteséget pótolni kell. (A gyümölcsökben szerves növényi sók vannak.) A keleti népek nem hűvös, hanem meleg italt — főleg teát — isznak, mert az jobban hűti az embert. Így is van. Persze, nem a meleg tea hűt közvetlenül, hanem fokozza a verítékezést, és a veríték párolgása az, ami hűt.

Az óvatos ember tűző napra sohase megy fedetlen fejjel. Szalmakalapot vagy könnyű kendőt visel. Különösen, ha kevés a haja. Ha dús hajzatú, akkor meg nedvesítse és lazítsa, hogy a fejbőr párologhasson, szellőzhessen. A tarkójára meg tegyen valamilyen védőkendőt, ahogyan azt a forró égöv

Horváth Anna

Az 1969. évre szóló „Kárpáti kalendáriumban rajzokkal" illusztrált cikkei olvasbatók beregi kézimunkákról és faragásos művekről.

(mj): Könyvről – könyvre.
Keletmagyarország, 1969. febr. 23.

Horváth Anna, szobrász.

Egy ukrajnai magyar éremművész

HORVÁTH ANNA MUNKÁSSÁGÁRÓL

Horváth Anna neve nem cseng idegenül a magyarországi közönség előtt. Az ismert kárpátontúli (Kárpát-Ukrajna) Beregszászban élő magyar képzőművész többször is szerepelt alkotásaival budapesti szovjet kiállításokon, és néhány évvel ezelőtt *Juhász Mária* a *Kortársban* gazdag érzelmi töltetű portrét rajzolt róla (főként kisplasztikáit elemezve). Mégis úgy érzem, ezek az ismeretek ma már korántsincsenek arányban azzal a súllyal, amelyet Horváth Anna munkássága ma az ukrajnai — sőt szovjetunióbeli — képzőművészetben képvisel. Szükség van tehát újabb bemutatásra (erre vállalkozik cikkem).

Mondjuk meg mindjárt, hogy ez a műfaj az éremművészet, de tegyük hozzá azt is, hogy Horváth Anna sokágú munkásságában ez aránylag új terület: tíz évvel ezelőtt még főként a kisplasztika és a kerámia művelőjeként tartottuk számon, de aktívan szerepelt mint emlékművek tervezője, mint belsőépítész és mint színpadi dekoratőr is.

Az autodidakta, gyakorlatilag semmilyen szakoktatásban nem részesült művésznő az itt említett műfajok mindegyikében látványos sikereket mondhatott már a magáénak (kisplasztikáiról például az Ukrajnai Dokumentumfilm-stúdió külön filmet forgatott), ma elsősorban mégis érmésznek tartjuk: e műfajú munkáival tíz év óta minden országos tárlaton ott van, állandó részvevője a nemzetközi FIDEM-kiállításoknak (Varsó, 1975, Krakkó, 1976, Budapest, 1977). Itt részletesebben utaljunk talán csak egy szereplésére: Moszkvában, a második országos éremkiállításon huszonöt művét mutatták be, s az egyidejűleg hirdetett pályázaton második helyezést ért el (szovjetuniói viszonylatú második helyezést; kisvárosban élő művész számára ez fantasztikus teljesítmény).

De ideje is rátérnünk az érmekre, s kezdjük talán egy általános jellemzéssel. Mi az, ami Horváth Anna e műfajbeli munkáit izgalmasan érdekessé teszi, ami első pillantásra meggyőz bennünket arról, hogy markánsan egyéni arculatú, új koncepciókat hozó érmésszel van dolgunk? Azt hiszem, a művésznőnek az a felfogása, hogy az érmet mindenkor egész parányi mikrokozmosznak tekinti, olyan alkotásnak, amely kis méretei ellenére — koncentrálhatósága folytán — igen jelentős mondandók besűrítésére képes, és ezen túl kiválóan alkalmas a különböző (olykor inkább más műfajokat jellemző) technikai megoldások paralel felsorakoztatására, gyakran ugyanegy művön belül is. Ezért találkozunk jóformán minden érmén a térbeli és lineáris ábrázolás eggyéötvözésével. Egészen lenyűgözőek továbbá az érmész Horváth Anna igen szellemes dimenziójátékai; ami azt illeti, talán kissé furcsa is itt a „játék" szó, de úgy vélem, ezzel érzékeltethetem a legjobban a síkban (vagy különböző, egymással különféle szögeket bezáró síkokban) és térben kifejezett formáknak azt a sokszor szeszélyes, barokkosan buja fantáziájú, de a kompozícióval mindig tömör egységbe foglalt váltakozását, amely szinte egy-egy miniatűr színpaddá varázsolja az alig néhány centiméteres érmét.

Ha a művésznő érméit alműfajokra akarjuk bontani, első helyütt — már csak arányuk miatt is — a portrékat kell említenünk: a szellemi élet nagyságainak kiválóan jellemzett emlékplakettjei tartoznak ide, általában valamely jubileum ihlette őket, mindegyik több megfogalmazásban, felfogásban született, és rendszerint a megmintázott alkotó műveit illusztráló érmék egész sora csatlakozik hozzájuk. Itt kapta az első indítást is a műfajhoz: az ukrán klasszikus költőnő, *Leszja Ukrajinka* centenáriumára készült izgalmasan sokrétű sorozatában bontakoztatta ki először a maga teljességében ebbeli tehetségét. A sorozat az ukrán költőnő (1871—1913) két különböző felfogású portréjával kezdődik. Az egyik az éremművészet klasszikus szabályai szerint készült, puritánul egyszerű formaadását, nemes vonalvezetését emelhetnénk ki a a leginkább. Ennél még érdekesebb azonban a másik — s ez már előremutat a későbbi évek jellegzetes Horváth Anná-s felfogás felé: a portrét a művésznő a szokottnál is jobban síkba vetíti, csak egy-egy különösen lényeges formaelemet emel térbe, ezt is valami aszkétikus tartózkodással, s műve végeredményben valami gondosan megmunkált csipkéhez válik hasonlóvá.

A Leszja Ukrajinka-illusztrációkból egyet emelünk ki, az *Erdei mese* című műhöz készültet, a művésznő korai érmeinek érett, kiforrott darabját. Ez az érem három — talán merjük így kifejezni magunkat — dimenziórendszerre épül. Van két, egymással húsz-huszonöt fokos szöget bezáró sík alkotóeleme, amely egész területének háromnegyedét kitölti, de csak szöveget tartalmaz. A figurális ábrázolás a kettő között ék alakban elhelyezkedő háromdimenziós szűk részben van, s itt szinte egymásra torlódik három alak, valami különös, ellentmondásos nagylélegzetűséget kölcsönözve a csúcsíves, karcsú kompozíciónak. Igen: a síkformák közé szorított térkompozíció valami monumentális emlékműként uralja az egész érmet. Öt centiméteres monumentum!

Következő nagy, ismét csak irodalmi ihletésű ciklusa újfent centenáriumi: Ady! Izgalmas lehetőség ezt a valóban rendkívül szobrászi zseni-koponyát letapogatni a művésznő térformálási izgalmakat kereső radarjával. Horváth Anna itt szinte architektorként építi meg igen rusztikusan Ady-portréit a nagy, kiálló koponyacsontokból, hatalmas szemből, monumentális orrból, érzékien duzzadt ajkakból, akaratosan kiugró állból. Döbbenetes kifejező erejű portrék. Utaljunk itt most csak a sorozat egyik érdekes darabjára, ahol az így megformált költőfejet a plakett egyik szélére telepíti, a baloldalt fennmaradó harmadnyi részt erőteljes, ökleit magasba emelő férfiakttal tölti ki, a jobb oldalt finoman cizellált női alakkal zárja, és az egészet összefogja a felirat: *„Hiába döngetek kaput, falat"*. A sorozat többi darabja is ezen a színvonalon hatol Ady költészetének lényegéig. A Balassi-érme preraffaelita bájú — s így a kor levegőjét idéző — címoldalát (portré) talán még költőibb finomságú hátlap kíséri: a szerelem és *„rárószárnyon járó hamar lovak"*-on száguldó *„jó vitéz ifjak"* költőjének világát itt egy magasba nyúló, napba tekintő női akt és ennek karját szájával könnyedén megérintő kecses lófigura fejezi ki. Külön fejezetet szentelhetnénk itt a muzsikusérméknek, köztük a tucatnyi komoran-ünnepélyes Beethoven-fejnek, amelyek mindegyike más és más formaélményt teremtve tolmácsolja a Mester zenéjének szigorú harmóniával tömör egységbe zárt sarkított feszültségeit.

Horváth Annának határozottan egyik erőssége a politikus tematikájú érme, erőssége azért, mert ezeken a művein mindig el tudja kerülni az ilyenkor óhatatlanul ott kísértő plakátosságot, a művészetének sajátos eszközeivel közelíti meg itt is a lényeget. Ebben a csoportban leginkább a Nagy Októberi Forradalom, majd a Magyar Tanácsköztársaság 60. évfordulójára mintázott nagyszámú művét említhetjük. Ezeknek a munkáinak külön érdekességük, hogy (ne feledjük, miniatűrről, érmérőll van szó) a tömegek bemutatását tekinti egyik fő céljának, ezek szerepét hangsúlyozza. Egyik legjellemzőbb ilyen alkotása az, ahol határozottan monumentálisan, az érme nagy részét kitöltően három vöröskatona lenyűgöző tömbbe fogalmazott alakja parancsolja magához már első pillantásra a szemünket, ezek azonban mint valami talapzatra épülnek az alattuk nyüzsgő embertömegre, vagy talán még jobb hasonlat: a hömpölygő embertömeg tengeréből emelkednek ki, mint valami nagy, fenyegető hadihajók. A politikai érmék közt hasonló kvalitásokkal tűnik ki a szűkszavúan gazdag mondanivalójú *1919*, a lírai melegséggel, moll hangvételű csendes bájjal, kiegyensúlyozott forma- és vonalharmóniával megoldott *Fáklyavivő*.

A pályakezdő Horváth Anna annak idején az emberi munka ábrázolójaként aratta első sikereit, és munkásságának ez azóta is egyik alapvető szála, bármilyen műfaj felé forduljon is. Nos, érmészként is kollekciójának legfigyelemreméltóbb darabjait szentelte ennek a témának. Munka témájú érméi közt vannak lírai finomságokat, leheletnyi rezdüléseket megcsillantók *(Faültetők)*, vannak monumentalitásra törekvők, erőteljes kifejezésmódúak, tömör, lakonikus formaalakításúak *(Kárpátontúl, a zöld arany vidéke)*, és ismét csak egész ciklust alkotott a művésznő a KGST-országok egyik, területünk élete szempontjából jelentős közös beruházásáról, a Testvériség gázvezetékről. E szellemes megoldású érmék egyik legjellemzőbb darabja az, ahol Horváth Anna szinte a filmoperatőr eszközeivel dolgozik: az egymásba illesztett vezetékekbe „bepillantva" alakít ki egymás elé gyűrűző körökből egy nagyon érdekes perspektivikus folyosót, azon át tekintenek a nézőre a vezeték sisakos építői.

A művésznő tíz év óta szinte ontja az érmeket, de egy pillanatra sem válik (hisszük, önmaga számára sem) unalmassá: mindig új és új, meglepőnél meglepőbb kifejezési formákat talál. Még sok érdekeset várhatunk tőle ebben a műfajban is.

Balla László

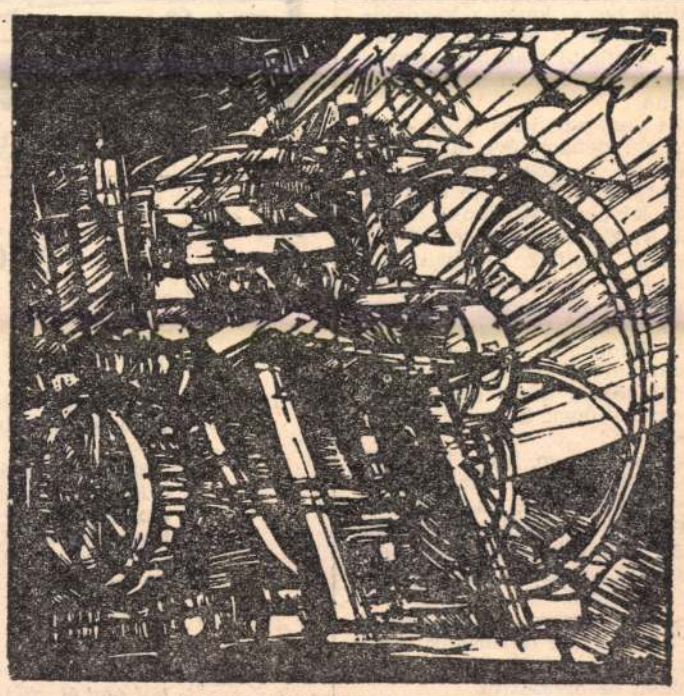

KÖNIG RÓBERT METSZETE.

Sajgás ellen csak egy szívgyógyszer van, de azt be is kell venni: ne engedjünk az adaptálás csábításának.

Nyelvtanulás

Szeretnék beiratkozni egy jó intenzív magyarnyelv-tanfolyamra. Hogy legalább passzív fokon megtanuljam a magyar nyelvet. S megértsem legalább azt a változatát, amely mindjobban eluralkodik egyik-másik irodalmi folyóiratban.

A helyzet súlyosabb, mint gondoljuk. Egyfelől óriási erőfeszítések a nyelvvédelemre, s ennek nyomán tiszta, szép, világos, áttetsző stílusú, vagyis közérthető — más szóval: demokratikus szellemű — írások garmadája. Másfelől a görcsös, nehézkes, bonyolult, tehát antidemokratikus, henye, a magyar nyelv szellemével szembeszegülő, nagyképűen sok ritka idegen szóval kérkedő (ál)tudományos stílus. S élnek egymás mellett, békésen. S ahogy az a természetben is történik, ha nem egyelünk, nem acatolunk — előbb-utóbb elpusztul a kultúrnövény.

„Megértetted az ifjú X. Y. tanulmányát?" — kérdezem írónő barátomtól. — „Kezemből nem tettem le az idegen szavak szótárát, míg olvastam." — „S csak az idegen szavakat nem értetted?" — „A magyar szavakat se. Látszólag értelmük van külön-külön, de együtt se fülük, se farkuk." — „Melyik mondat okozta a legtöbb gondot?" — „Mind." — „Mégis. Legalább egyet idézz." — „Ha megérezzük a redukció funkcióját, ha megértjük, hogy részvét, szeretet stb. egy új kommunikációs alap formaelvei, akkor érezhetjük, hogy ez a szertartás nem egy arisztokratikus magatartás metaetikája." — „Más nincs?" — „Mondom, hogy akár az egészet fölolvashatom, ha önsanyargató vagy. Talán még ezt: »És a szeretet és részvét hajszálerei a megértés metanyelvét posztulálják«."

Aki ezt leírta, fiatal még, s íme, mily korán megtanulta: hogyan kell nyekeregtetni a műtudományos nyelvet. Úgy véli netán (okkal vagy ok nélkül), hogy csak így fogadják be a kasztba kandidátustól fölfelé? S mi lesz később? Talán megtanul magyarul. Anyanyelvünk nehéz, de nem elsajátíthatatlan.

S itt van egy jeles középkorú költő, aki néhány éve kritikusi-szerkesztői közmegelégedéssel hordhatja a KIF (Kiváló Írók Fóruma) jelvényt. Mindenki dicséri, az is, aki egy szót sem ért a verseiből. Költőnk újabban sok prózai írást publikál. Bonyolult, folyondáros stílusa sok türelemmel, idővel, vesződséggel előbb-utóbb fölfogható. Amikor ezt a mondatát olvasom, mégis fölszisszenek: „Amíg adósságaink vannak egy költőnek, könnyebben közelíthetjük."

Úgy emlékszem, hogy Petőfitől a maiakig minden valamirevaló magyar költő szép, tiszta prózát írt. Példára serkentő, nyelvvédő prózát. Nem hiszek a költőnek se, ha prózája hányaveti, lompos-lomcsos, gondatlan.

Magyarul akarok tanulni, gyorsan, hogy lépést tarthassak bizonyos folyóiratközlésekkel. Vagy leszokom az olvasásról.

Netán az új stílus képviselőit kellene beíratni egy intenzív magyarnyelv-tanfolyamra?

KŐHULLÁMOK

1.

Por leng körül.
Földig rombolt utcákon járok,
kis csontváz-házak, tűnő álmok
merednek vissza rám,
mint egykor — háború után...
A gyár felől, a nyár kigyúlt tetőiről,
lángolva zuhog le a délután,
s embereket és gépeket
vad szél és porörvénybe vet,
mégse robbantja szivemet — a rémület,
csupán a fák,
— a feldúlt csöpp gyümölcsösök —
zúgnak, suhognak balladát
borongva rajtam át,
mikor eszembe jut,
hogy bármily rút volt is a rend,
a messzi múlt,
akadt itt nem egy kusza kert
és tiszta kút,
melyekbe zord,
mélyen forrongó forró éjeken
gyémánt sarlót dobott a hold, —
s hogy ez a sok-sok letarolt
rossz, öreg ház, e holt vidék,
ifjúságom világa volt...

2.

Por leng körül.
Dőlnek a város szélei.
Friss szél röpül:
városbontók és építők
izzadt arcát veri.
S míg talpam szinte égeti
a kő és vályogtörmelék,
fent, messze fent,
a Süllyedő Idő felett,
mint Jövőt Idéző Jelek,
lassanként felderengenek
elménk gyönyörű álmai.
a városszél új, napsütött
hatalmas kőhullámai...

(Csepel, 1979.)

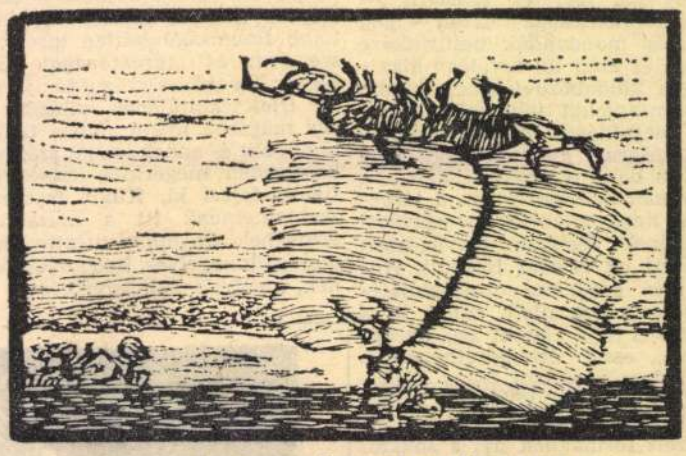

STEFANOVITS PÉTER: LITVÁN MESE.

Soós Zoltán:

MOTTÓ

az Orenburgi napló című, készülő verseskönyvhöz

Nem csak a méret, szám-csodák, LEG-ek,
kezes beton az acsarkodó télben,
lábra kelt dombok, mocsarak, vagy éppen
a Nagy Kalandra épült képzetek;

vagy vatta-párát majszoló hegyek,
a Kárpátok látványa napsütésben —
mondatják másfél esztendeje vélem,
hogy otthonomból most hazamegyek!

Hanem a kinti MUNKA, kinti MÉRCE,
mitől a MŰ méltó a büszkeségre;
mitől: pucoltak vissza a henyék.

És az a fészek, a telepnyi-ország,
hol úgy él, alkot, kormányozza sorsát
a benn-lakó, mint itthon illenék!

Anna Glorvath

Öreg pár

Alföld 1972/4 25 old.

Horváth Anna
szobrász

Horváth Anna, „Beszélgetők" című kis méretű terrakotta munkáját Magyarországon a vajai Mai Magyar Képző művészet gyűjtemény őrzi.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. január – 30 oldal.

Horváth Anna

szobrász

Horváth Anna heránina dombormű-
veivel és táblahépeivel találkozhatunk
Beregszász éttermében, kávézójában
és borkóstolójában.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. jannár -30 oldal

Horváth Anna

szobrász

A kievi Kárpátontúli borozó helyi-
ségének a falát is az ő heraldikus
domborműve díszíti.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972 január - 30 oldal

Horváth Anna

festőművész

Horváth Anna 1960 óta tagja a Szovjetunió Képzőművészeti Szövetségének, rendszeresen részt vesz munkáival kiállításokon.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete. Művészet, 1972. január - 30 oldal.

Horváth Anna

szobrász

Horváth Anna munkái 1958-ban tűntek fel a beregszászi műhedvelő művészek őszi tárlatán. Kisplasztikákat, keramiákat mutatott be.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.

Művészet, 1972. január - 30 oldal.

Horváth Anna

munkásságáról: Juhán Mária: A vidék ígérete. Kortárs, 1969, 7. sz. 1163-1164. l.

Az 1969.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. Művtört.Ért. 1972.4.sz. 295-328.l.

303. l.

Horváth Anna müvei

Kortárs 1969/7 1026, 1079, 1140 old.

Horváth Anna szobrászmüvész

Beregszászi müvész, a Szovjetunió Képzőmüvészeti Szövetségének tagja.
A montreáli világkiállitáson bemutatták a munkásságáról készült filmet.
Beregszászon és Ungváron sok épület belsőépitésze és kivitelezője. Diszlettervező a Népszinházban, könyveket illusztrál, boritólapokat tervez.
Sokáig együtt dolgozott Homoki József épitésszel.

Kortárs 1969/7 1164.old.

Horváth Anna
szobrász

Beregszászi hárának nagy szobájában
sok kisméretű terrakotta figura, herá-
mina kép, zománc ékszer látható. Kis
érméket is készít a művésznő.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. január - 30 oldal

Horváth Anna

szobrász

Bergeszászi házának hiszkertjét terra-
kotta figurái, portréi, köszobrok dí-
szítik. Szobrász lázására utalnak.
Grafikai munkát is véger a művész.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. január - 30 oldal.

Horváth Anna
szobrász

„Kerámia domborművek"
(repro)

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. január – 30 oldal.

Horváth Anna
szobrász

A művésznő autódidakta. Nem végzet szobrászi, festői, grafikai vagy keramikai tanulmányokat. Nem a megtanultakat adja tovább munkáiban, hanem mindig újat kényszerül kitálálni.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete.
Művészet, 1972. január – 30 oldal.

Horváth Anna

szobrász

Műveiben a nép életének meg
mutatkozó szépségeit, ezt
mutatja meg.

Kovács Gyula: Horváth Anna művészete
Művészet, 1972. január – 30 oldal.

Horváth Anna, szobrász

L.: Soltész Zoltán

Tandi L.: Tájak ....

47-53.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. november XXIX/11.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-736

Horváth Anna

KELET-MAGYARORSZÁG
1979 NOV 11

Szobrász, keramikus
1021

Horváth Anna művészete

Szabolcs-Szatmárban is sokan ismerik Horváth Anna beregszászi képzőművész nevét. Az autodidakta művész több alkalommal bemutatkozott budapesti kiállításokon. Horváth Anna a kisplasztikák, kerámiák mellett emlékművek tervezésével, belsőépítészeti munkával is foglalkozik. Legújabban az éremművészetben arat szép sikert.

(Elek Emil felvételei.)

Dobronyi táncosok.

Parasztasszony.

Formák.

Anya gyermekével.

Tiltakozás.

KM VASÁRNAPI MELLÉKL

Levél kinyitva

Kedves szülő!

A minap Ön arról beszélt, hogy „minek hajtson a gyereke, hiszen a malteroskanál emelgetéséhez nem kell kitűnően érettségizni". Még azt is hozzátette: mire jó a gyökvonás, a kívülről megtanult vers, a bemagolt idegen szó, amikor a gyökvonást elvégzi a számítógép, szórakozásul ott a tv, ha meg annyira viszi, hogy kijut külföldre, ott a tolmács." Én itt és most e féligazságokkal nem szállok vitába, de a hibás szülői felfogással igen.

Középiskolai tanárok szájából egyre többet hallani, hogy „ingerszegény környezetből" jött a tanuló. Hogy mit rejt magában ez a pedagógiai kifejezés? Több-kevesebb szemléletességgel azt az állapotot jelzik vele, amikor a szülő nem tudja felmérni gyereke észbeli képességeit, az iskolai oktatás hatásfokát, a társadalmi nevelés fontosságát. Gyerekével szemben tanúsított igényeiben Ön, kedves szülő valahol ott rekedt meg, aminek Önt szerették volna tudni szülei: tehát az érettséginél. Igy aztán — sajnos nézetével nem áll egyedül — úgy engedte el gyerekét a középiskolába, hogy „érettségizz le valahogy, aztán majd meglátjuk..."

Ez ellen az „érettségizz le valahogy" ellen hadakozom én Önnel, kedves szülő. Nemcsak azt akarom tudomására hozni, hogy társadalmunk építésében egyre nagyobb szerep jut a tudásnak. A mi társadalmunk nem kizsákmányoló társadalom, ahol félni kell a kiművelt emberfőktől. Mi a sekélyes műveltséget akarjuk száműzni és a tudást lehetőségeink határaihoz szélesíteni.

Lehetőségeink pedig óriásiak. Én nem állítom, hogy itt van már a tudásszerzés Kánaánja. De azt azért Önnek is el kell ismernie: aki ma ebben az országban azzal vádolja a középiskolát, hogy tárgyi eszközeivel és személyi feltételeivel nem képes a gyerek képességeinek kibontakoztatására, az helytelen utakon jár.

Közhelyként hat, de elmondom: a családi élet rendje társadalmunkban nem a szülő magánügye. Középiskoláink nevelési rendszere nem mentesíti a szülőket (bentlakásos kollégium esetében sem) a gyermek nevelésével kapcsolatos felelősség alól. A szülői háznak és az iskolának tökéletesen együtt kell működni a gyermek képességeinek felszínre hozásában. Hangsúlyozom, hogy a képességek kibontakoztatásában, nem pedig az „érettségizz le valahogy" gyermeket alázó szemléletmegvalósításában.

Rohanó világban élünk. Elismerem, hogy felgyorsult a tempó. Azt viszont nem írom alá, hogy bármennyire elfoglaltak legyenek, joguk legyen arra, hogy gyerekük nevelésében elhárítsák magukról a felelősséget. A szülőnek mindig tudnia kell, hogyan tanul a gyereke. Már azzal is sokat segít csemetéjének, mind az iskolának, ha érdeklődik a gyermek

Vasárnapi INTERJÚ

Sz az párto

● Megkezdődtek az előkészületek a pártszervezetekben az év végi beszámoló taggyűlésekre. Ezeket a fórumokat a XII. kongresszus jegyében november 15 és december 15 között tartják. Milyen feladatokat ró ez a bizalmira és a pártcsoportra?

— A 3-as pártalapszervezet a beszámoló taggyűlést november 22-én tartja. Ide tartozunk mi is. Ahhoz, hogy a párttagság az öt esztendő munkájáról reális, elemző kritikus, a hibákat is helyesen feltáró és a feladatokat is meghatározó beszámolót vitasson meg és fogadjon el, fontos feladat vár a bizalmira és a pártcsoportra. A pártcsoport tanácskozásának meg kell előznie taggyűlésünket. Fontos, hogy a pártélet rendszeres legyen, mert csak így adhatunk hű képet a fejlődésről. Mi a pártcsoport munkáját félévenként rendszeresen értékeltük, és személyenként is mérlegeltük: ki hogyan teljesítette pártmegbizatását, vagy mi az, amiben javítania szükséges.

— Most 25 éves vagyok. Öt évvel ezelőtt vettek fel a pártba, a XI. kongresszus után, s rögtön bizalminak választottak. Azóta teljesítem ezt a pártmegbizatást. A szerelőipari építésvezetőséghez tartozik a kis kollektíva minden tagja. Együtt dolgozunk fizikai munkásként, ismerem kollégáimat és ez megkönnyíti munkámat. Nyomon kísértem öt éven át fejlődésüket, munkájukat, hogy úgy mondjam, együtt élünk. Igy elfogultság nélkül, a tények ismeretében értékelhetem munkájukat, helytállásukat, fejlődésüket, példamutatásukat, esetleges emberi hibáikat is. Természetes: az én véleményem csak egy. De nem mindegy, hogyan orientálom a többieket, milyen „bizonyítványt" állítok ki az emberekről. A bizalmi teendők mellett eddig központifűtés-szerelőként dolgoztam a vízfűtés előregyártó műhelyben. Itt és a szomszédos műhelyben dolgoznak a pártcsoportom tagjai. Főleg lakatosok, betanított munkások, s emellett fiatalok. Áprilistól a vállalat KISZ-bizottságának a titkára is vagyok, s így lehetőségem volt ilyen minőségben is végigkísérni munkájukat, fejlődésüket. Bár ez előny is, mégis nagy felelősség, mert emberekről kell igazságos véleményt mondani, s ez soha nem könnyű.

● Milyen a pártcsoport összetétele? S ez hogyan alakítja munkájukat?

— Kilencen vagyunk. Valamennyi fizikai állományú. Főleg szakmunkások, betanított munkások, van művezető, csoportvezető és brigádvezető. Hozzánk tartozik *Hankovszki András*, a 3-as pártszervezet titkára, művezetője, *Tilki József* vezetőségi tag, csoportvezető, *Kovács István* lakatos, aki egy hónapja lépett elő kalkulátornak, *Halász László* és *Kiss Barnabás* betanított lakatosok, *Gánics János* gázszerelő brigádvezető, *Csordás János* betanított lakatos, *Kurucz István* központifűtés-szerelő brigádvezető és én. Mind fiatal, s még Tilk elvtársra sem mondhatjuk, hogy öreg az alig 30 évével; hatan tagjai a KISZ-nek. A pártcsoport tagjai eléggé tájékozottak a politikában, gazdasági életünkben, a vállalat előtt álló célokat ismerik. Valamennyien olyan szocialista brigádokban dolgoznak, amelyek az elmúlt öt évben sok-sok sikert, elismerést vívtak ki. S ebben ők példásan helytálltak.

HORVÁTH Anna szobrai

FINTA Éva: Sorskoronál avagy Horváth Anna szobrai elé. = Hétnap. 3, 1992, 3. 24. ill

HORVÁTH Anna festő (1924–

Balla 1994 73–75.

r 18-tól 1994. február 2o-ig PICASSO-
yűjteményéből. A vándortárlat Barcelona,
majd utazik tovább Bécsbe.
alógusából olvasható részlet :
is intenzivebb, mint más gyüj-
, ha Ludwig Picasso-ról szóló
lásait tanulmányozzuk. Ludwig
ást, előszót és tanulmányt irt
galma, ahogy azt Ludwig Picasso-
jelentőségre tesz szert ezekben.
megalkotásakor egy nagyobb egészet
tős az egyes mü is, de mindig
. Goethe-hez hasonlóan ő is ugy
ek teljes gyüjteményét, mint pél-
emberben egy hosszu élet folyamán".

MDK

Horváth Antal és Swarcz Jenő

xxkx VII. István tér 5044 hrsz. 4. emel.ház.

Vállalk. Közl. 1906. 11. magánép. eng. Mp.

Horváth Antal MDK

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye 19o7. jul.24.

MDK

Horvát Antal ékszerész

Tóth Geiza: Iparművészeink New-Yorkban. Magyar Iparművészet 1922. 66.l.

MDK

Horváth Antal

Építészet és Építőművészet 1912. 11. sz. 4,4,4
3.1.

MDK

Horváth Antal és Schwarz Jenő

épitész

[illegible]

[illegible] New-Yorkban. Magy. Iparmüv. 1922.
[illegible]

Épitő Ipar, 19o9, 7.sz. 62 l.

Horváth Antal és Schwarz Jenő

építész

Építési engedélyek. Vállalkozók Közl. 1909.
febr. 10. 2-3 l.

MDK

Horváth Antal, ép.

a közgyülés megejtett választása alapján 2 évre a tisztikar tagja lett, mint ellenör.

A M.É.Sz. tisztujitó közgyülése. 1934 máj. 29.
Vállalkozók Lapja. Bp. 1934 jun. 6. LV. évf. 45-46. sz. 4.l

MDK

Horváth Antal

építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1908. okt. 21.
5.l.

MDK

Horváth Antal okl.épitészmérnök

a Szt.István kórház B. pavillonjának átépitésének egyik tervezője

Fridrich Lajos: Bp. szfv. ujabb közegészs.ügyi épitkezései. Magyar Épitőművészet, 1942. nov.sz. klpek és alaprajzok

MDK

Horváth Antal építészmérnök

Szt. István kórház B pavillonja, terve

Halászközép, 1941. 85. l. alaprajzzal

MDK

építész

Horváth Antal

Magánép. eng. Építő Ipar, 1909. márc. 21. 113.

MDK

Horváth Antal építész

Magánép.eng.Bp. Vállalk. Közl. 1906. máj.9. 8.l.

MDK

Horváth Antal

építése

Magánép.eng.Bp. Vállalk. Közl. 1906. máj.9. 8.l.

MDK

Horváth Antal építész

Építő Ipar 1909. márc. 7. 94. l.

MDK

Horváth Antal építészmérnök

Szt.István kórh. B.pav.

Halászközép 1941.

86 l.

MDK

Horváth Antal építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. márc. 3.
3. l.

MDK

Horváth Antal építész

Magánépitési eng.Bp. Vállalk.Közl. 19o6.jul.26.
4.1.

MDK

Horváth Antal építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1907. aug. 28.
6.1.

Horváth Antal, építész M.D.K.

és Schwarz Jenő „szerencsés koncepcióját dicséri" a Muzeum-körúton megnyílt Neumann-áruház [Annak idején az első üveg-homlokzatu modern áruház volt.]

Vállalkozók Lapja. Bp. 1913. XXXIV. évf.

nov. 12. sz. 15. old.

MDK

Horváth Antal, festöm.

Öreg asszony az erdöben. Olf.

A Szent György-Czéh XI. aukciója.
1912. Kat. 26c. l.

MOK

Horváth Antal
nyomdász

munkája mint melléklet (3 lap belső
keret.)(4 lap középfigurális vészet.)
5. " " " "

Novák László: Az Első Tanfolyam.
Grafikai Szemle 1902 évf. 9 sz. 143 l.

MDK

Horvát Antal ötvös

Tóth G:

Iparművészeink New-Yorkban. Magy.Iparmüv. 1922.
66 l.

MDK

Horváth épitész

Kiosztották az uj főv. bérházak pályadijait.
Épitő Ipar-Épitő Müv. 1927. szept.1. 132 l.

MDK

Ep. Ip. - Ap. Nov. 1927. szept. 1. 132 l. dijnyertese:

Horvath Antal

épitőmester

szanatorium

terve

ha Ell lásd

Epitő Ipar

1902. 29. 30. sz

31. sz. képeivel

MOB kutat

melynek felépitését a fent

test belsejében jelzik. Ez

rekonstruálni és igy

irányvonalakat nyujtott az

segédeszközök hiányoztak,

hoz folyamodnunk, a

egyszerübbet választanunk. E v

peni emlék, Természete

ezt a segédállványt minden

kivételt szabad feltételezn

egészen a feltüntetett alkalm

közlekedő csatornák valami

cresztékek a talap

pontosan és szorosan egymásl

ezeken a helyeken belső sarl

bronzból készült, vagy arany

szolgáltak. Ezeknek megrög

Horváth Antal, II.
épitém

l.

Szendy K. Bpest
székesf. közig. cök
1942. Bp. 1943. 373. l.

7911. szám.

A győri székesegyha
részről a Bizottság megbizásá
ről kiküldött müépitész Aigne
Schlichter Lajos és fia győri
korona 43 fillér erejéig köt
ár hó 14-én 11. sz. a. kelt
bemutatott szerződést jóváha

Erről a Bizottságo
dányának ./. alatti visszarek
eljárás végett értesitem.

Horváth Antal

építészmérnök

Budapest

felvételét a Budapesti

Mérnöki Kamarába

MMÉE Kör

1925. 150 P

rajzeszközök, tanszerek, találmányok és minták készítését. Motorok és Dinamók nagy javító műhelye. Javítások elfogadtatnak és pontosan valamint jutányosan eszközöltetnek.

Telefon: 119—39.

budapesti m. kir. folyammérnök ... Mária Valéria u. 14. sz.) augusztus d. e. 11 órakor versenytárgyalás fog A tervek, a szerződés tervezete, az ált részletes feltételek, valamint az ajánlati a budapesti m. kir. folyammérnöki megtekinthetők s ugyanott szerezhető ajánlati minta is. Az ajánlatok, mel előírt minta használatával kell kiállitan napon d. e. $10^1/_2$ óráig a budapesti

1934.213.K

MMKE

METEOR

a jelenkor legtökéletesebb lefelé égő (Invert) lámpája, 120 gyertyafényü 45% gázmegtakaritás.

Zománcozott, vagy sárgaréz köpenynyel tetszés szerinti üveggel felszerelve **K. 6.**

= Nagyobb vételnél árengedmény! =

SZÁNTÓ MÓR

Budapest,

VII, Akácfa-u. 54.

Telefon 20—96.
(Lambrecht).

ILÁGYI ÁRPÁD

yezet, rabitz és gipsztábla falak épitési vállalata.

DAPEST, VIII., KENDER-U. 14.

l minden e szakba vágó munkálatokat.

∴ ∴ KÖLTSÉGVETÉS INGYEN. ∴ ∴ ∴

Alláskozvetítés ingyen legbiz
reális hirdetési

LI

Haverland Antal,
Telefon 29—66. –
vonókat és vassze

Munkác

lakato

Budapest, VI. ker.

A jelenkor legjobb, legolcs
kémény es szellőztető tolc
ban foglalt hirdetésére e
figy

Müller

ÉPÜLET- ÉS DISZMÜ-B
VEZETÉK-I

Iroda és műhely: Buda
Lakás: Damja

Minden e szakba vágó
tosan eszközöltetnek.
jutányos áro

Telefon
85—43.

Költségvet

GERENDAY

Akad. szobrász. Elsö

siremlékm

Főraktár: Budape

Vidékre rajzokat és vázla

Telefon szám 63—30.

BETON TERAZZÓ

Horváth Antal.

újkert

1907. VII. Baross tér 18.

Horvát Antal

ötvösségben II. díj

Érettségi

1905/6. tl.

1904 - 6.

Horváth Antal

ötvös

végbizonyítványt nyert

jó eredménnyel.

Értimisk 1906/7.:

19. l.

Horváth Antal

ötvös

1904–1906.

Címtár 1930. 84. l.

Horváth Antal

Művészet 1904

417

Horvát Antal

gyönyörü ékszerüzlete
van mühellyel együtt
Baltimoreban. Bu-
dapeszten tanult.

Tóth G.: Iparmüvészeink NY-ban

Magyar Iparmüvészet

1922. 66. l.

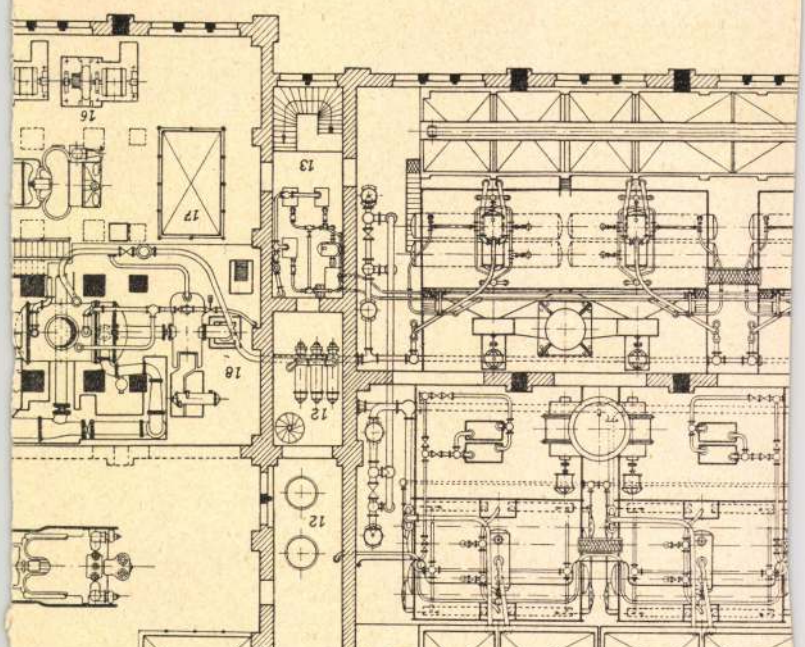

A pécsújhegyi áramfejlesztő központ alaprajza.

pécsvidéki szénbányák áramellátása.

Horváth Antal

1942. képzőmuv. försk.
ifj. kiáll –
Falusiele, Of.

494. szám.

M. KIR. KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL.

5452. elu. szám.

Köri

Kapcsolatban f.
kelt köriratommal és ezen kö
1-sö és 2-ik pontjaival, van
szíves eljárás végett a Crim
Budapest, 1902

Horvath Antal

festö

Ferk pzomfoisk vk
141
1939-41: 148 l.

15. szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

A beadv

A Révai Nagy Lexikona
15.16.17. kötetei~~nek~~ árának
(1.148.000 K.) engedélyezését
kérjük Ministertől

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta

Exp. 192

MDK

Horváth Antal István

Balatoni ösztöndíj festőművészeknek. Uj Magyarság, 1944. aug. 13.

Horváth Antal

~~Erdey Sándor~~

~~Erdős Tibor~~

~~Farkas András festő~~

~~Farkas Lajos festő~~

~~Földes Péter~~

~~Gerley Dezső~~

~~György Elek~~

~~Hantai Simon~~

Horváth Antal

laid

Képzőmův. főiskola

ifj: Kiáll 1942.

Könyvtáramban

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fénykép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

A BICSKA ÉS A PLAJBÁSZ MŰVÉSZEI

A művész a *lelkével* és a *kezével* alkot. A műalkotás a lélek és a kéz *közös munkája*. Hogy melyik része fontosabb e kettős munkának, azt sohase fogják eldönteni, mert mindkettő csak együtt és egymással érvényesül. A legnagyobb kézügyesség is üres virtuózitássá lesz, ha a lélek ereje nem fűti az alkotásban. S a lélek legizzóbb belső láza is céltalan felhőjárás, dilettáns dadogás csak, ha a kéz biztos formáló-ügyessége nem tudja megteremteni a gondolat, érzés *testét*. Teste és lelke van a Műalkotásnak. A lelketlen mű épugy nem tartozik a művészet országába, mint a testet ölteni nem tudó álmodozás.

Hogy a szobrászatban ez igy van, mindenki természetesnek találja. A szobrász vésővel és kalapáccsal formálja a követ, két kézzel gyurja az agyagot, sokszor nehezebb testimunkát végez, mint egy napszámos.

De — ha nem is jár ennyi sulyemeléssel — ép ennyi *munkával* jár minden művészet. A költő amig *„megformál"* és *„kicsiszol"* egy verset, néha hetekig tartó verejtékes munkát végez. Egy-egy véletlen jelzőt mással cserél fel, henye szavakat kigyomlál, fölösleges részeket, ismétlődő szószaporitásokat kihagy, igy törekszik a vers lelkét a legméltóbb szavakba öltöztetni, a legnemesebb formába zárni. Aki azt hiszi, hogy a költő, a muzsikus ugy dalol, mint a madár, szabadon és korrektura nélkül — nagyon téved. A költőnek *a szavak, a nyelv* nyersanyagát épp ugy kell megmunkálnia, mint a szobrásznak a márványt, vagy a sarat! A művészet nem csak álom, hanem munka, mesterség is!

S ezt a mesterséget sem könnyü megtanulni. A suszterinas három-négy évig tanulja a cipőcsinálást. Senki sem hiszi azt, hogy valaki tökéletes cipőt tud csinálni anélkül, hogy megtanulta volna. A költőről mégis azt hiszik, hogy olyan készen jön a világra, mint Pallas Athéne. Csak maguk a költők tudják, hogy nem igy van a dolog.

A költőnek is vannak *„inasévei"*, ha nem köt is maga elé zöldszinü kötényt ez évek alatt, mint a suszterinasok szoktak. De a szobrász-inas még e kötényt is felköti!

Mindezt csak azért mondom el, hogy szembeszállhassak azzal a népszerü tévhittel, mely szerint a művészi tehetség valami ősbozótszerü zürzavar, vagy faragatlan nyersesség. *A művészi ösztön elsősorban önmaga megtisztitására irányul.* Ezért mondják, hogy a forma tisztasága nem is technikai feltétele a művészi alkotásnak, hanem életfeltétele.

Csak gyakorlati szempontból nézve technika. S ezt a technikát igenis gyakorolni, tanulni kell. *Csak munka közben* lesz művésszé a művész. *Megálmodni* könnyü a legszebb dolgokat is. De megirni, megfesteni, kifaragni márványból — az már nehéz! Álmodni mindenki tud. De verset irni, szobrot faragni csak a művész. Nem az álmok nagysága, hanem az alkotóképesség realitása tesz művésszé.

Buti István ceruzarajza.

M. Horváth Antal hódmezővásárhelyi bognár faszobra.

Még azt is ki merem mondani, hogy az igazán nagy művész sokkal inkább megfontolt lélek, mint lángoló bizonytalanság. Természetesen sok véletlenszerüség érvényesülhet a művészetben, sok váratlan csoda, de a magva a művészi munkának mégse ez a csodavárás.

A művészt is nevelni kell. Jobban mondva a művésznek is nevelnie kell önmagát. *Az őstehetség* csak magva, alapja lehet a művészetnek s nem maga a művészet. Lehet-e kész és teljes művészeknek tekinteni azokat az egyébként nagyszerü öreg parasztokat vagy iparoslegényeket, akik apró bicskájukkal bodzabélből faragnak szobrocskákat, vagy rossz plajbászukkal a térdükön rajzolgatnak? Nekik *csak a lelkük* van meg még a művészethez! Nagyszerü lélek, de *csak lélek*. S ez még nem elég. Meg kell ismertetni őket azokkal a gyarló, de hasznos eszközökkel is, melyek segitségével többet és nagyobbat tudnak megvalósitani ösztönös álmaikból. S ki fog derülni, hogy a lélek sem oly mindentől független, magában álló, zord és befejezett csoda, melyet ne nevelne, alakitana az öntudat! Volt egy nagyszerü öreg parasztszobrászunk. Mult évben halt meg, 82 éves korában. *M. Horváth Antalnak* hivták, Hódmezővásárhelyen élt. Gyönyörü apró faszobrokat faragott. Megdöbbentő erő, tömörség és biztonság van szobraiban. Egy monumentális lélek apró megnyilatkozásai ezek a szobrocskák. *M. Horváth Antal bognár volt.* A fát faragta egész életén át. Megtanulta a fa minden titkát, mestere volt a faragókésnek, mert a *keze munkájának* volt mestere.

Michelangelóból sem lett volna Michelangelo, ha csak bicskával faraghatott volna öklömnyi fadarabokat egész életén keresztül!

Szegi Pál.

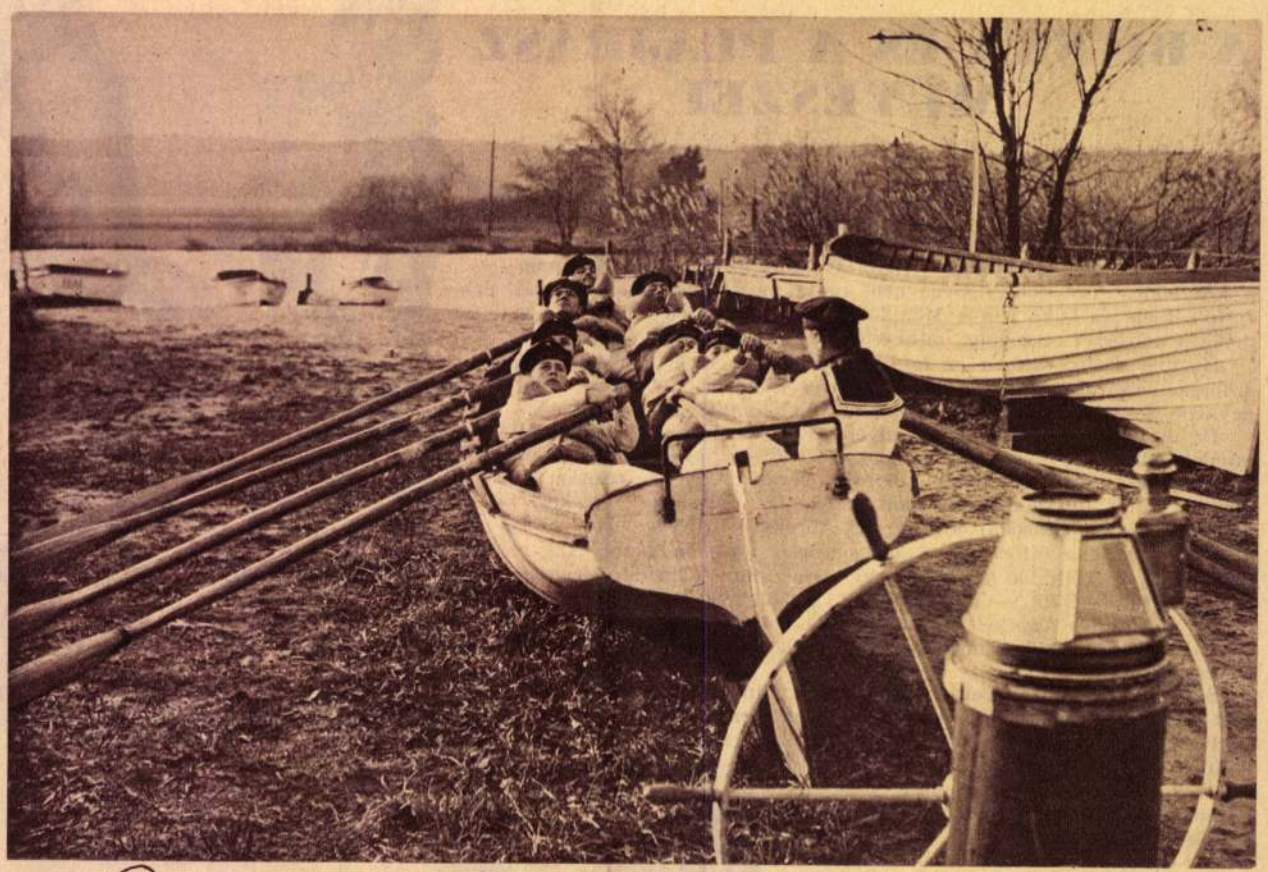

Szárazföldi tengerész-lecke

Lehet, hogy igazuk van az angol tengerészeknek, de mindenesetre kicsit furcsa, hogy szárazföldön tanitják őket uszni és evezni. Hiszen kénytelenek vagyunk mindnyájan belátni, hogy az ötlet már csak azért is kitünő, mert lényegesen veszélytelenebb a szárazföldi uszás, mint a vizi, de viszont erősen vitatható, hogy van-e annyi gyakorlati sikere, mint a konzervativ, vizben való usznitanitásnak...

Az uszólecke pontosan olyan náluk is, ahogyan a pesti publikum az uszóleckéket strandokról ismeri, — természetesen azzal a csekély eltéréssel, hogy nálunk többnyire vizben szoktak uszni... A többi kellék azonban az angoloknál is megvan: a közismert hosszu rud, a rudon lógó kötél, az öv és benn az övben egy matróz. Az áldozat a levegőben lóg, — csinálja a tempókat; lassan előre egy, kiforditani a kezet kettő, szétnyitni három, vissza a kéz négy — és az uszást tanitó őrmester valószinüleg van legalább olyan goromba, amilyen a renomé érdekében föltétlenül szükséges... Ha már tudnak mellen uszni, akkor jön a sprint, a krall, ha már ez is jól megy, akkor megtanitják őket az életmentés minden apró csinjára-binjára. Sőt — talán — néhány kedves vizijátékra is kioktatják őket. Isten tudja, esetleg vizipólózni is szoktak a napsugaras és enyhén hepe-hupás tengerparton... Hála azonban az angol tengeri medvék gondos előrelátásának, ugy látszik az nekik még nem elég óvatosság az usznitanuló matrózok érdekében, hogy közel s távolban semmi viz: — állandóan ott van a szárazföld fülledt levegőjében evickélő ujonc mellett a csónak is — hogyha netalán tán, valami isteni csoda következtében, mégis valami baja történnék — gyorsan a segitségére siethessen a mentőcsónak...

Vagy egy másik nehéz gyakorlat is: hogyan kell mély vizből beszállni a csónakba... Ennek a gyakorlatnak ugyanis kettős nehézsége van. Az egyik maga a bemászás a mély vizből, a másik pedig az, hogy nagyon kell vigyázniuk, hogy a csónak föl ne boruljon. A szigetország matrózai ezen a nehézségen is bámulatos leleményességgel tudták magukat tultenni: a csónakot egy kétszázkilós vassulyhoz láncolták, ugy, hogy a csónak már akkor sem tudna fölborulni, ha akarna szegény...

A szárazföldi evezés is meglehetősen merész ujitás a vizisportok életében. Látható, hogy milyen lendülettel, hévvel és ambicióval fekszenek bele a fiuk a munkába, pedig ezuttal elég könnyü dolguk van, ma egyáltalában nem hullámzik a tengerpart... A kormányos feszült idegekkel mereven figyel előre, hogyha esetleg találkoznának valami óriási csatahajóval, — akkor még idejében ki tudja kerülni...

A főatrakciója azonban az angolok remek ujitásának, — minden kétségen kivül — a szárazföldi buváriskola. A buvár gondosan felöltözik nehéz, vizhatlan ruhájába,

M. Horváth Antal

faragó

Hmvásárhely

† 1933-ben 82 éves

korában

lásd

Andrássy Kurta János

A magyar nép

szobrászata. Bp.

30, 31, 32, 50, 51. l

52. l. 55. l 56. 57,

58, 59. l 70. l. 71. l

Felirat 1845-ből való aradi emlék-

érmen VIII 28.

M. Horváth Antal

szobrász

(Markovics Horváth A.)

rod

Galyasi Miklós:

M.[arkovics] Horváth Antal szobrász,

Parasztok Népe

1948. 70-71. l.

228. kép. *Török citera és rablánc.*

Kiegészítésképen még megemlítjük, hogy a zeum középkori köveinek értékes gyüjteménye nleg az ásatásokból előkerült kövekkel ütt a vár kőtárában van elhelyezve, egy XV. zadi miseruha gyönyörűen hímzett keresztje g egy hasonló korú pompás palást a főszékes- ház kincstárába vitetett át, hogy az egyes

M. Horváth Antal

106. Krisztus a feszületen, János és Mária. Faragás. (Kertész K. Róbert tulajdona.)
107. Menekülés Egyiptomból. (Kertész K. Róbert tulajdona.) Faragás.
108. Ádám és Éva. (Magántulajdon.) Faragás.
109. Mária a gyermek Jézussal és Józseffel. Faragás. (Magántulajdon.)

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

1634.

~~a „Végvacsora" nemlélhető.~~ A fehér terítőről
l nem kört ül Jézus. Jobbján Péter és balján
fejét Jézus felé hajtotta és kit a Megváltó
asztalon a husvéti bárány, több kés, kenyér,
Judást kivéve, ki térdére ereszkedett, a többi-
körül. Jézus ~~open~~ a kenyeret vette, kezébe,
inak nyujtsa, a kik vé a figyelnek és kik ~~körül~~ rek
be kés van.

·2 : 66·5 cm.

nyújtemenyből.

~~206.~~

/98 — A Nemz. Museum Képtárától át-

·)

+

M. Horváth Antal

1926. egyházmuv. kiáll.
a Nemzeti Szalonban.
Krisztus a feszületen,
János és Mária fafara-
gás, Kertész K. Robert
Anlájd.
Menekülés Egyiptomból,
Fafaragás, Kertész K. R.
Anlájd.
Ádám és Éva, fafaragás
Mária a gyermek Jézus-
sal és Józseffel, fafaragás

Kaposvári lelet VI. 134.

Horváth Antal, népművész

l. Kada István

4.

–: Közművelők és népművészek kitüntetése. 19.
Népszabadság, Bp. 1973. aug.

HORVÁTH Antal pécsi építőmester

1874

Augstertől Zsolnayig. Pécs, 1999 236.

karaktere dominál. A harmadik és az utolsó
kapcsolatot. (A harmadikban fellépő kvart é
kisszekund.) Az első sor, bár szövege csak
képlékenyebb. Nem csak azért, mert három
azért is, mert a hangkapcsolatok belső logik
egyetlen belső kapcsolatot jelentő kétszer
megmunkálatlanul marad, (mindig változatl
zenei elemhez, mozzanathoz képest leértéke
a vers olvasásának alaptapasztalatával: mi
értelmetlen lesz, mint a többi. Zenei m
hatásmechanizmusáról. Ahhoz, hogy va
dimenziót kapjon, dramaturgiai viszonyba
egyszerű linearitása, mint a versben, többs
Ennél a tételnél is világos, hogy a kó
megválasztása már önmagában is kompozíci

---

[77] Gondolhatunk a klasszika háromtagúságára vagy
[78] A passacaglia itt csak hasonlatként szerepel.
[79] Oktávval magasabban, mint a G betűnél
[80] Oktávval magasabban, mint a V betűnél

HORVÁTH Antal

GÁL Éva: Dr. Horváth Antal /1848-1912/. = Janus Pannonius Muzeum Évkönyve 34. Pécs, 1990 167 - 174. p. + bibliográfia ill. G.

Tud.tört. személyi rész

dr. Horváth Antalné

Udvarrészlet c. képe (eml.)

szerepel az alább. táslatok

B. M.: Orosházán jól sikerült a pedagógus képző és fotoművészet első kollektív bemutatkozása

Békés megyei Népujság 1970 IV. 18

Horváth Árpád festőművész
Végvári Józsefné, Lóden érdemrend sztahanovista
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951.február

Koll 1926 (N. tal. Paál C.)

1930 ősi Mincs
1933 Ernst
1934 Férick
1939 téli

HORVÁTH ÁRPÁD, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyüjt.e MNM.-ban van. 116.old
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
HORVÁTH ÁRPÁD.-Felirat:HORVÁTH ÁRPÁD.-MNM.-100+100 mm.
Leirás: HP. 2760. 31.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975-1. Bp. 1975

Horváth Árpád

Pongrácz Szigfried, Beszédes László, Farkas Béla, Horváth Árpád és Vass Viktor szobrászok alkotásait magasan értékeli Kun Imre: "A Műcsarnok tavaszi kiállitása" c. kritikájában, mely a Művészet c. rovatban jelent meg.

A HÉT; Bp. 1921. juni. 1o.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Horváth Árpád MDK

Kompzició, kararai márvány

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Horváth Árpád MDK

A legény, karrarai márvány

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

rzékelykecentúri
Horváth Árpád

szobrász

A Tisza István gróf szoborpályázatra beküldötte pályamüvét.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.5.

Horváth Árpád
~~szobrán~~

Tisza István szoborpályazatok kiállítása - Műcsarnok-
ban - pályatervvel szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Székely Kerentúri
Horváth Árpád

szobrász

A Tisza István gróf szoborpályázatra beküldötte pályamuvét.-

Nagyarság
1929.VI.5.

Sz. Horváth Árpád MDK

Arcmás, szobor

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Sz. Horváth Árpád MDK

A Lechner Ödön szobor pályaterve

Dodó

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Horváth Árpád

MDK

A halál szekerén

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

székelykereszturi Horváth Árpád

szobrász

Téli Tárlat - Mücsarnokban - finom kisplasztikával szerepel.

Budapesti Hirlap
1934.I 14.

Sz Horváth Árpád

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Pesti Hirlap
1934.I-14.

Horváth Árpád

Szobormüvével szerepelt a "Fiatal Müvészek Kiállitásá"-n a Mücsarnokban.

M.933.IX.10.

Horváth Árpád

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1930. III. 15.

Ø Horvát Árpádné özv

ált. felső leány isk.
1 iparrajz
8 hónap, jeles eredm.

Iparrajziskola 1897.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

861

905

MDK

Horváth Árpád szobrász

K.M: Az I. Ferenc József koronázási dij pályaművei-
nek kiáll. Nemz. Ujs. 1927, jun. lo. 11 l.

ére tompaszögben hajló, majd derék-
ekből épitett támfal. Egy félköríves
1771-1781 között.

Kötet, 488 l — Voit Pál, 1956 l

Horváth Árpád székelykeresztúri

szobász, Hadnagy u. 1. Múcsarnok

~~1930. tav. Kiáll. IV. t. 17, 23, 24~~

kép Frisk (Ernst)

1923 máre

Mellszobor

Ecce Homo

Mermelfeg

Tanfeg I-II.

~~1934. tél. Kiáll. 110, 112~~

rgione. Sz. Castel Francoban 1478-ban

ben.

is születése.

mely az Ida hegyet ábrázolja, hol
edek, (balta, a földre tevitett fehér kendőn
Priamos által ~~az Ida hegyen~~ kitétetett Pá-
~~n~~ feje látható.) Jobbról két pásztor köze-
fiatalabbik jobbjával a gyermek felé mutat;
bnél, ki jobb kezével a derekát fonító övet fogja,
végű" bot van. Mögöttük két fa ~~díszlik~~ s a
emelkedő hegyen tornyos épületcsoport ~~van~~ kö-
elmünket, honnan ~~kaza~~ két fiatal em-
ik.

on, méretei 91:63 m.
er János László ajándéka.

Py 23

Horváth Árpád

Mücsarnok
1921, tav. kiáll. 120 Kernelfej br.

Horváth Árpád, székely keresztúri
festő
Visegrád u. 32.

~~1928. tav. kiáll. 451, 458, 476~~
1928/29 téli kiáll. 197

Szigetvári gard. RSt. V. 301

Horváth Árpád székely-

keresztúri

szobrász Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. - 117, 209, 212

Vörös, márv. 271

dr Gergely Pál (gepr.

dr Dobyné arcmása

Ági baba

Horváth Árpád

nobruj

U. 4080.

1934 Téli
Vésö bánat, Carr. máw
Ünaremás, gépe

1944 Tav (Szittya H. Á.)
Anima
Férfiaremás) gépe

Szalay Imre VI. 177.

Horváth Árpád von Székelykeresztur, Bp.I. Ybl
Miklós-tér 4, im Atelier des Bildhauers
János Istók.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Horvath

1926.
23

H. 3. *Árpád*, szobrász, • Székelykeresztúr 1898 nov. 1. A bpesti iparművészeti iskolában és a képzőműv. főiskolán Radnai Bélánál végezte tanulmányait, azután Strobl Alajos mesteriskolájában asszisztens volt. 192[illegible] óta szerepel fővárosi tárlatokon.

Zsidófőkötő, bazini VIII. 164.

Óriási gyógyszerbotrányt leplezett le a rendőrség

Harminc orvos ügynököknek adta el a vegyészeti gyáraktól kapott gyógyszermintákat — Három helyen házkutatást tartottak és hatvanezer pengő értékü gyógyszert foglaltak le — Nyomozás közben kiderült, hogy egy ápolónő ötszáz Salvarsan-oltást lopott a Társadalombiztositótól

Kinos és kellemetlen botrányról sugdolóztak már napok óta a budapesti orvosok és gyógyszerészek körében és

vasárnapra kipattantak a részletei ennek a botránynak, amelynek a kivizsgálása ebben a percben a rendőrség kezében van

és a vizsgálat során lehet, hogy igen szigoru és erélyes megtorló intézkedéseket foganatositanak a botrány egyik-másik szereplőjével szemben.

A külföldi, de magyarországi vegyészeti gyáraknál, amelyek gyógyszerkészitéssel is foglalkoznak, megszokott dolog, hogy egyes uj gyógyszerekből, de sokszor már régebben ismert gyógyszerkészitményekről is *mintákat bocsátanak a budapesti orvosok rendelkezésére,* hogy kipróbálhassák a gyógyszerek hatását és rendeléseiknél esetleg alkalmazhassák ezeket a gyógyszereket. A vegyészeti gyárak teljesen ingyen küldik az orvosoknak a mintacsomagokat, de természetesen uzus az, hogy

az orvosok ezeket a gyógyszereket csak kipróbálás céljából használják

é nem bocsátják áruba, ami különben sem tartozik az orvosok hivatásának körébe.

Néhány hét óta azonban furcsa hirek kezdtek szállingózni néhány magyarországi vegyészeti gyárról. Arról szóltak ezek a hirek, hogy budapesti ügynökök utazgatnak rendszeresen vidéki városokban és ezeken a helyeken a gyári árnál olcsóbban kinálgatnak egyes gyógyszerkészitményeket. A vegyészeti gyárak bizalmas uton érdeklődni kezdtek és nagy meglepetésükre olyan értesülést szereztek, hogy

az olcsón forgalomba hozott gyógyszerek azokból a mintacsomagokból kerültek ki, amelyeket néhány budapesti orvosnak küldtek el.

Ezzel egyidőben hasonló hirek jutottak a budapesti gyógyszerésztestület tudomására is. A gyógyszerészek között szintén nagy feltünést és megütközést keltettek ezek a hirek, annál is inkább, mert a pletyka ugy szólt, hogy állitólagos budapesti gyógyszerészek azok, akik az orvosi mintacsomagokból előkerült gyógyszerekkel házalnak:

a gyógyszerkészitmények adjusztálását megváltoztatják.

és igy adják tovább, nehogy a szakértők felismerjék, hogy ezek a gyógyszerek nem rendes forgalomra szánt készitmények, hanem orvosi minták.

Nemcsak vidéki, hanem budapesti árusitásról is kezdtek már beszélni, amikor az ügy kideritéséhez váratlan segitség érkezett:

bekapcsolódott az ügy nyomozásába a budapesti rendőrség.

Nemrégiben, amikor a kábitószerüzérkedés megakadályozásáról szóló nemzetközi egyezményt becikkelyezték a magyar törvénytárba,

a rendőrség külön szervet állitott fel a kábitószerüzérkedés ellenőrzésére, megakadályozására és letörésére.

A *Baksa* János dr. főkapitányhelyettes vezetése alatt álló közigazgatási osztály keretén belül megszervezték a rendőrség kábitószer-csoportját, amelynek élére *Stéhly* Lajos dr. rendőrkapitányt állitották.

A kábitószer-csoportban néhány szakavatott detektiven kivül gyógyszerészeti szakértő is működik. Ez a csoport *állandó és éber figyelemmel kiséri Budapest éjszakai világát, ahol a kokainüzérek mozognak* és szemmel tartja azokat a gyanus embereket, akikről feltehető, hogy szabálytalan kábitószerüzletekkel foglalkoznak.

A kábitószer-csoport szokásos és rendszeres megfigyelései során hasonló értesüléseket szerzett, mint a vegyészeti gyárak és a gyógyszerész-testület. A rendőrség természetesen nem elégedett meg azzal, hogy tudomásulvette a furcsa botrányt, hanem

azonnal nyomozni kezdett, mert olyan hireket szerzett, hogy a szabálytalan uton forgalomba került gyógyszerek között nagymennyiségü kábitószer is szerepel.

Baksa főkapitányhelyettes irányitásával megindult a nyomozás, amely rövidesen nagyszabásu eredményre vezetett:

kiderült, hogy három volt budapesti gyógyszerészsegéd hozta forgalomba Budapesten és vidéken a szabálytalanul árusitott gyógyszereket.

A közigazgatási osztály *Veres Pálné-utcai* épületébe előállitották a három meggyanusitott gyógyszerészsegédet és részletesen kihallgatták őket.

Mialatt a gyanuba fogott emberek kihallgatása tartott,

tiszti orvosi bizottság ment három budapesti lakásba,

ahol a rendőrség információja szerint a szabálytalanul forgalomba került gyógyszereket raktározták.

A bizottság három helyen járt: a *Lövőház-utcában,* a *Bolgár-utcában* és a *Futó-utcában.* Mindenütt egy-egy lakást kutattak át és

mind a három helyen óriási mennyiségü, köztük sok kábitószert foglaltak le és hatvanezer pengőre becsülik a lefoglalt gyógyszerek értékét.

A további vizsgálat során mintegy harminc orvos neve került forgalomba, ezek az orvosok adták el állitóan a mintacsomagok tartalmát a gyógyszerügynököknek.

A megvádolt orvosokat is sorra kikérdezték a detektivek:

legtöbben azt vallották, nem üzérkedtek a gyógyszerekkel, hanem ajándékképpen adták az ügynököknek, más orvosokról viszont olyan értesüléseket szerzett a rendőrség, hogy *szorult anyagi helyzetükben bocsájtották olcsó pénzért* az ügynökök rendelkezésére a gyógyszereket.

A vegyészeti gyárosok érdekképviseletének egyik megbizottja, a gyógyszerészek pedig *Örkény* Hugó kormányfőtanácsos, a *Csillag-patika* tulajdonosa állandó összeköttetést tart fönn a rendőrséggel és információkkal szolgál, hogy az ügy minden részlete minél előbb tisztázódjék.

A gyógyszerbotrány nyomozása közben különben egy közönséges bűncselekmény is kipattant:

kiderült, hogy egy ápolónő nagyértékü gyógyszereket lopott az OTI-tól.

ötszáz *Salvarsan*-oltást vitt el az ápolónő, a lopott holmikat a rendőrség megtalálta és lefoglalta. Az ápolónő ellen eljárás indult, büntársait pedig keresik.

SCHMOLL PASTA

Eltünt Horváth Árpád szobrász, a Dréhr-bünpör egyik koronatanuja

A rendőrség hiába keresi a „magyar Rodin-t, akit a törvényszék most akart kihallgatni a Dréhr-pörben

Vasárnap este a főkapitányság központi ügyeletén bejelentették, hogy *Horváth Árpád szobrászmüvész rejtélyes módon eltünt.* A bejelentés nagy feltünést keltett a rendőrségen, mert a fiatal szobrászmüvész nevét jól ismerik és alig néhány nappal ezelőtt feltünően érdekes ügyben szerepelt a biróság előtt: *Dréhr* Imre volt népjóléti államtitkárnak eladott szobrai vételár-elszámolása miatt inditott pört saját volt ügyvédje ellen. Szerdán tárgyalták a pört, de itélethozatalra még nem került sor.

Székelykereszturi-Horváth Árpád, a fiatal magyar szobrászgeneráció egyik legtehetségesebb tagja, a müvészi körökben mint *„magyar Rodin"*-t emlegetik. A tárgyaláson a máskülönben higgadt és nyugodt ember

feltünően idegesen viselkedett és jelenlévő barátainak elkeseredett hangon panaszolta, hogy gondok között él, kilakoltatás előtt áll

és minthogy járandóságáért évek óta hiába pereskedik, a legkétségbeejtőbb helyzetbe került.

A tárgyalás után *Horváth* Árpád hazasietett a *Hadnagy*-utca 1. számu házban lévő mütermes lakásába:

az ajtókat azonban lelakatolva találta, időközben a háztulajdonos foganatositotta a régebben elrendelt kilakoltatást és a szobrászmüvész hajlék nélkül maradt.

Mindez azonban csak vasárnap derült ki, amikor a barátai a *Hadnagy*-utcában keresték. Ekkor azután kiderült, hogy ötödik napja eltünt, mire

a főkapitányságra siettek és bejelentették az eltünését.

Az eltünés fokozottabb érdeklődésre tart számot különben azért is, mert

Horváth Árpád egyik koronatanuja Dréhr Imre monstre-bünpörének, éppen a napokban akarta kihallgatni a Töreky-tanács

és lehet, hogy az ő vallomása egyes vonatkozásokban perdöntő lett volna *Dréhr* Imre mellett vagy ellene.

Horváth Árpádot a rendőrség mindenütt keresi.

Fantasztikus párisi hir Ottó közeli megkoronázásáról

Jeftics jugoszláv külügyminiszter Párisban állitólag a Habsburg-restaurációról is tanácskozik Barthouval

Páris, junius 10.

(A Hétfői Napló tudósitójának telefonjelentése.) A külföldi sajtóban állandóan felfel bukkannak olyan ellenőrizhetetlen hirek, amelyek az osztrák és magyar restaurációról számolnak be. Diplomáciai körökben jól tudják, hogy a kisantant sajtója sugalmazza ezeket a hireket, amelyek *minden alapot nélkülöznek.*

Most megint a Habsburg restaurációról terjedtek el hirek:

a vasárnapi párisi lapok arról irnak, hogy Bécsben koronázásra készülnek s ezzel kapcsolatban azt irják, hogy az osztrák koronázás után sor kerül a magyarországi restaurációra is.

A *Oeuvre* külpolitikai tudósitója azt a fantasztikus értesülését közli, hogy Bécsben már minden lépés megtörtént Ottó trónralépésének előkészitésére. Ez ügyben komoly tárgyalások folytak Jenő főherceggel, aki — az értesülések szerint, — átmenetileg Ausztria szövetségi elnöke lesz.

Jeftics jugoszláv külügyminiszter vasárnap megérkezett Párisba.

A francia lapok már azt is tudni vélik, hogy *Jeftics Barthou francia külügyminiszterrel a Habsburg kérdésről is tanácskozni fog.*

Halálos szerencsétlenség a vasárnapi európai repülőbajnokságon

Egy halott, egy sulyos sebesült

Páris, junius 10.

A vincennesi repülőtéren az európai műrepülőbajnokságért folytatott küzdelem során vasárnap délután

két sulyos repülőgépszerencsétlenség történt.

D. Abreu portugál műrepülő 25 méter magasságból lezuhant gépével s a gép a szerencsétlen pilótát maga alá temette.

A repülőnek már csak holttestét tudták előhuzni a gép roncsai alól.

Egy francia amatőrpilóta szintén lezuhant

s életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Vasárnap bombamerényletet követtek el a bécsi zsidótemplom ellen és kézigránátot dobtak egyik laktanyába

Bécs, junius 10.

(A Hétfői Napló tudósitójának telefonjelentése.) **Vasárnapra virradó éjszaka és vasárnap ujabb sorozatos terrormerényletek történtek Ausztriában. Ma, hétfőn lesz egy esztendeje, hogy a kormány feloszlatta az osztrák horogkeresztes szervezetet és ennek az évfordulónak tulajdonitják a merényletek sorozatát.**

Vasárnap a Józsefvárosban a zsidótemplomba bombát dobtak, amely emberéletben nem tett kárt, de sulyosan megrongálta a templom berendezését. A XXI. kerület Heimwehr laktanyájába kézigránátot dobtak be.

A Prater-stadion uszodájának vizébe olajat és petróleumot öntöttek, ugy, hogy a bazent ki kellett üriteni. A práteri mezőt, ahol a bécsi publikum vasárnap napozni szokott, üvegeszerepekkel szórták tele. Alsó-Ausztriában több helyütt fölszedték a sineket. A kormány vasárnap délután rendkivüli minisztertanácsot tartott, melyen hir szerint, elhatározta a karhatalom létszámának fölemelését.

Megmérgezte magát, mert öngyilkos lett a vőlegénye

Szeged, junius 10.

(A Hétfői Napló tudósitójának telefonjelentése.) Tragikus akkorddal végződött ma délután *Vésztő* községben két fiatalember szerelmi története. *Képiró* Rózsi 24 éves vésztői lány és *Tóth* Sándor fiatal gazda már hosszabb idő óta jegyben jártak,

de az eljegyzést szülői beleegyezés nélkül kötötték.

Ki akarták tüzni az esküvő napját, mikor a szülők kijelentették, hogy tudni sem akarnak a házasságról. *Tóth* Sándor, akit a szülők tiltakozása a végtelenségig elkeseritett, a mult héten

vadászfegyverével szivenlőtte magát és meghalt.

Vasárnap délután *Képiró* Rózsi, akit vőlegényének öngyilkossága buskomorrá tett,

ismeretlen méreggel megmérgezte magát.

Eszméletlenül találtak rá és sulyos állapotban szállitották a kórházba.

Ha jól és olcsón akar ruházkodni,

keresse fel a „Divatszabóság"-ot Erzsébet-körut 1. I. em., ahol mérték után rendelhet remek szabásu férfiöltönyt 2 próbával 40 és 50 pengőért legujabb szövetekből.

BUDAI SZINKÖR

Tabáni orgonák

A szerelem, romantika és vidámság operettje

Premier péntek, junius 15-én

Z folt házak tinneplik az ANYASZIV diadalmas sikerét a Bethlentéri Szinházban

Veszedelmes betörőt fogtak el vasárnap a svábhegyi barlangban

Üres helyiséget bérelt és azon keresztül falbontással kifosztott egy belvárosi szőrmeüzletet

A főkapitányság betörési ügyekben dolgozó detektivcsoportja vakmerő betörőt tett ártalmatlanná az elmult éjszaka. Hónapok óta tartó nyomozás után sikerült elfogni a belvárosi üzletek fosztogatóját, akiről kiderült, hogy régi notórius betörő.

Még február 10-én történt, hogy a *Régiposta-utca 10. szám* alatt levő *Lukács* Vilmos-féle szücsüzletben betörés történt. A tulajdonos, amikor fölnyitotta az üzletet, észrevette, hogy az árukészletet alaposan megdézsmálták az éjszakai látogatók, azonkivül pénz is hiányzott a pénztárfiókból. A leltár során kiderült, hogy

a betörők huszezer pengő értékü szőrmeárut vittek magukkal,

azonkivül többszáz pengő készpénzt. A rendőrség többirányban kezdte meg a nyomozást.

A betörőnek ebben az esetben pechje volt, mert a *helyszinen hagyott ujjlenyomat* elárulta kilétét. A betörő ugyanis föl akarta nyitni a pénztárszekrényt is, de ez a kisérlete már nem sikerült, ellenben munkája közben ottmaradt az ujjlenyomata. A daktiloszkópus fölvételt készitett az ujjlenyomatról és ezen az alapon a bünügyi nyilvántartóban megállapitották, hogy a betörő *Guzmics* Géza 36 esztendős mázolósegéddel azonos, aki már hasonló büncselekmények miatt többször volt büntetve.

Vasárnapra virradó éjszaka a detektiveknek sikerült megállapitani, hogy

a Svábhegyen egy barlang mélyén

huzódik meg Guzmics a belvárosi kereskedők réme. Zseblámpák fénye mellett hatoltak be a detektivek a helyiségbe, ahol meglapulva találták a veszedelmes betörőt. Bekisérték a főkapitányságra. Ott vallatóra fogták és a kihallgatás során Guzmics beismerte, hogy az utóbbi időben több betörést követett el a Belvárosban, szücsüzleteket fosztogatott. Azt is beismerte, hogy február 10-én éjszaka *ő tört be Lukács Vilmos szücsmester* Régiposta-utca 10. szám alatti helyiségébe.

A betörést ugy követte el, hogy előzőleg

kibérelte a szücsüzlet mellett lévő üres helyiséget.

Háromszázötven pengő negyedévi bért kértek tőle, ő azonban kijelentette, hogy egyelőre nem fizet, de foglalóul hajlandó 20 pengőt letétbe helyezni. Megkapta az üres üzlet kulcsát és onnan az esti órákban, amikor már a szücsüzletben senki sem tartózkodott, falbontás utján átjutott az üzletbe. *A lopott holmikat a szomszédos üres üzleten keresztül vitte ki az utcára,* taxira tette és az egyik pestkörnyéki helyiségbe szállittatta. Vallomása során még több belvárosi üzlet kifosztását is beismerte Guzmics Géza.

A rendőrség most büntársait keresi, akik segédkeztek neki az áruk értékesitésében.

A gazdájuk üzletében adták el a lopott holmit a tolvaj segédek

Detektiv-álsegéd leplezte le a veszedelmes házitolvajokat

Rejtélyes lopási ügyre deritett fényt a főkapitányság lopási csoportja.

A rendőrségen megjelent *Szabó* Mihály bőrkereskedő, akinek Kispesten, az Üllői-ut 100. alatt van üzlete és elkeseredetten adta elő, hogy bár üzlete nagy forgalmat bonyolit le, még sem találja meg számitását, mert

árukészlete egyre jobban csökken

és egy hónap leforgása alatt tizenötezer pengő értékü áruhiány mutatkozott. A kereskedő ugyanis a napokban rovancsolást tartott és rájött arra, hogy a leltárban feltüntetett árukészlet és az eladott áruk között *nagy a differencia* és ugyanakkor a pénztárkönyv a forgalom csökkenéséről tett tanuságot. Nyilvánvalóvá vált, hogy

az árukészletet ismeretlen tettesek megdézsmálják.

Szabó Mihály a rendőrséget kérte, folytassák le bizalmasan a nyomozást, mert senkit sem akar meggyanusitani ártatlanul a szorgalmas, megbizható személyzete közül.

A feljelentés utáni napon *uj segéd lépett be* a bőrkereskedésbe. Természetesen a régi alkalmazottak közül senki sem tudta, hogy uj kollégájuk államrendőrségi detektiv, aki állandóan élénk figyelemmel kisérte a többi segéd munkáját.

Szombaton délben a következő bejelentéssel lépett az uj segéd a főnöki szobába:

— Főnök ur! Nyomozásom sikerre vezetett. A tettesek nem mások, mint *Wasserfogel László 36 éves és Bezdán Ferenc 38 éves segédek.*

Ők dézsmálják már hosszu idő óta az árukészletet.

Minden bizonyiték a kezem között van.

Wasserfogel és Bezdán összejátszva fosztogatták az árukészletet. Vakmerőségükben annyira mentek, hogy nem egy alkalommal

az üzletben adták el a lopott holmit.

Előállitották a főkapitányságra a két gyanusitottat, akik rövidesen bevallották bünüket. Elmondották, hogy hosszabb ideje fosztogatták az árukészletet és a lopott holmi egyrészét vidéken hozták forgalomba, a vásárokon és bazárokban, másrészét az üzletben adták el a tulajdonos távollétében. Mind a két tolvajt letartóztatták.

Súlyos szabálytalanságok az egri elektromos munkálatoknál

Miért került az „ingyen"-munka 800.000 pengőbe

Országszerte élénk visszhangot keltettek a még életbe nem léptetett energiatörvény végrehajtási utasitástervezetének hiányosságairól szóló hiradások.

Az áramdrágaság *letörésére* alig marad törvényes mód, mert a szövevényes *csatlakozási* és *együttműködési* lehetőség időnkint lerontja az esetleg prosperáló üzemek számitásait és az ujabb befektetések nyomban megakadályozzák, hogy a vállalatok olyan nyereséget mutassanak ki, mely által

az áramárak leszállitását követelni lehet.

Feltünő eltérések észlelhetők a 3 év előtt alkotott törvény fogyasztási érdekeket védő paragrafusai és a végrehajtási utasitás intenciói között és itt bosszulja meg magát az indokolatlan késedelem, itt lesz nyilvánvaló, hogy a vállalatok miért igyekeztek e 3 év alatt a legnagyobb vidéki fogyasztóterületeken a törvény rendelkezésein tulhosszu időre koncessziókat a maguk részére biztositani. Most joggal hivatkozhatnak *„szerzett jogaikra"*. A tulmagas áramárak *nemcsak a magánüzemeknél, hanem a városi és községi üzemeknél is kivétel nélkül tapasztalhatók.*

Keszthely nagyközség villamosművei

80 fillérért adják az áramot

a háztartások világitási céljaira. Órahasználati dijért havonta 80 fillért számitanak fel és emellett kötelezték a fogyasztót, hogy az árammérőórát 80 pengőért 3 havi részletre meg kell vásárolnia.

Az óravásárlási követeléstől ez év áprilisában elállt ugyan a villamostársaság, de ezzel szemben a belépő fogyasztót

évi 480 hektowattáram átvételére kötelezte, amit akár elfogyaszt, akár nem, meg kell fizetnie.

Hévizen a villany egységára már

100 fillér

kilowattonkint, pedig az áramot ugyancsak a keszthelyi villamosüzem szolgáltatja.

Eger város saját kezelésben tartja a villamosüzemét.

Ezelőtt 110 voltos áramot termelt és ellátta *Maklár, Nagytállya, Füzesabony* községeket is olyképpen, hogy a még szükséges áramot az *Eger-Gyöngyösvidéki Villamossági R.-T.-tól* fix árban vásárolta.

1932. évben 220 voltos áramra szerelték a hálózatot azzal az igérettel, hogy ezen átszerelés

a polgárságnak egy fillérjébe sem kerül.

A munka befejezésekor kitünt, hogy az átszerelés a városnak 500.000 pengőbe, a polgárságnak pedig 300.000 pengőjébe, *összesen tehát*

800.000 pengőbe került.

A nem mindennapi ügyben vitéz *Pétery* István kereskedelmi minisztériumi műszaki tanácsos tartott hosszu vizsgálatot, aki jelentésében

megdöbbentő módon irja le,

hogy *„a munkálatokat tulméretezték, az anyagkezelét szervezetlenül végezték és hogy a villamosművek üzletvezetésében tiszta képet nem lehet alkotni."*

— Az egész átszerelési munkát — mondja vitéz Pétery jelentése — ugy végezték el, hogy a felhasznált anyag mennyiségét, a felhasználásra nem került anyag nagyságát

megállapitani nem lehet.

A soktizezer pengőt érő kábelek átvételéről semmiféle bizonyitó irat nem található, sőt még azt sem lehet konstatálni, hogy a szállitó cég *leszállitotta-e az anyagot.*

A vizsgálati jelentés kiemeli, hogy *5 év óta Maklár, Nagytállya, Füzesabony* községek

egyetlen fillért sem fizettek az áramfogyasztásért

az Egervárosi villamosnak, *mert nem állapodtak meg a közvilágitás árára nézve.*

Ilyen dolgok történnek hatósági üzemeknél ugyanabban az időben, amikor a polgárság már alig birja a vállára nehezedő közterheket.

Revideálni kell tehát az összes érvényben levő villanyáramkoncessziókat és erőteljesen meg kell védeni a polgárság érdekeit.

Kell és lehet a villanyárakat csökkenteni ugy Budapesten, mint a vidéken.

Eltünt az áldozat, akit elütött a villamos

Szerencsés kimenetelü izgalmas gázolás a Gellért-téren

Tegnap délután négy óra tájban a *Gellért-*szálló előtt különös, szerencsés kimenetelü baleset történt, amely azonban könnyen végzetessé válhatott volna. A Gellért-téren, ott, ahol a legnagyobb forgalom és egymást keresztezik a villamosok, autobuszok és autók, egy jólöltözött, magas, karcsu,

diákkülsejü fiatalember

sietett át az uttesten. Ugyanakkor robogott a téren keresztül a *Horthy Miklós-ut* felé egy huszonhetes jelzésü villamos.

A vezető csengetett, de a fiatalember úgylátszik nem hallotta ezt és csak abban a pillanatban akart elugrani a sinről, amikor a villamos már közvetlenül mögötte volt. Ekkor azonban

már késő volt.

A vezető teljes erejével fékezett, de már nem tudta idejekorán megállitani a kocsit és

elütötte a fiatalembert,

aki végigvágódva, valósággal bukfencet hányt az uttesten. A villamos ebben a percben már állt, ugyhogy a fiatalember nem került a kerekek alá.

A szemtanukban megfagyott a vér, egy asszony

velőtrázó sikoltással ájultan esett össze.

Mindenki odarohant, a vezető le akart ugrani a kocsiról, de a villamos által elütött fiatalember mindenkit megelőzve

felpattant a földről és futni kezdett.

Egy perc mulva eltünt a nagy tömegben. *Semmi baja nem történt.* A vezető és az elősiető rendőr keresték, de nem sikerült megtalálni és megállapitani, hogy ki volt.

A tömeg, amint magához tért a rémülettől, az ájult asszonyhoz sietett és

nagynehezen felmosták.

Igy nem az elgázolt, hanem a néző volt a baleset áldozata.

Negyedóra mulva már helyreállt a nyugalom a Gellért-téren és a huszonhetes villamos, amelyik az ismeretlen fiatalembert olyan szerencsés körülmények között ütötte el, továbbrobogott.

Hajnali botrány a Ferencvárosban sulyos következményekkel

Házasságtörést követett-e el a vendéglősné, aki gyereket akart?

Másodszor került most dr. *Malonyay* törvényszéki biró elé egy válópör, amelynek szenzációja, hogy a felperes férj nem a sablónos, megszokott indokok cimén kéri kimondani felesége hibájából a válást, hanem a legsulyosabb okot jelöli meg, azt állitja a keresetben, hogy

felesége házasságtörést követett el.

A magyar judikaturában összesen *csak egyetlen egyszer fordult elő, hogy ilyen cimen mondtak ki válást.*

A férjnek, *K. F.*-nek a Ferencvárosban van vendéglője és a házaspár a kocsma feletti lakásban lakott. Egy nap, hajnalban, a férj lement kinyitni a vendéglőt, de a szokottnál korábban jött vissza. Nagy megdöbbenésére

a hálószobában feleségével találta B. J. postatisztviselőt.

Haragjában kiabálni kezdett, összeszaladt az egész ház, feljött a házmester és egy rendőr, az asszony lovagja azonban elsietett. Az asszony sirva könyörgött bocsánatért, a vendéglős azonban hajthatatlan volt,

megindította a válópört

— házasságtörés cimén.

A legutóbbi tárgyaláson dr. *Malonyay* biró előtt az asszony tagadta, hogy megcsalta a férjét. A rendőr azt vallotta, hogy amikor *K. F.* kiáltozására fölszaladt a lakására, az asszony sirt és *férje előtt térdelve,* igy könyörgött:

— Drága jó uram, még ez egyszer bocsáss meg nekem...

Hasonló vallomást tett a házmester, aki még azt is elmondta, hogy a vendéglősné már egy alkalommal, a hajnali botrány előtt, elpanaszolta neki, hogy

kénytelen lesz megcsalni a férjét, — mert gyermeket akar.

Amikor *K. F.*-né továbbra is tagadott, fölemelkedett dr. *Biró* György, a férj jogi képviselője és leveleket tett a biróság asztalára, amelyekben a vendéglős könyörög urának, hogy fogadja őt vissza, mert megbánta, amit tett és

minden asszony elkövethet ilyen bünt.

Az asszony ennek ellenére sem tett beismerő vallomást és a postatiszt is megmaradt amellett, hogy *csak látogatóban volt a vendéglősnénél.*

Malonyay biró ezután *ágytól és asztaltól elválasztotta* a házaspárt az asszony hibájából, de nem házaságtörés, hanem

házastársi kötelességek sulyos megsértése

miatt. A különélési hat hónapra az asszony férjétől *tartásdijat is kapott.*

Most letelt a hat hónap és a biró megtartja a bontópör második tárgyalását, amelyen végleg el fogja választani egymástól a vendéglőst és feleségét.

Marólugos családi dráma Szekszárdon

Szekszárd, junius 10.

(A Hétfői Napló tudósitójától.) Péntek éjjel egy évekkel ezelőtt kötött szerencsétlen házasság borzalmas utójátéka folyt le Szekszárdon. A nyugalmas kisváros éjszakai csendjét egyszerre csak hangos jajveszékelés törte meg.

— Jaj, megvakulok, segitség! Segitség! — kiáltozta egy kétségbeesett női hang.

A segélykiáltásokra előkerült a rendőrőrszem, aki a járókelők segitségével beszállitotta a jajveszékelő asszonyt a kórházba. Itt megállapitották, hogy *Bagó* Istvánné, született *Illés* Erzsébetet

pálinkába feloldott maróluggal öntötte arcon merénylője.

A fiatalasszony elbeszéléséből kiderült, hogy Illés Erzsébet és férje, *Bagó* István 27 éves kalocsai napszámos állandóan civakodtak, sőt a brutális ember egy alkalommal ugy megverte feleségét, hogy *sulyos bordatöréssel kórházba kellett szállitani.*

Felgyógyulása után férjétől való félelmében vidékre ment szolgálni, de Bagó mindenütt nyomában járt és igy sehol sem volt maradása hosszabb ideig. Bagó legutóbb Szekszárdon lelte meg asszonyát és napokig leskelődött szolgálatadója házatáján, mig sikerült beszélnie vele. Ismét összekaptak, mire Bagó pálinkában feloldott maróluggal leöntötte az asszonyt, majd elmenekült. A rendőrség csak másnap akadt nyomára a merénylőnek, aki éppen egy lopott kerékpáron igyekezett elmenekülni Szekszárdról. Egy rendőr motorkerékpáron üldözésére sietett, de mielőtt utólérte volna, Bagó üveget kapott elő zsebéből és

felhajtotta a maradék lugkőoldatot, majd eszméletlenül fordult le a kerékpárról.

Rendkivül sulyos állapotban őt is beszállitották a szekszárdi kórházba.

HAL
Uj gyógyház a legmodernebb gyógyeszközökkel gyógyit: katarrhust, asthmát, sziv-, ideg-, rheuma-, mirigy-, női- és emésztési betegségeket. Olcsó polgári árak.
Regenerations kurák öregségi jelenségeknél.
Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

A MI MOZINK

CORVIN FILMSZINHÁZ (József-körut és Üllői-ut sarok Tel.: 389—88.) Mellékutca. (Irene Dunne világfilmje. Az ellopott város. Fősz. Tom Mix. — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznap: 5. ½8. ¾10. vasár- és ünnepnap: ¾3, 5, ½8, ¾10. — Az első előadások félhelyárakkal.

CITY FILMSZINHÁZ (V. Vilmos császár-ut 36—38 Telefon: 111-40.) Kacagó tarka tavasz. Legujabb 4 szines trükkrajz, 2 eredeti Micky egér, 2 hiradó és 1 sportkép. Hatodik hétre prolongálva! — Az előadások kezdete hétköznap 4. ½6. 7. ½9 és 10 órakor,

KAMARA MOZGÓKÉPSZINHÁZ (Dohány-utca és Nyár-utca sarok. Tel.: 44-0-27.) Sasok éneke. Főszereplőben: Lawrence Tibbett, Stan és Pan, Lehár Ferenc zenéjével. — Előadások kezdete: 4. 6. 8. 10 órakor. — Az első előadásokon félhelyárak, a többi előadásokon mérsékelt nyári helyárak. — Szép idő esetén nyitott tető.

RADIUS METRO FILMPALOTA (VI., Nagymező-utca 22—24. Tel.: 22-0-18) Ezt a férfit akarom (Jean Harlow, Clark Gable). — Pápua és Kalabahai. Utazási film. — Broadway varieté. Miniatür revü. — Modern Robin Hood. Rajzos trükkfilm — Előadások 2—6-ig folytatólagosan, azután 6, 8, 10, vasárnap: 2, 4, 6, 8, 10 órakor.

URANIA FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 21. Tel.: 460—45.) Telefon: 46-0-45.) Rotshild lánya. Énekes táncos filmszkeccs. Fősz.: Fenyvessy Éva, Szőnyi Lenke, Szenes Ernő. — Előadások kezdete hétköznap: 6. 10. vasár- és ünnepnap: 6, 8, 10 órakor.

Horváth Árpád

kisplasztikus

1919–20.

Elmisk 1930. 84. l.

(székelykeresztúri) Horváth Árpád

Geboren am 1. November 1898 zu Székelykeresztúr in Siebenbürgen lernte vorerst in der dortigen Steinmetzschule. War von 1919-1920 Schüler der Kunstgewerbeschule in Budapest, später der Hochschule der Bildende Künste ebendort, als Schüler Rudnay's. Seine Studien beendete er bei Meister Alajos von Strobl in dessen Meisterschule, wo er 1922 Assistent wurde. Im „Nemzeti Salon" erschien er im Jahre 1920 zum ersten Male als Aussteller und verbrachte nach 1923 drei Jahre in Italien zu Studienzwecken.

Önarckép plakett, több nincs

Ilu Prmagyérem 250. l.

T. 1957.

hölgy egyike a szék karfájára tá-
ikás ruhát viselnek. A háttérben
karú gyertyatartó köti le figyel-

azár I-ső számához.
LY ÉS KUZMIK ruha készitési terméből

Grund, Pest, 1868.

: 17.2 cm.

ta — akkor ezeknek a nyugtáknak az akta mellett kellett volna lenniök, nem adta volna be öt hónapal felfüggesztése után. A fegyelmi biztos úr azonban szó nélkül elfogadta Hankónak ezt a vallomását *és ennek alapján hoztak ellenem ítéletet*, de a vádhatóság is szószerint átvette *Kneppó* Sándor alaptalan és valótlan állításait.

Bónis bíró úr előtt vallotta egy polgári perben *Kneppó* fegyelmi biztos úr azt, hogy ő vette fel a közjegynél a letétbe helyezett *Hankó-féle* blokkjegyzeteket. Ez valótlan, mert a jegyzeteket *Hankó* vette fel. Így méltóztassék nézni a dolgot és *ne méltóztassanak nekem olyan cselekményeket imputálni, amelyeket nem követtem el.*

— *Itt nincs semmiféle olyan cselekmény,* — szól közbe csendes hangon az elnök — *amit nem ön végzett és mégis önnek tulajdonítottunk volna. Hiszen én magam állapítottam meg, hogy ezek mások cselekedetei.*

— *Bocsánat, méltóságos uram, én a vádiratra értettem és nem az elnök úrra* — mondja bokáját összecsapva *Dréhr* Imre.

Az elnök felolvastatta az egyik aktát, amelyből kiderül, hogy *Vass József temetésére költség címén 60.000 pengőt vettek fel.*

Megint a Hankó-blokkok

Majd az elnök ismét

a Hankó-blokkokat

vette elő. A politikai államtitkári blokkönyv 1930 május 22-iki bejegyzését olvastatta fel, amelyben az áll, hogy az államtitkár utasítására *Horváth* Árpádnak egy szoborért már lefizetett 1000 pengőn felül, segélyképpen még 500 pengőt kell kifizetni. Egy másik úgy kezdődik: a kegyelmes úr részére — majd azt mondja tovább, hogy újabb 2000 pengő kiutalását rendelték el *Horváth* Árpádnak.

— Itt van az a bizonyos törlés »a kegyelmes úr részére« szavaknál — jegyezte meg az elnök. — *Eredetileg az állott, hogy az államtitkár úr részére és csak azután javították ki ezeket a szavakat. Ezt meg lehet állapítani.*

Most egy

rendkívül érdekes bejegyzés

következik. *Hankó* Elemér *Dréhr* Imre blokkönyvébe bejegyezte, hogy *Dréhr* szobrot akart rendelni *Horváth* Árpádtól és a bejegyzés végére odaírta: »*Nem hajtottam végre, dr. H.*«

— Szabad megnéznem ezt a jegyzéket? — lép *Dréhr* Imre a titkár asztalához. — Elképzelhetetlen az, hogy akkor, amikor én *Hankó* fölöttese voltam és magam sajátkezűleg is írtam jegyzeteket az ő blokk-könyvébe, tehát ez a könyv az én kezembe is került, *olyan merész lett volna, hogy beírta volna, nem hajtotta végre utasításaimat.* Ebből az egy bejegyzésből is bizonyos, hogy

Hankó a blokk-könyveket hamisította,

hiszen a vádiratban is elismeri a királyi ügyészség, hogy vannak benne hamisítások.

— *Ugy van, ez a kigumizott részre vonatkozik,* — mondja *Töreky* elnök.

— Igen, ez a lényeg — állapítja meg *Dréhr* — utólag kijavította azt a szót, hogy a kegyelmes úr utasítására és odaírta, hogy az államtitkár úr utasítására. Ezzel akarta indokolni, hogy két darab ezerpengős nyugtát egy évig hordott a zsebében és csak felfüggesztése után több hónappal nyujtotta át *Kneppó* Sándor fegyelmi biztosnak.

Ezután *Töreky* elnök felolvasta a blokk-könyvnek a Horváth-féle szoborra vonatkozó részt.

Zala titkár megállapítja, hogy *Dréhr* írása is szerepel *Hankó* blokkjegyzékében, a szobrok vásárlása ügyénél.

— *Kérem, ez a bizonyíték amellett, hogy Hankó meghamisította a blokkönyvet.*

— *Ez csak azt bizonyítja,* — mondja az elnök — *hogy Hankó valót írt bele.*

— De kérem, hogy merte volna ő beleírni azt, hogy felettesének utasítását nem hajtotta végre, amikor ez a felettese kezébe szokta venni ezt a blokk-könyvet. Ez abszolút naivitás volt *Hankó* részéről. Egyébként a vádtanács ülésén maga az ügyész úr is szíves volt elismerni, hogy

négy kifizetés,

amit Hankó nekem tüntet fel, Vass József utasítására történt. Ha négy ízben hamisak ezek a jegyzetek, akkor több ízben is hamisak lehetnek. Hiszen *én bizonyítani tudom koronatanuként az engem kihallgató vizsgálóbíróval, hogy őt 20 millióval lopta meg Hankó Elemér. A vizsgálóbíró viszont ide tud állítani egy ítélőtáblai bírót, akit 25 millióval lopott és csalt meg Hankó.* Ha ezeket az urakat ki méltóztatik hallgatni, akkor Hankó vallomása még csak mérlegelés tárgya sem lehet.

— *Ha ide lehetne állítani a bíróság elé Hankó Elemért és ha méltóságod szembesítene vele, akkor Hankó Elemér éppen úgy összetörne, mint ahogy összetört a párbajnál, amikor nem mert a szemembe nézni.*

Horváth szobrász vallomása

Hankó Elemér ügyészségi vallomásának felolvasása után megkezdték a tanuk kihallgatását. Először *Horváth* Árpád szobrászművész tett tanuvallomást.

— *Áll-e Dréhrrel ellenséges, vagy peres viszonyban...*

— *Ezideig még nem* — jelentette ki a tanu a terem nagy derültsége közben.

Ezután részletesen elmondta, hogy kapott megbizatást Hankótól a kormányzó szobrának márványbafaragására. Az ezért járó hátralékos 500 pengőt a mai napig sem kapta meg. Elmondta, hogyan adta el »Az ő szekere« című szobrot 2000 pengőért Hankónak, illetve Vassnak.

A »*Legény*« című szobrára 1100 pengőben alkudott meg Hankóval, de csak 550 pengőt kapott.

Dréhrrel a szoborügyekben sohasem tárgyalt, mindig csak Hankóval.

— *Ön jó viszonyban volt Hankóval?*

— *Hát ahogy egyik székely a másikkal. Hankó nagy pozícióban levő úr volt, én pedig...*

Megvetően legyint a szobrász.

— *Tud arról, hogy Hankó a segélyezésekkel milyen manipulációkat csinált?*

— *Hallottam róla. Az egyik altiszt mesélte nekem, hogy Hankó esténkint bejár, menekültügyi segélyezéseket állít ki, de ebből egy fillért sem kapnak a menekültek.*

Órákig tart a szobrász vallatása. Az elnök nagyon nehezen boldogul vele. Rendkívül komplikáltan felelget, megfordítja a kérdéseket, sokszor hátulról előre halad, azután elölről hátrafelé, néha összegabalyítja a kérdést, azután leegyszerűsíti a komplikáltat: *székelymódra felelget.*

— *Már ön is kezdi a bürokráciát!* — mondja az elnök a szobrásznak egyik feleletére, amelyben a paragrafusok labirintusairól beszél. Ezután

a nyugták aláírásáról

kerül szó és ekkor azt mondja a szobrász:

— *Az kérem, elnök úr, a lelkiállapottól függ, hogy milyen nyugtát ír alá az ember.*

— No, ehez már igazán nem kell lelkiállapot, — jegyzi meg az elnök.

— De igenis, elnök úr,

aláírom én még a saját halálos ítéletemet is, mindent alá fogok írni, ha esik az eső, hull a hó és nincs lakás.

— *Aláírok én ilyenkor mindent.*

Egymásután adják fel a kérdéseket *Bary* Zoltán ügyész és *Dusárdy* védő a tanunak, végre órákig tartó kihallgatás után a szobrászművész vallomása véget ér.

*

Dr. *Fodor* Antal budapesti kir. közjegyző a lapok vasárnapi számában dr. *Dréhr* Imre úr szombati vallomásával kapcsolatban a núla volt *Hankó*-féle letétre vonatkozólag megjelent közleményekkel szemben a következők megállapítását kéri:

Hankó Elemér a blokk-könyveit és magániratait nála 1931 március 23-án tette le és arról akkor közjegyzői elismervényt kapott; ugyanazokat tőle 1931. évi április 10-én vette vissza és arról akkor a letétkiadási jegyzőkönyv hiteles másolatát kapta. A letéti elismervénynek és a visszavételi jegyzőkönyv hiteles másolatának, amely utóbbiban a letétel időpontja nem »*annak idején*« kifejezéssel, hanem szabályszerűen a letételi ügyszámra való hivatkozással van megjelölve, — a bűnügyi iratoknál kell elfeküdnie, amint az a lapok közleményei szerint a szombati tárgyaláson hivatalos megállapítást is nyert. Tehát *senki megtévesztéséről a letéttel kapcsolatban nem lehet szó*, mert a letéti elismervényből és a visszavételi jegyzőkönyv hiteles másolatából kitünik, hogy az iratokat *Hankó* mikor tette le és mikor vette vissza. Minden ezzel ellenkező állítás vagy beállítás valótlanság.

SZOBROK ÉS HANKÓ

Szobrokról van ma reggel is, ezen a szép hétfő reggelen szó a Dréhr-pörben. Ezeket a szobrokat nem Rodin keze (áldott és zseniális kéz) faragta, de magyar szobrászművészek, részben fiatalok, részben ismeretlenek és a szobrok közt van olyan, amelyek vételárát a menekültügyi hivatal fizette ki. A pénz a menekülteké lett volna, de a pénz szobrokba menekült. Ezt a pénzt nem Dréhr utalta ki, amit Töreky elnök is megállapít. Sehol az ő aláírása az utalványokon. Több ízben Hankó Elemér neve szerepel. Hankó és szobrok. Vajjon emeljünk szobrot Hankónak? Hát erről majd még gondolkozunk kicsit. A tárgyalás nyugodt, hétfő reggel adagióban és a tavasznak e naptárilag utolsó, az esztendő e leghosszabb napjaiban.

Nyugták és ellennyugták következnek, van köztük nyugta, amelyen a fölvevő nagyobb összeget kellett hogy nyugtázzon, mint amennyit kézhez kapott. Ezek a fölvevők nyugtával dícsérték a napot és nem kutatták, hogy a különbözetet ki és milyen jogcímen vette fel. Elkallódott, méltatlanul sorstaposott magyar művészek a Trianon utáni erkölcsi és anyagi nyomorúság napjaiban. Ők egyszerűen örültek, hogy pénzt láttak és nem kérdezték, miért kellett nekik többet, fals összeget nyugtatniok. Dréhr a nyugta körüli följegyzéseket hamisaknak minősíti. Hankó-blokk, Hankó-jegyzetek. Megint a Hankó blokkönyvről van szó. És gyakran egy kitétel: menekültügyi segély. Istenem.

Erdélyben, a Felvidéken, a Bácskában valahol útra kelt egy szegény megcsapott magyar tisztviselő, a bútorait se hozhatta magával, pénzét elkobozták, családostul jön egy harmadosztályú fülkében a trianoni keserves határig, de egész úton égő szeme előtt mint egy lobogó szövétnek a reménység: van Budapesten, van odafent egy hivatal, amely megsegíti a menekülteket, fedél, asztal, tányér leves a megkínzott csonka hazában, amely várja hajszolt fiait, szegényen, de szeretettel várja és most... Ez a szó menekültügyi hivatal meghempereg a törvényszék padlóján, a pör atmoszférájában és mi végtelenül szomorúak vagyunk. Kint nap süt, fényes vidáman, június van, áldott szép június és mi mégis szomorúak vagyunk. Miért?

L. L.

Egy pillanatra...

Maradjatok csonkák és akkor jóbarátok leszünk — valóban ilyen gyönyörűséges békeajánlatokkal jönnek Benesék és Titulescuék, a béke áráúl — mindössze az életünket kívánva. Lehet-e erre más választ adni, mint a Gömbösét: revíziót! és akkor leülünk tárgyalni a zöldasztalhoz. Mert tárgyalni — csak az élet alapján lehet. A »közeledés« csak az új élethez való közeledést jelentheti, — közeledést: az igazsághoz, amelynek érvényesülése egyformán érdeke mindenkinek az egész világon.

Nyilttér

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Ebben a rovatban a hirdetések ára milliméter-soronként hétköznap 70, vasárnap 80 fillér. A legkisebb hirdetés ára 7, illetve 8 pengő.

Étvágytalanságnál,

gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyheségnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrviszketésnél a természetes **Ferenc József** keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány számos úttörője megállapította, hogy a **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó, s ezért az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél állandóan alkalmazható.

SVÁBHEGYEN SPORTOLJON
A FODOR SPORTTELEPEN
I., Ordas út 9. ≈ Telefon 652-78
(Széchenyi hegyi fogasállomásnál, a nagyszállótól 16 f.)
Gyermektorna és vívás, teniszoktatás, teniszpályabérlet.
Megnyitás június hó 15-én
Ugyanott Sátor sportinternátus fiúk és lányok részére

—A legkedvezőbb feltételek mellett a legjobbat nyujtja—
„HOTEL ATLANTICA ABBAZIÁBAN
Felvilágosítás:
Dr. Somló Ernő, VII., Rákóczi út 74., tel.: 381-80.

Abbaziában Dr. Horváth
szanatórium és penzió
nyujt igazán kifogástalant. Diéták, kúrák, fürdők felár nélkül. Rendkívül kedvezményes árak. Dr. Horváth személyesen tárgyal Budapesten: Hotel Astoria, d. e. 11–3-ig. Tel. 878-40

SZLIÁCSFÜRDŐ
Bistol-Tátra szálloda olcsó pausáláron 217 pengőért nyujt 21 napi lakást, kitünő háromszori étkezéssel, orvosi ellátással, luxusautót oda-vissza utat beleértve. Felvilágosítással szolgál: Dr. Bienenstock, I., Mihály ucca 11. Tel. 559-35. (½3—½4-ig és este ½9—½10-ig)

Áll. eng. Diákinternátusok
Kecskemét — Beniczky F. ucca 12.
Szolnok — Horthy Miklós út 14.
Felvesz felsőkereskedelmi és középiskolai tanulókat. Kitünő ellátás, havi 52.— P, kiváló tanulmányi eredmény, tanári felügyelet, családias bánásmód. Prospektust küld az igazgatóság.
Nyaralásra is vállalnak a szünidőben növendékeket

Ultrarövidhullámú gyógykezelés
Kálvintéri gyógyintézet
Ráday ucca 2
Izületi megbetegedések. Rheuma. Genyes folyamatok. Érbetegségek

PALLAY ANNA AKADÉMIÁJÁNAK TÁNCESTJE
KEDDEN 8-KOR AZ ÁLLATKERTBEN

40 éve a világot uralé eredeti angol
The Champion
kerékpárokat havi 20 P részletre.
Kerékpáralkatrészeket nagybani árban
külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvédők 1.50
Láng Jakab és Fia kerékpárnagykereskedés, Budapest, József körút 41. — Képes árjegyzék ingyen

Hankó térdenállva könyörgött, hogy ne tegyék tönkre, vallotta ma Dréhr

Újabb szoborügyek

— *Az Est tudósítójától* —

— A ma tárgyalandó esetben a vádirat vonatkozó része így hangzik — nyujtotta át *Töreky* elnök a *Dréhr*-ügy mai tárgyalásának megnyitása után a vádiratot a tanács titkárának, aki ismertette a vádiratból, hogy az ügyészség

kétrendbeli hivatali sikkasztással

vádolja *Dréhr* Imrét, mert a menekültügyi segélyből *Horváth* Árpád szobrászművész számára kiutalt 2000 pengőt »*Az ő szekere*« című szobormüvéért, később pedig 250 pengőért megvásárolta néhai *Vass* miniszter temetésére fordítandó összegből *Horváth* Árpád »*Legény*« című szobormüvét és ezt saját számára elsikkasztotta.

Az erre a vádpontra beidézett tanuk valamennyien megjelentek: *Balázs* János, *Fülöp* Andor, *Horváth* Árpád, *Jausz* György, *Kovrig* Béla, *Plaveczky* Oszkár, *Vida* Béla, *Tarsoly* Ferenc és *Szarka* Margit.

A tanuk elhagyták a termet. *Dréhr* Imre felállott és nyugodt, csendes hangon jelentette ki, hogy *nem ismeri el bűnösségét ebben a vádpontban sem.*

— *Horváth* Árpáddal hogyan ismerkedett meg? — kérdezte az elnök.

— Kegyeskedjék megengedni, hogy felhívjam méltóságod figyelmét arra, hogy nem követhettem el ezeket a cselekményeket fizikailag sem, mert útlevelem bizonysága szerint abban az időben, amikor ezeket a cselekményeket a vádhatóság szerint állítólag elkövettem, *nem is tartózkodtam Magyarországon.*

— 1930 december 5-én hagytam el Magyarország területét és december 29-én érkeztem haza. Védekezésem szempontjából ezt azért tartom fontosnak, hogy a törvényszék világosan lásson és úgy ítéljen ebben a kérdésben, amelyben döntő az a tény, hogy

fizikailag lehetetlen volt ezeket a cselekményeket elkövetnem.

amelyeket a vádirat nekem imputál. Kegyeskedjék megengedni, hogy saját védelmem szempontjából rámutassak arra, hogy a vádhatóság képviselője a legutóbbi tárgyaláson különös nyomatékkal állította ellenem bizonyítékul azt

az öngyilkossági rábeszélési mesét,

amelyet *Hankó* Elemér talált ki saját vdéekezése szempontjából és amelyről tanuk vallottak. Ez az állítólagos öngyilkossági rábeszélés akkor történt, mondotta *Hankó* és a tanuk, amikor a miniszterelnök úr a képviselőházban kijelentette — és *Dréhr* itt a képviselőház naplójából felolvasta:

»a legfőbb állami számszék megállapította, hogy a népjóléti minisztériumban visszaélések történtek és ezek gyanuja miatt a fegyelmit megelőző eljárásról intézkedtem.«

— *Hankó* szerint ebben az időben hívtam a *Pasaréti*-úti villámba, ahol rábeszéltem állítólagos közös öngyilkosságunkra.

Hankó találta ki az öngyilkossági mesét

— Megcáfolni kívánom Hankónak ezt az állítását és azt, amit a tanuk *Hankó* szájából hallottak. A miniszterelnök úr ugyanis *Fábián* interpellációjára december 19-én válaszolt. Én pedig december 29-én érkeztem vissza.

Az öngyilkossági mese tehát koholmány volt, amelyet néhai Hankó Elemér csak azért talált ki, hogy izgatottságát leplezze családja előtt.

— *Izgatottsága és feldúlt lelkiállapota akkor teljesen indokolt volt. Teljesen egybecsett a miniszterelnök úr decemberi beszédével és azzal a rendőrségi feljelentéssel, amelyet Földes István ügyvéd tett Hankó ellen. Hankó* ugyanis az ügyvéd egyik ügyfelének, *Heppes* Sándor rokkant főhadnagynak a nevében tette meg ezt a feljelentést.

— A rokkant főhadnagynak 700 pengős nyugtája feküdt a népjólétiben, amelyre *Hankó* csupán 30 pengőt utalt ki. Majd magához hivatta *Földes* István ügyvédet és

térdenállva könyörgött előtte: ne tegye tönkre

— *és másnap átadta neki a hiányzó 670 pengőt. Ez tette olyan izgatottá. Ezt akarta leplezni családja előtt, ezért találta ki az öngyilkossági mesét.*

Dréhr átnyujtotta útlevelét az elnöknek.

— Méltóztassék az útlevelet vizsgálat tárgyává tenni, igazat beszéltem-e.

— Mit kíván ebből konstatálni! — vette át az útlevelet az elnök.

— Azt, hogy december 5-től december 29-ig nem tartózkodtam Magyarországon, *az öngyilkossági rábírás tehát koholmány, nem követhettem el azt se, amivel a vádirat vádol, mert abban az időben nem tartózkodtam Magyarországon.*

— A tanuk közül az egyik arra hivatkozott, hogy engem akkor Veszprémben ünnepeltek. *Vass* József halála után, tehát 1930 szeptember 8-ika után engem Veszprémben két ízben ünnepedtek, még pedig október 8-án, amikor *a város díszpolgárává* választott, majd másodszor, amikor *képviselővé választottak.* Közben nem is jártam Veszprémben a választási kerteshadjáratot leszámítva, amikor pedig *Hankó* már fegyelmileg el volt ítélve.

— A blokkönyvekre vonatkozólag pedig a vádirat megállapításaival védekezem. A vádirat maga állapítja meg a 6. oldalon, hogy *Horváth* Árpád és *Hankó* Elemér egybehangzó vallomása szerint »*Az ő szekere*« *című szobor megvétele kifejezetten a minisztérium részére történt.* Azt mondja a vádirat: Tekintettel arra, hogy *Horváth* Árpád vallomása határozatlan és ingadozó, *Hankó* feljegyzése pedig radirral törölve, azután javítva van, ez a bejegyzés megbízhatatlan, támpontot nem nyujt és bizonyítéknak el nem fogadható. A bejegyzés különben így szól: »*A kegy. úr részére Horváthtól megveendő...*«

— Tehát maga a vádhatóság ismeri el azt, — folytatja Dréhr — amit én állítok, hogy *Hankó utólag korrigálta blokkjait.*

Ez az ember védte magát, állását, nyugdíját

és *nem volt neki más lehetősége, minthogy arra hivatkozott, hogy ő mindig felsőbb utasításra járt el, a miniszter vagy én utasítottam őt. Hankó* gyártotta utólag ezeket a blokkfeljegyzéseket, módosítgatta, javítgatta azokat az alatt az öt hónap alatt, amíg a fegyelmi biztos át nem vette tőle a blokkokat.

Töreky elnök ismerteti a *Dréhr* által becsatolt okiratot, amely szerint *Veszprém város érdemeinek elismeréseül díszpolgárává választotta Dréhr Imrét.*

A frigiai sapkás halál

— Most azt mondja meg nekem, — fordul ezután az elnök Dréhrhez, — hogy *Horváth* Árpád szobrásszal mikor és hol ismerkedett meg?

— *Horváth* Árpáddal sohasem volt személyes érintkezésem. Államtitkárrá való kinevezésem után értesültem arról, hogy a miniszterelnök úr felkérésére *Vass* miniszter támogatja *Horváth* Árpádot, hogy *az inasból lett szobrászművész érvényesülni tudjon. A miniszterelnök szobájában gipszbe öntve állott a kormányzó úr őfőméltósága mellszobra, ez a szobor azonban kopott volt* és ekkor jött a miniszter úrnak az a gondolata, hogy *Hankó* Elemért utasította: tegye meg a szükséges intézkedéseket arra vonatkozóan, hogy *ezt a szobrot Horváth Árpád faragja márványba.*

— A szobrász dolgozni kezdett, elkészült a szoborral, beszállította a minisztériumba. Mialatt a kormányzói mellszobor készült, *Hankó* mondotta nekem, hogy *Horváth* Árpád beszállított a minisztériumba egy *a halált ábrázoló szobrot.* Megmutatták nekem a szobrot, amely nagyon tetszett nekem.

Frigiai sapkás halált ábrázolt,

amint kiszakít családja köréből egy apát. Az irredentizmus gondolata érződött a szobron. Néhány nap mulva volt *Vass* miniszter születésnapja és én gondoltam, hogy ezt a szobrot neki ajándékozom, annál is inkább, mert

főpap létére nem érinthette kellemetlenül a halál gondolata,

különösen ha az irredentizmussal van összekapcsolva. Kérdeztem Hankót, mennyibe kerül a szobor? Megtudtam, hogy 1600—2000 pengőért eladná a szobrász. Erre utasítottam Hankót, hogy amennyiben a szobrász ideadja 100 pengős részletfizetésre, megvásárolom a szobrot és *Vass* miniszternek ajándékozom.

— Másnap *Hankó* jelentette, hogy a szobrász boldogan eladja a szobrot. Ekkor átadtam Hankónak 200 pengőt az első két hónapra szóló részlet fejében. Erről a pénzről *Hankó* nekem *Horváth* Árpád aláírásával ellátott nyugtát mutatott be azzal, hogy »*Az ő szekere*« című szobor vételárának első két részletét fölvette.

— Miért bízta meg ön Hankót ezekkel az alkudozásokkal?

— Azért, mert *Horváth* Árpád az ő földije és pártfogoltja volt. *Hankó* ajánlkozott fel, hogy megalkuszik *Horváth* Árpáddal. Én magával a szobrásszal sohasem érintkeztem. Egyébként teljesen igaza van méltóságodnak,

ez volt pechemre az egyetlen magánügyem,

amelyet nem a titkárom, *Vida* Béla intézett, elfogadtam *Hankó* baráti szolgálatait és ezért most itt kell állnom és védekeznem.

— A miniszter születésnapján a minisztertanácsban volt, elküldtem lakására ezt a szobrot. Másnap bejött a miniszter a szobámba, megköszönte a figyelmet, de kijelentette, hogy *vissza kell adni a szobrot, mert*

nővére nem tűri meg a halált ábrázoló szobrot a lakásban,

babonából. Amikor a miniszertanácsból hazatért, nővére már kitétette a lakásból a lépcsőházba a szobrot, ő ott találta meg.

Miniszteremnek nagyon kínos volt ez az ügy,

kért, ne vegyem rossz néven, nem fogadhatja el a szobrot, noha neki is nagyon tetszett.

— A szobor azután az én szobámban állott. *Tóth* István professzor megoperálta feleségemet, az operációért nem volt hajlandó pénzt elfogadni és ekkor ajándékba elküldtem neki a szobrot ezzel: »*A halál szobrát a halál legnagyobb ellenségének.*«

Most arról vallott *Dréhr* Imre, hogy *Horváth* Árpáddal akkor jutott újból közvetett érintkezésbe, amikor *Horváth* Árpádot ki akarták lakoltatni lakásából, mert nőket, cigányokat vitt lakására és túlhangosan mulatozott. Ő *Horváth* Árpád kérésére levelet írt *Udvarhelyi* Ubul bírónak, de közbelépése nem járt eredménnyel: Horváthot kilakoltatták, ismeretlen helyre költözött és amikor az államtitkár titkára, *Vida* Béla, az esedékes részletet ki akarta fizetni a szoborra, nem találta meg. Egy napon azután — *Dréhr* akkor már nem volt a minisztérium államtitkára — említették neki, hogy

Horváth Árpád a minisztériumban ittas állapotban nagy patáliát csapott:

nem kapta meg pénzét. Ő erre utasította *Vida* Bélát, intézzék el sürgősen a dolgot, kerítsék elő a szobrászt, fizessék ki járandóságait. Amikor ezt az utasítást kiadta, elutazott. Távollétében a szobrász helyett *Strasser* ügyvéd jelentkezett, aki rengeteg követelést támasztott. Végül megegyezett *Vida* Bélával: »*A legény*« és »*Az ő szekere*« című szobrokért összesen 3300 pengőt kell kapnia. *Vida Dréhr* távollétében *Dréhr* mostohafiától, *Kovrig* Bélától elkérte és kifizette a 3300 pengőt.

Gróf Károlyi miniszterelnök és a szoborügy

— A »*Legény*« című szobor megvásárlása hogyan történt? — kérdi az elnök.

— *Vass* József szeptember 6-án Egerbe utazott. Megelőző nap délután hozta be a szobrász a »*Legény*« című szobrot. Ez egy kis márványszobor, meztelen fiúcskát ábrázol, amint harisnyáját húzza le lábáról. Bevitte a miniszter szobájába, megmutatta neki, azután bejött hozzám.

— Elmondotta, mennyire örül, hogy a miniszternek tetszik a szobor. Örömmel ragadta meg az alkalmat, mert mint mondotta: »*ha már a halál szoborral pechem volt, ettől a kis gyerekszobortól csak nem fog megijedni Vass József babonás nővére és lesz megfelelő karácsonyi ajándékom.*« Így vettem meg tőle havi 100 pengős részletre a szobrot. Később, bár ki lett fizetve az ára, *Vida* titkárom *Kovrig* utasítására visszaadta a szobrot a szobrásznak, hogy ezzel a szoborügyek véglegesen elintéződjenek.

— *Tóth* professzor és *Dávid* Mihály miniszteri osztálytanácsos visszaadták a szobrot, amikor az ügyek kipattantak — jegyzi meg az elnök.

— Hallottam, hogy gróf *Károlyi* Gyula miniszterelnök felszólította Tóthot és Dávidot, hogy a *Dréhr* által orvosi honorárium fejében nekik ajándékozott szobrokat szolgáltassák vissza a minisztériumnak, mert *azok állami tulajdonban vannak.* Akkor ajánlott levélben felszólítottam mindkettőjüket, hogy miután ők ennek parancsnak eleget tettek, közöljék velem, hogy mennyivel tartozom nekik honorárium fejében?

— Mindketten tudatták, hogy ők parancsnak tettek eleget, mert Scholztól kapták a felszólítást, hogy szolgáltassák be a szobrokat. Ezért indítottam pert a kincstár ellen. A per most szünetel. Különben is csodálatos ez az egész felszólítás, mert *Scholtz* naponta látta »*Az ő szekere*« című szobrot a szobámban, tudta, hogy a miniszternek én vásároltam meg és mégis felszólította *Tóth* professzort a visszaadásra.

Több az ügyhöz tartozó akta ismertetése után *Töreky* elnök megállapította, hogy

a népjólétiben nem volt túlságosan bürokratikus az eljárás.

— A nem bürokratikus eljárásnak néha jó, néha rossz oldala is van.

További vallomásában *Dréhr* elmondta, hogy *Hankó* Elemér egy évig bordta a zsebében *Horváth* nyugtáit.

— Ha igazat beszélt volna, — mond-

Kiveszőben lévő emberfaj.
A délszibériai nomád osztjákok egyre pusztulnak, alig él már közülök néhány ezer.

Székelykereszturi Horváth Árpád, Strobl mester egykori jeles tanítványa most Carrarában dolgozik. Ott készült ez a márványszobor is. A jobb sarokban a művész arcképe.

Az első rotor-jacht, amelyet most mutattak be.

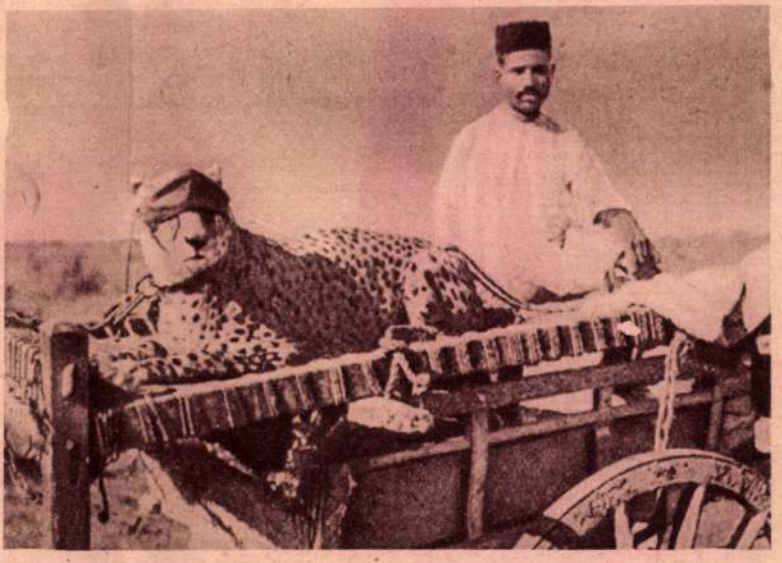

Indiában betanított leopárdokat használnak antilopvadászatoknál. A bekötözöttszemü állatot megláncolva viszik a vadászat szinhelyére

A nyári divat

A juniusi divatvizsgán megbukott a fius nő. Olyan unalmas volt már — valljuk meg, a sok egyforma csőruhába bujtatott városi asszony rövid hajával, disztelen filckalapjával, drapp vagy »bois-rosé« szinekben, amelyekhez a csak kinai lakk-pirosra ruzsolt szája világitott, hogy a legelegánsabb korzó is egyetlen nagy ásitást jelentett — volna, ha nem maradnak meg férfimulatságnak a tulrövid szoknyákból világító testszinharisnyás és nem éppen mindég hibátlan lábak, meg az erőltetetten egyenes vonalba *nem mindég sikeresen* préselt, előtörő formák.

A nyári divat ezzel szemben határozottan nőies, finom és izléses. *Vonalban:* bővültek a szoknyák, harangosak, vagy plisszékbe rakottak. *Anyagban:* a krepdesin a favorit. A nyomtatott, szines *mintás* kelmék vezetnek. A legkedveltebb *divatszin:* a lila. *Diszül* plisszét és valenszien-csipkét alkalmaznak leginkább. A *csipke* kelmében is nagyon divatos *Zsabógallér* legföljebb ha az estiruháról hiányzik. *Köténydiszes* ruhákat, kettős szoknyákat hordanak. (Előbbit a divatjamult egyenes csőruhák átalakitásánál ügyesen alkalmazhatjuk.)

Kalapokban nyáron a nagy, virágos flórenci kalap vezet. Délelőtt kis, szines filckalap.

A francia, belga, amerikai világfürdőkön mérhetetlen fényüzés tombol. Valódi csipkék, kézzelfestett selymek, prémek a nyári fehér köpenyen, fácántollgallér a sportruhán, kézzelhimzett selyem fürdőruhák, tükördarabokkal kivarrt esti toalettek, drágaköves cipősarkok, s ki győzné felsorolni, hogy az ötlethajhászó Páris és a pénzes Amerika őrült versenyében, mi minden divat — 24 óráig?

Mi az izléses, finom, disztingvált izlésü magyar urihölgy számára ugy válogattuk ki divatképeinket, hogy divatos is legyen, elegáns is legyen és legalább egy évig ne kelljen átalakitani.

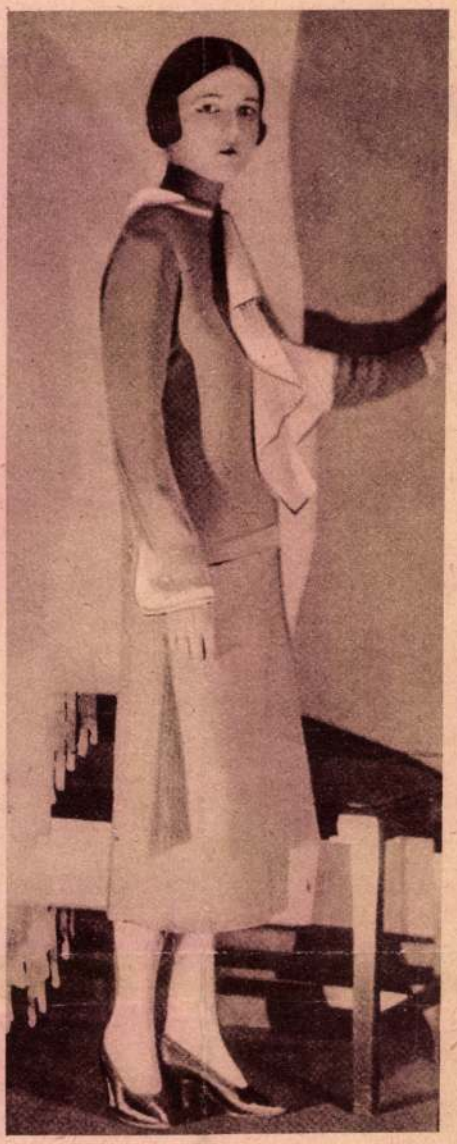

Crêpe-marocaine délelőtti ruha, harangos kötényrésszel, s fehér crêpe de Chine vagy organdi zsabóval és manzsettával.

Egyszerü crêpe de Chine (kinai krepp) ruha, harangos szabással. A nyak, az ujj és a szoknya alsó szélén keskeny elütőszinü felszegés

Nagyperemü flórenci szalmakalap virág- és szalagdisszel.

A szezón fő-divatja. Szines, nyomtatott crêpe de Chine ruha, a vállat és ujjakat kivéve az egész anyag apró plisszékbe rakott.

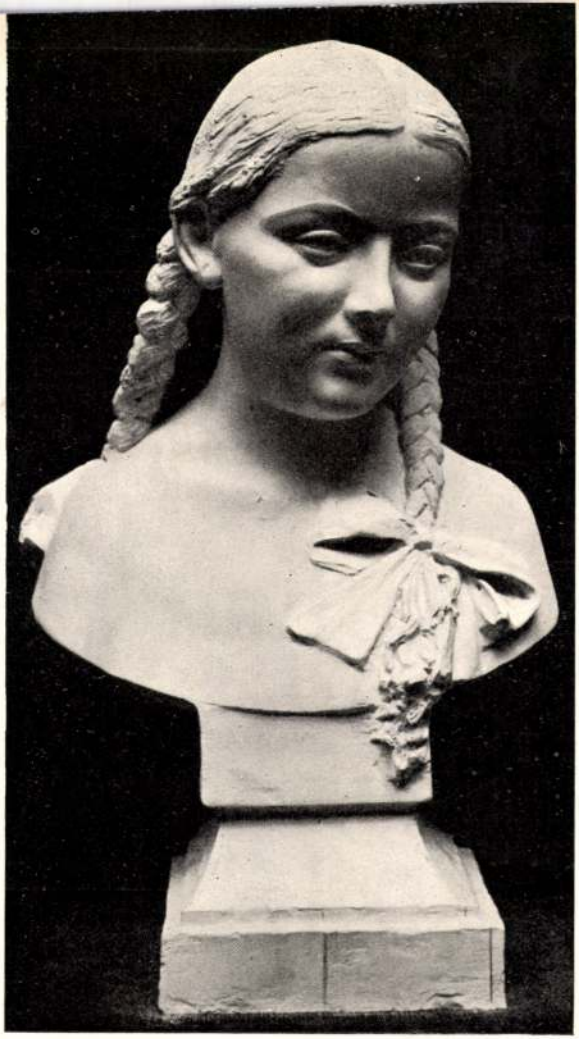

székelykeresztúri Horváth Árpád: Ági

ÁSÁRÓL A MŰCSARNOKBAN

Képzőművészet 1933. 209.

209

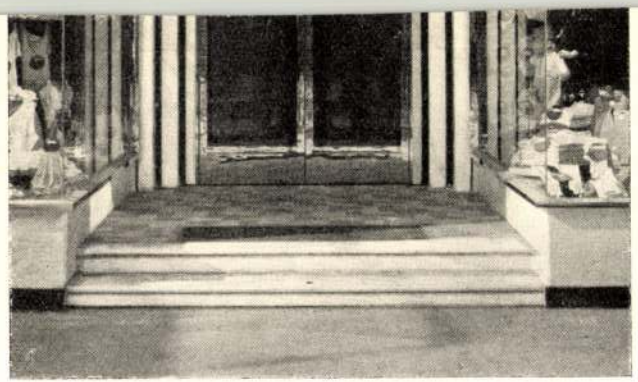

Reiss Zoltán:
A Pók Árúház frontja és bejárata

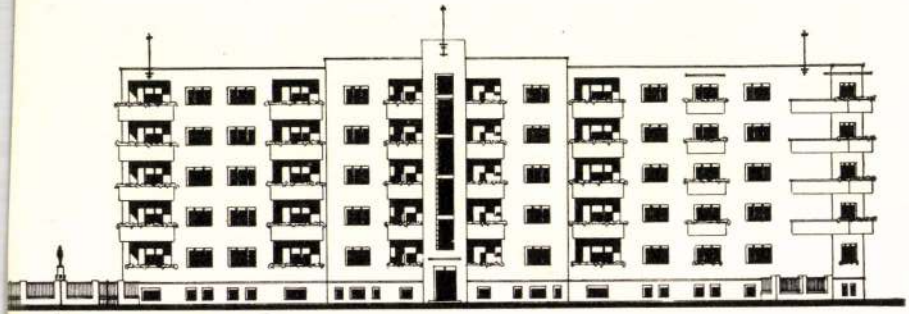

A-KÖRUTI HOMLOKZAT.

Román Miklós:
Az OTI pályázatán megvásárolt terv

Sz. Horváth Árpád

trobrák

1898 okt. 26 tyúkeleg keresztúr

Nép. Főisk. Strobl Alajos

Mücs., N. tral. 1919-1944

Tan út: 1922-26 Róma, Firenze
Carrare

önálló műterem

(1957)

Horváth Árpád

Székelykeresztúri

Strobl Alajos egyfori tanítványa. 1925-ben Carrarában tanulta a márványfaragást. Ott készült mackával játszó gyermek c. márványszobra.

U. 4080

Magyarság Képes

Mell. 1925. jun. 18.

Képpel és archeppel

(ad medaillonban)
ndör haja, szemöldöke s kis bajusza szőke, sze-
Ingének s zsinóros fekete dolmányának
fehér nyakkendője ~~kettős~~ csokorra van kötve
te mentejének körője kettős láncz. A háttér-
bora ~~bra~~: „Pinx Ziegler 819" olvasható.

méretei 18:14.5 Gm.
vaimetól 1892: I. 2-án 150/3 fotért. (13/92).
II. 1-jen (189/92). — Az elszámolást elfogadva az
/93)

Horváth Árpád

Nékelykeresztúri

nobrász

l.

Lex Magy Társ

236. b. l.

Megválasztották a főváros új bizottságait és üzemi választmányait

A kisebbségi pártok képviselői kimaradtak

(Saját tudósítónktól.) A főváros rendkívüli közgyűlésén megválasztották az új bizottságokat. A listák nagyon nehezen készültek el. Több eredménytelen pártközi konferenciát tartottak, végül a pártarányoknak megfelelően *tisztára számadatok alapján készült el a szavazólap.* Ilyen körülmények között *kiesett a bizottságokból Fábián Béla független nemzeti demokrata pártja és nem jutottak mandátumhoz a párton kívül álló bizottsági tagok sem.* A legérzékenyebb veszteség *Éber Antal kiesése a pénzügyi bizottságból.* Fábiánék nem vették szónélkül tudomásul mellőzésüket, tiltakoztak kizáratásuk ellen, de ez a lényegen *nem változtatott.*

Borvendég Ferenc főpolgármester az ülés megnyitása után nyomban megemlékezett arról, hogy most van *Horthy* Miklós kormányzó 66-ik születésnapja. Amint a főpolgármester a kormányzó nevét kiejtette, a bizottsági tagok valamennyien felállottak és lelkesen éljeneztek.

— Együtt van e napon a főváros törvényhatósági bizottsága, — mondotta a főpolgármester — megragadom tehát az alkalmat, hogy tolmácsoljam a közgyűlés hódoló üdvözletét. *Nagy megpróbáltatás válsága között vezette őfőméltósága nemzetünket, forró magyar érzéssel és higgadt bölcsességgel.* Hálás tisztelettel fordulunk feléje ezen a napon és arra kérjük a Mindenhatót, tartsa meg őt egészségben, boldogságban még évek során keresztül.

Az elnöki bejelentések során a főpolgármester elparentálta *Bódy* Tivadart és *Szigethy* Jánost, a törvényhatóság elhúnyt tagjait.

Listaolvasás állandó zajban

A főpolgármester felhívására *Farkas* Ákos tanácsnok felolvasta a belügyminiszter leiratát a szakbizottságok megalakításáról és bejelentette, hogy *a szavazólapok elkészültek.* Farkas Ákos szavait *alig lehetett hallani, mert a bizottsági tagok állandóan zajongtak, a mikrofón is elromlott és így állandó volt a zűrzavar.*

Lázár Miklós *óvást emelt* amiatt, hogy az úgynevezett többségi pártok a szakbizottsági helyek megosztására folytatott tárgyalások során nem juttattak helyeket kispártoknak. A parlamentarizmus gondolatát mélyen sérti ez az eljárás. A kisebbségeket nem szabad kihagyni a bizottságokból. *A kispártok képviselői az autonómia védelmében éppen úgy ott voltak, mint a nagypártok vezérei.* Igenis, odafeküdtek a deresre *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly mellé. Ha jók voltak a harcban való részvételre, úgy most *nem ildomos félredobni őket.* A fővárosi törvényjavaslat tárgyalásánál megvitatott fegyverbarátság értékét szállítja le ez az eljárás.

Volt egy komikus jelenet is a felszólalás alatt. Az egyik túlbuzgó mellőzött bizottsági tag nagyon hangoskodott és azt kiáltotta közbe, hogy *az utódállamok magyarsága fogja megsínyleni, hogy a főváros törvényhatóságából a kisebbségeket kihagyták.* Ezt a naív érvet azonnal leszállította *Lázár* Miklós, amikor kiemelte, hogy *külpolitikáról nincsen szó s ezt a kérdést összezavarni nem lehet.*

Fábián Béla még élesebben támadta a jobboldali pártok eljárását. A kispártok kizárása a parlamentarizmus arculcsapása, *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek be kellene látnia, hogy a szakbizottsági helyek betöltését alapos előkészítéssel lehet csak elvégezni, éppen ezért *le kell venni a napirendről a választást.* Az ő pártjának négy tagja van és még sincsen képviselve egy bizottságban sem. *Lesznek még olyan állapotok, amikor ez a precedens nagyon kellemetlenül fog hatni.*

Borvendég Ferenc főpolgármester nyomatékosan kijelentette, hogy ő *a pártközi konferencia lefolyásába nem avatkozott bele.* Titkos szavazás van, mindenki úgy szavaz, ahogy akar és ezért arra kéri a szónokot, hogy *felszólalásával ne befolyásolja a bizottsági tagok véleményét. Csillér*y András és *Kozma* Jenő a többségi pártok eljárását magyarázták meg. *Fábián* Béla pedig személyes kérdésben továbbra is vitatta, hogy a független nemzeti demokratapártot méltánytalanság érte. Fábián még akkor sem csendesedett el, amikor a szavazást elrendelték, hanem szünetben ezeket kiáltotta a főpolgármester felé:

— *Elloptak egy pénzügyi bizottsági tagságot!* A becsületes megtaláló jelentkezzék! *Főpolgármester úr nem tudja, hogy ki lopta el?*

Borvendég nevetett és nem válaszolt. Fábián még a folyosón és a büfében is méltatlankodott.

A szanálási és a pénzügyi bizottság tagjai

Késő este hirdették ki a szavazás eredményét. *A hivatalos lista változatlanul keresztülment.*

A szanálási bizottság 17 tagja a következő: *Büchler* József, dr. *Csilléry* András, dr. *Homonnay* Tivadar, *Kozma* Jenő, dr. *Láng* Lajos, dr. *Lázár* Ferenc, *Müller* Antal, *Payr* Hugó, *Petrovácz* Gyula, *Peyer* Károly, dr. *Rassay* Károly, dr. *Révész* Mihály, gróf *Takách-Tolvay* József, dr. *Ugron* Gábor, dr. *Usetty* Béla és *Wolff* Károly.

A másik fontos bizottságba, *a pénzügyi bizottságba* a következők kerültek: *Bánóczi* László, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, *Bródy* Ernő, *Büchler* József, *Csilléry* András, *Ernst* Sándor, *Glücksthal* Samu, *Hahn* Arnold, *Harrer* Ferenc, *Homonnay* Tivadar, *Horovitz* Gábor, *Ilovszky* János, *Kozma* Jenő, *Láng* Lajos, vitéz *Mátyásfalvy* Erich, *Miklós* Ferenc, *Párkány* Frigyes, *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos, *Peyer* Károly, *Révész* Mihály, *Szőke* Gyula, *Ugron* Gábor, *Weiss* Konrád és *Wolff* Károly.

A különböző szakbizottságok összeállítása

Az egyes szakbizottságokba a következő bizottsági tagokat választották meg:

Az elnöki szakbizottságba: Dr. *Bartók* Ferenc, *Bednárz* Róbert, dr. *Csilléry* Béla, dr. *Farkas* Zoltán, *Freudinger* Sándor, *Gyürey* Rudolf, *Halmay* Zoltán, dr. *Harrer* Ferenc, *Hunkár* Géza, dr. *Huszár* Pál, vitéz *Lázár* Domokos, dr. *Lázár* Ferenc, *Payr* Hugó, dr. *Várkonyi* Kálmán, dr. *Verebély* Jenő.

Az út- és csatornaépítési szakbizottságba: Dr. *Bartók* Ferenc, *Becsey* Antal, *K. Császár* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Frankl* Kornél, *Halmay* Zoltán, *Horváth* Pál, dr. *Kunze* Lajos, *Lázár* Emil, *Müller* Antal, *Nagy* Ferenc, *Pfeiffer* Ignác, *Piazza* Győző, dr. *Studinka* Béla.

A városrendezési és magánépítési szakbizottságba: *Bechtler* Péter, *Büchler* József, *K. Császár* Ferenc, dr. *Harrer* Ferenc, *Hufnagl* Imre, dr. *Hüttl* Károly, *Katona* Sámuel, vitéz *Martsekényi* Imre, *Lampel* Vilmos, *Nagy* Andor, *Nagy* Ferenc, dr. *Petracsek* Lajos, *Schoditsch* Lajos, *Wellisch* Andor, *Zala* Zsigmond.

A közjogi, katonai és illetőségi szakbizottságba: *Andréka* Károly, dr. *Bárd* Imre, dr. *Csapó* Ferenc, dr. *Dési* Géza, *Diószeghy* János, dr. *Farkas* Zoltán, dr. *Gerlóczy* Endre, dr. *Gonda* Béla, dr. *Gosztonyi* Ármin, dr. *Hedry* Aladár, *Hochenburger* Antal, dr. *Papp* József, *Viczián* István, dr. *Vizdos* Géza, dr. *Wenczell* Árpád.

A közlekedési szakbizottságba: Dr. *Bieber* József, *Bocsáry-Spúr* Kálmán, dr. *Botzenhardt* János, *Bresztovszky* Ede, dr. *Cselényi* Pál, dr. *Kabakovits* József, *Koós* Jenő, *Lázár* Emil, *Magyar* Miklós, *Millok* Sándor, dr. *Petzerik* Jenő, *Pompéry* Elemér, *Scheuer* Róbert, *Wolf* István, dr. *Wolff* Károly.

A közoktatási szakbizottságba: Dr. *Bánóczi* László, *Bednárz* Róbert, dr. *Csapó* Ferenc, dr. *Hajdu* Marcell, *Kirchner* Béláné, dr. *Kozma* Jenő, dr. *Nagy* Zsigmond, *Pajor* Rudolf, *Pályi* Gyula, *Pintér* Jenő, *Pfeiffer* Ignác, *Pollákné Stern* Szerén, dr. *Raffay* Sándor, *Ravasz* Árpád, *Temesi* Győző.

A közélelmezési szakbizottságba: Dr. *Bieber* József, *Deák* Lajos, *Deutsch* Jenő, dr. *Gyurkovits* Henrik, *Hoffmann* Mihály, dr. *Kleiner* Artúr, *Pakányi* Ferenc, *Reisz* Móric, *Staub* Elemér, dr. *Studinka* Béla, *Struczky* Sándor, dr. *Szabó* Sándor, *Szémann* Mihály, dr. *Usetty* Béla, *Vass* Béla.

A szociálpolitikai szakbizottságba: Dr. *Gaár* Vilmos, *Gál* Benő, dr. *Hajnády-Hanasiewicz* Oszkár, *Hatolkay* Kázmér, dr. *Hüttl* Károly, *Mihalovits* Zsigmond, dr. vitéz *Arvátfalvy Nagy* István, dr. *Nagy* László, dr. *Orova* Zsigmond, *Pintér* János, *Pollákné Stern* Szerén, *Slachta* Margit, *Szabó* Imre, *Toperczer* Ákosné, dr. *Vörösváry* Miklós.

A közegészségügyi szakbizottságba: Dr. *Barla-Szabó* József, *Bayer* Antal, *Bechtler* Péter, dr. *Berkes* Jenő, vitéz *Csik* László, dr. *Csilléry* András, dr. *Kaszás* József, báró *Korányi* Sándor dr., dr. *Krizs* Árpád, dr. *Pollatschek* Elemér, *Szentgáli* Antalné, dr. *Szlavik* Ferenc, dr. *Tauffer* Gábor, dr. *Várkonyi* Kálmán, dr. *Windisch* Ödön.

A városgazdasági szakbizottságba: *Balkányi* Kálmán, *Bánó* Dezső, dr. *Domonkos* Gyula, *Halász* Alfréd, dr. *Homonnay* Tivadar, *Horváth* Pál, *Koós* Jenő, *Lédermann* Mór, *Lévai* Sándor, *Nemes Nagy* Mihály, dr. *Németh* Béla, *Simonyi* Simon, dr. *Szakál* Antal, dr. *Takács* István, gróf *Takács-Tolvay* József.

A vízvezetéki és világítási szakbizottságba: Vitéz *Barcy-Barczen* Gábor, *Bocsáry-Spúr* Kálmán, dr. *Héder* Lajos, *Horovitz* Gábor, dr. *Kossalka* János, *Németh* Béla, *Pásztor* Imre, *Pályi* Gyula, *Pilis* Károly, *Sümegi* Vilmos, *Szabó* József, *Szegő* Béla, *Szepessy* Albert, *Váradi* János, dr. *Weiss* Konrád.

A magasépítési szakbizottságba: *Csapó* Sámuel, *Dorner* Gyula, *Hufnagl* Imre, *Munkácsy* Gyula, *Németh* Béla, *Pászti* Károly, *Petrovácz* Gyula, *Piazza* Győző, *Pilis* Károly, *Sch'emmer* Oszkár, *Schoditsch* Lajos, *Steinherz* Simon, dr. *Takács* István, *Wellisch* Andor, *Zimmermann* Dezső.

A közművelődési szakbizottságba: Dr. *Bánóczi* László, dr. *Bárczy* István, *Bednárz* Róbert, *Bresztovszky* Ede, dr. *Gerlóczy* Endre, *Ilovszky* János, *Kasics* Margit, dr. *Lázár* Ferenc, *Pajor* Rudolf, *Petrovácz* Gyula, dr. *Pintér* Jenő, dr. *Pollatschek* Elemér, dr. *Tauffer* Gábor, dr. *Ugron* Gábor, dr. *Vörösváry* Miklós.

A közgazdasági és ipari szakbizottságba: Dr. *Bieber* József, *Blaskó* Artúr, dr. *Cselényi* Pál, *Halasi-Fischer* Ödön, *Ilovszky* János, *Jakab* János, *Lédermann* Mór, *Nagy* Antal, vitéz *Arvátfalvy Nagy* István, *Neruda* Nándor, *Németh* János, *Orphanides* János, *Oszoly* Kálmán, dr. *Simonyi* Simon, *Szilágyi* Antal.

Megalakultak az üzemi választmányok is

Minden üzemi választmánynak *négy bizottsági tagja és két külső szakértője lesz.* A különböző üzemeket ezek a választmányok fogják irányítani.

Elektromos Művek: *Bornemisza* Géza, *Kossalka* János, *Magyar* Miklós, *Steinherz* Simon. *Külső szakértők:* *Preszter* Rezső és *Haidegger* Ernő.

Gázművek: *Becsey* Antal, *Bresztovszky* Ede, *Nagy* Andor, *Nagy* László. *Külső szakértők:* dr. *Ripka* Ferenc és dr. *Némethy* Károly.

Vízművek: *Halmay* Zoltán, *Piazza* Győző, *Schmarilla* Géza, *Szőke* Gyula. *Külső szakértők:* *Movik* Zsigmond és *Hoepfner* Guido.

Gyógyfürdők: *Horovitz* Gábor, *K. Császár* Ferenc, *Kállay* Tamás, dr. *Takács* István. *Külső szakértők:* *Pávay-Vajna* Ferenc és dr. *Weszelszky* Gyula.

Községi Élelmiszerárusító Üzem: *Hoffmann* Mihály, *Pakányi* Ferenc, *Reisz* Móric, *Wellisch* Andor. *Külső szakértők:* *Szentesi* József és vitéz *Fehér* Xavér Ferenc.

Községi Kenyérgyár: Dr. *Burchardt-Bélaváry* Rezső, *Deák* Lajos, dr. *Gyurkovits* Henrik, *Vitéz* Aladár. *Külső szakértők:* ifj. *Pfeiffer* János és *Hankóczy* Jenő.

Községi Lóhúsüzem: *Reisz* Móric, *Struczky* Sándor, *Wolf* István, *Zala* Zsigmond. *Külső szakértők:* *Wayand* Miklós és *Jármay* Károly.

Községi Temetkezési Intézet: *Halász* Alfréd, dr. *Kabakovits* József, dr. *Krizs* Árpád, *Oszoly* Kálmán. *Külső szakértők:* *Seidl* József és *Nagyőszi* Ferenc.

Hirdető Vállalat: dr. *Bárd* Imre, *Fischer* Ödön, vitéz *Martsekényi* Imre, dr. *Szakál* Antal. *Külső szakértők:* *Magyari-Kossa* Aladár és *Faller* Mihály.

French Line
pazar kényelmű tüneményes luxus-hajóutazásai:
Island—Spitzbergák—Nord Cap
július 21—augusztus 11 és július 28—augusztus 19
Fjordok—Balti tenger—Oslo—Stockholm—Leningrad—Moszkva—Helsingfors—Koppenhága
július 25—augusztus 10, a világon páratlanul modern flottájának legújabb luxus-óceánjáróin.
Rendkívül kedvezményes részvételi díjak mellett!
Egyéni és társasutazások hetenként a
Chicagoi Világkiállításra
július 15-től aug. 13-ig.
FRENCH LINE
VIII., Baross tér 3. Telefon 37-6-41
és az összes IBUSZ irodák!
M. N. B. 45. sz. eng.

Amerika tiltakozik a német transzfermoratórium ellen

Berlin, június 18.

(A Pesti Napló telefonjelentése.)

(United Press.) **A berlini amerikai nagykövet hétfőn délután megjelent báró Neurath német külügyminiszternél és bejelentette kormányának tiltakozását a német transzfermoratórium ellen.**

Friedrich a Habsburg-restauráció előkészítését sürgette Székesfehérvárott

Székesfehérvár, június 18.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Friedrich István a keresztény ellenzék vasárnapi székesfehérvári nagygyűlésén, amelyet az *Árpád*-moziban tartottak, *Bieber* József, *Neugebauer* Béla és *Weisz* Konrád felszólalásai után *nagyobb beszédben foglalkozott az aktuális politikai kérdésekkel.*

Mindenekelőtt a mintegy kétezer főnyi hallgatóság lelkes éljenzése közben jelentette ki, hogy *mindannyiszor fel fog lépni Fehérvárott, ahányszor csak ott képviselőválasztás lesz,* mert örökké büszke arra a 3800 szavazatra, amelyet legutóbb Fehérvárott kapott.

Foglalkozott a kormány »jótéteményeivel«, amellyel nem hagyja »vízbefúlni a grófot«, hanem *600.000 pengő állami pénzt dob a fejéhez.* Kívánta, hogy a *Népjóléti ügyeinek tárgyalása után most már jöjjenek a többi »filmek« is, közöttük a Borház ügye. Követelte a sajtószabadság tiszteletben tartását.* Ha ez nem történik meg, akkor tegyék a lomtárba Kossuth Lajos és Petőfi Sándor szobrait.

Beszéde végén felhívta a kormányt, hogy tegyen meg *a szükséges előzetes intézkedéseket a Habsburg-ház restaurációjára.*

Cuki-t vegyél Cuki-t egyél
GYÁRTJA: SZERENCSI CSOKOLÁDÉGYÁR

Megelevenedett álmok a tatai vigasságon

Tatatóváros, június 18.
(A Pesti Napló kiküldött munkatársától.)

Halló! Halló! Itt Tatatóváros! A helyiség ősi neve az idegenek előtt, úgylátszik, kissé dadogásszerűen hangzik, mert vagy *Tatóvárosnak* mondják, vagy *Tatatatóvarosznak*. Mert sok ám itt a külföldi, idegenforgalmunk nagy dícsőségére, ontotta a filléres gyors, a pengős taxi és a tízezerpengős magánautó a párizsi, londoni, bécsi és budapesti idegeneket. Még két, nem éppen szomszédos állam, *Bolivia és Egyiptom miniszterelnöke* is megjelent és izgalommal várták gróf *Andrássy* Géza érkezését, mert megígérte, hogy egy valódi egyiptomi királyi hercegnőt hoz magával.

A tatatóvárosi Esterházy-szálloda előtt impozáns méretű az autópark, a ráérők valami *ötszázötven kocsit* számoltak össze. Itt fogadja az érkezőket *Fellner* Alfréd, akinek lelkesedéséből született meg az Operabarátok Egyesülete és az egyesületnek ez a gyönyörű szabadtéri előadása.

Jelenet a Bajazzók tatatóvárosi szabadtéri előadásáról

De menjünk tovább az *Esterházy-család ősrégi parkjába*, amelynél szerencsésebb keretet aligha lehetne szabadtéri játékok számára kiválasztani. *Hat óra* van, még egy félóra a kezdésig, de már mindenki a helye körül nyüzsög. Ez az egyetlen előadás, ahonnan még a pestiek sem késtek el, ahol a karmester pálcájának intésére mindenki csöndben leült, ahol mukkanás sem hallatszik az egész produkció alatt, mintha a természet áhítata átragadt volna az emberekre.

A nézőtér *háromszor akkora, mint az Operaházé* és zsúfolásig megtelt. Napokkal előbb már nem lehetett jegyet kapni és mintha az Úristen meg akarná jutalmazni az emberek igyekezetét, az égből kibocsátotta, felhőkkel pillanatig el nem homályosította a napsugarat. Kik vannak itt! Gróf *Bethlen* Istvánné, báró *Beaverger*, *Behid* bej, *Colonna* herceg, *Chorin* Ferenc, *Fenyő* Miksa, *Hadik* grófok és grófnők, *Hatvany* és *Herzog* bárók, *Hohenlohe* Ferenc herceg, *Haywood* angol őrnagy, *Haggenmacher* Henrik, *Hegedüs* Lóránt, *Hubay* Andor, *Jacobi* Olivér, gróf *Károlyi* Józsefné és István, *Kálmán* Henrik, *Kállay* Tibor, herceg *Lichtenstein* Jánosné, *Darányi* Kálmán, *Sipőcz* Jenő, *Eckhardt* Tibor, *Montgomery* amerikai követ, herceg *Odescalchi* Béláné, *Petrovics* Elek, *Petri* Pál, *Pallavicini* őrgróf, *Quadt* hercegné, *Patric Ramsay* angol követ, *Radnai* Miklós, *Rust* József, *Sicilianos* görög követ, *Stein* Emil, *Tabakovics* Dusán, *Ugron* Gábor, báró *Ullmann* György, báró *Weiss* Alfonz, *Vida* Jenő és ki győzné még elsorolni, kik... Eljött *harmincnégy Esterházy herceg és gróf*, a legérdekesebb, hogy közülük *Ferenc* gróf, a tatai hitbizomány ura a kommün óta elsőízben tette be lábát a saját parkjába.

Lehetne *divatrevü* is. Hölgyek és urak elegáns és igen vegyes toalettekben jelentek meg. *Hogyan öltözzenek* egy szabadtéri előadásra és garden partyra, amely 86 kilométernyire van Budapesttől! — ez volt a nagy kérdés, amelynek eldöntésén sokat keresett a posta a délelőtti telefóntanácskozások alkalmával. Igazuk azoknak lett, akik *melegen* öltöztek. Mert az éjjeli garden party idejére olyan *nyirkos hideg* keletkezett, amilyenre csak őszvégéről emlékezünk.

De most még szikrázva süt a nap, mingyárt *félhétre* ér az óra mutatója, van még pár perc és azalatt környezetrajzzal igyekszem szórakoztatni a tisztelt hallgatóságot. *Ötezren vannak* a nézőtéren. Nem kell azt hinni azért, hogy ez jövedelmező vállalkozás, hiszen lerámolták ide *a fél Operaházat, a »színpadi részen« 242 ember dolgozik*. A nézőteret szegélyező és a színpadot beborító fák törzsén, koronáján, villanydrótok, reflektorok, mikrofónok húzódnak meg, ez kérem *az elektrifikált őstermészet*, a természet és civilizáció összehangolása.

Halló! Halló! Tessék elfoglalni a helyeket, az előadást, a rádió miatt, percre pontosan kell kezdeni. Bocsánat, mi ez, itt egy konkurrens szpiker van, *Beöthy* Baba, kettőnket egyszerre nem érteni, hát *átadom neki a szót:*

— Hurcolkodtunk a mikrofónnal Tatatóvárosra és elrejtettük a fehér kockát a falevelek mögé, ahonnan a nézőközönség nem láthatja. Az ősök akarva, vagy akaratlanul csodálatosan szép színházzá képezték ki a parkot. Százötven méter hosszú és hatvan méter széles lejtő a nézőtér, hátul a régi vadászkastély határolja, elől egy méter magasra felugrik a pázsit: ez a színpad; amelyet évszázados platánok borítanak be. A színpad határai a kristályvizű tó és csörgedező patak, amelyet hidacska ível át. A bokáig érő fű zöld selymében és bársonyában sétálgatunk...

Bocsánat, itt félbe kell szakítanom *a konkurrens szpikert*, az eldugott zenekarból egész testével kimagasló *Fleischer* Antal már felemelte karmesteri pálcáját és felbukkan *Palló* Imre, aki a »*Bajazzók*« prológját énekli. Mingyárt kiderül, hogy a zenekart kissé elnyomja az elhelyezés, az énekhangok viszont annál jobban érvényesülnek a természetes akusztikában. A temperamentumos, kitűnő *Fleischer* Antal hamarosan megérzi ezt és erősebben szólaltatja meg a zenekar pianóit. De szól *Palló:*

»*Kezdődjék a játék!*«

A játék... Falu a falun, mintha egy olasz falu festménye elevenedett volna meg a zöld környezetben. Valódi lovak, valódi cirkuszoskocsikat húznak »a színpadra«, *az itteni vándorcirkusz adta kölcsön a kellékeket*. De vándorcirkusz szerepel a színen is. Az énekkar üdvözli Neddát és Caniot, akiknek doboskocsiját ponnyló vontatja. *Dobay* Livia mint Nedda, *Halmos* János mint Canio és *Palló* Imre mint Tonio megérdemelt sikert arat, mindkét közönség előtt. Miután a kocsik körül nyílt színen felhúzták a rongyos színpadot, a kitűnőhangú »olasz közönség« elvonul, mert »vecsernyére harangoznak«. *És a harang valóban szól messze a tatai tó partján*, szavával kíséri az elvonulókat.

Nedda madárhivogatását sosem értettem az Opera színadán. Itt valóban csiripelnek, fütyülnek, dalolnak a madarak, csodálatos hallásukkal *pontosan alkalmazkodva Leoncavallo partitúrájához*.

De borzalom, itt dráma zajlott le! Nedda és Silvio (*Svéd* Sándor) szerelmi légyottját megleste ez a kikosarazott bamba Tonio és már hozza is a bősz férjet... *in flagranti a tatai parkban!* Alig tud Silvio menekülni és itt marad késsel kezében a feldühödött Canioval az asszony. Véres események vetik előre árnyékukat...

Szünet. *kár, hogy szünet van*, a tapsok után ki kell töltenem az időt, elnézést kérek, hogy szerény gondolataimat közlöm:

Szabadtéri játékok? Visszatérünk vagy odakanyarodunk a »természetes« kerethez, el a stilizálástól, évtizedek színpadi eredményétől?... *Játék és élet*, amelyet megkétszerez a szövegkönyv — a tatai grófi parkban! De viszont: ennek a Canionak fájdalma nem elég emberi. Ha nem színész, úgy érzem, én nem így viselkednék, ha színész, persze, hiszen színész, ahoz... nem eléggé színész. És különben is, ha nincs színpad, nem borultatnám le sírva a színpad lépcsőjére és nem hagynám, hogy felvonás közben nevetve hajoljon meg. Valahogy itt, függöny nélkül, *disszonáns, hogy Neddával mosolyogva köszöni meg a tapsokat*. Egyáltalán nem csináltam volna szünetet, hanem összevontam volna a két felvonást. Mert most, ugyebár, feláll a közönség, keresi az ismerősöket, kizökkentett a hangulatból... garden party...

De már gyülik is a falu népe a cirkuszban. Pierrot, Pierette — Harlequin-játék, nagyot nevet a nép, de mi, a második nép gyanakszunk, hogy ebből tragédia lesz. A játék komollyá fajul, Silvio felrohan a színpadra, de csak azért, hogy Nedda után ő is meghaljon Canio késétől.

»*A komédiának vége*« — és a közönséggel együtt szívesen megállapítjuk, hogy *kitűnő volt az előadás*.

Szünet. A sátrakban pezsgő, tej, fagylalt — kinekkinek temperamentuma szerint. Remek hangulat, alkonyodik és az egész területen nem találok cigarettaárust. Ha nem volna minden ilyen szép, ilyen művészi, még bosszankodnék a csendőrök miatt is, akik korlátoznak közlekedési szabadságomban. Megjött az éhség és az előkelő dámák és urak, akik odahaza visszaküldik az inast, ha nem szépen hozza be a tálcát, közelharcot vívnak a sátrak előtt és a melegvízből maguk kapkodják ki a kolbászokat, azzal sem törődve, hogy annyiba kerülnek, amilyen pénzt éppen odaadtak, mert a derék henteslegényeknek nincs idejük aprópénz visszaadásával bajlódni.

Negyven perc mulva kezdődik a *Csongor és Tünde*, *Ferencsik* János vezényel, a reflektorok »rálőnek« a sötétbe burkolt fákra, ahonnan éppen előbukkan a táncjáték valamelyik szereplője. Kissé idejétmult a balett. Kissé kifejezéstelen, kissé értelmetlen Csongor és Tünde vörösmarty-i meséje, nem értjük egészen, mik azok a keleti mozdulatok, szóval *Czieplinski koreográfiájával nem értünk egyet*, de az is lehet, hogy a műfajban a hiba. Ez a táncjáték azonban ordít a szabad tér után és már akkor is nagyon tetszett, amikor hat évvel ezelőtt a Margitszigeten *Márkus* László rendezésében láttuk. És ezek a lengeruhájú szép lányok, ez a gyönyörű színpad, *Weiner* Leó kitűnő, mozdulatokat, hangulatokat kifejező muzsikája, a színes fényhatások szemet gyönyörködtetőek és dícsérik rendezőjüket, ifj. *Oláh Gusztávot. Megelevenedik az erdő, aranyban fürödnek a tündérek és vörösben az ördögfiókák, egy óriási platánfa koronájában aranya mák gyulladnak ki, ezüstfényű Niagara-zuhatagon vezeti el Csongor Tündét, tűzijáték gyujtja ki a ligetet, hát kell ennél több, szebb, szemetgyönyörködtetőbb?...*

Hölgyeim és uraim, *a siker őszinte*, ez a siker a jövőre nézve is kötelez.

Halló! Halló! Amit most hallanak, az a gyomor szava, rohan a közönség a *garden partyra*, ahol mindenkire kijelölt helyen vár a hideg vacsora. Szól a jazz, fogy a pezsgő, a fázósabbakat forralt bor melengeti táncra.

Az éjszakai bécsi országúton egymásba fonódnak a reflektorok fénykévéi. *Vonul az autókaraván Budapestre...*

Közvetítésünket befejeztük. *A tatai vigasságnak* vége, a fáradt testeknek és a szépségtől fáradt szemeknek — jóéjszakát!

Siklós Ferenc

Woldemarast, a volt litván diktátort 12 évre ítélték

Kaunas, június 18.

A Litván Távirati Iroda a következő közleményt adta ki hétfőn a rögtönítélő bíróságnak Woldemaras ellen hozott ítéletéről: A gyorsított eljárás alapján működő bizottság június 17-én a Woldemaras elleni perben a következő ítéletet hozta: A vádlottat bűnösnek találták abban, hogy többekkel együtt fegyveres felkelés útján meg akarta buktatni a litván kormányt. A gyorsított eljárás alapján működő bíróság *Woldemarast* ezért a bűncselekményért *12 évi súlyos börtönre ítélte.*

A Dréhr-tárgyalás hétfői tanuja

Horvát Árpád szobrász
(Gehl Zoltán rajza)

2-3 szobás

déli fekvésű, hallos és loggiás Lehel téri fronttal **olcsó** lakások teljes komfortal **Berlini tértől egy kiszakaszny'ra,** Bulcsu u 23/a és 23/b kiadók. Bővebbet a házfelügyelőknél, vagy telefón 90-5-73

MEGHÍVÓ. A »Pesti Napló« Részvénytársaság 1934 június 27-én délután 7½ órakor tartja kiadóhivatali helyiségében (Budapest, VII., Erzsébet körút 18—20. sz. a.) **évi rendes közgyülését,** melyre a részvényeseket meghivja. **Napirend:** 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt 1933. üzletévről. 2. Az 1933. évre vonatkozó zárszámadások előterjesztése és határozathozatal az üzleti eredmény hováfordítása tárgyában. 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 4. A felügyelőbizottsági tagok járandóságának megállapítása. 5. Felügyelőbizottsági tagok választása. 6. Az alapszabályok 6. §-ának (közgyülési meghivó tartalma), 8. §-ának határozathozatal közgyülésen szavazategyenlőség esetén) és 12. §-ának (cégjegyzés módja) módositása, valamint az alapszabályoknak az igazgatóságra vonatkozó rendelkezéseinek kiegészítése a cégbiztos előterjesztése, illetve a budapesti kir. törvényszék Cg. 2028/43. sorszámú végzése értelmében. 7. Határozathozatal igazgatósági tagokkal létrejött megállapodások jóváhagyása tárgyában. 8. Esetleges indítványok. — Azon tisztelt részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni szándékoznak, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 8. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyülés határnapja előtt a társaság pénztáránál letenni. Budapest, 1934 június 18-án.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1933 december 31-én. Vagyon: Lapérték P 50.000. Pénztárkészlet P 16.413.18. Papirkészlet P 7083.16. Adósok P 129.321.82. Átmenett tételek 2637.35. Egyenleg mint veszteség P 14.728.44. Összesen P 220.185.95. **Tehor:** Részvénytőke P 50.000.—. Hitelezők P 170.185.95. Összesen P 220.185.95. **Eredményszámla 1933 december 31-én. Kiadás:** Veszteségáthozat 1932. évről P 13.510.88. Nyomdaköltségek, kiadóhivatali általános költségek és fizetések P 1,224.211.98. Szerkesztési és tudósitási költségek, fizetések P 492.672.24. Adók, házbérek, reklámköltségek, kamatok és egyéb költségek P 119.467.18. Összesen 1,849.862.26. **Bevétel:** Bruttó bevétel (lapárusitás, előfizetési és hirdetési dijak) P 1,835.133.82. Egyenleg, mint veszteség P 14.728.44. Összesen P 1,849.862.26. Budapest, 1933 december hó 31-én. **Az igazgatóság.** Megvizsgáltuk és rendben találtuk. **A felügyelőbizottság.**

Horváth Árpád

székely kerenturi

Ijjázó ősszékely
c. 17 obra
repr.
Rát Str. 247. l.

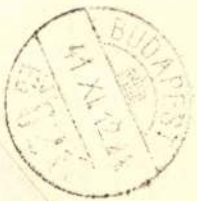

Horváth Árpád

Nobrás

Szabad Művészet

1987. 214. l.

ti kimutatás

ai ref. egyházközség
k falain levő (:freskó:)
e:

levő falképek kereteit
re a hiányzó keretek
helyeken nyat festet-
kaért nevezett egyház-
(háromszáz:) korona
ntam. —

Horváth Árpád

Székely Keresztúri
Hobrász -

Szefeltlex. 250. l.

Életr. arck.
u. o. 687. l

Horváth Árpád

Sirkőavatás. Október 29-én délután avatták fel a tragikus hirtelenséggel, fiatalon elhunyt festőművésznő: *Murányi-Adorján* Zoltánné sz. árkibányi és szürcsöki *Deés* Mária Gizella síremlékét az óbudai uj temetőben. A monumentális síremlék székelykereszturi *Horváth* Árpád szobrászművész alkotása. A beszentelést *Kovács* Jenő róm. kath. lelkész végezte.

Újság 1939. okt. 31

Annak, aki az UJSÁG pályája
hogy ha a független és szabad nemz
biztosítékai, életfeltételei és kul
került veszedelembe, az UJSÁG mindi
részét, eszméi, elvei és táborának
érdekei védelméből. Feltesszük, hog
NAPLÓ olvasója, a liberális és dem
hívjuk hozzánk, akik mint eddig, a
lagosság és jóízlés határain belül,
eszméink és céljaink érvényesülésé
jobb jövőjéért.

Nem kell külön hangsúlyozn
felkészültségével eddig is a legmag
jelentette. Hírszolgálata, irodal
rovatai a legszélesebb és a legkén
tették. Most, hogy a PESTI NAPLÓ megs
és rendszeresen megismerheti az UJ
jain találkozni azoknak a kiváló ír
NAPLÓ hasábjairól gyönyörködtették
táborunkhoz való végleges és be
reménynek adunk kifejezést, hogy
előfizetését ismét megújítja.

Felelős kiadó: dr. Bagyó János
85399. Athenaeum, Budapest.
Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

MDK

Horváth Árpád

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle, 1919. jun. 284 l.

Horváth Árpád

Szül. Székelykeresztúron
1898 nov. 1. Ref. 4 középiski
2 iparmův. isk.
1920/21 II. ~~[illegible]~~ elsőéves művésztűv. Radnai
Béla

Lándzsa gyűjtemény a sümegi
múzeumban VI. 138, 139

Horváth Árpád, szobrász

1967-ben a Pécsi modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művés Horváth egy müvel szerepel. 228.old

KONVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

székelykereszturi Horváth Árpád

Pályaművével résztvett a Lechner Ödön szobor-
pályázaton.

M.929.XI.16.

Horváth Attila épitész

A Zánkai Központi Üttörőváros tervpályázaton
II. díj

Társtervezői: Kővári György- Bajnay Zsolt-
Tőkés György- Karácsony Péter- Vetési Emil-

Magyar Épitőművészet 1960/2. 6-12.l.

Horváth Attila

Tasson élő művész, művei a Főfotó Pincéklubjában (Bp. Rózsa Ferenc u. 62.) láthatók. A jó szemű alkotó a Kis-Duna partján él, a lombok, nádasok, évszakok és a művészet barátja.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 7.

Horváth Attila: 1.

Festőművén, Tasson él. A harmincéveseh közé tartozik, magyar- és rajzszakos tanár, a tassi általános iskolában tanít. Képeit a MOM kultúrtermében állította ki XI. 10–16 között. A festő önmagát is bemutatta „Önarckép tanulmánylap" című munkáján. Derékig ábrázolta magát. Jöle jobbra eső területet síkba foglalta, s ezen egy elkezdett – nagy fatörzsből kifaragott – szobor áll, anya gyermekével; feleségét kisfiával ábrázolja. Még két fából faragott mank is látható, apja és sajátmaga képével. Mindezek könnyen felismerhető formaadással, reálisan ábrázolják magát a festőt amint a világ jelentőségét tanulmányozza és tanulmánylapra rögzíti.

Gál Sándor: Horváth Attila kiállítása

Rajztanítás 1971/3 32. old

Horváth Attila. 2.

Az ábrázolt szobrok elárulnak a családi ronathozáson kívül mást is, azt, hogy a világ dolgait formájukban, térbeliségben mint testet fogja fel. Így az ábrázolt karakteres önarckép is a formát adja vissza elsősorban, a színek világos és sötét fokozataival. Közben a felületek anyagszerűsége – felülethatásának – visszaadására is törekedett, a felületek különböző festői megmunkálásával. A képek témája, tárgya a környezet személyei vagy tárgyai. A festő magát és családját ábrázolja legtöbbször mint azik a legnagyobb élményt jelentik életében. A szeretetnek összekapcsoló erejét festi meg. „A fiam érkezése" c. alkotásán, jól összefogott kompozicióban ábrázolja „Anya" c. képén feleségét és gyermekét.

Gál Sándor: Horváth Attila kiállítása

Rajztanítás 1971/3

32. old

Horváth Attila: 3.

A „Menyasszonytánc" c. kép tárgya is lehet személyes élmény, de az előadásmódjában idegen hatás érvényesül, azárcsak a „Réneg falu" c. képen.
Nagy hatással voltak rá érekló tanítványai, ez ihlette a „Kórus" c. festményét. Ő sem vonhatta ki magát korunk szociális változásai alól, amidőn a Nagy Októberi Szocialista Forradalom elégtételt szolgáltatott Dózsa forradalmának is. Ezért magasztalta fel „Dózsa" c. festményén Dózsa szenvedését.

Gál Sándor: Horváth Attila kiállítása
Rajztanítás 1971/3

32. old

Horváth Attila

4.

Alkotásai között többféle festői irányzat fordul elő; konstruktív, kubista, expresszionista törekvés – mindenkhel azt óhajtom szemléltetni, hogy a művén tájékozott korunk különböző festői irányzatairól, és fel is tudja használni, beillenti festői kelléktárába. A mindennapi élet jelenségei, a közvetlen környezet gazdan kéntéli alkotásra, például „Az elhagyott kovácsműhely". Legkiegyensúlyozottabb a „Műhely magánélete" c. képe. Érdemes megemlíteni „Az özvegy" c. képét. Szép meleg barnák, sárgák között áll magára maradottan sötétbarna foltjával az özvegy. A szoba tárgyai, az óra az elröppenő idő jelképe, a fiatal nő aktja az elmult ifjúság jelképei

Gál Sándor: Horváth Attila kiállítása

Rajztanítás 1971/3

32. old

Horváth Attila:

5.

A kiállítás változatos alkotásai festőink jó formaérzéke, ötletgazdagsága biztosíték arra, hogy a rejtett világ festői ábrázolásával összhangba hozza az érzelmi, emberi mondanivalónak a kifejezésével.

Gál Sándor: Horváth Attila kiállítása

Rajztanítás 1971/3

székelykereszturi Horváth Árpád

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-án

P.H.933.IX.10.

Horváth Árpád

szobrász

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Horváth Árpád.
festőművész

a Ferenc József jubileumi alapítvány
első festészeti pályadíjára benyújtotta pályaművét.

Magyaróvár, 1927. nov. 20.

Horváth Árpád MDK

Dr. Tompa Kálmán arcmása, bronz

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Székelykereszturi Horváth Árpád MDK

Dr. Gergely Pál, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

Székely Keresztúri Honvédtér Árpád

Dr. György Pál, ügyvéd

székelykereszturi Horváth Árpád MDK

Dr. Dobyné arcmása, gipsz

Ági baba, gipsz

Műcsarnok 1933 Fiatal művlszek kiáll.

Ἀγί βαβα, εἶρε

Dr. Δοξένη ἀγκάλας, εἶρε

ακέκλιγκερεακτιπ Ποτνέιτ Ἀτρέα

székeskereszturi Horváth Árpád MDK

Késő bánat, carrarai márvány

Önarcmás, gipsz

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

asáksakeresztül Horváth Árpád

Késő-bánat, szerzetesi magvetés

Önarcmás, gipsz

Horváth Árpád

MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp.1926.

MDK

Horváth Árpád

Arcmás

Mücs. 1928. 29. téli kiáll.

Károly oktogon alaprajzu. Kupolás
alakult épületkomplexum, a kápolnát
A német épitészet első fennmaradt

M.D.K.

Horváth Árpád

A tavaszi nagy tárlaton a Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

Képek, szobrok--festők szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 20. l.

Horváth Árpád MDK

Gyermekfej, bronz

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Sz.Horváth Árpád, szobrász

Stróbl Alajos tanár növendéke.

179a. Mellszobor.
179b. Mellszobor.

Az Ernst Muz. OMKK Föisk Helikon kiállitásai.
Az OMKK Föisk Növ.Munk. kiáll. Bp.1923 márc.18-25.
Kat. 13.1.

M.D.K.

Horváth Árpád

Bourdet:"Szabad az ut" c. vigjátékához tervezett diszleteit a kritika magasra értékeli.

Harasztos Albert: "Feleség" és "Szabad az ut" c. kritikája
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. nov. 15-22.
II. évf. 46. sz. lapszám nincs

MDK

Sz.Horváth Arpád, szobrász

Strobl Alajos tanár növendéke.

Ecce Homo.
Gyermekfej.
618. Tanulmányfej.
621. Tanulmányfej.

Az OMKK Föisk.növ.munk.kiáll. 1923 márc.18-25. Kat.
Ernst Muz. 19.l.
2o.l.

MDK

Horváth Árpád, szobrászm.

Gyermekfej. Bronz.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi Kiáll. Kat. 8.1.

Horváth Attila

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán II. díjban részesült 43.sz. pályamű egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3. l.

M.D.K.

Horváth Attila épitész

A H viz-tófürdő tervpályázaton 5000 Ft-os költségmegtérítésben részesült

Társtervező: Kőváry György- Gerencsér Ferenc- Zsombok Lajos- Karácsony Péter- Vetési Emil

Magyar Épitőművészet 1966/2. 2-5 .l.

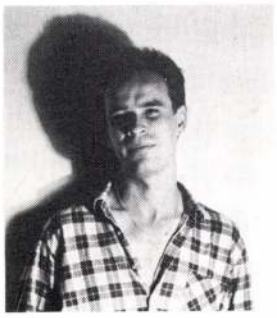

HORVÁTH Attila

AS

Kőszegen született.	**1961**	Born in Kőszeg.
Autodidakta módon kezdett el foglalkozni fényképészettel.	**1982**	Started to deal with taking photos.
Megszünéséig a Szombathelyi Fotoklub vezetője.	**1988**	The leader of the Photo Club in Szombathely.
Rendszeresen különböző ujságoknak dolgozik.	**1989**	Regulary works for papers.
Hivatásszerű fotoriporter, közben kiállításokon szerepel Magyarországon és külföldön.	**1990**	Professional press photographer in Hungary and abroad.

KIÁLLÍTÁSOK

EXHIBITIONS

Szombathely. Akvárium Pressso	**1993**	Szombathely, Aquarium Bar

Geboren in Kőszeg.	**1961**	Nato a Kőszeg.
Beschäftigt er sich mit der Photographie.	**1982**	Ha cominciato ad occuparsi della fototgrafia come autodidatta.
Er war Leiter des Fotoklubs in Szombathely.	**1988**	Direttore del Foto-club di Szombathely.
Arbeitet regelmäßig für verschiedene Zeitungen.	**1989**	Lavora sistematicamente per i vari giornali.
Er ist Berufsfotoreporter, nimmt an den Ausstellungen im In- und Ausland teil.	**1990**	Fotocronista professionale, mentre espone in Ungheria ed all' estero.

AUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI PERSONALI

Szombathely, Aquarium Presso	**1993**	Szombathely, Akvarium Presso

"**A** kreativ és a szakmai
fényképezést igyekszem különválasztani magamban, de egymásra hatásukat nem zárom ki.

"**M**y aim is to separate
the creative and the professional photo, but I am not isolated from these effects to catch other.."

"**I**ch versuche,
die kreative und berufliche Photographie in mir selbst zu trennen, aber ihre Wechsel schließe ich nicht aus."

"**C**erco di separare
la fotografia creativa e professionale, ma non escluso che siano in relazione.

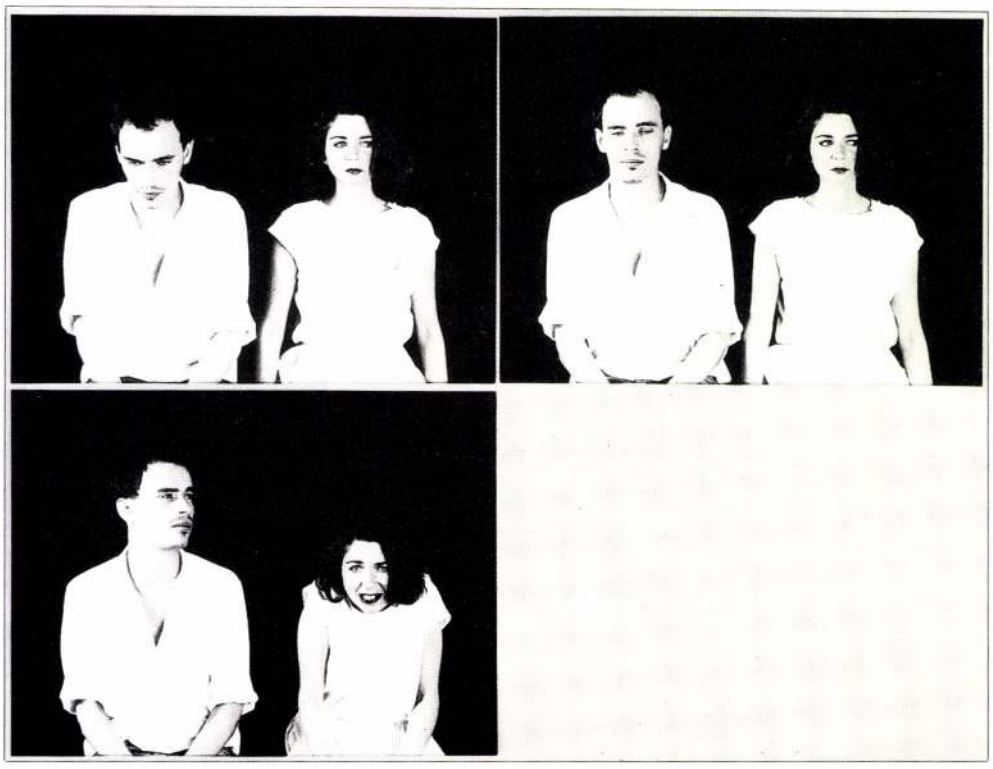

CÍM NÉLKÜL
1984. 30 X 40 CM FEKETE-FEHÉR

UNTITLED
1984. 30 X 40 CM BLACK AND WHITE

OHNE TITEL
1984. 30 X 40 CM SCHWARZ-WEIß

SENZA TITOLO
1984. 30 X 40 CM NERO, BIANCO

CÍM NÉLKÜL
1986. 25 X 30 CM FEKETE-FEHÉR

UNTITLED
1986. 25 X 30 CM BLACK AND WHITE

OHNE TITEL
1986. 25 X 30 CM SCHWARZ-WEIß

SENZO TITOLO
1986. 25 X 30 CM NERO, BIANCO

RÉGI HAJSZÁRÍTÓ
1990. 45 X 60 CM SZINEZETT FOTÓ

AN OLD HAIR DRIER
1990. 45 X 60 CM COLOURED PHOTO

ALTER HAARFÖN
1990. 45 X 60 CM FARBIGE FOTO

VECCHIO ASCUUGACAPELLI
1990. 45 X 60 CM FOTO A COLORI

HORVÁTH ATTILA

Szoboravatás Kunszentmiklóson

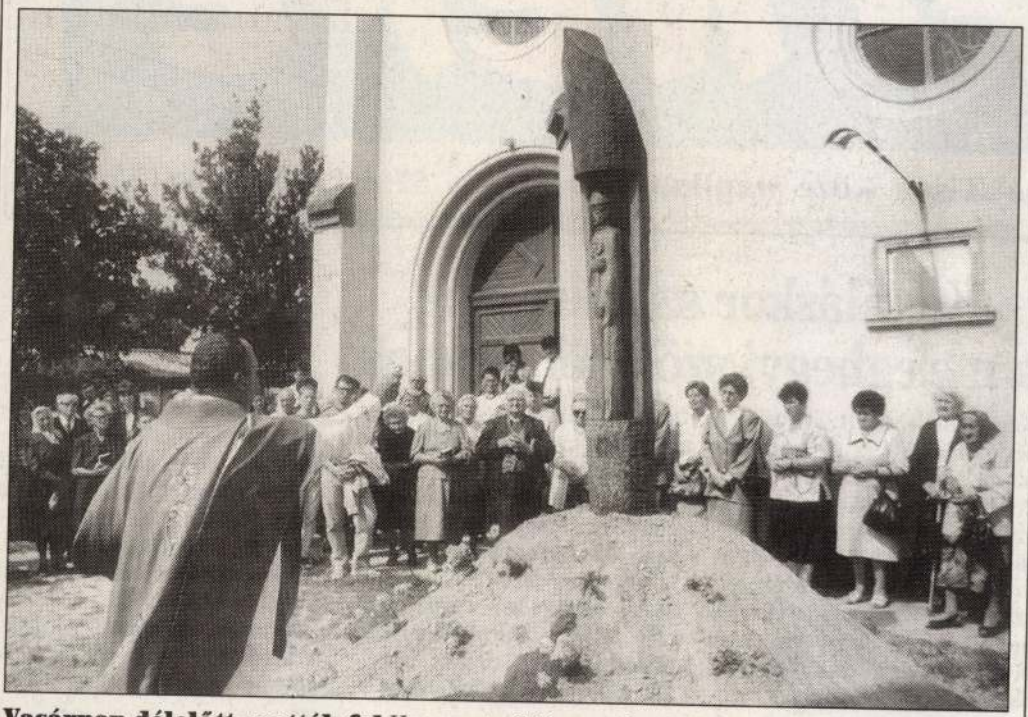

Vasárnap délelőtt avatták fel Kunszentmiklóson, a katolikus templom kertjében Szent Miklós püspök faszobrát. Az alkotást Horváth Attila és fia készítette a város felkérésére. A szentet ábrázoló, tölgyfából készült kompozíciót Csorba József plébános, érseki tanácsos szentelte fel.

FOTÓ:FARKAS PÁL

PETŐFI NÉPE 1997 aug. 6

FI NÉPE

una–Tisza köze napilapja • 52. évf., 182. szám / 35 Ft

Kapáláskor szöktek meg a meleghegyi szőlőből a rabok

Négy elítélt rab szökött meg hétfőn délelőtt az állampusztai börtön solti kerületéből.

Mindannyian a meleghegyi szőlőben kapáltak, amikor sikerült kereket oldaniuk. Az ebédszünet alkalmával végzett létszámellenőrzéskor derült ki, hogy négyen hiányoznak. A börtönőrök és a rendőrök azonnal megkezdték a környék átkutatását, majd a szököttek esetleges felbukkanási helyeinek ellenőrzését. Egyikük lakhelyének közelében egy szemtanú elmondta, hogy négy gatyára vetkőzött férfi menekült be egy lakatlan tanyába Dunaegyháza külterületén. Ezek alapján délután fél négy körül már ismét őrizőik kezére kerültek az ellenállást nem tanúsító rabok.

Szúnyoginvázió a Duna mentén

Sokat szenvednek az emberek és az állatok ezekben a napokban a Duna melleti településeken, az árvíz után kialakult szúnyoginvázóban. A reggeli és az esti időszakban nem is ajánlatos a szabadban tartózkodni. Sajnos az önkormányzatok nem mindegyike rendelkezik a gyakori irtáshoz elegendő pénzzel. Várhatóan csak az első fagyok enyhítik majd a gondot.

Amikor tűzelhalás pusztít az almáskertekben

A gazdákat nem kártalanítják

A növényvédelmi hatóság jö[illegible] tapasztalat szerint [illegible]rium növényvédelmi fő[illegible]

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Budapest

Horváth Attila

saját jogú és az özvegyi nyugdíj (1974-ben a korábbi havi 899 forint helyett 929 forint) együtt folyósítható.

1021

Horváth Attila: Leány

lított össze. Az öt napot felölelő műsorban az oktatáspolitikai és mozgalmi témák éppúgy szóba kerültek, mint a pedagógiai elmélet és gyakorlat, valamint a pályaválasztás kérdései, és újra meg újra megbeszélték az egyes tantárgyak konkrét problémáit s tapasztalatait.

Nem hiányzott a programból a TANERT kiállítása sem. Záróakkordként pedig a kerület

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1972 DEC 15

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Horváth Attila festőművész tanár

Tassi festőművész kiállítása Csepelen

Horváth Attila tassi festőművész tanár festményeit és szobrait a közönség a Csepel Autógyár ifjúsági klubjában rendezett kiállításon és az azt követő anketon nagyra értékelte. Festményeiben a külvilág tárgyi valósága belső víziókkal bővül, és ez sajátságosan különös hangulatot áraszt. Grafikai alkotásaiban montázstechnikája az ábrák összefüggéseivel bemutatja egyéni látásmódját. Szobrainak félszeg bája érzelmeket jelöl. Fejlődésének, látásmódjának, gondolatvilágának ienyegét tükrözik művészi alkotásai — melyen a táj, az emberszeretet, mély humanizmusa hat át. Kiállítását megyén belül is szeretnénk viszontlátni.

Réti István

ter

rásra'
ja, h
gyalá
kérdé
keves
forrá
most
szerz
tonb

azt jelenti, hogy az aktu-
táskájában rejlő szerződés-
tervezet különböző alter-
natív megfogalmazásokat
tartalmaz.

csonyra várható.

Tanaka, aki gyakorla
lag már a választás má
napján megkezdte k

Horváth Attila
grafikusművész

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984-10-12
KÖZNEVELÉS

Horváth Ferenc: Városkép

1021

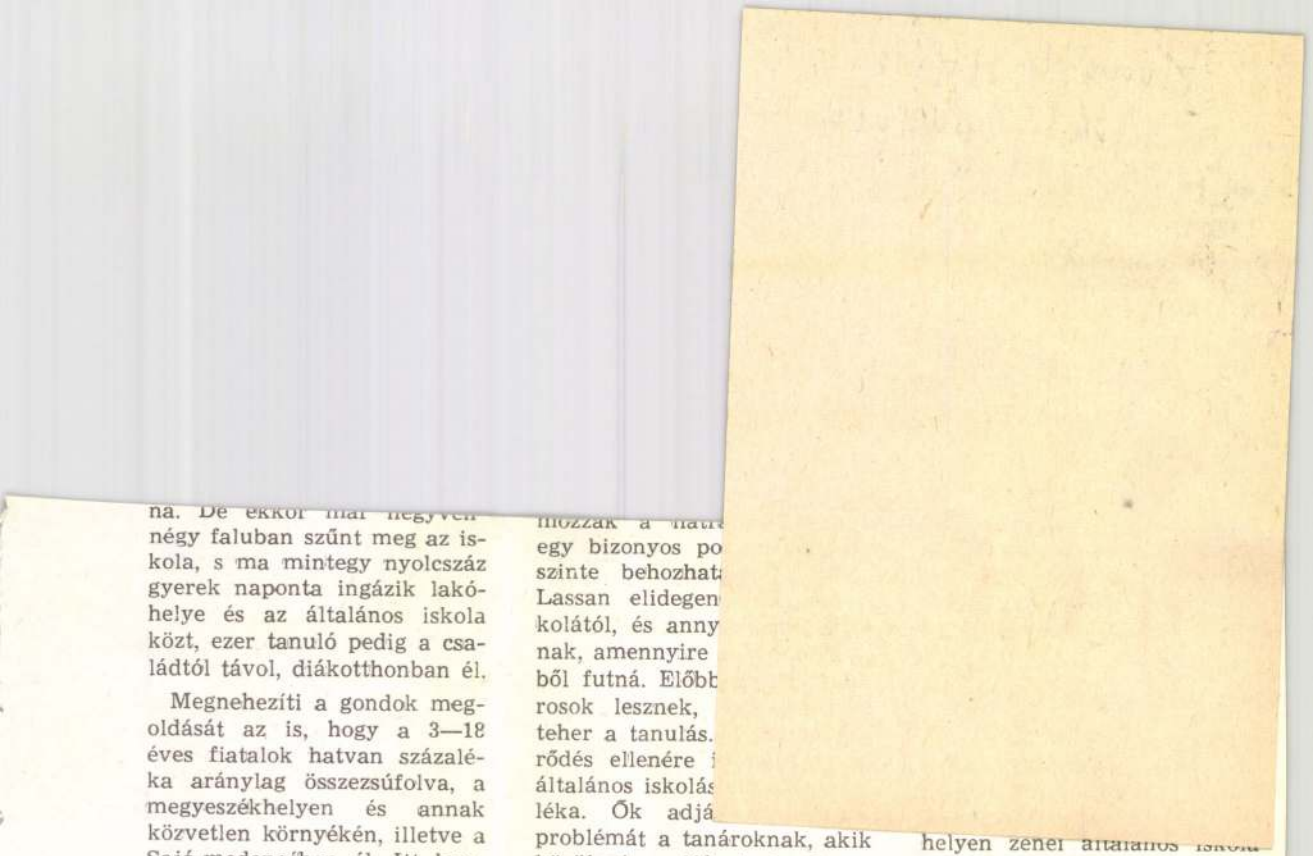

na. De ekkor már negyven négy faluban szűnt meg az iskola, s ma mintegy nyolcszáz gyerek naponta ingázik lakóhelye és az általános iskola közt, ezer tanuló pedig a családtól távol, diákotthonban él.

Megnehezíti a gondok megoldását az is, hogy a 3—18 éves fiatalok hatvan százaléka aránylag összezsúfolva, a megyeszékhelyen és annak közvetlen környékén, illetve a Sajó-medencében él. Itt kaptak munkát, itt teremtettek otthont a falvakból, gyakran más megyék községeiből érkező emberek. Az ipar és a települések fejlődésével nem volt képes lépést tartani az óvoda- és az iskolahálózat. Főként a nagyobb városok lakótelepein szaporodott meg a szükségtantermek és a lakásokban működő óvodák száma.

Valószínűleg a gyors városiasodásnak, az iparcentrumok kialakulásának is köze van ahhoz, hogy ebben a megyében a legnagyobb a tanulóifjúság műveltségbeli és egyéb hátránya. Itt a legtöbb a cigány- és az állami gondozott gyerek, továbbá a gyerek- és ifjúkorú bűnöző. Jelenleg ebben a megyében dolgoznak a legmostohább viszonyok között a nevelőotthonok, a kisegítő iskolák, a gyógypedagó-

[illegible] a határ
egy bizonyos po
szinte behozhat
Lassan elidegen
kolától, és anny
nak, amennyire
ből futná. Előbb
rosok lesznek,
teher a tanulás.
rődés ellenére
általános iskolá
léka. Ők adjá
problémát a tanároknak, akik közül sokan elfásulnak a hasztalan és kilátástalan korrepetálásoktól, a mechanikus felzárkóztató programoktól.

A pedagógiai nehézségek ellenére továbbtanul a nyolcadikosok kilencvenöt-kilencvenhat százaléka. Az értelmiségi családok gyerekei elsősorban gimnáziumban, a fizikai munkát végzőké a szakmai iskolákban. Kiváltképpen az utóbbi néhány évben feltűnő a fizikai dolgozók gyerekeinek távolmaradása a gimnáziumoktól. Ez a kedvezőtlen jelenség alaposan meglassítja a társadalmi mobilitás korábbi ütemét. Változtatni rajta egymaga az iskola aligha képes, hiszen a legaprólékosabb pályaválasztási munka sem vetekedhet a szülői ház, a megváltozott értékrend hatásával. És mi tagadás, az újabban oly nagyra

[illegible] helyen zenei általános iskola működik, Miskolcon ezenkívül középfokú és főiskolai zenei képzés is folyik. Gond, hogy a zeneiskolák pedagógusainak többsége Miskolcról utazik a munkahelyére. Közülük sokan nem kívánnak otthont teremteni iskolájuk településén, némelyek viszont szívesen költöznének a munkahely közelébe, ha ezt olcsó telkek, lakások kínálásával elősegítenék a helyi tanácsok.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyetlen szlovák tannyelvű általános iskolája Sátoraljaújhelyen van. Tagiskola működik Széphalmon, Károlyfalván, Alsó- és Felsőbereckiben. További tizenegy általános iskolában és három óvodában folyik szlovák nemzetiségi nyelvoktatás. Közülük csupán a sátoraljaújhelyiben igazán jók a tárgyi és a személyi feltételek. A többi hely-

Horváth

Farkas Z.: Budapest főváros müterembérházai.
Vas. Ujs. 1912. 32. sz. 646.l.

Horváth Béla

A nap utólsó sugarai

c.képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H.930.X.18.

Horváth Béla

Fiumei utcarészlet

c.képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H.930.X.18.

Horváth Béla

Pinkafői templom belseje

c.képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 93e.X.18.

Horváth Béla

Behavazott meder a budai hegyekben

c.képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 930.X.18.

Horváth Béla

Műveivel szerepel a Műcsarnok kiállitásán

B.H.93o.X.19.

Horváth Béla

Műveivel szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

J. 93e. XI. 19.

Horváth Béla

Tanulmánya a Badacsonyhegyről a Balatoni Társ. kiáll.-én a Nemzeti Szalónban.

P.H.930.IX.21.

Horváth Béla

Műveivel vesz részt az Műcsarnokban rendezett őszi kiállitáson

E. 93e. X. 19.

Horváth Béla

Műveivel részt vesz a Műcsarnok őszi tárlatán

N.U. 930. X. 19.

MDK

Horváth - Schőmer - Sztojka

Forum terv, repr.

Művészet 1937. 6. sz. 42.l.

Horváth Béla

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállítása Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir 1931.XII.19.

MDK

Horváth

Az Erzsébet-emlék palyazatara közös terv Rubleczkyvel.

Ohmann és Hahn: Az Erzsébet- emlék palyazata.

Épitő Ipar Epitő Művészt 34.sz. 1916.aug.20. 203.o.

MDK

Horváth ?

Tulnyomórészt szobrászok laknak benne. Így fenti művészünk is.

Farkas Zoltán: Budapest Fővárosi műteremházai./ A Százados-utcában/.

Vas.Ujs. 1912. 32.sz. 59.évf. 646.l

H orváth és Pintér asztalos M.D.K.

A kaposvári városháza tanácstermének faburkolata.

Zádor Mihály: Kaposvár, p. 1964. 216.1.

MDK

Horváth és Schwarc épitész

~~[illegible]~~
emeletes ház

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. aug. 25. 3. 1.

MDK

Horváth

Tájképpel szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

MDK

Horváth ép.mérn.

Hajós ép.m.-el közösen egy családi lakóházat és egy kisigényü családi lakóházat tervezett.

A MMÉE-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállitás. Két illusztr. a III.és VIII. l./

Dr.Ny.L.: A "Hogyan épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron. MMÉE Közlönye 1933.máj.6. III.-VIII.l.

MDK

Horváth

építész

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar, 1909. jul. 18. 262. l.

MDK

Horváth

Hajós és Horváth tervezte Shell olaj és benzin pavillonját a budapesti Nemzet.Vasáron.

Tér és Forma, 1933. 6.sz. 192.l.

MDK

Horváth

müépitész

Kárpát utcai csoport.

Schuler Dezső dr: Bp. szfv. 1927.évi kislakásépitkeó
sei. Magy.Épitőművészet, 1928. 3.sz. 23. l.

MDK

Horváth építész

Magánép.eng.Ép. Vállalk. Közl. 1909. jul. 14. 4.l.

MDK

Horváth építész

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar 1910. jun.26. 267 l.

MDK

Horváth és Schwarcz építész

2 em. ház

Magánép. eng. Bp. Építő Ipar, 1910. okt½.2. 304 l.

Horváth tanár

"Borozó magyarjai" a szegedi kiáll.-on.

Szegedi Uj Nemzedék, 935. IV. 12.

MDK.

Horváth -

Kiállitási kritika

Somogymegyei Néplap 1966 okt.27.

Horváth
festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
A magyar falu és élete motivumait gyümölcsözteti.

Magyarság
1934.I-14.

Horváth

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1934.I.14.

Horváth

szobrász

Tóli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Portré

Magyarság
1934.I-14.

Horváth szobrász

Szerepel a hősi emlékek kiállításán a Műcsarnokban

Magyarság 1927 VIII. 19

Horváth tanár

"Borozó magyarjai" a magy.festőm.csop.kiáll.-án Szegeden.

Délmagyarország, 935.IV.12.

mdk

A Horváll fazekas család

műtelyét, 20 évszámos és feliratos butykos képvizeli, 7 felirat nélkül mindkétoldalon vörösszárnyú madárral díszítve

Kresz Maria: Lejonnan szerzett mezőcsáti cserépedények.

Veprajzi Muzeum Évkönyve, 1960. 166. l.

MDK

Horváth kapitány, festő

1.dij, ezüst érem

Sportoló,szobrász és festőm. rendőrök. Pesti Napló
1937. jun. 2. 12.l.

Horváth

Kiállít

M. 932. XII. 18.

i v

. . . .

. . . .

. . . .

án: . . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Horváth.

Glatz tanár növendéke.

Tájképei szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán a Műcsarnokban. (ennlitve.)

Budapesti Hirlap, 1928. Máj. 20.

H. Horváth

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel - tájképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Horváth

"Tavaszi emlék" c. műve a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Horváth

"Tavaszi emlék" c. műve a Műcsarnok tav. tárlatán

B.O. 052. IV. 24.

Sz.Horváth

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel tájképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Horváti festő MDK.

Neve megemlítve.

Nikelszky: „Kapzsimuvészeink 50 tár-
latja a Vasos Múzeumban."
Dunántúli Napló 1949 VI. dof. jan. 9. 6. l.

MDK

Horváth, festö

az ujabb nemzedék szinvonalas tájképfestöje.

Pipics Zoltán dr.;A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitásán. -Mücsarnok.-U.M. 1934 dec.8. 21.1.

MDK

Horváth, szobrász

29.sz. Szobrászati rész:2500.-K./később:2000 K./
Az ülő szobor, művészi kvalitás mellett- nem
Erzsébet királyné. Munkatárs: Rubleczky,
Ep.:Thomas
Az építészeti megoldás nyugodt, de tulszerény.
A szobor posztamense építészetileg elhibázott,
és tulmagas.

Hahn Herrnn és Ohmann Frigyes véleménye szerint
különös elismerést érdemelnek Rubl. és Horváth.

Hermann-Ohmann: A pályázat eldöntése. Erzsébet-emlékmű. -Magyar Iparművészet.- 1916. 258-262.l.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.16.

Horváth Béla

Festőművész

Csoportos kiállítás - Ernst-museumban - képeivel szerepel. Tőle először látunk ilyen nagy kollekciók. Közvetlen előadás módra, lirikus témaszerzete a régebbi iskolára emlékeztet. —

Magyarság

1933 II. 5.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.16.

Horváth Béla festő

Alkotásai a Műcsarnok őszi tárlatán.

M.O.930.X.1°.

MDK

Horváth Béla

Virágok

Kilátás a Halászbástyáról,

Ködös budai utca

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.1.

MDK

Horváth Béla

Alkonyat az Alföldön

Erdő

Őszi táj az Alföldön

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.1.

M.D.K.

Horváth Béla

A Mücsarnok Téli Tárlatán a kiállitó müvészek között szerepel a müvész.

Téli Tárlat a Mücsarnokban c.
Szinházi Magazin Bp. 1939. febr. 5. II. évf.
6. sz. 15. lap.

MDK

Horváth Béla

Erdei patak, of.

Folyó partján, of.

Téli fák, of.

Utcarészlet Veronában, of.

Mücs. 1927. őszi

Horváth Béla MDK

A budai Dunapart ködben, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Erdő szélén, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Horváth Béla MDK

Patakrészlet, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Buda látképe, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

MDK

Horváth Béla

Fiatal leány, gipsz

Az ujpesti öbölben

Ködös budai táj

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.1.

Horváth Béla
festő

Gyűjteményes anyaggal szerepel a
Téli Tárlaton.

N. U. 1939. I. 24.

Horváth Béla

Egyéni kollekcióval szerepel a Téli Tárlaton.

N.U. 1939. I. 28.

Horváth Béla

A Tücsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

N. n. 1942. XII. 10.

Horváth Béla

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Horváth B.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1908.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis
1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Ifj. Horváth Géla

tervei alapján állították helyre a budakeresztúri ref. templomot és a szerencsi ref. templomot.

Dercsényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar műemlékvédelem II (1959-60) Budapest, 1964.

263.

Horváth Béla

A Műcsarnok 1927-es
tavasri tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Horváth Béla MDK

A Duna télen, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MTA

Horváth Béla

A Duna lélek, alt.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c. kiáll.

Horváth Béla MDK

Ködös táj, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

fejfák terveire kiirt pályázaton egy közös tervüket kitüntető elismrésben részesitették

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire. Magyar Iparművészet 1922. 75.l.

Horváth Béla

MDK

Ködös téli táj a budai hegyekben, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Horváth Béla MDK

Ködös téli hangulat, olf.

Virányos környéke télen, olf.

Csendes erdei patak, olf.

Tájkép, eső utáni hangulat, olf.

Mücsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Budapesti téli hangulat, repr.

Pihenő az erdő szélén, repr.

Mücsarnok 193o őszi kiállitás

MTA

Horváth Béla

MDK

Ködös téli hangulat, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Horváth Béla MDK

Esti hangulat, olf.

Öreg ház udvara, olf.

Óbudai téglagyár környéke, olf.

Cioggia.Vire várakozók, olf.

Műcsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla

Horváth Béla MDK

Tengerpart, olf.

Agyagos hegyoldal Óbudán, olf.

Patakrészlet Szentendrén, olf.

Átjáró-ház a Hallstadtból, olf.

Műcsarnok 1930 őszi kiállítás

Horváth Béla MDK

Tájrészlet a Szépvölgyből, olf.

Elhagyott ház kapuja, olf.

Pihenő az erdő szélén, olf.

Tabáni részlet télen, olf.

Mücsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Csendes patak, olf.

Tiroli konyha, olf.

Parkrészlet a bajor királyi herceg sárvári kertjéből

Pinka patak, olf.

Mücsarnok 193o őszi kiállitás

MDK

Horváth Béla MDK

Esti hangulat az istriai partokon, olf.

Ködös tabáhi hangulat télen, olf.

Pinkafői templom belseje, olf.

Viziváros télen, olf.

Műcsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Auarnerói öböl, esti hangulat, olf.

Részlet az elszakitott Nyugat-Magyarországból

Hallstadti részlet, olf.

A nap utolsó sugarai, olf.

Mücsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

A csendes Adria, olf.

Lauranai utcarészlet, olf.

Svábhegyi részlet télen, olf.

Danubius strand az ujpesti öbölben, olf.

Mücsarnok 193o őszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

MDK

Sielők a budai hegyekben, olf.

Fiumei utcarészlet, olf.

Zugligeti részlet télen, olf.

Téli napnyugta Ujlakon, olf.

Műcsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla

Bielőe a bndal beqyelően, olf.

Mümel ulcarésxlet, olf.

Xuflgeyl rénzlet tolen, olf.

Téll nepnyuyba Ujlakon, olf.

Horváth Béla MDK

A behavazott Pasarét, olf.

Budapest, téli hangulat, olf.

Hármashatárhegyvidék télen, olf.

Napsütés az ujpesti öbölben, olf.

Műcsarnok 193o őszi kiállitás

Horváth Béla

Behavazott mőder a budai hegyekben, olf.

Konyha a középkorból, olf.

Napnyugta, olt.

Téli hangulat a Szemlőhegyen, olf.

Műcsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla

Horváth Béla MDK

Sárvári táj, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Horváth Béla
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – tájképpel
szerepel

Budapesti Hirlap
1929 III. 3

Glomáth Béla

Országos Magyar Iparművészeti Társulat idegen-forgalmi emléktárgyak pályázatára benyújtott pályaművét elfogadták.

Budapesti Hirlap
1929 II. 8

Horváth Béla
testőrművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – képével szerepel –

Esti Kurir
1929 III.3.

Horváth Béla

Országos Magyar Iparművészeti Társulat idegen-forgalmi emléktárgyak pályázatára bemajtott pályaművéh elfogadták. –

Nemzeti ujság

1929 11.8

Horváth Béla

Országos Magyar Iparművészeti Társulat
idegenforgalmi emléktárgyak pályázatára
beérkezett pályaművek elfogadták. —

Magyarság
1929 II 8

Horváth Béla

Tájképekkel szerepel a hűvösvölgyi téli tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

MDK

Horváth Béla

Ujpesti öböl, o.

Fenyők a Svábhegyen, temp.

Szépmüv.Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

Horváth Béla
halála

Iparrajzkiállítás - Országos magyar iparművészeti
múzeumban - a kiállításon növendékei szerepelnek.-

b u t i f u r i r
1870.VI.11.

Horváth Béla

Iparrajzkiállítás - Iparművészeti Múzeum nagytermében - a kiállításon növendékei szerepelnek.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.11.

ifj Horváth Béla

Miskolci lakóházakat tervezett

Szarvas Miklós: Az épitészeti kiállitás
Északmagyarország 1958. márc. 23. 6.l.

ifj. Horváth Béla

„Sztálinváros, Miskolc, Tatabánya – városépítésünk fejlődése" – c

cikke.

Szabad Magyarország 1959. máj. 9. 2. l.

ifj. Horváth Béla

A miskolci Tizeshonvéd u. 48 lakásos
bérházat tervezte Bedő Bélával és
Vitányi Imrével.

Északmagyarország 1959. máj. 1. 10.l.

Horváth Béla MDK

Erdei patak, olf.

Tabáni utcarészlet, olf.

Téli táj, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Téli táj, olf.

Utcarészlet Veronában, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Erdei patak, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1931. 142.l.

Horváth Béla

MDK

Folyó partján

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Kopár hegyvidék, olf.

Kilátás a Szemlőhegyről, olf.

Késő délutáni hangulat, olf.

Ut az erdő szélén, olf.

Micsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Rába folyó, őszi hangulat, olf.

Erdőrészlet, olf.

Erdei patak, délutáni hangulat, olf.

Budapest, olf.

Mücsarnok 1930 őszi kiállitás

Horváth Béla MTA

Horváth Béla

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

A Lánchid Budáról, olf.

Micsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Halstatti tó, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Budapest télen, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Horváth Béla

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Horváth Béla MDK

Ködös táj a Svábhegyen, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Horváth Béla MDK

Őszi táj a Rábaparton, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Budai téli hangulat

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Horváth Béla MDK

Velence, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Horváth Béla

Budapest télen, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

Erdő szélén, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

az alábbi pályázaton looo pengős III. dijat nyertek

Az Idegenfor. Tanács plakátpályázata. Magyar Iparmüvészet 1929. 6o.l.

te ajándékozz meg ben ünke

Horváth Béla.

Pórai Ujság.
1930. X. 19., 4.
(:Kritika.:)

Horváth Béla MDK

Dunapart

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Horváth Béla

Dachsteincsoport, of.

A Hallstatti tó, of.

Nemzetközi alpin képkiáll.kat. Bpest. 1930. március. 44.l.

Horváth Béla

MDK

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Zugligeti táj télen, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Budai téli táj, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Horváth Béla

festőművész

Csoportkiállítás - Ernst Muzeumban - képével szerepel. A nagyszerűen teplődő Horváth Béla ezt termet betöltő poétikusan szép, levegős, színes budai és pesti tájképei értékei a kiállításnak

Magyar Hirlap
1933.II.7.

Horváth Béla

Kodos tél c. képe kitüntető elismerésben részesült a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

NM 1930 III. 30.

Horváth Béla

– Ködös tél c. képe kitüntető elismerésben részesült a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

MH 1930. III. 30.

Horváth Bela

Ködös tél c. képe kitüntető elismerésben

részesült a Műcsarnok tavasi tárcatán.

Újság 1930. III. 30

Horváth Béla

Szerepelt a Műszarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

M.D.K.

Horváth Béla, ifj. épitész

Terveket készitett Miskolc városkép-javitásához. Széchenyi u. 19. sz. lakóépület átépitése, 1959, repr.

Müemlékvédelem 1966/3. 149-152. l.

Horváth Béla, ifj. M.D.K.

Miskolc, Széchenyi u. 56. helyreállitása. 1960.

repr.

Horváth Béla, ifj. M.D.K.

Terveket készitett Miskolc városkép-javitásához.

Széchenyi u. 16. sz. ház helyreállitási terve, 1960. repr.

Müemlékvédelem 1966/3. 149-152. l.

Hornóth Béla

Szerepelt a Műcsarnok
nemzeti tárlatán

PH. 1933. IV. 19.

Horváth Béla

Kódos tél c. képe a Műcsarnok tavaszi tárlatán kitüntető elismerésben részesült.

PH 1930. III. 30.

Horváth Csongor

Major László: Rajókikötő, Pozsony - Csehszlovákia. Építész: Dianóczki János, munkatárs: Prohászka László, statikus Horváth Csongor, úttervező Pethő Andor, bútortervezők: Zrinszky József, Dianóczki János, Prohászka László. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Építőművészet, 1973. 2.sz.

59.-60.l

Horváth Béla

Szerepelt a chúcsamok Tavoni tárlatán.

P H 1930. III. 19.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

ch. 1930. III. 15.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Horváth Béla

Szerepelt a Múzsamok Tavani tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Horváth Béla

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Horváth Béla

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt

MH. 929. XII. 22.

Horváth

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Az Est 929. XII. 22.

Horváth Béla

Műcsarnok téli tárlatain kódos téli hangulata szerepelt.

M.929.XII.22.

Horváth Béla

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

váth Béla, is ez uton halad („Buda látképe". — „A budai Dunapart ködben"); *Háry Gyula* is megjelent a Fortuna-utca kitünő látképével. másik jó tájfestőnk: *Hor-*

PH. 929. XII. 24.

Horváth Béla

Műcsarnok béli kiállításán
bájképe szerepelt.

8 ó 4. 929. XII. 22.

Horváth Béla

K látás a Szemlőhegyről

c. képével szerepel a műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 930.X.18.

Horváth Béla

Budapest

c. Képevel szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H.93o.X.18.

Horváth Béla

Erdei patak

c. Képevel szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H.93e.X.18.

Horváth Béla

Rába folyó őszi hangulatban

c. Képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 93e.X.18.

MDK

ifi. Horváth béla, [ ]

Iparművészeti Tanács vitáján felkérésre hozzászóló.

-: Tanácskozás a lakáskultúráról 2

ESTI HIRLAP Bp, 1966. dec. 9.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

BH 1930. III. 15.

Horváth Béla

Ködös téli hangulat, olf.

Miskarnok 1932/33 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Budapest ködben, olf.

Téli hangulat a virányosi uton, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Labdarugó, bronz

Műcsarnok 1972. Budapest közönségének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállítás

Horváth Béla

MDK

Őszi napsütés, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Horváth Béla

MDK

Siremlék, gipsz

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Téli táj a Zugligetben, olf.

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Az első tavaszi napsugarak, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Horváth Béla

MDK

Téli hangulat a budai hegyekben, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Horváth Béla

MDK

A királyi vár a Gellérthegyről, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Horváth Béla

Napsütés az ujpesti öbölben, olf.

Milcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállítás

Horváth Béla MDK

Az Országház és a Duna a Szemlőhegyről, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Horváth Béla MDK

Ködös téli táj, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

Téli táj

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

Zajló Duna

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

A Dachstein-csoport

Műcsarnok 1940 Tavaszi Tárlat

Horváth Béla.

A Budapest városkép-kiállításon, a Műcsarnokban, - műve szerepel.

Pesti Napló, 1928. jún. 14.

Horváth Béla MDK

Jégzajlás a Dunán

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Horváth Béla

MDK

A budai hegyekben

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Horváth Béla

Erdő télen

Őszi napsugár

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Horváth Béla MDK

Téli táj

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Horváth Béla MDK

Margithid

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Téli napsütés

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Horváth Béla

Szerepel a Műcsarnok tavaszi kiállításán.

Az Est, 1926. V. 16.

Horváth Béla

MDK

Budai hegyvidék

Micsarnok 1939 dec-1940 január

MDK

Horváth Béla

Óbudai hajógyár télen, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Horváth Béla

Hóolvadás, of.

M. tij- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Horváth Béla

Tihany környéke, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

MDK

Horváth Béla

Udvarrészlet télen, of.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun.
Műcs.

Ezerváry Potemkin Ágost

o.-ban /NDK/, Berlin mellett. Pon-
a Stadtschloss 166o--

Horváth Béla MDK

Hóolvadás

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Budai Dunaág

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Horváth Béla

MDK

Pesti Dunaág

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Őszi táj, olg.

Mücsarnok 1942 [redacted]

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Horváth Béla

MDK

Magas hegyi táj

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Horváth Béla

Szerepelt a Műsarnok Tavaszi tárlatán.

BH. 1931. IV. 26.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tarani tárlatán.

Újság 1931. IV. 26.

Horváth Béla

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

80. lt. 1931. IV - 26.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

W. M. 1931. IV. 26.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P H. 1931. IV. 25.

Horváth Béla

MDK

Budapest északról

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Horváth Béla

MDK

Téli táj

Téli napsütés

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

Danubius hajógyár, olf.

Téli hangulat, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Horváth Béla MDK

Napsütés télen, olf.

Mücsarnok o943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Horváth Béla

MDK

Erdő, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Horváth Béla MDK

Téli hangulat a Dunán

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Téli táj

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Erdőszélen

Műcsarnok 1942-43 Téli kiállítás

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel tájképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Horváth Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat kiállítása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság 1931.XII.22.

Horváth Béla

szobrász

Téli Tárlat - a Mücsarnokban - szoborral szerepel.
Finom dombormüves siremléke.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Horváth Béla
festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -
Költói finomságu téli hangulata a budai hegyekben.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Horváth Béla

"Havas tájkép"-e a Műcsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Norvath Béla

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Horváth Béla

Szeretnék a Mocsárnak tav. találkám.

B.O. 912. IV. 24.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K. 932. IV. 24.

Horváth Béla

Horváth Béla

Műcsarnok representativ kiállitásán neve szerepelt.

BH.932.II.21.

Horváth Béla

MDK

-él

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Balatoni táj

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Margit-hid télen

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Horváth Béla

Szerepelt a művészinspektor műcsarnoki kiállításán.

BL 1931. II. 22.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1931. II. 22.

Horváth Béla

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

Horváth Béla

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

N. M. 1931. II. 22.

Horváth Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

8 órai Ujság
1930.XII.21.

Horváth Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel. Tájkép.

Budapesti Hirlap
1930.XII-21.

Horváth Béla
festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Mücsarnokban - képével szerepel.
Ködös hangulata

Magyar Hirlap
1930.XII.21.

Horváth Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel. Tájkép.

Magyarság
1930.VII.21.

Horváth Béla.

„Ködös téli táj" c. tájképe szerepel
a Műcsarnok téli tárlatán.
(említés)

Magyarság, 1928. dec. 16.

Horváth Béla.

A Műcsarnok téli tárlatán budai tájrészlete szerepel.
(említve)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Horváth Béla

MDK

Téli táj

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Horváth Béla MDK

Téli hangulat

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Horváth Béla

MDK

Quarnero

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Horváth Béla

MDK

Kilátás a Badacsonyról

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Horvath Béla

MDK

Kilátás a Badacsonyról

Műcsarnok 1930 Tél telelat

Horváth Béla

MDK

Téli hangulat

Cséplés

Tél a patak mentén

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Marmolada

Őszi hangulat

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MTA

Horváth Béla

Bermolada

Özel bemutat

Műcsarnok 1938 Özel bérlet

Horváth Béla.

A Műcsarnok téli kiállításáról tájképre szerepel. (emlitve.)

Budapesti Hírlap, 1924. dec. 16.

Horváth Béla.

A Műcsarnok téli kiállításán „ködös táj" c. festménye szerepelt. (említve.)

Népszava, 1928. dec. 21.

Horváth Béla.

A lücsarnok téli tavlatán képei szerepelnek.

Ujság, 1928. dec. 16.

Horváth Béla.

A lüneburgi téli tanlatán képei
rezepelnek.

Vidra, 1927. dec. 16.

Horváth Béla

MDK

Téli táj a budai hegyekben, olf.

Az ujpeti öbölben, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Utca Arbé-szigetén, olf.

Budapest látképe, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Horváth Béla

Kiállít

E.K. 932. XII. 21.

Horváth Béla

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatáso

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott . . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállitáson, mely

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányuton

. . . . . .

. . . . . .

Horváth Béla MDK

A Dachstein-csoport

Gennen-csoport

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Horváth Béla MTK

A Dachshelm-csoport

German-csoport

Nyeregtrok 1939 dec-1940 január

Horváth Béla MDK

Majális

Mücsarnok 1940 Gyermek a müvészetben c.kiáll.

Horváth Béla

MDK

Ködös téli táj, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Ködös téli hangulat, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Horváth Béla MDK

Dunai látkép a Halászbástyáról, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Horváth Béla MDK

Tél a Viziárosban, olf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Horváth Béla MDK

Napsütés a Svábhegyen

Alkonyati napsütés a budai hegyekben

A Rosengarten borus hangulatban

Téli hangulat a Sashegyen

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla

MDK

A Rosengarten reggel

A Marmolada

A Rosengarten alkonyatkor

Szatmári Tibor, gipsz

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla MDK

Tél a Sashegyen

Dunai részlet

Siremlék, gipsz

Labdarugó, bronz

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla MDK

Fiatal leány, gipsz

Az ujpesti öbölben

Ködös budai táj

A budai hegyekben

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla MDK

Ködös budai utca

Alkonyat az Alföldön

Erdő

Őszi táj az Alföldön

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla

MDK

A budai hegyekben télen

Sassolungo

Virágok

Kilátás a Halászbástyáról

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla

MDK

Felhős táj

Budapesti táj télen

A Passo di Pordoi hágónál

Rosengarten

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla MDK

Téli verőfény a Svábhegyen

Kilátás a Szemlőhegyről

Fenyők a Svábhegyen

A Sashegy télen

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Horváth Béla

Napos téli táj

Téli táj a Dunával

A Margithid

Az ujpesti öböl

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Horváth Béla

Az ujpesti öböl napsütésben

Az alassiói tengerpart

Majális

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Horváth Béla

Abbáziai tengerpart

Őszi Duna

A Duna télen

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Horváth Béla

Felhős táj

Budapesti táj télen

A Passo di Pordoi hágónál

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.l.

.

MDK

Horváth Béla

Rosengarten

A budai hegyekben télen

Sassolungo

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.1.

Horváth Béla MDK

Tél a Szépvölgyben, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Ködös dunai táj, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Cséplés, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Margithid, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Horváth Béla MDK

Budai hegyekben, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Horváth Béla

Kiállít

PH. 1942. IV. 22.

özpont meginditotta rotaprintes for-

ő köteteként a

épzőművészeti Élete"

amely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható

ok 1954-55."

özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Horváth Béla

Kiállít

8 óú. 1942. IV. 18.

...rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.
49.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
5. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
török utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Horváth Béla

Kiáltó

Pro. 1942. IV. 18.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Horváth Béla

Kiákít

M. Katonaújsóp 1942. V. 2.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Horváth Béla

Kiáhít

Lej M. 1942. IV. ip.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Horváth Béla MDK

Tél a budai hegyekben

Téli táj az óbudai hegyekben

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MKK

Horváth Béla

Téli a budai hegyekben

Téli táj az ódudai hegyekben

Műcsarnok 1935. Nemzeti Képzőművészeti Kiállí.

Horváth Béla MDK

Ködös téli táj a budai hegyekben, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Tél a Margithid körül, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Horváth Béla

Tél a Margitsziget körül, oit.

Horváth Béla MDK

Fövenyesi puszta, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállítás

HOrváth Béla

MDK

Rókus kórház./Gyulai Pál u. 2./

Jung József tervei szerint kezdték épiteni 1781-ben; a terveket módositva tovább épitette Kardetter Tamás 1796-98.

Pollack Mihály tervei szerint Pollack Ágost épitette a Rákóczi uti oldalt.1839-41.

Főkapu 1874.

1945-ben Horváth Béla tervei szerint állitották helyre.

Itt Gyógyitották ki 1866-ban Munkácsy Mihályt szembajából.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

158.1.

MDK

Horváth Béla

ezüst érmet kapott

M. Képzőműv. Egyesülete...kitüntetései.
Képzőművészet, 1935. 12.o.

M.D.K.

Horváth Béla /1888-

235. Ujpesti öböl. Olajf. 62.3 x 47.5, fa.
236. Fenyők a Svábhegyen. Tempera. 71 x 90, karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 27. l.

MDK

HORVÁTH BÉLA

Alpesi kiáll. Képzőművészet, 1962. 51.sz. 12
136 l.

Horváth Béla

MDK

~~Ferraris~~ ~~Arthur~~

Esti hangulat, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

~~15~~ 17 l.

MDK

Horváth Béla

Nyugalom, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

35. l.

MDK

Horváth Béla

Régi tüzhely, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

36. 1.

in, aton	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	7 h
n, p du.	—	—	—
n, nap	MÁKVIRÁGOK	—	7 h
n,	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	7 h
du.	—	—	—
n, ea	TARTUFFE	—	7 h

Duna Cipőgyár, **Művelődési Ház**
(IV., Táncsics Mihály u. 10.)

ÁZA **Gorkij (Danuvia) Művelődési Ház**
(XIV., Angol u. 13.)

I **Újpesti Munkásotthon**
(XIV., Munkásotthon u. 55.)

---

zési irodájánál, hétköznap: 12—18 óráig, szombaton 12—14 óráig.

38, 421-705)

Felelős kiadó: Halász Kálmán

MDK

Horváth Béla

Téli napsütés

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 6. l.

MDK

Horváth Béla

Margithid

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs.

7.1.

MDK

Horváth Béla

A budai hegyekben

KHTárs kiáll. 1941. dec. hücs. 9.l.

MDK

Horváth Béla

Dunai halász, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 16. 1.

M.D.K.

Horváth Béla

111. Majális.

" A gyermek a müvészetben." Kiállitás tárgymutatója. Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 12. l.

MDK

Horváth Béla

Budai hegyvidék, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. .1939. dec.
18. 1.

MDK

Horváth Béla

Budapest ködben, of.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov.
33.l.

Horváth Béla

Budapest Ödlem, ol.

33.I.

MDK

Horváth Béla

Tennen-csoport, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

18. l.

MDK

Horváth Béla

A Dachstein-csoport, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

~~17. 1.~~

18. 1.

MDK

Horváth Béla

Őszi hangulat, of.

N. Skal. Téli Tárl. 192o. dec.
lo.l.

MDA

MDK

Horváth Béla

Zajló Duna

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 6.l.

Mucs.

MDK

Horváth Béla

Téli táj

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 7.l.
Műcs.

MDK

Horváth Béla

Dachstein-csoport.

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 7.1.
Mücs.

MDK

Horváth Béla

Erdőrészlet, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. 7.1.
Mücs.

Horváth Béla.

Érdekességek, ot.

Pali Melléklet. 1938. nov.-dec. p.1.

Mica.

MDK

Horváth Béla

Téli táj a Svábhegyen, of.

Téli hangulat a Sashegyen, of.

Téli kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

le.l.

állt, majd 1897 előtt a
helyezték el. A templom
festették.

Irodalom: Myskovszky V.,

MDK

Horváth Béla

Vajdahunyad vára, of.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov. 25.1.

Horváth Béla

Veljáknunyad vára, o[illegible].

MDK

Horváth Béla

Szentiványi György: Egy óra a forintgyárban.
Népszava. 1958. dec. 6. 1.1.

MDK

Horváth Béla, Reményi, Thomas

közös terve dicsérő elismeréssel kitüntetve a bpesti müszaki eml.mü pályázaton.

Pest Napló, 1933. dec. 12. Eldőlt a müsz.eml.mü pályázat

Horváth Béla

festőművész

Téli Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Egy ködös Budapesttel, tündéri opálban !

Az Est.
1935.XI.17.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Feltünnek szép téli budai részletei /most sokkal szinesebbek./

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Horváth Béla

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.III.24.

Horváth Béla

Szerepel az Iparművészeti Társulat Karácsonyi kiállításán – Andrássy-uti nézházában.

P. H. 929. XII. 1.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán

P. H. 1932. XII. 20.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

B H. 1932. XII 18.

Horvath, Bela

Szobrász, festő.

F. I. A. L. 115 Colonial Lane, Dayton 29 (Ohio) USA - ~~[illegible]~~

Télen: General Delivery - Sedona (Ariz.) USA

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill. 683.1.

Horváth Béla

Kiállításai: Budapest, Paris, Dresden, Velence, USA. 1949-ben U.S.A.-ban telepedett le. Könyve: „A művészet filozofiája" (1940) Címe: Colonial Lane, Dayton 59. O.

Tekete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966. 334 l
129 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Horváth Béla

Született 1888. március 25-én, Pinkafőn. Kőrösz. Tanulmányai: Szombathely és Budapest. Iparművészeti Főiskola (1905) és München-i "Festő" Akadémia (1910.).

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 129 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Horváth Béla

Gyüjteményes kiallitása a Képzom.Tars. téli tárlatán.

Ferdinándy Mihály: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet, 1939.jan.29. 24.1.

Horváth Béla

MDK

Művész Kurir 1938. 1-2.sz. 7. l.

HORVÁTH BÉLA

Kispélyi puszta. Olajf.
Fövenyesi puszta. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.
16.oldal

MDK

Horváth Béla

Művével résztvett a kiállításon.

AmTars. 1943. marc. - apr. tav. kiáll.
Kiállító művészek névsora. 26.lap

MDK

Horváth Béla,

a X.-XI.terem a különböző irányu, de kiforrott egyéniségü mesterek alkotásait mutatja be.
Minden név egy-egy fogalom.

A Mücsarnok reprezentativ kiállitása.
Képzömüvészet.1932. 48.sz. 63.l.

MDK

Horváth Béla

Tájképet küldöttva kiállitásra.

Művészet, 1917. 6.l.

MDK

Horváth Béla

Tájképet Küldött a Kiállításra.

Művészet, 1917. 6.1.

MDK

Horváth Béla

Pesti Hirlap 1934 évi nagy naptára. 61.l.

MDK

Horváth Béla

pénztárossá választották meg

A Magyar Képzőművészek Egyesületének közgyülése.
Pesti Hirlap 1939. jun. 22. 9.1.

MDK

Horváth Béla

Művészet 1939. IV. évf. 27. sz. 7o.l.

Horváth Béla

MDK

Budapest ködben

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Horváth Béla MDK

Vajdahunyad vára, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Horváth Béla MDK

Téli hangulat a Dunán, olf.

A Margithid téli, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Horváth Béla MDK

Erdőrészlet, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Horváth Béla

Téli hangulat a Sashegyen, olf.

Téli táj a Svábhegyen, olf.

Milcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Horváth Béla MDK

Erdőrészlet

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Őszi hangulat

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Horváth Béla MDK

Séta az erdőben

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Horváth Béla

MDK

Kilátás a Svábhegyről

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Horváth Béla

MDK

A királyi vár télen

Műcsarnok 1938 Szent István kiállítás

Horváth Béla

A Királyi varjúlelen

Horváth Béla

MDK

Óbuda télen

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

Horváth Béla

Óbuda téjen

Horváth Béla MDK

Budapest

Tavaszi szürkület

Naplemente

Havas dombok

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Budapest

Tavaszi szerkölet

Naplemente

Hava gombok

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

Horváth Béla MDK

Templom belseje

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Horváth Béla MDK

Balatoni hangulat

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Horváth Béla

Téli hangulat.
Cséplés.
Tél a patak mentén.
Marmolada.
Őszi hangulat.

KMTárs, 1938. őszi tárl. 10.lap

MDK

Horváth Béla

Olajfestményeivel szerepelt az Iparműv. Társ.kiállitásán.

Ybl Ervin: Az Iparműv.Társ.jub.kiáll.

Magyar Iparművészet, 1925. 173.lap

MDK

Horváth Béla, festő

50. Őszi táj. Olf.

Bp. Műcs.- "A Magyar Művészetért". Képzőmüv. Kiáll. 1942. Jun. 6.-22. Kat. 6. l.

MDK

Horváth Béla, festö

183. Budai hegyekben. Olf.

299. Margithid. 14.1. "

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 10.1. és 14.1. jun.17.

MDK

Horváth Béla festő

KMTárs őszi kiáll. 1938.nov. Műcs.

35 l.

MDK

Horváth Béla, festö

Ikva -patak. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Művcsarnok. Kat. 35.l.

MDK

Horváth Béla, festö.

Svábhegyi hangulat. Olf.
Svábhegyi téli hangulat. "

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 38.1.
39.1.

MDK

Horváth Béla, festö

Téli hangulat a Szemlöhegyen. Olf.
Téli hangulat. "
Téli hangulat./Óbuda./ "
Az elszakitott Nyugatmagyarországból. "

Tavasz tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 29,3o.l.

5.-ös cédula M.D.K.

Horváth Béla festőművész, szobrász

A Gyulai Művésztelep IV. kiállitásán szereplő képei:

60. Részlet a dobozi erdőből Olajfestmény
62. Vártorony "
66. Vadaskert vége "
72. Művésztelep "
130. Almásy kastély "
131. Tanya-részlet "
134. Várudvar "
135. Gazdasági udvar "

Gyulai Művésztelep IV. kiállitásának katalógusa Gyula. 1931.

4.-es cédula M.D.K.

Horváth Béla festőművész, szobrász

A Gyulai Művésztelep IV. kiállitásán szereplő képei:

48. Bánk Bán-fa olajfestmény
49. Pavillon télen "
50. Csépjés " /Valószinüleg Cséplés a kép cime/
53. Kukoricatörés "
54. Nádas "
58. Vadaskert-utca "

Gyulai Művésztelep IV. Kiállitásának katalógusa Gyula 1931.

3.- as cédula

M.D.K.

Horváth Béla festőművész, szobrász

A Gyulai Művésztelep IV. kiállitásának szereplő képei:

31.	Fekete viz	olajfestmény
33.	Kastélykerti részlet	"
35.	Estefelé a vizparton	"
39.	Kazal téli napsütésben	"
41.	Rabkert mellett	"
42.	Vásár	"
44.	Vizpart	"
45.	Erdő széle	"

Gyulai Művésztelep IV. Kiállitásának katalógusa Gyula 1931.

2.-es cédula

M.D.K.

Horváth Béla festőművész, szobrász

A Gyulai Művésztelep IV. kiállitásán szereplő képei:

2.	Esti hangulat	Olajfestmény
3.	Kastélykerti részlet	"
5.	Téli táj	"
22.	Fekete viz	"
25.	Tél a pusztán	"
26.	Bánk bán-fa	"
29.	Keresztek	"
30.	Cséplés	"

Gyulai Művésztelep IV. Kiállitásának katalógusa Gyula 1931.

MDK

Horváth Béla, festö

Téli hangulat.
Téli táj.
Quarnero. 13.1.
Magyar tanárok hösi emléke. 14.1.
Kilátás a Badacsonyról. 19.1.

febr.-márc.
KMTárs.Téli Tárl. 1938. Gyüjt. Kiáll. Mücsarnok.
Kat. 5.1. 13,14,19.1.

NDK

Horváth Béla, festö

Öszi hangulat.

OMKT.-Mücsarnok. IV. Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP. 1937. ápr.-jun.20. Kat. 15.1.

MDK.

Horváth Béla festő

"Szénakazlak" /olaj/

Árverési Közlöny 1939. dec. 4.sz.

33.1.

MDK

Horváth Béla, festö

Tavasz.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll.és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 23.1.

MDK

Horváth Béla, festö

Napsütötte táj. Of.
Budai téli táj. "
Tájkép.

OMKT+Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925 máj.-jun.

Kat. 2o.l. és 22.l.

MDK

Horváth Béla, festö

ezüst érmet kapott.

/Magy.Képzömüv.Egy./

Kitüntetések a Műcsarnok kiállításán. /Jub.kiáll./
Magy. Ujság. 1934 dec.22. 11.1.

Horváth Béla, festö MDK

99. Badacsony. Olf.

Nemz. Szalon. -A Balatoni Társ. IV.K$_i$áll.

Bp.193o szept. Kat.

MDK

Horváth Béla, festö

Tél a budai hegyekben.
Téli táj az óbudai hegyekben.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.-és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 24.l.

MDK

Horváth Béla festő

Jajczay J: Képzőm. szemle. Magyar Kultura, 1933. márc. 5. 5.sz. 231. l.

MDK

Horváth Béla, festö

Fenyök a Svábhegyen.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp. 1941. Kat. 13.1.

MDK

Horváth Béla, festö

Kilátás a Szemlöhegyről. Olf.v. Jelz.l.j.
"Horváth Béla 1913"

Nemz.Szal.Müv.Egy.-Székf.v.Kpt.és Tört.Muz. uj szerzemények 1937/38. 1939 máj.-jun. kat.

MDK

Horváth Béla, festö

Majális.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.XII
Kat. 12.1.

MDK

Horváth Béla, festö

A királyi vár télen.

Kilátás a Svábhegyről.

KMTárs.-Szent István kiállitás. 1938. -Kat. 9.l.

MDK

Horváth Béla, festö

Tájképek. Öszintetermészettanulmányok.

Fészek Müvészek Klubja.- Horváth Béla festömüv.gyüjt. Kiállitása. -B.H. 1933.dec.8. 12.1.

MDK

Horváth Béla, festö

sokoldalu és érdekes mintaszerü sorozatokkal szerepel.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárlat. -8 Órai Ujs.1939.febr.1. 4.1.

MDK

Horváth Béla, festőm.

1913 óta kiállitá a Műcsarnok majd minden kiállitásán. Egyszerü, közvetlen , tájköltemények sok ujat mutatnak. Ködös, havas, párás természet kedvelője.

Ködös domboldal.
Viziváros télen,
Kilátás a Szépvölgyre.
A havas Buda.
Város végén.
Ó-Buda.

Ernst.Muz.- CXXXVII. Magy.Mesterek mestermüvei.
Gyüjt. kiáll. 1933. febr. Kat. 6.l. ill. 7.l.

MDK

Horváth Béla, festöm.

Erdöben.
Köd.
Hüvösvölgyben.
Öszi táj a Svábhegyen.
Pocsolya.
Ködös Pest.
Behavazott ut.
Havas Buda.
Az Országháza ködben.

Ernst Muzeum. CXXXVII.kiáll. Magy.Mesterek Mestermüvei.
Gyüjt.kiáll. Kat. 7.l. 1933. febr.

MTK

Horváth Béla, festőm.

Pesti Dunaág.
Budai táj.
Hóolvadás
Átkelés a Kárpátokon.

OMKT.-1942.Tavasz. /Céd./

MDK

Horváth Béla, festőm.

a közgyülés az 1938. évre pénztárossá
választotta meg.

M.Képzőm. Egy.-nek közgyülése.-Magy. Nemz. Müvészet.
1938. 1.sz. 12.l.

Horváth Béla, festö MDK

Táj az elszakitott Nyugat-Magyarországból.
69x 55 Olf.
Nyugatmagyarországi reszlet. "
46x32
Öszi hangulat az erdöben. "
37x3o
Felhök. 41x33 "

Áll. Árv. Csarnok.-M.Képzöm. Egy. Kiáll. 1922.dec.15.-17.
Kat. 8.1.

MDK

Horváth Béla, festö

A Várbazár-beli mütermében dolgozott.

s.f.:Ahol Mátyás király szobra született.
PEST, 1944.máj.8.

MDK

Horváth Béla, festőm.
2o.sz.

Téli táj. Jelz.l.h.:Horváth Béla. Lem.p.
33x43

Ernst Mus. aukc. XXXXVI. Kat. 29.1.
1921.

MDK

Horváth Béla, festőm

Téli hangulat. Olf.

Budai Vigadó.- Képzőm.kiáll. 1921.okt. Kat. 3.1.

MDK

Horváth Béla, festö

Danubius hajógyár.	Olajf.
Téli hangulat.	"
Napsütés télen.	"
Erdö.	"

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért." 1943. máj. 16-30. Kat. 5.1. 6.1.

Horváth Béla, festö

Kispélyi puszta. Olf.
Fövenyesi puszta. "

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szwpt.27.-okt.28.
Kat.16.1.

MDK

Horváth Béla, festöm.

kiválik szép vászna a festmények közül.

A Műcs. téli tárlata.
Képzőművészet.1932. VI.évf. 46.sz.17.l.

MTK

Horváth Béla, festőm.

egy jó képe nyert az V. teremben elhelyezést.

Uhroniqueur: Műcsarnok.- Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 28.l.

MDK

Horváth Béla, festő

Műve: Ködös domboldal, Viziváros télen, Kilátás a Szépvölgyre, A haras Buda, Város végén, Ó-Buda, Erdőben, köd, Hűvösvölgyben, Ünitáj a Svábhegyen, Poesolya, ködös Pest, Beharazott út, Haras Buda, Az Orozóghára ködben.

Horváth Béla: Basilides Sándor, Csébi Pogány István stb. gyüjteményes kiállitása.

Bp, 1933. 7. l.

Hárváth Béla festő

MDK

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7.l.

MDK

Horváth Béla, festö

Téli hangulat. Olf.
Ködös táj. 7.l. "

Budai Vigadó. - Képzöm.kiáll. 1921. okt. Kat. 6.l.
és 7.l.

MDK

Horváth Béla, festöm.

A királyi vár a Gellérthegyröl.	Olf.	
Téli hangulat a budai hegyekben.	"	8.1.
Ösz napsütés.	"	9.1.

MÜcs.-OMKT. 1931-32 évi téli kiáll. Kat. 6.1. és 8,9.1.

dec.2e.-jan. 17.

MDK

Horváth Béla, festöm.

Budapest télen.

Képzöm.Társ. tav.kiáll.1929. Kt. 26.1.

MDK

Horváth Béla, festöm.

átható tájábrázolásokkal szerepel.

Konde Béla: Szent István kiállitás a Mücsarnokban.
Müvészet.-Tárlatok. 1938. 88.1.

Horváth Béla, festőm. MDK

nivós mü: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Majális c.képe.

Mücs.-"Gyermek a művészetben" c.kiáll. XIX-XX sz.
Bp.1946.febr.-márc.

MDK

Horváth Béla, festőm.

Bp. télen.	Of.
Tájkép.	"
A Lánchid.	"
Budáról.	"

Műcs. 1929. tav.

Horváth Béla, festőm. MDK

műve kiemelendő az olajfestmények, vízfestmények, grafikák anyagából.

Műv. -Téli tárlat 1942.
Függetlenség. 1942.dec.6. 6.l.

Horváth Béla festőművész

Séta az erdőben

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Horváth Béla festőművész

Az Országház télen

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Horváth Béla festőművész

Ködös téli táj

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Horváth Béla festőművész

Napsütés az ujpesti öbölben

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa. 1934

Horváth Béla festőművész

Margit-hid télen

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

Horváth Béla, festőm. MDK

84. Margithid.

MTárs. 1941.dec.-1942.jan. téli kiáll. kat. 7.1.

MDK

Horváth Béla, festőm.

38. Téli napsütés.

KMTárs.1941 dec.-1942.jan. téli kiáll. kat. 6.1.

MDK

Horváth Béla, festőm.

Patak. Olf. J.1.b.

Szénakazlak. Olf. J.1.j.

Tájkép. Olf. J.f.b.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 53.1.

MDK

Horváth Béla, festőm.

egy ködös Budapesttel szerepel. Tündéri opál-
ban!

Szomory Dezső: A Műcsarnokban Székely Bertalan és
Téli kiállitás.- Az Est. 1935.nov.17. 13.1.

MDK

Horváth Béla, festöm.

munkája emelte a terem nivóját.

A Mücs.téli tárlata.

Képzömüvészet. 1932. VI.évf. 46.sz. 17.1.

MDK

Horváth Béla festő

A gyulai Müvésztelep kiáll. sikere. Képzőmüvészet 1931. 36.sz.

MDK

Horváth Béla, festöm.

KE.,KE. :Kétizben kitüntetö elismerés.

Kitüntetések,dijak.

Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 30.l.

MDK

Horváth Béla, festőm.

képe megállásra kényszerit a nézőt, és számára már dijat és elismerést is hoznak müvei.

Boross Mihály: ? VIII.-IX.terem. -Műcsarnok.
Képzőművészet.1931. 37.sz. 43.l.

MDK

Horváth Béla, festöm.

Nincsen hiány a tájképében a III. teremben.
A tavasz hangulatát idézi müvén.

? Kiállitás. III. terem.
Müvészet. 1918. 4.l.

Horváth Béla, festőm. MDK

a telet idézi müve.

? kiállitás. IV.terem.

Müvészet. 1918. 1.1.

Horváth Béla, festőm.

590.	Faluvége.	J.l.j.	Olf.
591.	Tanya.	J.l.j.	Olf.

Á rverési Közlöny.1929.ápr. 3.sz.sz. 29.l.

MDK

Horváth Béla festő
az egyesület aranyérmét nyerte (Képzőm. E.)

Budapest északról c. képével

Dijat nyert képzőművészek. Magyarság, 1943. ápr.15.

MDK

Horváth Béla festő

Képzőművészet 1931. 37.sz. 42.1. kép

Horváth Béla festőm. MDK

Olajfestmények:

305. Erdei patak.

308. Tabáni utcarészlet.

310. ~~XXXXXXXXX~~ Téli táj.

Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat.13.1.

MDK

Horváth Béla, festöm.

42o. Folyó partján.

KMTárs.1927. Uszi Piáll. Kat. 13,1.

MDK

Horváth Béla, festöm.
1888

egy valóságosan megfestett képe képviseli.

Kemle Béla: A Föv.Képt.uj szerzeményeinek kiáll. -a.
Művészet.1939.IV.évf.27.sz. 69-70.l.

-MDK

XXXX Horváth Béla, festőm.

394.	Téli táj.	Olf.
395.	Utcarészlet Veronában.	"
405.	Erdei patak.	"

MTárs. 1927.őszi kiáll. Kat. 17.1.

MDK

Horváth Béla, festőm.

a tárlat keretén belül egy kollekcióval szerepel.

melaburra hajló őszinte tájszemlélete gyönyörködtető.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat.
Műcsarnok. Új Magyarság. 1939. jan. 29.

HORVÁTH BÉLA, festő

Szombathely, Vasmegye a képzőmüv. terén kevés kiválóságot adott.-A Munkácsy-dijas Horváth József Kemenesszentpáterről, Czenz János Ostffyasszonyfáról, Horváth Béla Pinkafőről emelkedtek a vasi határokon tul. 78.old

SALAY GYULA: Tóth István 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1961. 1.köt. Szombathely, 1961

Horváth Béla

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Ujság
1935.III.23.

Horváth Béla

A behavazott Pasarét

c. képével szerepel a műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 93e.X.18.

MDK

Horváth Béláné

Magyar Iparmüvészet, 1917. 51. l.

MDK

Horváth Béla

Erzséber kir. szob.pályázat 1916. 3.dij. 2ooo K.
Repr.

Magyar Iparmüvészet, 1916. 248. l.

Horváth Béla

Tavasz, of.

Tav. Kiáll. Kuca. 1925. máj.

23. 1.

Horváth Béla

MDK

Tájkép, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj.

22.1.

MDK

Horváth Béla

Budai téli táj, of.

Tav. kiáll. Mücsarnok, 1925. máj. 2o.1.

MDK

Horváth Béla

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 35. l.

MDK

Horváth Béla

Napsütötte táj, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 20. 1.

Horváth Béla

MDK

Ködös dunai hangulat

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Hörváth Béla MDK

A Balaton reggel

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

Erdő télen, repr.

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat.

Horváth Béla

Téli hangulat

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

Téli hangulat a Dunán

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Horváth Béla

MDK

A Margithid télen

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Horváth Béla MDK

Erdőrészlet

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Horváth Béla

MDK

Erdő télen

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

A Margit-hid télen, repr.

Műcsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállitás

Horváth Béla

Tél

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Margit-hid télen

Miscarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Balatóni táj

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Séta az erdőben

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Horváth Béla

MDK

Téli táj

Miccarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Az ujpesti öböl napsütésben
Az alassiói tengerpart
Majális

Mücsarnok 1939
Derü a müvészetben kiáll.

MDK

Horváth Béla

Labdarugó

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.1.

MDK

Horváth Béla

/e.a./: Thorma János "Március idusa". A Mücsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8.l.

Horváth Béla

MDK

Ródönyi völgy, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Horváth Béla MDK

A Magyar Vasuti és Hajózási Club hadikórházának plakettje, bronz

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Festmények

Mücsarnok 1925 Iparmüvészeti Társ.Jubilerás kiáll.

MDK

Horváth Béla

Művészet 1918. 4.1.

MDK

Horváth Béla

Művészet 1918. 4.l.

MDK

Horváth Béla

Dunapart.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 11.o.

Horváth Béla MDK

Erdei patak

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

A Műcsarnok háborus kiállitásan szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1935. 8o. sz.

MDK

Horváth Béla

A Műcsarnok tav.kiáll.-án a birálóbizottság kitüntető elismerésben részesitette művét. "Budapest télen" cimű műve.

Cikk: Kiosztották a tav.tárl.dijait.

Ujság, 1929.márc.29. 11.lap

MDK

Horváth Béla

Alkotásával résztvett az Orsz. Képzőm. Tanács által kiirt Jókai-emlékműpályázaton. Dijat nem nyert.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1924.jan.1. 3.lap

MDK

Horváth Béla

A Mügyüjtő. 1930. évf. 299.l.

MDK

Horváth Béla

Budapest télen, repr.

Évk. KMT. 1930.

Horváth Béla MDK

Svábhegyi részlet, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

Ködös téli táj a budai hegyekben, of.
Őszi táj, of.
Őszi táj a Rábaparton, of.
Ködös táj a Svábhegyen, of.

Mücs. 1928. 29. téli kiáll.

MDK

Horváth Béla

A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz.Szöv. közgyülése. Képzőművészet 1929. 17.szá 53.l.

Horváth Béla

MDK

A Sashegy télen
Napos téli táj
Téli atáj a Dunával
A Margithid

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

Téli hangulat a Sashegyen
Téli verőfény a Svábhegyen
Kilátás a Szemlőhegyről
Fenyők a Svábhegyen

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla

Szatmári Tibor, gipsz
Napsütés a Svábhegyen
Alkonyati napsütés a budai hegyekben
A Rosengarten borus hangulatban

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla

MDK

Labdarugó, bronz
A rosengarten reggel
A Marmolada
A Rosengarten alkonyatkor

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

A budai hegyekben
Tél a Sashegyen
Dunai részlet
Siremlék, gipsz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

Fiatal lány, gipsz
Az ujpesti öbölben
Ködös budai táj

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla

MDK

Ködös budai utca
Alkonyat az Alföldön
Erdő
Őszi táj az Alföldön

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

A budai hegyekben télen
Sassolungo
Virágok
Kilátás a Halszbástyáról

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

Felhős táj
Budapesti táj télen
A Passo di Pordói hágónál
Rosnegarten

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

Svábhegyi részlet

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MIK

Felber Bandika, márvány

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállítás

Horváth Béla MDK

A magyar Vasuti és Hajózási Club hadikórházának plakettja, bronz

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Halstatti tó

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Horváth Péla MDK

Halstatti konyha a XV. századból
Római fürdő

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Utcarészlet Lovranában

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Az ujpesti öböl
Abbáziai tengerpart
Őszi Duna
A Duna télen

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Horváth Béla MDK

Rödönyi völgy, olf.

Mücsarnok 1919-2o. téli tárlat

MDK

Horváth Béla

Dombormű, c. szobormüve. Repr.

Csókássy.

Horváth Béla MDK

Bözsike, gipsz

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Apám, szobor

K.J.iró portraitje,

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Portrait Hola

Apse, zaobor

K.J.IrS portrait je.

Horváth Béla

MDK

Görög matrózfej, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Horváth Béla

MDK

N.L.képmása, szobor

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

MDK

Horváth Béla

Balatoni hangulat

Müvész Kurir. 1938. 4. sz. 5o.l.

Horváth Béla

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Horváth Béla

Dachsteincsoport, of.

A Hallstatti tó, of.

Nemzetközi Alpin Képkiáll.N.Szal.1930.márc.-ápr.
44.l.

Horváth Béla MDK

Téli táj az elszakitott Nyugatmagyar-
országból, olaf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Horváth Béla MDK

Téli hangulat /Óbuda/, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Kora tavasz, olaj, vf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

Az elszakitott Nyugatmagyarországból, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

Téli hangulat a Szemlőhegyen, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Téli hangulat, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Hóolvadás, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Horváth Béla MDK

Akva-patak, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Horváth Béla MDK

Téli táj, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Horváth Béla

Svábhegyi téli hangulat, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Horváth Béla MDK

Svábhegyi hangulat, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

mdk

Horváth Béla

IV k. Gorombolyi városrész görögkeletiés eszaki szentélyü, sa r. k. nyugati szentélyü templomok épitését a 18 sz. végére helyezi. Mindkettő műemlékjellegü.

98. kép és 99.

ifj Horváth Béla Miskolc

1962.

169 l.

MDK

Horváth Béla

Balaton c. műve a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán:Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1943.nov.21. 14.1.

MDK

Horváth Béla

Műveivel szerepelt a gyulai művésztelep kiállitásán.

Képzőművészet, 1930. 35.sz.

MDK

Horváth Béla

Réti I.: A Műcsarnok téli tárlata. Az Est 1939. jan. 29. 12.l.

MDK

Horváth Béla

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7o.l.

MDK

Horváth Béla

-io.:Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Napló 1939. jan. 31.

MDK

Horváth Béla

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1934 évi naptára. 61.l.

MDK

Horvath Béla

? lovakkal, olajf.
Obudai hajógyar télen, olajf.
Hóolvadas, "

OMKT 1927. jan.-febr. M.taj.

MDK

Horváth Béla

/d.m./: Téli tárlat. Magyarország 1939. jan. 29.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.1.

MDK

Horváth Béla

A Duna télen, o.f.
Ködös táj, olajf.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 11.1.

Horváth Béla

MDK

S.M. urhölgy

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Esti hangulat, olf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Horváth Béla

Béti hangulat, olt.

Horváth Béla MDK

Dunai halász, olf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Horváth Béla MDK

Tájkép

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Napsütötte táj

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Budai téli táj

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Horváth Béla

Vajdahunyad vára.

KMTárs, 1935. téli kiáll. 25.1.

Horváth Béla MDK

Tavasz

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MÜA

Horváth Béla

Művével szerepelt a Műcsarnok 1934 évi téli tárlatán.

(s.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.jan.13. 11.lap

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

Horváth Béla

MDK

Horváth Béla

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileumá alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Műveivel résztvett a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941. márc.2. 13.1.

MDK

Horváth Béla

A Képzőm.Társ.fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Horváth Béla

Rosengarten

F.J.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Hirlap 1939. jan. 31.

MDK

Horváth Béla

Tájképeket állitott ki a Műcsarnok őszi tarlatán.

Cikk: A Műcsarnokban.

Élet, 1921. nov. 20. XII. évf. 4. sz. 92. l.

HORVÁTH BÉLA

Budapest.
Tavaszi szürkület.
Naplemente.
Havas dombok.
Óbuda télen.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Horvath Béla

Tihany környéke.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.kat.
Műcsarnok.1944.jún.1-18-ig. 12.1.

MDK

Horváth Béla

Téli táj Nyugat-Magyarországból, of.

Hóolvadás Nyugat-Magyarországon, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Mücsarnok.1921. nov. 16.1.

Horváth Béla festő

Ezüstérem kitüntetést nyert a Magy.Képzőm.
Egy.jub.kiáll.-án.

P.H.934.XII.22.

Horváth Béla

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon osztrák alpesi kiállitásán.

E.K.932.V.10.

Horváth Béla

"Ködös téli táj" és országházi látképe a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállításán.

Pesti Hirlap,934.XII.13.

Horváth Béla

Kral család siremléke

.....

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Horváth Béla festőművész

A Magy.Képzőművészek Egyesületének jub.kiállítá
sával kapcsolatban, ezüstéremmel tüntették ki.

N.U.934.XII.22.

Horváth Béla

Festménye, a Magy.Képzőművészek Egyesületének jub.kiáll.-án.

Ujság, 934.XII.8.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Cséplés

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Margit-híd melleti szép téli részlet.

-

Pesti Hirlap
1934.I.18.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.13.

Horváth Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Szürkéstónusu, ködös tájai, melyeken a helyi szinek csak bágyadtan villannak át.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Horváth Béla

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Horváth Béla festő

szerepel a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Cigrág, 1927 I. 14

Horváth Béla

Nemzeti Szalon nemzetközi kiállításán alpesi képével szerepelt.

Ujság 930. III-23.

Horváth Béla

A műszaki emlékmű - pályázatra beküldött terve dicséret elismerésben részesült.

M. 1933. XII. 12.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1930. 34. sz. 216.l.

Horváth Béla

Nemzeti Szalonban az alpin kép-
kiállításon képei szerepeltek.

M.930.III.23.

Horváth Béla

A nemzeti kiállításon az állam vásárolt

tőle.

B. H. 1933. V. 14.

Horváth Béla

Nemzetközi alpin-képkiállításon a Nemzeti Szalonban "Dachstein csoport" c. műve szerepelt.

PH. 930. III. 23.

Horváth Béla

festőművész

Gyulai Művésztelepmkiállitása a városháza dísztermé
ben - képével szerepel.

Magyarság
1930.XI.4.

Horváth Béla

festőművész

Gyulai Művésztelep kiállitása - a városháza disztermében - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1930.Xi.4.

Horváth Béla

festőművész

Gyulai Művésztelep kiállitása - a városháza diszteremében képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.Xi.4.

Horváth Béla

festőművész

Gyulai Művésztelep kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.X.31.

Horváth Béla festőművész

Kis ezüstérmet nyert a Műcsarnok kiáll.-án.

Magyarság, 934. XII. 22.

Horváth Béla

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Horváth Béla

szerepelt a diósgyőri Tavaszi Találkozón.

PH 1927. IV. 2.

Horváth Béla MDK

Tihany környéke, olf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Horváth Béla.

„Erdei patak" – „Tabáni részlet" c. új vázlatai szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán. (anlítva)

Perti ~~Napló~~ Hírlap, 1927. dec. 18.

Horváth Béla MDK

Udvarrészlet télen, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Horváth Béla MDK

Boltives szoba, olf.

Műcsarnok 1944 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Horváth Béla

MDK

Erdő télen

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Téli hangulat

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

A Margit-hid télen, repr.

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Horváth Béla

MDK

Téli táj

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Horváth Béla

Erdő télen, repr.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

MDK

Ködös dunai hangulat

A Balaton reggel

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Horváth Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Ködöstéli hangulat-

Pesti Hírlap
1930.XII.20.

Horváth Béla

festőművész

A Képzőművészeti Társulat műtárgysorsjáték nyomán a Műcsarnokban kisorsolták képét.
Rábapart

Pesti Hirlap
1930.XII.24.

Horváth Béla

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Újság 1931-II-21.

Horváth Béla

[illegible]

[illegible] - s
[illegible] - képével szerepel.

Budapest télen.

Pesti Hirlap
1930.VII.21.

Horváth Béla

festőművész

Gyulai művésztelep megnyitása Gyulán a Göndöcs-park régi muzeumi épületében - részvesz a telep munkájában.

Pesti Hirlap
1930.VII.11

MDK

Horváth Béla

Budapest télen, repr.

Évk. KMT. 1930. 24.1.

Horváth Béla

MDK

Felber Bandika, márvány

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

Ybl E.: A Műcsarnok téli kiállitása. B.H. 1935. nov. 17. lo.l.

Horváth Béla

MDK

Felhők, olf.

Micsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Horváth Béla

N.L.képmása. Szobormű

KMT.1915/16. téli kiáll. 51.l.

MDK

Horváth Béla

A II. Hadiemléktábla-terv pályázaton benyujtott művét megvásárolták.

Pályázatok

Magy. Iparművészet 1915 jun. 200 l.

Horváth Béla

MDK

Rödönyi völgy, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Horváth Béla MDK

Napnyugta, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Erdei patak, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Öreg ajtó, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállítás

Horváth Béla MDK

Őszi táj, olf.

Őszi napsütés, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

siremléktervéért 600 korona jutalomban részesült

Pályázatok. MI, 1920, 95 l.

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

siremlékterve 2ooo koronás II. dijat kapta és
az egyik looo " III. "

Pályázatok. MI 192o, 95 l.

MDK

Horváth Béla

a Céh müvésztagja, szobrász

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc. 4.l.

MDK

Horváth Béla

Labdarugó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Muz. 1940. márc.

MDK

Horváth Béla

Neuschloss-Kössli emlékérmet kapott

Kiosztották a Képzőművészek Egyesületének dijait.
Pesti Napló 1937. jun.24.

MDK

Horváth Béla

aranyérmet kapott

Kiadták a képzőművészek egyesületének dijait. Uj Magyarság, 1943. ápr. 13.

MDK

Horváth Béls és Hosszu Pintér Gyula

siremléktervért

Iparmüv. Társ. 2ooo Kr-ás 2.díját és az egyik

looo Kr-án dijat kapták

Pályázatok. Magy.Iparmüvészet 192o. 95-96.l.

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

600 korona jutalomban részesült sirkeresztpályamunkájáért /Iparm. Társ./

Pályázatok. Magy. Iparmüvészet 1920. 95-96. l.

MDK

Horváth Béla

Tájképeivel szerepel a Műcsarnok tav.tarlatán.

/Kézdi./ : Tav.tárlat a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap 1927.apr.1. 4.l.

MDK

Horváth Béla
művei:

Téli hangulat a Dunán.
A Margithid télen.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi Kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 33.l.

MDK

Horváth Béla
műve:

Erdőrészlet.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 30.l.

MDK

Horváth Béla

Erdei patak

Esti hangulat

Paál L. Társ. 2. kiáll. N.Szal. 1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Őszi táj

Őszi táj

Pesti L.Társ. 2.kiáll. N.Szal. 1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Őszi táj

Paál L. Társ. 2. kiáll. N.Szal. 1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Téli táj

Téli táj

Paál L.Társ. 2.kiáll. N.Szal. 1926. ápr.

[illegible]

Horváth Béla

Téli táj

Téli táj

Pál L.Társ.2.kiáll. [illegible].1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Téli táj

Téli táj

Paál L.Társ.2.kiáll. [illegible].1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Őszi táj

Őszi táj

Fail L.Társ.2.kiáll. N.Szal.1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Őszi táj

Téli dunai táj

Paál L.Társ.2.kiáll. N.Szal.1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Őszi táj

Őszi táj

Paál L.Társ.2.kiáll. N.Szal.1926. ápr.

MDK

Horváth Béla

Verona

Verona

Paál L.Társ.2.kiáll. N.Szal.1926. ápr.

Horváth Béla

MDK

Budai téli táj

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Napsütötte táj

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállítás

Horváth Béla MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Tavaszk olf.

Mücsrnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

Horváth Béla

N.Szal. I.osztrák alpesi kiáll. 1932. máj.

Horváth Béla MDK

Óbudai hajógyár télen, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Horváth Béla

Az Orsz. Magyar Iparmüv. Társulat XLIV. közgyülése.
Magyar Iparművészet 1929. 125.l.

MDK

Horváth Béla

Az elmult év történetéből. Évk.KMT. 1930.
35.l.

MDK

Horváth Béla

A Gellérthegyről az Országház és a Duna

Képzőművészet 1928. II.évf. 12.sz. 173.l.

MDK

Horváth Béla

Egy kollekciót mutat be a Műcsarnok tárlatán.

Képzőművészet 1930. 34.sz. 216.l.

Horváth Béla

Téli táj

Téli táj

Pall L.Társ.2.kiáll. N.Szal.1926. ápr.

Horváth Béla MDK

Hóolvadás, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Horváth Béla

Ködös téli táj c. munkájáért kitüntető elismerésben részesült

Kézdi-Kovács L.: Az elmult két év történetéből. Évk. KMT. 1930. 32.l.

Horváth Béla.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1933-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Horváth Béla

Kitüntető elismerésben részesült a Műcsarnok 1929-iki tav.tárlatán.

Cikk: A Műcsarnok tav.tárlatának dijai.

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 104.l.

MDK

Horvath Béla

Udvarrészlet télen. Olajf.
Téli taj. "

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 6,7.1.

Horváth Béla

MDK

a Társaság tagja

Paál L. Társ. kiáll. N.Szal. 1926. ápr.

Horváth Béla MDK

18. Lapon közölt tervben részes

Groh István és tanítványai. Magyar díszitőművészet.
II. rész. Bp. é.n. 35. l.

MDK

Horváth Béla

Éber L.: Erzsébet királyné emlékszobra. Magyar Iparművészet 1916. 221.l.

Horváth Béla

MDK

Képzőművészek küldöttsége a kultuszminiszternél.
Magyarság, 1944. ápr. 29 /?/ 15.1.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

Horváth Béla MDK

Utcarészlet Lovranában, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Horváth Béla

Nyugalom

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Horváth Béla

MDK

Régi tüzhely

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Horváth Béla MDK

Erdei patak,

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Halstatti konyha a XV. századból

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Horváth Béla MDK

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Horváth Béla

MDK

Római fürdő

Műcsarnok 1926 Ősi kiállítás

MDK

Horváth Béla

pénztáros lett

A Magyar Képzőművészek Egyesülete közgyűlése. Képzőművészet 1929.19.sz. 104.l.

Horváth Béla MDK

Margit hid télen

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Horváth Béla MDK

A Kral család s iremléke, gipsz

Miesarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Horváth Béla MDK

Az Országház télen

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Horváth Béla

MDK

Ködös téli táj

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Horváth Béla

A gyulai müvésztelep kiáll. sikere. Képzőmüvészet 1931. 36. sz. 18.l.

MDK

Horváth Béla

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11. l.

MDK

Horváth Béla

"Ködös tél"című olajfestménye kapta a Ráth György dij kitüntető elismerését.

Cikk: A Műcsarnok tavaszi kiallitasanak dijai.

Pesti Hirlap 1930. márc.30. 8.o.

MDK

Horváth Béla

A Kormányzó a királyi vár részére, a "Magyar Művészetért" kiállításon megvásárolta Horváth Béla "Téli hangulat" c. olajfestményét.

Pesti Hirlap, 1943. jun.1.

MDK

Horváth Béla

Az Iparművészeti Társulat fából készült világítótest-pályázatán jutalomban részesült.

Művészet, 1916, 82 l.

HORVÁTH BÉLA

szül. Pinkafőn, 1888. Bpesten, Münchenben és Párisban végezte tanulmányait. 1910 óta szerepel a tárlatokon. Munkáival hét első, tizenegy második díjat és több kitüntetést nyert. Több műve van a királyi várpalotában és a Fővárosi múzeum birtokában. Mint festő is komoly sikereket aratott. Budapest télen c. képével (1929) a Műcsarnokban kitüntető elismerést nyert, Téli hangulat című munkájával pedig elnyerte az 1931-es Ráth György-díjat.

HORVÁTH ADALBERTO

scultore e pittore, nato a Pinkafő, nel 1888. Svolse i suoi studi a Budapest, a Monaco ed a Parigi. Dal 1910 in poi espone a quasi tutte le Esposizioni d'arte. Con le sue opere ha vinto sette primi, undici secondi premi e numerose menzioni d'onore. Alcune sue statue sono di proprietà del Palazzo Reale e dal Museo Municipale. Col suo quadro „Budapest d'inverno" (1929) ottenne un riconoscimento d'onore, e con la sua opera „Umori invernali" il premio Giorgio Ráth nel 1931.

Horváth

parm.

H. 4. *Béla*, festő és szobrász, Pinkafő 1888 márc. 25. Budapesten, Münchenben és Párizsban tanult. 1909. Párizsban állított ki először. 1912 óta festményeivel és plasztikai műveivel sűrűn szerepel bpesti tárlatokon. Főképen tájképeket (Tabán, Részlet a Császárfürdőből, Őszi hangulat, Budapest télen stb.) fest s plaketteket is készít (Vasúti és hajózási klub kórházának emlékplakettje stb.). Tőle valók Egyek, Gönc és Kiskundorozsma hősi emlékei. 1930. gyűjt. kiállítása volt a Műcsarnokban.

Salon d'Automne

E. G. I 4771

Tanárok hősi emléke, Bp, Trefort-kert

1931. egyulai műv. telep veretője lett

tak vrod is

Zsilinszky Mihály VIII 70.

Horvath Béla

festő

A pesti Dunát (az alábbi kiállításon) legsikerültebb művének tartja

Elek Artur: A Műcsarnok tavaszi tárlata. Ujság. 1942. ápr. 21.

N. 7

Dr Szentiványi Gyula
titkár

Budapest

Horváth Béla

Horváth Béla

Festő és szobrász, mind a két művészi előadásformában figyelemre méltó erő a IX-ik teremben jelentkező *Horváth* Béla. Tiszta, naturalisztikus formálása nyugodt, pózszerü beállitást ad szobrainak. Festményeiben valamivel szabadabb az előadása. Főleg a színekben mer költői hangokat megütni. Érdemes látvány.

Esti Kurir

1939. febr. 1

URAMI

zavar, megüli az emberek lelkét, belepi
zás, próbálkozás, irány és állandó út-
Ezért a legmélyebb emberi hálával kell
atz Gusztáv, Hegedüs Loránt
vállalkozását. Ők a mult tanulságaiból

iási szellemi változások történtek?
észet hová fejlődött és mit akar?

en politikai alakulásoknak volt szülője?
i idők világtörténelmét?

a mezőgazdaság állapotát, versengését
ünet nélkül dúló gazdasági háborút?

Horváth Béla

festő

Koll. kiáll. a Fészekben

Bp.

Forum 1934. 38. l.

lapterjesztő vállalat
TORNALJA

107

Révész-utczai rokkant katonák telepe

Budapesten X. 68, 69

Horváth Béla

szobász

Labdarugó c.

szobra repr.

Gyöngyösy 91. l.

Mai m. mûv. 1916.

Horváth Béla

Geboren den 25. März 1888. zu Pinkafő im Comitate Vas. Nach Absolvierung seiner Mittelschulstudien in Pinkafő und Szombathely, beendete er die Studien an der Kunstgewerbeschule zu Budapest im Jahre 1907, um hierauf, mit einem zweijährigen Stipendium versehen, eine Studienreise durch Deutschland, Frankreich, die Niederlande, und Belgien zu unternehmen. An der Kunstgewerbeschule zu Budapest war H. Schüler Loránfi's, in München Balthasar Schmidt's und in Paris von Steinlen. Den grössten Eindruck machte auf ihn die griechische Kunst und die italienische Renaissance. H. gewann mehrere Preise an den öffentlichen Konkurrenzen der Ungar Landes Vereins für Kunstgewerbe und auf der Frühjahrsausstellung des Künstlerhauses im Jahre 1929 lobende Anerkennung.

252.

Hu Pinnagyérem 251. (l.

Számos müve fels.

Viselet.

Női ruha.

A két hölgy egyike ho
alól fodorral, másika pedig
háttérben a korláton túl ker

DIVATKÉ
Melléklet a Magyar F
ezután: Az öltözetek MONASZT
legalól középütt: Ny. Rohn é

Kny., mér. 18.

Horváth Béla

Kisplasztikában

I. díj

Kritimusk 1905/6. 15 l.

17

Horváth Béla

Zook a soproni teresk.
és ýparkamarától

Értímük 1904/5

17. ~~16~~. l.

Horváth Béla

kisplasztikából II. díj.

Kőtímisk 1906/7

14 l.

16

17.19

Horváth Béla

Kisplasztikus

1902-6.

Címisk 1930. 84. l.

Horváth Béla

„zobrász és festő"

életr.

lásd

Karczagmagyállam

567. h.

Horváth Béla

A Gellérthegyről az Országház és a Duna c. képét a fővárs vette meg.

írod

=

Képzőművészet

1928. II. évf. 173. l.

Horváth Béla

festő

Koll. kiáll. a Műcsarnokban

írod

Ujság. 1939. jan. 28.

(e.a.: A Műcsarnok téli tárlata.)

Horváth Béla

festő

koll. kiáll.

Ujság. 1933. febr. 5.

(e.a.: Az Ernst-
muzeum csoport-
kiállítása.)

a szakirodalomnak a feldolgozá-
bb a lehetőség, hogy a szomszéd
nekkel mind a két diszciplina
ndóan és minden viszonylatban
y őszinte kiegyezés, egy becsüle-
t itt nem szűkkeblű specializáló-
lan szükséges. Igaz, hogy ezek-
rugalmassággal kell bírniok,
yszólván minden egyes esetben
eredményben az illető kutató
képességétől, szellemi kapacitá-
n szigorú programmkitűzéstől,
megoldásokat érlelték. De nem
Dessoir, egy Benedetto Croce,
y Panofsky mindkét területen
ndenkire kötelező módszertani
alában a tudományos társulatok,
ozások az adott átrakodóhelyei
tő eszmecseréknek. Úgy látom,
rsaság Esztétikai Szakosztálya

Horváth Béla

festő

l.

Szépm. Múz. Évk

IX. 275. l.

Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa

I. 55 (1907. V. 7. ü.)

Ékezet 1905 szept. 6.

804/1905 sz. (Miskolcz, 1905 szept. 1.)

A borsodmiskolczi kőrmüv. és müz. egyesület beküldi szabályrátait és nyomtatvány mintáit, továbbá a ofenig tetése és számadásaira vonatkozó adatokat; az 1904-évi segély elszámolására halasztást kér, könöni a lepke gyűjtemény és pótlólag beküldi 1904-5-évi évkönyvét.

(Válasz X. 2. e. i 979/904, 189/905, 132/905, 693/905, 559/905, 683/905)

Horváth Béla

festő

l.

Szépmüvészet

1943. 94. l.

HIRLAP- ÉS KÖNYV SZOLGÁLTATÓ
KUNMADARAS

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Horváth Béla

Pesti

l.

Szépmüvészet

1943. 115. l

Horváth Béla

Refelslex. 166. l.
167. l.

Bö élstr. arck.
u. o. 687. l.

Horvát Béla

festő

1931-ben

vette át a gyulai

művésztelep vezetését

cród

Scherer F

II. 402 l.

kevela város

Tőrő. 1938

Horváth Béla

Horváth Béla szobrász, festő, a
Magyar Képzőművészek Egyesülete
pénztárosa, III. Pacsirtamező-u. 27.
162-904

Budapest, 1940. sept

az egyházi kormányzati hatóságokat.

11.§.

Az 1.§-ban foglalt épitmények lényegesebb költséggel járó átalakitásánál legfeljebb 15 évig terjedő ideiglenes házadó mentességben részesülhetnek, amely esetben a stilszerű helyreállitás, vagy átalakitás elleőrzése fejében a tulajdonos a Művészeti és Történeti Emlékek Alapjába a helyreállitási költségek után 10 %-köteles befizetni.

12.§.

Ha a tulajdonos a jelen törvény rendelkezései alá tartozó ingatlan

Horváth Béla

szobrász és festő
szul. Pinkafő 1888. márc 25.

Első gyűjteménye kiállítása
1927 a Paál László Társaság
kiáll. Egrezében.
Római ifjú c. szobormüve
a Budai Kir. palotában.
1929. kitüntető elismerés
1930. Téli hangulat c. Elpére kitüntető elismerés.
Egyek, Göncz, Kiskundorozsma
hősi emlékei.
1930. őszi kiáll. Egrezében
koll. kiállítás a Műcsarnokban. Életrajz, különösen tanulmányairól igen részletesen.

SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT
EGYESITETT ÜZEMEI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVKERESKEDÉSE

Budapest, IV. Kerület, Kecskeméti-utca 2. szám. Telefon:

Méltóságos
Nagyságos
Főtisztelendő
Tekintetes

Műemlékek Országos Bizottsága úrnőnek
úrnak
Nagy.-és ftdő Dr. Könyi Ottó p. kamarás úr ma

Budapest

u. p. Aréna út 41

vármegye

Horváth Béla, festő; szül. 1888 márczius 25-én Pinkafőn. 1907-ben a budapesti iparművészeti iskolát látogatta, ezután 1909-ig a müncheni képzőművészeti akadémián tanult. 1909-ben Párisban a Salon D'Automneban állított ki először. 1910-ben Párisban volt tanulmányuton.

1929 kitűnt elsen
1930 " "
1931 Rákh könyv dig
1934 erüstére
1943 arcyérem

Horváth Béla

szobrász

Magyar Képzőművészek
Egyesülete pénztárosa,
Horváth Béla szobrász, festő, III.
Paosirtamező-u. 27. ○162-904

Bptávb 1940 szept.

Szépen

Fenyők a Svábhegyen

of

Fővárt

Vitalás a Szabadhegyről

Napsütés az uppsi
otóbbe, of

of

~~[illegible]~~

Labdarugó, Gr

Horváth Béla

festő:

koll. kiáll a

Műcsarnokban

KMTárs 1930. őszi kiáll. kat.

X. terem 1–34.

XIII. " 35–52.

Horváth Béla

festő

archépé

Merén Gyulatól

repr.

Képzőm. Tiv.

tavassi tárlat

tárgy 1944.

marc.-ápr.

nyugtáira fizessen ki s tárcám

számoljon el.-

A hivatalos másolat hi

~~irodatiszt~~.

Látta:

Suhajdy

XI/24

VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM
VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉG XIII. OSZTÁLYA

Horváth Béla
~~rozbán és festő~~
életrajz

irod

Csókássy. 19. l.

Szül. Pinkafő 1888.
Budapest telen c. kepé-
vel 1929. Műcsarnokban
kitüntető elismerés,
Téli hangulat c. munkája
val elnyerte az 1931 évi
Ráth György díjat.

Szobrász is.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

HORVÁTH, Béla

109. *Winterlandschaft I.*

110. *Winterlandschaft II.*

Csánky Ungellal

d. Gegenwart 31. l.

1941-42

ins geht der währende Krieg.

Von je hat auch unser eigenstes Schrifttum für eine bergreifende Ordnung gekämpft. Unser Geistesleben es Mittelalters dringt um der Volkheit willen zur lenschheit; die mit Reformation und Renaissance anebende Bewegung kehrt um des Menschen willen zum olk ein. Unsere ritterlich-höflische Dichtung der tauferzeit, dann die bewußtere Selbstwerdung und elbstformung vom 16. Jahrhundert bis ins 18., schließch die Klassizität um 1800, all diese Vollbringungen aren so radikal wie ökumenisch gesonnen. Fanatisch den Weg bis zuäußerst verfolgend, gewinnen sie zuleich eine umfassende Mächtigkeit deutscher Seele, eine ülle und Bindekraft, die alle Richtungen und Spanungen deutscher Art nicht summiert, sondern potenert; und die unabsehbare Nord-Süd- und West-Ostrücken schlägt, Brücken auch zwischen Volk und Volk.

All unser hohes Schrifttum ist einig in dem Erweis: aß das Land der europäischen Mitte zum Herzen des rdteils bestimmt ist. Wir haben nicht nur das reichste bersetzungsschrifttum, die gründlichste Wissenschaft remder Völker und Länder. Wir hatten die Geistigeit eines Führervolkes auch in Zeiten, da wir niemanem vorgesetzt waren: die Art, die das gerade Gegenil von Prahlerei und Ruhmsucht ist, nämlich Verantortung und Sorge für alle. Die Vereinigung radikaler elbstwerdung mit dem verantwortlichen Dienst an en anderen, an allen die aus ihrem Selbst heraus für ie Völkerordnung zu handeln bereit sind, diese ührerberufung lebt schöpferisch in der Geschichte und irklichkeit unseres ‚Reichs'. Daß die 1914 bis 1918 on der Front so sehr begehrten Reclam-Bändchen eute bei unserer Wehrmacht ein gleich großes Interse auslösen, ist sogleich höchster Lohn und größtes Lob eser aus dem kulturellen Leben unseres Volkes nicht ehr fortzudenkenden Einrichtung. Dr. K. B.

Horvath, B.

Serie: Dpi auctions as
under pl. as
since visited
on 4th Jun
1924

Laid

Cs from 61.1

Horváth Béla

festő, grafikus
Képzőm. Egyes. tagja.

KMTARS művcsoptok
1931. feb-márc. kiáll.

I-11, 19, 29.

1931. Tél. tárl. 104, 105, 107, 108, 155.

1931/32. Téli kiáll. 38, 73, 97, 146,

1932. febr. - márc. kiáll. 449

1932. tav. tárl. 32, 34, 366, 368

1932/33. téli tárl. 242, 244, 293, 305

1933. nemz. Képzőm. kiáll. 255, 256.

HORVÁTH BÉLA: BUDAPESTI TÉLI HANGULAT

HORVÁTH BÉLA: PIHENŐ AZ ERDŐ SZÉLÉN

KNOPP IMRE MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

1. Pihenő.
2. Szélben.
3. Fekvő akt.
4. Anyai csók.
5. Alvó leány.
6. Erdőben.
7. Kastély előtt.
8. Mrs. Kensington arcképe. Magántulajdon.
9. Mary.
10. Nyár.
11. Jakabfalvy Judit arcképe. Magántulajdon.
12. Stanci.
13. A pünkösdi rózsa.
14. Rokokó.
15. Szerelem temploma.
16. Püspöki kastély Sümegen.
17. Manon.
18. Napos interieur.
19. A nagyítóüveg.
20. Hollandi kis városból.
21. A kastély parkjában.
22. Filmszínésznő.
23. Várakozás.
24. Műteremben.
25. Tavaszi dal.
26. A krinolin idejéből.
27. Tó partján.

X. TEREM.

HORVÁTH BÉLA.

Született 1888. március 25-én Pinkafőn. A művészet iránti tehetsége már középiskolai tanulmányai alatt jelentkezett és különös szeretettel apró szobrok mintázásával foglalkozott. Művészi tanulmányait a budapesti Iparművészeti Iskolában 1902-ben kezdte meg, ahol Loránffy Antal szobrásztanár tanítványa lett öt éven át. 1907-ben Münchenbe költözött, ahol Balthazár Schmidt szobrásztanár fogadta tanítványává, aki mellett két évig dolgozott. 1909-ben vágyai Párisba vitték, ahol az Ecole de Grande Chaumier-ben a híres ~~Prinet~~ tanítványa lett. A párisi impresszionizmus mély benyomást tesz tehetségére és kezébe veszi az ecsetet is és első műve egy dekoratív tanulmány azonnal elismerésre talál abban, hogy az 1909. évi Salon d'Automne-ban fogadják be. Ettől az időtől kezdve egyforma szeretettel foglalkozik a szobrászattal és festészettel is. Az 1912-ik évben állítja ki Budapesten a Műcsarnokban első szoborműveit: «Gyermektanulmányfej» és «Atyám arcképe». Szeretettel foglalkozik az iparművészet különböző ágaival is, amely műveivel több első díjat nyert. Első gyüjteményes kiállítását 1927-ben a Paál László Társaság rendezte. Több festményeit, különösen városi vonatkozású tájképeit Budapest Székesfőváros szerezte meg, valamint a Magyar Korona a királyi várpalota számára, ahol «Római ifjú» című szoborművét őrzik. Kitüntető elismerést nyert 1929-ben, és az 1930. évben «Téli hangulat» című művére a Ráth György-díj utáni kitüntető elismerést kapta. Szobrászati alkotásaiból több hősi emlékműve gazdagítja az országot, így Egyek, Göncz, Kiskundorozsma stb.

Horváth Béla

Soba

Művészet

1917. 40

Sarmizegethusai lelet

VI. 206

Horváth Béla

Művészet

~~190~~ 1915. 286

Sárszentlőrinczi közs. elöljáróság

VI. 226

Horváth Béla

festő és szobrász

laid

Lex Magy Társ

237. b. l.

Horváth Béla

lásd
3 életr. arch.

Pipics Szaz

114, 115. l.

Horváth Béla

M. Képz. Egyesületének
kis ezüstérme.

Pesti Napló
1934. dec. 22
(Kitüntetések a Műcsarnok kiállításán.)

Horváth Béla

zobrász

l. Medvey 7 i l

115

Horváth Béla

Téli hangulat

címet a Magyar Művészek Kiállításon megvette Horthy Miklós kormányzó.

Pesti Hirlap

1943. jún. 1.

rt Theer.

ember 5-én. † Wienben 1863
5-én.

k.

jobbrafordult. Caputiuma
ja és szemöldöke barna,
akálla leberetvált. Drága-
kirakott keresztjét kettős
ma meggyszínű. Jobbról,
dó két sorban a jelzés ez :

retei 5·8 : 4·7 cm. — Lelt.
tvétetett a Nemzeti Múzeum
, illetőleg 1885 április 14-én
o.).

Horváth Béla

Stobrász

Tanárok hősi emlehe a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karaépületének Esztjeben. (Trefort Ert) Leleplezték 1936. dec. 12.

Fenti müve

irod

Orsz. Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny 1936. dec. szám.

HÍVÓ A KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA
ÉVES JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

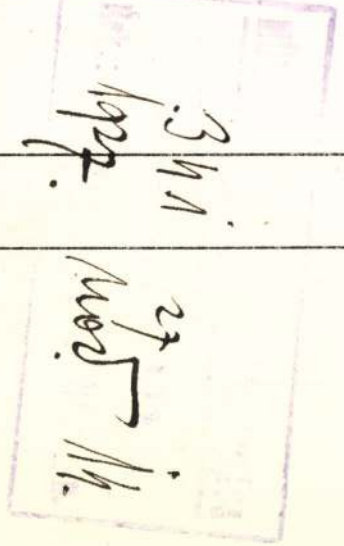

Horváth Béla

nobrait

Magyar Vasuti és Hajózási Klub Vöröskereszt kisegítő korházának emlékérme

l.

Numizm Közl.

1924-25. 29. l.

Horváth Béla

Magyar vasuti és hajózási klub vöröskereszt kisegítő korházának emlékplakettje 1917 bst fentitol

Numizm. közl. 1921. 53. l.

Római bronzmécses VI. 158.

Horváth Béla festő * 1888 Pinkafőn. 1907. a budapesti iparművészeti iskolát látogatta, aztán a müncheni képzőművész. akadémián tanult. 1909. Párisban a Salon d'Automneban állított ki először. 1910. Párisban volt tanulmányúton.

~~Kézdivásárhelyi lelet Tx. 103~~

Horváth Béla festő

Bécsi-út 92. Műcsarnok

V 1930. tav. kiáll. 27, 35, IV. t. 60, 70

V 1930/31. jub. kiáll. 18, 346 stb.

V 1934. téli kiáll. 2, 136, 350, 493, 503
1934. nemz. képzm. kiáll. 183, 299.

KE

900.

I
392

900. Olasz festő.

A XVII—XVIII. századból.

Szent Jeromos.

Az előtérben, egy sziklára támaszkodva és jobbra fordultan, térdel a szent. Baljában kődarabot és jobbjában feszületet tart, a melynek szemlélésébe elmerült. Haja, bajusza és szakálla őszbevegyült; palástja, mely alól, felső testéről lecsuszott ruhája kilátszik, piros; bal keze alatt, melylyel a sziklára könyököl, nyitott könyv fekszik és kissé odább, a rőzsén, koponya köti le figyelmünket. Fölül lámpás ég és sugarai a szentre vetődnek. A sziklabarlang nyilásán át a szabadba tekintünk, hol fák díszlenek.

Alabastrom, palakőn, méretei 31·5 : 24·5 cm. — Mündler: XI. 57.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: XI. 53. *F. Vanni:* Der

Horváth Béla

zobrász és festő

koll. kiállítása
a Műcsarnokban

KMTárs. 1939. téli kiáll.

Horváth Béla

festő, szobász

Műcs. kiál., 1913 tól

Pipics 114. l.

1923 tav — Téli hangulat a tenglő-hegen
Téli hangulat
" " (Ébenda) — of
Kora tavasz
Az elszakadott Nyugatból
Ilyen patak
Svábhegyi hangulat
" Téli "

1924 tav — Svábhegyi részlet, of

1924 őszi — S. M. úrhölgy Almerhorn | of

1925 tav (l. Nülön)

1926 téli — Őszi tág I–II. | of

1926 még-jul hag-m. of | Rígi tűzhely, Dunai halász, Esti hangulat, Nyugalom

1926 őszi: Utcarészlet lovrana-ban
Erdei patak
Hallstatti korra a 15. r-ból
Római fürdő
Hallstatti Tó — of

Horváth Adorján

U. 1616.

< Horváth Béla >

festő könyve

( ) Beleavatkozhatik-e az államhatalom a művészet irányításába?
Bp. 1940.

fd.

Könyvtáramban

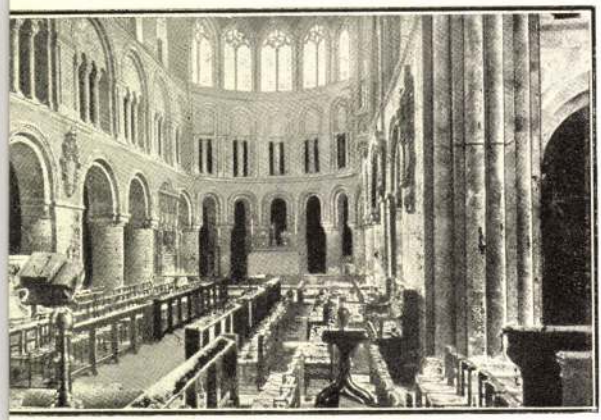

A kórus.

na Londonban.

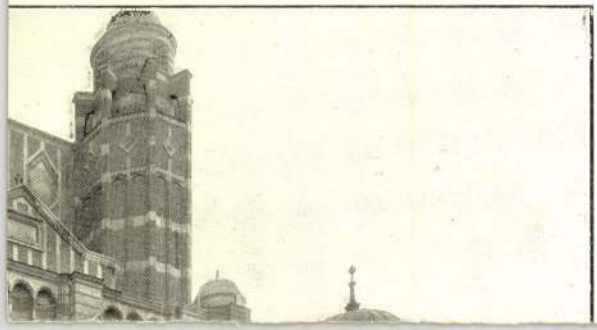

Horváth Béla

festő

koll. kiáll. a Pál

László Társaság

kiállításon.

vrod

Elek Artur:

Csirik Gyula. Hor-

váth Béla -

Nyugat ?

Kézirata E. A.

vrod. hagy.

Darnay Kálmán VI. 132, 133.

Horváth Béla

festői naturalizmus

~~Mücs Miáll, tól 4~~
Pipics 48. l

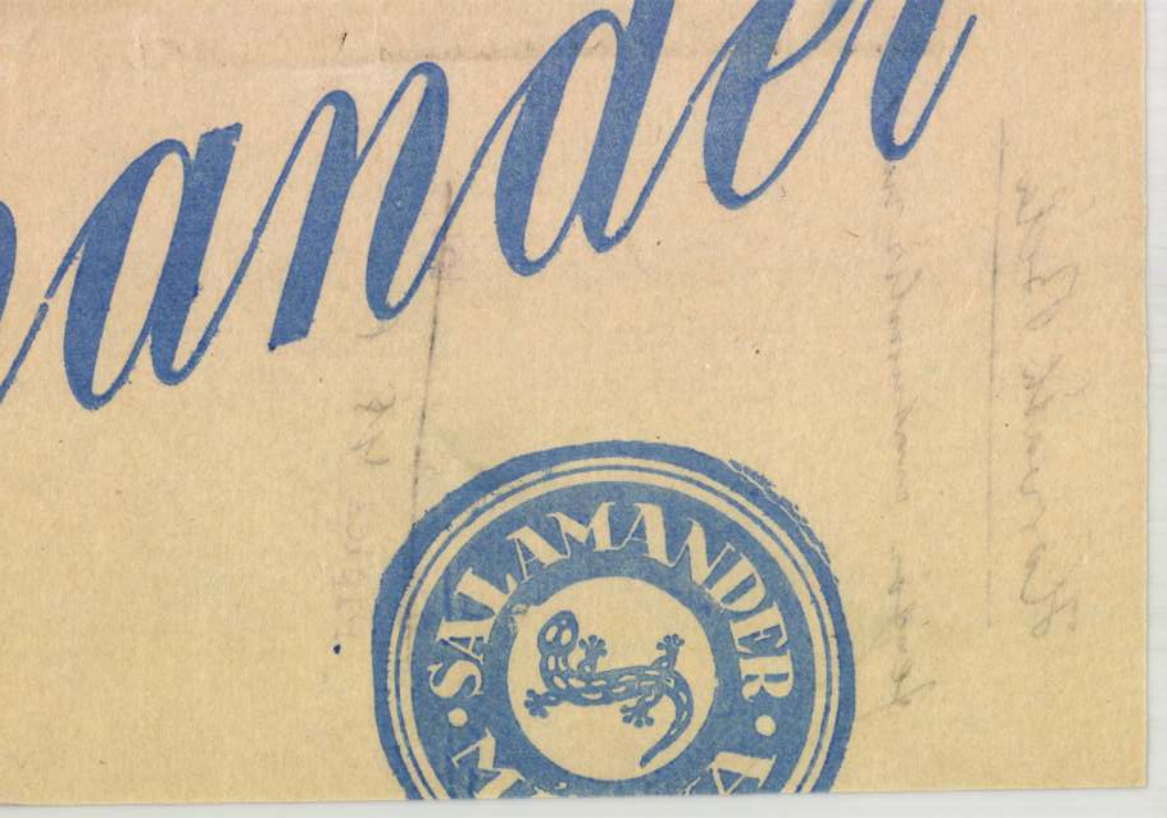
SALAMANDER

Horváth Béla

Napsütés az ujpesti ábölben.

olaff.

Tm. Bp 1932.

fordult
~~[illegible]~~, talapzatra helyezett tojásdad
~~[illegible]~~ Rövid hajat, hosszú bajuszt és állán
ek gallérja rétegesév vértje felett a kendőnél
e látszik. Körirata

i GRATIA ROM. IMPERATOR SEMPER

jult koronától megszakítva

TIBUS
BURCH látképei köit „Justus mejerus I.C."
nelynek kezdete
vaskata: FERDINANDE potens, qui nunc
ésse: Ecce jubet Cæsar: pax placida, ecce, redit.
ndetű latin vers van.

vonalkeretnek 30·6 : 18·9 cm.

/98
2.

Horváth Béla

Labdarúgó (Bronz)

Tm. Bp 1932.

1873: V. (II. 38.) — 1876: IV. 91. — 1878: V. 8. — 1880: V. 8. — 1881: V. 8. — 1883: V. 156. — 1885: V. 175. — 1886: V. 175. — 1887: V. 175. — 1888: V. 175. — 1889: V. 198. — 1890: V. 198. — 1891: VII. 292. — 1892: VII. 292. — 1893: VII. 366. — 1894: VII. 19. — 1895: VII. 19. — 1896: VII. 19. — 1897: VII. 19. — 1898: VII. 19.

~~Erny Mihály hagyománya 1871. — Magy. Képt. 218. Ltsz. 164.~~

— 1900: VII. 19. — 1901: VII. 19. — 1903: VII. 19. — 1904: VII. 19. — 1905: VII. 19.

— Magy. Képtár 218. — Uj lelt. sz. 164. — 1905. átv. jegyz. 432. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2071, és a leltárban 3026. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

M 218
Ny. 164

Erny Mih. hagy. 1871

Horváth Béla fiszt.

Sp. Szk. [illegible] 1888 kére 25
Pinkafő
Loránfi A. szobr. – München, Páris

Rába folyó, Erdő részlet, Erdei patak, Bp., Kőbős téli hangulat, Virányos körjére télen, Kendes erdei patak, Tágkép eső után, Kopár hegvidék, Kilátás a szemlőhegről, Késő d. n-i hangulat, Út az erdő szélén, Behavarott medre a budai hegekben, Kopha a Ukorból, Napjuszta, Téli hang. a szemlőhegen, A csendes Adria, Lauranai utcarészlet, Sóabhegi részl. télen, Dambins strand az ujpesti öbölben, A behavarott Pasarit, Bp. télen, Hárnashatárhegvidék télen, Napsütés az ujpesti öbölben, Sielök a budai hegekben. Sz.

52-ig

Mües. 1930 ősz

Horváth Béla

Labdarúgó, bronz

1932 évi új szerzemények Műcsarnok

POSTBUS 3 - 1000 AD AMSTERDAM

Horváth Béla.

Az Országház és a Duna a Szemlőhegyről, olajf.

Tm. Bp. 1932.

Rémi Ohnisto.

3061

51. Raffalt Ignácz.

(Sz. Weisskirchben 1800-ban. † Haimbachban 1857. julius. 7-én.)

Tájék utazókkal.

A dombos vidék országútján, a hármas fogatú fedeles kocsit szekér követi, a melybe egy lovat fogtak. Az előbbinek oldalán rosta, pitli s a rúdon lámpás lóg, míg az elébe fogott lovak közül egy szürke és kettő fekete. Az utóbbit zsupszalmával, ketreczczel és batyuval rakták meg s ~~a~~ pejnek látszik. Mind a kettő bakján férfi és nő ül, csakhogy az elsőn a férfinak jobbján, a másodikon pedig ~~annak~~ balján foglalt az asszony helyet. Balról a szikla tövében, a földre telepedett vándorló előtt, ki botját maga mellé tette s batyuját balkezével tartja, botra támaszkodó társa áll hátán bőrönddel. Öltözete a földön ülőnek: piros sapka, szürke kabát, kék pantalló; az állónak: gyűrött karimás kalap, sötétkék kabát és térdein rongyos nadrág. A felhőzött égbolt borus. Jelzése alól jobbra: »*Raffalt, 1849.*«

Fa, métetei 46·2 : 62·7 cm.

1876: IV. 4. — 1878: V. 88.

318

Horváth Béla

festő

1. Az Országház és a Duna a Szemlőhegyről, 1928.

2. Napsütés az újpesti öbölben.

1932 fův új szerzemkiáll Mücsarnok

N VÁRMEGYE ALISPÁNJÁTÓL.

est. 4. Postafiók 375.

233. A budai hegyekben
234. Tél a Sashegyen.
235. Dunai részlet
236. Síremlék. Gipsz.
237. Labdarugó. Bronz

IX. TEREM

HORVÁTH BÉLA MŰVEI:

238. A Rosengarten reggel.
239. A Marmolada.
240. A Rosengarten alkonyatkor.
241. Szatmári Tibor. Mgt. Gipsz
242. Napsütés a Svábhegyen.
243. Alkonyati napsütés a budai hegyekben.
244. A Rosengarten borus hangulatban.
245. Téli hangulat a Sashegyen.
246. Téli verőfény a Svábhegyen.
247. Kilátás a Szemlőhegyről.
248. Fenyők a Svábhegyen
249. A Sashegy télen.
250. Napos téli táj.
251. Téli táj a Dunával
252. A Margithíd.
253. Az újpesti öböl.
254. Abbáziai tengerpart
255. Őszi Duna.
256. A Duna télen.

Horváth Béla
Jestő
koll. kiáll
1939.

X. TEREM

SZOBORCSARNOK

257. ORBÁN ANTAL: Szent Anna. Márvány.
258. ~~BORY JENŐ~~: Réka királyné. Márvány.
259. VASTAGH LÁSZLÓ: Vastagh György. Gipsz. Mgt.
260. ~~HIESZ GÉZA:~~ Angyal. Gipsz.

Asztal-vitrinben:

261. SZÉP BÉLA: Tanulmány. Gipsz.
262. ~~EDVI ILLÉS G~~YÖRGY: A kassai dóm. Érem.
263. ~~FARSANG GYÖ~~RGY: Prohászka-érem. Bronz.
264. SZŐDY SZILÁRD: Dr. Duday Alajos. Bronz.
265. vitéz TÉCSY LÁSZLÓ: Arcmás. Gipsz. Mgt.
266. ~~CSILLAG ISTV~~ÁN: Zsuzsika. Bronzplakett. Mgt.
267. SZŐDY SZILÁRD: Klára. Gipszplakett.

Kis vitrinben.

268. SOMLÓ SÁRI: Anonymus opus I. Bronz.
269. SOMLÓ SÁRI: Anonymus opus II. Bronz.
270. SOMLÓ SÁRI: Anonymus opus III. Bronz

271. ~~HIESZ GÉZ~~A: Kereszt. Gipsz.
272. ZÖLLEY GYULA: Figyelő fiú. Gipsz.
273. KOVÁCS MÁRIA: Krisztusfej. Bronz.
274. ~~GYŐRY DEZSŐ~~: Női fej. Gipsz.
275. izbégi VILLÁM RÓZSA: Karácsony napján. Gipsz.
276. ~~GYŐRY DEZSŐ~~: Tanulmány. Gipsz.
277. IVÁNYI LAJOS: Anyaság. Gipsz.
278. ~~BUZI BARNA~~: ómorovicai Imrédy Klára. Gipsz. Magántulajdon.
279. ~~ANDREJKA JÓZSEF~~: Viszontlátás. Gipsz.

KM Társ. 1939. sili tarl. Eat.
(Jan.–März)

209. Nógrádi pincék.
210. Kikötőrészlet Spalatóban.
211. Vasárnap délután.
212. Tanya szélén.
213. Régi utca Münchenben.
214. Merengés.

Szoborművek:

215. ANTAL A. JÓZSEF: Gyermekfej. Gipsz.
216. MINDSZENTI FERDEL LAJOS: Fésülködő. Bronz.
217. KÓBOR G. ELEK: Gondolkodó. Gipsz.

VIII. TEREM

HORVÁTH BÉLA MŰVEI:

218. Felhős táj.
219. Budapesti táj télen.
220. A Passo di Pordói hágónál.
221. Rosengarten.
222. A budai hegyekben télen.
223. Sassolungo.
224. Virágok. Mgt.
225. Kilátás a Halászbástyáról.
226. Ködös budai utca.
227. Alkonyat az Alföldön.
228. Erdő.
229. Őszi táj az Alföldön.
230. Fiatal leány. Gipsz.
231. Az újpesti öbölben.
232. Ködös budai táj.

VII. TEREM

KÁSSA GÁBOR.

Vízfestmények.

180. Női arckép.
181. Sziklás part Spalatóban.
182. Utca Sebenicóban. Olajfestmény.
183. Egy tányér leves.
184. Májusfa.
185. Dalmát kikötő.
186. Palóc menyecske.
187. Édesanyám.
188. Önarckép.
189. Alföldi este.
190. Reggeli köd a Balatonon.
191. Apám sétaközben.
192. Vásár Dalmáciában.
193. Cséplőskor.
194. Férfiarckép.
195. Hajók Spalatóban.
196. Olvasó nő a kertben.
197. Mélázó fiú.
198. Téli délután.
199. Homokbánya.
200. Áradáskor.
201. Este a tanyán.
202. Páholyban.
203. Borult reggel a Balatonon.
204. Hálók a Zagyvaparton.
205. Cséplés.
206. Reggeli a kertben.
207. Nő piros kabátban.
208. Kubikosok.

Horváth Béla

Az első tavaszi napsugarak

Téli táj a Zugligetben

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április.

23 1.

Balkán, XIX. század.
Réz, mag. 7·2 cm.

EDÉNY,
talpas, és füles.
XIX. század.
Réz, mag. 24 cm.

GYERTYATARTÓ,
két darab.
XIX. század.
Réz, mag. 25 cm.

EDÉNY,
sasos fedéllel és hermákkal.
XIX. század.
Réz, mag. 17 cm.

CSIPESZ,
hengeres tokkal.
XIX. század.
Réz, hossza 36 cm.

VONALZÓ,
felirattal.

Horváth Béla
Téli hangulat a Virányosi uron

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 6 l.

15

HÁZI KINCSTÁR

MŰVEK

Mérey Mihály esztergomi kanonok (1689—1711) birtokából.
Lepold Adatok 30. l.

BÉKECSÓK-TÁBLA, (231. kép)
aranyozott ezüst, rekeszzománccal. Közepén bemélyített kettős kereszt fából, a Sz. Kereszt állítólagos ereklyéjével. A táblát két vízszintes rekeszzománcos sáv osztja háromfelé. Fent két szárnyas angyal látható, középütt balra Konstantin császár O'ΑΓΙΟC ΚωΝΤΑΝΤΙΝΟΣ felirattal, jobbra Szent Ilona ΗΑΓΙΑ ΕΛΕΝΑ felirattal, alul balra Krisztust vezeti katona és zsidó főpap ΕΛΚΟΜΕ ΝΟC ΕΠΙΤΚῩ ΙC ΧC felirattal, jobbra Levétel a keresztről ΗΑΝΟΚΑ ΘΗΛωCIC felirattal, vala-

Horváth Béla
Budapest ködben

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április, 6 1.

MDK

Horváth Béla

Tél a budai hegyekben

Téli táj az óbudai hegyekben

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

24 l.

Horváth Béla festő

M.D.K.

Tájrajzai említve:

Tél a művészetben. Bpo. 1942, 4

Horváth Béla

Hallstadti részlet

c. képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H. 930.X.18.

Horváth Béla

Esthangulat az istriai parteken

c. képével szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

P.H.93e.X.18.

Horváth Béla, festő

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz.
39. l.

Kemse Béla: Téli Tárlat a Műcsarnokban.

Horváth Béla

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 23. sz. 27. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnok-
ban.

Horváth Béla festö.

Katol.Szemle.1930.II.1011-18.l.

Horváth Béla festö.

Katol.Szemle.1932.II.54-60.l.

Horváth Béla festö.

Katol.Szemle.1930.II.1011-18.l.

Horváth Béla MDK

Átkelés a Kárpátokon

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Horváth Béla
Hóolvadás, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
22 l.

Horváth Béla

Téli táj az elszakitott Nyugatmagyarországból

olaj

Téli

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.

22 l.

Horváth Béla

Tavasz, olaj

© M.K.T. 1925. május. 23 1.

Horváth Béla
Nagyanyus, bronzplakett

Őszi Tárlat kiállítás. Műcs. 1922. nov. 12 l.

Horváth Béla

Nagyapa, bronz plakett

Őszi Tárlat kiállitás. Műcs. 1922. nov. 12 l.

HORVÁTH BÉLA, szbr és festő, 1888 márc 25— Tanárok hősi emléke, VIII., Trefort-kert, Muzeum-körút 4—6 közt.

Medvey 115. l

2155-909-21
Tört. Képes.
Raktár.

628. Lámpás. (Petroleum)

1 darab nikelezett bádoglámpa kerek égővel három karon nyugvó ernyőtartóval, felemelhető súlyesztő szerkezettel, oldalt töltő lyukkal, lent pedig a talapzaton átlyukasztott vizzel. fecskével.

Méretei

Értéke.....9 K

Régi leltári száma: 10

Lásd a 287 ex 96 sz. nyugtát.

Horváth Béla

Budai téli táj

O.M.K.T. 1925. május. 2o 1.

Horváth Béla

Napsütötte táj

O.M.K.T. 1925. május. 2o 1.

Horváth Béla

Tájkép, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 22 1.

Horváth Béla

és Nádor Lajos

A sirkőpályázaton 150 koronával díjazott egyes siremlékterve, repr.

Magyar Iparmüvészet

1914. 155. l.

Horváth Béla

Diszserleg, terv. fenti

Repr.

Magyar Iparmivészet

1907. XII. l.

Vermerk Hofr.

Dr. Berger, Ver.
Rat
Dep.

Mayer Hermannsdorf
1 Hof. Zlr. L.

Horváth Béla

szobrász

szül. 1888. Pinkafő. Az iparmű-
vészeti iskolában Bpesten tanult-
állami ösztöndíjjal münchen
képrőmin. akadémián Schmidt
vezetése alatt, Parisban Stein-
leinnél, Belgiumban, Hol-
landiában tanulmányút. 1909
a párisi Salon d'automne-
ban állított ki először. 1912 óta
megjár kiállításokon is szerepel.

Ind

Krück I. 518. l.

Rudolf Arénóra

285

1904. június 23.

A lőcsei ág. h. ev. egyházkerületi hivatalának: fh. a folyó évre javaslatba hozott segélyek csak az eredményes felhasználás biztosítása mellett lesz folyósítható (257/1904)

Horváth Béla

4 1

MAGYAR MUVESZET

1928. 399

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Madonna Jézussal (84. kép)

Fa, tempera, 60×36 cm.

A Bertinelli-gyűjteményből.

Variánsa a müncheni FH. gyüjteményb pietro di Lorenzo Pratese néven, más hátté rel. (L. Pantheon, V. kötet, München 193 265. l.). Berti Toesca szerint hasonló kon pozíció a bostoni Gardner gyüjteményben. - Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. U Magyar Sion, XVI., 1885., 761. l. — Mas laghy II., 100. szám. (Fra Filippo Lippi.) - Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20, 3. la (Fra Filippo Lippi.) — Gerevich PA, 230. (képe 227. l.) (Fra Filippo Lippi.) — Va Marie, X. kötet, Hága, 1928., 343. l. (F Filippo Lippi.) — Décsei: Könyvismerteté MM, V., 1929., 172. l. — Benesch Belve 70. l. (Domenico Veneziano köre.) - Rónay, Maria: Die Schätze des Christliche Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V 1931., 6. l. (Képe 3. l.) (Fra Filippo Lippi Berenson 442. l. (Pesellino) — Berti Toes 950—952. l. (Képe 951. l.) (Compagn di Pesellino.) — Esztergom, MM, IX 1933., 61. l. — Babits Mihály: Szer István városa. Pesti Napló, 1938. szeptembe 4, 31. l. — Lepold—Lippay, 55. l. (Kép XV. táblán).

LIPPI, FILIPPINO (firenzei festő, 1457—150 KÖVETŐJE

Szent Erazmus püspök vértanúsága

Fa, tempera és olaj, 29×37 cm.

A Bertinelli-gyüjteményből

Horváth Béla

Rödönyi völgy, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 23 1.

1920 Tav: A M. Vas. és Hag. Club hadikiah. pl. 62
Felber Bandika, márv.

1922 ősz l. külön

1942-43 Téli — Téli hang a bunár
Téli Táj
Erdő szélen
Magas hegyi Táj

1943 Tav l. külön

1944 Tav — Téli hangulat
Erdő Téle
a Balaton reggel

Horváth Béla

festő

Kunfalva 1940. A gyermek

Majális

Horváth Béla

Műcsarnok

V 1927. őszi kiáll. 394, 395, 405, 420

V 1927/28. téli kiáll. 306, 308, 310

V 1928. tav. kiáll. 394.

~~Zsigmond u. 68.~~

Bécsi út 92

V 1928/29. téli kiáll. 237, 452, 609

611...

V 1929. tav. kiáll. 448, 462, 466

Kanál 1810 tájáról, Libay Sámuel
beszterczebányai ötvös műve, özv.
Schlott Gyuláné tulajd.

VIII. 38.

Horváth Béla

Mincsonok fertő Bpest

1914. tav. kiáll. 281

1915-16. téli kiáll. 320

1917. tav. kiáll. 223, 227

1918. tav. kiáll. 102, 194

✓ 1919-20. téli kiáll. - 467

1921. őszi kiáll. - 297, 299

✓ 1922. ~~őszi~~ kiáll. 425, 593

✓ 1923. tav. kiáll. 381, 383, 393, 395, 398, 482, 524, 539.

✓ 1924. tav. kiáll. 411

✓ 1924. őszi kiáll. 110, 118, 350, 354

✓ 1925. ~~tav.~~ kiáll. 275, 295, 325, 347

✓ 1926. angol-magy. kiáll. 197, 214, 456, 504.

✓ 1926. őszi kiáll. 44, 50, 55, 57, 87

✓ 1926. téli kiáll. 531, 550

✓ 1927. tav. kiáll. 526, 528, 529, 566, 573

✓ 1927. magyar tag 372, 681, 720

Szászvárosi ref. Kun-Kollégium könyv-
tárának berendezési ügye VI. 199.

M. Mův ért

1940-41 (Mücs)
a Duna télen
Ködös táj

1942 jun (Ko)
Őszi táj

1943 máj
Dannbens hagóvár
Téli hangulat
Erdő
Napsütés télen

Tornási Rapcsolótú, hallstattkori

IV-69.

Horváth Béla

festő

Kolt. kiáll

l.

Ernst Múz. kiáll

137. sz.

1933

Horváth Béla

nobán

Bpest. III. Pacsirtamező

utca 27.

V-kell Sport díj kiáll. 1940

Labdarugó, bronz

Készíte

1—2. ábr

ondenzációval és tápláló szivattyúval felszerelve.

Röck István gépgyára Budapesten.

Horváth Béla

festő

l.

Ernst Museum kiáll

137. sz.

1933. febr

Föv. Képtár

Nemy képen

2*

1933 ápr.-máj (Mücs)
Tél a budai hegyekben
Téli Tág az óbudai " "

1934 Budai hegyekben
Mhid

1935 Dunapart

1937 Ötzi Rangalat

1944 Udvarrészlet télen
Téli tág
Tihany kör-jébe

k.
asszony temploma.
földvár és Pálos-zárdarom
et.

Horváth Béla

Ernst CXXXVII. 1933 febr. augusz

Ködös domboldal
Viráváros télen
Kilátás a tiépvölgre
A havas Buda
Város végén
Óbuda
Erdőben
Köd
Hűvösvölgben
Őszi fág a Svábhegyen
Pocsolya
Ködös Pest
Behavarott út
Havas Buda
Az orszaghára ködben

Horváth Béla

festő Bpest

Nemzeti Szalon 1930. márc-ápr.

Nemzetközi Alpin Képkiállítás.

HORVÁTH BÉLA, BUDAPEST

542. Dachsteincsoport, olajfestmény . .

543. A Hallstatti tó, olajfestmény . .

Horváth Béla

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Őszi hangulat, olyf. 8000.–

1926 ápr. (Paál L.) l. külön
együjt

1930 márc.-ápr. l. külön

1930 szept. (Balat. Társ.)
Badacsony, of.

1939 ný.-inn. (Fővi képt.)
Kilátás a szentlőkapról, of.
(1912)

Vasfibula V. 171

Horváth Béla

1915 dec. kiáll. V. palon
Tabain, olaj. 300.—
Részlet a Császárfürdőből,
olaj. 350.—

Vidéki Könyvtárosaink sérelme

X. 54.

Horváth Béla
Labdarugó bajnok, gipsz

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 8 l.

trépan 14

Karancskeszi /Bara

Hosszu, régi fal
a Karancshegy al
ternáccal, szép

R.k.plebániatemp
Titulus: Szt. Mi
Fekvés: A falu n
áll az országut
látható. Fákkal,
Nyugati frontja
gasan felette ne
lem kelételt.
Külseje: A nyugat
jós templom két
nyolcszög 3 oldal
századi s ez volt
százag második fe
szélességü najót
szakaszos. A kis
tették át barokk
zatá A torony cs
ból, melyet három
futó erős párkány
I-I üres fülke, e
A párkány felett

Horváth Béla

Műcsarnok nobrász. Budapest

1913. tav. kiáll. 283. Bőjtéke, gepe

1913-14. téli kiáll. 342, 343, 399

apám, K. J. csóporlja (szokor) [görög mabrózfej]

1914 tav. 281 Patyika, br

1915-16 téli 320 N. L. képm. szokor

1917 tav 223, 227 Felhők / Tájkép } of

~~1942 tav (vésés)~~

Ammonitek VI. 124.

Horváth Béla

účelek

Mnich. 1912

Hermek Taufer | gipsy
Atyain archiepe

Brons Raid VI. 125.

Horváth Béla

100 k államsegély

Értímisk 1905/6.

17. l.

H4-61.

DEM

g. kel. templo

Horváth Béla

a soproni kereskedő és ipar-
kamarától 200 k.

Kisinnik 1905/6. 17 l

573-575.

629.

ŐRALJABC

ref. templo

Horváth Béla

200 k államsegély

Értímisk 1906/7

16. l.

XLVI.

ENTMÁRIA

emplom.

Horváth Béla

kisplasztikus végbizonyítványt nyert jeles eredm.

Értimisk 1906/7. 19. l.

Horváth Béla

a soproni Ker. és ipar-
kamarától 200 k segély.

Értiminisk 1906/7. 17. l.

Horváth Béla

A sebesült bajtárs,
bronzrobor mintája,
repr.

Magyar Iparművészet
1916. 208. l.

Reines!

e-

zik,

a-

ő-

ás-

n

en-

szi-

őre-

ával

b ki-

t

ikor

vette,

n

n

Horváth, Béla, Bildhauer, geb. 1888 in Pinkafő, absolvierte die Budapester Kunstgewerbeschule und setzte hierauf seine Kunststudien mit Hilfe eines staatl. Stipendiums an der Münchener Akademie als Zögling Schmidt's, in Paris als Schüler Steinlein's fort und unternahm dann eine längere Studienreise nach Belgien und Holland. H. trat zum ersten Male 1909 im Pariser Salon d'automne vor die Öffentlichkeit und beschickt seit 1912 auch die ungar. Kunstausstellungen mit seinen Werken.

Krück I. 518. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Horváth Béla

nobrisz és festő

Nyl. 1888. márc. 25

Pinkafő

rád

Ki-Kicsoda?

340. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

ürnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

ÉDER GYULA: SZENT IMRE LÁTOMÁSA.

HORVÁTH BÉLA: TÉL.

csarnok tárlatai sorában szerepelt *Matejko*-nak, a nagy lengyel festőnek «Brandenburgi Albert meghódolása I. Zsigmond lengyel király előtt» című nagy kompozíciója, ezenkívül a tavaszi és őszi kiállítás magyar és külföldi művészek részvételével.

Az 1885. év írott emlékei közül kiemelünk néhány érdekesebbet:

308/85. sz. A Társulat felirata Trefort miniszterhez *Lotz operai freskójának sokszorosítása* érdekében.

2205/85. sz. Levél *Munkácsyhoz*, amelyben a párizsi művészek kiállításra való ösztönzését kéri tőle a Társulat.

2348/85. sz. Távirat *Canon* haláláról.

2631/85. sz. *Munkácsy* 1000 frankot küld Temple ösztöndíjaként.

3053/85. sz. *Zichy* Mihály köszöni az általa nyert, kisorsolt képet.

Mindezeknél jelentősebb azonban a Társulat 520/85. sz. alábbi felirata Treforthoz *a pécsi bazilika restaurálása és díszítése ügyében:*

«Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Több oldalról vettük azon értesítést, hogy a pécsi bazilika restaurációjánál a falfestmények készítésével egy külföldi, rajnavidéki művész bízatott meg.

Úgy tudjuk továbbá, hogy ezen művészi feladat végrehajtásáért az illetőnek mintegy 100.000 frt tiszteletdíj biztosíttatott.

Ha ez a hír valónak bizonyul, úgy azt a hazai művészet tekintetéből a legmélyebben kellene fájlalnunk. Mert ezáltal egy ritkán megújuló, fényes feladattól esnék el, mely hazai mestereinket évek folyamára foglalkoztatná s vezetésük mellett az ifjabb művészek egész sorát a monumentális festészet terére utalhatná. Azon

Évk Kn. T. 1930 24. 144 képek

HAJÓBERENDEZÉSEK. Az újságok közgazdasági rovataiban hírek szálldosnak új szerződésekről, német hajósvállalatokról, melyek a jövőben oceánjáratainkat le fogják bonyolítani, hatalmas igazgatókról, akiknek szemöldöke ronthat és teremthet száz hajóóriást, kormányszubvenciókról és más hasznos és kellemes dolgokról, melyek a háború után erősen fel fogják lendíteni az ipart, a berendezőket, az asztalosokat, a tervezőművészeket — Németországban. Ballin úr, aki egymaga többet tehet a német iparművészetért egy évben, mint tízezer polgári család egész életében, vajjon Ön, aki Bruno Pault, Riemerschmidet, Pankokot úgy felkarolta, mint a Sforzák Leonardo da Vincit, Ön, aki a német ipar teremtőerejét és ízlését jobban megmutatta Amerikának, mint százezer leírás, tankönyv és művészeti folyóirat együttvéve, vajjon tudja-e, hogy van magyar iparművészet? Vajjon azok a magyar pénzóriások és hajózási mammutok, akiktől ez függ, tudatták-e Önnel, hogy nekünk is vannak ízléses tervezőink és minálunk is van kedv, tehetség és lehetőség a nagy luxushajók olyan berendezésére, melyre a külföld képes. Aligha. Mert másképp miért volnának a mi hajóink javarészt bécsi kárpitosok és angol hajómérnökök kissé szürke módján berendezve. El kell ismerni, hogy egypár év óta sokat javultak személyszállító hajóink abban a tekintetben, ami a kényelmet és tisztaságot illeti. De még igen-igen messze állnak attól, amit ebben a tekintetben el lehetne tőlük várni. Azok a nagy bécsi hajók, melyek a Dunán a legnagyobb luxust képviselik, közelebbről megnézve még a kárpitosiparnak ama hőskorát mutatják, mikor a hölgyszalónt nem is tekintették igazi hölgyszalónnak, hogyha nem volt Louis quinze bútorzata, brokátselyem huzata, bronzot utánzó bádog falilámpája és egyéb a nyárspolgárság ah-kiáltásait kiváltó dísze. Tisztelet a kivételeknek, de a sok milliós szubvencióval dolgozó Adria tengerhajózási vállalat sem töri magát azután, hogy ezeket a milliókat itthon és jó tervezőművészektől ajánlott kabinokra, szalónokra és ebédlőkre költse el, hanem beéri azzal, hogyha a külföldi hajógyár- és berendező-vállalat szokványos plüss-kanapéival indul el a büszke óriás szelni a hullámokat. Vajjon szól-e most, a suttogások, tárgyalások, szubvenció-igérgetések idején valaki arról, hogy a kötendő szerződésekbe nemcsak a magyar gépipar jussát, hanem a magyar berendező-művészet igényeit is bele kell venni? Gondolnak-e a méltóságos és kegyelmes kijárók, igérők és részesedők arra, hogy amit egyetlen hajó megtervezésénél gyári rajzolók és műszaki másolók munkáira elköltenek, abból három-négy nagyon tehetséges magyar tervező olyan egységes, finom és európai ízlésű munkát végezne, amely évtizedeken át büszkeségünk lehetne és sok százezer ember fokozott kényelmi és luxusigényeinek is kielégítőjévé válna. Mi fölvetjük a kérdéseket és nagyon örülnénk, ha ezekre „illetékes" helyről megnyugtató választ kaphatnánk.

LYONI SELYEM ÉS CALAISI CSIPKE. Mind a kettő a francia műipar büszkesége. Mindkettővel öregbítették a franciák azt az erkölcsi tőkét, mely híres ízlésük legendáját szövi át és amely évenként igen nagy összegekkel gazdagította nagy kereskedelmi cégeiket. Most mindkettőről érdekes dolgokat olvasunk. A lyoni selyemről azt a kis leleplezést olvassuk, hogy most már nem a párisi cégek szállítják Németországba, hanem a — krefeldi gyárak. Eddig is azok szállították egy jelentékeny részét, csakhogy kerülővel. Az utolsó tizenöt évben az alsó rajnamelléki selyemgyártás oly hatalmasan fejlődött, hogy az addig páratlan francia gyártmányokat technikai tekintetben utólérte, olcsóságban pedig egyenesen túlszárnyalta. Különösen vonatkozik ez a creppekre s a china-creppekre, továbbá a musselin-szövetekre, melyeknek mint ritka anyagoknak festése és appreturája sokáig igen nehezen sikerült a németeknek. Ma már éppen olyan jól csinálják mint a franciák, akik éppen ezért erősen érzik is a Németországból eddig importált árúknak elmaradását. Hja, fogják erre mondani a francia ízlés régi barátai, de azért a mi hölgyeink kitartása a lyoni selyem mellett még sem megokolatlan, mert azoknak a dessinje még mindig utólérhetetlen. Nos ezekről is bebizonyult már, hogy maguk a francia gyárosok sincsenek tőle olyan nagyon elragadtatva, különben nem kérnének mintákat — krefeldi művészektől. Valóságban ugyanis ezek egyrésze kizárólag a franciáknak dolgozik, akiknek mustrarajzolói még ma is teljesen ugyanavval az ízléssel dolgoznak, mint ötven évvel ezelőtt. Hogy bizonyos fajta selymek, mint például a nyakkendőszövetek már régóta keresettebbek Németországban, mint Franciaországban, az is versenyképes ipari erejük bizonysága. A calaisi csipkéről is szomorú híreket lehet olvasni. A francia műipar e nagyon jövedelmező terméke erősen megérezte a háború hatását. Míg a háború előtt egy évben 88 millió frankot jövedelmezett, már a háború első évében csak 42 millióra rúgott a termelés. Különösen az Északamerikába irányuló kivitel csappant meg, mely egyetlen évben 70 millióról 25 millióra szökött vissza. Összehasonlítva e két iparcikk hanyatlásában rejlő tanulságokat, könnyű kiolvasni belőle azt a veszteséget, melyet a háború Franciaország világpiaci helyzetében jelent.

KÉPEINKHEZ. Két pályázat eredményeit találja mostani füzetünkben az olvasó. Az egyik a bélyegpályázat, amelynek ügye az iparművészeknek igen széles körében keltett érdeklődést. Előző számunkban a külföldi levélbélyegek legszebbjeiből adtunk egy választékos gyüjteményt, a mostani közlésünk arról fogja meggyőzni a szemlélőt, hogy — ha a tervezetek megvalósulnak — nekünk sem lesz okunk a nemzetközi postaforgalomban szégyenkezni. A festett bútorok legsikerültebb példáit egy színes műmellékleten s azonkívül a rendes illusztrációk között mutatjuk be. Egyszerű, jó formák, magyaros, népies zamat ömlik végig e pályamunkákon. Bizonyára méltóak ezek a munkák arra, hogy mintákul szolgáljanak asztalosainknak, példákul tervezőinknek, ízlésnevelőül a laikusoknak. Mindnyájan érezzük, mily fogyatékos e tekintetben az, amit puhafaasztalosok nyujtanak mily sokféle az alkalom a konyha-, előszoba-, hall-, nyaraló- és gyermekszoba-berendezésekben, ahol ezt a műipari ágat érvényesíteni lehet. Az iparművészeti iskola növendékmunkái töltik ki a jelen szám egyrészét. Ezúttal talán nem oly gazdag és változatos a tanévvégi eredmény, mint más években. A háború itt is fájdalmasan éreztette hatását, a fiúnövendékek nagy része bevonult, egy jelentékeny százalék el is esett, úgyszólván egész osztályok szünetelni voltak kénytelenek s ha ennek ellenére mégis vannak itt kvalitásban elsőrangú munkák, ez amellett szól, hogy az iskola ezer nehézséggel küzdve is állja a helyét. A hősemlékek, melyek Simay tanár osztályáról kerültek ki, az emlékkövek mai áradatában egyszerű és nemes arányaikkal, ízléses feliratukkal s lapos faragásaikkal tünnek fel. A háborús viszonyok kevésbbé éreztették hatásukat a nők oktatásában, akik közt a textilosztállyal kapcsolatban még újításra is lehetett gondolni: Mihalik tanár vezetése alatt egy kalapkészítő-tanfolyam nyilt, melyen Brett Sarolta volt a szakoktató. Már az első munkák is, melyekből a legjavát közöljük, ízlésről és kedvről tanuskodnak. Az iparművészeti oktatásba bevont nőikalapkészítés tekintetében a fővárosi Iparrajziskola volt a kezdeményező, ahol pár évvel ezelőtt Vértes tanár növendékeinek munkái fölkeltették a figyelmet. Az idén a háborús viszonyok következtében ott ez a tanfolyam szünetelt, de a jövőben, hír szerint, újra folytatni fogja tevékenységét. S csak örülni lehet, hogyha ez a nagyon jövedelmező és sok ízlést igénylő iparág a művelt középosztály leányainak újabb elhelyezkedési lehetőséget biztosít azzal, hogy valamennyi érdeklődőnek kiképzését biztosítja. Egy friss és rendkívül megkapó szobrászati alkotás révén új névvel is megismerkedik az olvasó: Horváth Béla: „Sebesült bajtárs“ című kisplasztikai alkotása ez, egy bronzszobor gipszterve, amelynek öntési, sokszorosítási és elárusítási jogát az Iparművészeti Társulat vette meg. A világháború egy nagy élménye, zárt, nagyon mozgalmas, drámai kompozícióba sűrítve. Nem virtuózkodás, hanem keresetlen őszinteséggel előadott, markánsul kifejezett vallomás a művésznek egy nagy megrendüléséről. Horváth Béla a legtehetségesebb fiatal művészgárdában kér ezzel magának helyet. Neve egyébként már növendékkorában is, amikor Mátray Lajostól tanult mintázást az iparművészeti iskolán, jó hangzású volt és legutóbb a hősök emlékére szánt akcióval tünt fel munkái. A siker, mely e reprodukcióban közölt munkáját remélhetőleg kisérni fogja, alkalmas lesz arra, hogy elmélyülő, formastudiumokba merülő tevékenységét öntudatossá tegye s pályáját előrelendítse.

Az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola grafikai osztályának munkáiból.

Vignette. Graphische Abteilung der k. Kunstgewerbeschule.

Magyar Iparművészet
1916. 216 l.

Horvátha Béla

M.O. 930. X. 19.

M.O. 930. X.19.

A Műcsarnokban

az őszi tárlat nyílik meg ma, amelynek keretében — muzeális értéket adva a kiállításnak — bemutatják az esztergomi Ipolyi-gyüjtemény gazdag anyagát. A magyar festészet régi emlékein kívül gyönyörű gobelinek és iparművészeti tárgyak alkotják ezt a gyüjteményt, amelynek válogatott kollekcióját a budapesti közönség elé hozni igen szerencsés gondolat volt. Ezen az anyagon kívül *Pásztor* János szobrászművész kollektív kiállítása áll az őszi tárlat középpontjában. Élete minden munkáját kiállítota ez a kitünő művész, akinél talán senki szebben nem tudja fehér márványba faragni a leghalkabb lirát, kőben és bronzban örökkévalóvá tenni a legmegfoghatatlanabb, legfinomabb érzéseket. A női test költője, de ha kell, ha a feladat azt követeli, férfias, erőteljes kompozíciók kerülnek ki a keze alól.

A többi teremben egy-egy festő gyüjteményét mutatják be, a legérdekesebb közülük *Zombory* Lajos, aki a magyar pusztát, a puszta állatait festi és rajzolja nagy elmélyedéssel. Rajzaiban bravúrosan fog meg egy-egy merész mozdulatot. *Aradi Edvi* Illés, *Horváth* Béla, *Kampis* János, *Knopp* Imre, *Major* Jenő és *Sárdy Brutus* a többi kiállító.

Legkívánatosabb zongorák
legolcsóbban vásárolhatók részletre is
KERESZTÉLY
hírneves zongoratermében

Horváth, Béla
festőművész

Magyar Hírlap
1933. II. 5.

MŰVÉSZET

Ernst Múzeum

A *Nagymező-utcai* múzeum új csoportkiállítását egy idegen művész vezeti be: *José Clemente Orozco*, akinek kollekciója *Mexikóból* jön s mint grafikus, erős fantáziával, primitív indián és azték művészetekbe gyökerező dekorativizmussal vetít elénk mozgalmas forradalmi szcénákat és figurákat. A katalógus szerint tulajdonképpen freskófestő, de rajzaiban és litográfiáiban is kétségkivül előkelő kultúra és érdekes márka. A magyar kiállítók közül *Horváth* Béla először szerepel itt, miután sok tárlaton látott képét már gyakran megbecsültük. Őszinte és meleg tájképfestő, bő de mindig halk színességgel, nobilis és kiérett technikával, az előadásnak finom szeretetreméltóságával. „Ködös domb"-ja, Behavazott út"-ja és két városrészlete jellemzik legjobban egyszerű természetábrázolását. *Cséli Pogány* István akvarellista, de ebben a matériában telve lendülettel frisseséggel és egészséges derüvel. Néhány nagy fej, egy jó akt és egy dunai kikötő komoly bemutatkozást adnak. *Basilides* Sándor, akivel nem először találkozunk itt, viszont szürkébe ágyalt kompozicióival komolyabb és borúsabb. Az élet szomorú szcénái és emberei érdeklik tiszta rajzban a groteszk és az ünnepélyes határán. Átszellemült papfigurája, menekültjei, Krisztus-kompoziciója és néhány tájképe legjobb teljesítményei. Egy Münchenből jött fiatal magyar iparművésznő, *Meller* Kató, egészíti a kiállítást, javarészt papírból kivágott színpadi figurinokkal, amelyek festői szempontból is érdekesek s jó megoldásai a színpadi feladatnak.

B. L.

tént. A házaspár Albániából Bécsbe került és a „fiatalok“ Bécsben boldog házaséletet éltek.

1932 augusztusában a férj egy táviratot kapott. A táviratot az asszony bontotta ki. A táviratnak ez volt a szövege:

„Jöjj azonnal, lányod meghalt. Feleséged.“

Horváth Béla
festőművész

Budapesti Hírlap
1933 II. 5

Az Ernst-Múzeum csoportkiállítása

Az Ernst-Múzeum mostani csoportkiállításán csupa új névvel találkozunk. Nem új művészek, hanem többnyire olyanok, akiknek művei most szerepelnek először ebben a kiállítási helyiségben. *Horváth* Béla régi ismerősünk a Műcsarnok kiállításairól. Jól megfigyelt, kitűnő technikával festett, ködös képei, melyek gyakran a fővárost és környékét ábrázolják, igen rokonszenves művésznek mutatják festőjüket. Horváth a puritán naturalizmus híve, mindig azt festi, ami szeme elé tárul. Különösen havas tájképei, amelyeken a színek kibontakoznak az ólmos szürkékből, lepnek meg frisseségükkel, finomságaikkal.

Basilides Sándor stilizáló művészetével már szintén volt dolgunk az Ernst-Múzeumban és más kiállításokon. A naturalizmusból fejlesztette ki mostani festői modorát, melyben a tiszta formákra és a lágy, félhomályos tónusokra törekszik. Még a munkát, az akciót is nyugalommal ábrázolja. Célja, hogy minden elmozdíthatatlan, magától értetődő legyen a képein; ez adja kompozicióinak dekoratív értékét. Épp úgy tanult idősb Brueghel Pétertől, mint a japánoktól. *Csébi Pogány* István vízfestményei bátor, tehetséges munkák. Festőjük tisztában van az akvarell technikájával. Egy mexikói művész, José Clemente *Orozco* grafikáját is megismerhetjük a kiállításon. Részben illusztratív jellegűek, részben kompoziciótanulmányok. Alkotójuk hazájában ünnepelt freskófestő, aki óriási falakat népesít be látományszerű kompozíciókkal. Ez a gyüjtemény bizonyára csak halvány fogalmat nyujt különböző hatások alatt álló művészetéről. *Meller* Kató ötletes figurinákat állított ki, melyek részben színes papírból vannak kivágva. Egyfelől érdekes kosztümfantáziák, másfelől ügyes és jellemző mozgástanulmányok. Valami az iparművészet és a dekoratív piktúra határmesgyéjén.

A nagy teremben ismét régebbi mestereink válogatott képei, köztük egy szép Szőnyi-vázlat is függnek.

Y. E.

ott osztályrészéül a délnémetek válogatott csapatától.

A magyar professzionalista válogatott csapat idei turáján igen szép eredményekkel operált. Fényes győzelemmel startolt *Drezdában*, majd *Párizsban* és *Bordeauxban* szerzett becsületet a magyar színeknek. Ezután egy kis kisiklás következett: a lisszaboni vereség, de ennek a balsikernek a hatását némiképpen helyreigazította az a győzelem, amelyet Oportóban aratott a magyar csapat.

Portugáliából végtelennek tetsző hosszú út után, — közben rövid párizsi és saarbrückeni pihenővel — jutott el a magyar csapat utolsó próbatételének a színhelyére, *Frankfurtba*, ahol győzelemre éhesen várja a legjobb délnémet játékosokból megalakított német csapat. Kemény

Meglepetések a bádeni asztali tennisz világbajnokságokban

Horváth Béla festőművész

* **A Gyulai Művésztelep IV. őszi kiállítása.** Vasárnap nyilotta meg *Pongrácz* Jenő gróf országgyülési képviselő, nagyszámu előkelő közönség jelenlétében a gyulai művésztelep negyedik kiállitását a gyulai városháza nagytermében, amelynek résztvevői *Horváth* Béla, *Mihályfi* Miklós, *Reményi* József, *Thomas* Antal, *Turmayer* Sándor és a helybeli művészek. A kiállitott anyag művészi értéke, gondos elrendezése felülmulja a vidéki tárlatok szokásos nivóját. A kiállitás december 6-án zárul.

Magyarság 1931.XII.1.

Horváth Béla

Budapesten született 1888-ban. Budapesten, Münchenben és Párizsban tanult. Festményeivel és pasztelljeivel 1912 óta szerepel a pesti kiállításokon. Hősi emlékművei: Egyek, Gönc és Kiskunfélegyháza.

Bálint E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 321.

Horváth Béla
festőművész

Pesti Hirlap
1933 II. 5

Uj kiállitók az Ernst-Muzeumban.

Az Ernst-Muzeum legujabb tárlatán *Horváth Béla* a főszereplő.

Dr. *Lázár Béla* ezeket irja róla a kiállitás katalógusában: „Noha vagy husz év óta a Műcsarnok majd minden kiállitásán részt vett, nem joggal kérdezheti-e Horváth Béla is: *Ki látott engem?* Mert nem ágált a porondon, mert, mint az ember, csendes a művészete. Horváth Béla kenyere javát már megette, mikor most ime rávetitjük a fényt, hogy észrevegyék . . .“

Ez a bevezetés mindenesetre meleg és hangulatkeltő. De Horváth Béla sem hiszi el. Hiszen több kitüntetésben részesült már a Műcsarnokban, ahol nemrég *kollektiv*-tárlata is volt, négyszer annyi képpel, mint most az Ernst-Muzeumban. És Horváth Béla nemcsak mint festő, de *mint szobrász* is gyakran kitünően szerepelt a Műcsarnokban.

Mert azok közé a kivételes tehetségek közé tartozik, akik a szobrászatban is kiváló értékek. Sőt mint szobrásztanár működik egyik ipariskolában. A mestert pedig mint tájképfestőt csak azok nem ismerik, akik idegenkednek a tájképfestés költészetétől. Hát ő egyik legmélyebb érzésü tájpoétánk!

Ujdonság ezuttal csak az, hogy most először szerepel az Ernst-Muzeumban. De a mesteren kivül igen sok kiváló művészünk nem szerepelt még ott. Sőt ezuttal csalódást kelt az, hogy csak egy teremben látjuk Horváth műveit, holott nagyszerü munkásságának több száz alkotásával, festményeivel és szobraival, a muzeumnak mind a hét termét megtölthette volna. Ott most összesen 14 művét látjuk, melyek majdnem mind a téli hangulatok költői változataiban ismertetik Buda hegyvidékét és fővárosunk egyes részleteit. Mert Horváth Bélának nagy erénye az is, hogy egyik leglelkesebb művészapostola a magyar székesfőváros szépségeinek. Művei közül a „Viziváros télen“, — a „Kilátás a Szépvölgyre“, — „A havas Buda“, — Ködös Pest“, — a „Hüvösvölgyben“, — a „Köd“ (a Lánchiddal), — „Az Országháza ködben“, — a „Város végén“, — a „Ködös domboldal“ — szebbnél-szebb alkotások. Egy kis vászna, az „Erdőben“, a nyári szinek frisseségét varázsolja ebbe a szép téli világba.

Uj név itt *Csébi Pogány István*, és mingyárt hozzátehetjük, — kitünően hangzó. Mert az aquarell-festészet ilyen bátor lovagját ritkán látni. Nemcsak fiatalos ereje, de technikai készsége is meglepő. És hozzá még a vidámabb kedélyü művészek közül való, aki ezt a mai kutya világot kutyába se veszi. Önarcképei közt legfrissebb a „Nevető“ — kezében egy likőrös pohárral. Szép a „Leányfej“, — a „Fekvő akt“ és az „Ülő fiu“ c. képe. Igen frissek a gyümölcscsendéletei s az „Öreg fa“ c. tájvázlata.

Basilides Sándor is itt először szerepel önállóan, bár fivérével együtt már eléggé ismert a nevük. Képeinek komor az alaphangjuk, szereti a szürkét s a barna tónust, témáiban is mélyebb érzésü. Az „Utolsó vigasz“, — a „Menekültek“, — a „Vakok“, — a „Kintornás“ — ilyen vásznai. Szép biblikus kompoziciója az „Engedjétek hozzám a kisdedeket“ c. festménye. Finom szürkékben festette meg a „Balatoni halászok“-at, az „Agyagos part“-ot, a „Dombos vidék“-et.

Van egy idegenből jött uj szereplő is: a mexikói *José Clemente Orozco*, akinek ereiben ősi indián vér is öröklődött. A mester Párizsban nevelkedett, elsősorban falfestő, de itt csak mint grafikust látjuk s ehhez képest itt kiállitott rajzai és litografiái a modern meglátás nagyvonalu leegyszerüsitésével fejezik ki művészi mondanivalóit. Főképen hazája forrongó, polgárháborus zivatarait, élet-halálharcát tárgyalja („Az akasztott ember“, — „A sebesült“, — „A harc“, — „A papok kiüzetése“, — „Csata után“), de megrajzolja a „Catachura“ tombolóan buja nemzeti táncukat is, néhány mexikói női tipust s bizarr tájrészleteket. Művei után itélve nem nagyon kivánatos az ottani élet.

Inkább mint iparművészeti különlegesség kelt érdeklődést *Meller Kató* szines papirból kivágott és összeragasztott figurináival. Ezek mind különféle szindarabokhoz készült jelmezes alakok, frissek, ötletesek, első pillanatra vizfestményre emlékeztetők.

A muzeum nagytermében ujra felfrissitették a régebbi magyar művészek mesterműveinek kollekcióját, ezuttal főleg Beczkói Biró Henrik gyüjteményéből (Székely Bertalan, Benczúr Gyula, Bihari Sándor, Zemplényi Tivadar, Pentelei Molnár János, Szőnyi István, Rippl-Rónai művei). Néhány friss vázlat is van Munkácsytól, Wagner Sándortól és Zichy Mihálytól. **(Kézdi.)**

ségét. A jelenlegi északkinai harctéren ugyanis mindkét fél részére nagyjában csak két előnyomulási irány jöhet tekintetbe. Vagy a tengerpart és a vasutvonal mentén Sanhaukuanon át, mely azonban aránylag nehéz arctámadással jár. A másik irány pedig Jeholon át vezet az ellenség hátába és oldalába ott, ahol a kinaiak most már állitólag előnyomulásban vannak. Ennek viszont az a hátránya, hogy uttalan és nehezen járható a terep, nagyobb csapategységek föllépésére tehát nem igen alkalmas. Ha a kinai csapatoknak sikerül Jehol tartományt megtartani, ugy nagy előnyben lesznek a japánokkal szemben, mert ezt a hegyvidéket sokkal könnyebb védeni, mint támadni.

A japánok további hadműveleteinek célja vagy Jehol tartomány megszállása, vagy pedig Peking és Északkina elfoglalása lehet. Az ut ide mint fent mondottunk, vagy a tengerpart és a vasut, vagy pedig a jeholi hegyvidéken át vezet. Utóbbi elhatározásnál nemcsak katonai, hanem főleg politikai szempontok érvényesülnének. *Peking* mint történelmi régi főváros, fontos kereskedelmi és vasuti gócpont birtoka ugy politikai és mint erkölcsi tekintetben nagy jelentőséggel bir. Japán azonkivül megvalósithatná azt a sajtóban már szellőztetett szándékát, hogy *Pu Yi*-t, Mandzsuko jelenlegi kormányzóját, őseinek trónjára ismét visszaültethetné. Ha sikerül még azonkivül Északkinát a birodalomtól elszakitani és önálló állammá nyilvánitani, ugy Japánnak a „Szigetországnak" hatalmi határai messze az ázsiai kontinens belsejéig fognak nyulni!

A kinai birodalmon kivül Japánnak Keletázsiában *Szovjetoroszország* és az *Amerikai Egyesült Államok* a legkomolyabb vetélytársai. Ezeknek esetleges beavatkozása ujabb veszedelmes bonyodalmakat jelentene.

A távoli Keleten komoly, végzetes események készülnek. *Nem egyes tartományok, sőt nem is birodalmak vagy nemzetek, hanem egész világrészeknek sorsáról és jövőjéről van szó.* Ennek a gigászi küzdelemnek beláthatatlan következményei lehetnek, amelyek megérdemlik, hogy Európa figyelmét fölkeltsék.

Horváth Béla

HORVÁTH BÉLA: **Beleavatkozhatik-e az államhatalom a művészet irányításába.** Szerző kiadása. 20 lap.
A kis tanúlmány Hitler birodalmi vezér nürnbergi nagy beszédét veszi alapul, amelyben a Führer „*taglalva korunk művészetét, kategorikusan kijelentette, hogy a német művészet letért a helyes fejlődés útjáról és az államnak kötelessége, hogy ezt a helytelen irányú fejlődést megállítsa!*" A szerző sorra veszi mindazokat a kérdéseket, amelyek az állami beavatkozás mellett vagy ellene szólnak és végül arra a megállapításra jut, hogy a művészet érdekében szükség van beavatkozásra.

Magyar Kultúrszemle

1940. II. 24. 256 l.

Horváth Béla
festőművész.

Magyarország
1933 II. 5.

Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban

Az Ernst-múzeum holnap megnyíló kiállításán erősen konzervatív jellegű csoportot mutat be. A mult század tradíciói legerősebben *Horváth* Bélában, Mednyánszky, Katona, Szlányi Lajos és Háry Gyula követőjében élnek. Havas tájain és városképein egy rég letűnt korszak érzelmes szellemének hangulata villan fel: a műcsarnoki környezethez szokott kevés szavú és szűkskálájú festményei szokatlanul hatnak ebben a környezetben. Valójában konzervatív naturalista művészek *Csébi Pogány István* és *Basilides Sándor* is, bár az első aquarelljein temperamentumos és kifejező előadás felé törekszik, az utóbbi pedig fivérének, Basilides Barnának fanyarul lírai, szigorú kompozíciójú stílusához akar eljutni. Legérdekesebb a két külföldi vendég kollekciója: a Münchenben élő magyar *Meller Kató* érdekes technikájú és finom színizlésű színházi kosztümtervei és a mexikói José Clemente *Orozco* grafikái, amelyekben Goya témavilága jelentkezik újra. A magyar művészek mesterműveinek folytatólagos kiállítását néhány érdekes darabbal: *Munkácsy* és *Wagner Sándor* rajzaival, *Rippl-Rónai* nagy csoportképével és *Szőnyi* István szép tájképével frissítették fel. (—r.)

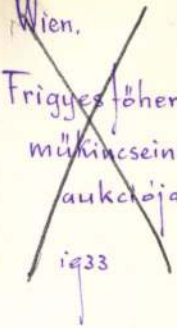
Wien.
Frigyes főherceg
műtárgyainak
aukciója.
1933

Horváth Béla

festőművész

— **Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban.** Egy nagy modern mexikói művész, *Orozco* rajzait és kőrajzait ismerteti meg velünk az első terem. Orozco óriási faliképeket fest Amerikában s a mexikói nép küzdelmes, véres életéből veszi témáit. Amit itt látunk, nagy műhelyének forgácsai, de hatalmas tehetsége minden egyes rajzán rajta van. Érdemes munka volt őt megismertetni a magyar közönséggel. — Gyüjteményes bemutatkozása új ismerősként állít elénk egy régen dolgozó szerény magyar művészt, *Horváth* Bélát is. Érzelmes, költői tájképeinek szomorú, finom zenéje sokáig ott fog muzsikálni nézőinek lelkében. — *Csébi Pogány* István vízfestményei megmutatják, hogy ez a műfaj több is lehet, mint pepecselő műkedvelők időtöltése. — *Basilides* Sándor mély érzésekben gyökerező mély gondolatok festője. — *Meller* Kató újszerű és új módszerrel készítet színházi figurinái igen szellemesek.

Est

1933 II. 5.

2 7
1 n

Amsterdam.

Stedelijk Museum.

Magyar Rézkarcolók Egyesületének

kiállítása.

1923. V. ii–

Horváth Béla

— **A Fészek Művészek Klubjában** *Horváth* Béla festőművész gyüjteményes kiállitását mutatja be. A kiállitás tartama december 6—15-éig, megtekinthető naponta délután 6—8 óra között (ünnepnapon is) a klub kiállitási termében, VII., Kertész-utca 36. sz. alatt. Belépődij nincs.

NM 1933. XII. 10.

Kényszeregyezségi eljárást rendeltek el a Lingel-butorgyár ellen

A budapesti törvényszék elrendelte a csődön kívüli kényszeregyezségi eljárást *Lingel* Károly és fiai (Rózsa-utca 4—6.) bejegyzett cég és ennek tagjai: *Lingel* János és *Lingel* Károly butorgyár üzlettulajdonosok ellen. Vagyonfelügyelő vitéz *Szabó* Lajos dr., birósági jogi megbizott *Rabocskay* Béla dr. Követelések bejelentése február 24-ig az OHE központjánál.

Megint ellanyhult a tőzsde

Az értéktőzsdén szombaton a péntekinél barátságosabb hangulatban és magasabb árfolyamokkal indult a forgalom, később azonban ujabb kényszereladások történtek, aminek következtében az irányzat megint ellanyhult. A legtöbb érték ujabb árveszteséget szenvedett.

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	181.5	179	179.—
Hungária malom	36.5	36.5—35.75	36.—
Bauxit	229.5	234—228	229.5
Kohó	29.—	29.5—27	27.5
Aszfalt	—	13.8—13.5	13.5
Kőszén	431.5	435—429	430.5
Nagybátonyi	50.—	50	50.—
Salgó	44.2	44.8—43.9	44.1
Urikányi	50.5	51—49.8	50.—
Fegyver	72.—	72—70.5	70.5
Ganz	26.85	26.8—24.7	25.2
Rima	98.15	98.5—96.8	97.2
Nasici	68.—	69.9—68.4	68.6
Levante	0.45	0.65—0.45	0.5
Nova	22.—	21	21.—
Tröszt	86.75	90—87.25	87.5
Államvasut	—	—	20.—
Délcukor	66.—	65—66	65.5
Magyar cukor	150.—	152.5—150	150.25
Georgia	31.55	31.2	31.—
Dreher-Haggenm.	—	187	187.—
Gyapjumosó	5.5	5	5.—
Goldberger	70.—	—	70.—
Mütrágya	53.5	52.5—53.5	53.—
Brassói	—	38	38.—
Gumi	—	—	87.—
Vasuti forg.	27.—	27.5—27.25	26.9
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1938. évi ptjegy	100.—	100	100.—
Népszövetségi	ex	—	77.5
1914. évi főv. 4.5%	319.—	317.5—316.5	316.—
1927. évi főv. 6%	87.—	86.75—86.25	86.25
Ált. Tak. B. d. zl.	ex	—	86.75
Leszámit. F. d. zl.	ex	90.25	90.25
Gödöllői hév. els.	—	—	20.9

Valuta- és devizapiac

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Valuták: angol font 16.80—17.00, cseh korona 11.00—11.70, dinár 7.15—7.70, dollár 334.70—338.70, francia frank 10.75—11.25, holland forint 187.40—189.40, lengyel zloty 60.00—61.40, lei 2.70—2.90, leva 3.60—4.00, lira 16.90—17.90, osztrák schilling 80.00—80.70, svájci frank 77.75—78.65.

Devizák: Amszterdam 187.80—189.40, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Bukarest 3.41—3.44, Isztanbul 268.00—271.00, London 16.84—16.99, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 336.10—338.70, Páris 10.90—11.28, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Varsó 63.90—64.40, Zürich 77.97½—78.67½.

Bécs, kliring 80.454.

A magyar—német devizakompenzációban a felár 18—19½%, a magyar—délszláv 46—47½%, a török font felára 38—39½%.

Zürich, február 5. *(Devizazárlat.)* Páris 14.15, London 21.59½, Newyork 430.75, Milánó 22.65¼, Amszterdam 240.75, Berlin 173.75, Bécs 81.55, osztrák schilling 81.20, Prága 15.14, Varsó 72.00, Belgrád 10.00, Bukarest 3.25.

Bécs, február 5. *(Az osztrák nemzeti bank devizaárfolyamai.)* Berlin 167.53—168.57, London 20.84½—20.96½, Newyork 415.72—418.28, Páris 13.60—13.76, Zürich 96.48—97.08. — *A magánkliring devizaátlagárfolyamai:* Berlin 214.01—215.35, London 26.63—26.79, Milánó 27.84, Newyork 531.08—534.36, Páris 17.38—17.58, Zürich 123.26—124.02.

— (A vöröshagyma uj minimális ára.) A legutolsó ármegállapitás óta az angol piacon ténylegesen mutatkozó árcsökkenésnek megfelelően a 6 cm.-nél nagyobb vöröshagyma minimális termelői ára február 6-tól, vasárnaptól kezdődően mázsánként

lektelen szintjén, a mai ujklasszicizmus is bizonyosan értékesebb müvészet, mint a manem másfél századdal ezelőtti klasszicizálás és empire-divat.

A vállalató bizottság (amely a Pál László irásaságnak a maga határon terméből nyilvánautónom házi belső vállalatát engedélyezett) olyan lelkiismeretes munkát végzett, hogy alig marad vállalatása után mellőzhetőnek látszó,

árai: Házhoz szállitva, budapesti kondiciókkal, március—áprilisra. *Buzaliszt:* 0gg 41.90—42.20, 0g 41.90—42.20, 2-es 40.90—41.20, 4-es 39.40—39.70, 5-ös 35.60—36.20, 6-os 33.40—33.70. *Rozsliszt:* 0-ás 36.75, 0-I. 34.75, special I. 30.75, normal I. 29.75, IIa 27.75. — *Elsőrendü tiszai nagymalmok lisztárai:* Budapesti malomkondiciókkal, március—áprilisra. *Buzaliszt:* 0gg 40—41, 0g 40—41, 2-es 39—40. — *Tiszai kismalmok árai:* 0gg 35.50—36, 0g 35.50—36, 2-es 34.50—35 pengő métermázsánként.

Budapesti szálastakarmánypiac. Árak: Rétiszéna I-a 4.80—5.50, II-a 4—4.50, III-a 2.60—3.80, lucernaszéna 6.60, muharszéna 4.50—6.20, alomszalma I-a 4—5, II-a 3.80, zabszalma 3 pengő métermázsánként.

Budapesti nyersbőrpiac. Árak: magyar marhabőr 100, tarka marhabőr 110, tarka bikabőr, 40 kilóig 110, tarka bikabőr, 50 kilóig 90, tarka bikabőr, 50 kilón felül 90, borjubőr fejjel,

Magyarország 1938. II. 6.

Horváth Béla

igy igazság szerint jóformán valamennyi kiállító művész nevét meg kellene említenünk. Hogy mégis megemlitünk egyeseket s viszont sokat nem említünk, ez nem akar értékmérésnek jelzése lenni, szinte véletlenszerü, hogy melyik müvön akadt meg tekintetünk egyszeri látogatás után. Igy mindjárt a belépő cour d honneur-szerü nagyterembe csupa végképpen megállapitható értéket látunk, az egész olyan hatásu, mint Szépmüvészeti Muzeumunk előterme. *Horváth* Béla meleg természetessége, *Glatz* Oszkár bája és kedélye, *Karlovszky* szigoru természetessége, *Krusnyák*, *Mihalovits*, *Aldor* János László és *Merész* Gyula bensőséges realizmusa néz reánk a falakról. Itt vannak elhelyezve *Kárpáthy* Jenőnek mindig rokonszenves, melegszivü tengerparti képei boldog bőségükkel, maróthi *Major* Jenő szivhezszóló felhősderüs egei (vették észre, kérem, hogy ma már a tegnapi forradalmároknak nincsenek kék és boldog egeik, hogy komor mázakkal vagy propaganda-rajzokkal van tele, vagy bádogból hazudott az egük). Megemlitjük még e teremből botfai *Hüvös* László Onni Talas-arcképét, *Benkhard*, *Vidovszky* képeit, *Szlányi* régi hangulatait. Továbbmenve a kisebb termekben *Páliya* Celesztin, *Merész*, *Viski Szabó* Dezső képeivel, *Kövér* Gyula realizmusával találkozunk, *Moldvai* Krajna Böcklin-szellemü képével, *Márkup* két jó szobrával. Azután *Kássa* Gábor és *Sárdi* Brutus meleglelkü tájaival, *Lohwag* Ernesztinnek, néhány régi divatu kitünő miniatürarcképével. Feltünik utánuk *Gulyás* Sándor néhány kedves vizfestménye, *Wagner* Gézának szivhezszóló balatoni képe mély egével. *Komáromi Kacz* Endrének kivált A festő képe állit meg, *Kiss* Kálmánnak Patakmeder-je, *Vigh* Bertalannak Önarcképe, hatásos *Vastagh* Éva Csikósa. *Kézdi Kovácsnak* néhány javakorabeli emlékezetü képét látjuk, a VIII. teremben néhány nő, *Mészárosné Kisfaludy* Mária, *Dolányi Benczur* Ida és *Páris* Erzsi müvei tünnek föl. Majd *Héya*, *Gimes*, *Prohászka*, *Kövesdy* müvei s gaáldi *Kayser* Lajos szobra. A félkörives terem a szobroké szokott lenni, itt elsősorban ditrói *Siklódy* Lőrincnek méltán diszhelyre állitott gyüjteménye uralkodik: Petur bán, Radics, Édesanyám, Hazatérő, Csikós csupa végpontig beérkezett érték. Sok jó szobrot látunk még itt: *Vastagh* László, *Matinelli* Jenő, *Daboczy* Mihály, vitéz *Téchy* László, *Szamosi-Soós*, vitéz *Székely* Károly és *Zsákody Csiszér* müveit, diszhelyen pedig az elhunyt *Thorma* János roppant méretü március tizenöti képét. A XI. teremben *Rainerné Istvánffy* Gabriella bájos Kuvaszkölyökje, *Dér*, *Szenerey*, vitéz *Csömöry* István, *Karle* János müvei hivják föl a figyelmet, a következőben *Szánthó* Mária bájosan meleg nőképei, *Rottmann*, *Vigh*, *Wagner* és *Szabó* Dezső vásznai. A XIII—XV. termek a *Paál László Társaság* kiállitása. Itt leginkább meglep borbereki *Kovács* Zoltán tökéletes, egyszerü és maradandó hatásu Hősi emléke, *Biró* József, *Jánosa* Lajos képei, *Belányi*, *Vesztróczy* frissesége, *Borbereki Kovács* kitünő aktja, majd *Fáy* Dezső Almaszüretje, *Szigeti*, *Vesztróczy* üdesége, *Zsótér* Ákos képének kelleme. A XVI. teremben *Rónay* Kázmér erélyes szinmelódiáju Tirnovó-képe emelkedik ki, *Döbrentey* Pietája, ifj. *Czene* Béla archaizáló képei. Tovább menve, *Juhászné Ráth* Olga, *Unghváry*, *Bundschuch* Ottó és *Rónai* Géza jó müveivel találkozunk, a XVIII. teremben *Thomas* Antal kitünő épitészeti müvei vannak kiállitva. Thomas nyilván Wigganddal rokon, gazdag, eredeti forrás, nagyon kivánatos volna, hogy sekélymedrü épitészetünk stilusteremtésében nagy szerepet, befolyást juttassanak neki. A XIX. teremben megemlitjük nagy-

Horváth Béla

Tájképeivel szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán

Horváth Béla, aki festő és szobrász egy személyben, ezúttal festői törekvéseiről számol be jobbára tájképekben (X. és XIII. terem). Ezek felfogásában a heroikus határ érdekesen szövődik össze intim hangulati elemekkel. Szinskálája is kettős: egyszer a szürkék szintelen monumentalitása, máskor a ragyogó, tolt színek játékos keverése. Erős festői látása érdekes egy olyan művésznél, aki szobrász is, tehát a formák embere. Sötét interiőrjein nehéz világítási problémákat old meg igen bravurosan.

Sárdy Brutus művészete telve egyre fejlődő tehetséggel és szorgalommal. Erre vall közel hetven olajfestménye, amely mind friss természettanulmány. (XII. terem). A vizfestésre emlékeztető ragyogó, áttetsző festőmodora Szinyei impresszionizmusára emlékeztető színfoltokban látja a világot. A problémát a természetben keresi, nem a kifejező módban. Ez megóvja őt a tulzásoktól. Kedves témája a derült, virágos égbolt és a ködfátyolos hegy, amelynek hátterére erős konturral rajzolódnak rá a fatörzsek és lombok sziluettjei, ami valami egyéni levegősséget visz képeibe. („Füzfák a réten", „Kilátás a Nagy-Kevélyre"). Olyan darabok, mint az „Őszi napnyugta" a maga csodálatos szineivel, a „Gabonaérés" perspektivájával, „Hóolvadás a hegyekben" mélységével, a „Mocsaras táj" tónusával, a „Római-fürdői részlet" és a „Téli borulás" finomságukkal stb. mindenesetre sokatigérő tehetség bizonyságai.

M.93e. X. 18.

vét egészen tegnapig titokban tartották, mert attól tartottak, hogy kalózok megtámadják a kincses hajót. A küldeményt *kétmillió font sterlingre* (56 millió pengőre) biztositot-

Horváth Béla munkássága

Az elmúlt év októberében felkeresett a Szépművészeti Múzeumban Martha Shafer asszony és elmondta hogy városukban élt és alkotott Horváth Béla professzor, akinek művei három alapítványt (Ohio Society to Prevent Blindness; National Kidney Foundation; University of Dayton) gazdagítanak. Ezen alapítványoknak a gondnoka Martha Shafer asszony. A könyvtárban folytatott kutatásait elősegítve, egyre többet tudtam meg a művészről, akit itthon elfeledtek, ám kinek munkássága méltán tarthat számot honfitársainak érdeklődésére is.

Horváth Béla szobrász-, és festőművész Pinkafőn (Pinkafeld, Ausztria) született 1888-ban, és a floridai Pompanoban hunyt el 1973-ban. Szobrászati és festészeti tanulmányokat folytatott Budapesten, Münchenben és Párizsban. Párizsban állított ki először, majd 1912-től mintegy harminc éven át rendszeresen szerepelt hazai kiállításokon. Első igazi sikerét 1916-ban aratta az Erzsébet királyné emlékműpályázatra Rubletzky Gézával közösen beküldött szoborral. Ezt a pályázatot 1902-ben hirdették meg először, és a hazai szobrásztársadalom számára évekre szóló elfoglaltságot biztosított. 1932-ben leplezték le Zala György szobrát, melyhez Hikisch Rezső tervezett csarnoképítményt. Az emlékművet 1953-ban eltávolították, de Zala díjnyertes alkotását a Duna másik partján a Tabánban 1986-ban ismét felállították. Mai állapotában a szobrászati megoldás rokonságot mutat Horváth Béláék tervezetével.

Az I. Világháborút követően Horváth Béla számos hősi emlékművet készített az ország különböző helyein, melyek közül külön említést érdemel az ELTE Múzeum-körúti parkjában álló „Tanárok hősi emléke" című alkotás. Gyakran szerepelt képeivel a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban és az Ernst Múzeumban. A kiállításokon a Székesfővárosi Képtár is vásárolt műveiből. Ezek jelenleg a Magyar Nemzeti Galériában tekinthetők meg; egyébként a művész további 8 képe is megtalálható itt, melyeket 1964-ben, hazalátogatása alkalmával adományozott a múzeumnak. A kolozsvári, a szombathelyi és a gyulai városi képtárak szintén őriznek tőle festményeket. 1931-től vezette a gyulai Művésztelepet. Horváth Béla 1944-ben hagyta el hazáját, néhány évig Ausztriában élt, majd 1948-tól az Egyesült Államokban telepedett le.

Figyelemre méltóak Ausztriában készült alpesi képei, melyek közül a Nemzeti Galériába is jutott néhány. A hodleri hagyományokat követte magashegyi tájképeivel, színgazdag, fénytöréseket és finom árnyékolásokat alkalmazva festette őket, belőlük harmonikus nyugalom és a természet szeretete árad.

Érdekesen alakult e kétségkívül tehetséges mű-

LAM 1992; 2(9):892–893.

ga

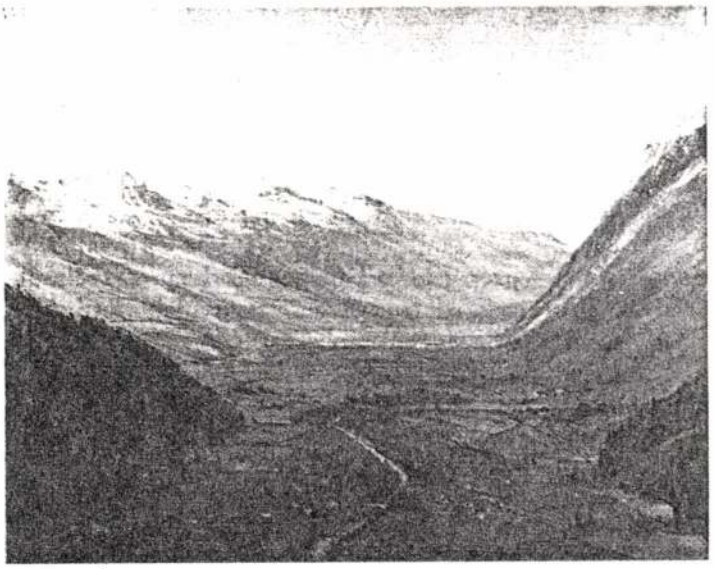

vész pályafutása Amerikában. 1950-ben elnyerte a professzori címet az Ohio állambeli Dayton város egyetemén. Ezen kívül műtermében kurzusokat tartott, voltak kiállításai is. Az arizonai Sedonában saját tervei szerint készült el műteremháza, melyben a téli hónapokat töltötte. Az amerikai táj megigézte a korosodó művészt, aki fiatalos lendülettel szerez magának idegen tájon ismét nevet és megbecsülést. Amerikai munkái között számos egyházi megrendelést találunk. Sokalakos kompozíciót festett a daytoni magyar katolikus templom számára „Szent István harca a pogány magyarokkal" címmel. A daytoni Gyermekegészségügyi Központban (Children's Medical Center) található Horváth Béla azon képe, mely a gyógyítás áldásos tevékenységét ábrázolja.

Az amerikai magyarság és a befogadó nemzet együtt ünnepelte 1952-ben Ohio állam fővárosában, Columbusban, Kossuth Lajos 100 évvel korábban megtartott parlamenti beszédét. A City Hall csarnokában elhelyezett Kossuth-dombormű Horváth Béla egyik legjobban sikerült alkotása. A száműzött magyar kormányzó portréja alatt a beszédből vett idézet olvasható.

Jövőre lesz halálának huszadik évfordulója, mely alkalmat kínál ennek a dolgos, hazai és külföldi kitüntetésekkel is elismert életműnek a felidézéséhez.

Matits Ferenc

HORVÁTH Béla

MDK

Horváth Béla és H. Pintér Gyula

Hadiemléktáblaterv-pályázaton munkájukat megvásárolták, repr.

Magyar Iparművészet 1915. 196.l.

Horváth Béla,

M.D.K.

H. Pintér Gyulával közösen készített tervét megvásárolták a falon elhelyezhető hadi emlékekre kiírt pályázaton.

U.o. második díjat nyertek egy szabadon álló szobortervükkel

Építőipar - Építőművészet, Bp.1935. 39.évf.

22.sz. 129.old

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

Kettős sirtervpályázatukat 2ooo koronás II. dijjal jutalmazták

Az O. M. Iparmüvészeti Társ. sirkőtervpályázata. Magyar Iparmüvészet 192o.

MDK

Horváth Béla, Reményi és Thomas Antal

közös pályamunkájukat dicsérő elismeréssel tüntették ki

Eldőlt a műszaki emlékmű-pályázat. Pesti Napló 1933. dec. 12.

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

Az O.M. Iparmüv.Társ. sirkőtervpályázata. Kettős sirterv, repr. /Megvette 1ooo koronáért Gerenday A. és Fia/.

Magyar Iparmüvészet 192o. 85.1.

MDK

Horváth Béla

kitüntető elismerésben részesült

A Mücsarnok tav. tárlatának dijai. Képzőművészet 1929. 19.sz. 1o4.l.

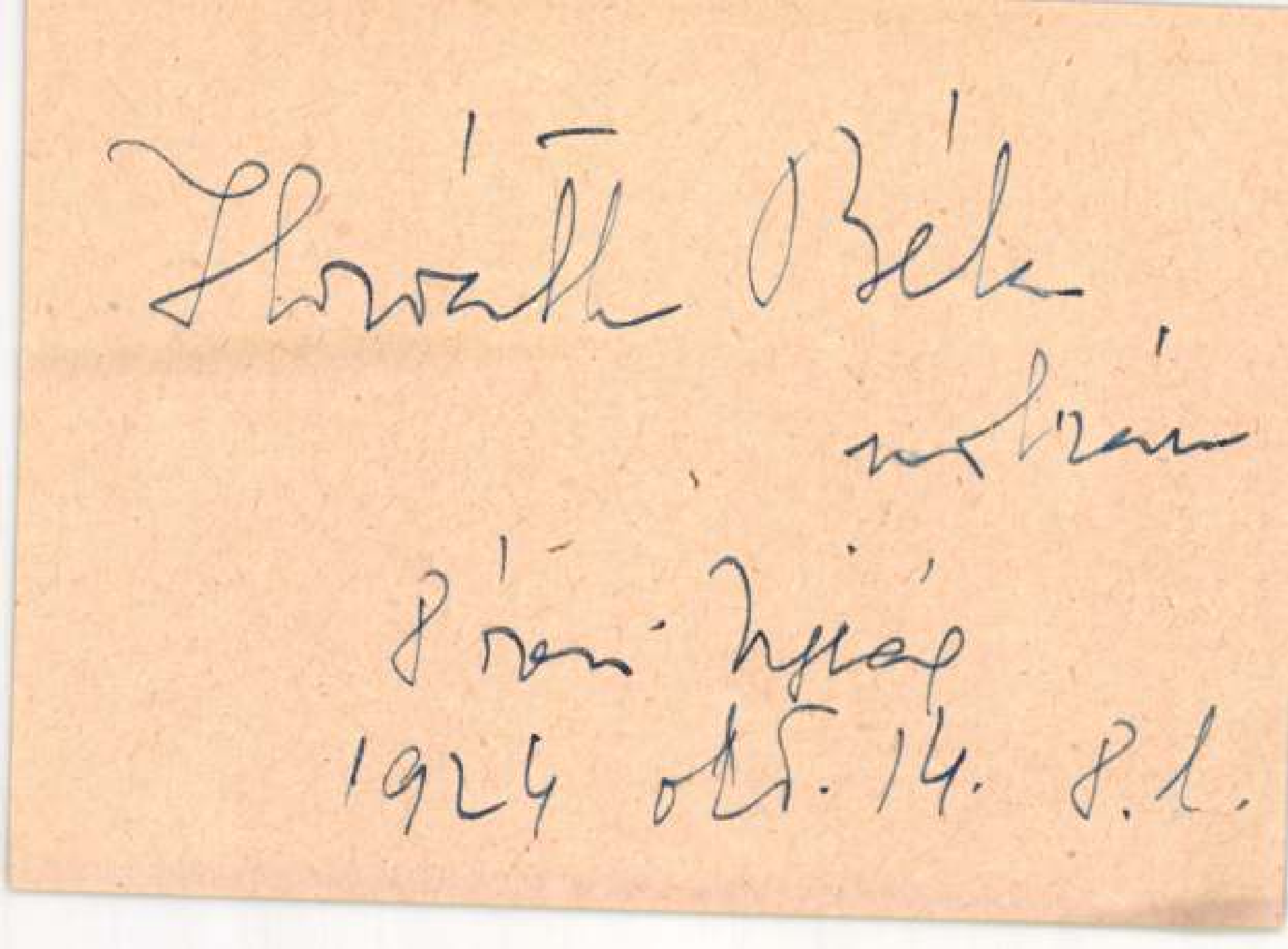

MDK

Horváth Béla

Zala-érmet kapott

A Magyar Képzőm. Egyesületének közgyülése. Pesti Hirlap 1939. jun. 22. 9.l.

MDK

Horváth Béla

Az Erzsébet királyné emlékszobor pályázaton a 4ooo koronával jutalmazott harmadik csoportban 2ooo K-t nyert Rubletzky Gézával készitett müvével.

Müvészet,1916, 8o l.

MDK

Horváth Béla szobrász

Képzőművészet, 3. évf. 17. sz. 53. l.
A Hősök Emlékét...

Horváth Béla

MDK

Nagyapa, bronzplakett

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Horváth Béla MDK

Nagyanyus, bronzplakett

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

NDK

Horváth Béla szobrász

Eltemették Tóth István szobrászt. Uj Magyarság, 1934. dec. 16. 2o l.

MDK

Horváth Béla szobrász

Müvészi fejfák.
Magyar Iparmüvészet, 1922. 64. l.

Heller B: Az Ipm. Tars. karácsonyi kiáll.
Magyar Iparmüvészet, 1901. 6.sz. dec.

MDK

Horváth Béla, szobrász

Labdarugó bajnok. Gipsz.

MK.Szoc.Biz. Nüv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 8.l.
Szépm.Muz.

MDK

Horváth Béla szobr.

Magyar Iparművészet, 1917. 52. l.

Horváth Béla szobrász

AKrall-család siremléke

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Horváth Béla, szobrászm. MDK

siremléke szépen mintázott.

A Mücs. téli tárlata.
Képzömüvészet. 1932. VI. évf. 46. sz. 17.1.

Horváth Béla MDK

szobrász

Elek Artur: Erzsébet királyné emlékének pályázata. Az Ujság 1916. jul. 5.

MEK

Horváth Béla, szobrász

Tanárok hösi emléke a Trefort-kertben.

Lajó Gyula:Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy.dolgozatai. 55.l.

1. sz. cédula

M.D.K.

Horváth Béla szobrász és festőművész

Az Orsz. M. Képzőművészeti Társulaz tagja, a Magyar Képzőművészek Egyesületének pénztárosa és zsüritagja. Tanulmányait Budapesten, Münchenben és Párisban végezte. Kiáá Kiállit 1912 óta. Az Orsz. M. Képzőművészeti Társulat Kitüntető Elismerésének, a Ráth dij után járó Kitüntető Elismerésnek tulajdonosa. Több képe a Székesfőváros birtokában, Római ifju c. szobra a Királyi várpalotában.

Folytatását lásd Horváth Béla 2. cédulán.

/A Művésztelep tagja./

A Gyulai Művésztelep IV. Kiállitásának katalógusa Gyula 1931.

SL

MDK

Horváth Béla, szobrászm

Siremlék. Gipsz.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2e.-jan.17.
Kat. 11.1.

MDK

Horváth Béla, szobrászm.

Bözsike. Gipszszobormü.

KMT.- 1913.Tavaszi kiáll. Kat. 57.l.

HORVÁTH BÉLA

MNK

Nádor Lajos és Horváth Béla, szobrászm.

közös pálymüvüket 150 koronáért megvették.

Pályázatok. A siremlékpályázat eredménye.
MIP. 1914. 167.1.

MDK

Horváth Béla szobrászművész

Förstner Tivadar siremlék-pályázatán I.dijat nyert.

Cikk: Eldőlt a Förstner Tivadar siremlék-palyázat.

Pesti Napló 1937 okt.23.

MDK

Horváth Béla, szobrászm.

Sebesült katona. ? Kép.

Magyar Iparmüvészet. 1916. 208 v. 206.l.

MDK

Horváth Béla szobr.

Zala Gy. ezüst érem

A Képzőművészek Egyesülete dijai. Pesti Napló, 1939. febr. 26.

Horváth Béla

Hadiemlékek, katona-sirok emléktáblái és emléklapok elkészitésére az itt felsorolt müvészeket kérte fel a "Hősök Emlékét Megörökitő Országos Bizottság: Györgyi Dénes, Almási Balogh Lóránt, Reichl Kálmán, Hikisch Rezső, Spiegel Imre, Horváth Béla, H. Pintér Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Svab Gyula, Brassován Szilárd, Hoepfner Guido, Vágó József, Tscheuke Herman, Janszky Béla, Bethlen Gyula, Kónya Zoltán, Thein János, Vass Viktor Kallós Ede, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Moiret Ödön, Pongrácz Siegfried, Dankó Ödön, Feketo Oszkár, Szege Sándor, Haranghy Jenő. "Magyar Müvészek Hadiemlék Tervei" cimmel, Györgyi Kálmán szerkesztésében most megjelent katalógus mutatja be a müvészek terveit, közli a Müvészet c. rovat.

A HÉT, Bp. 1917. jan. 28. XXVIII. évf.
4. sz. 63. lap.

HORVÁTH BÉLA, szobrász

Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei.-Budapest.
45.-A MAGYAR VASUTI ÉS HAJÓZÁSI KLUB VÖRÖSKERESZT KISE
GITŐ KÓRHÁZ FENNÁLLÁSA 1914 X/14 1917 III.4.:A HÖLGY
BIZOTTSÁG ELNÖKNŐJÉNEK SZERETŐ MUNKATÁRSAI RV: ALGYŐ
KOTÁNYI ZSIGMONDNÉ/HORVÁTH BÉLA/61 mm.180 mm.AE.Hdf.
16/376/.old.

DR VARANNAI GYULA: Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei 14/374/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

M. D. K.

HORVÁTH

Női fej (1933.)

A M. N. Galéria állagjegyzéke I. k. x

Bp. 1959. 169. l.

Horváth

szobrász

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - szoborral szerepel. Lóránthy Zsuzsanna

Magyarság
1933.II.12.

Horváth

A gödöllői kiállitáson hősi emlékművét mutatta be.

M. 926. aug. 8.

Ø Horváth Béla

czustmüves

Bp. V. Pannonia u.

6.

Nemesfeök. 1941

198. l.

F

Vászon, méretei 248 : 169 cm. — Mündler: XIV. 14. Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: VII. 2. *C. Coello:* Der heilige Josef mit der Maria und dem Jesukinde. — 1844: VII. 18. *C. Coello:* Der heilige Josef mit Maria und dem Jesukinde. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIV. 14. *C. Coello:* Szent József, Mária, kis Jézus.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIV. 14. *C. Coello:* Szent József, Mária, kis Jézus. — 1873: XIV. 13. *C. Coello:* Der heilige Josef mit Maria und dem Jesukinde. — 1876, 1878, 1879: XVI. 672. *C. Coello:* Szent József Máriával és a kis Jézussal. — 1881: 753. *C. Coello:* Szent család. — 1888: XXII. 801. *C. Coello:* A szent család. — 1896, 1897: XXII. 801. *C. Coello:* A szent család. — 1897: XXII. 801. *C. Coello:* Die heilige Familie. — 1898: XXII. 801. *C. Coello:* La sainte famille. — 1901, 1904: XXII. 801. *C. Coello:* A szent család.

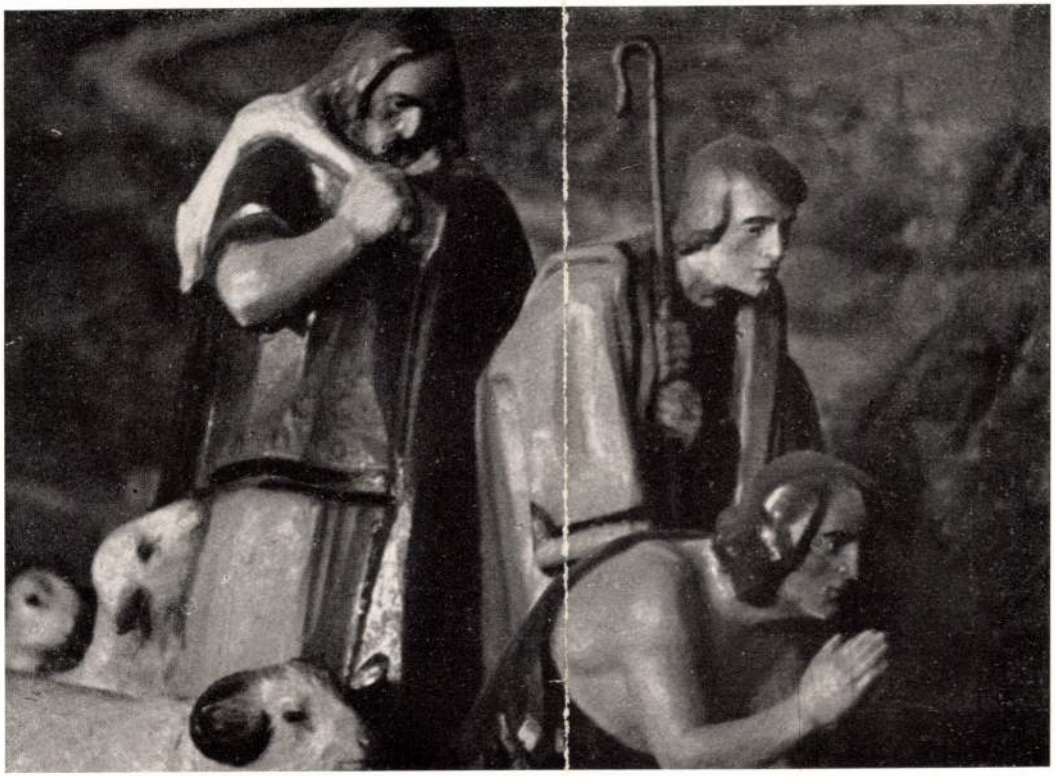

Fent: Szűz Mária és Szent József a Jó Pásztor-Zárda Betlehemjében. Lent: A pásztorok csoportja a Szent István-Bazilika Betlehemjében. Holló Barnabás műve. — Oben: Die Heilige Jungfrau und der Heilige Josef im Bethlehem des Klosters zum Guten Hirten. Unten: Gruppe der Hirten im Bethlehem der Basilika des Heiligen Stefan. Werk von Barnabás Holló. — Above: The Holy Virgin and Holy Joseph in the Bethlehem crib of the Monastery of the Good Shepherd. Below: Group of shepherds in the Bethlehem crib of the Cathedral of Holy Stephen. Work of Barnabás Holló.

ra : A világháborúban elesett tanárok hősi emléke. Horváth Béla műve. — Links: . Rechts : Heldendenkmal der im Weltkrieg gefallenen Professoren. Werk von Béla : Work of Alex Lux. To the right : Heroic monument of the Professors fallen in the world-war. Work of Béla Horváth.

MAGYAR IPARMŰVESZET
1937. 104. t.

Horváth Béla

MDK

z. Bp. 1888.

szobrász

Münchenben Párizsban tanult. 1912 óta kiállit.
Hősi emlékmüve: Egyek
Gönc
Kiskundorozsma.
"Tanárok Hősi-Emlékmüve" Muzeum kőrut 6-8. Tudományegyetem kertje. 1936.

33.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

HORVÁTH BÉLA MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók.

1. Rába folyó, őszi hangulat.
2. Erdőrészlet.
3. Erdei patak, délutáni hangulat.
4. Budapest.
5. Ködös téli hangulat.
6. Virányos környéke télen.
7. Csendes erdei patak.
8. Tájkép, eső utáni hangulat.
9. Kopár hegyvidék.
10. Kilátás a Szemlőhegyről.
11. Késő délutáni hangulat.
12. Út az erdő szélén.
13. Behavazott meder a budai hegyekben.
14. Konyha a középkorból.
15. Napnyugta.
16. Téli hangulat a Szemlőhegyen.
17. A csendes Adria.
18. Lauranai utcarészlet.
19. Svábhegyi részlet télen.
20. Danubius strand az újpesti öbölben.
21. A behavazott Pasarét.
22. Budapest, téli hangulat.
23. Hármashatárhegyvidék télen.
24. Napsütés az újpesti öbölben.
25. Sielők a budai hegyekben.
26. Fiumei utcarészlet.
27. Zugligeti részlet télen.
28. Téli napnyugta Újlakon.
29. Esti hangulat az istriai partokon.
30. Ködös tabáni hangulat télen.
31. Pinkafői templom belseje.
32. Víziváros télen.

33. Quarnerói öböl, esti hangulat.
34. Részlet az elszakított Nyugat-Magyarországból.

Folytatás a XIII. teremben.

HORVÁTH BÉLA MŰVEI: a X. terem folytatása.

Olajfestmények. Eladók.

35. Hallstadti részlet.
36. A nap utolsó sugarai.
37. Esti hangulat.
38. Öreg ház udvara.
39. Óbudai téglagyár környéke.
40. Cioggia. Vízre várakozók.
41. Tengerpart, esti hangulat.
42. Agyagos hegyoldal Óbudán.
43. Patakrészlet Szentendrén.
44. Átjáró-ház Hallstadtból.
45. Tájrészlet a Szépvölgyből.
46. Elhagyott ház kapuja.
47. Pihenő az erdő szélén.
48. Tabáni részlet télen.
49. Csendes patak.
50. Tiroli konyha.
51. Parkrészlet a bajor királyi herceg sárvári kertjéből.
52. Pinka patak.

XI. TEREM.

SÁRDY BRUTUS.

Született 1892-ben Perlaszon, Torontál megyében. Középiskolai tanulmányai elvégzése folyamán már feltűnő rajztehetségről adott tanúbizonyságot, de szülői kívánságára mégis a jogi pályára ment. Majd az iparművészet

KNOPP IMRE MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

1. Pihenő.
2. Szélben.
3. Fekvő akt.
4. Anyai csók.
5. Alvó leány.
6. Erdőben.
7. Kastély előtt.
8. Mrs. Kensington arcképe. Magántulajdon.
9. Mary.
10. Nyár.
11. Jakabfalvy Judit arcképe. Magántulajdon.
12. Stanci.
13. A pünkösdi rózsa.
14. Rokokó.
15. Szerelem temploma.
16. Püspöki kastély Sümegen.
17. Manon.
18. Napos interieur.
19. A nagyítóüveg.
20. Hollandi kis városból.
21. A kastély parkjában.
22. Filmszínésznő.
23. Várakozás.
24. Műteremben.
25. Tavaszi dal.
26. A krinolin idejéből.
27. Tó partján.

KMT Társ 1930. őszi Eidl

X. TEREM.

HORVÁTH BÉLA.

Született 1888. március 25-én Pinkafőn. A művészet iránti tehetsége már középiskolai tanulmányai alatt jelentkezett és különös szeretettel apró szobrok mintázásával foglalkozott. Művészi tanulmányait a budapesti Iparművészeti Iskolában 1902-ben kezdte meg, ahol Loránffy Antal szobrásztanár tanítványa lett öt éven át. 1907-ben Münchenbe költözött, ahol Balthazár Schmidt szobrásztanár fogadta tanítványává, aki mellett két évig dolgozott. 1909-ben vágyai Párisba vitték, ahol az Ecole de Grande Chaumier-ben a híres Prinet tanítványa lett. A párisi impresszionizmus mély benyomást tesz tehetségére és kezébe veszi az ecsetet is és első műve egy dekoratív tanulmány azonnal elismerésre talál abban, hogy az 1909. évi Salon d'Automne-ban fogadják be. Ettől az időtől kezdve egyforma szeretettel foglalkozik a szobrászattal és festészettel is. Az 1912-ik évben állítja ki Budapesten a Műcsarnokban első szobrműveit: «Gyermektanulmányfej» és «Atyám arcképe». Szeretettel foglalkozik az iparművészet különböző ágaival is, amely műveivel több első díjat nyert. Első gyüjteményes kiállítását 1927-ben a Paál László Társaság rendezte. Több festményeit, különösen városi vonatkozású tájképeit Budapest Székesfőváros szerezte meg, valamint a Magyar Korona a királyi várpalota számára, ahol «Római ifjú» című szobrművét őrzik. Kitüntető elismerést nyert 1929-ben, és az 1930. évben «Téli hangulat» című művére a Ráth György-díj utáni kitüntető elismerést kapta. Szobrászati alkotásaiból több hősi emlékműve gazdagítja az országot, így Egyek, Göncz, Kiskundorozsma stb.

33. Quarnerói öböl, esti hangulat.
34. Részlet az elszakított Nyugat-Magyarországból.
Folytatás a XIII. teremben.

HORVÁTH BÉLA MŰVEI: a X. terem folytatása.

Olajfestmények. Eladók.

35. Hallstadti részlet.
36. A nap utolsó sugarai.
37. Esti hangulat.
38. Öreg ház udvara.
39. Óbudai téglagyár környéke.
40. Cioggia. Vízre várakozók.
41. Tengerpart, esti hangulat.
42. Agyagos hegyoldal Óbudán.
43. Patakrészlet Szentendrén.
44. Átjáró-ház Hallstadtból.
45. Tájrészlet a Szépvölgyből.
46. Elhagyott ház kapuja.
47. Pihenő az erdő szélén.
48. Tabáni részlet télen.
49. Csendes patak.
50. Tiroli konyha.
51. Parkrészlet a bajor királyi herceg sárvári kertjéből.
52. Pinka patak.

XI. TEREM.

SÁRDY BRUTUS.

Született 1892-ben Perlaszon, Torontál megyében. Középiskolai tanulmányai elvégzése folyamán már feltűnő rajztehetségről adott tanúbizonyságot, de szülői kívánságára mégis a jogi pályára ment. Majd az iparművészet

HORVÁTH BÉLA MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók.

1. Rába folyó, őszi hangulat.
2. Erdőrészlet.
3. Erdei patak, délutáni hangulat.
4. Budapest.
5. Ködös téli hangulat.
6. Virányos környéke télen.
7. Csendes erdei patak.
8. Tájkép, eső utáni hangulat.
9. Kopár hegyvidék.
10. Kilátás a Szemlőhegyről.
11. Késő délutáni hangulat.
12. Út az erdő szélén.
13. Behavazott meder a budai hegyekben.
14. Konyha a középkorból.
15. Napnyugta.
16. Téli hangulat a Szemlőhegyen.
17. A csendes Adria.
18. Lauranai utcarészlet.
19. Svábhegyi részlet télen.
20. Danubius strand az újpesti öbölben.
21. A behavazott Pasarét.
22. Budapest, téli hangulat.
23. Hármashatárhegyvidék télen.
24. Napsütés az újpesti öbölben.
25. Sielők a budai hegyekben.
26. Fiumei utcarészlet.
27. Zugligeti részlet télen.
28. Téli napnyugta Újlakon.
29. Esti hangulat az istriai partokon.
30. Ködös tabáni hangulat télen.
31. Pinkafői templom belseje.
32. Víziváros télen.

Horváth Attila dr. *(nemes)*, orvos, röntgenológus. Született Budapesten, 1899-ben. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait a fővárosban végezte, majd 1922-ben a Pázmány Péter tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták. Ezután Wienben, Német- és Olaszországban tanulmányutat tett, melynek során röntgenologiai kérdésekkel foglalkozott. A röntgen-diagnosztikával és a therápiával foglalkozó dolgozatai különböző magyar és német orvosi szaklapok hasábjain jelennek meg Ugyanezekkel a tárgykörökkel foglalkozó több önálló munkát adott közre. A világháboruban résztvett. Zászlósi rangban szerelt le és több kitüntetésben részesült. A rádióban gyakran tart népszerü előadásokat egészségügyi kérdésekről. Az orvosok részére létesitett továbbképző tanfolyamon ugyancsak tartott előadásokat.

Horváth Béla, nyug. budapesti kir. táblai tanácselnök. Született Kecskeméten, 1847-ben. Atyja, néhai Döme, volt országgyülési képviselő, min. tanácsos, aki öt cikluson át Deák-párti programmal képviselte a kecskeméti kerületet az országgyülésen. Atyja volt a megalapitója és elnöke a Kecskeméti Gazdasági Egyesületnek. Nagybátyja volt Horváth Cyril egyetemi tanár. H. középiskoláit Kecskeméten, egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. Megszerezte az ügyvédi képesitést is. A kereskedelmi minisztérium által rendezett tanfolyamon, mint Kecskemét delegáltja, statisztikai szakvizsgát tett. Müködését Nagy Károly budapesti ügyvéd irodájában kezdte meg, ahol két éven át, mint jelölt müködött, majd a budapesti kir. itélőtáblához nyert, mint segédfogalmazó, beosztást. 1871-ben Kecskeméten városi alügyész volt. 1872-ben történt a bíróság átszervezése, amikoris törvényszéki jegyzői minőségben lépett át a bírósághoz. 1874-ben királyi alügyész, később pedig az ügyészség vezetője lett. Ugyanezen időben a református Jogakadémiának, a statisztikai tárgyakból cenzora volt. 1891-ben áthelyezték a pestvidéki kir. ügyészséghez, amelynek vezetésével bizták meg. Az ügyészségtől a kir. táblához került, mint táblai biró. Rövidesen kinevezték táblai tanácselnökké és mint ilyen az I. büntetőtanácsnak volt elnöke. 1915-ben nyugállományba vonult. Számos jogi szakcikke jelent meg a Jogtudományi Közlönyben, a Büntető Jog Tárában, stb. A magyar dal és zene lelkes pártolója volt, az országos magyar dalszövetség kecskeméti körletének diszelnöki tisztét tölti be. A kecskeméti róm. kat. egyházközségnek és a városi törvényhatósági bizottságnak 62 év óta tagja. Bőkezü támogatója minden hazafias, kulturális vagy emberbaráti ügynek.

Horváth Béla *(czabaji)*, okl. mérnök, müszaki tanácsos. Született Budapesten, 1894-ben. Atyja néhai H. Ferenc, kir. tanácsos, miniszteri főtanácsos. Középiskoláit a budapesti II. ker. Ferenc József nevelőintézetben végezte, majd a budapesti kir. József müegyetemen kulturmérnök tanulmányokat folytatott és mérnöki oklevelet nyert. A háboru kitörésekor az orosz frontra került, s végigszolgálta a világháborut 50 hónapon át. Mint rokkant, tart. honvédfőhadnagy szerelt le és tulajdonosa a kis ezüst és a bronz vitézségi éremnek, továbbá a sebesülési éremnek, a Károly csapatkeresztnek és a háborus emlékéremnek. 1923-ban Baja város szolgálatába lépett és azóta tervszerü városépitési politikát folytat. A városi müszaki ügyosztályban, — melynek jelenleg vezetője — kifejtett müködése idejére esnek a városfejlődés szempontjából legfontosabb alapvető munkálatok, u. m. a gázgyár megváltása és városi kezelésbe vétele, a dunaparti átrakodó szárnyvasutvonal és tárházak kiépitése, a város villamositása a komlói állami szénbánya által táplált távvezeték utján, a Déri-kert, vasutpark létesitése, th. közutak és modernebb járdaburkolatok kiépitése nagyobb iskola és óvóda épitési programm megvalósitása, a vizvezeték és csatornázás általános tervének elkészitése és végül a Kamarásduna (régi Sugovica-meder) rendezése és ezzel kapcsolatosan állandó téli kikötő biztositása.

Horváth Béla *(pornói)*, festő- és szobrászmüvész tanár. Pinkafőn (Vas m.) született 1888-ban. Középiskoláit Szombathelyen, az Iparmüvészeti Főiskolát Budapesten végezte, ahol Lorántffy tanár növendéke volt. A főiskola elvégzése után állami ösztöndijjal Münchenbe ment, ahol Schmiedt professzor tanitványa volt, majd Párisba került, hol Prinet és Steinlein mesterek mellett tanult tovább, majd beutazta Olasz- és Németországot, Belgiumot és Hol-

landiát, ahol le is telepedett. Első kiállitása 1909-ben Párisban volt, az őszi tárlaton. 1914. óta állandó kiállitója a Műcsarnoknak. Első kollektiv kiállitását a Paál László Társaság rendezte. Az 1929-i tavaszi tárlaton „Budapesti táj" cimü vásznával kitüntető elismerést, az 1930-i tárlaton „Ködös téli táj" képével a Ráth György-dijat nyerte meg. „Téli hangulat" és „Kilátás a Szemlőhegyről" cimü vásznai és a „Labdarugó ifju" cimü szobra a szfőv. tulajdonában vannak, amely két alkotásával egyuttal a székesfővárosnak budapesti táj megfestésére kiirt pályadiját is elnyerte. „Velencei táj" és „Nyugatmagyarországi táj" cimü képei Vasmegye muzeumában vannak. Mint szobrászmüvész is nagyon termékeny és alkotásának nagy része kül- és belföldi mügyüjtők tulajdonában van. „Római ifju" cimü szobrát a királyi palota részére vásárolták meg. Nyilvános helyen álló szobrai közül megemlitjük: Egyek község (Hajdumegye) részére készült márvány-, Gönc, Fót és Kótaj, valamint Gindlicsalád és Kiskundorozsma községek részére kőből készült hadiemlékeit. A budapesti köztemetőben számos siremléke van. Nyilvános pályázatokon több első dijat nyert. A székesfővárosi ipariskola tanára. Számos társadalmi és művészeti egyesület tagja. 1930. év őszén a Műcsarnok megrendezte gyüjteményes kiállitását, mely a magyar képzőművészet egyik kimagasló eredménye volt.

Horváth Béla. Született Esztergomban, 1875-ben. A tanitói oklevél megszerzése után müködését Tardoskedden kezdte meg, 1900-ban pedig a budapesti tisztviselőtelepi iskolához került. 1919-ben a Simor-utcai tanonciskola igazgatója lett. 1921-ben az Ernő-utcai iskola, később a Csobánc-utcai vas- és fémipariskola voltak beosztási helyei. Németországban, Olaszországban és Svájcban több izben tett hosszabb tanulmányutat. Cikkeit és értekezéseit legnagyobb részt a Magyar Iparoktatás cimü szaklap közölte. A Tisztviselőtelepi Kaszinó tagja és az Ipariskolai Tanitók és Tanárok Egyesületének pénztárosa.

Horváth Cézár dr., szentbenedekrendi okl. r. gimnáziumi tanár. Született Módoson, 1872-ben. Középiskoláit Komáromban és Győrön, főiskolai tanulmányait a pannonhalmi tanárképző intézetben végezte, földrajz- és természetrajzszakos tanári oklevelet pedig a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen szerzett 1897-ben. Tanári pályafutását Győrön kezdte meg, majd Pápán és Sopronban müködött. 1910-ben került Komáromba és azóta állandóan itt müködik. Tanári hivatásának betöltése mellett élénk és termékeny szakirodalmi tevékenységet fejt ki. Önállóan megjelent munkái: Növénytan és Állattan a középiskolák I. és II. osztályai számára (társszerző: Marosi Arnold), Budapest; Növénytan a középiskolák IV. osztálya számára (Marosi Arnolddal), Budapest; Állattan a középiskolák V. osztálya számára (Marosi Arnolddal), Budapest; Ásványtan a középiskolák VI. osztálya számára (Marosi Arnolddal), Budapest; A Csehszlovák Köztársaság földrajza, a magyar tannyelvü középiskolák I. o. számára, Komárom; Természetrajz a magyar tannyelvü középiskolák I. és II. o. számára, Komárom; Növénytan a magyar tannyelvü középiskolák V. o. számára, Komárom; Állattan a magyar tannyelvü középiskolák VI. oszt. számára, Prága; A növénytani kifejezések etymológiája, Komárom; Az erdő klimatikus fontossága, Keszthely. Számos cikke jelent meg a szlovenszkói Tábortüz és Szivárvány cimü ifjusági lapokban. Iskolai értesitőkben megjelent tudományos és propaganda cikkei: Néhány szó aprómadaraink érdekében (A „Madarak napja"), Pápa; A fák napja, Pápa; Az alkohol romboló hatása, Pápa; Néhány szó az élősködő állatokról, Pápa; A növények vándorlása, Pápa; Hazánk mérges növényei, Pápa; Fehér Ipoly, Sopron; Egy nap az Aldunán, Komárom; Néhány szó a virágos növények gyüjtéséről, Komárom. Több földrajzi, állat- és ásványtani munkája kéziratban nyomás előtt áll. A Jókai-egyesület igazgatósági, a Kaszinó, a kat. hitközség, a Dalárda és a Madárvédő Egyesület választmányi tagja, a gimnáziumi Segitő-egyesület pénztárosa.

Horváth Ferenc dr., nőgyógyász, a dr. Horváth-féle szanatórium megalapitója. Született Mezőturon, 1895-ben. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti tudományegyetem orvosi fakultását látogatta és orvosi oklevelet nyert. Magángyakorlatát Mezőturon kezdte meg és itt alapitotta meg szanatóriumát, amely Mezőtur és környékének ugyszólván egyetlen gyógyintézete, amely a legkorszerübben van felszerelve. 1930-ban, mütétközben szerzett mérgezés következtében elhunyt. Halála az egész városban őszinte részvétet keltett. A város közgyülése jegyzőkönyvben örökitette meg emlékét. A szanatóriumot most neje, tiszatarjáni Molnár Lenke vezeti tovább, aki dr. Molnár Gyula miskolci ügyvéd és főrendiházi tag leánya.

Horváth Flórián, ipartestületi jegyző. Született Markotabödögén, 1894-ben. Édes-

Horváth Béla

Förstner

— **Förstner Tivadar síremléke.** Ma délelőtt féltizenkettőkor avatják fel *Förstner* Tivadar volt iparoktatási főigazgató síremlékét a farkasréti temetőben (7/9. parcella, 1—17/18. sírhely). A bronzból öntött, művészi kivitelű síremléket, amely *Horváth* Béla szobrászművész díjnyertes alkotása, *a magyar tanonciskolai tanítók és tanárok állították tragikus körülmények között elhunyt vezetőjüknek.* A sírnál *Felkay* Ferenc közoktatásügyi tanácsnok, a Förstner-emlékbizottság elnöke, mond ünnepi felavató beszédet.

Pesti Napló

1938. okt. 9

VASÁRNAP
2
Kat. Őrangyalok
Prot. Petra

10.—

N. k. 5 ó. 59 p. N. ny. 17 ó. 39 p.

HÉTFŐ
3
Kat. L. Teréz
Prot. Helga

3.—

KEDD
4
Kat. A. Ferenc
Prot. Ferenc

5

SZERDA
5
Kat. Placid vt.
Prot. Aurél

3

Izr. 10. Jom Kippur

CSÜTÖRTÖK
6
Kat. Brunó hv.
Prot. Brunó

5

PÉNTEK
7
Kat. Rózsafűzér
Prot. Amália

3

SZOMBAT
8
Kat. M. N.-assz.
Prot. Etelka

5

Izr. 13. S. Haaszinu

Horváth Béla

— **Leleplezték a hősi halott tanárok emlékművét.** Szombaton délben leplezték le a Trefort-kertben *a hősi halált halt tanárok emlékművét*. Az emlékbeszédet *József* főherceg mondotta. Utána *Maday* Gyula, a Középiskolai Tanáregyesület elnöke adta át az emlékművet az egyetem bölcsészkarának. *Rybár* István dékán beszéde után megkoszorúzták az emlékművet, amely *Horváth* Béla szobormüve.

Pesti Napló 1936. dec. 13

Révai ifjúsági könyvek

1936 KARÁCSONYI ÚJDONSÁG

Twain: **Huckleberry Finn és Tom Sawyer kalandjai.** Albumalak. Enyvvári Herbert rajzaival. Pompás díszkötésben . . . . . 7.20 P

Rendkívül olcsó árak:

Hansen: **Autós Peti** . . . . . 1.— P
Mattheus: **Misi kétszer fut** . . . 1.— P
Pálóczi: **Isten veletek, hobók** . . 1.— P

6—10 ÉVESEKNEK

Forgó bácsi könyve . . . . . 2.40 P
Jókai: **Meséskönyv** . . . . . 2.40 P
Magyar mesék rózsáskertje . . . 3.60 P
Magyar mondák világa . . . . . 2.40 P
Rákosi: **Bobby és Csiba** . . . . 2.40 P
Ring: **Peik** . . . . . 2.40 P
Ritoók: **Tündérmesék** . . . . . 2.40 P

LÁNYOKNAK

Altay: **A kis cseléd** . . . . . 2.40 P
Dániel: **Flóra** . . . . . 2.40 P
Szász: **A lembergi baba** . . . . 2.40 P
Dánielné: **Marica** . . . . . 2.40 P
Móra Ferenc: **Dióbél királykisasszony,** 6 színes illusztrációval, egészvászonkötésben . . . . . 2.40 P

10—15 ÉVES IFJÚSÁG SZÁMÁRA

Csengey: **A mocsarak királya** . . 2.40 P
Dixon: **Az óceánrepülő** . . . . 2.40 P
Mikszáth: **Magyarország lovagvárai** . . . . . 3.60 P

MDK

Horváth Béla és Hosszu Pintér Gyula

a siremlékek terveire kiirt pályázaton két 3.ooo koronás dijat nyertek

fejfák terveire kiirt pályázaton közös tervüket kitüntető elismerésben részesitették

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire. Magyar Iparmüvészet 1922. 75.l.

MNK

Horváth Béla

„Tanárok kősi emlékműve", VIII. ker. Múzeum körút 6-8. Tudománvegyetem kertje, 1936-ban állíttatták fel, 2,80 m magas mészkőlap, bronz domborművel.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 33 l.

Horváth Béla

MDK

Labdarugó

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Horváth Béla

Jakobsweg

M.D.K.

Horváth

Egyed Zoltán: "Nemzeti Szinház:„Oedipus király" és "Oedipus Kolonosban" cimmel ir kritikát az előadásról és kiemeli a müvész által tervezett szinpadképeket.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. márc. 5-11. VI. évf. lo. sz.

Horváth Béla MDK

A Král család siremléke

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Horváth Béla

A Kárpát-medence földrajza

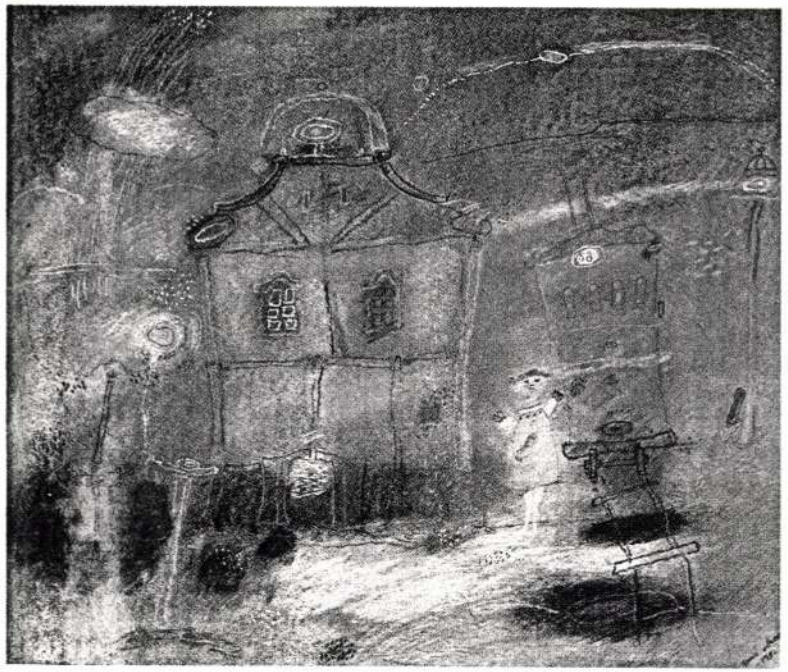

BIRÓ GÁBOR

1947-ben születtem Budapesten.
1966-1973 között a Képzőművészeti Főiskola hallgatója voltam.
1973-ban felvettek a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjába és a Fiatal Művészek Stúdiójába.
1974-1977 között Derkovits ösztöndíjban részesültem Műfaji kísérletezéseim során fedeztem fel magamnak a pasztell-technikát. Európa több országában jártam, pl: Norvégia, Franciaország, Hollandia, NSzK. A Stúdió keretében több csoportos kiállításon vettem részt.

Ich wurde in Budapest in 1947 geboren. Nach der Mittelschule war ich zwischen 1966-1973 Student an der Hochschule der Bildenden Kunst. In 1973 wurde ich Mitglied des Ungarischen Kunstlervereins und des Studios der Jungen Künstler. 1974-1977 erhielt ich ein Stipendium Derkovits. Nach verschiedenem Versuchen habe ich mir die Pastell-technik entdeckt. Ich war in verschiedenen Länder von Europa z.B. Norwegen, Frankreich, Niederlande, BRD. Mit dem Studio habe ich gemeinsame ausstellungen gemacht.

I was born in Budapest in 1947. After high school I was student between 1966-1973 at the University of fine Arts. In 1973 I became member of the Hungarian Artist Association and the Studio of Young Artists. In 1974-77 I received a Derkovits scholarschip. After various tries I found myself the pastell-technique. I visited various countries in Europe e.g. Norway, France, Holland, FRG. With the Studio I had various exhibitions.

HORVÁT CSABA LAJOS

1959-ben születtem Marcaliban.
A Képzőművészeti Gimnázium után a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója voltam (1983-1988) Több hazai csoportos kiállításon szerepeltem. 1987-ben részt vettem Bráda Tibor Munkácsy díjas festőművész nagyméretű pannójának festésében. (Mátészalka) Olajképeimet hagyományos festés-technikával készítem, a táj és az ember kapcsolata érdekel.

Ich wurde in 1959 in Marcali geboren. Nach der Mittelschule für Bildene Kunst wurde ich Student an der Hochschule der Bildenden Kunst. (1983-1988) Ich habe mitgewirkt an verschiedenen ungarischen gemeinsamen Ausstellungen. In1987 habe ich mitgewirkt bei dem grossen Wandgemälde von dem Munkácsy Preisträger Tibor Bráda (Mátészalka) Ich mache meine Ölbilder mit der traditioneller Technik, mich interessiert die Verbindung zwischen Land und Mensch.

I was born in Marcali in 1959. After high school for fine arts I became student at the University of Fine Arts. (1983-1988) I took part on various common exhibitions in Hungary. I cooperated on the big wall-painting of the Munkácsy prized Tibor Bráda (Mátészalka).
I make my oil-paintings in the traditional way, I am interested in the connection of land-scape people.

Felelős kiadó:
dr. Selmeczi László
a Budapesti Történeti Múzeum
főigazgatója

1054 BUDAPEST, V. GARIBALDI U. 1 TEL: 132-98-20

1114 BUDAPEST, XI. FADRUSZ U. 28.

BIRÓ GÁBOR és vendége
HORVÁT CSABA LAJOS kiállítása a
KISCELLI MÚZEUMBAN
(Budapest, III., Kiscelli u. 108.)

A kiállítást dr. Selmeczi László, a
Budapesti Történeti Múzeum
főigazgatója nyitja meg

1990. március 30-án, pénteken 15 órakor

Megtekinthető: 1990. május 27-ig

HORVÁT Csaba Lajos

BIRÓ GÁBOR és vendége
HORVÁT CSABA LAJOS kiállítása a
KISCELLI MÚZEUMBAN
(Budapest, III., Kiscelli u. 108.)

A kiállítást dr. Selmeczi László, a
Budapesti Történeti Múzeum
főigazgatója nyitja meg

1990. március 30-án, pénteken 15 órakor

Megtekinthető: 1990. május 27-ig

angol, munkaformája szerint kiscsoportos és plenáris megbeszélésekből, 1-2 előadásból, múzeumlátogatásból áll. A szervezők hamisítatlan európai légkört és tartalmas szakmai programot ígérnek, mint korábban is mindig (és be is tartották ígéretüket). A részvétel ingyenes, jelentkezni szeptember 1-ig lehet. Érdeklődőknek tájékoztatót küld *Vásárhelyi Tamás,* vasarhelyi@mttm.hu

Building Audiences – Bridging Museums címmel ugyancsak 4 napos műhelymunka lesz a rákövetkező hétvégén, november 3–6 közt Budapesten, olasz, angol és Közép-európai résztvevőkkel. A körülmények és feltételek ugyanazok mint fent, csak a jelentkezési határidő július 15. Több magyar részvételére számítunk és van keretünk. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatja.

Közhasznú információk

Személyi hírek

Új igazgatók öt külföldi intézet élén

Brüsszelben, Pozsonyban, Prágában, Új-Delhiben és Varsóban – az eddigi igazgatók megbízatásának lejártával – új vezetőket nevezett ki *Bozóki András* kulturális miniszter az oktatási miniszter egyetértésével. A 41 pályázó közül kiválasztott új igazgatók megbízatása szeptember 1-jével kezdődik, és a külszolgálati kormányrendelet alapján négy évig tart.

A Brüsszeli Magyar Kulturális Központot szeptembertől *dr. Petőcz György* vezeti. Az új intézetigazgató a Közép-Európai Egyetem Média és Kommunikáció Tanulmányok Központjának jelenlegi igazgatója, korábban az Élet és Irodalom és a Magyar Hírlap munkatársaként dolgozott.

A Prágai Magyar Kulturális Központ élére *Varga György* kerül. Műfordító, nevéhez több mint 20 Hrabal kötet fűződik. Korábbi prágai nagykövet, kassai főkonzul, jelenleg a Külügyminisztérium munkatársa.

A Magyar Köztársaság Pozsonyi Kulturális Intézete új igazgatója *dr. Krasztev Péter;* jelenleg a CEU Consulting Budapest Közép-kelet európai szakértője.

A Delhi Magyar Tájékoztatási és Kulturális Központot *dr. Lázár Imre* vezeti szeptembertől. Dr. Lázár Imre köztisztviselőként az NKÖM nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó területén dolgozik, s korábban Kairóban és ugyancsak Delhiben volt igazgató.

A Varsói Magyar Kulturális Intézet igazgatója *Gordon István* lesz. Az új vezető jelenleg a Józsefvárosi Kulturális Központ igazgatója, de két korábbi kihelyezése alkalmával, mint igazgató-helyettes már szerzett tapasztalatokat a varsói intézet irányításában. Forrás: www.kultúra.hu

Állást kínál...

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Kuny Domokos Megyei Múzeuma (Tata, Vármúzeum) állást kínál egy fő *történész* kolléga részére.

Az állás 2005. június 1-jével tölthető be. A jelentkezéseket részletes szakmai önéletrajzzal együtt a Megyei Múzeumigazgatóság címére kérjük elküldeni (2890, Tata, Vár).

Holló Szilvia Andrea
megyei múzeumigazgató

József Attila új síremléke

2005 decemberében, *József Attila* halálának évfordulóján avatják fel azt az új síremléket, melynek alkotóját pályázaton választották ki.

A pályázatot elbíráló bizottság *Schneider Márta* helyettes-államtitkár elnökletével 2005. május 9-én hozta meg döntését: a szakértői zsűri javaslatát elfogadva, a legnagyobb támogatottságot kapott tervet, *Bálványos Levente – Horváth Csaba* **Sztélé** című pályatervét minősítette a pályázat nyertesének.

Bálványos Levente 1966-ban, Horváth Csaba 1965-ben született, mindketten a Magyar Képzőművészeti Egyetemen végeztek. A pályázatra négy tervvel is jelentkeztek. Nyertes tervük maximálisan figyelembe veszi a kiírás sokrétű követelményrendszerét; mindezt az eredeti sír helyének, feliratának megtartásával, megjelenésében egyszerűen, szerényen, hivalkodástól mentesen, de kifejezően, tartalmasan teszi. A rozsdásodó vas-sztélére az Íme, hát megleltem hazámat vers sorai kerülnek. A pályázatra és az emlékhely megvalósítására összesen 20 millió Ft állt rendelkezésre, amelyből 15 millió Ft-ot az NKÖM, 5 millió Ft-ot pedig a Fővárosi Önkormányzat biztosít.

A kultúra és az Európai Unió

TURIZMUS

Az EU társfinanszírozásával a következő települések nyertek el jelentős támogatást a turisztikai vonzerő fejlesztésére:

- Balatonfüred – a reformkori városközpont felvirágoztatása (379 M Ft)
- Esztergom – a belváros integrált felújítása (600 M Ft)
- Hortobágy – a Pásztormúzeum átalakítása, információs portál (100 M Ft)
- Pécs – világörökség, turisztikai vonzerő fejlesztése (1,5 Mrd Ft)
- Sárvár – a Nádasdy-vár rehabilitációja (780 M Ft)
- Veszprém – a várban turisztikai attrakció kialakítása (718 M Ft)
- Szentes – városközpont felújítása (896 M Ft)
- Pannonhalma – világörökségi helyszín fejlesztése (345 M Ft)

A Szép Mesterségek Restaurátor Kft.

üzletében minden igényt kielégítő porfestéket (pigmentet) kedvező áron arányozó és restaurátor anyagokat és eszközöket árusít. Megrendelés alapján gépek és műszerek beszerzését vállaljuk. Az új anyagokról és technológiákról széleskörű tájékoztatást nyújtunk. Nagyobb mennyiségű vásárlás esetén árengedményt adunk.

Cím: Budapest VIII. Baross u. 41.
(bejárat a Mária utca felől)
Tel./Fax: 267-46-32
Nyitvatartás: 9-17 óráig

Felmerülő kérdések, problémák esetén érdeklődni lehet:
*dr. Morgós András*nál MNM 1370. Bp., Pf. 364.,
tel.: 327-7742, fax: 327 7721,
e-mail: morgos@hnm.hu, vagy
*Koltainé Z. Eszter*nél telefon és cím ua.,
e-mail: mutargyvedelem@freemail.hu

Nemzetközi kapcsolatok

ICOM hírek

Az ICOM MNB pályázati felhívása /2005 második félév/

Az ICOM Magyar Nemzeti Bizottsága meghirdeti pályázatát nemzetközi konferenciákon való részvétel támogatására.

– A pályázók körébe tartoznak egyéni ICOM tagjaink, valamint olyan intézmények, amelyek tagjai a szervezetnek.

– Előnynek számít a saját igazolt önrész, illetve egy másik, eredményes pályázat. Az elnyert összeg az utazási és szállásköltségek fedezésére, illetve részvételi díjra fordítható.

– Előnyt jelent, ha a pályázó rendelkezik elfogadott előadással, és a szöveget mellékeli pályázatához.

– A pályázathoz szükséges űrlap a honlapunkon található meg (www. ace.hu/icom).

– A második félévre szóló pályázatok beadási határideje: **2005. július 31.** Döntést 30 napon belül hozunk.

ICOM MNB Elnöksége

Nemzetközi múzeumi műhelymunkák

The Museum Environment címmel 4 napos műhelymunka lesz 2005. október 27-30. közt az Észak-olaszországi Bertinoro-ban (ugyanott, mint tavaly, lásd MH 2004. novemberi szám). A múzeumi környezet mint az egész életen át tartó tanulás egyik lényegi befolyásolója kerül terítékre. A 40 fős műhelymunka nyelve

Jelentkezési lap

A XXIII. Fa –, XIX. Fém- és Textilrestaurátor Továbbképzés
Esztergom, 2005. augusztus 25–27.

Név: .....

Munkahely: .....

Cím: .....

tel.: ..... fax: ..... e-mail: .....

Előadás címe: .....

.....

20 perces előadást javaslunk, ettől eltérni, csak előzetes egyeztetés alapján lehetséges!

Időtartam: ..... perc, – az előadáshoz kérek: ❑ diavetítőt, ❑ írásvetítőt, ❑ számítógépes kivetítőt, ❑ videó-berendezést, ❑ egyebet.
(Kérjük bejelölni amit kér!)

Dátum: ....
aláírás

1. Harrer utcai házsor szanálás előtt, 1972.
2. Harrer utcai utcakép 1982-ben (keleti homlokzat)
3. Madártávlati kép
4. Főbejárati részlet egy, a közelmúltban talált ókori dombormű másolatával
5. A Fő tér műemléki rezervátuma északi felének helyszínrajza, szanálás előtti állapot, 1972.
6. Helyszínrajz

1. Rangée de maisons dans la rue Harrer, état avant l'assainissement, 1972
2. Vue de la rue Harrer en 1982 (façade est)
3. Vue à vol d'oiseau
4. Détail de l'entrée principale avec la copie d'un relief antique trouvé à proximité
5. Plan de situation du mur nord de l'ensemble des monuments historiques protégés de la Place Fő-tér, état avant l'assainissment, 1972
6. Plan de situation

1

2

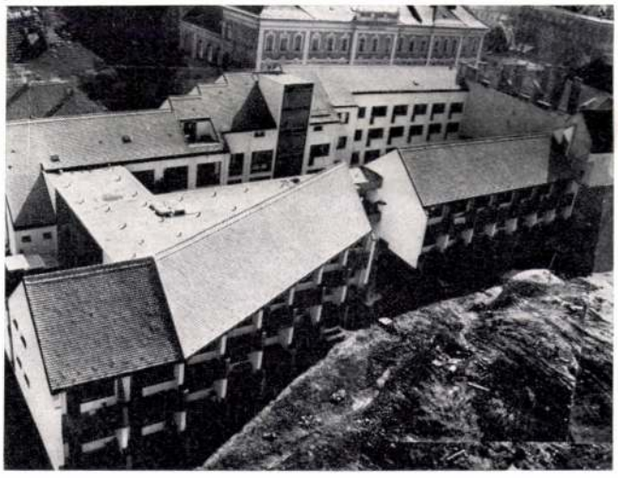

3

Nyugdíjasok háza, Budapest III., Harrer Pál u. 4–10.

Építész: Horváth Bertalan (LAKÓTERV)

Belsőépítész: Marinov Gusztáv; szerkezettervező: Vető Istvánné; elektromos tervező: Cserháti Miklós; épületgépészek: Monigl Tamásné, Melha Kálmán; környezettervező: Andor Domonkosné; beruházó: Fővárosi Beruházási Vállalat: kivitelező: Szabolcs megyei ÁÉV; építésvezető: Radványi Zoltán, Nyíregyházi Dániel; tervezés éve: 1973 és 78; megvalósítás éve: 1979—81; beépített légtér: 14 737 ml³; beépített összterület: 4115,6 m²; lakások száma: 71; beruházás összköltsége: 35 millió Ft; fényképek Penner Gyuláné

Az épület anyagai, szerkezetei

Résalapokon nyugvó vasbeton „fogadószint" (pince) készült a lakószintek alatt. A külső főfalakat kohósalak nagyblokkból, a lefedő szerkezetet részben előregyártott vasbeton, részben acélszerkezetű elemekből, a lakóegységek előtti szerelőfalakat szintén előregyártott vasbeton térelemekből szerelték össze.

A belső tereknél meszelt falakat, pácolt ajtókat, ablakokat, szakipari falakat, helyenként rácsos fa álmennyezetet, műanyag padlót (vizes helyiségeknél kőagyag burkolatot) terveztünk. A belső lépcsők részben szakipari szerkezettel (acél és fa), részben vasbetonból készültek, az utóbbiaknál előgyártott műkő alkalmazásával.

A külső, homlokzati megjelenést a hőszigetelő nemesvakolat (thermotex), a pácolt asztalosmunka és a festett vasbeton szerkezetek határozzák meg. *H. B.*

Környezet, történet

Óbuda 2000 éves történetére három fő korszak nyomta rá a bélyegét. A legrégibb az ókori időkbe nyúlik vissza, amikor a római impérium limes-e a Duna mentén húzódott, s ennek egyik erőssége volt *Aquincum:* az északabbra fekvő katonaváros és az attól délre elhelyezkedő táborváros, melynek városfalát és keleti oktogonális kapupilonjait a tervezési terület határán nemrégen tárta fel a régészeti kutatás.

A másik Óbuda *(Altofen)* a múlt századvég, a századforduló és Krúdy Gyula novelláinak ízét őrző kisvendéglőkből, macskaköves utcákból és eklektikus földszintes polgárházakból állt, melynek hangulatát a közeli Fő tér helyre-

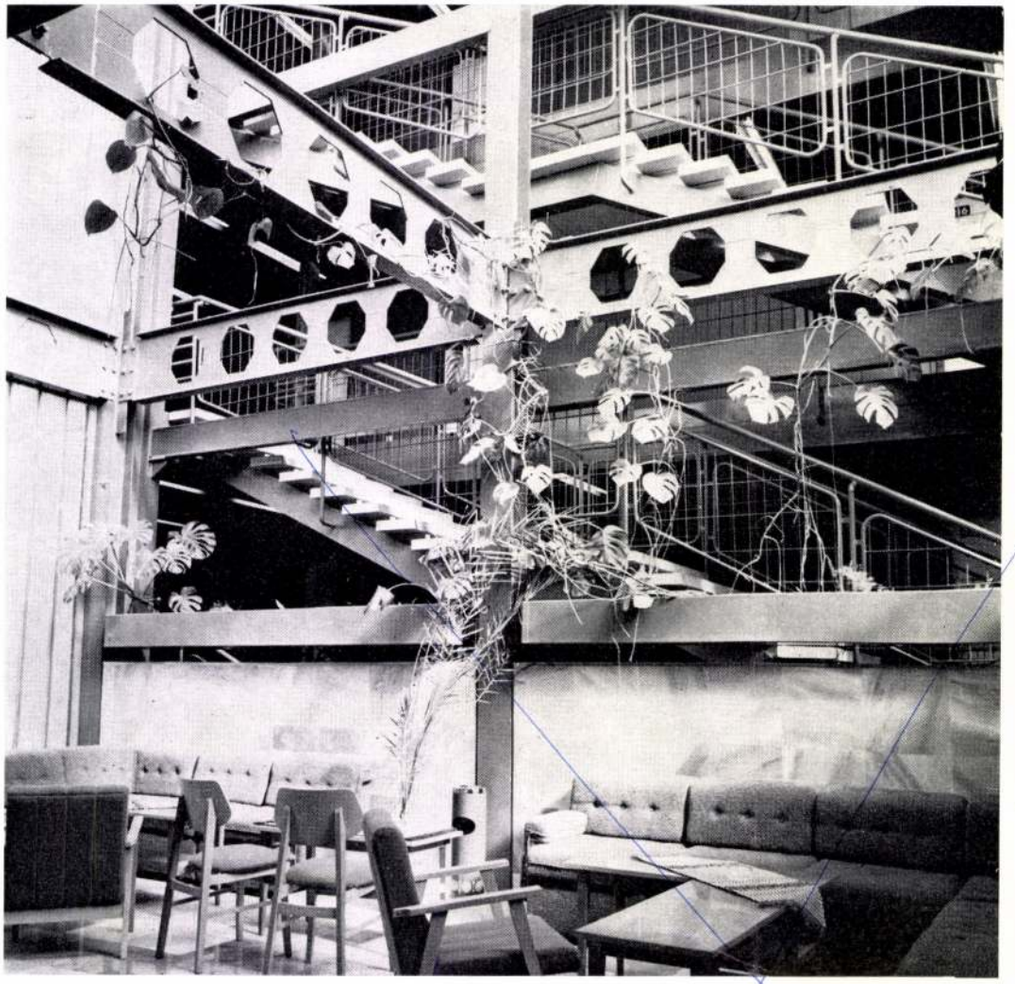

9

7

8

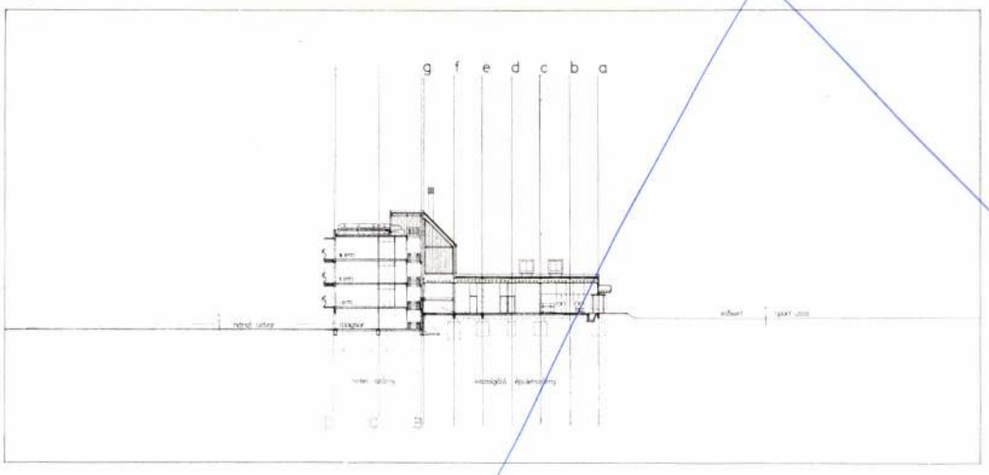

1. Jonction de la réception et du bar
2. Liaison du vestibule et du restaurant
3. Plan général d'un étage
   1. Chambre 2. Espace d'entrée 3. Salle de bain 4. Cage d'escalier 5. Bloc de toilettes 6. Vestibule 7. Couloir 8. Femme de chambre 9. Dépôt du linge sale 10. Dépôt du linge propre 11. Local de repassage 12. Cage d'escalier 13. Vide
4. Intérieur d'une chambre
5. Espace de l'entrée principale, réception et restaurant du côté de la chambre de télévision
6. Chambre de télévision
7. Parloir au-dessous de la toiture vitrée à structure par ossature en acier, joint directement à l'escalier principal
8. Jonction de l'escalier principal avec le niveau d'habitation
9. Coupe transversale
10. A travers de l'abat-vent vers la réception
11. A travers du dégagement situé après l'abat-vent vers les niveau d'habitation

10

11

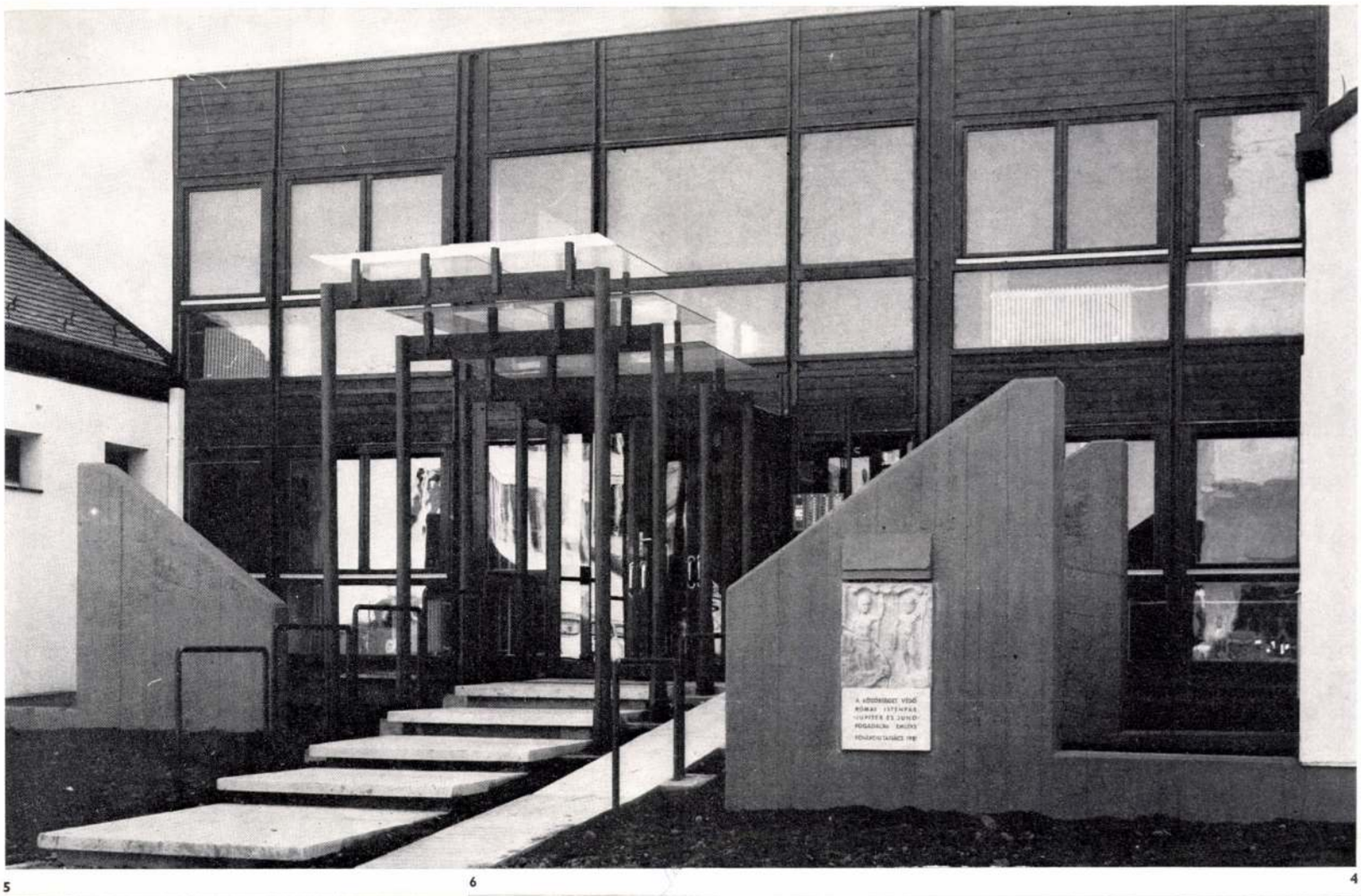

5

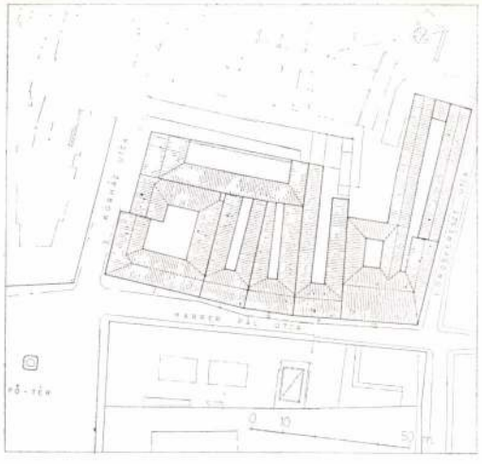

6

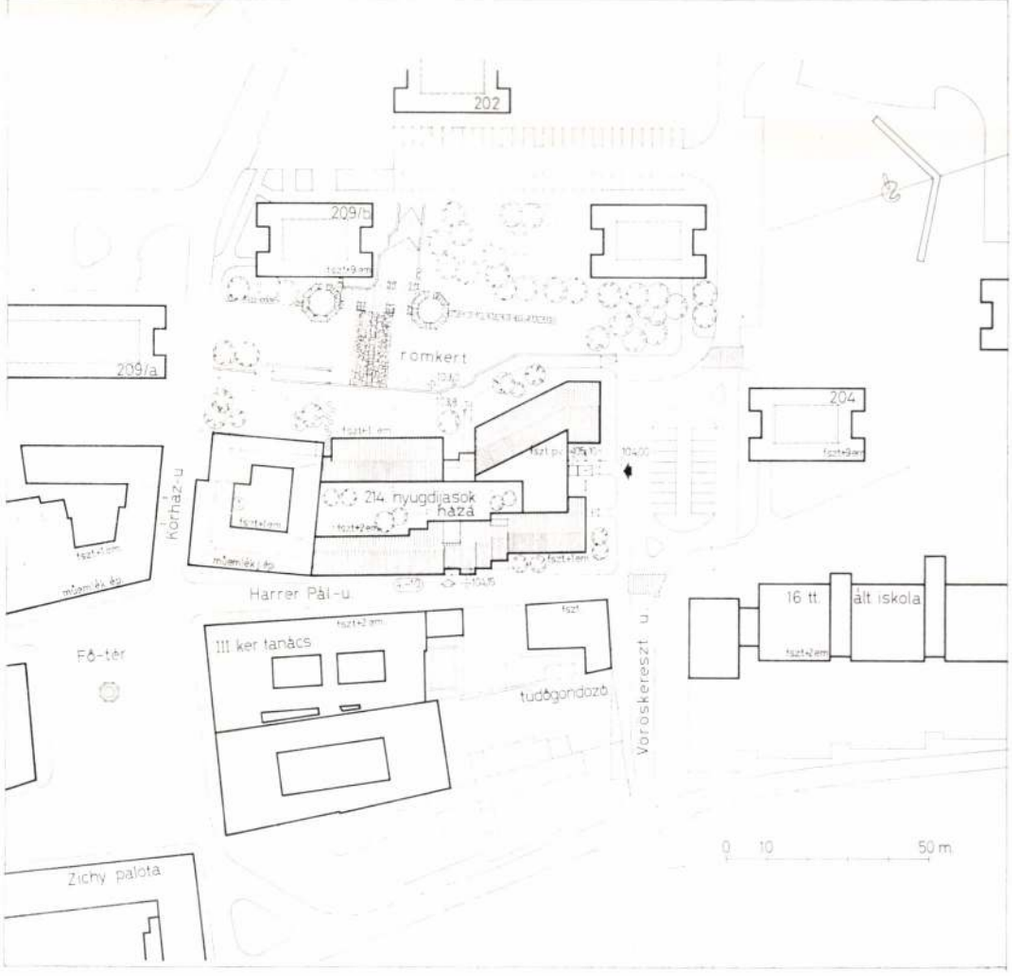

4

állítás alatt levő házai igyekeznek átmenteni az utókornak, mint egy kis megmaradt műemléki rezervátumot. Az eklektikus házak utcai homlokzatát álló téglalap alakú, jellegzetes, magas, karcsú ablakok sora határozta meg. Négy ilyen régi, szűkudvaros épület bontásával alakították ki a tervezett objektum helyét.

És végül a mai, modern *Óbuda*, melynek alapjait díjnyertes pályázat figyelembevételével 1958-ban Mező Lajos által készített városrendezési koncepció vetette meg. A rendezési tervet 1963-ban dolgozták át a házgyári épületek újszerű alkalmazásával. A paneles épületek Magyarországon először itt jelentek meg lábakra állítva, ami a két oldal környezetének jobb összekapcsolására adott lehetősé-

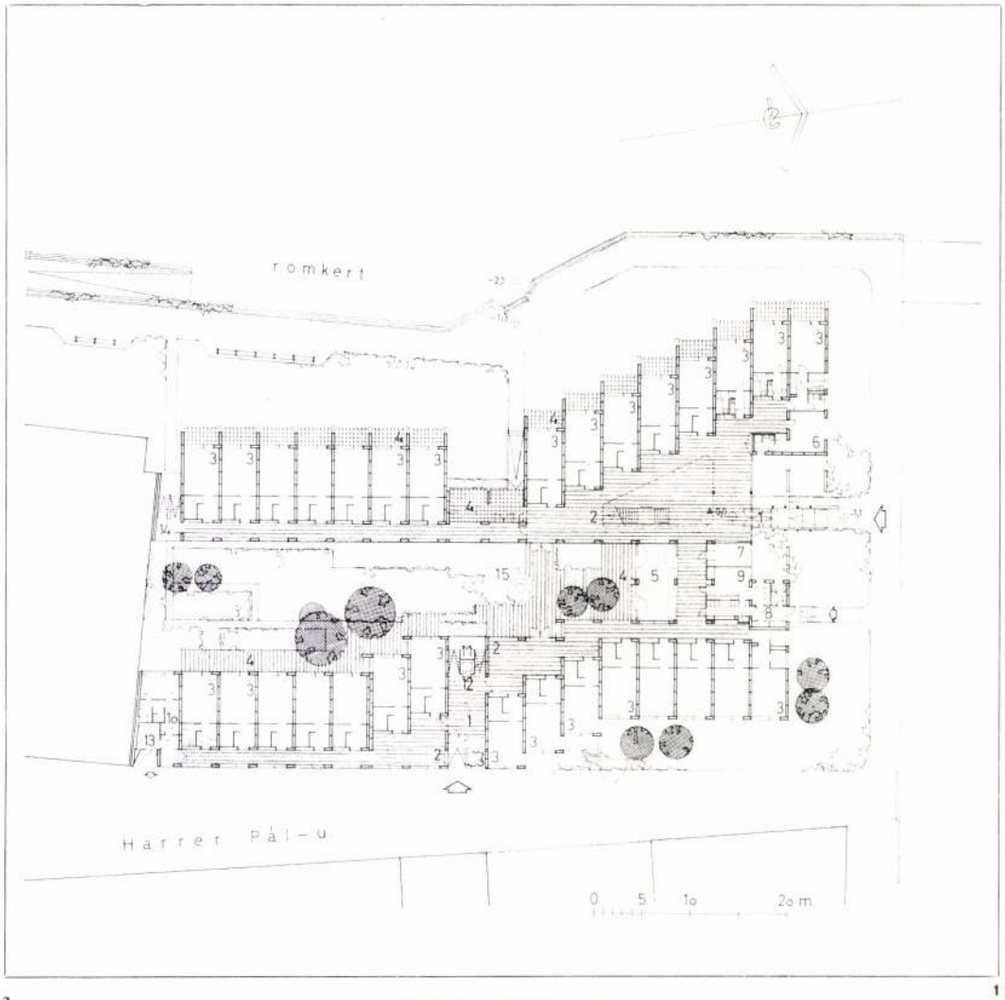

1

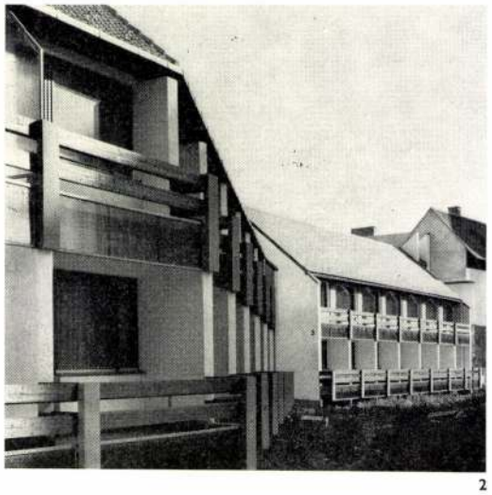

2

1. Földszinti alaprajz
   1. Szélfogó és előtér 2. Előcsarnok, társalgó, társalgósarok 3. Egyszobás lakásegység 4. Terasz 5. Klubszoba 6. Orvosi szoba és mellékhelyiségei 7. Ügyeletes nővér 8. Melegítő konyha és mellékhelyiségei 9. Ételelosztó helyiség 10. Személyzeti öltöző és mellékhelyiségei 11. Takarítószer 12. Felvonó 13. Szemétgyűjtő konténer 14. Vészlépcső 15. Díszkút
2. Nyugati homlokzat részlete
3. I. emeleti alaprajz
   1. Előtér 2. Társalgó 3. Egyszobás lakásegység 4. Másfélszobás lakásegység 5. Terasz 6. Étkező-, ételelosztó 7. Teakonyha 8 Takarítószer 9. Felvonó 10. Szemétledobó 11 Vészlépcső
4. Délnyugati nézet
5. Belső kerti homlokzat részlete
6. II. emeleti alaprajz
   1. Előtér 2. Társalgó-sarok 3. Egyszobás lakásegység 4. Másfélszobás lakásegység 5. Terasz 6. Takarítószer 7. Felvonó 8. Szemétledobó

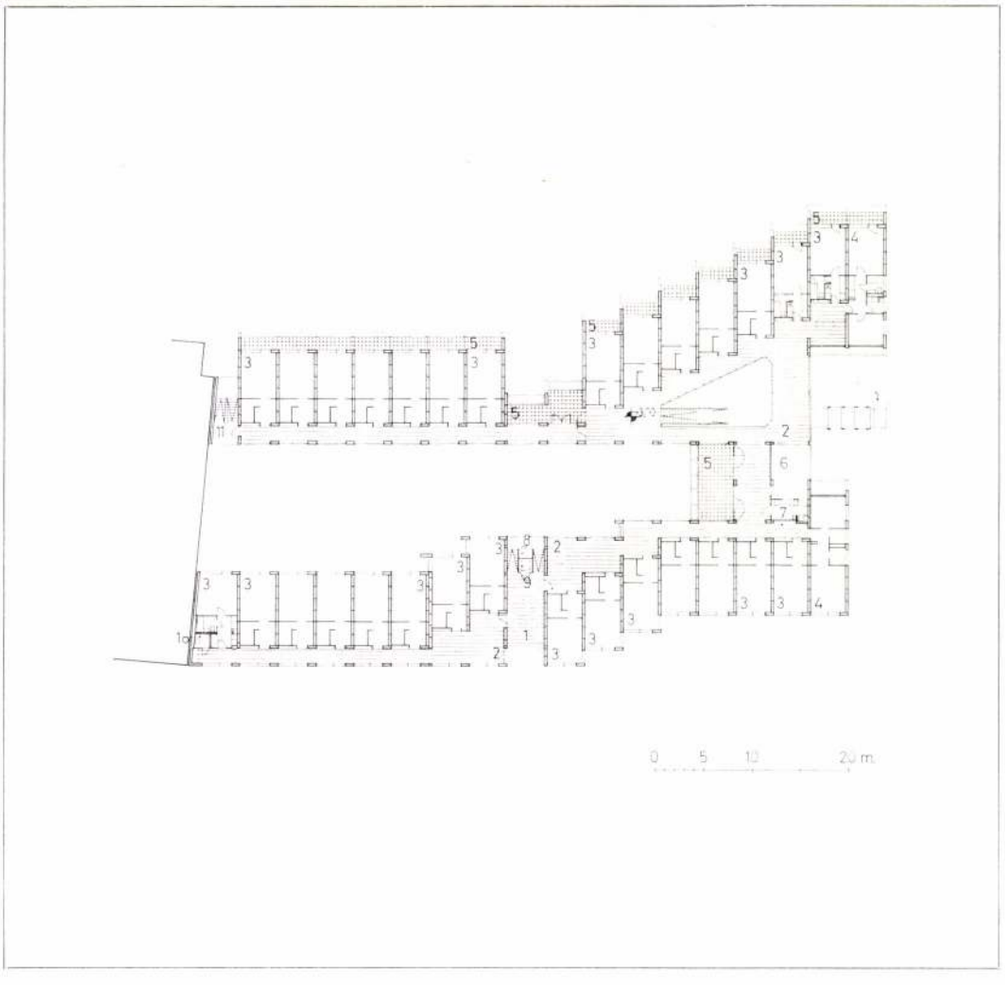

3

1. Plan du rez-de-chaussée
   1. Abat-vent et espace à control 2. Vestibule, parloir, coin-parloir, 3. Unité d'habitation d'une pièce 4. Terrasse 5. Club 6. Cabinet de consultation et commodités 7. Infirmière en service 8. Cuisine de rechauffage et ses commodités 10. Cabinet de toilette du personnel et commodités 11. Outils de nettoyage 12. Ascenseur 13. Container à déchets 14. Escalier de secours 15. Fontaine
2. Détail de la façade ouest
3. Plan du 1er étage
   1. Espace d'entrée 2. Parloir 3. Unité d'habitation d'une pièce 4. Unité d'habitation d'une pièce et demie 5. Terrasse 6. Cantine, distribution des plats 7. Cuisinette 8. Ustensiles de nettoyage 9. Ascenseur 10. Vide-ordures 11. Escalier de secours
4. Vue sud-oeust
5. Détail de la façade du côté du jardin intérieur
6. Plan du 2e étage
   1. Espace d'entrée 2. Coin-parloir 3. Unité d'habitation d'une pièce 4. Unité d'habitation d'une chambre et demie 5. Terrasse 6. Outils pour le nettoyage 7. Ascenseur 8. Vide-ordures

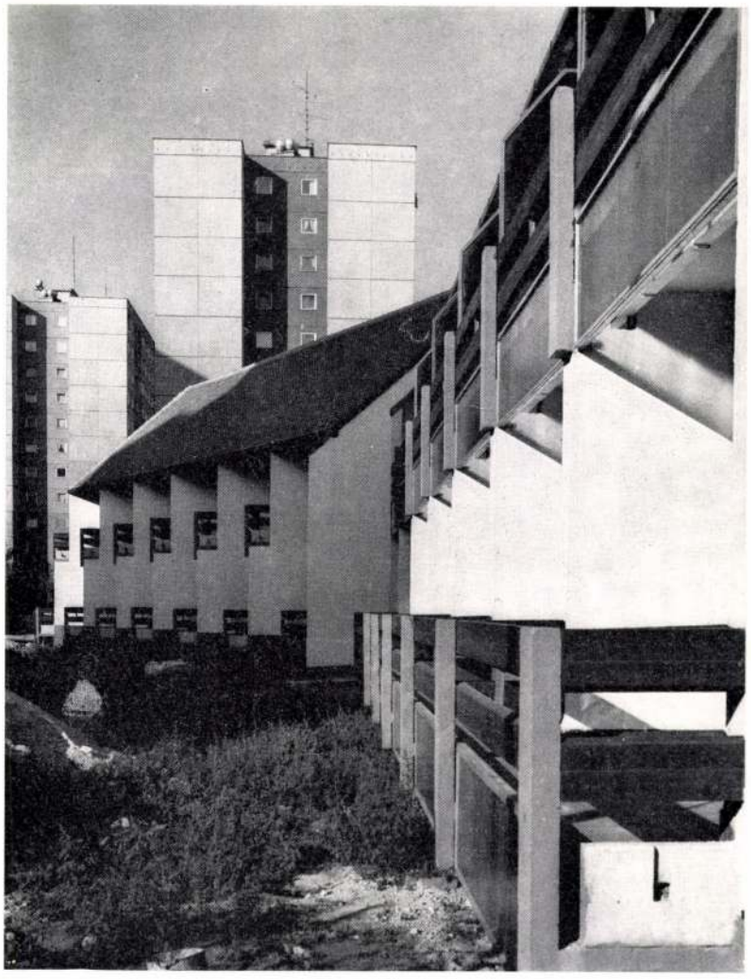

6

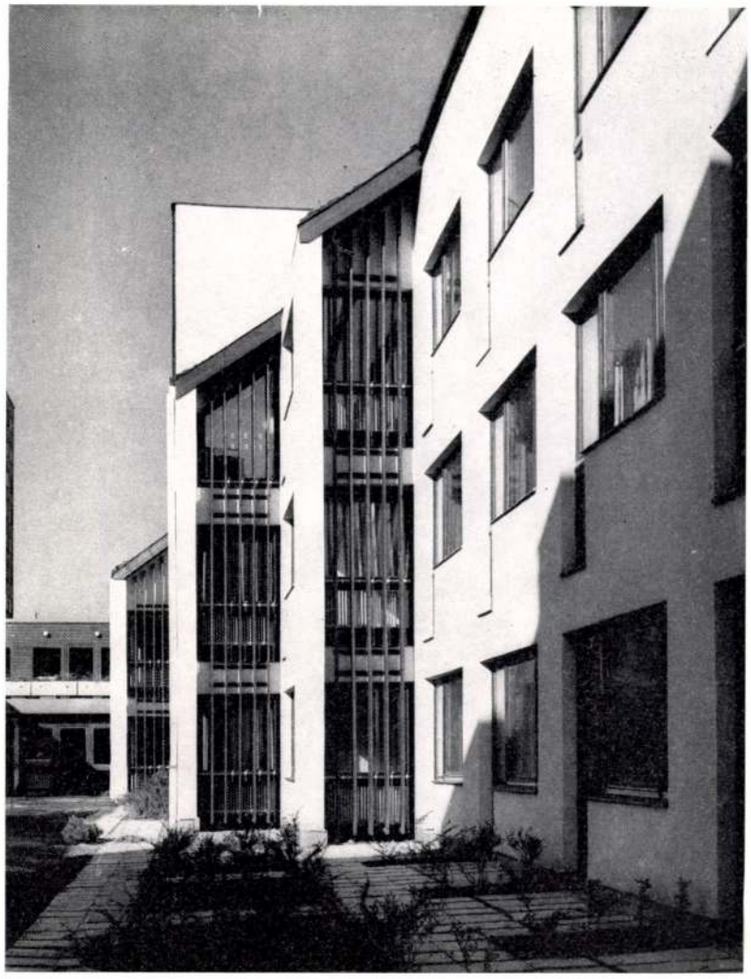

4

5

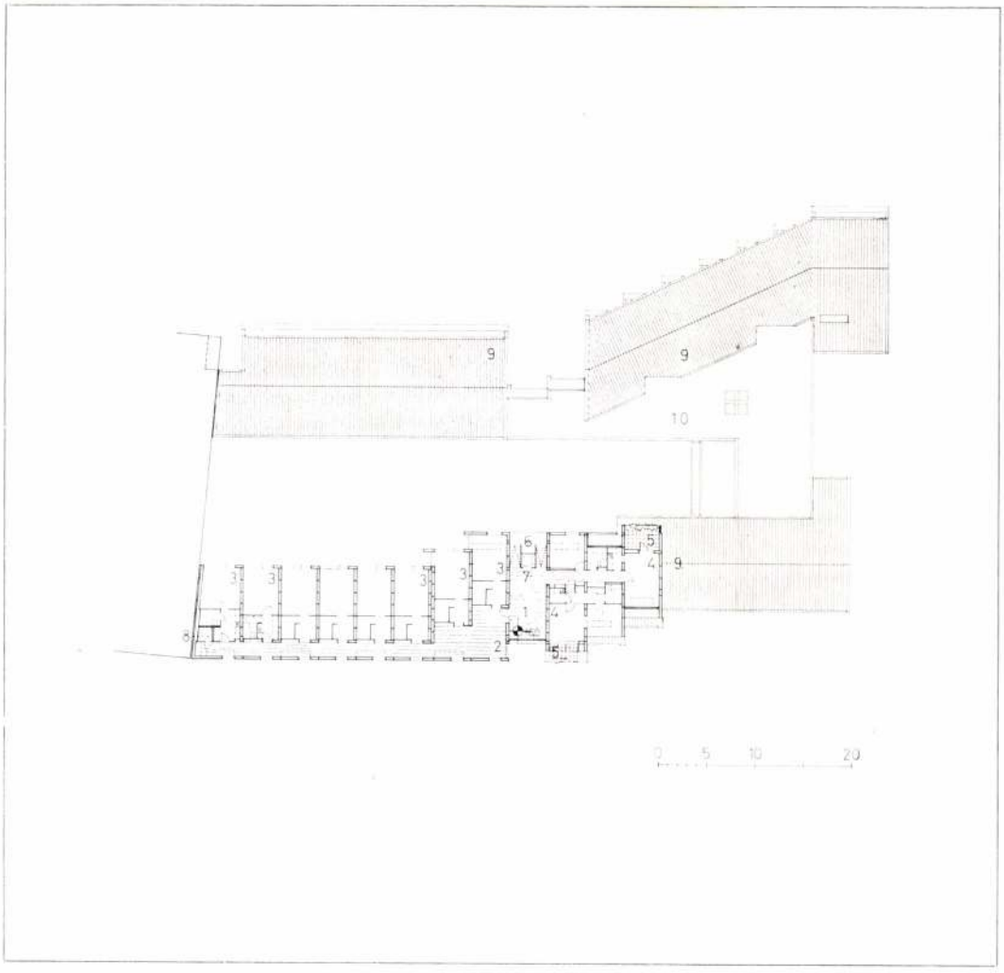

get, s az épületek fűrészfogas elrendezése pedig változatosabb tömegformát eredményezett: a mozgalmasabb városkép érdekében szintén az első hazai kísérlet volt.

Tízemeletes házgyári lakóépületek sorakoznak a tervezési terület közelében és egy későbbi ütem terméke a Jurcsik Károly és munkatársai tervezte kispaneles iskola-óvoda-bölcsőde együttes.

Itt, a Harrer Pál utca és Vöröskereszt utcai sarokterületen épült meg az óbudai nyugdíjasok háza, a Fő tér körüli rekonstrukciós ütem beépítési tervének megfelelően, melyet Kaszab Ákos (LAKÓTERV) készített.

Az első nyugdíjasok háza 1963-ban épült meg Budapesten, Budafokon, nagyblokkos építési technológiával. Azóta — más építési módokkal is — egyre újabb létesítmények készülnek: Békásmegyeren panelből, a Kútvölgyi úton alagútzsalus technológiával. Nemcsak a fővárosban, hanem vidéken is épültek nyugdíjasházak, pl. Tatabányán. Az ismertetés írása közben értesülhettünk arról, hogy a Fővárosi Tanács újabb nyugdíjasok háza létesítéséről határozott az V. ker. Vadász utcai foghíjtelken, 124 lakóegységgel.

Az óbudai nyugdíjasok házánál is a korábban már kialakult normatíva szerinti méreteket vette alapul a tervező, mely a szállodai szobaegységekhez hasonló, de 3,60 m-es fesztávval. A lakóegység a következő helyiségekből áll: előtér — főzőfülke (mosogatóval, két főzőlapos villanyrezsóval, hűtőszekrénnyel és beépített szekrényekkel), fürdőszoba (süllyesztett káddal, mosdóval és W. C.-vel), szoba,

1

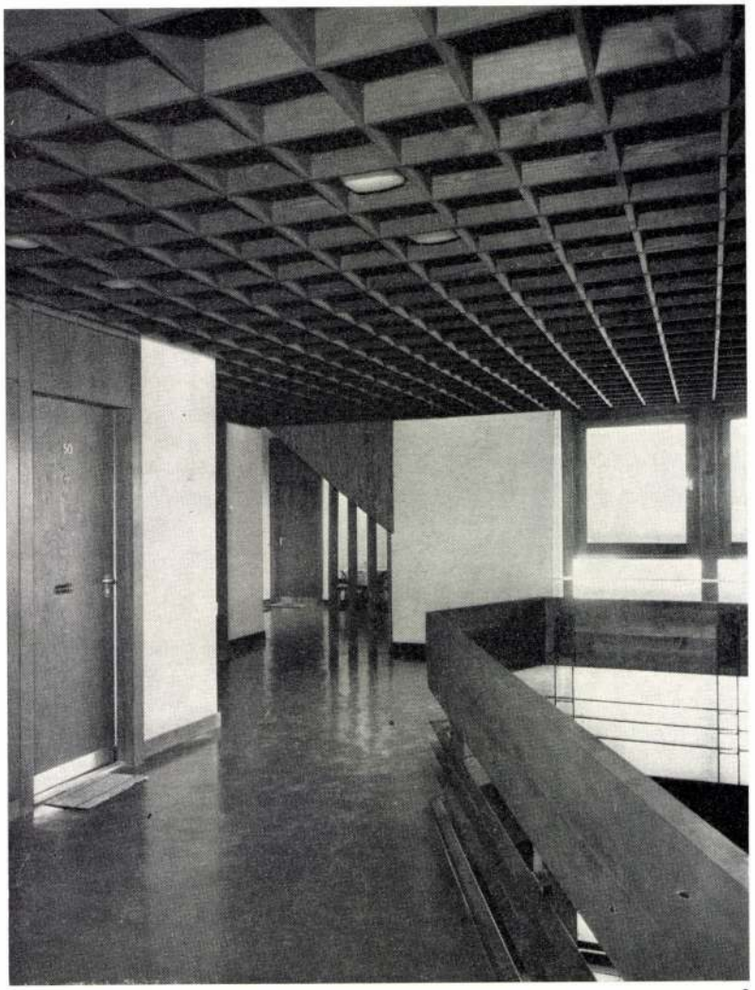

2

melyhez gyakran loggia csatlakozik. A lakóegység össz-alapterülete: 25—27 m².

A lakóegységek — egymással közel párhuzamosan haladó — két nyeregtetős szárnyban foglalnak helyet, melyek között kellemes térarányú, szépen parkosított belső udvar alakul ki — közepén később felállításra kerülő díszkúttal —, a lebontott eredeti épületek hosszú, keskeny belső udvarainak emlékét idézve, csak a tájolás itt kelet—nyugati irányba fordult. Az épületrészek általában kétszintesek (nyugdíjasház egy emeletig felvonó nélkül tervezhető), a háromszintes szárnyban felvonó készült, külön bejárattal a Harrer Pál utca felől.

Az udvar hívogatólag kinyílik a Vörös-kereszt utca irányába, itt van a főbejárat. A két magastetős szárny oromfalas bütüvel jelenik meg a főhomlokzaton. A tetőhajlások vonalát a főbejárat mellett ferde lezárású vasbeton falak vezetik le a talajszintig, ezek egyikén — jobboldalt — római kori dombormű másolata utal a régi időkre.

A párkányvonal a Kórház utcai műemléki lakóházhoz igazodik, ez háromszintes megoldást eredményezett, a második emeleten tetőtér-beépítéssel. A keleti szárny közepének fűrészfogas kialakítása a Vörösvári úti panelházak lépcsőzésére rímel, megnövelve az utca légtérarányát.

A két magastetős szárnyat az északi oldalon a közösségi helyiségeket magában foglaló lapostetős nyaktag: előcsarnok, karzatos társalgó, nővérszoba, orvosi szoba (állandó orvosi felügyelettel), TV-szoba, melegítőkonyha található itt. Az alagsorban barkácsműhely, mosó- és szárítóhelyiség, valamint a hőközpont kapott helyet.

A nyugati szárny loggiasorral tervezett, közepén 4 lakóegység helyén teraszok létesültek, a belső udvart megnyitva a majdan kialakítandó romkert felé.

A Harrer Pál utcai homlokzaton az álló téglalap alakú ablakok az itt állott eklektikus házak ablaknyílásainak arányát idézik, a homlokzattól hátrahúzott síkban, plasztikus fényjátékkal, mély árnyékvetéssel; a kellő bevilágítási érték elérését a külső falsíkon magasra helyezett felső bukóablakok biztosítják.

A társalgó feletti tér fenyőfa-kazettás álmennyezet fióktartókra szerelt süllyesztett világítással és műanyag kupolás felülvilágítóval egybeépítve. A folyosón az elektromos vezetékek részére a mennyezet alatt futó takarósáv készült bútorlapból. Minden lakórész ajtaja előtt álmennyezeti tábla hangsúlyozza a bejáratot.

A fafelületek — mind a külsőben, mind a belsőben — egységes pácolást kaptak teak és gesztenye színben. A padozat a közös használatú helyiségekben szilvakék PVC (Vináz burkolat). A külső felület fehér nemes vakolat. Ez a fehér-kék-sötétbarna színhármas adja meg az együttes barátságos színharmóniáját, melybe a tetőcserepek pirosa és a környezet zöldje is belejátszik majd.

Az első lakók 1981. év végén költöztek be új otthonukba. Az üzemeltetésnek azonban még nem minden fázisa működik a tervező elképzelte és megtervezte módon. A Harrer

3

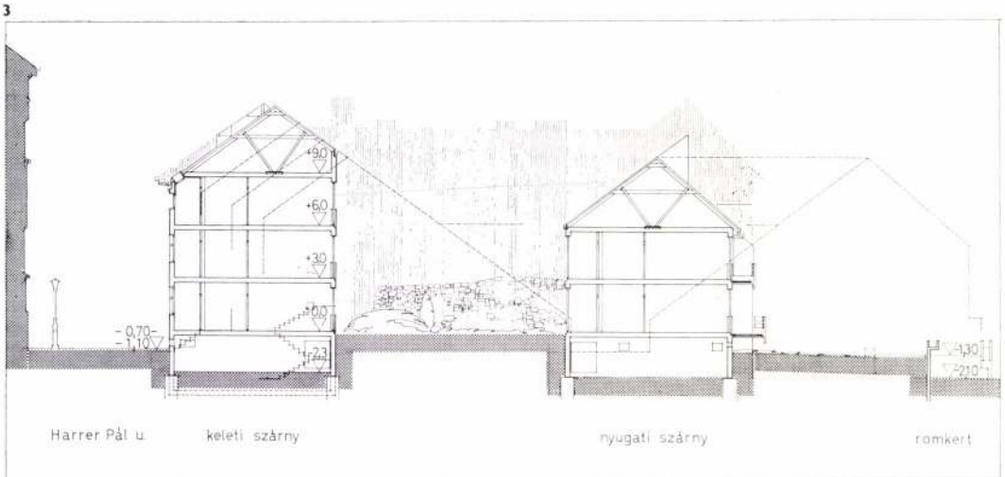

Horváth Bertalan

az alábbi pályázaton ~~kiemelt~~ megvételben rész esült
21. számú terv egyik szerzője.

Lehoczky Ödön: Országos vezető módszertani szociális otthon tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 2-7.l.

Horvát Balthasár

ötvös 1631.

Laid

Mich. Pars. 116

414

Középfinom irodai anyag
Mittelfein Kanzleistoff

Horvát Baltazár

ötvös 1627

laid

Mih. Pozs. 115

Horváth Boldizsár, pozsonyi ügyvédjelölt,

V. 116.

Horváth Boldizsár, pozsonyi ötvösinas

V. 115.

Molk

ifj. Horváth Béla

Tervezte a Rákóczi-ház helyreállítását

151. kép.

ifj Horváth Béla Miskolc

1962.

217. l. és 268. l.
87. jegyzet

mdk.

ifj Horváth Béla

Széchenyi u 14 Műemlékjellegű, lakó épület
Egyemeletes, 19. sz végéről romantikus stílus, neo-
got részletképzésű gazdag, zép plasztikájú épület
Helyreállítási tervező ifj. Horváth Béla a M-i Ten Vall.
helyreállítási terve. 1960. 159. kép

ifj. Horváth Béla Miskolc 1962

225, 224, 268 l. 97. jegyzet.

Mdk

Ifj Horváth Béla és Führer Judit

Tanácsház Tér 8-12. Városi Tanács Székháza. Műemlékjellegű. A 8. sz a 19. sz. elejéről a 10. sz. a 19 sz. végéről egyemeletes hivatali épületek. A 12. sz II emeletes. A 10. sz. klasszicista stílust idézi. Az épületcsoport felméréset H. B és Führer J végezték el 1958-1961.

Ifj Horváth Béla Miskolc, 1962

228, 269. l 100. jegyzet

mdk.

ifj. Horváth Béla és Homokos József

a Miskolci Tervező Vállalat helyreállítási terve 1957 szept.-nov. tervezői (Rákóczi ut 11. 7)

152. kép

ifj Horváth Béla, Miskolc

1962

218. 2168 f 88. jegyzet

Molk

ifj. Horváth Béla

Szécsényi utca 9 sz. Lakóépület. ifj. Horváth B.
műszaki leírása és felmérése 1954.
Építési idejét 17 sz. végére teszik. Udvarán
öt nyílású arkád. Műemlékjelleg.

ifj Horváth Béla Miskolc 1962

223,- 268.l 96. jegyzet.

mdk.

ifj. Horvát Béla

tervezője a Rákóczi út 14 z ház helyreállítási tervének. A ház a 18 és 19 z ban épült. Eklektikus stílusra emlékeztet. Néhány jép provincialis vasrács, vastábla robusztus kőkonzol. Helyreállítása szükséges

15-3. kép

ifj. Horvát Béla Miskolc.

1962. 219. l, 268. l 90. jegyzet.

M.D.K.

Horváth Béla

A miskolci Szakszervezeti Ház egyik építésvezetője

Építész: Vass Antal

Magyar Építömüvészet 1964 / 4. 24-29. l.

MDK

Horváth Béla, ép.
szül. Jánoskáza, 1899-ben

oklevél kelte: 1928

" száma: 9965

A m.kir. József Műegyetemen okl.-t, ubsolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig. KI-IM. 1931 jan.15. 17.1.

M. D. K.

Ifj. HORVÁTH Béla építész

Miskolc, Rákóczi u. 11. sz. Lakóház helyreállításának Terve (1957.) Repr.

Társtervező: Homokos József

Major Máté: „Vidéki" építészet

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 4/5. sz.

119. l.

M. D. K.

ifj. HORVÁTH Béla építész

Miskolc, Rákóczi u 1. Sötétkapu,
Déryné lépcső és új lakóépület
helyreállítása (1955.) Repr.

Társtervező: Prinner Sándor

Major Máté: „Vidéki" építészet
Magyar Építőművészet 1958. (III.) 4/5. 119. sz.

M. D. V.

Ifj HORVÁTH Béla építész

Utcaképrendezés

n. e. bidéki tervező vállalatok épi-
tészeti vándorkiállitása
Magyar Épélőművészet 1960. 5. sz. 57-58. l.

1

HORVÁTH Bertalan építész hallg.

Sopron műemléki környezetébe a Szent György u. és Új utca sarkára új múzeum-épületet tervezett (diplomaterv)

Gárdonyi Jenő: Toronyszállóval, új üdülőtelep, sportpálya
Érdekes témákat dolgoztak fel a végzős építész hallgatók

Magyar Nemzet 1962. julius 18. 3.l.

MDK

Horváth Béla

okl. építészmérnök

a Szt. István kórház B. pavillonjának átépítésének egyik tervezője

Fridrich Lajos: Bp. szfv. ujabb közegészs. ügyi épitkezései. Magyar Építőművészet, 1942. nov. sz. klpek és alaprajzok

IFJ. HORVÁTH BÉLA
műépitész

a miskolci Sötét-kapu átépitője

ifj. Horváth Béla--Marjalaki Kiss Lajos-Valentiny Károly: Miskolc, 1962. 152. l.

ifj. HORVÁTH BÉLA

építészmérnök

a miskolci Sötét-kapu helyreállitója

Horváth Béla- Marjalaki Kiss- Valentiny Károly:

Miskolc, 1962. 110 .l.

mdk

ifj. Horváth Béla építész mérnök

tervezte a Tötét-kapu helyreállítását, mely a középkori városkép i együttesek megmentésére irányult

ifj Horváth Béla Miskolc

1962. 110,265.l 59. jegyzet

ifj. HORVÁTH BÉLA
építész

id.HORVÁTH BÉLA, építész

Miskolcon a két világháboru között fővárosi tervek szerint néhány létesitmény épült csak. Az épületek többségét helyi tervezők alkották, akik közül emlitésre méltó id. Horváth Béla is. 191.old. 2.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

MDK

Horváth

Schuler D: Bp.szfv. 1927. kislakásépitk. Magy.Épitőmüv
1928. 3.sz. 15. 23 l.

MDK

Horváth

Tér és Forma. 1937. 78.l. Bp.városközp. tervp.
képpel.

Horváth Béla

tervei alapján állitottak helyre Miskolcon a Széchenyi utcában több műemléket.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb. Magyar Műemlékvédelem I. (1949–1959) Budapest, 1960. 741.

Horváth Géza

tervei alapján állították helyre a miskolci avasi ref. templom homlokzatát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar művészek lexikona I. (1949-1959) Budapest, 1960. 108.

Miskolc

bérházak, Horvát B.

Tér és Forma, 1936 IX. 163

Horváth Béla

épitész

szül. Jánoshára 1899

okl. mjert 1928

Nevjegyz. Műegyetem 9 l.

Horváth Béla

építész Műiskola

I.

Tér és Forma

1936. 165. l.

Horváth Béla

épitész

Gentmüeml

75. l.

7609 - 906

Horvath Béla pobr. fest.

magyar pár mozása művész, F. I. A. L.
115 Colonial Lane, Dayton 29, Ohio, USA.
vagy General Delivery - Sedona /Ariz/ USA.

International Directory of Arts, Berlin I.
1965/66 8 közlése alapján

ifj. Horváth Béla

„Made in Borsod" címmel az MSzMP Borsod megyei Bizottsága és a SzOT kiállítást rendezett Miskolcon a Borsod megyei üzemek, vállalatok és szövetkezetek exportra kerülő termékeiből. A kiállítást ifj. Horváth Béla tervezte, árurendezője Ballonyi László volt.

Ipari Művészet, 1966. 2-3. sz., 71. l.

Horváth Géza

és Gyene László tervei alapján 1958-ban átépítették és modernizálták a miskolci színházat.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

2941.

ifj. Horváth Béla

Építészmérnök. Miskolcon lakóépületet tervezett. Az épület földszintjén és első emeleti egyik lakásában az építés, a lakástextíliák, porcelán és háztartási gépek bemutatója volt Duffala József belsőépítész és Ballagi László kiviteltervező közreműködésével.

„Lakás 1965" kiállítás Miskolcon. Ipari Művészet, 1965. 4. sz., 82. l.

Horváth Béla, ifj.

cikke: Borsod építészete. - Magyar Építőipar, 1966. 15. évf., 11. sz., 641-660 l. - Képekkel.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Horváth Béla orvostanhallgató MDK

Vihar előtt, pasztell
Tanulmányfej, agyagszobor
Beethoven, dombormü

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

MDK

Horváth

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954.

160, 161. 1 .

M.D.K.

Horváth

Kaáli Nagy Sándorné: "Nemzeti Szinház: "Via Mala" c. John Knittel regényéből készült szindarabjának előadásáról ir és kiemeli a müvész szinpadképeit.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 8-16. II. évf. 6. sz. 36-39. lap

T. Horváth Barna festőművész.

Archaeologiai Értesítő

1915, 115–134.

Zoltai Lajos: Debrecen város
muzeuma.

Horváth Béla művészettörténész

Szulai Vilma grafikusművész kiállítását megnyitja meg febr. 13.-án a Stúdió Galériában.

Tisztelettel.

Újvidék, 1944. febr. 12.

Horváth Béla műtörténész

Kerustokkal kapcsolatban
emlitve

Dévényi Iván ismertetése
Vigilia 74/7 500.0

Horváth Béla, művészettörténész

Írása az Élet és Tudomány 1977. okt. 21-i számában jelent meg: „A költő és a halálmaszk. – Czigány Dezső Ady-portréja" címen.

Élet és Tudomány, 1977. okt. 21. 1319–1321 old. ig.

HORVÁTH Béla fat.

MIKLÓSI-SIKES Csaba: Adatok az erdélyi fényképezés történetéhez. II. = Fotóművészet, XXXIV.évf.1.sz.1991

A kilenc gyermek közül négyen tanulták ki, illetve folytatták apjuk mesterségét. Elsőszülött fia, **Horváth Béla** (1891—1948) Nagyenyeden, apja műtermében tanult meg fényképezni, majd 1921-ben átvette a marosújvári fiók vezetését. 1940-ben családi okokból felhagyott a mesterséggel, Kolozsvárra költözött, ahol a Tanítók Háza adminisztrátora lett. Itt hunyt el 1948-ban

Horváth Béla, faragó

L: Wéber Klára

21

–: Átadták az országos faragópályázat díjait.

Ninszabadság, 8 n. 1979 aug. 5.

Horváth Béla, népi iparművész

L: Horváth Lánló

—: (– szöveg – fénykép)

Esti Hírlap, Bn. 1977 ápr. 9.

12

Horváth Béla, népi iparművész

Kispesten, az „Ifjúsági Napok" keretében ma fiatal művésnek kiállítása nyílik meg. – Horváth Béla az „alkotó Ifjúság" – pályázaton díjat nyert és sikeresen szerepelt a Kapodi-pályázaton is.

Déli Kránika

1976. X. 4. 12.00 Ka.

Horváth Béla, népi iparművész (Bpest)

Balatonlellén rendezték meg a Kapoli Antal Országos Fafarago Pályázat díj kiosztását. A második díjat nyerte művével, fafaragásával. Foglalkozása műszerész, a Vörös Október Férfi Ruhagyár gépműhelyében. Kisgyerek kora óta barkácsol. 1975-ben kapta a népi iparművész címet. Ez év decemberében kiállításra készül, Kispesten, a Nagy Balogh János kiállítóterméhe.

Szombat délelőtt.

1976. VIII. 14. 10.00 Petőfi

Horváth Béla, gyermekrajzoló

L:Berencsi Irén

-:Átadták a Shankar gyermekrajzverseny dijait 9.

Népszabadság, Bp. 1977. május 13.

Horváth Béla, faragó

Belény

Nagy

KAPOLI-DÍJAS FAFARAGÓ

Ami „hétköznapi" és ami nem

— *Hány szakmád van?* — kérdezem *Horváth Bélától.*

Elgondolkozva sorolja: — Esztergálás, marás, fémmegmunkálás, faragás, öntés, szerszámkészítés, ezek mind kellenek ahhoz, hogy a pályázatra szállított tárgyaim elkészüljenek.

Milyenek ezek? A pásztorbottól az ékszerekig, a falitükörtől a stilizált páváig rengeteg féle, fából készült, ónberakásos. Béla 1975-ben a népi iparművész címet nyerte el. Hogy ez a cím mennyire valóságos értéket takar, bizonyítja az 1979-es évi országos faragópályázat Kapoli Antal-emlékdíja, amit neki ítéltek. Ezt akkor egy tükrös ékszerládikáért és a benne levő négy ékszerért kapta. Az iparművészeti zsüri is elfogadott tőle munkákat. Több kiállítás részvevője volt: a Nagy Balogh János Kiállítóteremben és a Népművészeti Vállalat kiállítótermében mutatkozott be. Azóta sok más tárgya is elkészült: gyertyatartók, lámpák és egyebek.

— *Mi volt az első, hogyan indultál?*

— Olyasmivel, amivel sok hasonló korú fiú foglalkozik: modellezéssel kezdtem. Persze nem kell valami profi modellezésre gondolni. Készítettem hajót, repülőgépet, kézügyességemet talán ennek köszönhetem. Nem volt faragott bölcsőm, a szomszédom sem volt népies tárgyakat faragó pásztor. A fővárosban születtem, de édesapám palóc volt. Volt egy ismerőse, aki bevezetett a palócok faragásainak rejtelmeibe. Modellezés közben farigcsáltam díszítőelemeket egy hajómodellhez. Később a hajótól elváltam, a díszítőelemek, a szobrocskák megmaradtak.

A svéd Vasa hajómúzeum igazgatója elküldte neki az elsüllyedt, a svéd királyról elnevezett vitorlás hajó tervrajzait, fényképes dokumentációját, mert — ahogy írta — tehetségesnek tartja. Kérte, készítse el a faragásokban rendkívül gazdag hajó modelljét.

— A volt Nemzeti Galériában — a mai Néprajzi Múzeumban — a Népi Iparművészeti Tanács gyűjteményes kiállításán felfedeztem Pados Antal munkáit. Sokáig nem hagyott nyugodni a gondolat, hogy fel kellene őt keresnem. Végül rászántam magam. Kedvesen fogadott, segítségemre volt tanácsaival, beavatott szakmai fortélyokba. A mesteremnek tekintem őt.

Pestimrén, aprócska műhelyben formálódnak Horváth Béla munkái. Itt készült el az idei pályázat második díjas műve is.

— Néha már segítséget is kapok — mondja Horváth Béla. — A nagyobbik fiam nyolcéves — szívesen jön a műhelybe, farigcsál, eszkábál.

Horváthné panaszkodik, hogy férje minden szabad idejét a műhelyben tölti. Minden vasárnapja és minden délutánja a fáé.

— Persze azért a családra is jut idő — védekezik Béla —, de hát így van ez, ha valakinek ilyen időigényes szórakozása van. Mert nem ez a foglalkozásom. Műszerész vagyok a Műszaki Egyetemen.

— *Nem járasztó így? Nem megy egyik tevékenység a másik rovására?*

— Nem. Sőt! Mert így csak azoknak a tárgyaknak a faragására szánom rá magam, amelyek már igazán kiforrottak bennem, nem válhatok sorozatgyártóvá.

Kollégái, felettesei az egyetemi műhelyben önállóan dolgoztatják, ami — kutatóintézetről lévén szó — nem kis dolog. Előzőleg a Vörös Október Ruhagyárban dolgozott, ott is, jelenlegi munkahelyén is, sok újítás fűződik a nevéhez.

A nem hétköznapi tárgyak alkotója nagyon sok „hétköznapi" dologgal foglalkozik. De ezek értékét sem becsüli le. Neki így természetes.

Belényi Gábor

zési formát el ...

tünket benépesítő tárgyak és bútorok csoportosításával (esetenkénti szelektálásával) megfelelő „lakóteret" lehet kialakítani.

A bútorok elrendezésénél vegyük figyelembe az otthoni tevékenységeket és a funkció adta igényeket, a család összetételét és azt, hogyan lehet a különböző funkciókat összehangolni. A rajzon látható szobában — a lakás adta lehetőségek miatt — két funkció találkozik: a munka és a szórakozás. A bejárattal szembeni falhoz került az íróasztal. Csak délután és esténként használják — tehát mindig mesterséges fénynél. Az íróasztaltól balra Réka szekrénysor könyvszekrényelemei állnak. Nem szokványos módon a fal mentén, hanem a térbe befordítva kapott helyet a dúsan kárpitozott kényelmes Stefánia garnitúra. Sötétbarna
na apró mintás plüssel van
tétbarna padlószőnyegről —
színeivel — kiugrik. A vilá
súlyozza a nyers színű bútor
lete is. Az ablakon levő, l
erős sárga függönyt drapp
Így az ablak előtti világos tó
tágítja a teret, a szobában k
hangot is javítja.

Az L alakban elhelyezett
„szára" mögött alacsony szek
cos része az íróasztal felől
a kis szekrény és az ülőg
ugyan a teret, de kis maga
sem ad teljes vizuális lezárá

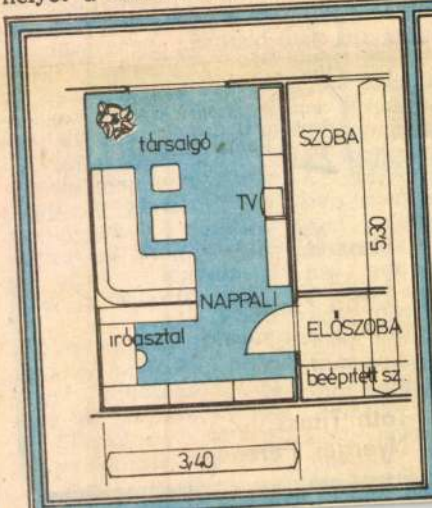

1021

NÉP-
MŰVÉSZ
MŰSZERÉSZ

PORTRÉ

ÁB MELLE

melte. Nem volt sunyi, amilyen, sajnos, bőven akadt a mi időnkben a KISZ-vezetők között. Megmondta mindenkinek a véleményét, legyen az hallgató vagy tanár, neki mindegy volt. És megis . . .

— Mégis, mi?

— Mégis, negyedik után lelépett . . .

— Otthagyta az egyetemet?

— Igen, lelépett. Negyedik után. Letette a vizsgáit. Azt hiszem szamvitelből kirúgták, de úgy jól ment, talán egy tized hiányzott a jeleshez. Jó barátok lettünk már akkorra, klassz vébénk volt, én voltam a sportfelelős, ő a tanulmányis. Estefelé találkoztunk a hallban az utolsó vizsga előtti napon. Nekem volt az utolsó, ő már befejezte. „János — azt mondja nekem —, ráérsz ma este?" „Ráérek — mondtam —, miről van szó?"

„Gyere velem, majd elmondom."

Mentünk hát. Nem szólt útközben egyetlen szót sem. Fönn aztán azt mondja:

„János, én itthagyom az egyetemet. Elmegyek."

„Elmégy? Hová mégy, te nem vagy eszednél?"

„Elmegyek. Nem birom tovább. Négy évig rohadtam itt. Most már elég volt."

„Te, nem tudod, mit beszélsz. Itt mindenki szeret téged, jól tanulsz, adnak a véleményedre . . ."

„Tudom, János, tudom. De mindez mire jó, ha utálom, amit csinálok? Ha naponta megerőszakolom magam? . . . Tizennégy éves koromig boldogan éltem. Olvastam, tanultam . . . Kedvem szerint. Utána aztán megdöglött minden. Nekiálltam kémiát meg isten agarát biflázni, ezt teszem azóta is."

„De, Kálmánkám, te ezt is külön csinálod, mint mások. Hát miért hagynád abba?"

„Azért, mert egy életem van, s ha azzal másnak nem is tartozném, magamnak tartozom. Nincs jogom azt csinálni, ami nem érdekel."

„De, drága barátom, ma mindenki azt csinálja nálunk, amit szeret? Mindenki kedvvel végzi a munkáját? Ördögöt. Hiszen az emberek nagy része csak azért dolgozik, hogy megélhessen. Az élet rendje az, hogy azt teszed, amit megfizetnek. A pénz az isten ma is, tudod te jól. Pénzért autót vehetsz magadnak, palotát építhetsz a Balaton partján, ha pénzed van, boldogan élhetsz amíg meg nem halsz. Hát miért gürcöltél, miért huszonnégy órától annyit a szemináriumban, ha nem ezért."

„Jól tudod, hogy nem ezért tettem. A tudásra vágytam, csak arra. Ott voltál filozófia előadáson, hallottad, hogy mi, feltörekvő, agresszív paraszt gyerekek csupán ezért képesek vagyunk hajtani magunkat. A tudásért."

„Ha így van, akkor miért fogadtad el a Népköztársasági Ösztöndíjat? Kétszer is megkaptad. Azért a pénz sem jött rosszul, mi?"

„Igazad van, nem lett volna szabad elfogadnom. Jellemtelenség volt tőlem, hogy nem utasítottam vissza."

„Erre csak azt mondhatom, hogy meg vagy húzatva. Gondolkozz, mielőtt olyant tennél, amit egész életedben bánhatsz. Ezt az egy évet még kibírod. Ha törik, ha szakad."

„Nem tehetem. Nem. Én naphosszakat tiprodom olyan dolgokon, amikhez semmi közöm sincs. Itt a gyök, hol a gyök. Milyen a ló feneke? Tartozik, követel? Meg efféle ökörségek. Jó, tisztában vagyok azzal, hogy semmi von le az ember értéke tudja ezeket. De én n születtem, tudod te azt, dod. Ha egy irodalmi tan veszek a kezembe, képt gyok letenni. És mit miért írok. Egy büdö sem kapok érte. És tudo lehetnék képes, ha tan volna. Ha ez lenne a s Az irodalom. Nyolc évet koltam az életemből, töb akarok. Bocsánatot k MÉM-től és félreállok."

„De hallgas már, hallg Értsd meg, nincs jogod ni! Örülj, hogy tanulha leid nem tehették. Gürc is látástól vakulásig. Elő látlan lehetőségek állna denhová eljuthatsz. Nag lehet belőled."

„Nem jó a magasban. lezuhanhatsz onnan. A dom én, kevés kell a bo hoz, csak elfeledjük ez gunkban. Hát nem fáj ha a gyermekkorodra g Hogy tudtál örülni a csu vagy egy fűzfasípnak. volt? Most jobb neked, ponta száz oldalt be szölsz a fejedbe?"

„Azt akarod mondani tudás nem visz közeleb dogsághoz?"

„A tudás és a hit egy Ha hiszel a munkádbar reted az embereket, var az életednek. Ha csupá gadért élsz, kárhozatra v ve. Talpnyalással sokra Aztán, ha feljutottál, lom van a kezedben, c nek rád. Emberi sorsol szol, biztonságban vagy. rődsz már a kisemberek minden ősöd paraszt vo istennek hiszed magad. S ilyen vagy? Ha valóba

Horváth Béla, a VOR műszerésze kést fogott, izgalomba hozva egy napra a gyár dolgozóit. Mielőtt mai magyar irodalmunk ismerői szerelmi rémdrámára gondolnának, közöljük a formabontó valóságot: a fiatal munkás fafaragásaival ejtette ámulatba a kiállítására sereglő látogatókat. Faragókése nyomán kiszáradt somfák, tölgyek, körték, cseresznyék kelnek új életre. Domborított faragások: fonószékek, tükrösök, sulykolók, támlásszékek, faliképek; áttört faragású széktámlák és tányérok; önbeöntéses ivócsanak és ostornyelek — a magyar népművészet ősi tárgyai sorakoznak a gyári ebédlő mellett rendezett tárlaton.

Tárlat a gyárban

A fafaragásokban tárgyiasult népi világ és a lemezről hangzó népzene együttes hatását figyelem az elvonulókon. A faluról bejáró fruska bőrét fabulon „őrzi", de tekintetében pásztorszemek tetszése fénylik. Idős szerszámköszörűs, kék cejgruhában, felkaptatott a műhelyből az emeletre, hogy a kétkezi ember hozzáértő tiszteletével gratuláljon a fiatal szakinak. Nem tudom, járt-e valaha múzeumban.

Tréfás aggodalommal kérdi valaki, mi lesz, ha betelik a vendégkönyv. Nézegetem, ki-mindenki tartotta fontosnak, hogy írásban is gratuláljon. Vezetők közismert kézjegye alatt-fölött brigádok, munkatársak helyesírási szabályokkal és meghatottsággal küszködő bejegyzései. Mélyről feltörő örömmel ismétlődik: „Büszkék vagyunk, hogy a barátunk vagy!" „... A demokráciában az ilyen kiváló tehetségeket fel kell karolni."

Szaporodnak a dicsérő szavak, sorra érkeznek az újabb látogatók. Vége a műszaknak, a munkások mégsem a gyárkapu felé sietnek: közülük alkotott nagyot valaki.

Művész úr

Béla zárkózott, szerény, hallgatag ember. Inkább a „tíz mesterrel", kezének munkájával vall magáról. Negyedszáz újítás szerzője, vagy részese már. Másfél éve naponta találkozunk a műhelyben, ahol dolgozik. Mint az üzemi lap munkatársát, eleinte nem nagy bizalommal fogadott, később, amikor egy rögtönzött műhelyrajz révén kiderült, hogy műszerész is voltam, kezet adott. Erős, alkotó keze van. „Szeretek mindent, amit munkának neveznek" — gyónta egyszer a Betérő nevű kocsmában.

— Művész úr, kihűl a kávéja — ugratják társai a műhelyben, de a tréfás hangban ott rezeg a brigád minden szeretete. Bekapcsolom a magnót.

— A Népi Iparművészeti Tanács Horváth Bélát — a rangos ítészekből álló népművészeti zsüri egyhangú döntése alapján — népi iparművésznek ismerte el. Ez a fiatalember mindenkit ámulatba ejtett alkotásainak eredeti szépségével, formai ötleteivel, motívumgazdagságával — hallgatjuk Fekete Aladárné főelőadó véleményét. — Nagyon sajnálom, hogy nem korábban jelentkezett. Helyet kapott volna a Nemzeti Galériában rendezett átfogó kiállításunkon, és komoly eséllyel szerepelhetett volna egy nemzetközi pályázaton is. Erre jövőre ismét lesz alkalom. Ha ott sikerrel szerepelne, az jó ajánlólevél lehetne számára. Horváth Béla nagyon szerény ember. Azért is örülök, hogy népi iparművész lett, mert ez a siker buzdítja talán arra, hogy lenyomja olyan ajtók kilincsét is, amelyeken belépni még bátortalan. Ehhez kell a munkatársi közösség értő, buzdító segítsége.

Forog tovább a magnószalag, Béla csendes örömmel hallgatja a dicséretet. Körülnézek. Két esztergapad, marógép, köszörű, fúrógép, edzőkemence, öt satupad és kilenc vidám fiatal férfi. A szerszámos szekrények ajtaján néhány női akt. A műhely ablakára hajdan visszapillantó tükröt szerelt valaki: látni lehessen, ha jönnek a főnökök és a gyár szemrevaló lányai, asszonyai. Béla öt esztendeje innen szemelte ki feleségét, Jutkát, aki a pénzügyi osztályon dolgozik.

Családi körben

Pestimre, Ady Endre utca. Horváthék családi fészke. Igazi fészek, elférne egy nagyobb diófán. Az udvaron néhány újságpapírral leragasztott fatörzs és egy puli hever gazdára várva.

Jutka, a háziasszony szabadkozó szóval és kitűnő ebéddel fogad bennünket. Evés közben lakásgondjuk megoldásán rágódunk. A mosolygós asszony mellénk telepszik és „termi csöndesként a gyermeket".

Pontosan egy esztendeje idézgettem Illyés kedves sorait ennél az asztalnál, ahol most is beszélgetünk. Két reményből lett azóta valóság: fiuk született és Béla „kifaragta" a népi iparművész címet.

Jutka kávét készítene, Béla zavartan fészkelődik. Kiderül, hogy a kávéöntő edényt — immár a másodikat — önöntéshez használta el. A háziasszonyi harag elől a „műhelybe" menekülünk.

Nincsen rá mód?

A vonatfülkényi kamrában kis gyalupad. A falon szekrényke, vésőtartó polc és egy madárkalicka függ. Ez utóbbi nyitott ajtajának küszöbéről egy pinty nézelődik, merjen-e szokott helyére, Béla sapkájára röppenni.

— A fafaragás jobbára pásztorkodó emberek művészete. Fémmunkás, városlakó lévén hogyan kezdtél mégis faragni?

— A Börzsönybe, Ipolytölgyesre jártam nyaralni, a házába. Tízéves gyer nyűgözött a szomszéd ter teknővájó-, sulykol ügyessége. Abban az i geteg faragott haszná forgott még a munkáb játékfigurákat farigcsé gamnak, és hajókat bar

Nagy rajztartó tokot A svéd Wasa hajómúz gatója küldte el az els kinghajó tervrajzait, dokumentációját. Béla jómodelljének fénykép ugyanis ritka tehetség a magyar fiatalembert, bízik, hogy elkészíti a sokkal rendkívül gazda tett Wasa modelljét.

— Évtizedes munka l jó elkészítése és bizon nő üzlet — tűnődik Bél is szeretném elodázni, szükségét érzem annak, nuljak.

— Említetted, hogy h magányos küszködése u rested Pados Antalt, a szet mesterét, aki készsé tanított az önbeöntéses, technikára.

— Pados Antalnak s szönhetek. Éveken át ö rendszeresen segített ta Rengeteget faragtam, an rizésre küldött munkáin arattak.

— A Milói Vénusz cs fa másolata és a hajódís rok alapján úgy érzem, lenne, ha szobrászatot ne nál.

— Félek, hogy azzal késtem. Egyszerűen ninc

Indulatom elijeszti s a pintyet. Visszahessen küszöbére. Később érvel kat is találok. Béla figy nem őt kell meggyőzn írom: vigyázó szemünket „aranylábú" fiaink felé f

Balogh

Fotó: Bozsán

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1975 JUN 27

SZÓT KÉR
MAGYAR JUDIT

1953-ban születtem Budapesten. Apámtól jóhiszeműséget örököltem – anyámtól hiúságot és büszkeséget. És mindkettőtől a szorongató érzést, ha írnom kell.

Tizenhét éves koromban – amikor első ciportom a Magyar Nemzetben megjelent – sokkal bátrabb voltam.

Minden érdekel, ami emberekkel kapcsolatos, legszivesebben minden héten más foglalkozást választanék – tulajdonképpen kényelmi szempontok miatt választottam csak egyet, az újságírást. Aztán sok olyasmi történt, ami azt bizonyította, hogy ezért a viszonylagos kényelemért ezerszeresen fizetni kell.

Verset irok a legkönnyebben, talán ezért szeretem. Meg a ritmusáért, a benne rejlő játék lehetőségéért. És azért a tömörségért, mely megkímél attól, hogy sok hosszú mondatot feleslegesen elolvassak akkor, ha egy szó is megnyugtathat.

A legjobban bánt – akármennyire is igyekszem teljesiteni a magamra kiszabott feladatokat –, hogy tudom, sosem sikerül egészen. Visszatart az irigység. Mint Tonio Krögert, aki fekete volt, és folyton vágyott a szőkék közé.

ÉBREDÉS

Verejtékcseppek keltenek.
Felülsz és bámulod,
sötét cseppek,
de nem világitod,
homályban minden szebb,
színesebb,
gyöngysor pergés,
fekete, zöld, sárga.
Mi ez a zaj?
S előbukik egy kék,
mi el volt zárva.

HARMADNAPJÁRA

Harmadnapjára
arra ébredek
virágos múltamból
megint tévedek
amit gondoltam
amiben hittem
tétova álomként
szétszórta az Isten

Harmadnapjára
újra felkelek
kusza fonálból
hálót szőttetek
fejem mit diktál
elnyomja a kéz
kezem mit diktál
köd semmibe vész

Gondolataimat
magamban mondom el
mondataimat
sóhajjal rontom el
hálóm fonalán
megremeg a kéz
lyukat fúr lassan
lassan a penész

BELÉD ÖLELVE

Beléd ölelve
tágul a hold,
beléd ölelve
szárnyakat bont,
örülni hív a
csoda világ
beléd ölelve
isten hozzád
feléd mutatja,
rőt ujjait,
beléd ölelve
kijózanit
szárnyait újra
próbálja rád,
beléd ölelve
vájja fogát,
testedhez érve
szórja a szót,
arcodhoz nyúlva
mondja a jót,
beléd ölelve
számit reád,
cserébe adja
pillanatát.

VIGAD A NAP

Vigad a nap
öröklét teste útja
tűzcsóváját
keringve messze fújja
mosolya hív
becézve kerget álmot
kedvesen szól
ölelve köhullámot
mosolya hív
körültáncol a fényben
sápadt a lány
szétszóródik a szélben

ALUDJ VELEM!

Arcod mozgásáért
hangod hullámáért
villanásért a kezedben
aludj velem!

Gondolatért homlokodban
szaggatott bánatért torkodban
felbúvó sóhajért szemedben
aludj velem!

Arcomért
hangomért
kezemért
gondolatomért
bánatomért
sóhajomért
aludj, aludj velem!

HALLGATOM

Hallgatom a sápadt fényü lombok
hulló álmok száraz torz szagát
hallgatom a messzibe tünt percek
friss virágok korhadt illatát
hallgatom a messzibe tünt percek
zajongnak – fáradtan fúj a szél
hallgatok az örökarcú csendben
várom azt, hogy mit hoz még a tél

SZEMEDDEL NÉZEK

Szemeddel nézek
karoddal alszom
lábaddal lépek
hangod a hangom
fejeddel élnék
mondataiddal
álmaimat összefonnám
céljaiddal

ALKU

Szerezz aranyat,
hogy megvehesselek,
ezüstöt,
hogy megtarthassalak,
szerezz még hárfát,
lángot,
és bilincset.

KÉRDEZTED, MÉRT MÁS?

Elindulok
sötét az este
arcok a térben
körvonalak
lila emberek
halovány teste
sötétben lépek
nyugszik a nap

Elmondanám
hozzád megyek
senki sem kérdi
mért más az arcom
egyedül lépek
mosoly se bénit
viszem a testem
viszem a hangom

Megérkezem
torkomba fullad
beléd hasit
cseng a szavam
kábultan éled
törékeny csendben
szüleid szólnak
szemem se rebben

MÚLT IDŐ

Fénye a tükörnek
átcsillan a lányon,
vágya a szónak,
ajkán ragyog.
A másik,
karjain áthajolva,
testtelenül
már messze bolyong

SZANASZÉT

Százálmú reggel
tovatünt házak
fekete zsinóron
szürke varázslat
szürke varázslat
százálmú égben
szanaszét röppen
hava a
télben

TÜKÖRBEN MOZDULSZ

Hogyan – a kérdés.
A tét – tudod.
Formába öntve,
elháritod,
hogyan – a kérdés,
veszit a szó,
körülölelve
harap a jó,
hullámok nyúlnak
észreveszed,
kezedbe markol
görcsös a tett,
kezedbe markol,
érzi veszit
hajadba túrva
földre terit

Emelkedsz lassan,
várod a szót,
tükörfényü padlón
el-elkapod,
de jön a százlábú
zavart leszel
tükörben mozdulsz,
feléd neszel
rádmászik, megnyal,
fényes bogár
csipése helyén
könny csordogál
rádbizták, válassz,
meg nem bánhatod
tükörben mozdulsz,
felszáritod.

FOHÁSZ

Kedved,
múló virág
kábit.
Rosszkedv forrása
halk
szavad.
Mosolyod átfon
sorsokat,
százarcú lét,
mutasd meg arcodat!

VÁLTOZTATÁS NÉLKÜL

Csábit a lámpa,
rámmosolyog.
Fénye a szónak
tompán ragyog
nem megyek
hozzád

Vágysz-e rám,
a lombtalan napon?
Fénye a szónak
megfakul,
hagyom,
nem megyek
hozzád

Csábit a kép is,
láncán a falnak,
elejtett szavak
koppannak,
hallak,
nem megyek
hozzád

Ha jö a reggel
szavad a télben
tavaszra fordul
halk szó a
fényben
elmegyek
hozzád

NAGY ELŐD RAJZA

HORVATH Béla (1888-1973) orvosi, főorvos

MATITS Ferenc: Horváth Béla munkássága.
= Lege Artis Medicinae, 2, 1992, 9 892-893. o.

Horváth Béla:

Kernstock Károly

Élet és Irodalom, 1969. 23 sz.

1077-1082

MDK

Horvath, kardkészitö mester

A XVII.és XVIII.sz.-i hires rozsnayi kárd-készitök között emliti Rozsnyó város számadási könyve. A vas-müipar kiváló helye volt Rozsnyó.

Árch.Ért. 1879.154.1.

MDK

Horváth19-2o.sz.

Olvasó paraszt

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

39 11

Horváth Bertalan

S.É.: Ortopédiai pavilon átépitése, János Kórház, Budapest. - Épitészek Spiró Éva, Horváth Bertalan, belsőépitlsz Dubniczky Ferenc, kertterv: Szentpétery István. - Ismertetés, fotók: Prennerné.

Magyar Épitőművészet, 1972.1.sz.

34-36.l.

Horváth Bertalan

S.É.: Ortopédiai pavilon átépítése, János Kórház, Budapest. - Építészek Spiró Éva, Horváth Bertalan, belsőépítész Dubniczky Ferenc, kertterv: Szentpétery István. - Ismertetés, fotók: Prennerné.

Magyar Építőművészet, 1972.1.sz.

34-36.1.

Horváth Bertalan

cikke: Gondolatok egy leendő soproni művészházról. – Soproni Szemle, 1966. 20. évf. 2. sz. 119-123. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 252. l.

M.D.K.

Horváth Chissar Mihály, mester

Az 1705-ös győri céh protokollumban szerepel.

Timaffy László: Adatok a győri szijgyártó és nyergesmesterek történetéhez. 153.o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Évkönyve. Győr. 1966.
Kantus János Múz.

CARL H O R V Á T H , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: KÖNIGL: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyeh Stadt Pressburg.
Név: 378.- Herr CARL H O R V Á T H
Felvétel ideje: 1823. 13. Jan. 161.old
Hová vették fel: Szala Egerzegh, /Zalaegerszeg/.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

M.D.K.

Horváth Chessar Mihál,szijgyártó mester

1727-ben al-Czeh-Mester.Egy kizárási okmányban szerepel.161.o.

Timaffy László:Adatok a győri szijgyártó és nyerges mesterek történetéhez.161.o.

Arrabona,8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Xantus János Múz.

M. D. K.

HORVÁTH Cs. épitész

Thany, Motel

Társtervező: Polonyi K.

A szerkesztő megjegyzései

Magyar Épitőművészet 1961. 6 sz. 57.1.

HORVÁTH CSABA, diák-festő

Vörös Ferenc a sárvári Entzbruder Dezső Ált.Iskola rajztanára volt.Tanitványai sikerrel szerepeltek kiá állitásokon is.-1966-ban a Vasmegyei OTP takarékossági plakátpályázatán dijat nyertek:Papp Judit,Horváth Csaba és Kerék Sándor VIII.osztályos tanulók,tanitványai 602.old

NAGY DOS ISTVÁN: Vasi művészportrék.-Bemutatjuk Vörös Ferencet 60[0].old

VASI SZEMLE XXXI.évf. 4.szám, 1968. Szombathely

HORVÁTH USABA, diák-festő

HORVÁTH CSALÁD, fazekasok

A céhek idejében a céhmesteri rangot rendszerint amester fia örökölte,mint Kaposvárott évtizedeken keresztül a Horváth család, Szigetváron a Gregorits,Maretics, stb.családoknál.Persze volt kivétel is. 260.old

KNÉZY JUDIT: A Benesik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970, Pécs, 1974

Horváth } pálos (?)
Bernát }

Kézirafos hatérjárási térkép, 1694
a másianosztrai konvent alaprajzával (repr.)

Baranyai B-né: Adatok a XVIII. sz-i másianosztrai pálosművészethez

Művészettörténeti Értesítő 1957 VI évf. 1 sz. 66 l.
71 "

HORVÁTH BERTALAN, építészmérnök

Édesapja Horváth József festőművész volt.Ő is közbenjárt Sopronban,hogy apjának hagyatéka megfelelő kiállitási helyet kapjon,mert régi müterme kicsinynek bizonyúlt nagyobb számu látogató befogadására.
369.old

SZARKA ÁRPÁD: Horváth József képeinek új otthona
367.old

Soproni Szemle, Helytö téneti Folyóirat, XXVII.évf.
1973. 4.szám

Horváth Béla Róbert, vitéz (1883. febr. 13. Lovasberény – ?): premontrei kanonok, tanár, régiségtári őr. – Bölcsészdoktorátust szerzett. Görög–latin szakos tanárként a rend szombathelyi Szent Norbert Gimn.-ában tanított (1905–1939). Az I. világháborúban tábori lelkész, majd hadosztályplébános; szolgálataiért megkapta a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, a II. osztályú lelkészi érdemkeresztet, a Károly csapatkeresztet, a háborús emlékérmet és a Vöröskereszt II. osztályú tiszti jelvényét, később pedig a vitézi címet. A *Vasvm.-i Múz.* régiségtári őre (1919–1920), a Vasm.-i Kultúregyesület pénztárosa (1922). Keszthelyen tanított (1939–1943), majd a jánoshidai rendház perjele (1944). További sorsa ismeretlen.

Irod.: Vitézek Albuma (Bp., 1939, 229.); A szent, fehér és kiváltságos premontrei rendi kanonokok csornai prépostságának névtára az 1948. évre. (Csorna, 1948, 3.); Kiss Gábor–Mayer László: A szombathelyi régiségtár őrei (1872–1942) (Vasi Szemle, 45., 1991, 417.).

Kiss Gábor

2002. 03. 20.

Horváth Béla Róbert (1883. febr. 13., Lovasberény – ???) – csorna-premontrei kanonok, tanár, régiségtári őr. Bölcsészdoktorátust is szerzett. Görög-latin szakos tanárként 1905 és 1939 között a rend szombathelyi Szent Norbert gimnáziumában oktatott. 1919-1920-ban egy esztendeig látta el a Vasvármegyei Múzeun régiségtárőri teendőit. Az első világháborúban mint tábori lelkész, később mint hadosztályplébános működött. Szolgálataiért megkapta a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, a II. osztályú lelkészi érdemkeresztet, a Károly csapatkeresztet, a háborús emlékérmet és a Vöröskereszt II. osztályú tiszti jelvényét. Háborús érdemeiért később vitézi címet is kapott. 1922-ben őt választották meg a Vasmegyei Kultúregyesület pénztárosának. 1939-ben Keszthelyre helyezték át, ahol 1943-ig tanított, 1944-ben a jánoshidai rendház perjelévé választották. További sorsa ismeretlen.

Irod.: Vitézek Albuma. Budapest, 1939. 229.; A szent, fehér és kiváltságos premontrei rendi kanonokok csornai prépostságának névtára az 1948. évre. Csorna, 1948. 3.; Kiss Gábor – Mayer László: A szombathelyi régiségtár őrei (1872-1942). Vasi Szemle 45 (1991) 417.;

Kiss Gábor

De Hongaar

Horvath

exposeert tekeningen, collages en schilderijen van 8-22 november '68
ontvangst vrijdag 8 november van 4 tot 9 uur
geopend dagelijks van 11 tot 6 uur zondags gesloten

Galerie Mokum Amstel 186 Telefoon 24 39 58 Amsterdam

In samenwerking met Galerie Wout Vuijk

Horváth

HORVÁTH - csulád

Veszprémi Tanyakatál

1780

TSz 2000/1-2. 104.

pozitív: ..... leltári szám nélküli

Hutás, Gör.kat.templom 18.századi freskórészle
1904.k.
pozitív: brómezüst, 13x18 cm, 23283

Igló, R.k.Plébánia templom déli kapuja.
1903.VII.23. exp.idő: 3 mp.
pozitív: albumin, 13x17 cm, 14.598
brómezüst, 13x17 cm, 2150
negatív: 97797

Igló, R.k.Plébániatemplom belseje az orgona kar
1903.VII.23. exp.idő: 23 perc.
pozitív: albumin, 13x17 cm, 15769
brómezüst, 12x16,5cm, 2029
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm,8548
megjelent: SZME I.37.

Igló, R.k. Plébániatemplom belseje az orgonakar
1904.IX. exp.idő: 15 perc

HORVÁTH Bálint fotó:

MIKLÓSI-SIKES Csaba: Adatok az erdélyi fényképezés történetéhez. II. = Fotóművészet, XXXIV.évf.1.sz.1991

A dinasztiaalapító **Horváth Bálint** (1865—1947) a kolozsvári Dunky-fivérek műtermében tanulta a mesterséget, 1889-től 91-ig ott is dolgozott. Nagyenyeden, 1891-ben nyitotta meg első önálló műtermét. A század utolsó éveiben működési területét kiterjesztette Marosújvárra és Ludasra is, fiókműtermeket nyitva. Három felesége volt, Farkas Róza (1874—1898), Farkas Katalin (1882—1899) és Kerekes Karola (1882—1944). Első feleségétől négy, utóbbitól öt gyermeke született.

MAGYAR MÜVÉSZI

HORVÁTH Bálint fényképén

MIKLÓSI-SIKES Csaba: Adatok az erdélyi fényképezés történetéhez. II. = Fotóművészet, XXXIV.évf.1.sz.1991

Az első állandó helyi fényirda alapítása **Horváth Bálint** nevéhez fűződik. Érdekessége, hogy a székelyudvarhelyi, 1879-ben alapított Kováts István-féle fényképészet mellett, ez is olyan műterem, ahol az utódok egy évszázada megszakítás nélkül folytatták fotográfusi tevékenységüket.

A nagyenyedi Horváth család történetéről a Kolozsváron élő Horváth József fényképész útján sikerült részleteket megtudnunk.[43]

HORVÁTH Bálint ifj. felvételén

Fotóművészet, 1991. 1. sz.

Ifjabb Horváth Bálint 1895-ben született, és ugyancsak apja műtermében tanulta a mesterséget. 1925-ben a regáti Giurgiu városában nyitott önálló műtermet. 1950-ben hazatért s átvette a marosújvári műterem vezetését. Itt hunyt el 1956-ban.

P. Horváth Barna

festő

l. Arch. Ert

1915. 122. l.

P. Hermann Jos

Horváth Barnabás

Szül. Nagyvárad 1870
Ref. 2 gim.
1890/91 I. rendőrlat

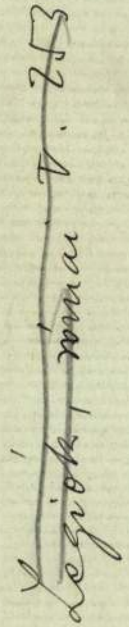

10

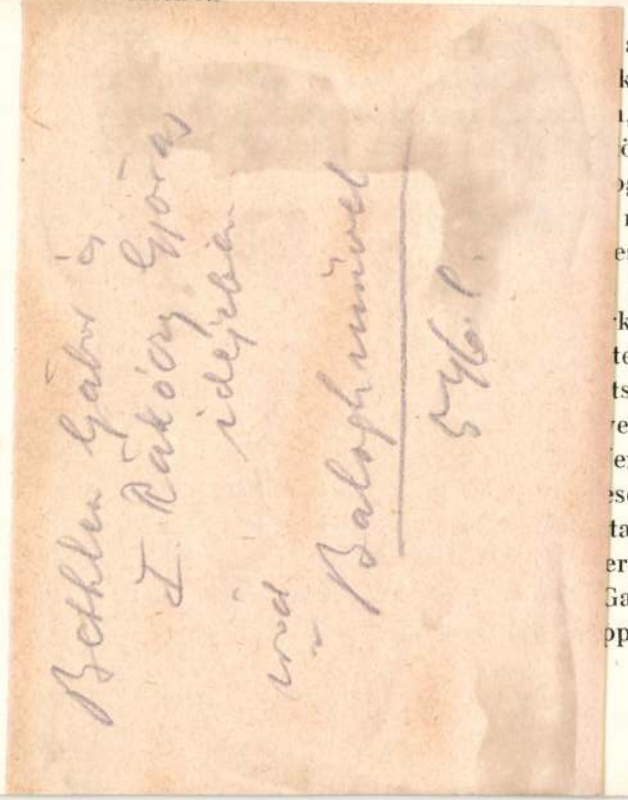

akkor mindössze
keze alá kerültem,
, sok ragadt rám
öbb hasznát, amit
gy hamarosan jó
nemsokára én let-
ese, az akkor már
biró, országos ér-
kesztője. Gallovich
telékéből, ahol már
tsa egyik nagy ál-
elődési Egyesület,
enő kitünően értett
sebb magyar egye-
tatlan rábeszéléssel
erszámra csatlakoz-
Gallovich rövid pár
ppal tartó munkája

közéleti működését. A Szeged és Vidékébe akkortájt igen okos, talpraesett cikkekben füzött megjegyzéseket a napi eseményekhez, irásait a fiatal lap ujonnan felnevelt közönsége nagyon szerette. Szász Hugó már megjelenésében is filigrán emberke volt, ilyen vala a lelke és a gondolkozása is. Kristálytiszta jellem, halkszavu, óvatos kritikus, humánus érzések, nemes lelkéből felbugyogó jóindulat vezérelték gondolatait és cselekvéseit. Ő is igen ügyes, választékos tollforgató volt, aki helyes, müvészi érzékkel kanyaritotta cikkeit, de ritkán irt, inkább a szerkesztőség belső életében volt hasznos és mindig helyes irányt mutató tanácsadó. Korán elhalálozott, megölte a szive, amely mindig nemesen dobogott, egy finom, decens embert, jóbarátot kaszált le benne könnyedén a könyörtelen halál.

A lap tényleges szerkesztője már ekkor Szakács Andor volt, aki nemsokára átvette a Szeged és Vidéke felelős szerkesztését. Ekkor kilépett az aktiv kötelékből dr. Fülöp Zsigmond és dr. Szász Hugó, a két társszerkesztő tulajdonostársi érdekeltségét dr. Balassa Ármin vette át, aki egyben a lap főszerkesztője lett. Belső munkatársak voltak ekkor: Gallovich Jenő, dr. Molnár

Horváth A. János

ács- és építőmester

szül. Kiskunszent-
miklós on 1845 be
1879 óta bizottsi
tag volt Bpesten
Az építő ipár-
testületnek sö-
vid magyarí-
tásokkal a
testület fennállá-
sa óta alelnöke.

Grüthi 55. l

Gruber Lajos, antiquarius

II. 38

1904. X. 28.

Máramarossziget. ev. ref. isk.

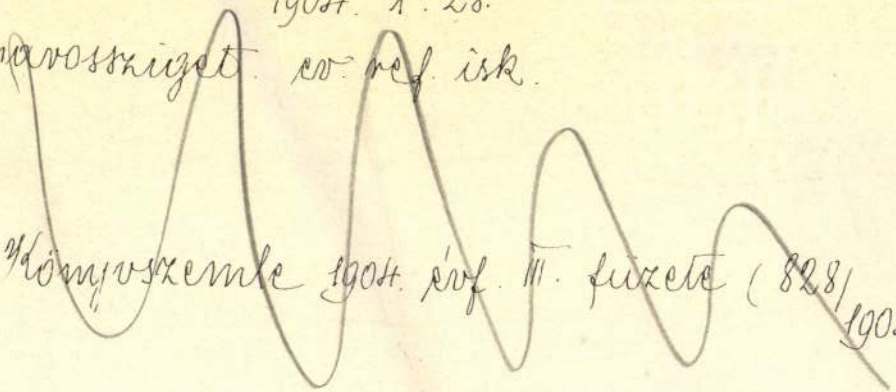

Könyvszemle 1904. évf. III. füzete (828/1904.)

1021

Gyermekművészek képeiből

A barátság nemzetközi gyermekrajz-kiállítás képeiből mutatunk be néhányat:

Horváth Csilla 7 éves, Pécs, Alkotmány utcai iskola: Béke

Wladislaw Kubik 13 éves, Krakkó: Lenin a gyermekek barátja

Jan Kamenski 11 éves, Pozsony Moszkva a bástyák városa

Uwe Laslo 11 éves, Lipcse: Óvodásaink séta közben

Erb János felvételei

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SZÁTÓFGYELŐ

KUPRIN

A múltszázadi nagy orosz írók többsége még élt és javában alkotott, amikor Alekszandr Ivanovics Kuprin a penzai kormányzóság egy kis mezővároskájában meglátta a napvilágot. A cári katonai apparátusban eltöltött évek egész életére nyomot hagytak benne, számtalan elbeszélésében feldolgozta az itt szerzett élményeit. Hamarosan belátta, hogy szakítania kell a katonai pályával, érzékeny alkata nem képes elviselni a vakfegyelmet, az emberekkel való aljas bánásmód látványát, s irodalmi ambícióit sem tudja megvalósítani. 1893-ban otthagyta a katonaságot, s ettől kezdve megszámlálhatatlan foglalkozást próbált ki vándorlásai során. Rengeteg élményt szerzett, sokat látott, tapasztalt.

Írói pályája a kilencvenes évek elején indult. Első elbeszéléseiben még jól megfigyelhetők a romantikus és naturalista vonások, de ahogy tágul élményeinek köre, úgy izmosodik sajátos realizmusa. Az élet tragikus és riasztó jelenségeit veszi észre, melyekben mindig láthatóan kirajzolódik a háttérben az önkényuralom szentesítette igazságtalanság, fizikai és lelki elnyomás, megalázottság és kiszolgáltatottság. Szinte hátborzongató a megvesszőzött tatár katona története (Vizsgálat) vagy a szerencsétlen kis artistalány védtelen sorsa (Allez!). Van valami népmesei ezekben a korai elbeszélésekben, Kuprin, miközben bemutatja az emberek kiszolgáltatottságát, jóságukat, nemeslelkűségüket is kidomborítja (pl. A fehér uszkár). Együttérez az elesettekkel, rokonszenve mindig a szegényeké.

Nagy erővel ábrázolja a kapitalizálódó Oroszország új vérszopóit első jelentős regényében, a Moloch-ban (1896). Kuprin vállalkozó szellemű

ALEKSZANDR

A TI

Mikor indul az éjszakai vor
Moszkvába? — kérdezt
a poggyászkiadótól, aho
felrakta a holmijaimat a polcra.

— Háromnegyed kettőkor
mondta.

— Ez annyit jelent, hogy vá
nom kell az átszállásra körülbel
három órát?

A poggyászkiadó elnevette m
gát és együttérző tekintettel szé
tárta a karját.

— Bizony, bizony. Nincs m
tenni. Ha Önnek megfelel — h
verjen le addig. Vannak szaba
díványok.

De nekem semmi kedvem ner
volt aludni. Kimentem az állomás
ból, elhaladtam a csenevész, por
lepte kertecske mellett, mely kö
rülvette a kincstári formájú egy
emeletes téglaépületet, és csakha
mar az országúton találtam ma
gam. Az országút, mint egy hos
szú, egyenes szalag, két sor gig